

de Toledo, del Consejo de su Magestad, de la General Inquisicion, Comissario General Apostolico de la Santa Cruzada, Subsidio y Escusado, habiendo visto el Pleyto que es entre los Procuradores Generales de las Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara, de la una parte; y de la otra el Estado Eclesiastico de estos Reynos, Corona de Castilla, y sus Procuradores en sus nombres, dixo: Que sin embargo de la suplicacion interpuesta por las dichas partes, debia confirmar, y confirmò el Auto en esta Causa dado y pronunciado en veinte y ocho del mes de Julio del año pasado de noventa y quatro, por el qual mandò dar Provision para que el dicho Estado Eclesiastico en los repartimientos que del Escusado que de aqui adelante se hicièssè à las dichas tres Ordenes, y cada una de ellas, sea solamente habida consideracion al valor de sus bienes Decimales y Primiciales, tassandolos con la misma forma, y segun estàn valorados y tassados, y se valorassen y tassassen las demás rentas Decimales y Primiciales de las demás Iglesias de estos Reynos; y que el dicho Escusado no se repartièssè, ni cobrassè de las demás rentas, bienes, y hacienda, que las dichas tres Ordenes, y cada una de ellas, fuera de las dichas Decimales y Primiciales, tienen y poseen; y en quanto à lo que las dichas Ordenes piden, que el dicho Estado Eclesiastico les vuelva todo lo que hasta agora se ha cobrado dellas, y llevado del Escusado, demás del valor de las dichas rentas Decimales y Primiciales, por las otras rentas, se le denegò, y de lo cerca de esto pedido absolviò al dicho Estado Eclesiastico, y le diò por libre, y quito; y à las dichas Ordenes sobre ello puso perpetuo silencio. Y ansimismo mandò dar Provision à la parte de los Procuradores Generales de las dichas tres Ordenes, para que el dicho Estado Eclesiastico de aqui adelante, en la Congregacion General, si alli se huviesse de tratar del repartimiento del Subsidio y Escusado, ò en otra qualquier Congregacion y Junta, donde se tratasse del dicho repartimiento,

con las personas que para lo hacer señalasse, admita las que por las dichas tres Ordenes fuèssen nombradas, para que juntamente con las demás se hallassen presentes al hacer de los dichos repartimientos, y vean lo que se les reparte, y aleguen lo que cerca dello à su derecho conviniesse, segun que en el dicho Auto se contiene, y ansí lo pronunciò, y mandò, sin costas. El Licenciado Don Francisco Davila.

12 Y agora la Parte de las dichas Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara, nos pidió le mandassèmos dar nuestra Carta Executoria de los dichos Autos, y Sentencias, para que lo en ellas contenido le fuèssè guardado, cumplido, y executado, proveyendo sobre ello justicia. Lo qual por Nos visto en el dicho Consejo de Cruzada, fue acordado, que debiamos mandar dar esta nuestra Carta Executoria para vos en la dicha razon, por la qual os mandamos, que luego como con ella fueredes requeridos por parte de las dichas Ordenes, veais los dichos Autos, y Sentencias de Vista, y Revista en ella incorporadas, y las guardeis, y cumplais, y executeis, y hagais guardar, y cumplir, y executar en todo y por todo, segun y como en ellas se contiene; y contra su tenor, y forma no vais, ni passèis, ni consintais ir, ni passar por manera alguna, só pena de excomunion mayor, y de cada ducientos ducados para ayuda à los gastos de la guerra contra infieles; só la qual dicha pena mandamos à qualquier Escrivano, ò Notario publico, que para ello fuere llamado, os la lea, y notifique, y dè Testimonio de lo que le fuere pedido.

13 Dada en Madrid à veinte y nueve de Agosto de mil y quinientos y noventa y cinco años. El Licenciado Don Francisco Davila, Por mandado del señor Comissario General. Joannes de la Rumbide.

Concordat cum publico transumpto (exceptis omisis) in Archivo de Calatrava reperto.

SCRIPTURA XX.

Bulla circa causas criminales, & mixtas Militum trium Ordinum Militarium, & de appellationibus faciendis ad Regem, tamquam illorum Administratorem, in tertia, & ultima instantia.

Jan.
31. an.
1600.

1 **C**harissimo in Christo filio nostro Philippo, Hispaniarum Regi Catholico, Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, Calatrava, & Alcantara perpetuo Administratori, Apostolica auctoritate deputato.

2 Clemens Papa VIII. Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem. Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod cum tu in Regnis tuis Hispaniarum nonnullas differentias, & controversias inter Tribunalia Sæularia, & Consilium Ordinum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, sub Regula Sancti Augustini, ac de Calatrava, & Alcantara sub Regula Cisterciensi, Militiarum quarum tu perpetuus Administrator, Apostolica auctoritate, deputatus existis, super forma & modo cognoscendi, & tractandi causas criminales, & mixtas Militum dictarum Militiarum vigere reperisses, tu ad hujusmodi controversias, & differentias dirimendas, tamquam Administrator Militiarum hujusmodi statuisti, & ordinasti, ut de cætero causæ criminales, & mixtæ Militum quorumcumque dictarum Militiarum, in prima instantia per Consilium dictarum Militiarum juxta formam statutorum, & stabilimentorum ipsarum cognosci, & terminari, quodque ad ipsum Consilium Milites dictarum Militiarum, qui tamquam delinquentes carceri mancipati fuerint, à quibuscumque alijs Judicibus remitti debeant, nec ipsi Judices in ipsorum Militum causis, sese intromittere possint, quodque à sententijs per dictum Consilium super hujusmodi causis criminalibus, & mixtis ferendis ad Majestatem tuam, tamquam Militiarum prædictarum Administratorem appellari possit, ac eadem Majestas tua causas appellationum hujusmodi in se-

quorum duo de Consilio Regio, & alij duo de Consilio Ordinum Militarium existant committat, ab istis verò quatuor Judicibus si partes se gravatas senserint, illis ad Majestatem tuam, tamquam Administratorem dictarum Militiarum, ut præfertur, iterum appellare licitum sit, quo casu Majestas tua per se ipsam adhibitis personis ad ea deputandis, causas easdem in tertia, & ultima instantia cognoscere & terminare, ac sententia per te ferenda executioni demandari, quibuscumque non obstantibus, omninò debeat.

3 Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, Majestas tua pro majori ordinationis prædictæ validitate, cupiat illam nostræ Apostolicæ confirmationis robore communiri: Nobis propterea humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur honestis Majestatis tuæ votis, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere cupientes, hujusmodi supplicationibus inclinati, ordinationem prædictam, quoad Milites dictarum Militiarum (non tamèn Clericos Beneficiatos, vel in Sacris Ordinibus constitutos, aut eos qui vulgò Freyles nuncupantur, quorum causas, necnon criminales, & mixtas ipsorum Militum, quæ merè existunt Ecclesiasticæ, videlicèt hæresis, simoniæ, ac usuræ, ubi agitur, an contractus sit fœneratitius, vel ne, à prædicta ordinatione excipimus) auctoritate Apostolica, tenore præsentium confirmamus, & approbamus, ac inviolabilis Apostolicæ firmitatis robore communimus, omnesque, & singulos, tam juris, quàm facti defectus, siqui desuper intervenerint, supplemus. Et nihilominus quod causæ criminales, & mixtæ ad Milites quarumcumque dictarum Militiarum (non tamen ad Clericos Beneficiatos, vel in Sacris Ordinibus constitutos, aut Freyles nuncupatos pertinentes, nec præfatæ criminales, & mixtæ merè Ecclesiasticæ, hæresis videlicèt, simoniæ, & usuræ, ubi agitur, an contractus sit fœneratitius, vel ne) in prima instantia per Consilium dictarum Militiarum, juxta for-

mam

nam statutorum, & stabilimentorum ipsarum Militiarum cognosci, & terminari. Quodque ad ipsum Consilium Milites Militiarum, qui tamquam delinquentes carceri mancipati fuerint, à quibuscumque alijs Judicibus remitti debeant, nec ipsi Judices in ipsorum Militum causis criminalibus, & mixtis (prædictis ut supra exceptis) sese intromittere possint. Quodque à sententijs per dictum Consilium super hujusmodi causis criminalibus, & mixtis ferendis, ad Majestatem tuam, tamquam Militiarum prædictarum Administratorem appellari possit, ac eadem Majestas tua causas appellationum hujusmodi in secunda instantia quatuor Judicibus, quorum duo de Consilio Regio, & alij duo de dicto Consilio Ordinum Militarium existant, committat. Ab istis verò quatuor Judicibus si partes se gravatas senserint, illis ad Majestatem tuam tamquam Administratorem dictarum Militiarum, ut præfertur, iterum appellare licitum sit, quo casu Majestas tua per se ipsam adhibitis personis ab ea deputandis, causas easdem in tertia, & ultima instantia cognoscere & terminare, quacumque ulteriori appellatione remota debeat, auctoritate, & tenore præsentis statuimus, & ordinamus.

4 Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo alicujus personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides habeatur, quæ præsentibus ipsis haberetur.

5 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die

XXXI. Januarij MDC. Pontificatus nostri anno octavo. M. Vestrius Barbanius.

Concordat cum Originali in Archivo secreto Regalis Consilij Ordinum reperto.

SCRIPTURA XXI.

Bulla Philippo III. Regi concessa, ad concordandas lites, quæstiones, & controversias ortas, & quæ in futurum oriri poterunt, inter Archiepiscopos, Episcopos, & alias personas Ecclesiasticas, & Magistros, fratres, & Milites trium Ordinum Militarium.

1 **C**harissimo in Christo filio nostro Philippo, Hispaniarum Regi Catholico. Clemens Papa VIII. Aug. 4. an. 1601.

3 Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem. Pastoralis muneris divina dispositione Nobis commissi debitum exposcit, ut non solum omnibus præsertim Ecclesiasticis, & Regularibus, ac Militaribus personis, quæ sub Apostolica nostra auctoritate sunt constituti, justitiam æqua lance ministrare curemus, sed quandoque controversias, & differentias inter eas vigentes pro communi quiete per amicabilem compositionem præcidere studeamus. Quæ res, cum potissimum ad quietem, & prosperum statum tuorum Regnorum, in quibus amplissimi Ecclesiarum Præfules, ac aliæ Dignitate, nobilitate, ac opibus pollentes Ecclesiasticæ personæ, necnon quatuor insignes Militiæ Regularis nempè, Sancti Jacobi de Spatha, Calatravæ, Alcantaræ, & Beatæ Mariæ de Montesia Cisterciensis, & S. Augustini respectivè Ordinum institutæ sunt, quarum Milites nobilitate similiter, ac auctoritate in eisdem Regnis valdè præstant, maximè pertineat; propterea Majestas tua pro ejus etiam pietate, religione, ac zelo plurimum cupit inter utrumque Ecclesiasticum, & Militarem statum Regnorum tuorum mutuam pacem, & concordiam perpetuò firmari, speratque, tam Ecclesiasticas, quam Militares personas hujusmodi ad evitandos dubios litium eventus, & labores, ac expensas, quæ in his prosequendis subiri solent, super litibus, & controversijs inter eos vi-

gen-

gentibus, & quæ oriri poterunt, ad concordiam & amicabilem compositionem, Majestate tua mediante, facile deventuros, si ad id opportuna facultas à Nobis tibi tribuatur, quemadmodum dudum per felicitis recordationis Clementem VII. & Paulum III. claræ memoriæ Carolo V. Romanorum Imperatori, ac Hispaniarum Regi Avo tuo, ac per Pium IV. & Gregorium XIII. & alios forsàn Romanos Pontifices prædecessores nostros, & novissimè per Nos inclytæ memoriæ Philippo II. etiam Hispaniarum Regi genitori tuo, qui ambo dictarum Militiarum perpetui Administratores Apostolica auctoritate deputati extiterunt, per diversas eorundem prædecessorum, ac nostras litteras sub certis tunc expressis modis & formis, & similiter ad præscripta tempora concessa fuit, prout in eisdem litteris, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

4 Cum itaque, sicut nuper accepimus, supradicto Philippo Rege tuo genitore, cujus diligentia, & industria inter multas ex Ecclesiasticis, ac Militaribus personis tuorum Regnorum vigore facultatis sibi à Pio, & Gregorio prædecessoribus, & à Nobis attributæ pax inita, & tranquillitas secuta fuit, ad meliorem vitam evocato, inter venerabiles fratres Archiepiscopos, & Episcopos, aliosque Prælatos, necnon dilectos filios Capitula, & alias personas Ecclesiasticas Sæculares, & Regulares ex una; & dictarum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, Calatrava, Alcantara, & Beatæ Mariæ de Montefia Magistros, Priores, Milites, ac alios fratres, & personas, Conventusque, & Domos dictarum Militiarum ex altera partibus, lites, differentiæ, ac controversiæ motæ jam sint, & moveri, ac denuò excitari possint, ac nonnullæ inter Archiepiscopum Hispalensis, & Episcopum Cordubensis Ecclesiarum, & seu earum Capitula, & forsàn aliarum Ecclesiarum Archiepiscopos, & Episcopos, & seu Capitula, vel Ecclesiasticas personas ex una; & Milites Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, de Alcantara, & de Montefia coram dilecto filio nostro, &

Apostolicæ Sedis in illis partibus Nuntio per Nos, seu prædecessores nostros commissæ, & instructæ reperiantur, & coram eo forsàn ad nonnullos actus processum etiam fuerit, cumque valdè interfit tuorum Regnorum quieti, ut lites, & differentiæ hujusmodi inter personas Ecclesiasticas, & Militares prædictas, quæ præcipuè in Regnis prædictis existunt, ex quorum quiete, & concordia, quies & pax eorundem Regnorum pendere videtur, per concordiam, & compositionem terminentur.

5 Nos, qui id semper intendimus, ut sublatis litium & controversiarum occasionebus, Ecclesiasticæ, & præsertim divino servitio mancipatæ personæ, quietam & tranquillam vitam degentes, intuenda pace, atque unione Christiana cæteris exemplum præbeant, Majestatis tuæ votis, quantum cum Domino possumus, annuere cupientes, ac magnam in Domino fiduciam habentes, eandem Majestatem tuam id unum diligenter inspecturam, ut nimirum inter omnes supradictas personas Ecclesiasticas, & Militares, sublatis litibus & controversijs, quamprimum pax, & concordia concilietur, atque ita communi ipsarum, & Regnorum tuorum quieti consulatur, litterarum omnium Clementis VII. Pauli III. Pij IV. Gregorij XIII. prædecessorum prædictorum, & nostrarum tenores, ac prædictarum causarum, & litium status, & merita, nominaque & cognomina Judicum, & Collitigantium, ac alia de necessitate exprimentia præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ac omnes, & quascumque lites, & controversias inter Archiepiscopos, Episcopos, reliquasque personas Ecclesiasticas Sæculares, & Regulares quascumque cum Prioribus, Militibus, & Commendatorijs, Conventibus, Mensis Magistratibus, alijsque quibuscumque personis dictarum Militiarum, coram quibuscumque Judicibus Ordinarijs, & Delegatis, tam in Romana Curia, quàm extraneam motas, & quantumvis instructas, non tamen terminatas & definitas, per sententias, quæ in rem judicatam transierint, necnon, & pro tempore moven-

ven-

ventas, ad Nos & Sedem Apostolicam, quatenus opus sit, harum serie avocantes, illasque, & earum conclusionem, ac terminationem ad nostrum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum; ita tamen quod interim personæ Ecclesiasticæ prædictæ nullo modo spoliari earum quasi possessione, in qua extiterint, & ab ea quovis prætextu amoveri, vigore quorumcumque mandatorum, vel inhibitionum possint, sed in ea perseverare, & continuare debeant, nihilque in illis innovari queat, donec illis penitus, & omnino, ut præfertur, per concordiam terminata fuerit, factaque prius Judicibus, & Col-ligantibus hujusmodi legitima intimatione, præsentium auctoritate suspendentes, motu proprio, & ex certa scientia, & mera deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, Majestati tuæ dictarum Militiarum Administratori, Apostolica auctoritate deputato, ut eas extrajudicialiter per te ipsum, & cum consilio peritorum, quorum saltè medietas, personæ Ecclesiasticæ, quæ nullius Ordinis vel Militiæ Regularis sint, & reliqui, personæ Militares esse debeant, neutræ tamen, sive Militares, sive Ecclesiasticæ personæ hujusmodi alicujus ex Consilijs, vel Tribunalibus Majestatis tuæ Consiliarij, vel Judices existant, amicabiliter concordare, & componere possit, & valeat committimus, ac plenam, & absolutam auctoritatem & facultatem, auctoritate Apostolica, tenore præsentium concedimus, & impartimur.

6 Quod si de litibus, & controversijs ratione Decimarum aliquandò agerur, ac prædictorum Militum aliqui à solutione Decimarum, quæ ex bonis eorum patrimonialibus proveniunt, ob privilegia Apostolica ipsis Militijs concessa, se exemptos esse prætendent, Nos eo casu Majestatem tuam à facultate concordandi lites hujusmodi omnino abstinere, & prædictam facultatem in præmissis Decimis à bonis patrimonialibus provenientibus, nullo modo per præsentis nostras litteras Majestati tuæ concessam, neque eadem causas Decimarum ex bonis patrimonialibus provenientium, sub dicta

avocatione causarum comprehensas esse; sed dictam facultatem Majestati tuæ per præsentis nostras litteras attributam, quando, ut præfertur, agatur de causis Decimarum in litibus motis, & movendis super Decimis ex Commendis, vel alijs bonis intuitu, & occasione ipsarum Militiarum provenientibus, dumtaxat locum habere decernimus.

7 Ac insuper & volumus, quod tu easdem lites, & causas motas, & movendas, infra biennium dumtaxat à die Decreti avocationis earum computandum componere, & concordare possis, & quod dicto biennio elapso, præsens auctoritas, & facultas Majestati tuæ, ut præfertur, concessa, causas & lites ipsas non concordatas concordandi cesset eo ipso, ac liberum sit ipsis partibus super eisdem causis, & litibus non concordatis coram Prioribus, aut alijs competentibus Judicibus de eorum juribus experiri, & illas prosequi, ac finire. Quidquid autem per Majestatem tuam in causis hujusmodi, tam motis, quàm movendis, ut præfertur, concordatum, terminatum, stabilitum, & amicabiliter compositum fuerit, firmum, validum, ac efficax esse, & fore decernimus, & ad ejus inviolabilem observationem partes ipsas cogi, & compelli posse, neque ullo unquam tempore, sub quovis prætextu, & causa ab illo resilire posse præcipimus; partibusque ipsis desuper ex nunc, prout ex tunc, postquam concordatum fuerit, perpetuum silentium imponimus: necnon præsentis litteras ex quacumque causa de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quovis defectu notari, impugnari, annullari, vel invalidari, aut alijs quomodolibet infringi, seu retractari, vel in jus, seu controversiam revocari, aut adversus illas quodcumque juris, aut facti remedium impetrari nullatenus posse; sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, & Causarum Palatii Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales judicari, & diffiniri debere; irritum quoque, & inane quidquid secus super his à quoquam, quavis auc-

auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

8 Non obstantibus quibuscumque alijs super præmissis commissionibus, & litispendentijs, alijsque præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictarum Ecclesiarum, & Militiarum statutis, constitutionibus, & stabilimentis, usibus, & naturis, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quorum omnium, & singulorum tenores, hic pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis haberi volumus, & si talia forent, quod de illis, illorumque totis tenoribus mentio specialis, & specifica, ac iteratis vicibus, & non per clausulas generales habenda foret, ac omnibus illis, quæ prædecessores nostri prædicti in suis litteris voluerunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

9 Cæterum volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod præsentium transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo alterius personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

10 Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die IV. Augusti MDCL. Pontificatus nostri anno decimo. M. Vestrius Barbianus.

Concordat cum Originali in Secretaria Regalis Consilij Ordinum reperto.

SCRIPTURA XXII.

Bulla, qua Summus Pontifex advocat ad se causas de bonis patrimonialibus super Decimis Equitum Ordinum Militarium, concedens facultatem Nuntio Hispaniarum de illis summarie cognoscendi, & judicandi.

Junij 17. an. 1602. **D**ilecto filio nostro, & Sedis Apostolicæ in Regnis Hispaniarum Nuntio. Clemens PP. VIII.

2 Dilecte fili, salutem & Apostoli-

cam benedictionem. Exponi Nobis nuper fecerunt dilecti filij universitas Cleri Regnorum Castellæ, & Legionis, quod cum Ecclesiæ dictorum Regnorum præcipue in Decimis ex fructibus terrarum à fidelibus oblati fundatæ, & dotatæ sint, si illis aliqua via privarentur, sine dote remanerent, & divinus deficeret cultus, ac dictarum Ecclesiarum Ministri, Episcopi, & Dignitates, Canonici, ac alij Beneficiati, unde se sustentare possent non haberent; & quia quamplures Milites Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, Alcantaræ, & Calatravæ prætextu privilegiorum prædictis Militijs concessorum, à solutione dictarum Decimarum de suis bonis patrimonialibus, se exemptos esse prætendunt, lites, & causæ super ijs motæ jam sunt, & in posterum aliæ moveri possunt: & licet Nos per alias nostras in simili forma Brevis expeditas litteras, charissimo in Christo filio nostro Philippo III. Hispaniarum Regi Catholico facultatem amicabiliter concordandi lites, & differentias inter personas Ecclesiasticas, & Militares Militiarum prædictarum concesserimus, dicta tamen facultas non extenditur ad lites, & differentias super Decimis ex bonis patrimonialibus provenientibus, sed dumtaxat super Decimis ex Commendis, vel alijs bonis intuitu ipsarum Militiarum, prout in litteris prædictis contineri dicitur.

3 Cum autem sicut dicta expositio subjungebat, licet quidam venerabiles fratres Episcopi, & dilecti filij eorum Officiales, in causis hujusmodi procedere voluerint, tamen Milites prædicti eo prætextu quod ipsi Episcopi, seu Officiales in Decimis prædictis interesse habent, eos recusarunt, & recusant, & processum causarum hujusmodi impedire conantur. Propterea universitas, & Cleri Regnorum prædictorum asserentes expediens admodum fore, causas hujusmodi quamprimum terminari, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eis in præmissis de opportuno juris remedio providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur justitiam unicuique administrare, ac disputationes hujus-

modi super jurisdictione tollere volentes, causamque, & causas coram prædictis Ordinarijs, ac alijs Judicibus pendentes ad Nos harum serie advocandas, earumque statum, & merita præsentibus pro sufficienter expressis habentes, ac singulares personas universitatis Cleri prædicti, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodata existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, discretioni tuæ per præsentis committimus & mandamus, quatenus vocatis ad id qui fuerint vocandi, causam, & causas, quam, & quas exponentes prædicti habent, & movent, habereque, & movere volunt, & intendunt, contra Milites hujusmodi, illarumque singulares personas, tam conjunctim, quam divisim, de, & super Decimis de bonis patrimonialibus, ac præcisa exemptione hujusmodi, rebusque alijs in actis causæ, & causarum hujusmodi latius deductis, & deducendis, summarie, simpliciter, & de plano, sola veritate facti inspecta, auctoritate nostra audias, cognoscas, sineque debito termines, & decidas. Nos enim tibi dictos adversarios, omnesque alios, quos opus fuerit, etiam per edictum publicum constituto summarie, & extrajudicialiter de non tuto accessu citandi, eisque, ac quibus, quando, & quoties opus fuerit, etiam sub censuris Ecclesiasticis, & alijs etiam pecuniarijs pœnis arbitrio tuo imponendis, inhibendi, dictosque exponentes in possessione, vel quasi percipiendi hujusmodi Decimas, etiam ex bonis prædictorum Militum, prout juris fuerit, lite hujusmodi pendente manutenendi, tuendi, & defendendi, cæteraque in præmissis, & circa necessaria, & opportuna faciendi, dicendi, gerendi, & exequendi, plenam & liberam Apostolica auctoritate concedimus facultatem.

5 Non obstantibus felicis recordationis Bonifaci Papæ VIII. prædecesso-

ris nostri de una, & Concilij generalis de duabus diætijs, ac alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die 17. Junij 1602. Pontificatus nostri anno XI. P. Raiusinus.

Concordat prout est in Bullario Archiepiscopi Procuratoris generalis Ecclesiarum, Statusque Ecclesiastici Regnorum Castella, & Legionis, facultate Regia, typis mandato Matrili, anno 1666.

SCRIPTURA XXIII.

Bulla resolutionis, & finalis deliberationis assumptæ à Clem. VIII. super restitutione Locorum, jurisdictionumque Ecclesiasticarum alienatarum à D. Rege Philippo II.

1 **C**lemens Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam.

Maij
28. an.

2 Cum aliàs felicis recordationis Gregorius Papa XIII. prædecessor noster accepisset, claræ memoriæ Philippum Hispaniarum Regem Catholicum immensos, & ferè intolerabiles sumptus pro Christianæ Reipublicæ, fideique Catholicæ defensione continuo facere, & ingentem, ac validam classem quotannis contra Turcas instruere, magnosque in Belgio Exercitus adversus hæreticos alere, atque hisce tot, tamque gravibus expensis proprium Ærarium non sufficere, ideoque majoribus subsidijs opus esse. Idem Gregorius prædecessor considerans hujusmodi sumptuum, atque expensarum causas, ad conservationem quoque Regnorum dicti Philippi Regis pertinere, & non modo laicis, verumetiam Clericis universis eidem Regi subditis communes esse, licet jam ob præfatas, & alias Clero Regnorum Hispaniarum per Sedem Apostolicam nonnulla subsidia, videlicet, quadringentorum & viginti millium ducatorum, & solutionis primæ decimæ imposita, & eidem Philippo Regi, ut dictas expensas facilius ferre posset assignata essent: ipseque Philippus Rex à personis secularibus dictorum Regnorum, diversa adjumenta quæreret, ut quadraginta

1604.

suæ ordinariæ, & sexaginta Ecclesiæ classes triremes, sicut ex propria obligatione in fœdere tunc contra Turcas inito facta tenebatur, commodius instrueret: tamen advertens admodum convenire, ut personæ Ecclesiasticæ Hispaniarum, ultra subsidia supradicta, adhuc partem aliquam bonorum Ecclesiasticorum jurisdictionalium, quæ minori fieri posset Ecclesiarum dispendio, eidem Philippo Regi in ejus subventionem conferret, exemplo recentioris memoriæ Clementis VII. & Pauli III. ac Julij etiam III. Romanorum Pontificum suorum, & meorum prædecessorum, qui alienandi bona jurisdictionalia Militiarum, & personarum Regularium in dictis Regnis existentium, ad summas tunc expressas, inclytæ memoriæ Carolo V. Romanorum Imperatori, ejusdem Philippi Regis genitori, per diversas eorum litteras facultatem concesserant, adductus, motu ejus proprio eidem Philippo Regi, ut per se, vel alium, seu alios ad id per eum toties quoties, & quodcumque sibi videretur deputandum, seu deputandos, tot Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca, quæ valorem annum quadraginta millium ducatorum auri largorum, secundum communem æstimationem non excederent, ad quascumque Cathedralis, etiam Metropolitanas, ac Primatiales, Collegiatas, necnon Parochiales Ecclesias, ac Monasteria, tam virorum, quàm mulierum, Prioratusque, Præposituras, Capitula, Conventus, Dignitates, etiam Conventuales, ac majores, & principales Administrationes, & officia, cæteraque Beneficia Ecclesiastica, & loca cum cura, & sine cura Sæcularia, & Sancti Benedicti, Sancti Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Præmonstratensis, Sancti Hieronymi, & quorumcumque aliorum Ordinum Regularia, eorumque Conventuales Mensas in temporalibus pleno jure, quocumque titulo, causa, sive occasione, & quovis modo spectantia, & pertinentia, in dictis Hispaniarum Regnis consistentia, cum suis vassallis, & tam civilibus, quàm criminalibus, jurisdictionibus, necnon mero & mixto imperio, fructibusque, redditibus, &

proventibus, obventionibus, & emolumentis quibuscumque, omnibusque alijs juribus, & pertinentijs, in prædictis, & circa ea, & illorum occasione quomodolibet competentibus spectantibus, & pertinentibus, ab eisdem Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officijs, Mensis, Ordinibus, & Locis, postquam æquivalentem recompensam annuorum fructuum, reddituum, & proventuum eorundem Oppidorum, Arcium, Fortalitorum, Villarum, Terrarum, & Locorum ex communi æstimatione quinque annorum ex tunc proximè præteritorum computando, in tot bonis immobilibus, & alijs rebus, seu redditibus suis, tutis, & securis, super quo ipsius Philippi Regis conscientiam oneravit, realiter, & cum effectu assignavisset perpetuò, sine consensu Præfulum, Abbatum, Abbatissarum, Priorum, Præpositorum, Rectorum, Conventuum, Capitulorum, & aliarum personarum ea obtinentium, dismembrandi, & separandi; ipsaque Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, & Loca cum illorum omnium vassallis, jurisdictionibus, mero & mixto imperio, fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentijs prædictis sibi appropriandi, applicandi, & incorporandi; ac eorum fructus, redditus, proventus, & emolumenta pariter sine consensu prædictorum Præfulum, Abbatum, Abbatissarum, Priorum, Præpositorum, Rectorum, Conventuum, Capitulorum, & aliarum personarum ea obtinentium, etiam perpetuò per se, vel alium, seu alios ab eo pro tempore deputatum, seu deputatos, percipiendi, exigendi, & levandi, ac in suos usus, & utilitatem convertendi, plenam, & liberam licentiam, ac omnimodam facultatem, & potestatem, Apostolica auctoritate concessit, & largitus fuit. Ac ex tunc, prout ex eo tempore, postquam idem Philippus Rex æquivalentem recompensam hujusmodi eisdem Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officijs, Mensis, Ordinibus, & Locis (ut præfertur) assignavisset, &

è con-

è contrà, Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca prædicta cum vassallis, jurisdictionibus, meroque & mixto imperio, ac fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentijs suis, auctoritate & tenore prædictis, perpetuò dismembravit, & separavit, ac eidem Philippo Regi, ita quod de illis omnibus, tamquam de suis proprijs bonis liberè, & licitè disponere, & facere, ac illis uti, necnon Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, & Loca prædicta cum illorum vassallis, jurisdictionibus, mero & mixto imperio, ac fructibus, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentijs in quoscumque, quos ipse Philippus Rex voluisset, quocumque titulo, etiam perpetuæ alienationis, venditionis, & concessionis pro pretio, seu pretijs reperibili, aut reperibilibus, & alijs sibi benè visis in prædictum effectum, & ad communem ipsius Christianæ Religionis salutem converterentur, transferre, alienare, concedere, & assignare ad pretium, seu pretia inde proveniens, & provenientia recipere, & in usum prædictum converterentur: Ita tamen, quod bona Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositarum, Dignitatum, & aliorum supradictorum, & quæ tempore separationis, & alienationis vigore dictæ facultatis faciendæ essent vacantes, aut Pastore carerent, nullatenus separarentur, nèque alienarentur, donec suos Pastores, Abbates, & Rectores habuissent, liberè, & licitè valerent, dicta auctoritate perpetuò applicavit, appropriavit, & incorporata esse voluit, decrevit, & declaravit: & pro potiori cautela, alienationes, venditiones, translationes, concessionis, assignationes, omniaque, & singula alia supradicta per Philippum Regem, & ab eo deputandum, seu deputandos prædictos vigore dictæ facultatis, de Oppidis, Arcibus, Fortalitijs, Villis, Terris, & Locis, ac alijs præmissis faciendas, ex tunc pariter prout ex eo tempore postquam facta forent, & è contrà eadem auctoritate approbavit, & confirmavit, ac approbata, & confirmata esse voluit, sup-

plens omnes, & singulos præmissos, tam juris, quàm facti, & quarumcumque solemnitatibus in alienationibus bonorum Ecclesiasticorum observari debitarum defectus, siqui forsàn intervenissent in eisdem: ac decernens dismembrationem, separationem, appropriationem, applicationem, incorporationem, necnon alienationes, venditiones, translationes, concessionis, & assignationes, ac omnia, & singula alia, quæ in vim dictæ facultatis (ut prædicitur) fieri contingisset, perpetua roboris firmitate subsistere, suoque plenarios effectus sortiri; ac per Episcopos, Archiepiscopos, Primate, Abbates, Priores, Abbatissas, Priorissas, Præpositos, & Capitula, Conventus, & alios quoscumque supradictos, ceterosque alios ad quos ea quovis modo pertinerent, & pertinere possent perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, perindè ac si ab ipso Gregorio prædecessore, & Apostolica Sede pro ejusdem Sedis urgentissimis necessitatibus, cum solemnitatibus à jure requisitis, & alijs necessarijs dismembrata, separata, appropriata, applicata, incorporata, alienata, vendita, & translata fuissent; necnon tam illa, quàm ejusdem Gregorij prædecessoris litteras desuper expeditas, ex quavis causa de nullitatis, aut subreptionis, & obreptionis vitio, seu insertionis ipsius Gregorij prædecessoris defectu notari, vel impugnari, ac Episcopos, Archiepiscopos, Primate, Abbates, Priores, Præpositos, Capitula, Conventus, & alios prædictos à præmissis, & alijs eorum vigore faciendis, quovis etiam enormissimæ læsionis prætextu, aut ex quacumque alia etiam justissima causa quomodolibet appellare, seu reclamare, ac illis aliqua privilegia etiam per dictam Sedem sub quacumque forma, & verborum expressione concessa, seu concedenda ad hoc, ut dismembrationem, separationem, applicationem, appropriationem, incorporationem, alienationes, venditiones, translationes, concessionis, & assignationes hujusmodi, aliaque per ipsum Philippum Regem, & ab eo deputandum, seu deputandos pro tempore facta, ex

quavis causa, seu occasione, etiam enormissimæ læsionis hujusmodi, aut non servatarum solemnitatum à jure requisitarum annullare, invalidare, & retractare, seu impugnare valerent, suffragari non posse, ac alias prout in ejusdem Gregorij prædecessoris litteris desuper in forma Brevis sub datis 6. Aprilis 1574. Pontificatus sui anno secundo expeditis latius continetur: quarum litterarum vigore, sicut accepimus, dictus Philippus Rex nonnulla ex Castris, Fortalitijs, Villis, Terris, & Locis jurisdictionalibus hujusmodi ad quasdam Cathedralis, etiam Metropolitanas, ac Primatiales, Collegiata, & Parochiales Ecclesias, ac ad Monasteria, tam virorum, quam mulierum, Prioratus, Præposituras, Capitula, Conventus, Dignitates, etiam Conventuales, ac majores, & principales Administrationes, & Officia, cæteraque Beneficia Ecclesiastica in eisdem Regnis Hispaniarum consistentia respective spectantibus cum suis vassallis, jurisdictionibus, & cum mero & mixto imperio, fructibusque, redditibus, proventus, obventionibus, & emolumentis, juribus, & pertinentijs quibuscumque, ab eisdem Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, & Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officijs, ac Beneficijs, eorumque Mensis, Ordinibus, & Locis respective, assignata prius cuilibet eorum pro ratione reddituum annuorum ex Castris, Fortalitijs, Villis, Terris, & Locis ad illa respective spectantibus, juxta æstimationem prædictam percipi solitorum æquivalente, & tutissima, in eisdem Diœcesibus consistenti aliorum reddituum annuorum recompensâ dismembravit, ac ex illis quædam nimirum titulo permutationis in tertias personas transtulit, pro quibus, seu quorum loco alia bona stabilia, prout à Duce Medinæ Cœli in permutationem Oppidorum Utrellæ, & Almanez quasdam Salinas, quas Regiæ Coronæ incorporavit, & recepit: quædam verò alijs similiter tertijs pretio convento, in perpetuum vendidit, & alienavit, horum autem, sic ut prædicitur, venditorum & alienatorum redditus annui ad summam no-

vem millium & quingentorum circiter ducatorum (ut accepimus) ascendunt: quædam alia Coronæ suæ Regali simpliciter incorporavit, quædam verò à quarum universitatibus certas pecuniarum summas recepit, nonnullis eisdem concessis privilegijs eisdem Coronæ suæ immediatè subjecit, reliqua quorum universitates ne in alios transferrentur, certam pecuniarum quantitatem ipsi Philippo Regi persolverunt, seu præsidia, vel alia bona stabilia loco pecuniarum eidem Regi assignarunt sub eisdem Ecclesijs, seu Monasterijs, vel Prioratibus, aut alijs Beneficijs Ecclesiasticis ad quæ pertinebant, dimisit, prout in diversis instrumentis, & documentis, ac alijs scripturis publicis, Regisque diplomatibus super præmissis confectis, & expeditis plenius dicitur contineri.

3 Cum autem, sicut etiam accepimus postea idem Philippus Rex considerans forsitan ex eo quod Gregorio prædecessori expositum non fuerat, per eundem recolendæ memoriæ Pium Papam V. etiam prædecessorem nostrum ipsimet Philippo Regi facultatem concessisse alienandi similia bona jurisdictionalia, ad Ecclesias, Monasteria, & Beneficia Ecclesiastica Regnorum Hispaniarum, de consensu tamen Præsulum, & aliorum Monasteria, & Beneficia hujusmodi obtinentium, & assignata eisdem Ecclesijs, Monasterijs, & Beneficijs, ad quæ ipsa bona jurisdictionalia pertinerent duplici recompensâ illorum annui valoris, & etiam ex eo quod etiam eidem Gregorio prædecessori forsitan præsuppositum fuerat, redditus bonorum jurisdictionalium ad Ecclesias, Monasteria, & Beneficia prædicta pertinentes, valorem annum quadraginta millium scutorum prædictorum longè excedere: cum tamen ut postea compertum fuerat, ad illum valorem vix ascenderent, his de causis facultatem sibi ad hoc à prædicto Gregorio prædecessore concessam subreptionis vitio subiacere, & tunc ex prædictis causis, tunc etiam ex eo quod ipse Philippus Rex formam dictæ facultatis non servasset, & pecunias ex venditionibus, & alienationibus prædictis receptas, in usus expressos

non

non convertisset, & conscientiae stimulis agitatus, in ejus ultimo testamento, seu codicillis, duas clausulas apposuerit, per quas disposuit, ut aliqua ratio, seu forma iniretur restituendi Ecclesijs, Monasterijs, & alijs hujusmodi Beneficijs Ecclesiasticis dictorum Regnorum, Oppida, Castra, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca supradicta ab eis in vim facultatis Apostolicae dismembrata, & alienata; & propterea charissimus in Christo filius noster Philippus III. Hispaniarum Rex Catholicus ejusdem Philippi II. filius & successor, considerans negotium hoc maximi momenti existere, Congregationem gravissimorum scientia, & probitate virorum, ut negotium praedictum mature considerarent, & ipsi referent nominatim deputaverit, cumque in dicta Congregatione maturo consilio consideratum fuerit, causas propter quas dictus Gregorius praedecessor facultatem supradictam concessit, tam necessarias & utiles Christianae Reipublicae, & eas quidem verissimas fuisse, & esse, ac venditiones, & alienationes praedictas, auctoritate Apostolica, & sub fide publica sine dolo, & fraude, dataque Ecclesijs, Monasterijs, & Beneficijs hujusmodi recompensa, juxta formam litterarum dicti Gregorij praedecessoris facta fuisse, & si nunc venditiones hujusmodi rescinderentur, inde profecto maxime in universis Hispaniarum Regnis perturbationes orientur, quandoquidem emptores, qui bona fide Oppida, Castra, & Loca jurisdictionalia praedicta emerunt, in illis tamquam proprii domini maximas expensas, & melioramenta Ecclesiarum, Monasteriorum, Domorum, & Arcium fecerunt, terras emerunt, molendina, & aquarum ductus, aliaque opera sumptuosa construxerunt, quae omnia cum omnibus damnis, & interesse, quae passi fuerunt, quae ad inestimabilem pecuniarum summam ascenderent, illis de jure refici, & restitui oporteret, juxta obligationes à praedicto Philippo II. Rege in vim dictarum Gregorij litterarum factas: unde infinita lites, differentiae, molestiae, & perturbationes in praedictis Regnis suscitarentur, praeterquam quod id executioni,

difficillime demandari posset, ob resistentiam emptorum quibus invitae sine injuria, jus & dominium justo titulo, & bona fide per viam contractus acquisitum adimi non posset. Consideratum praeterea fuit, ipsum Philippum III. Regem hujusmodi restitutionem hoc praesertim tempore facere non posse, cum sua Regna, & Patrimonium Regale ob alias expensas, quas ejusdem Christianae Reipublicae, & fidei Catholicae causa facere coactus fuit, valde exhausta sint. Quare ipse Philippus III. Rex cupiens ejus saluti consulere, Nobis humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur, qui ejusdem Philippi III. Regis summam pietatem, Religionem, & eximia in omnes suorum Regnorum Ecclesias, & personas Ecclesiasticas, atque adeo in universam Rempublicam Christianam merita notas, & perpetuas habemus; propterea illius pijs votis, quantum cum Domino possumus annuere, illumque amplioribus in dies favoribus & gratijs prosequi volentes, ac praedictarum Gregorij praedecessoris litterarum, & quorumcumque instrumentorum contractum, & aliarum scripturarum super permutationibus, venditionibus, & alienationibus quorumcumque Castrorum, Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & Locorum supradictorum, per praedictum Philippum II. ut praemittitur factis celebratorum, & confectarum tenores, eorundemque Castrorum, Oppidorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & Locorum, Ecclesiarumque, Monasteriorum, Prioratum, Praepositurarum, Capitulorum, Conventuum, Dignitatum, Officiorum, Mensarum, Ordinum, & locorum Ecclesiasticorum, atque respectivè pertinebant dominationes, titulos, jura, vocabula, situationes, confines, qualitates, Dioeceses, & veros etiam annuos valores, caeteraque necessaria, praesentibus pro expressis habentes, ipsius Philippi III. Regis supplicationibus inclinati, ac ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, deque

Apos-

Apostolicæ potestatis plenitudine, volumus, & harum serie decernimus, ut idem Philippus III. Rex suæ, ac Philippi II. ejus genitoris saluti consulat, quoad præmissa teneatur, ea quidem Opera, Castra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex supradictis, quæ Coronæ suorum Regnorum dictus Philippus II. Rex simpliciter incorporavit, necnon ea etiam, quorum universitates ne in alias personas alienarentur, certa pecuniarium quantitate ipsi Philippo II. persoluta, seu forsàn loco pecuniarum bonis aliquibus stabilibus ipsi Philippo II. Regi assignatis, ab illo quædam privilegia obtinuerint, & suæ Coronæ Regali immediatè subjecta fuerint (salvis ipsis universitatibus, & integris remanentibus quibuscumque privilegijs, gratijs, & indultis per dictum Philippum II. eisdem universitatibus propterea concessis) Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officijs, Mensis, Ordinibus, & Locis Ecclesiasticis, ad quæ respectivè antea pertinebant, cum illorum vassallis, jurisdictionibus, ac mero & mixto imperio, fructibusque, redditibus, proventibus, obventionibus, emolumentis, ac juribus, & pertinentijs suis quibuscumque omninò restituere, & reintegrare teneatur, & debeat, & ab eisdem Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officijs, Mensis, Ordinibus, & Locis, bona, quæ dictus Philippus II. illis pro recompensâ assignavit, recipere, sibi que restitui facere possit. Quo verò ad ea Oppida, Castra, Arces, Fortalitia, Villas, Terras, & Loca ex prædictis, quæ per dictum Philippum II. in alios titulo permutationis translata fuerunt, pro quibus nimirum ipsi Philippo II. Regalia bona, videlicet quædam Salinæ in permutationem Oppidorum Utrellæ, & Almanez à Duce Medinæ Cœli assignata fuerunt, ipse Philippus III. teneatur Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Capitulis, Conventibus, Dignitatibus, Officijs, Mensis, Ordinibus, & Locis Ecclesiasticis, ad quæ respectivè spectabant, vel ea-

demmet bona, & præsertim Salinas prædictas, quæ ipse Philippus II. habuit assignare; & eo casu ab eisdem Ecclesijs, Monasterijs, & alijs Beneficijs supradictis, bona quæ illi pro recompensâ à prædicto Philippo II. Rege data fuerunt, recipere, & sibi restitui facere possit, seu si ipse Philippus III. Rex præmissa facere non potuerit, teneatur saltem, & debeat ultra bona per Philippum II. pro æquivalenti recompensâ Ecclesijs, Monasterijs, & alijs Beneficijs Ecclesiasticis prædictis concessâ, alia bona juxta declarationem à nostro, & Apostolicæ Sedis Nuntio apud ipsum Philippum III. residente faciendam assignare, illis autem Universitatibus, & locis, quæ dicto Philippo II. pecunias, seu bona stabilia ad effectum, quod non venderentur tribuerunt, & sub eisdem Ecclesijs, Monasterijs, & Beneficijs Ecclesiasticis remanserunt, ipse Philippus III. Rex teneatur aliquam recompensam arbitrio ejusdem Nuntij pariter assignare, ubi verò præmissa adimpleverit, ex nunc, prout ex tunc, & econtrâ quoad ea Oppida, Castra, Arces, Fortalitia, Terras, Villas, & Loca ex prædictis, quæ venditionis titulo per dictum Philippum II. perpetuò realiter, & cum effectu vendita, & alienata fuerunt, ut prædicitur, venditiones, & alienationes hujusmodi perpetuò validas, & firmas remanere volumus, easque, ac instrumenta, seu alias Scripturas desuper confectas, & in eis contenta, & inde secuta quæcumque, auctoritate, & tenore prædictis perpetuò confirmamus, & approbamus, illisque perpetuæ, & inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quàm facti, & quarumcumque solemnitatatum in alienationibus bonorum Ecclesiasticorum observari debitarum, etiam substantialium, alioque defectus, siqui forsàn intervenerint in eisdem, supplemus, ac venditiones, & alienationes hujusmodi, ac instrumenta desuper celebrata, & in eis contenta, & inde secuta quæcumque perpetuò valida, firma, & efficacia fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere,

ac per Archiepiscopos Primates, Episcopos, Abbates, Priores, Abbatissas, Priorissas, Præpositos, Capitula, Conventus, & alios quoscumque supradictos, ad quos spectat perpetuis futuris temporibus inviolabiliter observari debere, nec ab ipsis, aut quibuscumque alijs quavis auctoritate fungentibus, & functuris, etiam prætextu Testamenti, seu Codicillorum, aut alicujus ultimæ voluntatis prædicti Philippi II. super illorum restitutione faciendâ, aut quavis alia occasione rescindi, retractari, annullari, aut de ipsarum venditionum validitate quomodolibet opponi, nullatenus posse: præsentibus quoque litteras de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu notari, vel impugnari, aut adversus illas quodcumque gratiæ, vel justitiæ remedium impetrari minime posse, sicque per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, ac etiam Nuntios Apostolicæ Sedis, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his, à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus.

5 Ipsum verò Philippum III. Regem à quacumque restitutione Oppidorum, Castrorum, Arcium, Fortalitiorum, Villarum, Terrarum, & Locorum venditorum, & alienatorum prædictorum Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Mensis, Capitulis, Conventibus, & locis Ecclesiasticis quibuscumque ad quæ spectabant, & pertinebant faciendâ, aut aliqua ulteriori recompensa illis assignanda, motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus penitus absolvimus, & liberamus, ac absolutum, & liberum existere, & fore declaramus, voluntatemque prædicti Philippi II. quoad hæc specialiter, & expressè commutamus: ejusdem autem Philippi II. Regis animam, quantum divinæ bonitati placuerit, à quibuscumque censuris, & pœnis Ecclesiasticis per eum

occasione venditorum, & alienatorum, ac permutationum, & incorporationum supradictarum, etiam ex eo quod, ut præmissum est, prædicto Gregorio prædecessori suppositum fuerit, redditus bonorum jurisdictionalium supradictorum summam annuam 400. ducatorum longè excedere, cum postea compertum extiterit, omnes insimul ad prædictam summam non ascendere, vel etiam ex eo quod ipsi Gregorio prædecessori expositum non fuerit per eundem recolendæ memoriæ Pium Papam V. etiam prædecessorem nostrum, aliam facultatem alienandi bona jurisdictionalia, de consensu tamen Præfulum & aliorum possessorum Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratum, Præpositurarum, & Beneficiorum Ecclesiasticorum ad quæ pertinebant, & assignata recompensa duplici valoris annui reddituum eorundem bonorum jurisdictionalium concessisse, aut alias quomodolibet forsàn incurfis, gratiosè pariter absolvimus, & liberamus.

6 Quocirca Venerabilibus fratribus Dominico Archiepiscopo Sipontino moderno, & pro tempore existenti, nostro, & Apostolicæ Sedis apud ipsum Philippum III. Regem Nuntio, & Palentino, & Vallisolerano Episcopis, per præsentibus committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios præsentibus litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, & quotiens pro parte dicti Philippi III. Regis, aut aliorum quorumcumque in præmissis interesse habentium, fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant, auctoritate nostra omnia, & singula præmissa debitæ executioni demandari, ipsumque Philippum III. Regem, aliosque interesse habentes prædictos, eorundem præmissorum effectu respectivè pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos desuper à quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebitè molestari: Contradictores quoscumque, eisque auxilium, consilium, vel favorem publicè, vel occultè, directè, vel indirectè, quomo-

modolibet præstantes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij Sæcularis.

7 Non obstantibus felicis recollectionis Bonifacij Papæ VIII. de una, & in Concilio generali edita de duabus diartibus, dummodò ultra tres diartibus aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, & Symachi, Pauli II. Pauli IV. & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum de bonis, & rebus Ecclesiasticis, nisi sub certa forma non alienandis, necnon Apostolicis, ac in Synodalibus, & Provincialibus, & quibuscumque alijs Consilijs, æditis, specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Capitulorum, Conventuum, Dignitatum, Officiorum, Mensarum, Ordinum, & Locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegij quoque, indultis, & litteris Apostolicis eidem Ecclesijs, Monasterijs, Prioratibus, Ordinibus, locis, & alijs supradictis, eorumque Superioribus, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis, ac in tantibus, & alijs decretis, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, aut consistorialiter, & de consilio, & assensu venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, ut ad instantiam Imperatoris, Regum, Reginarum, & aliarum illustrium personarum, etiam per remunerationem laborum, aut in vim pacti, & initi contractus inter ipsos, & Sedem prædictam, aut aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, approbatis, & innovatis, etiam disponentibus Oppida, Arces, Fortalitia, Villas, loca, & alia bona prædicta ab ipsis Ecclesijs, Monasterijs, & alijs supradictis dismembrari, & separari non posse, & illorum dismembrationes, separationes, & alienationes, etiam per Romanos Pon-

tifices, & alios pro tempore factas, nullius roboris, vel momenti esse, & fore, & eidem privilegij, indultis, concessionibus, & litteris, non nisi certis in eis expressis forma, & modo observatis, ac toto illorum tenore de verbo ad verbum insertum derogari non posse, & aliter factam eorum derogationem nemini suffragari; quodque Oppida, Arces, Fortalitia, & Villæ, & Loca, & alia bona dismembrata & separata, hujusmodi Ecclesijs, Monasterijs, Ordinibus, Locis, & alijs prædictis relicta, aut donata fuerint, & in testamentarijs, dispositionibus, aut codicillis, seu ultimis voluntatibus, aut alijs contractibus caveatur expresse, quod illa in alterius quam Ecclesiarum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Capitulorum, Conventuum, Dignitatum, & aliorum prædictorum usus, & utilitatem converti, seu aliter alienari nequeant, & in eventum hujusmodi alienationis alteri certo pio loco ex dictorum contractuum, seu ultimarum voluntatum disponere, applicareque debeant. Quibus omnibus illorum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, hac vice dumtaxat motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus specialitèr, & expresse derogamus, cæteris quibuscumque: aut si Episcopis, Archiepiscopis Prælatibus, Prioribus, Abbatibus, Abbatissis, Priorissis, Præpositis, Capitulis, Conventibus, & alijs supradictis ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

8 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die vigesimo octavo Maij, millesimo sexcentesimo quarto, anno 13.

Concordat prout est in Bullario Archivi Procurationis Generalis Ecclesiarum, statusque Ecclesiastici Regnorum Castellæ, & Legionis typis mandato Matrivi, anno 1666.

SCRIPTURA XXIV.

Nova Indulgentiarum concessio Regularibus facta, cum antiquarum revocatione.

Maij
23. an.
1606.

Romanus Pontifex, in Beati Petri Sede constitutus, cui inter alia Cœlestis Indulgentiarum thesauri dispensandi cura incumbit, sollicitè prospicere debet, ac solerter, ut huiusmodi Indulgentiarum dispensatio, & usus, ad Dei gloriam, & animarum salutem præcipuè dirigatur: & ne illarum multiplicitate, confusio aut inanis interpretatio exoriantur. Proinde cum felicitis record. Clemens Papa VIII. prædecessor noster, magna cum diligentia, & sollicitudine procuraverit, abusus, & corruptelas, tum in communicando Indulgentiarum thesauros, tum in modo illos recipiendi, irreptos tollere: & propterea sua quædam constitutione formam aggregandi, instituendi, & recti administrandi societates, & confraternitates præscripserit, licet morte præventus, hanc piam ejus voluntatem ad finalem executionem deducere, nec etiam, ut cogitaverat, circa Indulgentias à plerisque Roman. Pont. prædecessoribus, Religionibus, & Ordinibus Monasticis, & Mendicantibus, diversis temporibus concessas, aliquid deliberare potuerit; Nos, qui nullis nostris meritis, sed sola Dei benignitate ad Summi Apostolatus Officium vocati sumus, susceptum à tanto Pont. pium hoc opus, ad optimum finem perducere cupientes, ubi primum Catholicæ Ecclesiæ regimen suscepimus, Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, ad hoc opus à dicto Clemente prædecessore deputatis, de quorum numero tempore ipsius Clementis prædecessoris eramus, injunximus, ut in illo opere progredierentur; & Indulgentias Regularibus concessas recognoscerent: iisque recognitis, rem nobiscum communicarent. Cum itaque præfati Cardinales privilegia, concessiones, & gratias prædictis Religionibus & Ordinibus concessa diligenter inspexerint, & examinaverint: ac eorundem Ordinum Superiores, & Officiales, pluries audierint, ac circa

easdem Indulgentias, varia dubia, & incertitudines, & confusiones adesse compererint, & ex judicio eorundem etiam Regularium, vel aliquorum ex illis nobis proposuerint, valde expedire pro eorum majori securitate, & beneficio, ut Indulgentias ipsis Religionibus, & Ordinibus, adinstar, vel per communicationem, aut alio modo hætenus concessas annullaremus, & revocaremus, ac alias particulares illis concederemus.

2 Nos matura super hoc consultatione præhabita, cupientes, & personis Regularibus quibuscumque quorumvis Ordinum, tam Monasticorum, quam Mendicantium, spirituale solatium & juvamen afferre, infra scriptas Indulgentias (quas personis Regularibus intra Claustra, aut extra, cum licentia tamen suorum Superiorum, legitima de causa illis concessa, degentibus, tantummodo suffragari debere declaramus) concedendas duximus. Omnibus igitur Christi fidelibus, qui canonicè, & juxta ordines cujuslibet Religionis, & Constitutiones Apostolicas habitum Regularem à legitimis Superioribus causa profitendi in illo susceperint, die primo illorum ingressus in ipsam Religionem, si verè poenitentes, & confessi, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumserint, plenariam:

3 Ac cuilibet Novitio, qui poenitens & confessus, ac Sacra Communionem refectus, post completum probationis annum professionem emisserit, etiam plenariam:

4 Necnon cuilibet Religioso intra claustra sui Monasterij viventi, qui in festo principali sui Ordinis confessus, & Sacra Communionem refectus fuerit, aut Missam recitans, pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Rom. Pont. salute, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione, pias ad Deum preces effuderit, etiam plenariam:

5 In cujuslibet verò mortis articulo, si pariter verè poenitens & confessus Sacra Communionem refectus, vel quatenus id facere nequiverit, saltem contritus nomen Jesu ore, si potuerit, sin autem corde devotè invocaverit, etiam plenariam:

PPPP

Qui

6 Qui verò ad Presbyteratus Ordinem promotus canonicè, & confessus, primam Missam celebravit; necnon etiam ijs Religiosis, qui pariter confessi, ac Sacra Communione refecti, eidem Missæ interfuerint, aut ipso die Missam similiter celebrabant, etiam plenariam:

7 Ijs verò qui de suorum Superiorum licentia à negotijs per decem dies alieni, in cella commorabuntur, aut ab aliorum conversatione separati, in piorum librorum, & aliarum rerum spiritualium, animos ad devotionem, & spiritum inducentium lectionibus operam suam dederint: addendo sæpè considerationes, & meditationes mysteriorum Fidei Catholicæ, divinorum beneficiorum, quatuor Novissimorum, Passionis D. N. Jesu Christi, & aliorum exercitiorum, orationum jaculatoriarum, aut vocalium, saltem per duas horas in diem & noctem orationibus mentalibus sese exercendo, faciendo eodem tempore confessionem generalem, aut annualem, vel ordinariam, SS. Sacramentum sumperint, aut Missam celebraverint, quoties pro quolibet prædictorum exercitiorum, plenariam similiter omnium peccatorum suorum indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino concedimus:

8 Præterea iidem Religiosi intra Claustra viventes, qui suam Ecclesiam devotè visitaverint, & ut præfertur, orarint, consequantur easdem indulgentias, quas visitantes Ecclesias Urbis, & extra eam diebus stationum consequuntur in omnibus diebus, perinde, ac si ipsas Urbis Ecclesias personaliter visitaverint: Omnibus item Religiosis intra Claustra (ut supraviventibus) qui quinque orationem Dominicam, & toties salutationem Angelicam ante Altare eorum Ecclesiæ, in quolibet die, quinque annos, & totidem quadragenas:

9 Ijs verò qui de suorum Superiorum licentia in itinere existentes, aut extra Claustra degentes, tamquam Prædicatores, & Lectores, quinque eandem orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam ante quodlibet Altare similiter dixerint, etiam quin-

que annos, & totidem quadragenas:

10 Necnon etiam eis Religiosis, qui per mensem integrum singulis diebus spatio mediæ horæ orationem mentalem fecerint, ac confessi, & Sacra Communione ultima Dominica mensis hujusmodi refecti fuerint, sexaginta annos, & totidem quadragenas:

11 Qui verò contrito corde, & pœnitentes, eorum culpas, & peccata, ac imperfectiones in Capitulis culparum accusabunt, & spiritualiter communicabunt, & exercitium virtutum facient, tres annos, & totidem quadragenas:

12 Quotiescumque autem de licentia Sum. Pont. aut suorum Superiorum in ditiones, & terras infidelium, aut hæreticorum ad concionandum, aut Catholicos docendum, vel infideles, & hæreticos ipsos ad fidem Catholicam convertendum, & Ecclesiæ Gremio reducendum, missi fuerint, si pœnitentes, & confessi, ac Sanctissima Communione refecti fuerint, vel Missam celebraverint, ut melius ad hujusmodi opus sese parare valeant, pro duobus vicibus, videlicet, quando itineri se accingent, & quando in Provinciam, ubi prædicta opera eis exercenda erunt, ingressi fuerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam & remissionem misericorditer in Domino pariter concedimus & elargimur:

13 Et insuper cum Superior in Visitationibus generalibus, orationes quadraginta horarum pro bono Visitationis progressu collocare voluerit, ijs Religiosis, qui istis orationibus saltem spatio duarum horarum in diverso tempore interfuerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, Rom. Pont. ac S. Matris Ecclesiæ exaltatione, necnon disciplinæ, & observantiæ regularis augmento, pias ad Deum preces (ut supradictum est) effuderint, si confessi, & Sacra Communione refecti fuerint, aut Missam celebraverint, plenariam similiter omnium peccatorum Indulgentiam, & remissionem (ut præfertur) concedimus.

14 Volumus autem, ut omnes supradictæ Indulgentiæ & gratiæ Religio-

giosis Regularibus cujusvis Ordinis, tam Monastici, quam Mendicantis dumtaxat (ut præfertur) concessæ, etiam omnibus Monialibus cujusvis Regulæ approbatæ, & intra Claustrâ cum tribus votis solemnibus viventibus, & perpetuam clausuram servantibus, tam Ordinarijs locorum, quam etiam Regularibus cujuscumque Ordinis, Regulæ, & Instituti subjectis suffragentur. Præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

15 Cæterum omnes & singulas Indulgentias quibuscumque Ordinibus, & Institutis Regularibus hujusmodi, etiam Mendicantibus, & quibuslibet personis Regularibus, tam vigore Privilegiorum, & litterarum Apostolicarum, quam vivæ vocis Oraculo, aut aliâs quovis modo per quoscumque Rom. Pont. prædecessores nostros, ac Nos, & Apostolicam Sedem hætenus concessas, & confirmatas, approbatas, & innovatas, auctoritate, & tenore prædictis, perpetuò revocamus, cassamus, annullamus, & abrogamus, & ad præsentium nostrarum litterarum præscriptum reducimus, & moderamus.

16 Non obstantibus quibusvis Constitutionibus Apostolicis, ac eorundem ordinum, & institutorum regularium, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, etiam maremagnum, & Bulla Aurea nuncupata, eisdem ordinibus, & institutis eorumque Monasterijs, Conventibus, Collegijs, Domibus, Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis aliâ expressio habenda foret, tenores hujusmodi præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialitèr & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscum-

que. Volumus autem, ut præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, munitis, eadem fides habeatur ubique, quæ præsentibus ipsis originalibus litteris haberetur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die XXIII. Maij, anno MDCVI. Pontificatus nostri anno primo. M. Vestrius Barbianus.

Concordat prout est in Diffinitionibus de Alcantara:

SCRIPTURA XXV.

Bulla confirmatoria præcedentis Clementis Octavi, circa causas criminales & mixtas Militum triam Ordinum, & appellationem illarum ad Regem, itaut privativè in Consilio Ordinum in prima instantia, apud quatuor Judices deputatos in secunda, & apud Regiam Personam in tertia & ulteriori instantia tractentur.

1 **C**harissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico. Paulus Papa V.

2 Charissime in Christo fili noster, salutem & Apostolicam benedictionem. Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, quod aliâs Majestas tua pro dirimendis nonnullis differentijs & controversijs, inter Tribunalia Sæcularia, & Consilium Ordinum Militarium S. Jacobi de Spatha sub S. Augustini, ac de Calatrava, & Alcantara sub Cisterciensis Regulis, quarum tu perpetuus Administrator Apostolica auctoritate deputatus existis, super modo & forma cognoscendi, & tractandi causas criminales & mixtas Militum dictarum Militiarum vigentibus, statuit & ordinavit: ut de cætero causæ criminales & mixtæ Militum quoruncumque dictarum Militiarum, qui tanquam delinquentes in carceribus mancipati essent, à quibuscumque alijs Judicibus remitti deberent, nec ipsi Judices in ipsorum Militum causis se intromittere possent; quodque à sententijs per dictum Consilium super hujusmodi causis criminalibus & mixtis

Nov.
5: an.
1608.

ferendis, ad Majestatem tuam, tamquam Militiarum prædictarum Administratorem appellari posset; ac eadem Majestas tua causas appellationum hujusmodi in secunda instantia quatuor Judicibus, quorum duo de Consilio Regio, & alij duo de Consilio Ordinum Militiarum prædictarum existerent, committeret; ab istis verò quatuor Judicibus, si partes se gravatas sentirent, illis ad Majestatem tuam, tamquam Administratorem dictarum Militiarum, ut præfertur, iterum appellare licitum esset: quo casu Majestas tua per se ipsam adhibitis personis ab ea deputandis, causas easdem in tertia, & ultima instantia cognoscere & terminare, ac sententiam per se ferendam executioni demandare, quibuscumque non obstantibus omnino deberet. Et subindè felicis recordationis Clemens Papa VIII. prædecessor noster per suas in forma Brevis litteras, ordinationem prædictam quoad Milites dictarum Militiarum, non tamen Clericos Beneficiatos, vel in Sacris Ordinibus constitutos, aut eos, qui vulgò Freyles nuncupantur, quorum causas, necnon criminales & mixtas ipsorum Militum, quæ merè existunt Ecclesiasticæ, videlicet hæresis, simoniæ, ac usuræ, ubi agitur, an contractus sit foeneratitius, vel ne, à prædicta ordinatione exceptis, confirmavit & approbavit, ac inviolabilis firmitatis robore communivit, omnesque, & singulos, tam juris, quam facti defectus, si qui desuper intervenissent, supplevit; & nihilominus quod causæ criminales & mixtæ ad Milites quorumcumque Militiarum prædictarum, non tamen ad Clericos Beneficiatos, vel in Sacris Ordinibus constitutos, aut Freyles nuncupatos pertinentes, nec prædictæ criminales & mixtæ verè Ecclesiasticæ, hæresis videlicet, simoniæ, & usuræ, ubi agitur, an contractus sit foeneratitius, vel in prima instantia per Consilium dictarum Militiarum, juxta formam statutorum, & stabilimentorum ipsarum Militiarum cognosci, & terminari, quodque ad ipsum Consilium Milites Militiarum, qui tamquam delinquentes carceribus manciparentur, à quibuscumque alijs Judicibus remitti

deberet, nec ipsi Judices in ipsorum Militum causis criminalibus & mixtis prædictis, ut supra exceptis, sese intromittere possent; quodque à sententijs per dictum Consilium super hujusmodi causis criminalibus & mixtis ferendis, ad Majestatem tuam, tamquam Militiarum prædictarum Administratorem appellari posset; ac eadem Majestas tua causas appellationis hujusmodi in secunda instantia quatuor Judicibus, quorum duo de Consilio Regio, & alij duo de dicto Consilio Ordinum Militiarum hujusmodi essent, committeret; ab istis verò quatuor Judicibus, si partes se gravatas sentirent, illis ad Majestatem tuam, tamquam Militiarum prædictarum Administratorem, ut præfertur, iterum appellare liceret: quo casu Majestas tua per se ipsam adhibitis personis ab ea deputandis, causas easdem in tertia, & ultima instantia cognoscere & terminare, quacumque ulteriore appellatione remota, deberet, statuit, & ordinavit, prout in dictis litteris plenius continetur.

3 Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, Majestati tuæ conveniens visum fuerit, ut duo Judices per eandem Majestatem tuam, uti dictarum Militiarum Administratorem, ex Consilio tuo Regio pro cognitione dictarum causarum in secunda instantia, juxta formam prædictarum litterarum deputandi, sint etiam dictarum Militiarum Milites, si in dicto Consilio adsint. Ideò dictæ Majestatis tuæ nomine Nobis humiliter supplicatum fuit, ut desuper providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur honestis Majestatis tuæ votis, quantum cum Domino possumus, benignè favorabiliter annuere cupientes, ac dictarum litterarum tenores præsentibus pro expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, quod Majestas tua, tamquam dictarum Militiarum Administrator, quoties causæ hujusmodi in secunda instantia committendæ erunt, quatuor Judicibus, duobus videlicet de Consilio Regio, & duobus de Consilio Militiarum prædictis; ita tamen quod si in dicto Consilio Regio dictarum Militiarum Milites stiterint, illis, simulque præ-

prædictis duobus de Consilio Militiarum, & non alijs illas committere debeat, exceptione, & litteris prædictis alijs in suo robore permansuris, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, statuimus, & ordinamus.

5 Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dictarum Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus & singulis, eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialitèr, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, ut præsentium transumptis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in judicio, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

6 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die V, Novembris MDCVIII. Pontificatus nostri anno quarto. Scipio Cobillutius.

Concordat cum Originali in Archivo Secreto Regalis Consilij Ordinum reposito.

SCRIPTURA XXVI.

Bulla in favorem trium Ordinum Militiarum super participatione Indulgentiarum Regularibus concessarum.

Oct.
30.an.
1619.

1 **P**Aulus Papa V. Ad futuram rei memoriam.
2 Sinceræ fidei, & devotionis affectus, quem dilecti filij fratres, Capellani nuncupati Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, ac de Calatrava, & Alcantara sub Sancti Augustini, & Cisterciensi respectivè Regulis, erga Nos, & Apostolicam Sedem gerere comprobantur, promeretur, ut eorum votis, illis præsertim, quæ ad illorum Religionem, & animarum salutem promovendum faciunt, libenter annuamus.

Supplicationibus itaque illorum nomine Nobis humiliter porrectis inclinatis, eisdem Capellanis, qui tamen in Conventu vivunt, aut extra Conventum jussu Superiorum sunt dumtaxat, quod omnibus & singulis Indulgentijs, & peccatorum remissionibus, ac pœnitentiarum relaxationibus, omnibus Regularibus Ordinibus etiam Mendicantium per Nos hætenus concessis, ac quibus ipsi fruuntur & gaudent, pari modo frui & gaudere liberè, & licitè valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus & indulgemus.

3 Non obstantibus Regula nostra de non concedendis Indulgentijs ad instar, cæterisque contrarijs quibuscumque.

4 Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XXX, Octobris MDCXIX. Pontificatus nostri anno decimoquinto.

Concordat prout est in Bullario Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXVII.

Bulla de participatione Indulgentiarum Equitibus trium Militiarum concessa.

1 **G**regorius Papa XV. Ad perpetuam rei memoriam. Sept.
27.an.
1622.
2 Alijs felicis recordationis Paulus Papa V. prædecessor noster supplicationibus dilectorum filiorum fratrum, Capellanorum nuncupatorum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, ac de Calatrava, & Alcantara sub Sancti Augustini, & Cisterciensis respectivè Regulis, sibi humiliter porrectis inclinatus, eisdem Capellanis, qui tamen in Conventu vivebant, aut extra Conventum jussu Superiorum erant dumtaxat, quod omnibus & singulis Indulgentijs, ac peccatorum remissionibus, & pœnitentiarum relaxationibus, omnibus Regularibus Ordinibus, & Mendicantium per ipsum Paulum prædecessorem eatenus concessis, ac quibus ipsi fruebantur, & gaudebant, pari modo frui, & gaudere liberè & licitè valerent, auctoritate Apostolica concessit, & indulgit, prout in ipsius Pau-

li prædecessoris litteris desuper expressis, quarum tenorem præsentibus pro expresso haberi volumus, plenius continetur.

3 Cum sicut pro parte dilectorum etiam filiorum fratrum Militum nuncupatorum dictarum Militiarum Nobis nuper expositum fuit, ipsi, etiam si matrimonium contrahere possint, tamen ad emittendam professionem per illos emitti solitam, certis diebus in aliquo Conventu suarum Militiarum resideant, & eo die quo habitum suscipiunt, & professionem emittunt, Sacra Communione refecti esse debeant, ac aliquibus statutis diebus singulis annis in unum ad Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum sumendum congregentur, & propterea, quo præmissa majori cum devotione peragere valeant, sibi per Nos ut infra indulgeri summo perè desiderent.

4 Nos eorum desiderijs hujusmodi, quantum cum Domino possumus, annuere volentes, supplicationibus eorum hac in parte inclinati, omnes & singulas Indulgentias, ac remissiones, & relaxationes prædictas, eisdem fratribus Capellanis, ut præfertur, concessas, eas scilicet, quarum dicti fratres Milites capaces sunt, ad ipsos fratres Milites Apostolica auctoritate tenore præsentium extendimus. Non obstantibus omnibus illis, quæ in prædictis litteris dictus Paulus prædecessor voluit non ob stare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

5 Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XXVII. Septembris MDCXXII. Pontificatus nostri anno secundo. S. Car. S. Just.

Concordat prout est in Originali in Archivo Secreto Regalis Consilij Ordinum reperto.

SCRIPTURA XXVIII.

Excluduntur ab habitu Ordinum S. Jacobi, Calatrava, & Alcantara omnes Mercatores, aut eorum filij, & nepotes, qui apothecam apertam cujusvis generis mercium tenuerint, nisi dispensationem Apostolicam obtineant.

1 **G**regorius Papa XV. Ad futuram rei memoriam. Ost. 14. an. 1622.

2 Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, Militiarum S. Jacobi de Spatha, Calatrava, & Alcantara perpetuus Administrator Apostolica auctoritate, quod in recipiendis ad habitum fratrum Militum dictæ Militiæ S. Jacobi de Spatha, ijs qui, seu quorum genitores, & Avi Mercaturam exercuerunt, quodam ejusdem Militiæ stabilimento capituli 5. tituli 1. cavetur expressè, ne dictæ Militiæ S. Jacobi habitus illi tradi, aut exhiberi possit, qui Mercator, aut Argentarius fuit, vel officium vile aut Mechanicum exercuerunt, aut eorum qui alterutrum officiorum hujusmodi exercuerint, natus existat, et si nobilem, Hijodalgo vulgò nuncupatum, esse probet, cum declaratione quod Mercator ad hunc effectum intelligatur ijs, qui apothecam cujusvis generis mercium in ea per se ipsum, aut Ministros suos residendo habuerit. Argentarius autem, qui vancum publicum tenuerit, & exproffesso pecunias per se, aut suos deputatos ad cambium dederit; & quia nonnulli de Calatrava, & Alcantara Militiarum prædictarum fratres, earundem Militiarum stabilimenta materiam hujusmodi tractantia, ex eo quod illa simili declaratione carent, rigidiori sensu interpretantur, cum titulo sexto Capituli primi statutorum Militiæ prædictæ de Calatrava, caveatur, ne quis ad habitum per ejusdem Militiæ de Calatrava fratres Milites gestari solitum admittatur, qui, vel cujus genitor, aut Avus cujusvis generis mercium mercaturam per se ipsos, seu Ministros suos exercuerit, sive Aurifex, vel Pictor, aut Argentarius fuerit, qui vancum publicum tenuerit.

nuerit, & exproffesso pecunias per se, aut suos deputatos ad cambium dederit; titulo verò decimo tertio capituli primi stabilimentorum dictæ Militiæ de Alcantara prohibeatur, quemquam inter fratres Milites recipi qui nobilis, ut præfertur, non sit, juxta modum, & forum Regnorum Hispaniarum, qui à Mauris, Conversis, Hæreticis, aut Hebræis, & ignobilibus, vel eis qui per Officium Inquisitionis hæreticæ pravitatis pro causis fidei puniti fuerunt, usque ad quartam generationem in parte, vel alias originem non trahat, sed ij dumtaxat recipiantur, qui de nobili antiquo Christianorum Nobilium genere ex utroque parente, & avis ambarum partium nominis, & insignium procreati sunt, ita ut fama publica in contrarium non sit, quique, & quorum genitores Mercatores, affictuarij, aut argentarij, vel usurarij, aut similibus personarum in hujusmodi officijs ministri, seu officiales mechanici non fuerint, nec ex hujusmodi officijs vivant, aut vixerint.

3 Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, statuta seu stabilimenta dictarum Militiarum in illarum Capitulis Generalibus (auctoritate Apostolica desuper suffragante) edita fuerint, & dictus Philippus Rex multis negotijs impeditus, Capitula Generalia hujusmodi celebrare non possit, & pro tollenda omni in præmissis ambiguitate, necnon disparitate circa modum interpretandi exclusionem dictorum Mercatorum ab habitu Militiarum hujusmodi, utque Judices Consilij Regij dictorum Ordinum uniformiter, & citra opinionum disparitatem in hujusmodi materia de cætero judicent, decreverit, exclusionem Mercatorum hujusmodi ab habitu Militiarum de Calatrava, & Alcantara prædictarum, juxta declarationem Stabilimenti Capituli quinti, tituli primi in prædicta Militia Sancti Jacobi emanatam intelligi debere: Quod nempe ij Mercatores ab habitu dictarum Militiarum de Calatrava, & Alcantara absque dispensatione Apostolica exclusi intelligantur, qui, aut quorum genitores, vel avi apothecam apertam cujusvis generis mercium tenuerint, & in illa merces

per se ipsos, seu ab eis deputatos vendiderint, non autem ij qui pecunias suas lucri causa in magna summa adgrossum, ut vulgò nuncupant, erogant, & ipsi in apotheca non vendunt, seu vendere faciunt ad minutum.

4 Nos ut decreta hujusmodi per dictum Philippum Regem, ut præfertur, facta, ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observentur, quantum cum Domino possumus, providere, ac dicti Philippi Regis votis annuere volentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decreta ipsa per eundem Philippum Regem, ut præfertur, facta, Apostolica auctoritate, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robor adjicimus, ac omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, siqui desuper quomodolibet intervernerint, supplemus. Decernentes præsentibus litteras validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit quomodolibet in futurum, inviolabiliter observari debere, irritumque, & innane si secus super his à quocumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

5 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit Militiarum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

6 Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub annulo Piscatoris, die xiv. Octobris. Pontificatus nostri anno secundo.

Concordat prout est in Bullario Ordinis Militiæ S. Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXIX.

Breve ad compellendam omnes Ecclesiasticas Saculares, & Regulares personas (non verò Monachales) ad testificandum in Causis Nobilitatis, & puritatis Sanguinis.

Mart.
23. an.
1624.

URbanus Papa VIII. Ad futuram rei memoriam. Cum sicut Charissimus in Christo Filius noster Philippus, Hispaniarum Rex Catholicus, Nobis nuper exponi fecit, ex eo quod personæ Ecclesiasticæ Sæculares, & Regulares Regnorum Hispaniarum, vigore exemptionum, quibus potiuntur, in Causis Nobilitatis, & puritatis sanguinis coram Ministris, seu Ofïcialibus Consiliorum Ordinum Militarium testimonium perhibere recusant, magna inconvenientia orta sint. Nos præmissis, quantum cum Domino possumus, obviare volentes, supplicationibus dicti Philippi Regis nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & alijs Locorum Ordinarijs Regnorum prædictorum, ut quotiescumque pro parte Commissariorum, sive deputatorum Ordinum Militarium, quascumque personas Ecclesiasticas, tam Sæculares, quàm cuiusvis Ordinis & instituti Regulares, & exemptas, non tamen Monachales, ad testificandum coram se in Causis huiusmodi juxta Sacrorum Canonum Decreta, cogere, & compellere, absque eo quod ipsæ personæ aliquam propterea notam, aut censuram, & poenas Ecclesiasticas incurrant, possint, & debeant, licentiam & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & impartimur. Non obstantibus Apostolicis, ac in Universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Concilijs, editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon Ordinum, quorum personæ Regulares prædictæ fuerint, & juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 23. Martij 1624. Pon-

tificatus nostri anno primo. *Loco Sigilli.*

Concordat cum Originali in Archivo Secreto Regij Ordinum Consilij reperto.

SCRIPTURA XXX.

Regium Decretum per subsequentem Bullam ex parte confirmatum super Medijs Annatis, ex parte verò quoad vacationes per decenia computandas prætermissum.

EL REY. Por quanto conforme à lo dispuesto por Bulas Apostolicas, Establecimientos, y Definiciones de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara, cuya Administracion perpetua Yo tengo, por autoridad Apostolica, siempre que suceda haver vacante de las Encomiendas de las dichas Ordenes, pertenece, y se cobra en las de Santiago Media Annata para la dicha Orden, que es la mitad de la renta de los dos primeros años: y en las de Calatrava la tercia parte de la renta de un año: y en las de Alcantara, que tienen Casas fuertes, el primero la tercia parte de la renta de él, y el segundo la mitad; y no siendo de las que tienen Casas fuertes, solamente la tercia parte de la renta del primero año, contandose todo desde otro dia de la muerte de los Comendadores, ò su promocion à diferentes Encomiendas, lo qual se ha de convertir en reparos de las Casas, y demás miembros de ellas, y otros gastos forzosos, y en la paga de los salarios de algunos Ministros, y otras cargas, y obligaciones precisas: y respecto de que Yo hago merced de las dichas Encomiendas en administracion con goce de frutos, otras con años de supervivencia, y tambien à menores de edad, y à mugeres, y para pagar deudas de difuntos, facendo Breves Apostolicos para su cumplimiento, y efecto; Don Pedro de Velasco, Cavallero professo de la dicha Orden de Santiago, y Contador de las Medias-Annatas de las Encomiendas de ella, à cuya quenta està su administracion, y cobranza, por un Memorial que dió en mi Consejo de las Ordenes, me representò los in-

Febr.
16. an.
1637.

con-

convenientes que de esto se seguian, porque los que despues sucedian en las dichas Encomiendas, pretendian no deber este derecho, à causa de no haver sido los que ansi havian gozado dellas legitimos Comendadores, y que con una media annata se cumpla, supuesto que solo havia una vacante por muerte de los ultimos Comendadores, y que esto era de presente, y seria en lo de adelante de muy grande perjuicio, ansi à la dicha Orden y sus Ministros, como à las dichas Encomiendas, y ocasionaba largos pleytos, en que se gastaba mucho caudal: porque me suplico mandasse proveer de remedio, que escusasse este daño. Y habiendose visto en el dicho mi Consejo de las Ordenes, y los medios que el dicho Don Pedro de Velasco propuso, y conmigo consultado, teniendo consideracion à lo que tan justamente, y con tanto acuerdo està dispuesto por las dichas Bulas, Establecimientos, y Definiciones, y el beneficio que se sigue à las dichas Ordenes, y sus Encomiendas, y queriendo que por causa de semejantes mercedes no recibian perjuicio, ni disminucion, he resuelto, que de aqui adelante perpetuamente, de la misma manera que se cobra en las vacantes, por muerte, ò promocion la dicha media annata, tercia, y mitad de frutos para las dichas Ordenes, se cobre de todas las Encomiendas de que Yo hiciere merced, y los Reyes mis sucesores, à menores de edad, à mugeres para casarse, para pagar deudas de difuntos, con años de supervivencia, en administracion con goce de frutos, ò en otra qualquier manera, que no sea dandolas en titulo à Cavalleros de la dicha Orden, capaces de recibir Colacion de ellas, no solo luego como hayan muerto los ultimos Comendadores, ò sean promovidos à otras, sino tambien otra vez quando por haverse cumplido el tiempo porque las tenian las personas que no fueron legitimos Comendadores, se dieren à Cavalleros de las dichas Ordenes, que lo sean, de manera que se cause este derecho por el goce de los frutos en qualquier forma que se tenga, como se causa en la vacante que

sucede por muerte, ò promocion de qualquiera Comendador propietario, regulandole en las supervivencias, ò goce de frutos de tiempo limitado (segun el porque se dieren) cada diez años una media annata, tercia, ò mitad de frutos, como tocare à cada Encomienda, que es lo que naturalmente parece podrian tardar en vacar, y que siendo por menos tiempo la supervivencia, ò goce de frutos, se ratéa al mismo respecto. Y para que esto sea sin perjuicio de los interesados en el goce de frutos, ò supervivencia, y les quede libre todo el tiempo porque se les hiciere merced, el que fuere menester para satisfacer este derecho à las dichas Ordenes, se dé de mas en cada goce de frutos, ò supervivencia; y de él se saque, y beneficie lo que importare, de la manera que se ha hecho, y hace en las vacantes de las dichas Encomiendas, que suceden por muerte, ò promocion. Y esta mi Cedula mando ansi se guarde, cumpla, y execute; y que todas las mercedes semejantes que Yo hiciere de aqui adelante, y los Reyes mis sucesores, sean, y se entiendan hechas con esta calidad, aunque en ellas particularmente no se exprese; y en las Cartas en que pidieremos à su Santidad las confirme, se ponga, y especifique assi en cada una siempre perpetuamente; y de otra manera no se pueda usar, ni use dellas, ni en su virtud se pida, ni saque ningun Breve de su Santidad en confirmacion de las tales mercedes, para que la gracia, y concession lo comprehenda de la misma manera, y en ninguno de los dichos casos quede perjudicado el derecho de las dichas Ordenes, ni haya causa de dudar de que se ocasionen pleytos: y de esta mi Cedula tomen la razon los Contadores de las dichas Ordenes, y la asienten en los libros de ellas, y se despachien dos duplicados de ella, para que esté en el dicho mi Consejo, y en poder de mi Secretario de las dichas Ordenes, y de mi Agente de ellas, que asiste en Roma; y se observe, y execute lo aqui contenido inviolablemente, que assi es mi voluntad; y de este Despacho no se debe el derecho de la media annata.

Fecha en Madrid à 16. de Febrero de 1637. años. YO EL REY. Por mandado del Rey nuestro Señor. Don Francisco de Calatayud.

Concordat prout est in Bullario Sancti Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXXI.

Bulla de Medijs Annatis in omni Preceptoriarum vacatione deducendis, etiam si incapaces Preceptorias obtinendi, eas de facto possederint.

Jan.
15. an.
1639.

1 **U**Rbano Papa VIII. para perpetua memoria.
2 Por quanto por parte del charisimo hijo nuestro en Christo Phelipe Rey Catholico de las Españas, que por autoridad Apostolica es Administrador perpetuo de las Ordenes de Santiago de la Espada, y de Calatrava, y Alcántara, debajo de la Regla de San Agustín, y Cisterciense respectivamente; y por parte tambien de las dichas Ordenes se nos hizo relacion, que por sus Estatutos, y Establecimientos confirmados por autoridad Apostolica, entre las demás cosas se ordena expressamente, que todos los que por tiempo fueren proveídos de Encomiendas, Prioratos, y de qualesquiera otros Beneficios de las dichas Ordenes, en qualquier modo vacantes, excepto por resignacion por causa de permuta, estén obligados à pagar cierta parte de los frutos, rentas, y proventos de las tales Encomiendas, Prioratos, y Beneficios à los comunes Theoros de las dichas Ordenes, aplicados para restaurar, y reparar las casas, y edificios de las dichas Ordenes, y como mas largamente se dice està contenido en las letras de Sixto IV. y Julio II. y Paulo III. Pontífices Romanos, nuestros predecesores, en que confirman los dichos Estatutos, y Establecimientos, cuyos tenores queremos ser habidos por sufficientemente expressados en las presentes. Y en años passados el dicho Phelipe, y otros Reyes Catholicos sus predecesores, en virtud de facultad Apostolica à ellos alguna vez especialmente concedida, y tambien Nos, y los Pontífices Romanos nuestros predecesores,

à suplica, y instancia del dicho Rey Phelipe, y de otros Reyes Catholicos sus antecessores, hemos concedido algunas Encomiendas, y Prioratos, y otros Beneficios de las dichas Ordenes à personas incapaces, por su vida de ellas, ò por cierto tiempo, por via de supervivencia del Comendador del titulo, y tambien por cantidades de dinero determinadas para cobrarse por algunos años, y quizà en otros modos; y los incapaces à quien se han hecho estas concessiones, reusan pagar de los frutos, rentas, y proventos de las dichas Encomiendas, Prioratos, y Beneficios à ellos concedidos, como està dicho, las partes que se deben, conforme à los dichos Estatutos, ò Establecimientos de las dichas Ordenes. Por lo qual nos hicieron suplicar humildemente el dicho Rey Phelipe, y las dichas Ordenes, que por la benignidad Apostolica fuésemos servidos de mirar en lo susodicho como convenga por el bien de las dichas Ordenes. Nos pues, atendiendo à que no es puesto en razon, que los tales incapaces sean de mejor calidad, que los mismos Cavalleros de las dichas Ordenes, que no lo son; y queriendo hacer especiales favores, y gracias al dicho Rey Phelipe, y Cavalleros de las dichas Ordenes, y absolviendo, y dando por absueltas sus singulares personas, por el tenor de las presentes, y para alcanzar su efecto tan solamente, de qualesquier sentencias de excomunion, suspension, y entredicho, y de las demás sentencias, censuras, y penas Eclesiasticas, dadas por Derecho, ò Juez, por qualquiera ocasion, ò causa, si en algunas de qualquier manera estuvieren comprehendidas, inclinados à lo que asì se nos ha suplicado, por el tenor de las presentes declaramos, que todas, y qualesquier personas, de qualquier manera incapaces, y por qualesquier causas, aun multiplicadas, aunque sean niños, pupilos, y mugeres, y para ayuda de dotes, à quien hasta ahora se han concedido Encomiendas, y Prioratos, y otros qualesquier Beneficios de las dichas Ordenes en los modos susodichos, ò otros en qualquier forma, aun por la rata

de

de los frutos, y pensiones, que de qualquier manera les estuvieren reservados, y reservadas sobre ellos, estèn obligados à pagar las partes de los frutos, rentas, y proventos de las tales Encomiendas, Prioratos, y Beneficios, que los Cavalleros capaces proveídos de las tales Encomiendas, y Prioratos, y otros Beneficios deben pagar, conforme à las dichas letras Apostolicas, y à los Estatutos, y Establecimientos de cada una de las dichas Ordenes, confirmados, como està dicho, por autoridad Apostolica; y que à ello puedan ser apremiados, y compelidos con los remedios convenientes de Derecho, y Hecho; y que asì se haya de juzgar, y definir por qualesquier Jueces Ordinarios, y Delegados, y por los Auditores de las Causas del Palacio Apostolico, y Cardenales de la Santa Romana Iglesia, aun Legados de Latere, y por los Nuncios de la dicha Sede, y qualesquier otros, de qualquier autoridad que sean, dando por nulo, y de ningun valor lo que contra esto fuere atentado por qualquier persona, con qualquiera autoridad, à sabiendas, ò con ignorancia: no obstante qualesquier concesiones hechas à las dichas personas de las Encomiendas de las dichas Ordenes, ni las Constituciones, y Ordenanzas Apostolicas, y en quanto sea necesario los Estatutos, y costumbres, Establecimientos, usos, y naturaleza, y Ordenanzas Capitulares de las dichas Ordenes, aunque estèn roborados, y roboradas con juramento, confirmacion Apostolica, ò con qualquiera otra firmeza, ni los Privilegios, Indultos, y Letras Apostolicas, en contrario, de qualquier manera concedidas, confirmadas, è innovadas à las dichas personas, y à qualquiera de ellas: todas las quales cosas, y cada una de ellas, teniendo sus tenores por suficientemente expressados en las presentes, y quedando para lo demàs en su fuerza para efecto de lo susodicho, especial, y expressamente derogamos, y qualesquier otros contrarios.

3 Dada en Roma en San Pedro sub Annulo Piscatoris à quince dias del mes de Enero del año de mil seiscientos y treinta y nueve. Decimo

sexto de nuestro Pontificado. M. A. Maraldo.

Concordat prout est in Bullario Ordinis S. Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXXII.

Bulla de vacantium Præceptoriarum Redditibus, Ordinum Thesauris pro rata applicandis.

1 **A**lexander Papa VII. ad perpetuam rei memoriam. Nov. 18. an. 1661.

2 Militantis Ecclesiæ regimini per ineffabilem divinæ benignitatis abundantiam, nullo licet meritum nostrorum suffragio præpositi, ad ea, per quæ Ordinum Militarium quorumvis ad ejusdem Ecclesiæ decus, & præsidium solerti pietate institutorum conservationi, & utilitati prospicitur, libenter intendimus, Pastoralisque officij nostri partes peculiare studio desuper interponimus, prout pia, providaque Orthodoxorum Regum vota postulant, & Nos personarum, & locorum qualitatibus maturè consideratis, conspiciamus in Domino salubriter expedire.

3 Nomine siquidem charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici, Nobis per dilectum filium nobilem virum Ludovicum de Guzman Ponce de Leon, ipsius Philippi Regis apud Nos, & Sedem Apostolicam Oratorem, nuper expositum fuit, quod per statuta, seu stabilimenta Militiarum Sancti Jacobi de Spatha sub Regula Sancti Augustini, ac de Calatrava, & Alcantara Cisterciensis, seu alterius Ordinis, quarum dictus Philippus Rex Administrator perpetuus auctoritate Apostolica deputatus existit, cavetur expressè, ut fructus, redditus, & proventus Præceptoriarum, seu Commendarum pro tempore quovis modo vacantium, Sancti quidem Jacobi de Spatha pro rata dimidiæ annatæ, seu medietatis fructuum duorum primorum annorum, de Calatrava verò pro rata tertiæ partis fructuum unius anni, ac de Alcantara Militiarum hujusmodi pro rata tertiæ partis primi, & medietatis fructuum secundum annorum respectivè à die obitus,

vel ad alias Præceptorias, seu Commendas promotionis Præceptorum, seu Commendatariorum, Præceptoriarum, seu Commendarum hujusmodi computandorum, in satisfactionem onerum, & obligationum præcessarum Ærarij, seu Theauri, & Capse communis ipsarum Militiarum respectivè convertantur, & applicentur.

4 Cùm autem sicut eadem expositio subjungebat, experientia comperit sit, dimidias annatas, ac tertias partes, & medietates fructuum hujusmodi præfatis oneribus, & obligationibus adimplendis, necnon tuendæ Militiarum præfatarum jurisdictioni, aliisque expensis pro illarum administratione, & gubernio de necessitate subeundis minimè sufficere; & propterea memoratus Philippus Rex, facta sibi ea super re per dilectos filios Procuratores Generales, & Fiscales dictarum Militiarum instantia, Ærarijs, seu Theauris, & Capis communibus earundem Militiarum integros fructus, redditus, & proventus quarumcumque Præceptoriarum, seu Commendarum Militiarum hujusmodi, tam nunc vacantium, nec cuiquam hætenus ab ipso Philippo Rege concessarum, quàm deinceps quodcumque quovis modo vacaturarum, à die illarum vacationis, donec de illis provisi ipsarum Præceptoriarum, seu Commendarum titulos consequantur, & possessionem apprehendant, à Nobis applicare plurimum desideret, hac tamen lege, ut dictæ Præceptorie, seu Commendæ vacantes, illarumque fructus, interea eodem modo administrantur, quo supradictæ dimidiæ annatæ, ac tertie partes, & medietates fructuum administrari consueverunt; cùmque applicatio hujusmodi, si fiat, ad consulendum præfati præfatarum Militiarum necessitati, peropportuna sit futura, multoque rationabilius, ac menti, & intentioni, tam claræ memoriæ Regum fundatorum earundem Militiarum, quàm felicitis recordationis Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, qui illarum institutiones confirmarunt, conformius videatur, fructus dictarum Præceptoriarum, seu Commendarum pro tempore earum vacationis, in communem

utilitatem, ac tuitionem, & meliorem administrationem ipsarum Militiarum erogari, quam privatorum Præceptorum, seu Commendatariorum, sicut hætenus factum est, cedere compendio; idcirco ipse Philippus Rex Nobis humiliter supplicari fecit, ut in præmissis opportunè providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.

5 Nos igitur, ejusdem Philippi Regis desiderio in præmissis quantum cum Domino possumus benignè annuere cupientes, hujusmodi supplicationibus inclinati, universos, ac integros fructus, redditus, & proventus quarumvis Præceptoriarum, seu Commendarum memoratarum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, ac de Calatrava, & de Alcantara nunc vacantium, nec cuiquam ab eodem Philippo Rege hætenus collectarum, seu concessarum, & deinceps perpetuis futuris temporibus, quovis modo vacaturarum à die illarum vacationis hujusmodi, donec, & quousque de illis provisi ipsarum Præceptoriarum, seu Commendarum titulos consequuri fuerint, & possessionem apprehenderint, decursos, & decursuros Ærarijs, seu Theauris, & Capis communibus earundem Militiarum respectivè ad effectum adimplendi onera, & obligationes Ærariarum, seu Theaurorum, & Capisarum communium hujusmodi, ac tuendi jurisdictiones dictarum Militiarum, necnon consulendi necessitatibus, rectæque administrationi, gubernio, & utilitati ipsarum Militiarum; ita ut quæcumque collationes, provisiones, & concessiones Præceptoriarum, seu Commendarum hujusmodi, à prædicto Philippo Regi, ejusque successoribus earundem Militiarum Administratoribus pro tempore quodcumque faciendæ, salva, & reservata semper præfati applicatione, factæ intelligantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium applicamus, & appropriamus. Decernentes easdem præfatas litteras semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab illis, ad quos spectat & pro tempore quodcumque spectabit, inviolabiliter obser-

fervari: sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores judicari, & definiri debere, ac irritum, & inane si secus super his, à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

6 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictarum Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrario præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

7 Datum Romæ apud Sanct. Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XVIII. Novembris MDCLXI. Pontificatus nostri anno septimo. S. Ugo-
linus.

Concordat prout est in Bullario Ordinis S. Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXXIII.

Bulla ut Clerici Militiarum in Priores, aut Rectores assumi possint absque vacatione suorum Beneficiorum.

087.
6. an.
1668.

1 **C**lemens Papa IX. ad futuram rei memoriam.

2 Exponi Nobis nuper fecit dilectus filius Ignatius Velarde, Agens, & Procurator Generalis trium Ordinum Militarium Hispaniæ, nempe Sancti Jacobi de Spatha, sub Regula Sancti Augustini, ac de Calatrava, & Alcantara, Sancti Benedicti, seu alterius Ordinis, quod cum charissimus in Christo filius noster Carolus Hispaniarum Rex Catholicus, uti perpetuus Administrator dictorum Ordinum Militarium auc-

toritate Apostolica deputatus, nonnullis Beneficijs Curatis, quæ præsertim quoad ultimos dictos duos Ordines Militares, propter vota paupertatis, & obedientiæ à fratribus Ordinum hujusmodi emitti solita, sunt manualia, & ad nutum ipsius Caroli Regis amovibilia, de personis eorundem Ordinum Militarium respectivè professis provideat, interdum contingit, ut pro conservatione disciplinæ, atque observantiæ regularis aliquibus eorundem Religiosorum professorum, tamquam capacioribus, & magis exemplaribus, officia Rectorum Collegiorum Universitatis Studij Generalis Salmanticensis, aliaque munera majora ad aliquod tempus committi oporteat, & ab antiquissimo tempore soliti fuerunt Reges Catholici pro tempore existentes in his casibus deputare Vicarios idoneos, ab Ordinarijs approbatos, cum assignatione congruæ portionis ex fructibus Beneficiorum hujusmodi, ad exercendam ibidem Curam animarum, durante Curatorum absentia, & necessitate hujusmodi, quæ ultra triennium durare non solet, quod in maximam, tam dictorum Ordinum, quam Sæcularium sub Cura hujusmodi existentium utilitatem hætenus celsit.

3 Cum autem sicut eadem expositio subjungebat, ut quieti conscientiarum dictorum Religiosorum magis consultum sit, præfatus Ignatius plurimum cupiat memorato Carolo Regi, quatenus opus sit, à Nobis indulgeri, ut eorundem Religiosorum Curatorum opera, sicut præmittitur, deinceps uti possent, attentata necessitate, atque utilitate evidenti eisdem Ordinibus Militari-
bus indè proventura; Nos ipsum Ignatium specialibus favoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium tantum consequendum, harum seriè absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de Venerabilium fratrum nostro-

rum

rum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum consilio, eidem Carolo Regi indultum hujusmodi, non tamen ultra triennium proximum duraturum, & dummodò durante ex causis præmissis tempore absentia eorum, quibus Cura animarum incumbit, deputentur in eorundem Ecclesijs Parochialibus pro eisdem Curæ, & Sacramentorum administratione idonei Vicarij, ab Ordinarijs locorum respectivè approbati, seu approbandi, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus; salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis eorundem Cardinalium.

4 Decernentes ipsas præsentis litteras, firmas, validas, & efficaciæ existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, plenissimè suffragari, sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores judicari, & definire debere, ac irritum, & inane quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

5 Non obstantibus Apostolicis, ac in universalibus, Provincialibusque, & Synodalibus Concilijs editis, generalibus vel specialibus Constitutionibus, & Ordinationibus, necnon quatenus opus sit Ecclesiarum, & Ordinum hujusmodi, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis: quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, ad præmissorum effectum hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Datum Romæ apud Sanct. Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die VI. Octobris MDCLXVIII. Pontificatus nostri anno secundo. J.G.Hufius.

Concordat prout est in Bullario Ordinis Sancti Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXXIV.

Bulla ad supprimendas Ordinum Castellanas, & earum redditus (pro salarijs videlicet designatos) Ecclesijs applicandos.

1 **A** Nuestro muy amado en Christo hijo Don Carlos Rey Catolico de las Españas. Jun. 12. añ. 1688.

2 Innocencio Papa XI. Muy amado en Christo hijo nuestro, salud, y bendicion Apostolica. Poco hà que por el amado hijo noble varon Luis de la Cerda y Aragon, Marquès de Cogolludo, tu Embaxador à Nos, y à la Sede Apostolica, se nos ha hecho relacion, de que haviendote los amados hijos del tu Consejo de las Ordenes hecho representacion, de que se podian suprimir los officios de los Governadores de las Fortalezas de dichas Ordenes, que llaman Alcaldes, por ser al presente inutiles, y que los salarios que se pagan à dichos Governadores se gastassen en cosas mas necessarias; es à saber, en adornos, y reparos de las Iglesias de dichas Ordenes, tu has condescendido à su propuesto, y has hecho, ò mandado hacer la supresion de dichos officios; pero con tal que la dicha supresion no surta su efecto, sino es despues de la muerte de los que ahora estan gozando dichos officios, y de los que han obtenido, se les conceda la futura succession de ellos; pero porque se puede dudar si tu mandato, ò decreto de dicha supresion podrá surtir su debido efecto sin aprobacion de esta Santa Sede, por tanto has hecho; que por medio de dicho Luis, Marquès, tu Embaxador, se nos suplique, que por la benignidad Apostolica nos dignassemos de proveer convenientemente à cerca de lo arriba referido, y hacer la gracia que abaxo se dirà.

3 Nos queriendo en esto condescender quanto podemos en el Señor con los deseos de tu Magestad, inclinados à dichas suplicas, por la autoridad Apostolica, confirmamos el dicho man-

mandato, ò decreto de tu Magestad, y aprobamos la supresion de los sobredichos oficios, para el efecto de que los salarios que se pagan à los Governadores de dichas Fortalezas, se puedan gastar en cosas mas necesarias; es à saber, en ornamentos, y reparos de dichas Iglesias de las Ordenes, en el modo que arriba se ha dicho; y en quanto sea necesario, por la dicha nuestra autoridad Apostolica damos, y concedemos à tu dicha Magestad plena, y amplia facultad de hacer por la dicha nuestra autoridad la supresion de dichos oficios para el efecto referido, no obstante las cosas arriba dichas, las constituciones, y ordenaciones Apostolicas; y asimismo los estatutos, y costumbres, establecimientos, usos, y naturalezas de las sobredichas Ordenes, aunque se ayan roborado con juramento, ò confirmacion Apostolica, ò otra qualquier firmeza; y sin embargo tambien de los Privilegios, Indultos, y Letras Apostolicas, que en contra de las cosas arriba mencionadas, en qualquiera modo, fuerte, y manera se hayan concedido, confirmado, ò innovado. A todas, y à cada una de las quales cosas, teniendo sus tenores por plena, y suficientemente expressados, y *de verbo ad verbum* insertos en las presentes, quedando para lo demàs en su fuerza y vigor, por esta sola vez, y para el efecto de las presentes, especial y expressamente las derogamos, y todo lo demàs en contrario.

4 Dado en Roma en Santa Maria la Mayor, debajo del Anillo del Pescador, à 12. dias del mes de Junio de 1688. y de nuestro Pontificado año duodecimo. J. F. Albano. *Lugar ✠ del Anillo del Pescador.*

Concordat prout est in Bullario Ordinis S. Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXXV.

Bulla ut probationes qualitarum Militum ad habitum de Natione Hiberna admittendorum, fieri possint Matrity, prout Regi Administratori, & ejus Ordinum Consilio visum fuerit.

1 **C**harissimo in Christo filio Carolo Hispaniarum Regi Catholico. *Ful. 12. an. 1688.*

2 Innocentius Papa XI. Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem. Majestatis tuæ nomine Nobis per dilectum filium nobilem virum Ludovicum de la Cerda y Aragon, Marchionem de Cogolludo, tuum apud Nos, & Sedem Apostolicam Oratorem, nuper expositum fuit, quod intuitu meritorum, quæ Natio Hiberna sibi in servitio tuo adquisivit, & propter incommoditatem, & magnam difficultatem, quam admittendi de Natione hujusmodi ad Habitum alicujus trium Ordinum Militarium Hispaniarum, nempe Sancti Jacobi de Spatha, de Alcantara, & Calatrava, in faciendis suarum qualitarum ad id requisitarum probationibus habent, tu, qui dictorum Ordinum Administrator perpetuus auctoritate Apostolica deputatus existis, cum deliberatione dilectorum filiorum Consilij tui Ordinum hujusmodi desuper habita, decrevisti Nobis supplicandum, quatenus Nos, ijs, qui de dicta Natione Habitu alicujus dictorum Ordinum deinceps honorarentur, ut probationes suarum qualitarum hujusmodi in Oppido Matrity, Toletanae Diocesis, communi Ordinum prædictorum Patria facere possent, concedere dignaremur.

3 Nos igitur Majestatis tuæ votis in præmissis, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuere volentes, ac supplicationibus ejusdem Majestatis tuæ nomine per dictum Marchionem Oratorem tuum Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, eidem Majestati tuæ, ut deinceps Habitu alicujus Ordinum prædictorum de dicta Natione honorandi, probationes suarum qualitarum ad id requisitarum in dicto Oppido Matrity facere, liberè, & licitè,

ac validè possint, & valeant, ita ut probationes hujusmodi sic factæ, illis in omnibus, & per omnia suffragentur, perindè ac si illæ in cujusque eorum Patria, & aliàs juxta anteriora statuta, seu stabilimenta, & ordinationes Capitulares eorundem Ordinum, jam dudum auctoritate Apostolica confirmata, factæ fuissent, cum consilio tuo Ordinum hujusmodi auctoritate Apostolica perpetuò statuendi, plenam, & ampliam facultatem, eadem auctoritate, tenore præsentium tribuimus, & impartimur.

4 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictorum Ordinum Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, istorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, ad præmissorum effectum hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

5 Datum Romæ apud S. Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XII. Julij MDCLXXXVIII. Pontificatus nostri anno duodecimo. J. F. Albanus.

Concordat prout est in Bullario Ordinis S. Jacobi de Spatha.

SCRIPTURA XXXVI.

Bulla ad concordandas lites, & controversias inter Prælatos Ecclesiasticos, & Ordines Militares. Vide

Scripturas 17. 38.

& 43.

Mart. 1 **C**harissimo in Christo filio nostro Carolo Hispaniarum Regi Catholico. Innocentius Papa XII. Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

29. an.

1693.

2 Dudum à felicis recordationis

Gregorio Papa XIII. prædecessore nostro emanarunt litteræ simili forma Brevis claræ memoriæ Philippo II. Pro-Avo tuo Hispaniarum Rege Catholico directæ, tenoris qui sequitur: Videlicet, à tergo: Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico: intus verò: Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

3 Controversijs, & litibus olim in Romana Curia, & extra eam coram diversibus Judicibus Ordinarijs, & Delegatis inter Archiepiscopos Toletanum, & Hispalensem, ac Episcopos Conchensem, Cordubensem, Cauriensem, Abulensem, Pacensem, Gadicensem, & Oxomensem, eorumque Capitula, & nonnullos alios Ecclesiarum Prælatos, & personas Ecclesiasticas Regnorum Hispaniæ, ac Priores, Milites, & alios fratres Militiæ Sancti Jacobi de Spatha, sub Regula Sancti Augustini, eorumque Conventus, super jure decimandi, seu præstatione, & solutione quarundam Decimarum, tam novalium, quàm pecorum & armentorum, rebusque alijs in actis causarum hujusmodi latius deductis, & illorum occasione pendentibus, alijs item ut formidabatur orituris, ut illæ omnes amicabili concordia terminarentur, felicis recordationis Clemens Papa VII. hortatu claræ memoriæ Caroli V. Romanorum Imperatoris Hispaniarum Regis, & dictæ Militiæ perpetui Administratoris per Sedem Apostolicam deputati, genitoris tui per suas litteras in forma Brevis confectas, eidem Carolo Imperatori Regi, & Administratori facultatem, & auctoritatem tribuit componendi, & concordandi lites, differentias, & controversias hujusmodi, seque inter partes prædictas interponendi; id ipsumque postea piæ memoriæ Paulus Papa III. per alias suas similes litteras illi commisit, causas universas, & singulas prædictas, ubicumque, & quomodocumque pendentes, in eodem statu, quo pendebant, ad suum beneplacitum, facta Judicibus, & Collitigantibus hujusmodi legitima intimatione, suspendendo, & ne durante hujusmodi beneplacito suo in causis prædictis quidquam innovaretur,

in-

inhibendo, decernens partes ipsas ad observandum quidquid per illum concordatum, aut amicabiliter compositum foret omnino teneri, ac irritum, & inane quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et subsequenter ad tollendum dubium, an sub illis verbis generalibus, & alios Prælatos, & personas Ecclesiasticas, cæteri Archiepiscopi, & Episcopi Regnorum prædictorum comprehendentur, ipse Paulus prædecessor per alias suas litteras causas prædictas, non solum inter Toletanum, & Hispalensem Archiepiscopos, ac Cordubensem, Conchensem, Cauriensem, Abulensem, Pacensem, Gadicensem, & Oxomensem Episcopos, illorumque Capitula hujusmodi in dictis litteris, ut præfertur, specialiter nominatos, sed etiam Granatensem, Compostellanum, & Valentinum Archiepiscopos, necnon Pacensem, Burgensem, Carthaginensem, Giennensem, Malacitanum, Civitatensem, Salmantinum, Zamorensem, Seguntinum, Legionensem, Segoviensem, Alvarracinensem, Calagurritanum, & Pampilonensem Episcopos, eorumque Capitula, & quascumque personas Ecclesiasticas in dictis Regnis consistentes, ac ipsos Priores, Præceptores, Milites, & fratres, eorumque Conventus, tam super Decimis, & alijs rebus prædictis in ipsis litteris expressis, quam etiam super jurisdictione, necnon jure Patronatus, seu presentandi personas idoneas dictæ Militiæ ad Vicarias, Præceptorias, & alia Beneficia Ecclesiastica ejusdem Militiæ, illaque administrandi, regendi, gubernandi, & visitandi, tam in dicta Curia, quam extra eam, coram quibuscumque Judicibus Ordinarijs, & Delegatis, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, in quavis instantia quomodolibet pendentes, dicto suo beneplacito durante suspendit, illasque eidem Carolo Imperatori per eum componendas, & concordandas; ita quod in illis in omnibus, & per omnia juxta tenorem primodictarum suarum litterarum procedere liberè, & licitè valeret, perinde ac si in ipsis

litteris singuli Archiepiscopi, Episcopi, Capitula, & aliæ personæ prædictæ specialiter nominatæ fuissent, de novo concessit, ac commisit. Sed ipso Carolo Imperatore, ac Rege, his vix coeptis, aut imperfectis relictis, de medio sublato, eum per similis memoriæ Pium Papam IV. prædecessorem nostrum accepto, quod Priores, Milites, fratres, & Clerici dictæ Militiæ juxta privilegia eis à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus suis concessa, necnon ipsius Militiæ consuetudines, usus, & stabilimenta ab immemorabili tempore ab eis observata, integras Decimas, tam personales, & mixtas, quam etiam prædiales intra terminos dictæ Militiæ, extra verò personales, & mixtas, necnon prædiales novalium prædiorum suorum, proprijs manibus, vel sumptibus cultorum exigere, & habere potuissent, & eatenus exegissent, in quibuscumque, & quorumcumque Prælatorum Provincijs, Diocæsis, seu districtibus, ubi eosdem Milites, ac fratres, etiam laicos habitare, vel domicilia habere, aut prædictos fructus, ex quibus easdem solvere tenentur, acquirere, colligere, nutrire, depasci, levare, & percipere contingeret. Ipse Pius prædecessor animadvertens conducibile fore, ut hoc quoque negotium universum via compositionis, & concordie hujusmodi terminaretur, & propterea volens non solum prædictas, sed etiam majores, quæ inter prædictos ortæ, & suscitata fuerant, & denuò nasci, oriri, & suscitari poterant lites, quæstiones, & differentias amputare, interim verò partes ipsas in possessionibus, in quibus erant, manuteneri, & defendi, nihilque innovari debere, motu proprio, certa scientia, & deliberatione suis, omnes, & quascumque lites, causas, controversias, quæstiones, & differentias, tam mortas, quam quæ moveri poterant in futurum ad se advocavit, & illas, decisionemque, & terminationem ipsarum suspendit, & tibi per te componendas, & concordandas; ita quod in illis juxta prædictarum Pauli prædecessoris litterarum continentiam, & tenorem, ac si illæ tibi directæ, & presentatæ fuissent, in omnibus, & per omnia ad suum, &

Rrrr.

Sc.

Sedis Apostolicæ beneplacitum agere, & procedere liberè, & licitè valeres, commisit, & remisit, plenamque, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem tibi concessit; prout in suis in eadem forma Brevis confectis, & singulis alijs aliorum prædecessorum prædictorum litteris plenius continetur. Cùm autem, sicut accepimus, negotio prædicto à te suscepto, ita effectum sit, ut inter multos prædictorum pax, & tranquillitas, diligentia, & industria tuis sit secuta, cùmque etiam similes, & aliæ diversæ lites, & quæstiones inter eosdem, & alios Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque Capitula, necnon Prælatos, & personas Ecclesiasticas, tam Sæculares, quàm Regulares ex una, & dilectos filios Magistros, Priores, Præceptores, Milites, & alios fratres Militiarum de Calatrava, & Alcántara, Cisterciensis Ordinis, eorumque Convētus partibus ex altera, super solutione Decimarum, tam novalium, quàm pecorum, & armentorum, necnon jure Patronatus, administratione, cæterisque juribus, & jurisdictionibus supradictis, rebusque alijs in actis causæ, & causarum hujusmodi latius deductis, & illorum occasione, tam in dicta Curia, quàm extra eam motæ jam sint, & in futurum oriri formidentur. Nos cupientes has quoque lites, quæstiones, & differentias eadem opera, & industria tuis componi, atque concordari, earum status, & merita, ac Judicium, & Collitigantium nomina, & cognomina, cæteraque de necessitate exprimenda præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, omnes & quascumque lites, causas, quæstiones, & differentias, tam motas, quàm quæ moveri poterunt in futurum, inter has posteriores partes ad nos avocamus, & illas, illarumque decisionem & terminatorem ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum, ita tamen quod interim partes ipsæ in possessione in qua existunt, manuteneri, & defendi debeant, nihilque immutari queat, factaque Judicibus, & Collitigantibus hujusmodi legitima intimatione, præsentium auctoritate suspendimus, easque universas, & singulas tibi per te concordandas, & compo-

nendas; ita quod nostro, & Sedis hujusmodi beneplacito durante, tu in illis pro hujusmodi concordia, & amicabili compositione te interponere, agere, & procedere liberè & licitè valeas, committimus, & remittimus, ac plenam & liberam licentiam, & facultatem, ac auctoritatem concedimus. Decernentes partes ipsas ad observandum ea omnia, quæ in præmissis per Majestatem tuam concordata amicabiliter, composita, & terminata fuerint, omninò teneri, & ad id efficaciter obligatos fore, nec ab illis ullo unquam tempore resiliiri posse, necnon irritum, & inane quidquid secus super his à quocumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, quæ in singulis litteris præfatis concessum est non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris, die XX. Octobris MDLXXXIV. Pontificatus nostri anno decimotertio. Cæsar Glorierius.

4 Cùm autem sicut Majestatis tuæ nomine dilectus filius nobilis vir modernus Dux de Medina Cœli, ejusdem Majestatis tuæ apud Nos, & Sedem Apostolicam Orator, Nobis nuper exponi fecit, tu facultatibus eidem Philippo Regi, ut præfertur, concessis, ad effectum componendi lites, & controversias, quæ inter personas in præfatis litteris expressas, super rebus ibidem contentis persèpe oriri solent, pariformiter uti posse plurimum desideres. Nos Majestatis tuæ votis hac in re quantum Nobis ex alto conceditur, favorabiliter annuere cupientes, supplicationibus tuo nomine Nobis per præfatum Ducem super hoc humiliter porrectis inclinati, ac litium, & controversiarum hujusmodi status, & merita, nominaque & cognomina, ac qualitate Judicium & Collitigantium, & alia quæcumque, etiam specificam, & individuum mentionem & expressionem requirentia, præsentibus pro plenè & sufficienter expressis & specificatis habentes, de venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum concilio, eidem Majestati tuæ omnes & singulas facultates, me-

morato Philippo Regi, sicut præmittitur, concessas, & attributas, ita ut tu illis ad effectum componendi lites, & controversias prædictas, tam de præsentis exortas, quàm quæ imposterum forsàn exoriri possent, uti, servata tamen in omnibus & per omnia earundem litterarum forma, & dispositione liberè & licitè possis, & valeas, ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & impartimur; salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis præfatorum Cardinalium. Non obstantibus litium pendentijs, alijsque præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus & singulis illis, quæ in litteris præinsertis concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

5 Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XXVIII. Martij MDCXCIII. Pontificatus nostri anno secundo. J. F. Cardinalis Albanus.

Concordat cum Originali in Secretaria Regalis Consilij Ordinum reperto.

SCRIPTURA XXXVII.

Regium Decretum super Causis criminalibus Equitum trium Militiarum, & observantia Apostolicarum litterarum, de quibus supra Script.
20.fol.652.

E L R E Y.

Maij
12.an.
1707. **P**OR quanto habiendose dudado de si las Justicias Seculares Ordinarias podian conocer de las Causas criminales, y mixtas de los Cavalleros Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara, cuya Administracion perpetua tengo por autoridad Apostolica, y especialmente en las del delito de lesa Magestad; ò si su conocimiento tocaba à el Consejo de las Ordenes, y Junta de Comisiones, erigido y formado por mi como tal Administrador perpetuo; considerando con la entera reflexion y madurez, que merece materia de tanta gravedad, declarè en Decreto de cinco de Di-

ciembre del año proximo passado, era innegable la incapacidad de los Jueces Seculares para conocer de Causas criminales, y mixtas de Cavalleros de las Ordenes, y poder ser castigados solo por sus Jueces de Orden, dando la providencia, que por entonces tuve por conveniente, para que en esta forma se juzgassen, y sentenciasen las referidas Causas. Y ahora por otro mi Real Decreto de veinte y dos de Abril proximo passado de este año, he resuelto, que de todas las Causas criminales, y mixtas de los Cavalleros de las Ordenes, por graves que sean, se conozca en mi Consejo de las Ordenes por los Ministros que le componen, aunque no sean professos, con intervencion de dos Ancianos, segun Dios y Orden; y que de sus sentencias se pueda apelar à la Junta de Comisiones, que tengo formada, y formare en adelante, con suplicacion de las que en ella se dieren para ante mi Real Persona, à fin de determinarlas en este grado con las personas que eligiere, conformandome con los Breves de Clemente VIII. y Paulo V. los quales quiero, que en todo se executen, sin perjudicar por esto à la suplicacion interpuesta por mi Fiscal del Consejo de Castilla, ni al estado de ella, y à mi suprema potestad, y autoridad Real. Por tanto mando à el referido mi Consejo de Castilla, Alcaldes de mi Casa, y Corte, y demàs Tribunales, y Jueces dentro, y fuera de ella, y à todos los Virreyes, Capitanes Generales, Governadores de Plazas, Alcaydes, y Castellanos de Castillos, y à todas las demàs personas de qualquier estado, y calidad que sean, debaxo de cuya mano, y jurisdiccion estuvieren procesados, presos, ò detenidos qualesquiera Cavallero, ò Cavalleros de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara, los remitan con sus Causas à mi Consejo de las Ordenes, para que por èl se dè curso à las que estuvieren pendientes, y à las que en adelante se causaren, en conformidad de esta mi resolucion, y de lo prevenido en los dichos Breves. Y para mayor claridad, è inteligencia, y que no se ofrezcan embarazos, ni competencias, que atra-

sea, ni perturben la justa, precisa, y debida jurisdiccion, que debe tener mi Consejo de las Ordenes sobre los Cavalleros de ellas; es mi voluntad se guarde, y cumpla afsimifino lo prevenido por las Reales Cedula, y Decretos despachados por los Señores Reyes mis predecesores en diez y nueve de Enero de mil seiscientos y nueve, veinte y siete de Mayo de mil seiscientos y quarenta y quatro, y veinte y siete de Mayo de mil seiscientos y ochenta y tres, que tratan de esta materia. Y inhibo, y doy por inhibidos à todos los Tribunales, Jueces, y Justicias, y demás personas que van expresados, para que no se entromentan à conocer en las Causas que estuvieren pendientes, ni en las que adelante se causaren de los dichos Cavalleros de las Ordenes, por graves que sean; porque todas las que huviere pendientes, han de passar en el estado que estuvieren con las personas al dicho mi Consejo de las Ordenes (ò se han de mantener en las prisiones, segun las que por èl se les dieren) para que las sentencie, y determine; y las que se causaren en adelante, se han de actuar, sentenciar, y determinar por el dicho mi Consejo, sin embargo de lo que en contrario de esto pueda haver por Leyes, Pragmaticas, Cedula, Provisiones, estilo, y costumbre, y otra qualquiera cosa, que en contrario de ello haya havido, y haver pueda, por convenir así à mi servicio, al bien, y quietud de mis Vassallos, à la mas prompta expedicion de las Causas pendientes, y à evitar los perjuicios, y embarazos, que podrian seguirse en adelante en las que se ofreciesen. De Buen-Retiro à doce de Mayo de mil setecientos y siete. YO EL REY. Por mandado del Rey nuestro Señor. Don Diego de Morales Velasco.

Concordat cum Originali in Secretaria Regalis Ordinum Consilij reperto.

NOTA. El Señor Rey Don Fernando VI. de este nombre mandò observar esta referida Cedula de 12. de Mayo de 1707. sobre el fuero de los Cavalleros Militares, en su resolucion de 27. de Febrero de 1747.

SCRIPTURA XXXVIII.

Bulla Philippo V. concessa ad concordandas lites & controversias ortas, & que in futurum oriri poterunt inter Pralatos Ecclesiasticos, & Ordines Militares. Vide Scripturas 17.

21. & 43.

1 **C**harissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico. Clemens Papa XI.

Jul.
17. an.
1716.

2 Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem. Dudum à felicis recordationis Gregorio Papa XIII. predecesore nostro emanarunt litteræ in simili forma Brevis claræ memoriæ Philippo II. Hispaniarum Rege Catholico directæ, tenoris qui sequitur. Videlicet: à tergo. Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico: Intus verò. Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

3 Controversijs & litibus olim in Romanâ Curia, & extra eam coram diversis Judicibus Ordinarijs, & Delegatis inter Archiepiscopos Toletanum, & Hispalensem, ac Episcopos Conchensem, Cordubensem, Cauriensem, Abulensem, Pacensem, Gadicensem, & Oxomensem, eorumque Capitula, & nonnullos alios Ecclesiarum Prælatos, & personas Ecclesiasticas Regnorum Hispaniæ, ac Priores, Milites, & alios fratres Militiæ Sancti Jacobi de Spatha sub Regula Sancti Augustini, eorumque Conventus super jure decimandi, seu præstatione, & solutione quarundam Decimarum, tam novalium, quàm pecorum & armentorum, rebusque alijs in actis causarum hujusmodi latius deductis, & illorum occasione pendentibus, alijs item ut formidabatur orituris, ut illæ omnes amicabili concordia terminarentur, felicis recordationis Clemens Papa VII. hortatu claræ memoriæ Caroli V. Romanorum Imperatoris Hispaniarum Regis, & dictæ Militiæ perpetui Administratoris per Sedem Apostolicam deputati, genitoris tui, per suas litteras in forma Brevis confectas, eidem Carolo Imperatori Regi, & Administratori facultatem &

auc-

auctoritatem tribuit componendi, & concordandi lites, differentias, & controversias hujusmodi, sequere inter partes prædictas interponendi; id ipsumque postea piæ memoriæ Paulus Papa III. per alias suas similes litteras illi commisit causas universas & singulas prædictas, ubicumque, & quomodocumque pendentes, in eodem statu, quo pendebant, ad suum beneplacitum, facta Judicibus, & Collitigantibus hujusmodi legitima intimatione, suspendendo, & ne durante hujusmodi beneplacito suo in causis prædictis quidquam innovaretur inhibendo, decernens partes ipsas ad observandum quidquid per illum concordatum, aut amicabiliter compositum foret, omnino teneri, ac irritum & inane quidquid fecisset super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et subsequenter ad tollendum dubium, an sub illis verbis generalibus, & alios Prælatos, & personas Ecclesiasticas, ceteri Archiepiscopi, & Episcopi Regnorum prædictorum comprehenderentur; ipse Paulus prædecessor per alias suas litteras causas prædictas, non solum inter Toletanum, & Hispalensem Archiepiscopos, ac Cordubensem, Conchensem, Cauriensem, Abulensem, Pacensem, Gadicensem, & Oxomensis Episcopos, illorumque Capitula hujusmodi in dictis litteris, ut præfertur, specialiter nominatis, sed etiam Granatensem, Compostellanum, & Valentinum Archiepiscopos, necnon Pacensem, Burgensem, Carthaginensem, Gienensem, Malacitanum, Civitatensem, Salmantinum, Zamorensem, Seguntinum, Legionensem, Segoviensem, Albarraciensem, Calagurritanum, & Pampilonensem Episcopos, eorumque Capitula, & quascumque personas Ecclesiasticas in dictis Regnis consistentes, ac ipsos Priores, Præceptores, Milites, & fratres, eorumque Conventus, tam super Decimis, & alijs rebus prædictis in ipsis litteris expressis, quam etiam super jurisdictione, necnon jure Patronatus, seu præsentandi personas idoneas dictæ Militiæ ad Vicarias, Præceptorias, & alia Beneficia Ecclesiastica ejusdem Militiæ, illaque administran-

di, regendi, gubernandi, & visitandi, tam in dicta Curia, quam extra eam, coram quibuscumque Judicibus Ordinarijs, & Delegatis, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, in quavis instantia quomodolibet pendentes, dicto suo beneplacito durante suspendit, illasque eidem Carolo Imperatori per eum componendas, & concordandas; ita quod in illis, in omnibus & per omnia, juxta tenorem primodictarum suarum litterarum procedere liberè & licitè valeret, perindè ac si in ipsis litteris singuli Archiepiscopi, Episcopi, Capitula, & alia personæ prædictæ specialiter nominatæ fuissent, de novo concessit, ac commisit. Sed ipso Carolo Imperatore ac Rege, his vix coeptis, aut in perfectis relictis, de medio sublato, cum per similis memoriæ Pii Papam IV. prædecessorem nostrum accepto, quod Priores, Milites, fratres, & Clerici dictæ Militiæ, juxta privilegia eis à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus suis concessa, necnon ipsius Militiæ consuetudines, usus, & stabilimenta ab immemorabili tempore ab eis observata, integras Decimas, tam personales & mixtas, quam etiam prædiales intra terminos dictæ Militiæ, extra verò personales & mixtas, necnon prædiales novalium prædiorum suorum proprijs manibus, vel sumptibus cultorum exigere, & habere potuissent, & eatenus exegissent, in quibuscumque, & quoruncumque Prælatorum Provincijs, Diocesibus, seu districtibus, ubi eisdem Milites, & fratres, etiam laicos habitare, vel domicilia habere, aut prædictos fructus ex quibus easdem solvere tenentur, acquirere, colligere, nutrire, depasci, levare, & percipere contingeret. Ipse Pius prædecessor animadvertens conducibile fore, ut hoc quoque negotium universum via compositionis, & concordia hujusmodi terminaretur; & propterea volens, non solum prædictas, sed etiam majores, quæ inter suprascriptos ortæ, & suscitata fuerant, & denuò nasci, oriri, & suscitari poterant lites, quæstiones, & differentias amputare, interim verò partes ipsas in possessionibus, in quibus

bus erant, manuteneri, & defendi, nihilque innovare debere, motu proprio, certaue scientia, & deliberatione suis, omnes & quascumque lites, causas, controversias, quæstiones, & differentias, tam motas, quàm quæ moveri poterant in futurum ad se advocavit, & illas, decisionemque, & terminationem ipsarum suspendit, & tibi per te componendas, & concordandas; ita quod in illis juxta prædictarum Pauli prædecessoris litterarum continentiam & tenorem, ac si ille tibi directæ, & præsentatæ fuissent, in omnibus, & per omnia ad suum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum agere, & procedere liberè & licitè valeres, commisit, & remisit, plenamque, & liberam licentiam, facultatem & auctoritatem tibi concessit, prout in suis in eadem forma Brevis confectis, & singulis alijs aliorum prædecessorum prædictorum litteris plenius continetur. Cum autem, sicut accepimus, negotio prædicto à te suscepto, ita effectum sit, ut inter multos prædictorum pax & tranquillitas, diligentia & industria tuis sit subsecuta, cumque etiam similes, & aliæ diversæ lites & quæstiones inter eosdem, ac alios Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque Capitula, necnon Prælatos, & personas Ecclesiasticas, tam Sæculares, quàm Regulares ex una, & dilectos filios Magistros, Priores, Præceptores, Milites, & alios fratres Militiarum de Calatrava, & Alcantara Cisterciensis Ordinis, eorumque Conventus partibus ex altera, super solutione Decimarum, tam novalium, quàm pecorum & armentorum, necnon jure Patronatus, administratione, cæterisque juribus, & jurisdictionibus supradictis, rebusque alijs in actis causæ, & causarum hujusmodi latius deductis, & illorum occasione, tam in dicta Curia, quàm extra eam motæ jam sint, & in futurum oriri formidentur: Nos cupientes has quoque lites, quæstiones & differentias, eadem opera & industria tuis componi, atque concordari, earum status, & merita, ac Judicium, & Colligantium nomina & cognomina, cæteraque de necessitate exprimenda, præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, omnes, & quascum-

que lites, causas, quæstiones & differentias, tam motas, quàm quæ moveri poterunt in futurum inter has posteriores partes ad Nos avocamus, & illas, illarumque decisionem & terminationem ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum; ita tamen, quod interim partes ipsæ in possessione, in qua existunt, manuteneri & defendi debeant, nihilque immutari queat, factaque Judicibus & Colligantibus hujusmodi legitima intimatione, præsentium auctoritate suspendimus, easque universas & singulas tibi per te concordandas & componendas; ita quod nostro, & Sedis hujusmodi beneplacito durante, tu in illis pro hujusmodi concordia, & amicabili compositione te interponere, agere, & procedere liberè & licitè valeas, committimus, & remittimus, ac plenam, & liberam licentiam, & facultatem, ac auctoritatem concedimus. Decernentes partes ipsas ad observandum ea omnia, quæ in præmissis per Majestatem tuam concordata amicabiliter, composita & terminata fuerint, omninò teneri, & ad id efficaciter obligatos fore, nec ab illis ullo unquam tempore resiliiri posse, necnon irritum & inane quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, quæ in singulis litteris præfatis concessum est non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris, die XX. Octobris MDLXXXIV. Pontificatus nostri anno decimotertio. *Cæsar Glorierius. Locus* ✕ *Annuli Piscatoris.*

4 Et subindè pro parte claræ pariter memoriæ Caroli II. earundem Hispaniarum Regis Catholici, piæ memoriæ Innocentio PP. XII. itidem prædecessori nostro exposito, quod ipse facultatibus eidem Philippo Regi, ut præfertur, concessis, ad effectum componendi lites & controversias, quæ inter personas in præinfertis litteris persapè oriri solebant, pariformiter uti posse plurimùm desiderabat: Idem Innocentius prædecessor eidem Carolo Regi omnes & singulas facultates memorato Philippo Regi, sicut præfertur, concessas, & attributas; ita ut idem

Ca-

Carolus Rex ad effectum componendi lites & controversias prædictas, tam tunc ortas, quam quæ imposterum forsàn exoriri possent, uti liberè & licitè posset, & valeret, sub certis modo & forma tunc expressis, auctoritate Apostolica concessit, & impertitus fuit, & alias prout in ejusdem Innocentij prædecessoris desuper in simili forma Brevis die XXIX. Mart. MDCXCIII. expeditis litteris, quarum tenorem præsentibus pro plenè & sufficienter expressis haberi volumus, uberius continetur.

5 Cum autem sicut Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, tu, qui Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, de Alcantara, & Beatæ Mariæ de Montesia respectivè Militiarum Administrator perpetuus dicta auctoritate deputatus existis, facultatem componendi extrajudicialiter quascumque lites inter fratres Militiarum hujusmodi ex una, ac Episcopos, Capitula, aliasque Ecclesiasticas personas ex altera partibus, ortas, & pendentes, ac in futurum exorituras, juxta indulgentiam prædicto Carolo Regi à prædicto Innocentio prædecessore concessam, ut præfertur, tibi à Nobis pariter concedi plurimum desideres. Nos Majestatis tuæ votis hac in re quantum Nobis ex alto conceditur, favorabiliter annuere cupientes, supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac litium & controversiarum hujusmodi status, & merita, nominaque & cognomina, & qualitates Judicium & Colligantium, & alia quæcumque, etiam specificam & individuum mentionem & expressionem requirentia, præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, & specificatis habentes, de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum consilio, eidem Majestati tuæ omnes & singulas facultates memoratis Philippo, & Carolo Regibus, sicut præmittitur, concessas, & attributas, ita ut tu illis ad effectum componendi easdem controversias & lites, tam nunc ortas & pendentes, quam in futurum exorituras, pariformiter uti, servata tamen in omnibus & per omnia earun-

dem litterarum forma & dispositione, liberè, pariter & licitè possis, & valeas, ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum, auctoritate nostra Apostolica tenore præsentium concedimus, & impertimur; salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis prædictorum Cardinalium. Non obstantibus litium pendentibus, aliisque præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus & singulis illis, quæ tam in præinfertis Gregorij, quam in alijs Innocentij prædecessorum litteris concessa sunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

6 Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die XVII. Julij MDCCXVI. Pontificatus nostri anno decimosexto. F. Cardinalis Oliverius.

Concordat cum Originali in Secretaria Regalis Consilij Ordinum reperto.

SCRIPTURA XXXIX.

Real Resolucion, para que los Interesados, y Posseedores de las Rentas, y Diezmos de la Iglesia de Fuente de Cantos en la Orden de Santiago, reciban los 49. qtos. 280y. mrs. de su empeño; y dexen libres por proprias de la misma Iglesia las mencionadas Rentas, y Diezmos sin contradiccion alguna, y sin permitirse nuevo mayor empeño.

E L R E Y.

I POR quanto haviendome representado Don Bernabè de Chaves y Porras, Vicario General que ha sido de la Provincia de Extremadura, y actual Vicario Juez Eclesiastico de la Ciudad de Jerèz de los Cavalleros, en nombre de la Iglesia Parroquial de la Villa de Fuente de Cantos, que en la Orden de Santiago desde su fundacion tuvieron sus Iglesias cierta parte de Diezmos, que reducida à una tercia de ellos, se aplicò à el Cuerpo de Orden, con expressa reserva de su congrua provision, y quedó confirmado este derecho con la Bula de la incorporacion perpetua del Maestrazgo. Que

Jan.
23. an.
1739.

en

en este estado, con Bulas de Clemente VII. y Paulo III. se hicieron diferentes enagenaciones de Villas, Heredades, Dehesas, y Diezmos, y otros derechos de la Mesa Maestral, y Encomiendas; y aunque sobre ello suplicò, y reclamò el Capitulo general del año de 1554. y el de 1562. con todo esto, impetradas otras dos Bulas de Pio IV. y San Pio V. aunque se hizo tercera suplica en el Capitulo general del año de 1573. la Magestad de Don Phelipe II. mi predecesor, en el mismo año enagenò de la Orden, y diò en empeño à la Ciudad de Sevilla las Villas de Fuente de Cantos, Medina de las Torres, Montemolin, Monasterio, Calzadilla, y Almendralejo; pero despues el mismo Don Phelipe II. por su testamento, y codicilo ordenò se buscasse forma para restituir à las Ordenes lo enagenado; y el Capitulo general del año de 1600. hizo quarta suplica, y protesta, representando à la Magestad de Don Phelipe III. seria conveniente se tratasse de ello, y de las formas, medios, trazas, y arbitrios convenientes; y su Magestad se sirviò responder, tratasen de ello los dos Comendadores Mayores, dos Trecés, y alguno de los del mi Consejo de Ordenes, siendo de la de Santiago; en cuyo estado se quedó la referida instancia. Despues de lo qual, à causa de las urgencias, se dieron en nuevo, y mayor empeño las dichas seis Villas à los Interesados en el medio general por Asientos de los años de 1608. y 1617. quedando los derechos de la Villa de Fuente de Cantos apreciados en 49. qtos. 280y. mrs. y de todas seis se mandò despachar Carta de Privilegio por la Magestad de Don Phelipe III. que tambien por su testamento mandò volver à la Orden todo lo enagenado; y aunqte despues la Magestad de Don Phelipe IV. despachò el referido Privilegio del nuevo, y mayor empeño de dichas seis Villas; fue con la condicion de impètrar Bula, que lo confirmasse, y supliesse los defectos de dicha enagenacion; y no solo dexò de impetrarla, sino es que por su testamento ordenò se buscasse forma de hacer dicha reintegracion, y que esto se entendiera mas apretadamente

quando algunos Prelados, Iglesias, Conventos, ò Comunidades, por hacer servicio à la Corona, quisieran pagar à las Partes lo que huvieran de haber, derogando de su absoluto poder, Señorio Real, y motu proprio qualquiera leyes, y contratos, que pudiesen impedir la dicha disposicion testamentaria; y que por esta no solo se conservò à la Orden su derecho, sino es se le concediò de nuevo à las Iglesias de los Pueblos enagenados el que tenian; y que habiendo seguido, y estando siguiendo la de Fuente de Cantos un dilatado pleyto sobre su reedificacion, para que este cessasse, y la Orden se reintegrasse en parte de sus derechos sin dispendio de la Real Hacienda, me suplicaba me sirviesse declarar, y ordenar, que en cumplimiento de dichas disposiciones testamentarias, el Marqués de Revilla, y Don Agustín, y Don Juan Lucas Salvago, y demás Interesados poseedores de dichas Rentas de Fuente de Cantos, recibieran la dicha cantidad de su empeño, quedando asì por proprias de dicha Iglesia Parroquial, en la inteligencia de que esta se allanaba à dexarlas en qualquiera tiempo, asì à la Orden, como à el Real Convento de San Marcos de Leon, que como mayores particioneros tenian mayor derecho. Y habiendo visto lo que sobre todo, y con separacion de puntos, en Consulta de 11. de Abril de 1737. me representò mi Consejo de las Ordenes, he resuelto, que los nombrados Marqués de Revilla, Don Agustín, y Don Juan Lucas Salvago, y los demás que poseyeron las referidas Rentas, y Diezmos de Fuente de Cantos, recibiendo los 49. qtos. 280y. mrs. de su empeño, dexen por proprias de la Iglesia Parroquial de dicha Villa de Fuente de Cantos las referidas Rentas, sin contradiccion alguna, y sin permitirse nuevo mayor empeño, aunque lo soliciten. Por tanto mando à los referidos no impidan la possession, que de todo ello debe tomar, en nombre de dicha Iglesia, el referido Don Bernabè de Chaves, entregando, ò depositando en esta Corte los mencionados 49. qtos. 280y. mrs. de dicho empeño, los qua-

les,

les, para el expressado fin, ha de tomar à censo, y cargarlos sobre las dichas Rentas, y derechos que se tantéan, y toman para dicha Iglesia, en la expressada inteligencia, de que ésta quede llana, y obligada à dexar dichas Rentas en qualquiera tiempo, afsi à la Orden, como à el Real Convento de San Marcos de Leon, segun y como la recibiere, para cuyo fin se ha de hacer apéo, deslinde, y reconocimiento al tiempo de tomar la dicha possessión, que afsi es mi voluntad; y que de esta Cedula se tome la razon en la Contaduría General del cargo de la Real Hacienda, y por los Contadores de la Contaduría Mayor, y el de Medias Annatas de la Orden de Santiago, en el termino de dos meses; y no haciendose afsi, sea de ningun valor, ni efecto. Dada en el Pardo à 23. de Enero de 1739. YO EL REY. Por mandado del Rey nuestro Señor. Don Joseph Antonio de Iffasi.

Concordat cum Originali in Secretaria Regalis Ordinum Consilij reperto.

SCRIPTURA XL.

Bulla super Decenijs Præceptoriarum incapacibus Collatarum in principio Decenij, certo modo & forma exigendis, cum dispensatione malè perceptorum.

Jun. 12. an. 1741. **B**enedictus Papa XIV. Ad futuram rei memoriam. Nuper pro parte charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici Nobis porrectus fuit supplex libellus tenoris, qui sequitur. Videlicet:

1. **Beatissimo Padre.** Essendosi riconosciuto diversi difetti nella pratica che si è tenuta nel riscuotere i Decenij degl' Amministratori delle Commende con la percezione de frutti, mentre comè questi Amministratori sono nelle persone, che sono incapaci delle Commende, per esser di altr' Ordine, ò per che sono Donne, ò hanno altr' impedimento, che gel' è staro impotro di pagare ogni decennio una merz annata, come rispettivamente pagano i Commendatori nel primo anno del

loro ingresso alle Commende: & essendo necessario per imponer questo però Breve della Santità vostra, & essendosi in alcune occasioni tralasciata la clausula corrispondente al tempo di offerirsi il Breve, sono stati esati questi Decenij, (che sono alcune quantità che si exiggono nell' Ordine di S. Giacomo per rata di merz annata o di meta delli frutti delli due primi anni, nell' Ordine de Calatrava per rata della terza parte de frutti de un anno, e nell' Ordine de Alcantara per rata della terza parte del primo anno, e per meta de frutti del secondo, come aparisce dalle concessioni delle Bollé a queste effetto) in vigore dell' obbligo che hanno fatto di pagare l' Interesati, soggettosì all' autorità con la quali segli demandava, o colla falsa credenza che si aveva la facultà per poterli obligare, & eseguire il suo obbligo, del che non solo adesti è seguito del pregiudizio, mà ancora alli Pensionarij specialmente per che qualche volta questi saranno stati capaci delle Commende per esser professi dell' Ordine della Commenda gravata. Et ancora si è ricontrato qualche staglio, nel modo d' esigere i Decenij si con Breve come senz esto riscuotendoli come dovuti a proporcione d' ogu anno, regolandolo dal primo anno dell' ingresso, dovendosi exigere come una merz annata rispettiva all' Ordine dovuta, solo al principio d' ogni Decennio per il Decennio futuro, escluso il primo Decennio, nel quale si paga la merz annata regulate, in che sono stati ancora pregiudicati i Pensionarij. Il Cardinal Acquaviva in nome della Maestà Catholica supplica umilmente la Santità vostra accio si degni concedere con suo Breve, che di tutte le Commende che si concedono a persone incapaci di este si esiggano i Decenij nella forma che oggi si exiggono cio è nel principio d' ogni Decennio, con la reflexione alli futuri dieci anni, benche in cione figura pregiudicio alli Pensionarij nel tempo delle persone incapaci, non obstante che non sia espreso nelli Brevi particolari, che si dano a questi Amministratori delle Commende la percezione de frutti, essendo assaz convenienti le destinazio-

ni che hanno: supplicando anche sua Santità, che si degni dispensare tuto il mal percetto, mentre tuto l' exato non ha ceduto in beneficio della Maesta Catholica, mabensi dell' istese Commendæ, posche il non exigere i deti Decennij parrebbe mancanza alle cose alle quali sono destinate dalle concessioni Pontifici. Che della gracia, &c.

3 Eapropter Nos ejusdem Philippì Regis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, benignè annuere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum, ad quos præinsertum supplicem libellum remisimus, qui votum dilecti filij nostri Ludovici ejusdem S. R. E. Presbyteri Cardinalis Belluga nuncupati, ad eundem negotium examinandum ab eadem Congregatione deputati, perpenderunt consilio, quoad utramque instantiam, juxta petita in omnibus & per omnia, eidem Philippo Regi auctoritate Apostolica tenore præsentium plenam, liberam, & ampliam facultatem, & auctoritatem gerendi, & exequendi, ac dispensandi, & declarandi, tribuimus, & impertimur. Decernentes easdem præsentis litteras, & in eis contenta quæcumque, necnon omnia & singula, quæ idem Philippus Rex quoad in supplici præinserto libello contenta statuerit, & ordinaverit, vigore facultatis ei per easdem præsentis attributæ & concessæ, semper firma, valida, & efficacia existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore quodcumque spectabit, plenissimè suffragari, & ab eis respectivè inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores judicari, & diffiniri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

4 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, Alcantara, & de Calatrava, etiam juramento, confirmatione Apof-

tolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, ad præmissorum effectum hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

5 Datum in Arce-Gandulphi, Albanensis Diocesis, sub Annulo Piscatoris, die XII. Junij MDCCXXXI. Pontificatus nostri anno primo. Pro Domino Cardinali Pasioneo. Cajetanus Amatus. *Locus* ✱ *Annuli Piscatoris.*

Concordat cum Originali in Secretaria Regij Ordinum Consilij reperto.

SCRIPTURA XLI.

Traductio Bullæ præcedentis.

1 **B**enedicto Papa XIV. Ad futuram rei memoriam. Poco ha que por parte del muy amado en Christo hijo nuestro Phelipe Rey Catholico de las Españas, nos ha sido presentada la suplica del tenor que se sigue; es à saber.

2 Beatissimo Padre. Haviendose reconocido varios defectos en la practica que se ha tenido en cobrar los Decenios de los Administradores de las Encomiendas, con la percepcion de frutos, quando estos Administradores son en personas que son incapaces de las Encomiendas, per ser de otra Orden, ò porque son mugeres, ò tienen otro impedimento, les ha sido impuesto pagar cada Decenio una media anata, como respectivamente pagan los Comendadores en el primer año de su ingreso en las Encomiendas. Pero siendo necesario para imponer esto Breve de vuestra Santidad, y havendose omitido en algunas ocasiones la clausula correspondiente al tiempo de obtenerse el Breve, se han exigido estos Decenios (que son algunas canti-

Jun.
12. an.
1741.

Jun.
12. an.
1741.

da-

dades, que se exigen, en la Orden de Santiago por rata de media annata, ò de mitad de los frutos de los dos primeros años; en la Orden de Calatrava por rata de la tercera parte de los frutos de un año; y en la Orden de Alcántara por rata de la tercera parte del primer año, y por mitad de los frutos del segundo, como consta de las concesiones de las Bulas para este efecto) en virtud de la obligacion que hicieron de pagar los Interesados, sujetandose à la autoridad con que se les pedía, ò con la falsa creencia de que se tenia facultad para poderlos obligar, y poner en execucion su obligacion, de que no solo à ellos se siguió perjuicio, sino tambien à los Pensionistas, especialmente porque algunas veces estos huvieran sido capaces de las Encomiendas, por ser professos de la Orden de la Encomienda gravada; y tambien se ha hallado algun error en el modo de exigir los Decenios, así con Breve, como sin él, cobrandolos como debidos à proporcion de cada año, regulandolo desde primero del año del ingreso, debiendose exigir como una media annata respectiva, debida à la Orden solo al principio de cada Decenio por el Decenio futuro, exclussó el primer Decenio, en el qual se paga la media annata regular, en que han sido tambien perjudicados los Pensionistas. El Cardenal Aquaviva, en nombre de su Magestad Catholica, suplica humildemente à vuestra Santidad, que se digne de conceder con su Breve, que de todas las Encomiendas, que se dan à personas incapaces de ellas, se exijan los Decenios en la forma que hoy se exigen; es à saber, en el principio de cada Decenio, con la reñexion de los futuros diez años, aunque en esto figa perjuicio à los Pensionistas en tiempo de personas incapaces, no obstante que no se expresse en los Breves particulares, que se dan à estos Administradores de las Encomiendas, la percepcion de frutos, siendo bastante conveniente el destino que tienen; suplicando tambien à vuestra Santidad, que se digne de dispensar todo lo mal percibido, respecto de que todo lo exigido no ha cedido en beneficio de su Ma-

gestad Catholica, sino de las mismas Encomiendas, puesto que el no exigirse los dichos Decenios, pareceria falta de las cosas à que están destinados por las concesiones Pontificias. Que de la gracia, &c.

3 Por lo qual queriendo Nos conceder benignamente, quanto con el Señor podemos, con los deseos del mismo Phelipe Rey en esta parte, inclinados à estas suplicas, con consejo de nuestros Venerables hermanos Cardenales de la Santa Iglesia Romana, Interpretes del Concilio Tridentino, à quienes remitimos la preinserta suplica, los quales consideraron atentamente el voto de nuestro amado hijo Luis, Presbytero Cardenal de la misma Santa Iglesia Romana, llamado Belluga, diputado por la misma Congregacion para examinar esta dependencia, por el tenor de las presentes, con auctoridad Apostolica, damos, y concedemos al mismo Phelipe Rey libre, y amplia facultad, y autoridad de obrar, hacer, dispensar, y declarar en ambas instancias, segun lo pedido en todo, y por todo. Decretando, que las mismas presentes letras, y todo lo contenido en ellas, y todas, y cada una de las cosas, que el mismo Phelipe Rey, en quanto à lo contenido en la preinserta suplica, estableciere y ordenare, en virtud de la facultad à él atribuida, y concedida por las mismas presentes, sea siempre firme, valido, y eficaz, y surta; y obtenga sus plenarios, è integros efectos, y que sea sufragado plenissimamente por aquellos à quienes toca, y por tiempo tocara, quando quiera que sea, y se observe inviolablemente por ellos respectivamente, y que así se deba juzgar, y definir en las cosas referidas por qualquiera Jueces Ordinarios, y Delegados, y tambien por los Auditores de las Causas del Palacio Apostolico, y sea irritó, y nulo, si aconteciere atentarse contra esto por alguno, de qualquiera autoridad que sea, sabiendolo, ò ignorandolo.

4 No obstante las Constituciones, y Ordenaciones Apostolicas, y las de las Ordenes de Santiago de la Espada, Alcántara, y de Calatrava, aunque

corroboradas con juramento, confirmacion Apostolica, ò qualquiera otra firmeza, ni los estatutos, costumbres, establecimientos, usos, y naturalezas, privilegios, indultos, y letras Apostolicas, concedidas, confirmadas, è innovadas, de qualquiera modo que sea en contrario de lo referido. A todas las quales, y à cada una de ellas, teniendo sus tenores por plena, y sufficientemente expressados, è infertos palabra por palabra en las presentes, derogamos especial, y expressamente, y à todas las demàs qualesquiera cosas contrarias, por esta vez tan solamente, para efecto de lo referido, quedando para lo demàs en su fuerza, y vigor.

5 Dado en Castel-Gandolpho, de la Diocesi de Albano, baxo del Anillo del Pescador, el dia 12. de Junio de 1741. De nuestro Pontificado año primero. Por el Señor Cardenal Pasionei. Cayetano Amato. Lugar ✠ del Anillo del Pescador.

Traducido de Italiano, y Latin por mi Don Miguel Joseph de Aoiz, Cavallero del Orden de Santiago, del Consejo de S. M. su Secretario, y de la Interpretacion de Lenguas; y lo firmè en Madrid à 3. de Agosto de 1741. Miguel Joseph de Aoiz.

Concordat prout est in Traductione originali in Secretaria Regij Ordinum Consilij reperta.

SCRIPTURA XLII.

Bulla ut in Conventibus Ordinum Militarium Studia Artium, & Sacrae Theologiae introducuntur.

Jun. 12. an. 1741. I **B**enedictus Papa XIV. Ad futuram rei memoriam.

2 Quod optabat Ambrosius Aupertus, Sancti Vincentij Abbas, ut placitum esse Divinae Majestati, unà cum scientijs, studium, & exercitum veritatis sibi concedere; sed si utrumque possidere simul dignus non inveniretur, eligere magis tamquam insanum ab hominibus existimatum iri, quam sapientem, & virtutum expertem: hoc omnium quidem Christi fidelium, ac praesertim Religiosorum virorum unum

votum ac desiderium esse debet, non verò eorum, qui cuicumque Ordini, ac Militiae dato nomine, juxta praescriptas sui quisque instituti leges ad eruditionem, aeternamque salutem subditis suis procurandam aliquando advigilaturi sunt, cum satis esse, non possit vitae meritum, nisi cum sapientiae doctrina conjunctum, ut muneris subeundi partes coram Deo, & hominibus adimplere valeant. Quamobrem inter gravissimas Sacrosancti Apostolatus sollicitudines, hanc non ultimam reputamus, nimirum, ut in his Ordinibus, Militijsque Ecclesiasticis, unde assumendi sunt, qui injunctam ad saeculares homines Sacris Catholicae Fidei Mysterijs imbuendi, ijs Ecclesiae Sacramenta administrandi, & in viam mandatorum Domini eosdem dirigendi, curam gerere debeant, Sacrarum Doctrinarum studia instituantur, instituta excollantur, Nobisque legibus stabilius confirmantur.

3 Nuper autem pro parte charissimi in Christo filij nostri Philippi Hispaniarum Regis Catholici Nobis expositum fuit, quod cum ad eundem Philippum Regem, tamquam Administratorem perpetuum auctoritate Apostolica deputatum Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, Alcantara, & Calatrava, jus nominandi ex fratribus earundem Militiarum, prout in ipsarum statutis, seu stabilimentis dicta Apostolica auctoritate confirmatis, personas idoneas ad Prioratus, Vicarias, Visitationesque, & eligendi Rectores Parochialium Ecclesiarum à Militijs praedictis dependentium, qui jurisdictionem Ecclesiasticam, & Curam animarum in Populum in Territorijs bonorum earundem Militiarum existentem exercent, legitime spectet. Ipsi verò Philippo Regi, quemadmodum in votis habet, personas ex iisdem fratribus Militibus idoneas, & aptas ad munera hujusmodi exercenda, nominandi, & eligendi valde difficile est, quod non aliunde fieri agnoscit, quam ex deficientia studiorum ad praemissa in dictis Militijs necessariorum, cum in Conventibus earundem Militiarum usus studiorum introductus non reperiatur, sed tantummodo in Universitate studij generalis

Sa-

Salamantina existant tria Collegia pro fratribus prædictis, in quibus parum se exercere possunt, ex eo quod in varijs facultatibus distrahuntur, & propter quemcumque casum illa continuare nequeunt, atque adeò pauci sunt, qui è Collegijs hujusmodi capaces ad exercenda supra munera egrediuntur; hinc quàm plurimà præjudicia, tam in Cura animarum, quàm administratione justitiæ ortum habent. Accidit etiam, quòd fratres dictarum Militiarum pro certo habentes eadem munera, non obstante eorum imperitia, se deinceps assécuturos esse, nihil ampliùs studijs curant, præsertim in Militia de Calatrava prædicta, in qua juxta præscriptum in capite VI. tituli XXII. suarum Constitutionum Rectores Parochialium Ecclesiarum per ancianitatis turnum eliguntur; quibus sanè malis, & præjudicijs opportunè reparandis, nullum aliud magis salutare remedium adhiberi existimans idem Philippus Rex, quàm ut studia quidem bonarum Artium, & Sacræ Theologiæ in Conventibus prædictis introducantur; fratres verò prædicti in Collegijs Universitatis hujusmodi, tantummodò unique juri, & Sacris Canonibus, ubi studium earundem facultatum pro Vicarijs, & Prioratibus magis utile, & proficuum existit, operam dare debeant: ut autem præmissa in totum adimpleri possint, non solum tempus, & horas Chori temperari, & mutari, & cum aliquibus ex fratribus Militiarum hujusmodi in quibusdam diebus & horis dispensari, necnon etiam concedere necesse est, ut fratres hujusmodi unique juri studere, atque ad Cathedras contendere possint, debeantque ad effectum ut magis ad studiorum amorem, in ijsque perseverantiam incitentur, verum etiam exemptiones, jubilationesque, ac votum activum, & passivum in omnibus Capitulis dictarum Militiarum omnibus ijs, qui deinceps studia inchoaverint, & usque ad terminum, & gradus ipsis præscriptos minimè perseveraverint prohibere, præferendo ad Ecclesias Curam animarum annexam habentes, illos quidem, qui facultatibus hujusmodi operam dederint, non admittendo oppositionibus Cathedra-

rum eos, qui aliquibus ex facultatibus Sacræ Theologiæ, Canonum, & Jurium operam minimè navaverint. Proinde pro parte ejusdem Philippi Regis Nobis humiliter supplicatum fuit, ut in præmissis providere, & ut infra indulgere, de benignitate Apostolica dignemur.

4 Nos igitur ipsius Philippi Regis votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, Concilij Tridentini Interpretum, ad quos supplicem libellum Nobis porrectum remittimus, qui votum dilecti filij nostri Ludovici, ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Presbyteri Cardinalis Bellugæ ad hujusmodi negotium examinandum deputati perpenderunt, consilio, eidem Philippo Regi quoad præmissa in omnibus juxta petita, auctoritate Apostolica, tenore præsentium indulgemus; ita tamen, ut facultas dispensandi, seu eximendi studentes à servitio Chori, Prioribus concedatur, onerata desuper eorum conscientia, juxta propriam prudentiam, pro diebus, & horis, quibus necessarium arbitrabuntur, sine præjudicio servitij Chori, non autem obligationis fratribus Militiarum hujusmodi impositæ, horas Canonicas privatim recitandi, salva tamen semper in præmissis auctoritate Congregationis eorundem Cardinalium. Decernentes easdem præsentis litteras, firmas, validas, & efficaces existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore quandocumque spectabit, plenissimè sutragari, & ab eis respectivè inviolabiliter observari: sicque in præmissis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores judicari, & diffiniri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

5 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon dictarum Militiarum, alijsve quibusvis, etiam juramen-

to, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus & singulis, illorum tenores præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanens, ad præmissorum effectum hæc vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Datum in Arce-Gandulphi, Albanensis Diocesis, sub Annulo Piscatoris, die XII. Junij MDCCXXXI. Pontificatus nostri anno primo. Pro Domino Cardinali Pasioneo. Cajetanus Amatus.

Concordat cum Originali in Secretaria Regalis Consilij Ordinum reperto.

SCRIPTURA XLIII.

Bulla Regi Ferdinando VI. concessa ad concordandas, & componendas lites ortas, & quæ oriri poterunt inter Prælatos Ecclesiasticos, & Ordines Militares. Vide Script. 17.21. 36. & 38.

Sept. 10. an. 1746. **1** Charissimo in Christo filio nostro Ferdinando Hispaniarum Regi Catholico. Benedictus Papa XIV.

2 Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem. Dudum à felicitis recordationis Gregorio Papa XIII. prædecessore nostro emanarunt litteræ in simili forma Brevis claræ memoriæ Philippo II. Hispaniarum Regi Catholico directæ, tenoris sequentis. Videlicet: à tergo. Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico: Intus verò. Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

3 Controversijs, & litibus olim in Romana Curia, & extra eam coram diversis Judicibus Ordinarijs, & Delegatis inter Archiepiscopos Toletanum, & Hispalensem, ac Episcopos Cordubensem, Conchensem, Cauriensem, Abulensem, Pacensem, Gadicensem,

& Oxomensis, eorumque Capitula, & nonnullos alios Ecclesiarum Prælatos, & personas Ecclesiasticas Regnorum Hispaniæ, ac Priores, Milites, & alios fratres Militiæ Sancti Jacobi de Spatha sub Regula Sancti Augustini, eorumque Conventus, super jure decimandi, seu præstatione, & solutione quarundam Decimarum, tam novallium, quàm pecorum & armentorum, rebusque alijs in actis causarum hujusmodi latius deductis, & illorum occasione pendentibus, alijs item, ut formidabatur, orituris, ut illæ omnes amicabili concordia terminarentur, felicitis recordationis Clemens Papa VII. hortatu claræ memoriæ Caroli V. Romanorum Imperatoris, Hispaniarum Regis, & dictæ Militiæ perpetui Administratoris per Sedem Apostolicam deputati, genitoris tui, per suas litteras in forma Brevis confectas, eidem Carolo Imperatori Regi, & Administratori facultatem, & auctoritatem tribuit componendi, & concordandi lites, differentias, & controversias hujusmodi, seque inter partes prædictas interponendi; id ipsumque postea piæ memoriæ Paulus Papa III. per alias suas similes litteras illi commisit, causas universales, & singulas prædictas, ubicumque, & quomodocumque pendentes, in eodem statu quo pendebant, ad suum beneplacitum, facta Judicibus, & Colitigantibus hujusmodi legitima intimatione, suspendendo, & ne durante hujusmodi beneplacito suo in causis prædictis quidquam innovaretur, inhibendo, decernens partes ipsas ad observandum quidquid per illud concordatum, aut amicabiliter compositum foret, omninò teneri, ac irritum & inane quidquid secus super his à quocumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari; & subsequenter ad tollendum dubium, an sub illis verbis generalibus, & alias personas, & Prælatos Ecclesiasticos, cæteri Archiepiscopi, & Episcopi Regnorum prædictorum comprehendebantur, ipse Paulus prædecessor per alias suas litteras causas prædictas, non solum inter Toletanum, & Hispalensem Archiepiscopos, ac Cordubensem, Conchensem, Cauriensem, Abulensem,

scm,

sem, Pacensem, Gadicensem, & Oxoniensem Episcopos, illorumque Capitula, hujusmodi in dictis litteris, ut præfertur, specialiter nominatos, sed etiam Granatensem, Compostellanum, & Valentinum Archiepiscopos, necnon Pacensem, Burgensem, Carthaginensem, Gienensem, Malacitanum, Civitatem, Salmantinum, Zamorensem, Seguntinum, Legionensem, Segoviensem, Albarracinensem, Calagurritanum, & Pampilonensem Episcopos, eorumque Capitula, ac quascumque personas Ecclesiasticas in dictis Regnis consistentes, ac ipsos Priores, Præceptores, Milites, & fratres, eorumque Conventus, tam super Decimis, & alijs rebus præfatis in ipsis litteris expressis, quam etiam super jurisdictione, necnon jure Patronatus, seu præsentandi personas idoneas dictæ Militiæ ad Vicarias, Præceptorias, & alia Beneficia Ecclesiastica ejusdem Militiæ, illaque administrandi, regendi, gubernandi, & visitandi, tam in dicta Curia, quam extra eam, coram quibuscumque Judicibus Ordinarijs, & Delegatis, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditoribus, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, in quavis instantia quomodolibet pendentes, dicto suo beneplacito durante, suspendit, illasque eidem Carolo Imperatori per eum componendas, & concordandas; ita quod in illis, in omnibus & per omnia, juxta tenorem primodictarum suarum litterarum procedere liberè & licitè valeret, perinde ac si in ipsis litteris singuli Archiepiscopi, Episcopi, Capitula, & aliæ personæ præfatæ specialiter nominatæ fuissent, de novo concessit, ac commisit. Sed ipso Carolo Imperatore, ac Rege his vix cœptis, aut imperfectis relictis de medio sublato, cum per similis memoriæ Pius Papa IV. prædecessor noster accepto, quod Priores, Milites, fratres, & Clerici dictæ Militiæ, juxta privilegia eis à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris concessa, necnon Militiæ ipsius consuetudines, usus, & stabilimenta ab immemorabili tempore ab eis observata, integras Decimas, tam personales, & mixtas, quam etiam prædiales intra terminos dictæ Militiæ,

extra verò personales, & mixtas, necnon prædiales novalium prædiorum suorum proprijs manibus, vel sumptibus cultorum exigere, & habere potuissent, & eatenus exegissent, in quibuscumque, & quorumcumque Prælatorum Provincijs, Diœcesibus, seu districtibus, ubi eosdem Milites, & fratres, etiam laicos habitare, vel domicilia habere, aut prædictos fructus, ex quibus easdem solvere tenentur, acquirere, colligere, nutrire, depasci, levare, ac percipere contigerit. Ipse Pius prædecessor animadvertens, conducibile foret, ut hoc quoque negotium universum via compositionis, & concordiæ hujusmodi terminaretur, & propterea volens, non solum præfatas, sed etiam majores, quæ inter prædictos ortæ, & suscitatae fuerant, & denuò nasci, oriri, & suscitari poterant lites, quæstiones, & differentias amputari; interim verò partes ipsas in possessionibus in quibus erant manuteneri, & defendi, nihilominus innovari debere, motu proprio, certa que scientia, & deliberatione sua, omnes & quascumque lites, causas, quæstiones, & differentias, tam motas, quam quæ moveri poterant in futurum ad se advocavit, & illas, decisionemque, & terminationem ipsarum suspendit, & tibi per te componendas, & concordandas, ita quod in illis juxta præfatarum Pauli prædecessoris litterarum continentiam, & tenorem, ac si illa tibi directè præsentata fuissent, in omnibus & per omnia ad suum, & Sedis Apostolicæ beneplacitum agere, & procedere liberè & licitè valeres, commisit, ac remisit, plenamque, & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem tibi concessit, prout in suis in eadem forma Brevis confectis, ac singulis alijs aliorum prædecessorum prædictorum litteris plenius continetur. Cum autem, sicut accepimus, negotio prædicto à te suscepto, ita effectum est, ut inter multos prædictorum pax & tranquillitas diligentia & industria tua sit secuta; cumque etiam similes, & aliæ diversæ lites, & quæstiones inter eosdem, ac alios Archiepiscopos, & Episcopos, eorumque Capitula, necnon Prælatos, & personas Ecclesiasticas, tam

Sæculares, quàm Regulares ex una, & dilectos filios Magistros, Priores, Præceptores, Milites, & alios fratres Militiarum de Calatrava, & Alcantara Cisterciensis Ordinis, eorumque Conventus partibus ex altera, super solutione Decimarum, tam novalium, quàm pecorum & armentorum, necnon jure Patronatus, administratione, cæterisque juribus, & jurisdictionibus supradictis, rebusque alijs in actis causæ & causarum hujusmodi latius deductis, & illorum occasione, tam in dicta Curia, quàm extra eam motæ jam sint, & in futurum oriri formidentur. Nos cupientes has quoque lites, quæstiones, & differentias eadem opera & industria tua componi, atque concordari, earum status, & merita, ac Judicium, & Collitigantium nomina, & cognomina, cæteraque de necessitate exprimenda præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes, omnes & quascumque lites, causas, quæstiones, & differentias, tam motas, quàm quæ moveri poterunt in futurum inter has posteriores partes ad Nos avocamus, & illas, earumque decisionem & terminationem ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum; ita tamen quod interim partes ipsæ in possessione in qua existunt manuteneri, & defendi debeant, nihilque innovari queat, factaque Judicibus, & Collitigantibus hujusmodi legitima intimatione, præsentium auctoritate suspendimus, easque universas, & singulas tibi per te concordandas, & componendas; ita quod nostro, & Sedis hujusmodi beneplacito durante, tu in illis pro hujusmodi concordia, & amicabili compositione te interponere, agere, & procedere liberè & licitè valeas, committimus, & remittimus, ac plenam & liberam licentiam, facultatem, & auctoritatem concedimus. Decernentes partes ipsas ad observandum ea omnia, quæ in præmissis per Majestatem tuam concordata, amicabiliterque composita, & terminata fuerint, omninò teneri, & ad id efficaciter obligatas fore, nec ab illis ullo unquam tempore resiliri posse, necnon irritum, & inane quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel

ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus omnibus, quæ in singulis litteris præfatis concessum est non obtinere, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Tusculi sub Annulo Piscatoris, die XX. Octobris MDLXXXIV. Anno XIII. M. Cardinalis S. Stephani. Cæsar Glorierius. *Locus ✕ Annuli Piscatoris.*

4 Et subindè pro parte claræ pariter memoriæ Caroli II. earumdem Hispaniarum Regis Catholici, piæ memoriæ Innocentio PP. XII. iridem prædecessori nostro exposito, quod ipse facultatibus eidem Philippo Regi, ut præfertur, concessis, ad effectum componendi lites, & controversias, quæ inter personas in præsertis litteris persæpè oriri solebant, pariformiter uti posse plurimum desiderabat. Idem Innocentius prædecessor eidem Carolo Regi omnes, & singulas facultates memorato Philippo Regi, sicut præmittitur, concessas, & attributas, ita ut idem Carolus Rex ad effectum componendi lites & controversias prædictas, tam tunc ortas, quàm quæ impostè forsàn oriri possent, uti liberè & licitè posset, & valeret, sub certis modo & forma tunc expressis, auctoritate Apostolica concessit. Et postmodum felicis recordationis Clemens PP. XI. prædecessor quoque noster, similes facultates supradicto Philippo Regi, ut præfertur, concessas, claræ itidem memoriæ Philippo V. memoratarum Hispaniarum Regi Catholico impertitus fuit, & alias prout in eisdem Innocentij die vigesima nona Mart. MDCXCIII. & Clementis prædecessorum desuper in simili forma Brevis die XVII. Julij MDCCXVI. expeditis litteris, quarum tenores præsentibus pro expresso haberi volumus, uberiùs continetur.

5 Cùm autem sicut Majestatis tuæ nomine Nobis nuper expositum fuit, tu, qui Sancti Jacobi de Spatha, de Calatrava, de Alcantara, & Beatæ Mariæ de Montesia respectivè Militiarum Administrator perpetuus dicta auctoritate deputatus existis, facultatem componendi extrajudicialiter quascumque lites inter fratres Milites Militiarum hujusmodi ex una, & Episcopos, Capitula, aliasque Ecclesiasticas personas ex altera

tera

SCRIPTURA XLIV.

tera partibus, ortas, & pendentes, ac in futurum exorituras, juxta indultum præfato Philippo Regi à prædicto Clemente prædeceffore, ut præfertur, concessum, tibi à Nobis pariter concedi plurimum desideres. Nos Majestatis tuæ votis hac in re, quantum Nobis ex alto conceditur, favorabiliter annuere cupientes, supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ac litium & controversiarum hujusmodi status, & merita, nomina, & cognomina, ac qualitates Judicium & Collitigantium, ac alia quæcumque, etiam specificam & individuum mentionem & expressionem requirentia, præsentibus pro plenè & sufficienter expressis, & specificatis habentes, eidem Majestati tuæ omnes, & singulas facultates memoratis Philippo II. Carolo II. & Philippo V. Regibus, sicut præmittitur, concessas, & attributas, ita ut, tu illis ad effectum componendi easdem controversias & lites, tam nunc ortas & pendentes, quam in futurum exorituras, pariformiter uti, servata tamen in omnibus & per omnia earundem litterarum forma & dispositione, liberè, pariter & licitè possis, & valeas, ad nostrum, & dictæ Sedis beneplacitum, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & impertimur.

6 Non obstantibus litium pendentium, aliisque præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus, & singulis illis, quæ tam in præinsertis Gregorij, quam in alijs memoratorum Innocentij, & Clementis prædecefforum litteris concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

7 Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, sub Annulo Piscatoris, die X. Septembris MDCCXLVI. Pontificatus nostri anno septimo. A. Cardinalis Pasioneus.

Concordat cum Originali in Secretaria Consilij Ordinum reperto.

Henricus Archiepiscopus Nazianzenus, Nuntius Apostolicus in Hispaniarum Regnis vigore Indulti Apostolici, facultatem concedit omnibus utriusque sexus Christi fidelibus Territorij Ordinum Militarium, ut diebus Festivis (aliquibus exceptis) possint (audito Sacro) laboriosis suarum artium exercitationibus, servilibusque operibus, sine ullo prorsus conscientie scrupulo vacare.

1 **N**OS D. Henrique Henriquez, Febr. 6. añ. 1742. por la gracia de Dios, y de la Santa Sede Apostolica, Arzobispo de Nacianzo, y de nuestro Santissimo Padre, y Señor Benedicto por la Divina providencia Papa XIV. Nuncio en estos Reynos de España, con facultad de Legado à Latere, &c. otrofi Juez especial Delegado Apostolico, &c.

2 A todos los Fieles de uno y otro sexo, estantes, y habitantes en los Territorios de las Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara *nullius Diæcesis*, salud en nuestro Señor Jesu Christo.

3 Hacemos saber, que enterada la Magestad del Rey Catholico Don Fernando VI. (que Dios guarde) como Administrador perpetuo, por concession Apostolica, de las dichas Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara *nullius Diæcesis*, de que en los Territorios de estas, separados, y exemptos de qualesquiera Jurisdiccion Ordinaria, y sujetos à su Consejo de Ordenes, han crecido las calamidades, y miserias à tanto grado, y extremo, que muchissimos de sus Subditos, para ganar su preciso sustento, y el de sus familias, fundados en esta necesidad, se han abierto la puerta para trabajar en los dias de Fiesta de Precepto, por no bastarles el jornal de los dias utiles de trabajo que hay en el año para poder sustentar la vida: por lo que movido su Real paternal zelo, suplicò à nuestro Santissimo Padre (que Dios prospere) providenciassè con benignidad Apostolica del correspondiente consuelo para la eterna salvacion de los Fieles, y alivio à la honesta manu-

Tit

ten-

reccion de la vida humana : y entendido por su Santidad , nos concedió , y cometió en esta parte , por sus Breves dados en Castel-Gandolpho , Diecesis de Albano , baxo del Anillo del Pescador , à los 14. de Junio de 1748. su Apostolica autoridad , para que confandonos el verdadero motivo de la su- plica , pudieffemos conceder , indultar , permitir , mandar , y ordenar , que sin escrupulo alguno de conciencia pue- dan todos los estantes , y habitantes en los mencionados Territorios exemptos , emplearse en sus respectivos trabajos , labores , Artes , y obras serviles en todos los dias de Fiesta de Precepto (ya lo sean por Apostolicas , y Synodales Constituciones , ò ya por causa de Vo- to) à excepcion de todos los Domin- gos del año , la Natividad de nuestro Señor Jesu Christo , San Estevan Pro- thro-Martyr , la Circuncision , y Epiphania del Señor , su Santa Resurreccion , y el dia inmediato , Pasqua de Pente- costes , y dia siguiente , Ascension de nuestro Señor Jesu Christo , dias de Corpus Christi , de S. Juan Bautista , de los Santos Apostoles S. Pedro , y S. Pa- blo , de Santiago el Mayor , y el de todos los Santos , con las cinco Festividades de la Purificacion , Anunciacion , Assumpcion , Natividad , y Concepcion de Maria Immaculada Señora nuestra , y del Santo Titular , ò Patron de cada Pueblo.

4 Y usando de la Apostolica auto- ridad , que nos fue cometida por nues- tro Santísimo Padre à dicho efecto , que tenemos aceptada , y en caso ne- cessario aceptandola de nuevo , y por constarnos de la verdadera relacion he- cha à su Santidad ; y para obviar que los nimiamente escrupulosos en guar- dar todas las Fiestas , no trabajando en algunas , padezcan el perjuicio de no poder con los jornales de los dias uti- les al trabajo subvenir à su preciso ali- mento , y al de sus familias , y que otros por relaxados , con aparente ne- cessidad , trabajen en ellas con nota- ble escandalo : para que los unos , y los otros obren con seguridad de con- ciencia , y queden en observancia los Preceptos Ecclesiasticos , y Natural: ordenamos , indultamos , permitimos , y

declaramos , que desde la publicacion del presente Edicto en adelante , todos los en el comprehendidos , y como ar- riba exemptos de qualesquiera Juris- diction Ordinaria , y sujetos al Conse- jo de Ordenes , puedan en todos los dias de Fiesta de Precepto , ya lo sean por Constituciones Apostolicas , y Sy- nodales , ò ya por causa de Voto (à re- serva de los expressados , y contenidos en dichos Breves Apostolicos , y en este Edicto ; en los quales , como hasta aqui , estaran obligados à observar in- tegramente el precepto de la Fiesta) trabajar en sus respectivos officios , la- bores , Artes , y obras serviles , con la obligacion de oir Missa entera en ellos , antes , ò despues de su trabajo ; y en los que por Voto se guardaren en di- chos Territorios de las Ordenes Mili- tares , los commutamos à solo la obli- gacion de oir Missa en ellos.

5 Y pues la Apostolica piedad de su Santidad nos franquea sus gracias con el presente alivio , encargamos , y encarecidamente exortamos à todos los Fieles comprehendidos en este Edicto , que para merecer de Dios nuestro Señor el remedio en las presen- tes temporales necesidades , y espiri- tual consuelo en las almas , guarden , y cumplan las Fiestas , que quedan excep- tuadas , con su santo temor , y como son obligados . Y para que todo ello tenga entero cumplimiento , y llegue à noticia de todos , mandamos se pu- blique el presente Edicto , y que los Piores , y Vicarios de las respectivas Ordenes Militares le hagan fijar , y pu- blicar en sus respectivos Prioratos , y Vicarias , Distritos , y Parroquias ; y lo firmamos Nos , y el infracripto nues- tro Abreviador. Madrid , y Febrero 6. de 1749. H. Arzobispo de Nacianzo. F. Sabini Abreviator.

Concuerda con su Original , que queda en los Registros de la Abreviatura de este Tribunal de la Nunciatura , de que yo el infracripto Registrador de ella doy fee. Joseph Carbonell.

Concordat cum Originali in Secretaria Regij Ordinum Consilij reperto.

SCRIPTURA XLV.

Bulla ad fructus unius Præceptorie ex unoquoque Ordine Militari à Rege Ferdinando VI. eligendæ, in subventionem litium, aliarumque necessitatum Ordinum & Militum, eorum respectivè Thesauro perpetuò applicandos, & appropriandos.

Ful.
19. an.
1749.

Benedictus Episcopus, Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. In sublimi Beati Petri Solio Divina dispositione collocati, nostræ providentiæ ministerio animadvertimus interessè commendabilia Catholicorum Regum desideria Apostolica dignatione suscipere, eaque, ut convenit, celeri, libentique studio profèqui, quemadmodum arbitramur in Domino salubriter expedire.

2 Sanè pro parte charissimè in Christo filij nostri Ferdinandi Hispaniarum Regis Catholici, ac Sancti Jacobi de Spatha sub Regula Sancti Augustini, & de Calatrava, ac de Alcántara, & de Montesa respectivè Militiarum, nullius Provinciæ Compostellanæ, & aliarum respectivè Civitatum, & Diocesum perpetui Administratoris, in spiritualibus, & temporalibus, per Sedem Apostolicam deputati, Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod cum prædictus Ferdinandus Rex providè perpenderit, quod quarta pars fructuum Beneficiorum dictarum Militiarum, quæ pro sustentatione litium, & subventionem aliarum necessariorum rerum earundem Militiarum, illarum Thesauro ex concessione Apostolica annuatim perpetuò solvitur, alijque ipsius Thesauri introitus ad præmissa sustinenda, & respectivè subeunda, impares existunt; ita ut illarum respectivè Magistris exigua ob id habeant alimenta, ipse Ferdinandus Rex ad præmissis consulendum plurimum desideret, infra scriptos fructus quatuor infra scriptarum Commendarum eidem Thesauro per Nos, & Sedem Apostolicam, ut infra, perpetuò benignè applicari; quare pro parte prædicti Ferdinandi Regis Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eisdem præmissis opportunè annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Thesauro, ultra introitus, quos Thesaurus ipse ad præsens habet, integros fructus quatuor Commendarum nunc, aut pro tempore vacantium dictarum Militiarum, unius videlicet Commendæ ex unaquaque Militia hujusmodi, ab ipso Ferdinando Rege eligendarum in Thesauro dictarum Militiarum post quatuor Commendarum eligendarum hujusmodi, & cujuslibet illarum vacationem prædictam, reponendos, aut penès Thesaurarium Magistratum Militiarum hujusmodi, vel personam dicto Ferdinando Regi benè visam, deponendos, in onerum tamen prædictorum, aliarumque necessitatum sublevamen, ac stipendiorum Ministris, alijsque Militiarum hujusmodi personis debitorum solutionem, & non in alios usus destinandos, Apostolica auctoritate, tenore præsentium etiam perpetuò applicamus, & appropriamus. Præsentes quoque, & in eis contenta hujusmodi nullo unquam tempore, ex quacunque causa, quantumvis legitima, & juridica de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu, notari, impugnari, vel invalidari posse, neque illas sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, modificationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus per quascunque Litteras, & Constitutiones Apostolicas, etiam ad dictarum Militiarum favorem adversus præmissa forsàn editas, & imposterum edendas, comprehendi, sed semper ab illis excipi, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas fore, & esse, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, & ab omnibus, ad quos spectat inviolabiliter observari: sicque & non alias, per quoscunque Judices Ordinarios, vel Delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, dictæque Sedis Nuntios, judicari, & definiti

debere, & quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictarumque Militiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ perpetuæ

applicationis, appropriationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario, contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

5 Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo nono, quarto decimo Kalend. Augusti, Pontificatus nostri anno nono. *Loco* ✠ *Plumbi.*

Concordat cum Originali.

A P P E N D I X

BULLARUM CISTERCIENSIVM,

QUIBUS GAUDET MILITIA S. JULIANI DE PEREIRO
(hodiè de Alcantara) ex Leonis X. concessione sub dat. 14.

Junij 1522. in Bullario Diffinitionum Ordinis

fol. 112. num. 6. & in hoc Appendice

Scriptura 66.

ALEXANDER PAPA III.

SCRIPTURA I.

Conceditur Abbatibus Cisterciensis Ordinis facultas absolvendi fratres suos à vinculo excommunicationis pro violenta manuum injectione, appositione ignis, & communicatione cum excommunicatis.

I Alexander Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbatibus Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cùm sitis arctius divinis obsequijs dediti, vestræ Religionis consideratione compellimur, paterna quieti vestræ charitate prospicere, & gratiam nostram specialiter indulgere. Eapropter dilecti in Domino filij, pijs postulationibus vestris inducti, præsentibus vobis litteris indulgemus, ut unusquisque vestrum, fratres Monasterij sui, si qui, cùm ad conversationem ejus accedunt, vel postea confessi fuerint, quod pro appositione ignis, aut pro violenta manuum injectione in Clericum, vel aliam Religiosam personam vinculo teneantur excommunicationis astricti, vel quod excommunicatis communicaverint, de auctoritate nostra facultatem habeat absolvendi, & pœnitentiam injungendi, quam videritis sa-

lutarem. Datum Tusculanen. Nonas Martij.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA II.

Abbatibus Cisterciensibus varia Indulta, & Privilegia conceduntur, circa benedictionem, ordinationem, exemptionem, absolutionem, receptionem Sacramentorum, & alia.

I Urbanus Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cisterciensi, & universis Co-Abbatibus ejus sub eodem Ordine Deo servientibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cùm Ordo vester per infusionem Divinæ gratiæ longè, lateque fidelibus Christi sit odor vitæ in vitam, in his, quæ justè requiritis, tantò faciliùs nostrum impartimur assensum, quantò plures vestro exemplo in Ecclesia Dei proficiunt ad salutem. Eapropter dilecti in Christo filij, vestris justis postulationibus clementiùs annuentes, & sollicitè providere volentes, ne ad id, quod vestram Religionem dedecet, aliorum possitis malignitate compelli, felicitis memoriæ Lucij Papæ prædecessoris nostri vestigijs inhærentes, vobis auctoritate præsentium indulgemus, ut si Archiepiscopi, vel Episcopi in quorum

rum Parochijs Domus vestræ fundatæ sunt, cum humilitate, & devotione debita requisiti, Abbates substitutos benedicere, & cætera quæ ad officium Episcopale pertinent, exhibere fortè renuerint, eisdem Abbatibus (si tamen Sacerdotes fuerint) liceat proprios Novitios benedicere, & cætera quæ ad officium suum pertinent, exercere; & ab alio Episcopo accipere, quæ à suo fuerint indebitè denegata. Illud adjicientes, ut in recipiendis professionibus, quæ à benedictis, vel benedicendis Abbatibus exhibetur, ea sint Episcopi forma, & expressione contenti, qua ab origine Ordinis noscitur instituta: scilicet, ut Abbates ipsi salvo Ordine suo profiteri debeant, & contra statuta Ordinis nullam professionem facere compellantur. Quod si Sedes Diocesani Episcopi fortè vacaverit, hæc omnia à vicinis Episcopis liberè suscipere, & absque contradictione possitis: sic tamen, ut ex hoc imposterum proprijs Episcopis nullum præjudicium generetur. Quia verò interdum priorum Episcoporum copiam non potestis habere, si aliquem Episcoporum per vos transire contigerit, ab illo interim Monachorum ordinationes, benedictionem vasorum, & vestium recipere valeatis. Paci quoque, & tranquillitati vestræ providere volentes, districtius prohibemus, ne quis vos ad sæcularia judicia provocet, sed si quis sibi putaverit aliquid in vos de jure competere, sub Ecclesiastico Judice experiendi habeat facultatem. Nullus etiam vos, vel fratres vestros ad Concilia, Synodos, aut aliquos Forenses Conventus ire, vel iudicio sæculari de substantia vestra propria, vel possessionibus subiacere compellat, nec ad Domos vestras accedat causa Ordines celebrandi, Chrisma faciendi, causas tractandi, aut aliquos publicos Conventus convocandi. Adjicientes, ut nulli infra milliare unum ab Abbatijs, vel Grangijs vestris ædificia, vel mansiones novas liceat facere. Quod si præsumptum fuerit, per Episcopum Diocesantum, vel ejus Officiales excommunicationis sententia arceatur. In causis autem proprijs, sive civilem, sive criminalem contineant quæstionem, liceat

vobis fratrum vestrorum, quos ad hoc idoneos esse confiterit, testimonijs uti, ne ex defectu testium jus vestrum valeat deperire. Auctoritate quoque Apostolica interdicens, ne quis vicinos, vel mercenarios vestros, pro eo quod vos ad laborandum adhibuerint in illis diebus in quibus laboratis, & alij feriantur, vel aliqua occasione eorum, quæ ab Apostolica benignitate vobis indulta sunt, seu benefactores vestros, pro eo quod vobis aliqua beneficia, vel obsequia ex charitate præstiterint, interdicens, aut vinculo anathematis audeat innodare. Quod si quis in aliquem de familia vestra, quando in famulatu vestro fuerit, propter detentionem Decimarum, vel aliud aliquid à Sede Apostolica Ordini vestro concessum, excommunicationis, vel interdicti sententiam promulgaverit, liceat vobis eos absolvere, & si necesse fuerit Ecclesiastica Sacramenta cum sepultura conferre.

3 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, & confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Veronensi secundo Idus Martij.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA III.

Ut nullus à fratribus Cisterciensibus de novalibus à tempore Concilij Generalis excultis, vel imposterum proprijs manibus, aut sumptibus excollendis, Decimas exigere, vel extorquere præsumat.

1 **H**onorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Cisterciensi, & universis Co-Abbatibus ejus, & fratribus sub eodem Ordine Deo servientibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Contingit interdum, quod nonnulli proprijs incumbentes affectibus, dum sanctionum sensum legitimum ad sua vota non habent accommodum, super-

Dec.
15. an.
1218.

per-

perinducunt adulterum intellectum, in temporali compendio æternum dispendium non timentes. Sanè quia (sicut audivimus) quidam suo nimis inhærentes ingenio, nimiumque voluntarij Concilij Generalis Interpretes, de novalibus post idem Concilium adquisitis, à vobis intendunt Decimas extorquere; ne super his vos contingat indebita molestatione vexari, Nos interpretationem illorum intellectui constitutionis prædicti Concilij super Cisterciensibus Decimis editæ, asserimus peregrinam; in ipsa quidem expressè cavetur, & de alienis terris, & à modo acquirendis, si eas proprijs manibus, aut sumptibus colueritis, Decimas persolvatis Ecclesijs, quibus ratione prædiorum antea solvebantur. Undè si ad prope positum aciem discretionis extenderent, advertentes nihilominus de quibus novalibus Apostolica Sedes intelligat, indulgentiam super talibus prædictis locis concessam, non sic circa novalia novæ interpretationis ludibrio ingenia fatigarent: Nihilominus igitur auctoritate præsentium, ut nullus à vobis de novalibus à tempore Concilij excultis, vel imposterum proprijs manibus, aut sumptibus excolendis, Decimas exigere, vel extorquere præsumat.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lateran. decimo octavo Kalendas Januarij, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA IV.

Ne Sedis Apostolicæ Legati sine speciali mandato Romani Pontificis, in Monachos Cistercienses excommunicationis, vel suspensionis, & in Monasteria eorum interdicti sententias promulgent.

1 **H**onorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Cisterciensi, & universis Co-Abbatibus ejus, & fratribus sub eodem Ordine Deo servientibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

*Des.
2. an.
1219.*

2 Cùm Ordinis vestri generosa plantatio multos Religionis, & honestatis flores & fructus protulerit, effuso longè, latèque laudabilis conversationis odore, Apostolicæ Sedis auctoritas considerans, per Marthæ sollicitudinem providendum esse Mariæ quieti, ut orantis Mariæ suffragijs, satagentis Marthæ sollicitudo ministerij juvaretur, ne alicujus temeritatis incursum sanctæ conversationis otium perturbaret, Ordinem ipsum, & privilegijs, & nonnullis indulgentijs specialis gratiæ prærogativa munivit. Nos autem, qui salutifera commoda vestra benigno favore prosequimur, tranquillitati vestræ libenter, prout possumus, providemus, auctoritate præsentium inhibentes, ne Legati Sedis Apostolicæ sine speciali mandato nostro, in vos excommunicationis, vel suspensionis, & in Monasteria vestra interdicti sententias contra ea, quæ vobis sunt ab Apostolica Sede concessa, promulgent.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Viterbij quarto Nonas Decembris, Pontificatus nostri anno quarto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIP.

SCRIPTURA V.

Præcipit ab omnibus Prælatibus privilegia Cisterciensibus concessa inviolabiliter observari.

Jan.
20. an.
1221.

1 **H**onorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filiis alijs Ecclesiarum Prælatibus, ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Beneficiens Dominus bonis, & rectis corde, dilectos filios fratres Cisterciensis Ordinis in via mandatorum ipsius inoffensè currentes, tamquam populum acceptabilem sibi numero, & merito ampliavit; eisque de rore Cæli, & terræ pinguedine benedicens, dilatavit locum tentorii ejusdem Ordinis, & pelles tabernaculorum ejus extendit: sed (quod dolentes referimus) in via hac, qua ambulabant, superbi contra eos laqueos extendentes, imò velut torrentes iniquitatis irruentes in eos ipsos bonis suis, quæ soli Domino sunt dicata, non solum nequiter defraudare (cùm filij hujus sæculi prudentiores filijs lucis in generatione ista sint) verum etiam iniquitate potentes violenter spoliare nituntur. Et quod gravius est, nonnulli de his, qui eos debuerant in Christi visceribus charius amplectari, & favorabilius confovere, ipsos immaniùs persequentes, privilegia, quæ ipsis à Sede Apostolica suis exigentibus meritis sunt indulta, gestunt penitus enervare; dicendo illa fuisse omninò in Generali Concilio revocata, vel aliàs intellectum privilegiorum ipsorum ita maligna interpretatione ad libitum pervertendo, quod nisi os iniqua loquentium obstruatur, nil restet, quin prædicti fratres suorum privilegiorum penè penitus fructu frustrantur; per quod illi, non tam eisdem fratribus, quam Nobis injuriare probantur, dum contra Sedis Apostolicæ indulgentias, memoratos fratres temerè perturbare præsumunt; molientes contra nostræ plenitudinem potestatis, dum indulta nostra irreverenter impugnant.

3 Nos igitur, qui prædictos fratres

speciali prærogativa dilectionis, & gratiæ amplexamur, utpotè qui jugiter offerentes Domino suorum vitulos laborum, non solum Nobis, sed etiam universali Ecclesiæ pijs intercessionibus incomparabiliter suffragantur, nolentes hujusmodi vexationibus, eorum Sabbati amaricari quietem, quos potius tenemur omnimodis consolari, universitatem vestram monemus, & hortamur attentè, ac per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, quatenus supradictos fratres ob reverentiam divinam, & nostram, habentes in visceribus charitatis, eis privilegia, & indulgentias Apostolicæ Sedis eisdem concessas, inviolabiliter conservetis, & faciatis ab alijs conservari; salva moderatione Concilij Generalis, videlicet, ut de alienis terris à tempore prædicti Concilij acquisitis, & de cætero acquirendis, exolvant Decimas Ecclesijs, quibus ratione prædiorum antea solvebantur, nisi aliter cum eis duxerint componendum. Aliàs quoque dictos fratres ab incurfis malignorum taliter defendatis, quod defensores justitiæ, ac pietatis probemini amatores, Deumque vobis propitium, & Nos reddatis exindè favorabiles, & benignos. Dat. Lateran. XIII. Kalendas Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA VI.

Indulget his, qui è sæculo ad Ordinem Cisterciensem confugerint, ut nullum stipendium in ejusdem ingressu cuiquam persolvant.

1 **H**onorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cisterciensi, & universis Co-Abbatibus ejus, & fratribus sub eodem Ordine Deo servantibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Constituti juxta verbum Prophetæ, licet insufficientibus meritis, supergentes, & regna, officij nostri debitum decenter exequimur, cùm evellimus evellenda, & plantanda plantamus, recta regimus, & dirigimus indirecta. Significastis siquidem Nobis, quod in quibusdam partibus consuetudo detestata-

Jan.
23. an.
1221.

ta-

tabilis inolebit, videlicet, quod cum aliqui emulantes charismata meliora Monasteria nostri Ordinis volunt causa Religionis intrare, ut ibi Domino famulentur. Capellani eorum donec ab ipsis pecuniam, quæ mortuarium nuncupatur, extorqueant, puta Parochianis suis decedentibus consueverunt accipere, illis temerè se opponunt; quare super hoc nostræ providentiæ remedium flagitastis: volentes igitur abusum corruptelæ hujusmodi abolere, auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut Capellanorum contradictione hujusmodi non obstante, liberas personas ad vos è sæculo fugientes liberè recipere valeatis.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessions infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lateranensi decimo Kalendas Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA VII.

Indulget non possint Cistercienses excommunicari, neque suspendi, neque eorum loca interdici à Sedis Apostolicæ Legatis.

Jan. 1 **H**onorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs *25.an.* Abbati Cisterciensi, & universis *1221.* Co-Abbatibus ejus, & fratribus sub eodem Ordine Deo servientibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cum Ordinis vestri generosa plantatio multos Religionis, & honestatis flores, & fructus protulerit, effuso longè, latèque laudabilis conversationis odore, Apostolicæ Sedis auctoritas considerans, per Marthæ sollicitudinem providendum esse Mariæ quieti, ut orantis Mariæ suffragijs, satagentis Marthæ sollicitudo ministerij jubaretur, ne alicujus temeritatis incursum sanctæ conversationis otium perturbaret, Ordinem ipsum, & privilegijs, & non-

nullis indulgentijs, specialis gratiæ prærogativa munivit. Nos autem, qui salutifera commoda vestra benigno favore prosequimur, tranquillitati vestræ libenter, ut possumus, providemus, auctoritate præsentium inhibentes, ne Apostolicæ Sedis Legati, sine speciali mandato nostro, in vos excommunicationis, vel suspensionis, & in Monasteria vestra interdicti sententias contra ea, quæ vobis sunt ab Apostolica Sede concessa, promulgent.

3 Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Dat. Lateran. octavo Kalendas Februarij. Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA VIII.

Declarat liberos esse Cistercienses à solutione Decimarum novalium à tempore Concilij Generalis proprijs manibus, aut sumptibus excultorum.

1 **H**onorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs *25.an.* Abbati Cisterciensi, & universis *1221.* Co-Abbatibus ejus, & fratribus sub eodem Ordine Deo servientibus, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Contingit interdum, quod nonnulli, proprijs incumbentes affectibus, dum sanctionum sensuum legitimum ad sua vota non habent accommodum, superinducunt adulerum intellectum, in temporali compendio æternum dispendium non timentes. Sanè, quia sicut audivimus, quidam suo nimis inhaerentes ingenio, nimiumque voluntarij Concilij Generalis Interpretes, de novalibus post idem Concilium acquisitis, à vobis intendunt Decimas extorquere; ne super his vos contingat indebita molestatione vexari, Nos interpretationem illorum intellectui constitutionis prædicti Concilij super Cisterciensium Decimis editæ, asserimus

Vuuu

pe-

peregrinam. In ipsa quidem expressè cavetur, ut de alienis terris, & amodò acquirendis, si eas proprijs manibus, aut sumptibus collueritis, Decimas persolvatis Ecclesijs, quibus ratione prædiorum antè solvebantur. Undè, si ad prope positum aciem discretionis extenderent, advertentes nihilominùs, de quibus novalibus Apostolica Sedes intelligat indulgentiam super talibus pijs locis concessam, non sic circa novalia novæ interpretationis ludibrio ingenia fatigarent: inhibemus ergo auctoritate Apostolica, ut nullus à vobis de novalibus à tempore Concilij excultis, vel imposterum proprijs manibus, aut sumptibus excolendis, Decimas exigere, aut extorquere præsumat.

3 Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Dat. Lateran. octavo Kalendas Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA IX.

Ne Monachi Cistercienses de possessionibus habitis ante Concilium Generale, nec de novalibus, hortis, virgultis, piscationibus, ac de animalium eorum nutrimentis Decimas persolvant.

Nov. 9. an. 1224. **H**onorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Officialibus, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos litteræ istæ pervenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cùm Abbates Cisterciensis Ordinis tempore Concilij Generalis ad commonitionem felicitis memoriæ Innocentij Papæ prædecessoris nostri statuerint, ut de cætero fratres ipsius Ordinis, ne occasione privilegiorum suorum Ecclesiæ ulterius gravarentur, de

alienis terris, & ab eo tempore acquirendis, si eas proprijs manibus, aut sumptibus colerent, Decimas persolverent Ecclesijs, quibus ratione prædiorum antè solvebantur, nisi cum eisdem Ecclesijs aliter ducerent componendum; idem prædecessor noster, quia sperabat, ut Ecclesiarum Prælati proniores, & efficaciores existerent, ad exhibendum eis de suis malefactoribus justitiæ complementum, & eorum privilegia diligentius, & perfectius observarent, statum hujusmodi ratum habens & gratum, hoc ipsum ad alios regulares, qui gaudent similibus privilegijs extendi voluit, & mandavit. Sed quod dolentes referimus, in contrarium res est versa, quia sicut ex inculcata querela Abbatum ipsius Ordinis frequenter audivimus, nonnulli Ecclesiarum Prælati, & alij Clerici eorum privilegia temerè contemnentes, & contendentes malitiosè ipsorum pervertere intellectum, eos multipliciter inquietant. Nam cùm sit ipsis indultum, ut de novalibus, quæ proprijs manibus, aut sumptibus excolunt, si ve de hortis, virgultis, & piscationibus suis, vel de suorum animalium nutrimentis, nullus ab eis Decimas exigere, vel extorquere præsumat, quidam perverso intellectu conficto dicentes, quod non possunt, nec debent intelligi, nisi de his, quæ sunt ante dictum Concilium acquisita, ipsos super his multiplex vexatione fatigant.

3 Nos igitur eorum quieti paternæ sollicitudine providere volentes, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus Abbates, & fratres ejusdem Ordinis à præstatione Decimarum, tam de possessionibus habitis ante Concilium memoratum, & de novalibus, si ve ante, si ve post idem Concilium acquisitis, quæ proprijs manibus, ac sumptibus excolunt, quàm de hortis, virgultis, piscationibus suis, ac de suorum animalium nutrimentis, singuli vestrum omninò servetis inmanes. Datum Lateranensi quinto Idus Novembris, Pontificatus nostri anno nono.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIP-

SCRIPTURA X.

Nequis ex Monachis Cisterciensibus de terris ante Concilium Generale acquisitis, quas alij excolendas concesserint, si postea ad eos redierint, Decimas extorquere præsumat.

Nov. 25. an. 1224. **I** Honorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbatibus, & fratribus Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cum aliquando, cogente necessitate, vel utilitate propria requirente, terras vestras ante Generale Concilium acquisitas, concesseritis alijs excolendas, ne pro eo quod de possessionibus post idem Concilium acquisitis, Decimas solvitis, si ad manus vestras taliter concessæ redierint, à quoquam vexari possitis: ut nullus à vobis de hujusmodi terris, quæ ad vos taliter redierint, si eas manibus proprijs, aut sumptibus colitis, occasione Conciij memorati Decimas exigere, vel extorquere præsumat, auctoritate præsentium inhibemus.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lateranensi septimo Kalendaris Decembris, Pontificatus nostri anno nono.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XI.

Ne Archiepiscopi, vel Episcopi impediant electiones Abbatum Cisterciensium, ne de modo electionis, vita, litteratura, & moribus electorum inquirent, aut eorum electiones confirmare præsumant.

Jan. 23. an. 1234. **G** Gregorius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Cistercij, & universis Co-Abbatibus ejus Cisterciensis Ordinis, sa-

ludem, & Apostolicam benedictionem.

2 Ex parte vestra Nobis est oblata querela, quod cum auctoritate Apostolica sit inhibitum, ne ullus Episcopus, vel quælibet alia persona regularem electionem Abbatis Ordinis vestri impediatur, aut de instituendo, vel removendo eo, qui pro tempore fuerit, contra instituta Cisterciensis Ordinis, se aliquatenus intromittat: ac vobis à Sede Apostolica sit indultum, ut si Archiepiscopi, vel Episcopi, in quorum Diocesis Domus vestræ fundatæ sunt, cum humilitate, ac devotione debita requisiti, substitutos Abbates benedicere fortè renuerint, liceat eisdem Abbatibus ab alio Episcopo percipere, quæ à suo fuerint indebitè denegata; quidam Archiepiscopi, & Episcopi cum in vestris Monasterijs in Abbates aliqui eliguntur, de modo electionis inquirere, & examinare personas de vita, litteratura, & moribus, & electionem confirmare prædictam pro viribus elaborant: Capitula quoque ipsorum eisdem sibi præsentari quærunt electos, & approbandi eos usurpare sibi nituntur temerè potestatem. Archidiaconi etiam installandi electos ipsos vendicare sibi jus injuriosè contendunt, contra indulta Sedis Apostolicæ præsumptione non modica venientes. Volentes itaque quieti vestræ consulere, ac vestris gravaminibus in hac parte paterna sollicitudine providere: ne talia præsumantur de cætero, & ne ab instituendis, vel institutis Abbatibus benedictionis prætextu aliquid penitus erigatur, auctoritate præsentium districtius inhibemus, eadem auctoritate nihilominus decernentes, ut si contra prædictam inhibitionem nostram à quoquam fuerit propria temeritate præsumptum, sit irritum, & inane: & si aliqua sententiæ lata fuerint, nullum robur obtineant firmitatis.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Late-

ranensi decimo Kalendas Februarij,
Pontificatus nostri anno septimo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XII.

Bulla per quam Abbates Prioribus committere possunt, ut Monachos, & Conversos ab excommunicationis sententia pro injectione manuum in se ipsos absolvant, absentibus ipsis.

Jan. 1 **G**regorius Episcopus, Servus
23.an. 1234. **S**ervorum Dei. Dilectis filijs
Abbati Cistercij, & universis Co-
Abbatibus suis Cisterciensis Ordinis, salu-
tem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cum Monachos, & Conversos
Monasteriorum vestrorum ab excom-
municatione, quam injiciendo manus
violentas invicem in se ipsos frequen-
ter incurrunt, ex officio vestro absol-
vere valeatis: auctoritate vobis præ-
sentium indulgemus, ut absolvendi
eos ab excommunicatione hujusmodi,
Prioribus vestris, cum vos abesse con-
tigerit, possitis committere vices ves-
tras.

3 Nulli ergo omnino hominum li-
ceat hanc paginam nostræ concessions
infringere, vel ei ausu temerario con-
traire. Siquis autem hoc attentare
præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli
Apostolorum ejus se noverit incursum.
Datum Lateran. decimo Kalend.
Februarij, Pontificatus nostri anno sep-
timo.

*Concordat prout est in Diffinitionibus
Ordinis de Alcantara.*

SCRIPTURA XIII.

Declaratio privilegiorum fratrum Cisterciensium circa exemptionem Decimarum de possessionibus habitis ante Concilium Generale, & de novalibus, sive ante, sive post idem Concilium acquisitis, quæ proprijs manibus, aut sumptibus excolunt.

Gregorius Episcopus, Servus *Jan.*
Servorum Dei. Venerabili- *1. an.*
bus fratribus Toletano Archiepiscopo, *1235.*
& Suffraganeis ejus, & dilectis filijs Ab-
batibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, & alijs Ecclesiarum Prælati-
per Toletanam Proviciam constitutis,
salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cum Abbates Cisterciensis Ordinis tempore Concilij Generalis ad com-
monitionem felicitis memoriæ Innocentij Papæ prædecessoris nostri statuerint, ut de cætero fratres ipsius Ordinis ne occasione privilegiorum suorum Ecclesiæ ulterius gravarentur, de alienis terris, & ab eo tempore acquirendis, si eas proprijs manibus, aut sumptibus colerent, Decimas persolverent Ecclesijs, quibus ratione prædiorum antea solvebantur, nisi cum eisdem Ecclesijs aliter ducerent componendum. Idem prædecessor noster, quia sperabat, ut Ecclesiarum Prælati proniores, & efficaciores existerent ad exhibendum eis de suis malefactoribus justitiæ complementum, & eorum privilegia diligentius, & perfectius observarent; statutum hujusmodi gratum habentes & ratum, hoc ad alios regulares, qui similibus gaudent privilegijs extendi voluit, & mandavit. Sed (quod dolentes referimus) in contrarium res est versa, quia sicut ex inculcata querela Abbatum ipsius Ordinis frequenter audivimus, nonnulli Ecclesiarum Prælati, & alij Clerici eorum privilegia temerè contemnentes, & contententes malitiosè ipsorum pervertere intellectum, eosdem multipliciter inquietant. Nam cum sit ipsis indultum, ut de novalibus, quæ proprijs manibus, aut sumptibus excolunt, sive de hortis, & virgultis, & piscationibus suis, vel de suorum animalium nutri-
men-

mentis, nullus ab eis Decimas exigere, vel extorquere præsumat, quidam perversu intellectu conficto dicentes, quod hæc non possunt, nec debent intelligi, nisi de his, quæ sunt ante Generale Concilium acquisita, ipsos super his multiplici vexatione fatigant.

3 Nos igitur eorum quieti paterna sollicitudine providere volentes, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus Abbates, & fratres ejusdem Ordinis à præstatione Decimarum, tam de possessionibus habitis ante Concilium memoratum, ante quod susceperunt ejusdem Ordinis instituta, quàm de novalibus, sive ante, sive post idem Concilium acquisitis, quæ proprijs manibus, aut sumptibus excolunt, de quibus novalibus aliquis hæcenus non percepit, necnon de hortis, & virgultis, piscationibus suis, & de suorum animalium nutrimentis, singuli vestrum omninò servetis immunes: cantradiçtores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo. Datum Perusij Kalendis Junij, Pontificatus nostri anno nono. *Loco ✕ Plumbi.*

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA XIV.

Conceduntur Abbatibus, & Conventibus fratrum Cisterciensium Decimæ novalium in Parochijs, in quibus veteres Decimæ jam concessæ fuerant.

April. 1 **I**nnocentius Episcopus, Servus *27.an.* Servorum Dei. Dilectis filijs *1245.* Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Justis petentium desiderijs dignum est Nos facilem præbere consensum, & vota, quæ à rationis tramite non discordant, effectu prosequente complere. Eapropter dilecti in Domino filij, vestris justis precibus inclinati, auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut in Parochijs illis, in quibus veteres vobis Decimæ sunt concessæ, novalium quoque, de quibus aliquis hæcenus non percepit, proportionem,

qua veteres vos contingunt, percipere valeatis.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni quinto Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno secundo. *Loco ✕ Plumbi.*

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA XV.

Nullus Episcopus, aut alius Judex Monachos Cistercienses, seu personas Monasteriorum suorum ad Synodos, vel Forenses Conventus (nisi pro fide duntaxat) vel hujusmodi placita, seu Capitula, vel Forum pœnitentiale evocare præsumat.

1 **I**nnocentius Episcopus, Servus *April.* Servorum Dei. Dilectis filijs *28.an.* Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem. *1245.*

2 Cùm à Nobis petitur, quod justum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quàm ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram Nobis, quod licet Ordini vestro per privilegia Sedis Apostolicæ sit indultum, ut nullus Episcopus, seu alia persona ad Synodos, vel Forenses Conventus, nisi pro fide vos ire compellat, aut in vos, vel Monasteria, seu etiam personas dicti Ordinis excommunicationis, suspensionis, aut interdicti sententias promulgare præsumat: quæ si promulgatæ fuerint, tamquàm contra Sedis Apostolicæ indulta prolata, decernuntur per eadem privilegia irritæ, ac inanes. Nihilominùs tamen plerique Prælati, & Judices Ordinarij, & alij Ecclesiarum Rectores eadem privilegia, quibus muniti estis, evacuare superstitionis adinventionibus molientes, asserunt vos pro quavis offensa, ratione delicti existere fori sui, sicque

VO-

vocantes vos ad placita, Capitula, & poenitentiale Forum, sicut alios Clericos sæculares, vos super hoc multiplici vexatione fatigant, quamquam excessus vestri, tam per generale, quam etiam quotidianam Capitula, quæ fiunt in singulis Monasterijs vestri Ordinis, congrua poenitentia puniantur. Quare Nobis humiliter supplicastis, ut præsumptionem talium cohibere paterna sollicitudine curaremus.

3 Nos igitur attendentes, quod & si suscepti cura regiminis de universis Sanctæ Matris Ecclesiæ filijs curam, & sollicitudinem gerere teneamur, de illis tamen specialius cogitare nos convenit, qui postpositis vanitatibus sæculi jugem impendunt Domino famulatum, ac volentes quieti vestræ super præmissis paterna impofterum sollicitudine providere, ut nullus vos, seu Monasteriorum vestrorum personas ad Synodos, vel Forenses Conventus, nisi pro fide duntaxat, vel hujusmodi placita, seu Capitula, vel Forum poenitentiale absque mandato Sedis Apostolicæ speciali evocare, etiam delicti ratione præsumat (maximè cum vos filij Abbates punire excessus quoslibet, secundum statuta vestri Ordinis parati sitis) auctoritate præsentium districtius inhibemus: decernentes eadem auctoritate sententias, si quas hac occasione per præsumptionem cujuscumque promulgari contigerit, irritas, & inanes: salvo in omnibus Apostolicæ Sedis mandato.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni quarto Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno secundo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XVI.

Omnibus Ecclesiarum Prelatis, & Judicibus prohibetur in familiares, servientes, ac benefactores Ordinis Cisterciensis excommunicationis sententiam promulgare.

1 **I**nnoentius Episcopus, Servus *April.*
Servorum Dei. Dilectis filijs *28.an.*
Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbati *1245.*
bus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cum à Nobis petitur, quod justum est, & honestum, tam vigor æquitatis, quam ordo exigit rationis, ut id per sollicitudinem officij nostri ad debitum perducatur effectum. Ex parte siquidem vestra fuit propositum coram Nobis, quod nonnulli Ecclesiarum Prelati vestris libertatibus invidentes, cum eis non liceat ex Apostolicæ Sedis indulto, in vos excommunicationis, vel interdicti sententias promulgare in familiares, servientes, & benefactores, ac illos, qui molunt in molendinis, vel coquunt in furnis vestris, quique vendendo, seu emendo, vel aliàs vobis communicant, sententias proferunt memoratas: sicque non vim, & potestatem privilegiorum vestrorum, sed sola verba servantes, vos quodammodo excommunicant, dum vobis alios communicare non sinunt: & ex hoc judicari videmini iudicio Judæorum: & qui vobis communicant in prædictis, illud evenit inconveniens, quod majorem excommunicationem incurrant, quam excommunicatis communicando fuerant incursum. Quare Nobis humiliter supplicastis, ut providere quieti vestræ super hoc paterna sollicitudine curaremus.

3 Nos igitur vestris supplicationibus inclinati, nequis prædictorum hujusmodi sententias in fraudem privilegiorum Apostolicæ Sedis de cætero promulgare præsumat, auctoritate præsentium inhibemus. Decernentes eas, si per præsumptionem cujuscumque taliter promulgare contigerit, irritas, & inanes.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis

in-

infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni quarto Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno secundo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XVII.

Ordo Cisterciensis per Abbates, aut Monachos idoneos, quos ipsi Abbates ad hoc providerint deputandos, & à nullo alio visitari possit.

Maij 2. an. 1245. **I**nnoentius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Thesauro virtutum sic præclara vestra Religio suum semper atrinxit affectum, quod habetur & in conspectu Regis Æterni placita, & in oculis hominum gratiosa. Ipsa quidem, ut columba mitis, & humilis, & electa Domini specialis pulchra per totum aspicitur, omnem à se rugam enormitatis abjiciens, & maculam deformitatis excludens: vigilantibus illis, qui paternæ sollicitudinis in ea gerunt officium, quod ibidem nullæ possint vitiorum spinæ subcrescere, sed ipsa fiorum honoris, & fructuum honestatis immarcescibili polleat ubertate, propter hunc etiam sanctæ operationis effectum, nullumque Ordo vester officio alienæ visitationis, vel correctionis indignuit, sed de ipso aliquibus alijs reformationis beneficium ex providentia Sedis Apostolicæ jam provenit.

3 Cùm itaque Nos, qui ex hujusmodi virtuosis actibus spiritu in Domino exultamus, claris agnoscamus inditijs, dictum Ordinem esse alijs certæ vitæ speculum, & salutiferæ conversationis exemplum: quod ipse sicut olim, sic & imposterum ab ejusdem duntaxat Abbatibus, ac Monachis idoneis, quos vos filij Abbates ad hoc provideritis deputandos, & à nullo alio visitari

possit, aut corrigi, auctoritate præsentium duximus statuendum. Eadem auctoritate nihilominus decernentes, ut si aliquid contra statutum hujusmodi à quoquam propria extiterit temeritate præsumptum, sit irritum, & inane. Et si fortè aliquæ sententiæ in vos occasione hujusmodi prolatae fuerint, nullum robur obtineant firmitatis: mandato Sedis Apostolicæ semper salvo.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni sexto Nonas Maij, Pontificatus nostri anno secundo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XVIII.

Monachi Cistercienses ad Ordines promovendi, per Episcopos examinari non tenentur, nisi habeant notorium crimen, vel enorme corporis vitium.

Aug. 18. an. 1246. **I**nnoentius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Meritis vestræ Religionis inducimur, ut favoris benigni gratia vos jugiter prosequamur: sed in his præcipuè, quæ noscuntur ad cultum Divini Nominis pertinere. Cùm itaque sicut lecta coram Nobis universitatis vestræ petitio continebat, Monachi Ordinis vestri ab institutione ipsius soliti sint à Prælatis Ecclesiarum, sine aliqua examinatione ad Ordines promoveri: Nos devotionis vestræ precibus inclinati, ut hoc ipsum circa Monachos ejusdem Ordinis (eis duntaxat exceptis, in quibus fuerit notorium crimen, vel enorme corporis vitium) à Prælatis ejusdem perpetuis temporibus observetur, auctoritate præsentium duximus statuendum.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat

ceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni decimo quinto Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno quarto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XIX.

Bulla, qua declaratur Decretalem statuentem exemptos ratione delicti, vel contractus, ut rei de qua ageretur, coram Ordinariis posse conveniri, Cistercienses non comprehendere.

Maij 1 **I**nnoentius Episcopus, Servus
4. an. Servorum Dei. Dilectis filiis
1251. Abbati Cisterciensi, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cum nuper duxerimus statuendum, ut exempti, quantacumque gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, seu contractus, aut rei de qua contra ipsos agitur, ritè possint coram locorum Ordinariis conveniri: & illi quoad hæc, suam in ipsos jurisdictionem, prout jus exigit, exercere: vos dubitantes, ne per constitutionem hujusmodi, libertatibus, & immunitatibus vobis, & Ordini vestro per privilegia, & indulgentias ab Apostolica Sede concessis, præjudicari valeat, Nobis humiliter supplicastis, ut providere super hoc indemnitati vestræ paterna sollicitudine curarem. Quia verò, ejusdem Ordinis sacra Religio sic vos apud Nos dignos favore constituit, ut Nobis votivum existat, vos ab omnibus, per quæ vobis possent provenire dispendia, immunes libenti animo præservare, auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut occasione constitutionis hujusmodi, nullum eisdem libertatibus, ac immunitatibus impostèrùm præjudicium generetur.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessio-

infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni quarto Nonas Maij, Pontificatus nostri anno octavo.

Concordat prout est in Diffinitionibus Ordinis de Alcantara.

SCRIPTURA XX.

Abbates Cistercienses non solum Prioribus suis, verum etiam discretis, & litteratis personis Ordinis (ipsis absentibus) vices absolvendi Monachos, & alias Religiosas personas sibi subjectas à vinculo excommunicationis, quam pro violenta manuum injectione in se ipsos incurrunt, committere possunt.

1 **A**lexander Episcopus, Servus
Febr. Servorum Dei. Dilectis filiis
1. an. Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cum ex parte vestra fuit propositum coram Nobis, quod Monachos vestros, & Religiosas personas vobis subjectas, ab excommunicatione, quam pro violenta injectione manuum in se ipsos incurrunt, absolvere valeatis; ac Prioribus vestris super hoc committere vices vestras vobis à Sede Apostolica sit indultum, & sæpè contingat propter vestram, & Priorum ipsorum absentiam illos, qui in hujusmodi sententiam incidunt diutiùs in ipsa, non sine animarum suarum periculo remanere: Nos vestris in hac parte supplicationibus inclinati, quod super his vices ipsas, etiam alijs discretis, & litteratis vestri Ordinis Sacerdotibus, absentibus vobis, committere, prout expedire videritis, valeatis, vobis auctoritate præsentium plenam concedimus facultatem.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessio-

rum.

rum. Datum Neapoli Kalendis Februarij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transcripto.

SCRIPTURA XXI.

Bulla ut non liceat alicui Ordinis Cisterciensis professori, sine propria Abbatis licentia cuiquam alterius, vel ejusdem Ordinis, aut seculari Presbytero confiteri, nec confessiones cujuscumque audire.

Mart. 1 **A**lexander Episcopus, Servus
16. an. Servorum Dei. Dilectis filijs
1255. Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus Cisterciensis Ordinis universis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Præclaræ Religionis vestræ favor exposcit, & sinceræ devotionis, quam sedulo erga Nos, & Romanam Ecclesiam geritis, merita nos inducunt, ut vos speciali prærogativa gratiæ prosequentes, vestris precibus, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuamus. Cum igitur felicitis recordationis Julius Papa prædecessor noster, ut in Ordine vestro, sublata materia scandali, Religionis conformitas, & vitæ unitas in charitatis integritate serventur, vobis suis litteris concessisse dicatur, ut juxta ejusdem Ordinis statuta, nulli fratrum ipsius Ordinis, seu alij ejusdem Ordinis personæ, absque sui Abbatis licentia, liceat cuiquam alterius Religionis, vel seculari Presbytero confiteri, nec ei confessiones ipsarum audire, vel eis absolutionis beneficium impartiri: vestris devotis supplicationibus inclinati, quod super hoc vobis est à dicto prædecessore concessum, gratum habentes & ratum, id auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus.

3 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Neapoli XVII. Kalendas

Aprilis, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in Menologio Cisterciensi Fr. Chrysofomi Henriquez.

SCRIPTURA XXII.

Abbatibus Cisterciensibus conceditur facultas absolvendi suos Monachos, qui sive priusquam Ordinem intraverint, sive postea, excefferint in excommunicatione, vel irregularitate; nisi adeò gravis, & enormis fuerit excessus, quod merito sint ad Sedem Apostolicam destinandi.

1 **A**lexander Episcopus, Servus *Jul.*
Servorum Dei. Dilectis filijs *8. an.*
Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem. *1255.*

2 Licet ad hoc fratrum vestri Ordinis pia suadet intentio, ut ab eis in his quæ faciunt, prudenter, & providè procedatur, secundum Deum, & Ordinis honestatem, aliquando tunc ex conditionis humanæ fragilitate contingit, quod quidam ex ipsis excedunt in casibus, in quibus excommunicationis sententiam, & notam irregularitatis incurrunt. Quare à Nobis supplicatione humili postulastis, ut cum viri contemplationi dediti sint, in Religionis favorem à discursibus cohibendi, ac propter viarum pericula eisdem fratribus ad nostram præsentiam impediatur accessus, super hoc providere de benignitate solita curaremus.

3 Nos itaque piè volentes, quod vestra devotio in his, quæ dignè possumus, Sedem Apostolicam reperisse gaudeat gratiosam, ut singuli vestrum in Conventibus sibi commissis, præmissis fratribus constitutis ibidem absolutione, ac dispensatione indigentibus, sive priusquam Ordinem intraverint, sive postea in casibus excefferint memoratis, de consilio Discretorum fratrum vestrorum, qui litterati sint, & Deum timentes impartiri valeatis absolutionis beneficium, & dispensare cum eis, vobis auctoritate præsentium concedimus facultatem; nisi adeò gravis fuerit, & enormis excessus, quod merito sint

Xxxx

ad

ad Sedem Apostolicam destinandi.

4 Cæterum licitum esse volumus, ut tu filij Abbas Cistercij, cæteris Co-Abbatibus tui Ordinis, aut unus, quem elegeris, tibi super præmissis juxta formam eandem bene cium absolutionis, & dispensationis hujusmodi, si necesse fuerit, largiatur. Verum ne vobis filij Abbates ex causa moræ, seu difficultatis aliquod possint imminere discrimen, singulis Diocesanis vestris præsentium auctoritate concedimus, ut absolutio, & dispensatio hujusmodi ab eis obtineri valeat, cum vobis, vel alicui vestrum fuerit opportunum.

5 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Agnaniæ octavo Idus Julij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXIII.

*Ne Monachi Cistercienses teneantur ad præstationem aliquarum collectarum, subsidiorum, & aliarum exactio-
narum à Sede Apostolica imponendarum, nisi de Indulto hoc fiat in litteris mentio specialis, etiamsi in illis apponatur consueta clausula, aliqua indulgentia non obstante. Vide Scriptura 33.*

057.
7. an.
1255.

1 **A**lexander Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Religionis vestræ meretur honestas, ut vos speciali diligentes in Domino charitate, prosequamur gratia Sedis Apostolicæ, ac favore. Sanè tenuitatem vestrorum reddituum, & proventuum sollicitè attendentes, ac per hoc volentes alicujus relevationis solatio vos gaudere, vobis auctoritate præsentium indulgemus, ut ad præstationem aliquarum collectarum, subsidio-

rum, & aliarum exactio-
narum imponendarum vobis, & domibus vestris à Sede Apostolica, seu Legatis ejusdem, aut ipsorum auctoritate, ac mandato, non teneamini per litteras ipsius Sedis, ac Legatorum ejus, quæ plenam, & expressam de indulgentia hujusmodi, & Ordine vestro non fecerint mentionem, etiamsi contineantur in eisdem litteris, quod id, quod per eas mandatur, fiat, aliqua indulgentia non obstante. Nos enim excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, si quas occasione prædictorum in vos communiter, vel aliquos vestrum ab aliquo promulgari contigerit, decernimus non tenere.

3 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Agnaniæ Nonis Octobris, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXIV.

Bulla circa absolutionem à sententijs excommunicationis, suspensionis, & interdicti ingredientium Ordinem Cisterciensem, ut à proprijs Abbatibus largiri possit.

1 **U**Rbanus Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Cælestis amor propriè mentes vestras sic allexisse præspicitur, ut quasi hoc solum delectationem vobis tribuat, quod divinæ voluntati sit placitum, & salutem proficiat animarum. Procedit ex hoc, quod Nos vestris pijs petitionibus favorem largiri benevoluntate delectantes, maximè cum ex Apostolica cura teneamur officium circa Religionis augmentum attenti, & vigilantes inveniri, vobis auctoritate præsentium indulgemus, ut volentibus vestro aggregari Collegio, dummodò ipsorum pro-

April.
30. an.
1262.

professio subsequatur, qui suspensionis, aut interdicti, vel excommunicationis sententijs sunt ligati, beneficium absolutionis juxta formam Ecclesiæ impartiri, & ipsos in fratres recipere, ac eos, qui post assumptum habitum recoluerint se talibus in sæculo fuisse sententijs innodatos, secundum formam ipsam absolvere valeatis; ita tamen, quod si idem Ordinem vestrum exiverint, eo ipso præfatis sententijs sint ligati: & si aliqui ex eisdem hujusmodi sententijs propter debitum sint alstricti, satisfaciant, ut tenentur.

3 Cæterum licitum esse volumus, ut tu filij Abbas Cistercij, cæteris Co-Abbatibus tui Ordinis, aut unus eorum, quem elegeris, tibi super præmissis juxta formam eandem absolutionis beneficium, si necesse fuerit, largiatur. Verum ne vobis filij Abbates, ex causa moræ, seu difficultatis aliquod posset imminere discrimen, singulis Diocesanis vestris præsentium auctoritate concedimus, ut absolutio hujusmodi ab eis obtineri valeat, cum vobis, vel alicui vestrum fuerit opportunum.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Viterbij secundo Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXV.

Bulla, ut nulli liceat in Monachos Cistercienses, eorum Monasteria, seu fratres excommunicationis, suspensionis, seu interdicti sententias promulgare. Revocatio quorundam privilegiorum facta ab Alexandro III. nullum libertatibus Cisterciensium præjudicium affert.

Maij 6. an. 1262. **U**Rbanus Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cister-

ciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Sacræ vestræ Religionis inducti meritis, votis vestris libenter annuimus: eaque vobis concedimus, per quæ materia submota gravaminis, statutus vestri tranquillitas procuretur. Sanè Nobis exponere curavistis, quod ex speciali privilegio Sedis Apostolicæ obtinetis, ut nulli omnino hominum liceat in vos, vel vestra Monasteria, seu fratres inibi constitutos, contra id, quod ab origine Ordinis noscitur institutum, excommunicationis, suspensionis, seu interdicti sententias promulgare. Felicis quoque memoriæ Honorius prædecessor noster quieti vestræ paterna volens diligentia providere, adjiciendo de gratia potiori suis litteris, vobis indulget, ut non solum alijs, sed nec etiam dictæ Sedis Legatis prædictas, vel etiam depositionis sententias in vos, vel prædicta Monasteria, sine Sedis ejusdem speciali mandato licitum sit proferre, quas, si ex tunc proferri contigerit, decrevit irritas, & inanes. Insuper omnino prohibuit, ne prædicti Legati procuraciones pecuniarias à vobis exigere, vel extorquere præsumant: sed cum ad Domos vestri Ordinis accesserint, sine carniū esu, cibis regularibus sint contenti.

3 Porrò, quia felicis recordationis Alexander Papa prædecessor noster, omnia indulta quibuscumque personis, sive Ecclesiasticis Prælati, & alijs Regularibus, & non Regularibus, sive Sæcularibus Principibus, & alijs minoribus, & quorumcumque locorum Capitulis, Collegijs, Conventibus, & Communibus, seu Communitaribus, à felicis recordationis Innocentio, vel ab ipso Alexandro prædecessoribus nostris concessa: quod videlicet per Delegates, Conservatores, aut Executores à Sede Apostolica deputatos, seu per Delegates ab ipsis, vel per Legatos Sedis ejusdem, aut Ordinarios, seu Delegates eorum interdici, suspendi, vel excommunicari, quodque ipsis ingressus Ecclesiæ prohiberi, & quod terræ, seu interdicto Ecclesiastico supponi non valeant; totaliter duxit auctoritate Apostolica revocanda. Ita quod deinceps nullum robur, nullumque vigorem ob-

tineant, nec præmissi per ea juvare se valeant ulterius, vel tueri, nisi Principes ipsi sint Reges, vel uxores, aut filij, seu fratres Regum, aut alij Magnates, sublimesque viri, qui antiquitus à prædicta Sede similem gratiam habuerunt: vos metuentes, vobis per hoc præjudicium generari, Apostolicæ super hoc provisionis remedium implorastis. Nos itaque vestris precibus inclinati, ad instar ejusdem Alexandri prædecessoris, quod per revocationem hujusmodi nullum libertatibus, & immunitatibus vobis à præfata Sede concessis præjudicium imposterum generetur, auctoritate vobis præsentium indulgemus.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessions infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Viterbij secundo Nonas Maij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXVI.

Quod nullus ab universo Ordine Cisterciensi de terris ante Generale Concilium acquisitis, quas proprijs manibus, aut sumptibus excolunt, sive de hortis, virgultis, molendinis, aut suorum animalium nutrimentis, Decimas, vel Primitias exigere præsumat.

Maij 11.*an.* 1262. **U**Rbanus Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Devotionis augmentum vobis Deo propitio provenire confidimus, si super his, quæ piæ cupitis, Nos benignos ad gratiam habeatis. Sanè petitio vestra Nobis exhibita continebat, quod licet vobis à Sede Apostolica sit indultum, ut de terris ante Generale Concilium acquisitis, quas proprijs manibus, aut sumptibus colitis, seu de hortis, & virgultis vestris, aut vestrorum

animalium nutrimentis, nulli Decimas teneamini exhibere; nonnulli tamen vestris libertatibus invidentes, de terris, hortis, & virgultis prædictis, Primitias, necnon, & de molendinis vestris Decimas exigunt, in vestrum non modicum detrimentum. Quare Nobis humiliter supplicastis, ut super hoc providere vobis paterna sollicitudine curaremus. Vestris itaque supplicationibus inclinati, ut hujusmodi Primitias, & Decimas illis contra quos de eis non solvendis legitima estis præscriptione muniti, nullatenus solvere teneamini, vobis auctoritate præsentium indulgemus.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessions infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Viterbij quinto Idus Maij, Pontificatus nostri anno primo. *Loco ✕ Plumbi.*

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA XXVII.

Moniales Cistercienses gaudent Privilegijs, & Indulgentijs, prædicto Ordini ab Apostolica Sede concessis.

Maij 15.*an.* 1262. **U**Rbanus Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis in Christo filiabus Abbatissis, & Conventibus Monialium universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Meritis vestræ Sacræ Religionis inducimur, ut favoris benigni gratia vos jugiter prosequentes, paci, & tranquillitati vestræ, ne jurgiorum concutiatur procellis, imposterum consulamus. Hinc est, quod vestris supplicationibus inclinati, ut Privilegijs, & Indulgentijs generaliter Ordini vestro ab Apostolica Sede concessis, in his, quæ vobis competunt, liberè uti valeatis, auctoritate vobis præsentium indulgemus.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessions in-

infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Viterbij Idibus Maij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in Diffinitionibus Ordinis de Alcantara.

SCRIPTURA XXVIII.

Ut tempore generalis interdicti liceat fratribus Cisterciensibus Divina Officia, alta voce, apertis januis, & pulsatis campanis (excommunicatis tamen, & interdictis exclusis) solemniter celebrare.

Jun. 9. an. 1262. I **U**Rbanus Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Devotionis augmentum, vobis Deo propitio provenire confidimus, si super his, quæ piè cupitis, Nos benignos ad gratiam habeatis. Cùm igitur, sicut ex tenore vestræ petitionis accepimus, vobis, & Ordini vestro à prima sui fundatione à Sede Apostolica sit concessum, ut tempore generalis interdicti possitis (excommunicatis, & interdictis exclusis) Divina Officia in vestris Monasterijs celebrare: vosque auctoritate concessionis hujusmodi, Divina eadem, alta voce, apertis januis, & pulsatis campanis (excommunicatis tamen, & interdictis exclusis) duxeritis hætenus solemniter celebranda. Nos vestris supplicationibus inclinati, ut in Monasterijs vestris, quæ à sæcularium habitationibus remota sunt, Divina prædicta celebrare, quemadmodum hætenus rationabiliter fecisse noscimini, tempore ipsius interdicti, liberè valeatis, vobis auctoritate præsentium indulgemus.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, &

Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Viterbij quinto Idus Junij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXIX.

Omnes Indulgentie, & Litteræ Apostolicæ contra Ordinis Cisterciensis communia statuta impetrata, irrita, & inanes, nulliusque roboris, & momenti declarantur.

I **C**lemens Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbati, & Conventui Cistercij, Cabilonensis Diocesis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Jul. 11. an. 1265.

2 Ne propter insolentias aliquorum quærentium quæ sua sunt, non quæ Dei, turbari contingat sanctæ contemplationis otium, cui vos specialiter devovistis, Nos ex hoc paci vestræ, ac Ordinis vestri tranquillo statui paternæ sollicitudine consulentes, Indulgentias omnes, & Litteras per quascumque personas ejusdem Ordinis contra communia statuta ipsius à Sede Apostolica, vel ejus Legatis, sub quacumque forma, vel expressione verborum de cætero impetrandas, irritas, & inanes præsentium auctoritate decernimus, ac nullius omninò existere firmitatis.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Perusij quinto Idus Julij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXX.

*Bulla per quam Cistercienses ab onere
cujuslibet repentina, ac extraordinaria
Decimæ, seu alterius exactionis
eximuntur.*

April. 1 **G**regorius Episcopus, Servus
5. an. Servorum Dei. Dilectis filijs
1275. universis Abbatibus, ac Abbatissis, &
Conventibus Ordinis Cisterciensis, tam
præsentibus, quam futuris in perpe-
tuum.

2 In vestitu deaurato Ecclesiæ spon-
sæ Christi, quæ varietate circumdata,
Sponsæ suo specioso forma præ filijs
hominum, invariabilis integritate fi-
dei, & soliditate spei, à dextris assis-
tit, Cisterciensis Ordo divinis manci-
patus obsequijs, & inter Religiones
cæteras gloriosæ Virgini singularitate
devotionis adscriptus, ex institutione
primaria, & professorum ipsius, quan-
tum ex alto conceditur, prosecutionis
instantia rutilat, charitate candet, cas-
tissima, & pulchritudine conversatio-
nis elucet: hujus Ordinis candidi Na-
zaræi dicti, videlicet, professores ejus-
dem, sub arctæ observantiæ distric-
tione viventes, in conspectu eorundem
Regis Regum, & Reginae Cœlestis,
phialas odoramentorum plenas, in ora-
tionum assiduitate præsentant, benepla-
citis illorum per opera pietatis inser-
viunt, & sic hospitalitatem observant,
quod sibi pauperes, pauperibus divi-
tes, illis munifici, sibi parci, laboribus
non parcunt proprijs, sed victu, in sui
vultus sudore quæsito, se tenui exhibent,
illis subveniant abundanter. Hæc
quidem vobis favorem omnium vendi-
cant: hæc vos favorabiles, recto cujus-
libet pectoris pij judicio representant.
Solet enim Regum, & Principum, alio-
rumque Magnarum familiaribus ipso-
rum contemplatione deferri. Quanto
itaque amplius tam peculiaribus eo-
rundem summi Regis, & Reginae Cœles-
tis famulis, ipsorum obtentu in suis est
subveniendum necessitatibus, & oppor-
tunitatibus assistendum. Profecto im-
mensa inter comparata disparitas, mem-
suram comparationis hujusmodi non
admittit. Hæc Nos movent attentius,
hæc Nos, & fratres nostros hortantur

instantius, vobis, & Monasterijs ves-
tris, contra incidentium Decimarum,
& aliarum exactionum instantias, op-
portuno remedio providere. Quid enim
opus est ea decimare, vel per partes
exigere, ad serviendum exinde Domi-
no, quæ ipsius sunt servitijs totaliter
deputata? Ideoque de ipsorum fratrum
nostrorum consilio, vos, Monasteria,
cæteraque loca, & bona ejusdem Or-
dinis, ac ipsum Ordinem, ab onere
cujuslibet repentinæ, ac extraordina-
riæ Decimæ, seu alterius exactionis
eximimus. Distinctius inhibentes, vo-
bis, dictisvè Monasterijs, locis, aut
bonis, de cætero hujusmodi Decimam,
& exactionem, quocumque nomine
censeantur imponi, aut imponendas
imposterum, quantumcumque genera-
liter, sub quavis forma, vel expressio-
ne verborum, à vobis exigi, vel vos su-
per illis aliquatenus molestari. Decer-
nentes ex nunc, omnem sententiam
suspensionis, interdicti, seu excommu-
nicationis in vos, Monasteria, loca, vel
bona prædicta, propter hoc quacum-
que auctoritate latam, irritam, & ina-
nem, ac viribus omnino carere.

3 Nulli ergo omnino hominum li-
ceat hanc paginam nostræ concessio-
nis, exemptionis, inhibitionis, & cons-
titutionis infringere, vel ei ausu teme-
rario contraire. Siquis autem hoc at-
tentare præsumpserit, indignationem
Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri,
& Pauli Apostolorum ejus se noverit
incursum.

4 Datum Lugduni per manum Ma-
gistri Lafranti Archidiaconi Pergamen-
sis, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vice-Can-
cellarij, nonas Aprilis, Indictione tertia,
Incarnationis Dominicæ anno millesimo
ducentesimo septuagesimo quinto,
Pontificatus verò nostri anno quarto.

*Concordat prout est in Diffinitionibus
Ordinis de Alcantara.*

SCRIPTURA XXXI.

Ut nullus de terris Ordinis Cisterciensis cultis, vel incultis, traditis jam, vel tradendis aliquibus cultoribus excolendis, in quibus nullus antea Decimas percepit, ab ipso Ordine, vel à cultoribus earundem Decimas, vel Primitias extorquere præsumat.

Dec. 18. an. 1302. **B**onifacius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis universis Abbatibus, Abbatissis, & Conventibus Ordinis Cisterciensis, tam presentibus, quam futuris, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 In Ecclesiæ firmamento vester Ordo nitore claro corruscans, universalem gregis Domini aulam illuminat, & currentibus in studio rectum iter insinuat, quoad salutis brabium facilius pervenitur. Nos quidem ob hoc, & propter magnæ devotionis affectum, quem ad Nos, & Apostolicam Sedem habetis, Ordinem ipsum, ac vos, & alios ejusdem Ordinis professores intima charitate prosequimur, ac sinceris affectibus excitamur ad vestra, & illorum commoda, in quibus honestè possumus promovenda. Ideoque præmissorum intuitu, & obtentu dilecti filii nostri Roberti, Tituli Sanctæ Prudentiæ, Presbyteri Cardinalis, qui tamquam præfati Ordinis, quem professus existit Promotor assiduus, necessitates vestras, & dicti Ordinis, Nobis reverenter exposuit, & super illis nostrum provisionis auxilium imploravit, vobis auctoritate presentium indulgemus, ut de terris vestris cultis, & incultis ad Ordinem vestrum spectantibus, quas alijs concessistis, vel concedetis impoterum excolendas, de quibus tamen aliquis Decimas, seu Primitias non percepit, nullus à vobis, seu cultoribus terrarum ipsarum, aut quibuscumque alijs Decimas, seu Primitias exigere, vel extorquere præsumat. Nos enim nihilominus irritum decernimus, & inane quidquid contra tenorem hujusmodi indulgentiæ fuerit attentatum.

3 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessio-

nis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lateranensi decimo quinto Kalendas Januarij, Pontificatus nostri anno octavo.

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA XXXII.

Confirmatio, & innovatio Privilegij Lucij Papa prædecessoris de anno 1183. quo cavetur, ut nullus in Monasteria, Abbates, & Monachos Cistercienses excommunicationis, suspensionis, aut interdicti sententias proferat, aut eisdem Abbates contra Ordinis statuta professiones facere cogat.

1 **C**lemens Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cisterciensi, & universis Co-Abbatibus ejus, sub eodem Ordine Domino servientibus, salutem, & Apostolicam benedictionem. Quoddam privilegium felicitis recordationis Lucij Papæ III. prædecessoris nostri, vobis, & Monasterijs vestris, eorumque fratribus concessum, Nobis ex parte vestra presentatum, inspeximus diligenter, cujus tenor de verbo ad verbum talis est.

2 Lucius Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cisterciensi, & universis Co-Abbatibus ejus, sub eodem Ordine Domino servientibus, salutem, & Apostolicam benedictionem. Monasticæ sinceritatis disciplinæ, quam in puritate Ordinis, quem tenetis Æterni Conditoris providentia restauravit, illam semper invenit in Apostolica Sede clementiam, qua & vobis in Domino propositum virtutis acresceret, & aliorum devotio vestris provocaretur exemplis; ut per Cœlestium semitam mandatorum ad propositum feliciter brabium festinaret. Inter cætera verò licet Ordo vester ea se conservaverit Diocesani Episcopis humiliter subjectum, ut salvis originalibus institutis eorum, semper vellet in magisterio subiacere: illud tamen hactenus de favore, ac protectione Apostolica

Sept.
2. an.
1308.

licæ Sedis obtinuit, ut nullus in Monasteria, vel Abbates Ordinis memorati quamlibet Ecclesiasticam sententiam promeret: vel personas in eodem Ordine constitutas excommunicationis, vel suspensionis, seu interdicti promulgatione gravaret. Quia verò frigescente charitate multorum usque adeò malitia noscitur abundasse, ut nonnulli eorum, qui Ecclesijs Dei modernis temporibus sunt Prælati, transgrediantur terminos ab antiquioribus constitutos: & in vestrum specialiter Ordinem indebitam exercere non dubitent ultionem, præsentium litterarum inscriptione statimur, ac auctoritate Apostolica confirmamus, ut nulli omninò liceat in vos, vel Monasteria vestra, seu fratres inibi constitutos, contra id, quod ab origine Ordinis noscitur observatum, excommunicationis, vel suspensionis, seu interdicti sententiam promere: quæ, si deprompta fuerit, auctoritate Apostolica decernimus non tenere. Adjicientes quoque decernimus, ut Archiepiscopi, & Episcopi in recipiendis professionibus, quæ à benedictis, vel benedicendis Abbatibus exhibentur, ea sint forma, & expressione contenti, quæ ab origine Ordinis noscitur instituta: scilicet, ut Abbates ipsi salvo Ordine suo profiteri debeant, & contra statuta Ordinis nullam professionem facere compellantur.

3 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, & confirmationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Veronæ undecimo Kalendas Decembris.

4 Nos itaque Sacræ vestræ Religionis inducti meritis, vestris supplicationibus favorabiliter annuentes, præfatum privilegium ratum, & gratum habemus: illudque auctoritate Apostolica ex certa scientia approbamus, & etiam innovamus. Decernentes ipsum perpetuam obtinere roboris firmitatem: quodque tenor hujusmodi sic insertus, plenam fidem, & probationem faciat, tam in judicio, quàm extra judicium, etiamsi ipsum originale privi-

legium non appareret, nec etiam haberetur, nec sit necesse illud de cætero aliquatenus exhiberi.

5 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, innovationis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Avinionis quarto Nonas Septembris, Pontificatus nostri anno quarto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXXIII.

Ne Monachi Cistercienses teneantur ad præstationem collectarum, subsidiorum, & aliarum exactionum à Sede Apostolica imponendarum, nisi de Indulto hoc fiat in litteris mentio specialis, etiamsi in illis apponatur consueta clausula, aliqua indulgentia non obstante.

Vide supra Scriptura 23.

1 **J**oannes Episcopus, Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Abbatibus Cistercij, ejusque Co-Abbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

*Aug.
13. an.
1329.*

2 Religionis vestræ meretur honestas, ut vos speciali diligentes in Domino charitate, prosequamur gratia Sedis Apostolicæ, & favore. Sanè tenuitatem vestrorum reddituum, & proventuum sollicitè attendentes, ac per hoc volentes alicujus relevationis solatio vos gaudere, adinstar felicis recordationis Alexandri Papæ IV. prædecessoris nostri, vobis auctoritate præsentium indulgemus, ut ad præstationem aliquarum collectarum, subsidiorum, & aliarum exactionum imponendarum vobis, & domibus vestris à Sede Apostolica, seu Legatis ejusdem, aut ipsorum auctoritate, & mandato non teneamini per litteras ipsius Sedis, seu Legatorum ejus, quæ plenam, & expressam de indulgentia hujusmodi, & Ordine vestre non fecerint mentionem; etiamsi

con.

contineatur in eisdem litteris, quod id quod per eas mandatur, fiat aliqua indulgentia non obstante.

3 Nos enim excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, si quas occasione prædictorum in vos communiter, vel aliquos vestrum ab aliquo promulgari contigerit, decernimus non tenere.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Avinioni, Idus Augusti, Pontificatus nostri anno quartodecimo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXXIV.

Ne fratres Mendicantes ad Ordines Monachorum Nigrorum, & Cisterciensium, absque Romani Pontificis speciali licentia, expressam faciente de indulto hujusmodi mentionem, transire valeant.

Julij 1 Benedictus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

4. an.

1335.

2 Regularem vitam professis sic expedit subtrahi omnem inquietudinis, & turbationis materiam, quod in contemplationis suavitate quiescere valeant, & tranquillum Domino reddere famulatum. Cum igitur ex eo quod professores Ordinum Mendicantium ad Monachorum Nigrorum, & Cisterciensium Ordines consueverunt plerumque transire; multas in dictis Ordinibus turbationes, infestationes, molestias, damna, & scandala provenisse experientia doceat manifestè: Nos his ex debito Pastoralis officij profuturo tempore occurrere cupientes, de consilio fratrum nostrorum decernimus, nequis cujusvis Ordinis Mendicantium professor, ad aliquem dictorum duorum Ordinum quoquomodo transire valeat, sine Romani Pontificis licentia speciali, plenam & expressam facien-

te de constitutione hujusmodi mentionem.

3 Non obstantibus privilegijs Apostolicis quibuscumque, concessis in contrarium dictis Ordinibus Mendicantium, seu eorum Prælati, aut aliquibus eorundem, quæ quoad hoc nullius ex nunc fore decernimus firmitatis.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Avinioni quarto Nonas Julij, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXXV.

Cistercienses, in Capellanos, seu familiares Papa, aut Cardinalium assumpti, jurisdictioni, & obedientiæ Prelatorum Ordinis plenè subsunt.

1 Joannes Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Jan.

26. an.

1415.

2 Dùm uberes fructus, quos Ordo Cisterciensis in agro Militantis Ecclesiæ uberrimè, in exaltatione status præfate Ecclesiæ, & Religionis propagatione produxit hætenus, & producit assidue, paterna diligentia contemplamur. Saluberrimum fore dignoscimus, ut illa pro cultu divini nominis, & observantia regulari, in præfato Ordine decernamus, per quæ Ordo ipse salutaribus proficere valeat incrementis: & si qui ab observantia hujusmodi se quoquomodo laxatis obedientiæ habent salutaribus, quomodolibet sequestrarent: ad cultum ipsum, disciplinæ frano, prout pro eorum salute congruit, reducantur.

3 Hinc est, quod Nos, præmissorum intuitu, & ex certis alijs rationabilibus causis, animum nostrum moventibus, & dilectorum filiorum Abbatibus Cistercij, & Coabbatum ejus dicti Ordinis, in hac parte supplicatio-

Xyyy

ni

nibus inclinati, volumus, & hac præfenti, & perpetuo duratura constitutione decernimus, statuentes, quod omnes, & singuli dicti Ordinis professores, præfentes, & posterius, cujusque gradus, status, seu conditionis existant, in Capellanos honoris Sedis Apostolicæ, seu alicujus ex venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aut familiares cujuscumque ex præmissis, vel aliorum recepti, vel assumpti, ac de cætero, tam Apostolica, quam alia quavis auctoritate quomodolibet assumendi, non possint, vel debeant quoquomodo, & sub quacumque verborum concessione, à jurisdictione, correctione, superioritate, majoritate, seu obedientia sui superioris, & dilectorum filiorum Capituli Generalis præfati Ordinis eximi, virtute cujusvis gratiæ, alicui præmissorum jam concessæ, seu imposteriorum concedendæ, per Apostolicas, seu alias litteras, aut processus super illis forsitan habitos, vel habendos, quominus superioribus suis, & Capitulo præfatis, in omnibus & quoad omnia, secundum Constitutiones, & consuetudines ipsius Ordinis, plenè subsint, & parere debeant, & ad præmissorum observantiam distringi queant: præmissis, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscumque. Irritum, & inane decernentes ex nunc, quidquid super his scienter, vel ignoranter, quavis auctoritate attentatum forsitan est hæcenus, vel imposteriorum contingerit quomodolibet attentari.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ voluntatis, constitutionis, & statuti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Constantiæ VII. Kalendas Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in Diffinitionibus Ordinis de Alcantara.

SCRIPTURA XXXVI.
 Capitulum Generale, unum, alteri Monasterio potest unire.

1 **J**oannes Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Monasterij Cistercij Cabilonenfis Diocesis, ejusque Coabbatibus universis, in eorum Generali Capitulo quodcumque congregandis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

Jan.
26. an.
1415.

2 Sacræ Religionis sub qua mundanis calcatis illecebris, devotum, & sedulum in humilitatis spiritu exhibetis altissimo famulatum, merita promerentur: ut ea, quæ vestræ Religionis, & Ordinis commoditatem respiciunt, favore vobis benevolo concedamus.

3 Hinc est, quod Nos volentes vestræ paci, & tranquillitati consulere, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, ut quæcumque Monasteria dicti Ordinis, tam Monachorum, quam etiam Monialium, & quorum facultates, fructus, redditus, & proventus, non sufficiunt ad sustentationem tot personarum Regularium, in eisdem Monasterijs pro tempore degentium, quot in eis, pro augmento Divini Cultus, ac Missis, & alijs Divinis Officijs celebrandis, secundum ejusdem Ordinis statuta, & præmissorum, ac regularium caeremoniarum observantia, requiruntur: alijs Monasterijs, Religionis, & Ordinis prædictorum, pro commodiori sustentatione degentium in eisdem, & quando pro statu, & quiete hujusmodi personarum, id noveritis expedire (super quibus vestras conscientias oneramus) cum omnibus juribus, & pertinentijs suis, unum, videlicet, alteri Monachorum, & aliud, alteri Monialium Monasterijs ejusdem Ordinis Monasteria, cujuscumque taxæ, seu annui valoris fuerint: & quæ cum eorum juribus, & pertinentijs suis universis, præsentibus haberi volumus pro expressis, auctoritate Apostolica annexere, & unire.

4 Ita quod cedentibus, vel decedentibus hujusmodi Monasteriorum Abbatibus, vel Abbatissis, seu Prioribus, vel Priorissis (si Monasteria ipsa per

per

per Priores, aut Priorissas fuerint solita gubernari) aut ea quomodolibet dimittentibus, liceat alijs Abbatibus, & Abbatissis, ac Priorissis, quorum Monasterijs alia sic vacantia venient unienda, corporalem possessionem hujusmodi vacantium Monasteriorum uniendorum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum, auctoritate propria apprehendere, & perpetuo retinere. Ac fructus, redditus, & proventus dictorum Monasteriorum uniendorum in suos usus, ac pro sustentatione hujusmodi personarum degentium in eisdem, liberè convertere (Diocesani loci, aut cujuscumque alterius, super hoc, licentia minimè requisita) liberè, & licitè valeatis, devotioni vestræ, de speciali dono gratiæ concedimus per præsentem.

5 Non obstantibus quibuscumque reservationibus generalibus, vel specialibus de hujusmodi, vel alijs Monasterijs Ordinum quorumcumque, per Nos, aut Sedem Apostolicam hactenus forsàn factis, necnon Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, atque nostris, ac stabilimentis, statutis, & consuetudinibus Monasteriorum, & Ordinis prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Constantiæ VII. Kalendas Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in Diffinitionibus Ordinis de Alcantara.

SCRIPTURA XXXVII.

Monasteria, & persona Ordinis Cisterciensis, tam de possessionibus, ac novalibus acquisitis, vel acquirendis, ante vel post Concilium Generale, quomodocumque, & qualitercumque excolantur, quàm de illis possessionibus de quibus aliquis hactenus Decimas percipit, à præstatione Decimarum eximuntur.

Martinus Episcopus, servus Sept. 23. an. 1424.
servorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Præpositis, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos præsentem litteræ pervenerint, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Militanti Ecclesiæ, licet immeriti, disponente Domino præsidentes, circa curam Ecclesiarum ac Monasteriorum omnium solertia reddimur indefessa solliciti, ut juxta debitum Pastoralis Officij, eorum occurramus dispendijs & profectibus, divina cooperante clementia, salubriter intendamus. Cum Abbates Cisterciensis Ordinis ad commonitionem felicis recordationis Innocentij Papæ prædecessoris nostri statuerunt, ut de cætero fratres ipsius Ordinis, ne occasione privilegiorum suorum gravarentur, de alienis terris, & ab eo tempore acquirendis, si eas proprijs manibus aut sumptibus colerent, Decimas persolverent Ecclesijs, quibus ratione prædiorum antea solvebantur, nisi cum eisdem Ecclesijs aliter ducerent componendum. Dicitur prædecessor noster quia sperabat, ut Ecclesiarum Prælati proniores, & efficaciores existerent ad exhibendum de suis malefactoribus justitiæ complementum, & eorum privilegia diligentius, & perfectius observarent, statutum hujusmodi gratum habentes & ratum, hoc ad alios regulares, qui similibus gaudent privilegijs extendi voluit & mandavit. Sed (quod dolentes referimus) res in contrarium est versa, sicut ex gravi querela dilecti in Christo filij Joannis Abbatis Cisterciensis, necnon aliorum Abbatum, Priorum, Abbatissarum Nobis inno-

tuit, nonnulli Ecclesiarum Prælati, Archiepiscopi, & Episcopi, & alij Clerici, eorum privilegia temerè contemneres, & contententes malitiosè ipsorum pervertere intellectum, ipsos, & ipsas, ac Conventus & Monasteria, Grangiasque inquietant multipliciter. Nam cum sit ipsis, ac præfato Ordini indultum, ut de novalibus, quæ proprijs sumptibus excolunt, sive de hortis, virgultis, & piscationibus suis, vel de suorum animalium nutrimentis nullus ab eis Decimas exigere, vel extorquere præsumat, quidam perverso intellectu conficto dicentes, quod hæc non possunt, nec debent intelligi, nisi de his quæ sunt ante Generale Concilium acquisita, ipsos, & dictum Ordinem, ac Monasteria dicti Ordinis, Grangiasque in genere & in specie super his multiplici vexatione fatigant.

3 Nos enim propagationem Ordinis, & tranquillitatem præfatorum Abbatum, Priorum, Abbatissarum, & Conventuum dicti Ordinis, intensis desiderijs affectantes, præfatis & pluribus alijs favoribus prosequi gratiæ amplioris, eorum supplicationibus inclinati, de speciali gratia, necnon ex consideratione nonnullorum Regum, & Principum, qui Nobis suas destinaverunt litteras, concedentes, universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus dictum Abbatem, & omnes, & singulos Abbates, Priores, Abbatissas, & omnia, & singula Monasteria, & singulares personas dicti Ordinis præsentia & futura, ubicumque pro tempore consistentia, & à præstatione Decimarum, tam de possessionibus habitis, ante, & post Concilium memoratum, quam de cætero habendis, & tam de novalibus, sive ante, sive post Concilium hujusmodi acquisitis, & acquirendis, quæ proprijs sumptibus excolunt, seu excolunt, quam aliàs quomodocumque, vel qualitercumque excoluntur: & etiam de illis possessionibus, de quibus aliquis hætenus percepit, necnon de hortis, virgultis, & piscationibus suis, & de suorum animalium nutrimentis, singuli vestrum omninò servetis immunes: contradictores per Censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita

compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis: quibuscumque Constitutionibus, Apostolicis Ordinationibus, & alijs in contrarium editis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, non obstantibus.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem, nono Kalendarum Octobris, Pontificatus nostri anno septimo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXXVIII.

Nulla persona ad Monasteria seu Dignitates Abbatiales Ordinis Cisterciensis promoveatur, seu ad illa, vel ad illas per Conventus, aut alios dicti Ordinis Superiores admitti valeat, nisi prius saltè per integrum annum in dicto Ordine probata fuerit, & in eo professionem regularem emisserit.

1 **E**ugenius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Dec. 13. an 1438

2 Meditatio cordis nostri assidua ad hoc vigilat & intendit, ut Regulares Ordines, & loca Religionis titulo insignita, prout illa indigere conspicimus, ad statum salubrem & debitum reducantur, ne (quod absit) Apostolicæ provisionis destituta suffragio, desolationis subiaceant detrimento. Exhibita siquidem Nobis pro parte dilecti filij Joannis Abbatis Monasterij Cisterciensis, Cabilonensis Diocesis petitio continebat, quod cum sæpè ad pleraque Monasteria Cisterciensis Ordinis, & eorum Abbatiales Dignitates, nonnulli de plerisque mundi partibus, Ordinum diversorum professi, & quandoque Clerici Sæculares ordinamenta, laudabiles consuetudines, & statuta,

ac

ac regularem disciplinam dicti Ordinis ignorantes, promoveri contingat, propter quos taliter promotos, statutorum hujusmodi ignaros, secundum illa vivere, vel eorum subditos ad vivendum instruere non valentes, gravia nonnumquam in eodem Ordine scandala, & detrimenta hactenus provenerunt, ac provenire timeatur verisimiliter in futurum, nisi super hoc Apostolicæ Sedis providentia suffragetur: Pro parte dicti Abbatis Nobis fuit humiliter supplicatum, ut hujusmodi scandalis, & detrimentis obviare, dictique Ordinis salubrium institutorum directioni, conservationi, & statui opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur, qui religiosarum personarum quietem, ac piorum locorum conservationem, augmentum, & pacem procurari & propagari intensis desiderijs affectamus, hujusmodi supplicationibus inclinati, hac perpetua Sanctione statuimus, & etiam ordinamus: quod de cætero ad Monasteria, sive Dignitates Abbatiales dicti Ordinis, nulli eligantur, seu etiam promoveantur, aut in Abbates præficiantur, seu ad illa, vel illas per Conventus, & alios dicti Ordinis superiores admitti valeant, & admittantur, nisi primò saltè per integrum annum in dicto Ordine probati fuerint, & in eo professionem per Monachos ejusdem Ordinis emitti solitam, emisserint regularem. Decernentes quorumcumque electiones, sive provisiones, aut promotiones quomodocumque, & qualitercumque, ac quavis auctoritate factas, irritas, & inanes, nulliusque existere roboris, vel momenti: Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs non obstantibus quibuscumque.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ Constitutionis, & Sanctionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Ferrariæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo trigesimo oc-

tavo. Idibus Decembris, Pontificatus nostri anno octavo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XXXIX.

Confirmatio Litterarum Martini V. in Concilio Constanciensi super revocatione aliarum Urbani VI. quibus cavebatur non posse fieri executionem Litterarum Apostolicarum, nisi prius Prælati Ordinarijs, seu Diocesanis exhiberentur.

1 **E**ugenius Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filijs universis, & singulis Conservatoribus Judicibus, & Executoribus pro directione causarum, ac negotiorum dilectorum filiorum Cistercij, Cabilonensis Diocesis, & aliorum ubilibet consistentium Cisterciensis Ordinis Monasteriorum Abbatum, ac Conventus contingentium, per Apostolicæ Sedis litteras deputatis, salutem & Apostolicam benedictionem. Humilibus supplicum votis libenter annuimus, illaque favoribus prosequimur opportunis. Dudum siquidem felicis recordationis Martinus Papa V. prædecessor noster, litteras concessit tenoris subsequentijs.

2 Martinus Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Quod antidota morbis, hoc præstare solent statuta negotijs: sed plerumquè contingit, ut profuturum putabatur iudicio, noxium inveniatur experimento. Sanè cum dudum in exordijs pestiferi, & antiquati schismatis, jam per Dei gratiam extincti, ad tollendum scandala, quæ propter executionem diversarum litterarum, quæ ab his qui pro Romanis Pontificibus in diversis obedientijs se gerebant, in nonnullis partibus oriebantur. Urbanus VI. in sua obedientia nuncupatus, concesserit quibusdam Prælati, quod in eorum Civitatibus, & Diocesis non posset fieri executio aliquarum litterarum Apostolicarum, nisi prius hujusmodi litteræ Prælati ipsis, vel eorum Officialibus ad hoc deputatis, exhiberentur, & per ipsos approbatæ forent. Verùm quia etiam deinde

Feb.

9. an

1447.

Incar.

1446

ipſi Prælati, ſeu Officiales in conſuetudinem traxerunt, & aliqui prætextu ſtatutorum Provincialium, ſeu Synodaliſum ſimiliter ſervant, & ſervari faciunt, quod litteras Apoſtolicas nullus exequi audeat, niſi poſtquam Prælati, ſeu Officiales ipſi per ſuas litteras, quas *vidimus*, ſeu *placet* nuncupant, mandent, & concedant, quod poſſint exequi per Judices in eis deputatos: propter quod executio litterarum Apoſtolicarum plus debito plerumque retardata fuit, & ſæpè ipſæ litteræ Apoſtolicæ totaliter executione caruerunt, in gravem injuriam Sedis Apoſtolicæ, & enorme impetrantium præjudicium & gravamen.

3 Nos igitur cenſentes rationi conſonum, ut quod hujusmodi ſchiſmatis calamitas introduxit, pacis tempore auferatur, conſeſſionem prædictam, & quæcumque ſtatuta circa præmiſſa quomodolibet facta, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium hoc Sacro Conſtanciſis approbantè Concilio revocamus, caſſamus, & etiam annullamus: Ac volumus, & decernimus, quod Judices, & Executores quicumque in litteris Apoſtolicis deputati, & deputandi, & alij quicumque ad quos ſpectabit, necnon Notarij, & Tabeliones ſuper his requiſiti, vel requirendi, abſque hujusmodi littera *vidimus*, ſeu *placet* nuncupata, ac etiam licentia, vel conſenſu quorumcumque Prælatorum, Patriarchali, aut alia quavis Dignitate inſignitorum, & locorum ordinariorum, aut Officialium eorundem, liberè hujusmodi litteras Apoſtolicas exequi debent, atque poſſint. Nos enim eadem auctoritate decernimus, omnes & ſingulares ſententias, quas prædicti Prælati & Superiores, aut eorum Officiales contra hujusmodi Judices, vel Executores, ſeu impetrantes propter executiones hujusmodi, per eos faciendas forſan inſiſſerint, vel promulgaverint, irritas, & inanes, ac nullius exiſtere roboris, vel momenti: necnon quemcumque, qui contra præmiſſa aliquid attentare præſumpſerit, ab exercitio jurisdiſtionis Eccleſiæ per tres meſes, ipſo facto ſuſpenſum.

4 Nulli ergo omninò hominum li-

ceat hanc paginam noſtræ revocationis, caſſationis, annullationis, conſtitutionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Conſtantiæ ſecundo Kalendas Maij, Pontificatus noſtri anno primo.

5 Cum autem, ſicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Ciftercij, Cabilonenſis Diœceſis, & aliorum Cifterciſis Ordinis Monafteriorum Abbatum, & Conventuum petitio continebat, licet, ut præmittitur, revocatio, caſſatio, annullatio, voluntas, & conſtitutio hujusmodi proceſſerint, ipſi tamen Abbates, & Conventus dubitent, quod nihilominus Apoſtolicas ab eis pro ſuis cauſis & negotijs obtentas, vobis que directas litteras, niſi præmiſſæ, quas *vidimus*, ſeu *placet* nuncupatæ ſunt, litteræ deſuper habeantur, veſtrum aliqui differant, ſeu recuſent executioni demandare.

6 Nos igitur, quorum intereſt ſuper his opportunè providere, dictaque litteras ipſius prædeceſſoris viribus ſubſiſtere decernentes, diſcretioni veſtræ per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus vos, & quilibet veſtrum, litteras vobis directas hujusmodi, juſta illarum continentiam atque formam, quoties ſuper hoc pro parte dictorum Abbatum, & Conventuum, vel aliquorum ex eis requiſiti fueritis, etiam abſque hoc quod hujusmodi nuncupatæ litteræ propterea petantur, vel obtineantur, exequi nullatenus omittatis, noſtram, & præfatæ Sedis animadverſionem ſi, quod abſit, ſecus egeritis, non immeritò formidantes. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo quadrageſimo ſexto, quinto Idus Februarij, Pontificatus noſtri anno ſextodecimo.

Concordat prout eſt in authentico tranſumpto.

SCRIPTURA XL.

Nullus audeat conversos Monachos Ordinis Cisterciensis professos fugitivos, seu rebelles recipere, vel etiam retinere; sed liceat Abbatibus Monasteriorum, ipsos absque alicujus inquisitione propria auctoritate capere, & juxta sui Ordinis instituta corrigere & punire.

Dec. 9. an. 1449. **I** Nicolaus Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cistercij, ejusque Coabbatibus Monasteriorum Cisterciensis Ordinis, eorumque Conventibus universis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Religionis vestræ meretur honestas, ut quanto studiosius divinæ contemplationi vacatis, tanto quieti vestræ providere benignius studeamus divinæ contemplationi: vestris itaque supplicationibus inclinati, auctoritate præsentium inhibemus, ut nullus audeat conversos Monachos, & personas Ordinis vestri, professos fugitivos, seu rebelles recipere, vel etiam retinere; sed liceat vobis, ipsos absque alicujus inquisitione, propria auctoritate capere, ipsosque juxta vestri Ordinis corrigere instituta, requirendo ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularium personarum, quas si ad hoc illud vobis factò, vel verbo præstiterit moderatum, excommunicationis sententiæ volumus subjacere.

3 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum apud Urbem Veterem quinto Idus Decembris, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XLI.

Confirmatio, & innovatio cujusdam Privilegij Innocentij Papæ IV. concedentis Monachis professis in Ordine Cisterciensi, quod possint succedere in bonis parentum, perinde ac si in sæculo remansissent.

I PIUS Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Julij 26. an. 1459.

2 Ad hoc divina nos miseratio (meritis licet insufficientibus) supremæ potestatis Ecclesiasticæ Principatum obtinere disposuit, ut suam cuique justitiam, prout debitores existimus, ubilibet ministremus, & quæ religiosi personis sub suavi contemplationis jugo altissimo famulantibus, per prædecessores nostros Romanos Pontifices concessa comperimus, illorum inhærendo vestigijs, dum à Nobis petitur, restorationis, & innovationis munimine propensius solidemus. Hinc est, quod Nos, quarundam felicis recordationis Innocentij Papæ IV. prædecessoris nostri litterarum, quas diligenter inspicere, & examinari fecimus, tenore de verbo ad verbum, signis & characteribus duntaxat exceptis, præsentibus annotato, eas, cum incipiant vetustate consumi, ad dilectorum filiorum Oratorum Generalis Capituli Ordinis Cisterciensis supplicationis instantiam, auctoritate Apostolica innovamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Tenor verò ipsarum litterarum talis est:

3 Innocentius Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filiis Abbati Cistercij, ejusque Coabbatibus, & Conventibus universis Cisterciensis Ordinis, salutem & Apostolicam benedictionem. Devotionis vestræ precibus inclinati, auctoritate vobis præsentium indulgemus, ut possessiones, & alia bona mobilia, & immobilia, exceptis feudalibus, quæ personas fratrum ad Monasteria vestra è sæculo fugientium, & professionem facientium in eisdem, si remansissent in sæculo, ratione successionis, vel quocumque alio justo titulo contigissent, petere, ac retinere liberè valeatis: contra-

traria consuetudine non obstante.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Lugduni secundo Kalendas Novembris, Pontificatus nostri anno quarto.

5 Per hoc autem cuique nullum jus de novo acquiri volumus, sed antiquum tantummodo conservari.

6 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innovationis, & communionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Mantuæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, septimo Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XLII.

Confirmatio, & innovatio cujusdam Privilegij Bonifacij Papa VIII. de anno 1302. circa exemptonem Decimarum, & alterius Clementis VI. de anno 1342. super reddendis rationibus, & tradendis pecunijs Administrationum bonorum Ordinis.

Julij
26. an.
1459.

1 PIUS Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ex Apostolicæ Sedis provisione, ac personarum præsertim sub regulari habitu virtutum Domino famulantium devotione provenire dignoscitur, ut Romanus Pontifex quandoque prædecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innovet, & innovatione restauret, ac auctoritate Apostolica fulciat innovata. Hinc est, quod Nos ad dilectorum filiorum Abbatis, & totius Generalis Capituli Ordinis Cisterciensis instantiam, quasdam felicis recordationis Bonifacij VIII. & quasdam alias Clementis VI. prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum lit-

teras inspicere, examinarique diligenter, & earum, cum incipiant vetustate consumi, tenores præsentibus inferi fecimus, qui tales sunt:

2 Bonifacius Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filiis universis Abbatibus, Abbatissis, & Conventibus Ordinis Cisterciensis, tam præsentibus, quam futuris, salutem, & Apostolicam benedictionem. In Ecclesiæ firmamento, &c. *ut in fol. 719.* Datum Lateranensi decimoquinto Kalendas Januarij, Pontificatus nostri anno octavo.

3 Clemens Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Apostolicæ Sedis providentia circumspecta, gesta etiam Summorum Pontificum attentè prospiciens, & considerans diligenter, nonnumquam illa commutat in melius, & quandoque summovet, vel suspendit, cum causa rationabilis id exposcit. Dudum siquidem felicis recordationis Benedictus Papa XII. prædecessor noster, in Ordinationibus, & Constitutionibus, quas pro utilitate Cisterciensis Ordinis edidit, inter cætera statuit, & etiam ordinavit: quod Abbates Monasteriorum, vel aliorum conventualium dicti Ordinis regiminibus Præsidentes, si dum extra Monasteria, & loca ipsorum consisterent, de proventibus Monasteriorum, & locorum ipsorum, vel aliunde pecunias aliquas eos recipere fortè contingeret, in ipsorum regressu ad Monasteria, & loca prædicta, dictas pecunias traderent bursarijs in Monasterijs, & locis hujusmodi deputatis, siqua de pecunijs ipsis expendissent computatis; Abbates verò, seu alij regiminibus Præsidentes, si secus attentare, vel sibi talia retinere præsumerent, ab ingressu Ecclesiæ, ac Divinis Officijs post lapsum duorum mensium à die regressus hujusmodi computandum, tandiù suspensi existerent, donec ea traderent bursarijs memoratis. Cum autem nuper pro parte dilectorum filiorum Joannis Abbatis Cisterciensis, ac cæterorum Coabbatum suorum, pridem in proximo Generali Capitulo congregatorum Cistercij, suo, & omnium aliorum Abbatum Cisterciensis Ordinis nomine, fuerit

No-

Nobis humiliter supplicatum, ut cum præmissa eisdem Abbatibus, & Præsidentibus, qui virtute suæ Regulæ plenam administrationem habere noscuntur, & juxta Regulam ipsam debent de omnibus ordinare, gravia valdè redantur, & exindè videatur vilescere auctoritas officij Pastoralis, ac subditi se quoad hoc Superioribus majores suspicantes, in pluribus non obsequuntur Superiorum nutibus, sicut priùs, in animarum suarum salutis dispendium, & contemptum obedientiæ regularis, super hoc de opportuno remedio providere salubriter dignemur: Nos considerantes attentius, quod in tranquillitate cordis Auctori pacis acceptius deservitur, ex his, & alijs rationabilibus causis moventibus ad hoc animum nostrum inducti, & eorundem Abbatum devotis supplicationibus inclinati, pœnam suspensionis hujusmodi auctoritate Apostolica præsentium tenore suspendimus, quousque super hoc aliud duxerimus ordinandum. Volentes, & auctoritate eadem concedentes, quod siqui Abbates, seu Præsidentes pœnam hujusmodi incurserunt, ab illa per dilectos filios Priores Claustrales Monasteriorum, & aliorum locorum suorum, quibus super hoc plenam concedimus facultatem, absolvi valeant: & cum eis super irregularitate per eos indè contracta forsitan dispensari. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ suspensionis, voluntatis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Avinonensi Nonis Octobris, Pontificatus nostri anno primo.

4 Nos itaque dictorum Abbatis, & Capituli in hac parte supplicationibus inclinati, litteras, ac tenores hujusmodi auctoritate præfata præsentium serie innovamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Per hoc autem nullum jus cuiquam de novo acquiri volumus, sed antiquum, si quod sit, tantummodò conservari.

5 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ innovatio-

nis, communitiois, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Mantuæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, septimo Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto, exceptis omisis.

SCRIPTURA XLIII.

Quod nullus Princeps etiam Fundator Monasteriorum Cisterciensium prætextu Hospitalitatis eadem Monasteria gravare, aut ultra duas noctes ibidem manere possit. Et ne Abbates prætextu Ecclesiarum Parochialium Monasterijs annexarum in Synodis Ordinariorum comparere teneantur; aut Monachi coram alijs Judicibus, quàm sui Ordinis Prælati in judicium trahi possint.

1 PIUS Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

Julij
26. an.
1459.

2 In supernæ dignitatis specula, licet immeriti, disponente Domino constituti, digna exauditione vota personarum humilium, maximè divinis laudibus, sacræque Religionis observantiæ deditarum, Apostolico favore prosequimur, & ipsarum, necnon Monasteriorum, & locorum regularium eorundem profectibus provisionis occurrimus gratia congruentis, eaque, Monasteria, loca, & personas ab injustis, & illicitis gravaminibus, vexationibus, & turbationibus relevari volumus, prout in Domino salubriter cognovimus expedire.

3 Sanè sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Capituli Generalis Cisterciensis Ordinis petitio continebat: Sæpissimè contingit diversa Monasteria, & loca dicti Ordinis in diversis mundi partibus constituta, per sæculares Principes, & Dominos temporales, etiam Monasteriorum, & locorum hujusmodi Fundatores, vel de

Zzzz

ge-

genere eorundem, prætextu Hospitalitatis, aut aliàs, utpotè illa cum multitudine personarum copiosa inhabitando, & inibi per longum tempus pernoctando, stando, & manendo, ac magnos sumptus faciendo, & bona eorundem consumendo, multipliciter gravari, & opprimi: ac etiam cum aliqua ex Monasterijs, & locis Parochiales Ecclesias, quæ per perpetuos Vicarios regi, & gubernari solitæ sunt, sibi annexas habeant; locorum Ordinarij, & Diocesani dilectos filios Abbates Monasteriorum, & locorum prædictorum ad comparandum in suis Synodis Archiepiscopalibus, & Episcopalibus compellunt; necnon aliqui ex Religiosis ejusdem Ordinis super nonnullis causis, & querelis inter ipsos pro tempore motis, ad alios quàm dicti Ordinis Judices recurrunt, in magnum dispendium, gravamen, & vilipendium Monasteriorum, locorum, personarum, & Ordinis prædictorum. Quare pro parte dictorum Capituli Generalis Nobis fuit humiliter supplicatum, ut sibi super his opportunè providere de benignitate Apostolica dignemur.

4. Nos igitur cupientes super his salubriter providere, hujusmodi supplicationibus inclinati, universis, & singulis dilectis filijs quorumcumque Monasteriorum, & locorum Abbatibus pro tempore, & Conventibus dicti Ordinis auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus, ac etiam statuimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus nullus Princeps sæcularis, aut Dominus temporalis, etiam si Fundator Monasteriorum, & locorum ipsorum fuerit, prætextu Hospitalitatis hujusmodi, aut aliàs, aliquod ex ipsis Monasterijs gravare, & ultra duas noctes inibi, vel locis ad ipsa Monasteria pertinentibus, sub pœna excommunicationis, quam eos ipso factò incurrere volumus, remanere audeat, vel præsumat; sed de his, quæ sine gravamine eorundem Monasteriorum, & locorum ministrabuntur, contentus existat. Et nihilominus eisdem Abbatibus dicta auctoritate concedimus, quod ratione dictarum Ecclesiarum Parochialium (ut præfertur) annexarum, quamdiù in illis

perpetui Vicarij extiterint, in præfatis Synodis comparere, & interessè minime teneantur: nec ad id per locorum Ordinarios hujusmodi, seu aliàs à quoquam inviti valeant compelli, vel coarctari. Decernentes processus excommunicationis, aliasque sententias, & censuras, ac totum, & quidquid in contrarium forsàn attentari contigerit, ex nunc irrita fore, & inania. Præterea quibusvis Monachis, & Religiosis dicti Ordinis, etiam sub excommunicationis, & depositionis Ordinis pœna, ne de cætero pro quacumque causa, vel querela inter eos mota, vel movenda, in judicio, vel extra, præterquam auctoritate Apostolica, coram quacumque persona cujuscumque dignitatis, aut præminentia, etiam si Regalis, quæ non de dicto Ordine fuerit, per appellationem casu novitatis, vel aliàs, aliquem ex ipsis Religiosis trahere præsumant, vel audeant, eadem auctoritate districtius inhibemus; sed pro quibusvis suis causis, & querelis Religiosi ipsi coram Prælatibus suis dicti Ordinis, ac demùm in Capitulo Generali hujusmodi comparere, ac de jure, & justitiâ respondere teneantur; quod si secus egerint, sententiam excommunicationis hujusmodi incurrant, ac à jure suo cadant eo ipso.

5. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus Monasteriorum, locorum, & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque: aut si Principibus sæcularibus, & Dominis temporalibus, ac Religiosis prædictis, vel quibusvis alijs communiter, vel divisim à Sede Apostolica indultum existat, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

6. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum indulti, statuti, ordinationis, concessionis, decreti, inhibitionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præ-

præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Mantuæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, septimo Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XLIV.

Bulla confirmationis, & innovationis omnium Privilegiorum, Immunitatum, Conservatoriarum, Gratiarum, & Indultorum Ordinis Cisterciensis.

Aug. 4. an. 1459. **P**IUS Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

2 Et si quibuslibet personis Ecclesiasticis, ac Religiosis, præsertim illis, qui mundi contemnescentes illecebras in humilitatis habitu Regi cunctorum Principum in abstinentia, & divinis officijs suas animas devoverunt, ex paternæ pietatis officio teneamur assistere: professores tamen Cisterciensis Ordinis utriusque sexus eò ferventiori charitate complectimur, quò ipsum Ordinem in Dei Ecclesia conspicimus insignem, & uberi dilectione prosequimur: undè si quando privilegia, gratiæ, & indulta pro exaltatione, & incremento ejusdem Ordinis, ac pace, & tranquillitate in eo virtutum Domino militantium, per Romanos Pontifices prædecessores nostros, aut Imperatores, & Reges concessa, & indulta comperimus, ut perpetuam firmitatem obtineant, ea merentur Apostolici roboris Clypeo communiri.

3 Sanè petitio dilectorum filiorum Abbatis Cisterciensis Monasterij, Cabilonenfis Diœcesis, ejusque Co-Abbatum, Abbatissarum, & Conventuum Ordinis ejusdem Nobis nuper exhibita continebat: quod olim nonnulla privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, gratiæ, conservatoriæ, & indulta per felicis recordationis Innocentium IV. Alexandrum IV. Urbanum III. Gregorium VIII. Honorium III. Clementem V. & quàmplures alios

Romanos Pontifices prædecessores nostros, seu pro Romanis Pontificibus in eorum obedientijs habitos: ac etiam per recolendæ memoriæ Prælatos, Pontifices, Imperatores, ac Romanos, & alios Reges pro augmento divini cultus, & saluberrimo statu, & incremento Ordinis prælibati concessa fuerint pariter & indulta. Verùm sicut eadem petitio subjungebat, cum contingat interdum dicti Ordinis professores contra hujusmodi privilegia, & indulta per locorum Ordinarios, ac Prælatos, & alios, qui nomen Domini in vanum recipere non formidant, indèbitè molestari: pro parte dictorum Abbatum Cistercij, Co-Abbatum ejus, Abbatissarum, & Conventuum Ordinis prælibati Nobis fuit humiliter supplicatum, ut hujusmodi privilegijs, gratijs, & indultis, ac litteris prædecessorum Prælatorum, Pontificum, Imperatorum, & Regum præfatorum robor Apostolicæ confirmationis adjicere, & aliàs, ad eorum perpetuum robor obtinendum, partes Apostolicæ provisionis interponere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos igitur, eorundem prædecessorum vestigijs inhærentes, ac cupientes tranquillitati, & paci Abbatum, Abbatissarum, & Conventuum, ac professorum hujusmodi, quantum cum Domino possumus, providere, hujusmodi supplicationibus inclinati, privilegia, immunitates, libertates, exemptiones, conservatorias, gratias, & indulta per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, seu pro Romanis Pontificibus in eorum obedientijs habitos, Abbatibus dicti Monasterij Cistercij, ejus Co-Abbatibus, Abbatissis, & Conventibus Ordinis ejusdem conjunctim, vel divisim, ut præfertur, concessas, & concessas: necnon Prælatorum, Pontificum, Imperatorum, Regum, ac Dominorum temporalium litteras hujusmodi, & omnia & singula in eis contenta, prout ritè, & justè, ac rationaliter processerunt, ac præfato Ordini fuerunt servata, quorum omnium, & singulorum tenores de verbo ad verbum præsentibus haberi volumus pro sufficienter expressis, ex nunc in per-

petuum auctoritate Apostolica tenore presentium approbamus, ac etiam confirmamus, & presentis scripti patrocinio communimus. Universos, & singulos Ecclesie Prælatos, Patriarchas, Primate, Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, Priores, Decanos, Archidiaconos, Præpositos, Archipresbyteros, Officiales, ac alios in dignitate constitutos; necnon Principes Christianos, quacumque dignitate fulgentes, & eorum Officiarios, Civitatum quoque, Villarum, seu Communitatum Rectores, & Majores, rogantes, moventes, & hortantes attentè, eisque per Apostolica scripta in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis pœna districtè præcipiendo mandantes, quatenus prædictos Abbates, Abbatissas, Conventus, & personas Ordinis prænominati, præfatis privilegijs, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, gratijs, conservatorijs, & indultis, prout usi sunt, gaudere permittant pacificè, & quietè: contradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia juris remedia, appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis. Decernentes ea fore ubicumque, & quodcumque exhibita fuerint, vel ostensa, in iudicio, & extra in perpetuum observanda; ac ex nunc irritum, & inane quidquid impostèrùm contra approbationem, confirmationem, communionem, & decretum, nostra huiusmodi à quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit quomodolibet attentari.

5 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, communionis, rogationis, monitionis, hortationis, mandati, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Mantuæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, Pridie Nonas Augusti, Pontificatus nostri anno primo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XLV.

Quod transumptis omnium Privilegiorum Ordinis Cisterciensis alicujus Episcopalis simul, & Abbatialis Curie sigillo, ac duorum seu plurium legalium Notariorum subscriptionibus, & signis munitis, omnimoda fides adhibeatur: eisque in iudicio & extra perinde fectur, ac si ipsa originalia Privilegia exhiberentur.

I PIUS Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filijs Abbatum, & Conventui Monasterij Cisterciensis, Cabilonenfis Diocesis, salutem, & Apostolicam benedictionem. Fun. 29. an. 1463.

2 Solet Apostolicæ Sedis copiosa benignitas honestis votis poscentium benignè annuere, & pro eorum, ac Monasteriorum, in quibus divinis obsequijs mancipati sunt, indemnitatibus salubriter providere. Sanè pro parte vestra Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licèt vobis, ac præfato, & alijs Monasterijs vestri Ordinis, quàmplura privilegia, exemptiones, libertates, immunitates, & indulta fuerint ab Apostolica Sede concessa, prout in diversis litteris Apostolicis desuper confectis, quæ in Archivo ejusdem Monasterij ad perpetuum rei memoriam conservantur, plenius continetur. Quia tamen sæpè contingit, quod propter emergentium negotiorum opportunitates, & causas, & alias controversias, quæ super bonis dicti Ordinis sæpius oriuntur, ipsarum litterarum tenores ad Romanam Curiam, & alia remotissima loca in diversis judicijs vos exhibere oportet: vos instantis temporis malitiam, viarumque discrimina, & locorum distantiam non immeritò formidantes, litteras, & privilegia huiusmodi ad loca remota deferre pertimescitis, quo fit, ut ex hoc vestra, & Monasteriorum eorundem jura depereant, & eorum bona multipliciter dissipentur in non modicum vestrum, & Monasteriorum eorundem præjudicium, & gravamen. Quare pro parte vestra Nobis fuit humiliter supplicatum, ut indemnitati vestræ super his opportunè providere paternam diligentia curaremus.

Nos

3 Nos itaque hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore presentium decernimus, ac vobis pariter indulgemus, quod transumptis alicujus Episcopalis simul, & Abbatialis Curiae sigillis munitis, ac duorum seu plurium legalium Notariorum subscriptionibus, & signis subscriptis, & subsignatis, omnimoda fides adhibeatur, eisque in judicio, & extra, ac ubicumque fuerint exhibita vel producta, perinde stetur: ipsaque transumpta omnimodam rei, seu facti certitudinem faciant, & illud idem robur obtineant in omnibus & per omnia, ac si ipsa originalia privilegia seu litterae forent exhibita vel ostensa.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae constitutionis, & indulti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quadringentesimo sexagesimo tertio, tertio Kalendas Julij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XLVI.

Quod omnes Cisterciensis Ordinis persona, ac etiam Donati, Familiares, Aeconomi, Commensales, caterique utriusque sexus dicti Ordinis dependentes, aut famuli, ab omnibus Ecclesiasticis censuris, & poenis, criminibus, & excessibus, etiam Sedi Apostolica reservatis, in mortis articulo per Confessorem Ordinis absolvi possint: Ac plenariam remissionem peccatorum, & sanctissimum Jubileum consequantur.

Dec.
13.an.
1475.

I **S**ixtus Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filiis universis Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Monachis, Militibus, Monialibus, Novitijs, Conversis, Donatis, Familiaribus, continuis Commensalibus, Aeconomis, Procuratoribus, & alijs personis utriusque sexus Cisterciensis Ordinis,

presentibus & futuris, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Sacrosanctae Religionis vestrae puritas, vitae sanctimonia, fervor devotionis, ac in Dominici agricultura labor assiduus, quibus ad supernum brachium feliciter comprehendendum, caeterisque fidelibus impetrandum, totis insudatis viribus Nos provocant, ut antiqui hostis jacula, quibus vos, caeterosque spiritualis vitae sectatores impetere, atque impedire nititur, scuto nostrae protectionis tanto propellamus diligentius, quanto de vestri profectus frustratione, si forte (quod absit) calidi hostis decepti versutijs in vanum cureretur, amplius doleremus. Hinc est, quod Nos saluti animarum vestrarum consulere cupientes, dilecti filij Humberti Abbatis Cistercij devotis supplicationibus inclinati, ut Confessor idoneus de Ordine vestro, quem quilibet vestrum ad hoc duxerit eligendum, confessionibus vestris diligenter auditis, ab omnibus, & singulis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis, a jure, vel ab homine quomodolibet latis, quibus quomodolibet ligati fueritis, seu alter vestrum ligatus fuerit, necnon pro commissis per vos, & quemlibet vestrum criminibus, excessibus, delictis, & peccatis quibuscumque, quantumcumque enormibus, etiamsi talia fuerint, propter quae Sedes Apostolica merito foret consulenda, semel in mortis articulo debitam vobis, & quilibet vestrum absolutionem impendere, ac poenitentiam salutarem injungere: necnon omnium peccatorum vestrorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fueritis, plenariam remissionem, necnon sanctissimum Jubileum, sive omnes, & singulas Indulgentias, ac plenariam omnium peccatorum vestrorum remissionem per Nos, & praedecessores nostros Romanos Pontifices Christifidelibus personaliter anno Jubilai Romam venientibus, & Ecclesias ad hoc statutas, & deputatas verè contriti, & confessi visitantibus, quovis modo concessas: & quas consequuntur, ac consequi possunt, ac si personaliter veniretis, & easdem Ecclesias

per

per tempus ad hoc statutum visitaretis, ac omnia, & singula per Nos, & prædecessores nostros pro Jubilæo, sive Indulgentijs, & remissionibus hujusmodi consequendis ordinata adimpleretis, consequeremini, & haberetis, seu consequi, & habere possitis, vobis in sinceritate fidei, unitate Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia, & devotione nostra, ac successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium persistentibus, auctoritate Apostolica concedere valeat: Ita tamen, quod si vobis, vel alteri vestrum in aliqua infirmitate gravi, remissio, & Jubilæum, sive Indulgentiæ hujusmodi concedantur, & mors inde non sequatur, nihilominus absoluti maneatis, & quilibet vestrum maneat, ut præfertur, ac plenaria remissio, & Jubilæum, seu Indulgentiæ hujusmodi in vero mortis articulo iterum impendi possint, & vobis, ac vestrum cuilibet, ac si alia non præcessisset, suffragari, devotioni vestræ tenore præsentium indulgemus. Sic tamen, quod idem Confessor de his, de quibus fuerit alteris satisfactio impendenda, eam vobis, & alteri vestrum, ad quem spectabit, per vos, & dictum alterum vestrum, si supervixeritis, aut supervixerit, vel per alios, si fortè tunc transiveritis, aut transiverit, faciendam injungat, quam vos, seu dictus alter vestrum, aut illi facere teneamini, ut præfertur. Et ne (quod absit) propter hujusmodi gratiam procliviores reddamini ad illicita impoterum committenda, volumus, quod si ex confidentia remissionis hujusmodi, aliqua fortè alter vestrum committere, quoad illa prædicta remissio, & Jubilæum, sive Indulgentiæ hujusmodi illi nullatenus suffragentur: præsentibus perpetuis futuris temporibus duraturis.

3 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, Idus Decembris, Pontificatus nostri anno quinto.

gentesimo septuagesimo quinto, Idus Decembris, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XLVII.

Quod omnes persone Ordinis Cisterciensis ad Capitulum Generale accedentes quolibet anno tunc, & infra viginti dies sequentes, ab omnibus censuris, & pœnis Ecclesiasticis, necnon peccatis, criminibus, & excessibus, etiam Sanctæ Sedis reservatis, absolvi possint: & super irregularitate dispensari à quolibet idoneo Confessore ab ipsis eligendo, cum plenaria remissione peccatorum.

1 **P**hilippus miseratione Divina *April.*
Episcopus Portuensis, Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis. *3. an.*
Universis, & singulis præsentibus litteras, sive præsens publicum transumpti instrumentum inspecturis, visuris, lecturis, pariter & auditoris, salutem in Domino, & præsentibus fidem indubiam adhibere. Quia ratio exigit, & æquitas persuadet veritati testimonium perhibere; idcirco ad universitatis vestræ, & cujuslibet vestrum notitiam deducimus, & deduci volumus per præsentibus, quod supplicationem originalem manu Sanctissimæ in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Sixti Divina providentia Papæ IV. in Reverendissimorum, & Reverendorum in Christo Patrum, & Dominorum, Dominorum Guillelmi Ostiensis, Bernardi Sabinensis Episcoporum, Philiberti tituli Sanctæ Lucie in Silice Presbyteri miseratione Divina Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium: Petri Episcopi Tirafonensis, ac bonæ memoriæ Humberti quondam Cistercij, & Joannis Monasterij Beatæ Mariæ de Balerna Cisterciensis Ordinis, Bisuntinensis, & Cabilonensis Dioecesium Abbatum, à nostra præsentia signata, unâ cum clausulis, & ejus signatura Nobis præsentata recepimus, hujusmodi sub tenore.

2 Beatissime Pater, licet Sacer Ordo Cisterciensis in summa puritatis, & de-

devotionis perfectione fundatus, tamdiu in vitæ sanctimonia, & per universa orbis climata ad ædificationem Ecclesiæ Militantis cum odore virtutum eximio Religionis decore eminenter floruerit, & resplenduerit: quamdiu juxta primævas Sanctorum Patrum institutiones Abbates, & personæ regulares ipsius Ordinis ex diversis Regnis, Provincijs, & alijs mundi partibus singulis annis diligenter ad Capituli Generalis celebrationem, & frequentationem accedere, & secundum ipsius statuta regularia vitæ cursum componere, vitæque, & defectus contingentes reprimere, & emendare potuerunt; tamen ab aliquibus annis citrà propter guerrarum turbines, distantias locorum, Commendas de diversis Monasterijs ejusdem Ordinis factas, aliorumque sinistrorum eventuum, multiplices infractus dicti Abbates, & personæ regulares ejusdem Ordinis parvo numero præfatum Generale Capitulum frequentare solent: undè Ordo ipse, qui priùs in terris erat, velut Paradisus voluptatis Cœlestis, nunc quasi derelictus penè conversus est in ruinam, & desolationem, & miserandam patitur jacturam. Cùm autem, Pater Sancte, non nisi per adventum dictorum Abbatum, & personarum regularium ejusdem Ordinis ad solemnem frequentationem, & annuam celebrationem ejusdem Capituli Generalis subveniri, & ut id, quod in eodem Ordine Dei gratia adhuc superest, conservari, & augeri: quod verò deperditum est, & colapsum reparari, & restaurari possit: supplicat Sanctitati vestræ devotus Orator vester, frater Himbertus Abbas Monasterij Cisterciensis, Cabilonensis Diœcesis, qui pro reparatione ejusdem Ordinis, ut præfati Abbates, & aliæ personæ ejusdem Ordinis ad dictum Generale Capitulum annis singulis transeant, & accedant, summoperè desiderat: quatenus in præmissis opportunè providendo: & Abbatum, & personarum prædictarum, animarum saluti salubriter consulendo, omnibus, & singulis Abbatibus, Prioribus, Monachis, Novitijs, Conversis, Donatis, Servitoribus, continuis Commensalibus, Procuratoribus, Nuntijs, & alijs ejusdem

Ordinis personis præsentibus, & futuris, qui perpetuis futuris temporibus dicto Generali Capitulo interfuerint, ut Confessor idoneus de dicto Ordine, cui secundum Ordinis instituta ex priorum Abbatum ordinatione aliàs confiteretur: & quem tunc, vel infra viginti dies immediatè sequentes ad hoc quilibet ipsorum duxerit eligendum, eos, & eorum quemlibet ab omnibus, & singulis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, inflictis, & promulgatis, ac ferendis, promulgandis, & infligendis, alijsque eorum peccatis, delictis, criminibus, & excessibus quibuscumque, quantumcumque enormibus; etiamsi talia fuerint, propter quæ merito Sedes Apostolica foret consulenda, annis singulis quoties dicto Generali Capitulo interfuerint, semel duntaxat absolvere, & eis pro commissis pœnitentiam salutarem injungere: Necnon super irregularitate quovis modo, & qualitercumque contracta, & contrahenda cum eis, & eorum quolibet dispensare: Necnon plenariam remissionem, & absolutionem omnium, & singulorum peccatorum suorum tunc impendere possit, & valeat, licentiam, & facultatem concedere, & indulgere: Et insuper, quod transumptum præsentis supplicationis manu alicujus Notarii publici signatum, & sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici sigillatum valeat, & eisdem suffragetur, ac si præsens supplicatio apud quemlibet eorum existere, decernere, & declarare dignemini, de gratia speciali, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Fiat ut petitur. F. Et de absolutione ab omnibus etiam reservatis casibus, & censuris, & de plenaria remissione omnium peccatorum; & de dispensatione super irregularitate quovis modo contracta. Et semel duntaxat singulis annis pro præsentibus, & futuris Abbatibus, Prioribus, Monachis, Novitijs, Conversis, Donatis, Servitoribus, Commensalibus, Procuratoribus, Nuntijs, & alijs ejusdem Ordinis personis quibuscumque, quæ

Generali Capitulo interfuerint : Et quod hujusmodi facultas duret perpetuò: Et quod de præsentibus sub sigillo alicujus Prælati Ecclesiastici, & signo Notarij publici possit fieri transumptum, cui fides adhibeatur : Et quod præsentis supplicationis sola signatura sufficiat absque aliarum litterarum Apostolicarum desuper confectio-
ne. Fiat. F.

3 Qua quidem supplicatione sic per Nos recepta, visa, & diligenter inspecta, fuimus pro parte Reverendorum Patrum Dominorum Joannis Abbatis Monasterij Sancti Bernardi Valentiniensis, in Romana Curia Procuratoris Generalis, ac Joannis Abbatis Monasterij Beatae Mariæ de Balerna præfati, debita cum instantia requisiti, quatenus supplicationem ipsam originalem, quæ per diversa loca ad singulorum vota commodè deferri non potest, in forma authentica transumi, & exemplari, ac in publicam transumpti formam redigi mandare dignemur. Nos igitur Philippus Cardinalis præfatus, attendentes requisitionem hujusmodi fore justam, & consonam rationi, supplicationem prædictam per Notarium publicum infrascriptum transumi, & exemplari, ac in publicam transumpti formam redigi mandavimus: decernentes, quod hujusmodi transumpto tanta fides adhibeatur ubique locorum, quanta dictæ supplicationi originali daretur, & adhiberetur, si in medium produceretur. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum præsentis litteras, sive præsens publicum instrumentum exinde fieri, & per Notarium publicum infrascriptum subscribi, & publicari mandavimus, sigillique nostri iussimus, & fecimus appensione muniri. Datum, & actum Romæ in Domibus residentia nostræ sub anno à Nativitate Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto, Indictione nona, die verò Mercurij tertio mensis Aprilis, Pontificatus præfati Sanctissimi Domini nostri Domini Sixti Papæ IV. anno quinto. Præsentibus ibidem Reverendis in Christo Patribus, & Dominis Dominis Antonio Maria Limensi, & Baptistata Vvintemilliensi Episcopis, ac Ve-

nerabili viro Domino Petro de Plaza Presbytero, Canonico Parmensi, testibus ad præmissa vocatis specialiter, & rogatis.

4 Et Ego Franciscus Beliardus, Canonicus Parmensis, publicus Apostolica, atque Imperiali auctoritatibus Notarius, quia præinsertæ supplicationis copiam, unà cum originali supplicatione collationavi, & illam concordare feci, ac præsentis transumpti petitioni, & decreto, omnibusque alijs, & singulis dum sic, ut præmittitur, per Reverendissimum in Christo Patrem, & Dominum Dominum Philippum Episcopum, & Cardinalem præfatum, & coram eo agerentur, dicerentur, & fierent, unà cum prænominatis testibus præsens interfui, eaque omnia, & singula sic fieri vidi, & audivi. Idcirco hoc præsens publicum instrumentum manu alterius, me alijs occupato negotijs, fideliter scriptum exinde confeci, subscripsi, & publicavi, cum appositione nominis, & signi mei consueti, unà cum præfati Reverendissimi Domini Cardinalis sigilli appensione rogatus, & requisitus, in fidem, & testimonium omnium, & singulorum præmissorum.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA XLVIII.

Per generalem Indulgentiarum revocationem non derogatur facultas de eligendo Confessore Cisterciensibus ad Capitulum Generale accedentibus concessa.

I **U**Niversis, & singulis Abbatibus, Prioribus, Monachis, Donatis, & Conversis Ordinis Cisterciensis, salutem, & Apostolicam benedictionem. Julij
23. an.
1481.

2 Concessimus aliàs vobis, & singulis vestrum, ad Generale Capitulum vestri Ordinis accedentibus, facultatem eligendi Confessorem, sub certis modo, & forma, prout in alijs nostris desuper confectis litteris plenius continetur. Cum autem omnes hujusmodi facultates revocatæ per Nos fuerint, humiliter Nobis de opportuno confirmationis remedio supplicari curastis.

Nos

3 Nos hujusmodi supplicationibus inclinati, tenore præsentium, facultatem hujusmodi de eligendo Confessore vobis concessam, juxta tenorem earundem litterarum confirmantes, & approbantes, eam in suo pristino robore, & vigore esse, ac persistere decernimus, & declaramus: perinde ac si revocatio nostra hujusmodi quoad illam nullatenus emanasset. Dicta revocatione, cæterisque in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque.

4 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die vigesima tertia Julij millesimo quadringentesimo octogesimo primo, Pontificatus nostri anno decimo. L. Grifus.

Concordat prout est in Diffinitionibus Ordinis de Alcantara.

SCRIPTURA LXIX.

Confirmatio, & innovatio Privilegiorum Honorij III. de anno 1224. & Martini V. de anno 1424. super exemptione Decimarum de terris, & possessionibus Ordinis Cisterciensis ante Concilium Generale acquisitis, ac etiam de illis, quas alijs concesserint excolendas, necnon de novalibus acquisitis, vel acquirendis ante, vel post memoratum Concilium, quomodocumque excolantur.

Sept. 26. an. 1482. **S**ixtus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2 Dispositione Divina grægi Dominico (quamvis immeriti) præidentes, dum præclara dilectorum filiorum Abbatis Cisterciensis, ejusque Co-Abbatum, & Priorum, ac dilectarum in Christo filiarum Abbatissarum, & aliarum personarum Cisterciensis Ordinis, honestatem, & merita Deo grata, & hominibus accepta, intra nostræ mentis arcana recensemus, & ad commendabiles fructus, quibus operosis eorum ministerijs erga ipsum Deum, & homines hujusmodi indefignanter exuberant, nostros diffundimus cogitatus: vota illa ad exauditionis gratiam favorabiliter admittimus, per quæ ipsorum statui, & indemnitatibus consulitur; & quæ in illorum profectum emanasse comperi-

mus, præsidio muniminis Apostolici libenter solidamus: illa etiam pro potiori cautela de novo eis concedendo. Sanè pro parte Abbatis, Co-Abbatum, Priorum, Abbatissarum, & personarum prædictorum Nobis nuper exhibitæ petitio continebat, quod olim felicis recordationis Honorij Papa III. prædecessor noster, ut nullus ab eis de terris suis ante Generale Concilium acquisitis, etiam de illis, quas alijs concesserant excolendas, & ad eos redderant, si eas manibus proprijs aut sumptibus colerent, Decimas exigere, aut extorquere præsumeret, inter alia inhibuit. Et deinde piæ memoriæ Martinus Papa V. etiam prædecessor noster, Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Præpositis, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos suæ super hoc confectæ litteræ pervenirent, expressè mandavit, ut Abbatem Cisterciensem, ac omnes, & singulos Abbates, Priores, Abbatissas, ac omnia, & singula Monasteria, necnon singulares personas dicti Ordinis præsentia, & futura, ubicumque pro tempore consistentia, à præstatione Decimarum, tam de possessionibus habitis ante, & post Concilium antedictum, quam de cætero habendis, & tam de novalibus, sive ante, sive post hujusmodi Concilium acquisitis, & acquirendis, quæ proprijs sumptibus excolebant, seu excolerent, quam aliàs quomodocumque, & qualitercumque excolerentur: & etiam de illis possessionibus, de quibus aliquis hætenus perciperet, necnon de hortis, virgultis, piscationibus suis, ac de suorum animalium nutrimentis singuli ipsorum omnino servarent immunes; contradictores per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc etiam, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis, prout in ipsorum prædecessorum litteris desuper confectis pleniùs continetur.

3 Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, litteræ ipsæ incipiant ventustate consumi, & propterea de illis, ac contentis in eisdem, successu temporis ab aliquibus hæsitari posset, pro

parte Abbatis Cisterciensis, Co-Abbatum, Priorum, Abbatissarum, & personarum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut litteras prædictas, ac omnia, & singula in eis contenta, pro illorum subsistentia firmiori confirmare, & approbare, ac aliàs ipsis in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos tranquillitatem, & utilitatem ipsius Ordinis, ac singularum personarum ejusdem supremis desiderantes affectibus, litteras tam Honorij, quàm Martini prædecessorum hujusmodi, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ratas, & gratas habentes, illas cum omnibus in his contentis clausulis Apostolica auctoritate præsentium tenore confirmamus, & approbamus, ac juxta omnimodas earum continentias, & formas in sui roboris firmitate perpetuò subsistere decernimus, suppletentes omnes, & singulos defectus, siqui forsàn intervenerint in eisdem: & nihilominus pro potiori cautela Abbatem Cisterciensem, ac omnes, & singulos Abbates, Priores, Abbatissas, necnon omnia, & singula Monasteria præsentia, & futura, ubilibet existentia, singulares personas dicti Ordinis à præstatione Decimarum, tam de possessionibus habitis ante, & post Concilium prædictum, quàm de cætero habendis, & tam de novalibus, sive ante, sive post Concilium hujusmodi acquisitis, & acquirendis, quæ proprijs sumptibus excolunt, & excolunt, quàm aliàs quomocumque, & qualitercumque excolantur: & etiam de illis possessionibus, de quibus aliquis hætenus percepit, necnon de hortis, virgultis, & piscationibus suis, & de nutrimentis suorum animalium, auctoritate Apostolica prædicta de speciali gratia penitus eximimus, & exempta fore perpetuò decernimus per præsentem, dicti Concilij, & quibuscumque alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque in contrarium editis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, non obstantibus quibuscumque.

5 Verùm, quia difficile foret præsentem originales litteras ad singula, in

quibus de eis fides forsàn facienda foret, loca deferre, volumus, ac dicta auctoritate decernimus, ipsarum transumptis alicujus Episcopalis, aut Superioris Ecclesiasticæ Curia, seu Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Metròpolitana, vel Cathedralis Ecclesiæ Canonici sigillo, & manu ac subscriptione alicujus Notarij publici munitis, tamquam præsentibus litteris, si exhiberentur, in judicio, & extra, plenam fidem ubilibet adhiberi, perindè ac si eadem præsentem litteram exhibitam forent, vel ostensam.

6 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, suppletionis, constitutionis, exemptionis, decreti, statuti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo secundo, sexto Kalendarum Octobris, Pontificatus nostri anno duodecimo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA L.

Confirmatio litterarum Sixti IV. de anno 1475. præcipientium Commendatarijs Cisterciensibus certum numerum Monachorum in suis Monasterijs habere; integras Horas, & Anniversaria celebrare; ædificia conservare; bona alienata reducere; subsidia, & contributiones persolvere; & duplex inventarium facere; necnon & Monachis, Novitijs, & Donatis semel in anno Abbati sua peccata confiteri, & in scriptis omnia bona ad eorum usum pertinentia fideliter manifestare.

1 Innocentius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Nov. 7. an. 1485.

2 Ex Apostolicæ Sedis provisione, necnon personarum devotarum, præsertim sub regulari observantia Domino famulantium, pia devotione pro-

ve-

venire dignoscitur, ut Romanus Pontifex, quandoque prædecessorum suorum Romanorum Pontificum concessa innovet, & innovata auctoritate Apostolica communiat, ut eò firmitus producent, quò sæpius fuerint Sedis Apostolicæ auctoritate, & protectione circumfulta. Dudum siquidem à felicis recordationis Sixto Papa IV. prædecessore nostro emanarunt litteræ tenoris subsequenti.

3 Sixtus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Cura nostra in varijs rebus quotidie emergentibus agitata circa hoc potissimè versatur, ut Pastorale officium in Sacræ Religionis Cisterciensis statu felici extendentes, ita ope nostræ provisionis salubriter provideamus, quod Ordo ipse, illiusque Monasteria, loca, & personæ in spiritualibus, & temporalibus detrimenta non sustineant, sed optatæ felicitatis proficiant incrementis. Sanè licet Monasteria, & loca ejusdem Ordinis ab eorum primæva fundatione honorificè constructa, ac fructibus, redditibus, & proventibus pro sustentatione Abbatum, Monachorum, Ministrorum, & aliarum personarum inibi divinis laudibus insistentium competenter dotata, Librisque, Calicibus, & alijs Ornamentis divino cultui necessarijs munita, ac in vera obedientia suorum Superiorum persistentes numero sufficienti Monachi, quibus honestè in victu, & vestitu providebatur, instituti fuerunt; tamen ab aliquibus temporibus citra (sicuti veridica relatione accepimus) Monasteria, & loca ejusdem Ordinis, quæ nonnullæ personæ Ecclesiasticæ, Sæculares, & Regulares ex concessione, & dispensatione Sedis Apostolicæ in Commendam obtinent, & eorum structuris, & ædificijs ruunt: illorumque bona mobilia, & immobilia, necnon fructus, redditus, & proventus dissipantur: regularis observantia in illis, sicut deceret, non observatur: Officium Divinum decenter non solvitur: Monachi instituti non sunt numero sufficienti: & existentes victum, & vestitum non habentes, ut deceret (proh do or!) ab obedientia suorum Superiorum retrahuntur: Ordo, Monasteria, & loca hujusmodi

confunduntur, & non modica patiuntur detrimenta in ipsius Ordinis illusionem, Divinæ Majestatis offensam, ac perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum. Hinc est, quod Nos attendentes præmissa adeò esse notoria, quod nulla possunt tergiversatione zelari; quodque si super eisdem non provideatur, Monasteria, & loca ipsa penitus desolata manebunt: ac illa, necnon Ordo ipse irreparabilia patiuntur damna: ac cupientes, prout nostro incumbit officio, præmissis, ac scandalis, quæ propterea exoriri possunt, congruentibus remedijs obviare, ac indemnitatibus Ordinis, Monasteriorum, locorum, Monachorum, Ministrorum, & personarum eorundem, quantum cum Deo possumus, opportunè providere, motu proprio, non ad aliquorum instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia omnes, & singulas personas Sæculares, & quorumcumque Ordinum Regulares præsentis, & futuras, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, nobilitatis, excellentiæ, præminentiæ, & conditionis fuerint, quæ Monasteria, & loca ejusdem Ordinis, seu eorum aliquod in Commendam obtinent impresentiarum, & forsàn obtinebunt imposterum ubique locorum, etiam in Romana Curia commorantes, etiam si Archiepiscopali, Episcopali, vel aliqua alia Ecclesiastica, vel mundana dignitate fungantur, aut nostri, & Sedis prædictæ, seu prædecessorum, aut successorum nostrorum Romanorum Pontificum Notarij, Subdiaconi, Acoliti, Capellani, Cubicullarij, seu alios Officiales, vel Familiares, aut fructuum, reddituum, & proventuum Camera Apostolicæ debitorum Collectores, Subcollectoresvè existant, & quocumque exemptionis privilegio, etiam ratione personarum, & beneficiorum suorum gaudeant, & muniantur; eorumque in ipsis Monasterijs, & locis Vicarios, Officiarios Sæculares, & Regulares, Monachos, Receptores, Servitores, & OEconomos, ac eorum quemlibet, illorum, & cujuslibet ipsorum nomina, & cognomina, qualitates præsentibus expressis habentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium monemus

primò, secundò, & tertio, & peremptoriè communitè, & divisim, ac eis, & eorum cuilibet in virtute sancte obedientie, & sub poenis, sententijs, & censuris infra scriptis, quas ferimus in his scriptis, & quas, ac earum quamlibet contrafacientes, eorumque complices, fautores, & adhaerentes, ac eorum quemlibet eo ipso incurrere volumus, districtè præcipiendo mandantes, motu, & scientia similibus, quatenus omni appellatione sublata, & remota, infra terminum eisdem personis, seu Commendatarijs, ut præfertur, Monasteria, & loca hujusmodi in Commendam pro tempore obtinentibus, per Patrem Abbatem cujuslibet ipsorum Monasteriorum, & locorum, seu illius, ac Capituli Generalis dicti Ordinis ad hoc Commissarium super præmissis, & infra scriptis, ac eorum quolibet, qualitate negotij pro tempore occurrentis pensata, statuendum, & præfigendum, & quem ex nunc, prout ex tunc, & è converso, eisdem, & earum cuilibet pro tertio, & peremptorio termino, ac monitione Canonica statuimus, præfigimus, & assignamus: in Monasterijs, & locis hujusmodi pro tempore commendatis numerum Monachorum per Patrem Abbatem, aut Commissarium præfatos, facultatibus ipsorum Monasteriorum, & locorum etiam pensatis, instituendum, taxandum, & moderandum habeant, sustineant, foveant, & conservent: necnon Monachis, Novitijs, Ministris, & alijs ipsorum Monasteriorum, & locorum personis sufficienter, & honestè de victu, & vestitu in Dormitorio, Refectorio, & ubique, secundum ipsius Ordinis laudabilem consuetudinem, & prout fit, & fieri consuevit in alijs Monasterijs dicti Ordinis non commendatis, dictum numerum Monachorum, Ministrorum, & Novitiorum prædictorum, ut præfertur, moderandum, instituendum, & taxandum directè, vel indirectè, nullo unquam tempore, quovis quaesito colore minuendo, provideant: ac sollicitè, & debitè in eisdem Monasterijs, & locis, ut præfertur, commendatis, Divinum Officium, tam in Horis Canonicis, quam Beatae Mariæ, & Defunctorum, morosè, devotè, & integrè ejusdem Ordinis

cæremonijs servatis, competentibus, & debitis horis persolvere: Missas ejusdem Ordinis, & fundatas, necnon Anniversaria, ac quæcumque ordinata suffragia recitare, & dicere: ac secundum arbitrium, & judicium Patris Abbatis, seu Commissarii prædictorum adificia, tam in Monasterijs, & locis sic, ut præfertur, commendatis, quam extra necessaria construere: adificata, constructa, & ruinosa quatenus indigebunt reparare, & restaurare: ac in coopertoria, & alijs necessarijs omnibus, & singulis in bono, & condecienti statu manutenere: jura, libertates, possessiones, census, fructus, redditus, & proventus, Clenodia, Calices, Cruces, Reliquiaria, Pontificalia, Jocalia, Vestes sacras, Ornamenta Ecclesiastica, Libros, Chartas, Vasa argentea, & cujusvis alterius metalli, supellectilia, & quæcumque alia bona mobilia, & immobilia, ad Monasteria, seu loca hujusmodi commendata, seu aliquod ipsorum spectantia, & pertinentia, alienata, vel distracta, seu transportata ad jus, & proprietatem ipsorum Monasteriorum, & locorum reducere, & reponere: ac omnia illa, & singula alia contra omnem personam suadente justitia per se, vel alios cum omni diligentia defendere, tueri, & prosequi faciant, & cum effectu procurent. Necnon Patri Abbati, seu Commissario præfatis omnia, & singula charitativa subsidia, & contributiones per Generale Capitulum ejusdem Ordinis præfato Ordini, aut Abbatibus ejusdem pro tempore imponenda, plenariè, & integrè, secundum portionem eis juxta ipsius Ordinis institutiones taxatam, vel taxandam, exhibeant, & persolvant: eisque Patri Abbati, & Commissario in omnibus, & per omnia pareant efficaciter, & obediant: ac omnia, & singula per Patrem Abbatem, & Commissarium præfatos circa præmissa, aut aliquod eorundem, vel alia ejusdem Ordinis pro qualitate temporis explicanda, & ordinanda negotia, illa omnia, & singula, ac si de verbo ad verbum etiam præsentibus infererentur, pro expressis habentes, & haberi volentes, realiter & cum effectu faciant, & adimplere procurent: prout & quem-

quemadmodum prædictorum Commendatorum, & aliorum ejusdem Ordinis Monasteriorum Abbates hæcenus fecerunt, & facere consueverunt, & debuerunt, ac pro tempore existentes facient: inhibentes nihilominus eisdem personis, sive Commendatarijs Sæcularibus, vel Regularibus, Monasteria, & loca hujusmodi in Commendam pro tempore obtinentibus, præsentibus, & futuris sub eisdem sententijs, & pœnis, ne bona mobilia, aut immobilia hujusmodi, seu aliqua alia ad prædicta Monasteria, seu loca commendata, hujusmodi spectantia, quovis modo alienare, aut de novo infeudare, seu extra manus deceptorum, seu pro tempore per Conventus ipsorum Monasteriorum deputandorum, manus ponere præsumant. Et si (quod absit) mandatis, monitionibus, & inhibitionibus hujusmodi non paruerint, seu præmissa, & infra-scripta, vel aliquod eorum non observaverint, & in quantum eos tangunt, & concernunt, seu tangere, & concernere poterunt, quomodolibet in futurum fecerint, non observari, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, personas, seu Commendatarios præfatos, eorumque Officiarios, Procuratores, Factores, Adhærentes, Monachos, Receptores, OEconomos, Vicarios, & Administratores, omnesque alios, & singulos in præmissis culpabiles, & rebelles, ac eorum quemlibet excommunicamus, & anathematizamus: ac prædictorum, & aliorum Monasteriorum, & locorum regimine, & administratione, necnon omnibus, & singulis alijs Ecclesiasticis Sæcularibus, & Regularibus, Beneficijs, Canonicatibus, Præbendis, Dignitatibus, Personatibus, Administrationibus, & Officijs cum cura, & sine cura, necnon annuis pensionibus, eis, & eorum cuilibet, seu quorumcumque Monasteriorum, aut locorum, seu Mensarum, vel Beneficiorum Ecclesiasticorum fructibus, redditibus, & proventibus pro tempore assignatis, quæ in quibusvis Ecclesijs, sive locis obtinent, & percipiunt respectivè, motu, scientia, & auctoritate similibus privamus: & ad illa, vel quæcumque alia similia, vel dissimilia Monasteria, loca, Officia, &

Beneficia obtinenda perpetuò inhabilitamus: ipsosque omnes, & singulos excommunicationis, & anathematis sententias, ac privationis, & inhabilitationis pœnas hujusmodi incurrisse, & incidisse; necnon excommunicatos, anathematizatos, ac Monasterijs, locis, illorumque regimine, & administratione, Officijs, Beneficijs, ac pensionibus prædictis privatos, & ad illa, & alia impostèrùm obtinenda inhabiles fuisse, & esse declaramus, & decernimus.

4 Et insuper volumus, & perpetuò observandæ constitutionis, edita auctoritate, motu, & scientia similibus statuimus, & ordinamus, quod si contingat aliquod Monasterium ejusdem Ordinis de novo alicui Archiepiscopo, vel Episcopo, seu cuicumque alteri etiam dignitate prædito, quavis auctoritate commendari, per illius Patrem Abbatem, seu ipsius, vel ejusdem Ordinis Commissarium, præsentem ipsius Monasterij Commendatario, aut ejus legitimo Procuratore, de bonis ipsius Monasterij fiat inventarium, cujus unum duplum teneat ipse Commendatarius, & aliud apud Conventum ejusdem Monasterij maneat: ipseque Commendatarius antequam possessionem regiminis, & administrationis bonorum dicti Monasterij recipiat, juramento solemniter bona ipsa fideliter tractare, administrare, conservare, & defendere juret: & juramentum solemniter ab Abbatibus ipsius Ordinis in eorum assumptione præstare solitum; videlicet, quod bona mobilia, aut immobilia dicti Monasterij contra statuta dicti Ordinis non vendet, non alienabit, aut impignorabit, seu de novo infeudabit per se, vel alium, quocumque titulo, vel colore, sub pœnis, & sententijs prædictis, & infra-scriptis præstet.

5 Et insuper, quod Monachi, Novitij, Conversi, & Donati cujuslibet ipsorum Monasteriorum, & locorum ejusdem Ordinis Commendatorum, ut præfertur, semel in anno Patri Abbati, seu Commissario prædictis de omnibus peccatis, & excessibus per eos, & eorum quemlibet ab ultima confessione Patri Abbati, seu Commissario præfatis facta, commissis, & perpetratis confite-

ri integrè: & tunc sine fraude in scriptis omnium bonorum apud eos, & in eorum usum pro tempore existentium qualitatem, & quantitatem dare: Novitijque ipsi Ordinem ipsum profiteri volentes, in manibus Patris Abbatis, seu Commissarij ipsius professionem expressè emittere debeant, & teneantur: ab ipsis Patre Abbate, seu ejus Commissario benedictionem in talibus secundum instituta ejusdem Ordinis concedi solitam humiliter recipiendo. Patri Abbati verò, & Commissario præfatis, ut eosdem pro tempore eis confitentes de his, quæ eis confessi fuerint (nisi talia existant propter quæ meritò Sedes Apostolica fuerit consulenda) sicut Monachos proprios absolvere, & pœnitentiam salutarem injungere. Ac etiam in dictis Monasterijs, sive locis commendatis commorantium confessiones audiant, & similem, vel potestatem limitatam absolvendi habeant, perpetuò deputare possint, licentiam concedimus pariter, & facultatem.

6 Præterea dilectis filijs universis prædictorum Monasteriorum, & locorum pro tempore commendatorum Patribus Abbatibus per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, seu quilibet ipsorum in Monasterijs, & locis prædictis eis subditis, per se, vel alium, seu alios, præsentis litteras, & omnia, & singula in eis contenta, ubi, quando, & quotiens expedire viderint, solemniter publicantes, faciant sub sententijs, censuris, & pœnis prædictis, ut præfertur, per Nos latis, omnia, & singula in præsentibus litteris contenta, & eorum quodlibet auctoritate prædicta inviolabiliter adimpleri, & observari: necnon omnes, & singulos, quos eis summarè constiterit in præmissis, & circa ea, seu aliquod ipsorum culpabiles, ac excommunicationis, & alias pœnas prædictas incurrisse, excommunicatos, & anathematizatos, ac Beneficijs, Monasterijs, Officijs, & Pensionibus prædictis privatos, & ad illa, ac alia imposterum obtinenda inhabiles publicè, ac etiam specificè, & nominatim denuntient, & faciant ab alijs nuntiari, ac ab omnibus Christifidelibus arctius evitari, donec mandatis, & monitionibus, ac alijs

præmissis per Patrem Abbatem, seu Commissarium præfatos ordinandis plenariè, & integrè paruerint, & ab eisdem sententijs, & pœnis absolutionis beneficium meruerint obtinere: contradictores in præmissis quoslibet, & rebelles, cujuscumque dignitatis, præminentia, nobilitatis, status, gradus, ordinis, excellentia, aut conditionis, ut præfertur, fuerint, per excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac prædictas, necnon formidabiliores alias, de quibus eis videbitur, sententias, censuras, & pœnas, eadem auctoritate (appellatione etiam postposita) compescendo: & etiam legitimis super his per eos habendis, servatis processibus, omnes, & singulos prædictos, sic excommunicatos, necnon sententias hujusmodi quotiens opus fuerit dicta auctoritate aggravare, & reaggravare procurent: ac omnia, & singula alia faciant, & exequantur summarè, & de plano, sine strepitu, & figura judicij, nullis terminis substantialibus observatis, quæ eis, & cuilibet circa præmissa, vel aliquod ipsorum videbuntur exequenda, & facienda.

7 Non obstantibus tam felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. quæ incipit: *Statutum*, quam Clementis V. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ac in Concilio Generali de duabus diæti edita, alijsque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & consuetudinibus Monasteriorum, locorum, & Ordinis hujusmodi, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, contrarijs quibuscumque. Aut si eisdem personis, seu Commendatarijs prædictis, eorumque Officiarijs, vel quibusvis alijs communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, aut indulgeri contingat, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut beneficijs suis privari, seu extra, vel certa loca ultra ad judicium evocari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem: & quibusvis alijs privilegijs, indulgentijs, exemptionibus, indultis, concessionibus, & litteris Apostolicis generalibus,

vel

vel specialibus eisdem personis, seu Commendatarijs, aut eorum Officiarijs, Procuratoribus, Receptoribus, Monachis, & OEconomis in genere, vel in specie, quovis modo concessis, & concedendis, quorumcumque tenorum existant, per quæ presentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus presentium, aut jurisdictio Patrum Abbatum prædictorum impediri, vel alias quomodolibet differri possit: & quæ illis specialiter, & expressè derogando, quoad hoc nolumus aliquibus suffragari.

8 Nos enim eisdem Patribus Abbatibus præfatis, & eorum cuilibet, ac Commissario prædictis, præfatas personas, Monasteria, & loca hujusmodi in Commendam pro tempore obtinentes, eorumque Vicarios, Procuratores, Receptores, & alios Officiarios prædictos, & eorum quemlibet in præfatas nostras sententias, aut earum aliquam incurrerint, sive incurrerit quoquomodo, postquam devotè, & humiliter mandatis, & monitionibus hujusmodi paruerint, seu paruerit (si hoc humiliter petierint) ab eisdem sententijs injunctis eis pro modo culpæ poenitentijs salutaribus, & alijs quæ de jure fuerint injungenda, auctoritate prædicta per se, vel per alium, seu alios absolvendi, ac ad beneficia tunc obtenta, & obtinenda rehabilitandi, & restituendi, necnon secum super irregularitate, si quam Missas, & alia Divina Officia celebrando, vel illis se immiscendo contraxerit, dispensandi: omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, sive notam per eos, seu alterum ipsorum præmissorum occasione quomodolibet contractam, penitus abolendi, eisdem auctoritate, & tenore concedimus facultatem.

9 Et insuper, quia difficile foret præsentibus litteras Apostolicas ad quæcumque loca, in quibus illæ forent necessariæ transferri, volumus, & auctoritate prædicta decernimus, quod earum transumptis manu alicujus Notarij publici subscriptis, sigillo alicujus Archiepiscopi, Episcopi, aut alterius Prælati munitis, prorsus in judicio, & extra fides plenaria adhibeatur, & illis stetur in omnibus & per omnia, sicuti

originalibus litteris adhiberetur, & staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ: quodque eadem præsentibus litteræ, ac transumpta, ut præfertur, de eisdem facienda, necnon monitiones, intimationes, publicationes, ac executiones per Patres Abbates, seu Commissarios præfatos, & eorum quemlibet super præmissis, seu aliquo eorundem pro tempore factæ, valvis, seu portis Monasteriorum, quorum occasione illas fieri contigerit, affigantur: & easdem personas, sive Commendatarios, ac alios omnes, & singulos prædictos ex tunc, & postea perindè ligent, & arcant, omni appellatione, ut præfertur, remota, ac si eisdem, & eorum cuilibet personaliter intimatæ, & lectæ fuissent. Et si aliquod Monasterium ejusdem Ordinis Patris Abbatis alicui personæ etiam Archiepiscopali, vel Episcopali, aut quavis aliqua alia dignitate præditæ, quovis modo, & quavis auctoritate, si forsàn commendatum, vel imposterum commendari contingat, quod eidem personæ, seu Commendatario nulla in præmissis, seu aliquo præmissorum sit attributa facultas, aut potestas, vel jurisdictio, seu executio; sed illæ ex nunc prout ex tunc, & è contra ad immediatum ipsius Monasterij Patrem Abbatem devolutæ sint, & esse censeantur. Cæterum ex nunc irritum decernimus & inane, si secus super his, seu aliquo ipsorum à quocumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

10 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum monitionis, mandati, statuti, præfixionis, assignationis, inhibitionis, excommunicationis, anathematizationis, privationis, inhabilitationis, declarationis, constitutionis, voluntatis, ordinationis, concessionis, derogationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, quarto Idus Martij, Pontificatus nostri anno quinto.

11 Cupientes igitur indemnitate singulorum Monasteriorum, & locorum dicti Cisterciensis Ordinis, qui hactenus suaves odoris fructus in Ecclesia Militanti produxit, quantum cum Deo possumus, ac ut litteræ prædictæ cum singulis in eis contentis, eò magis observentur, quò clarius constiterit, ea deliberatione confirmata, qua concessa fuerint providere, dilectorum filiorum moderni Cisterciensis, Cabilonensis Diocæsis, ac aliorum Abbatum, & Conventuum, Monasteriorum, seu locorum Cisterciensis Ordinis in hac parte supplicationibus inclinati, litteras prædictas, ac omnia & singula in illis contenta, auctoritate Apostolica tenore præsentium innovamus, approbamus, & confirmamus, & robur perpetuæ firmitatis obtinere: ac Commendatarios, necnon Monasteria, & loca dicti Ordinis in Commendam obtinentes, & alias personas in eisdem litteris expressas, ad complementum, observationem, & exhibitionem charitativorum subsidiorum, & contributionum, ac omnium & singulorum aliorum in eisdem litteris contentorum, sub sententijs, censuris, & pœnis in eisdem litteris contentis, aliàs juxta earundem litterarum tenorem, atque formam teneri, & obligatos fore decernimus, & declaramus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Sixtus prædecessor in præfatis voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

12 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ innovationis, approbationis, confirmationis, constitutionis, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto, septimo Idus Novembris, Pontificatus nostri anno secundo.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LI.

Bulla super nominatione Visitatorum in Capitulo Generali pro reformandis Monasterijs Ordinis: Super denuncianda excommunicatione, quam incurrunt Abbates non venientes ad dictum Capitulum: Et super solvendis contributionibus prædictis Monasterijs impostis.

Innoentius Episcopus, servus Aug. servorum Dei. Dilectis filijs Abbati Monasterij Cistercij, Cabilonensis Diocæsis, & Difinitoribus Capituli Generalis Cisterciensis Ordinis pro tempore celebrandi, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Meditatio cordis nostri assidua hoc inter cætera continet specialiter, ut Monasteria, & alia loca Ecclesiastica præsertim Religionis titulo insignita, ac in eis divinis beneplacitis mancipatæ personæ, ad debitæ reformationis normam in spiritualibus, & temporalibus reducantur. Sanè sicut ad nostrum, non sine magnis clamoribus & querelis, etiam diversorum Regum, & Principum, aliorumque Dominorum temporalium, nostrique animi non parva displicentia pervenit auditum: in plerisque Monasterijs vestris ab aliquibus citra temporibus illa vera dicti Cisterciensis Ordinis Religio, quæ retroactis temporibus vigere consueverat, jam refrigescere cœpit: & aliqui ex Monachis, & Religiosis in illis degentibus, se in reprobum sensum dantes, Dei timore postposito, vitam ducunt minùs honestam, quam Religioni vestræ conveniat, in animarum suarum perniciem, Divinæ Majestatis offensam, Religionis opprobrium, ac ipsorum Monasteriorum detrimentum, malumque exemplum, & scandalum plurimorum. Quod creditur processisse, cum Monasteria prædicta, sicut decet, & mandant Instituta & Ordinationes dicti Ordinis vestri, ab eorum Superioribus visitata non fuerint; & propterea præfati Reges, Principes, & Domini maxima cum instantia à Nobis postularunt, Monasteria, & loca prædicta in eorum terris, Regnis, & Dominijs consistentia, reformari, & ad debitam re-

gultarem normam, & dicti Ordinis observantiam reduci: Et eorum aliqui videntes malum regimen Religiosorum vestrorum Ordinem ipsum in illis suppressi, & extingui, & alium Ordinem in eum institui: & nisi fuisset illa specialis dilectio, qua Ordinem vestrum prosequimur, ac etiam preces Venerabilis fratris nostri Joannis Episcopi Albanensis, dicti Ordinis Protectoris, & nonnullorum Prælatorum, Refrendariorum nostrorum domesticorum, qui dicto Ordini vestro plurimum afficiuntur: & magna cum diligentia ad supersedendum, donec vobis præmissa significarem, Nos plurimus hortati fuerunt, & super hoc Nobis instantissimè supplicarunt, tot clamoribus & querelis excitati non potuissimus Nos continere, quin aliquam desuper provisionem debitam adhibuissimus; præsertim intervenientibus tot Regum, Principum, & Dominorum querimonijs, & plurimorum aliorum fidedignorum relatione.

3 Quare cupientes, prout nostro incumbit officio, super his debite providere: & quod in Monasterijs, & locis prædictis omninò vigeat observantia regularis, vos paterna charitate licet majorem in modum hortamur in Domino, & attentè monemus, vobis nihilominus in virtute sanctæ obedientiæ, & sub excommunicationis lætæ sententiæ pœna, quam eo ipso, si contra feceritis, incurritis, auctoritate Apostolica tenore præsentium districtè præcipiendo mandantes, ut omnia & singula dicti Ordinis vestri Monasteria, atque loca ubilibet consistentia, per vos metipfos, vel alios Abbates dicti Ordinis vestri idoneos, quos ad id duxeritis deputandos, post Capitulum proximè celebrandum finitum, & deindè singulis annis personaliter visitare: & quæ in illis reformatione, correctione, & emendatione noveritis indigere, illa tam in capitibus, quàm in membris, ac spiritualibus & temporalibus corrigere, reformare, & emendare; ac ad veram regulam & normam dicti Ordinis vestri, & secundum illius Instituta, & Ordinationes taliter reducere debeatis, quod in Monasterijs, & locis prædictis vera dicti Ordinis Cisterciensis Religio, quam profiterimini, vigeat,

& perseveret: ac clamores Regum, Principum, Dominorum, & aliorum prædictorum cessent: ipsique inducantur, prout retroactis temporibus fecerunt, ad ampliationem, & augmentum dicti Ordinis vestri: vosque apud Nos, & hanc Sanctam Sedem non immeritò commendari, & apud Divinam Majestatem præmia felicitatis æternæ consequi valeatis: quod si forsàn (quod non credimus) facere distuleritis, cogemur contra vos, & dictum Ordinem vestrum in Monasterijs, & locis prædictis, in quibus vera religio, & observantia dicti Ordinis defecit (quod Nobis certè admodum displiceret) supprimendo, & extinguendo, & alium Ordinem in illis instituendo, ac alia faciendo, prout desuper noverimus expedire. Vos autem taliter (prout de vobis confidimus) providere velitis, quod ad præmissa peragenda Nobis non sit deveniendum: ipsique Reges, Principes, & Domini, prout hætenus de dicto Ordine vestro, & Religiosis illius conquesti fuerunt, possint, mutata eorum per bona opera vestra, & Religiosorum dicti Ordinis vestri sententia, non immeritò vos, & dictum Ordinem vestrum condignis laudibus commendare, & in dies ad benefaciendum dicto Ordini vestro inducantur: in quo rem profectò Nobis, qui, ut prædiximus, dictum Ordinem vestrum inter ceteros Ordines quadam peculiari dilectione prosequimur, & in visceribus gerimus charitatis, & huic Sanctæ Sedi gratissimam effeceritis.

4 Et insuper inhærentes vestigijs felicitis recordationis Benedicti Papæ XII. prædecessoris nostri, qui voluit, & mandavit, ad Generale Capitulum dicti Ordinis vestri, quod singulis annis celebratur, omnes & singulos Abbates, qui juxta statuta ipsius Ordinis vestri tenentur accedere, debere etiam sub simili excommunicationis lætæ sententiæ pœna, eo ipso, si contra fecerint, incurrenda; eisdem Abbatibus injungimus, & mandamus, ut sub pœnis in litteris ipsius Benedicti prædecessoris nostri desuper confectis, contentis, ad ipsum Capitulum Generale singulis annis, cessante legitimo impedimento, seu obtenta ab eo, qui dare potest licentia

speciali, quam exhibere debeant, venire teneantur. Præcipientes etiam dicto Capitulo Generali sub simili poena, ut quolibet anno dictam excommunicationis sententiam auctoritate Apostolica publicent, & denuntient: & etiam cum maxima maturitate, & diligentia excusationes proponendas per non venientes ad dictum Capitulum Generale discutiant, ac examinent; & deinde, prout eis videbitur, & super quo eorum conscientias plurimum oneramus, rejiciant, vel admittant: & aliàs juxta litterarum Benedicti prædecessoris hujusmodi continentiam, & tenorem debite provideant. Eidem Capitulo, & Abbati Cistercij pro tempore existenti harum serie liberam facultatem concedentes, innodatos hujusmodi excommunicationis sententia ob eorum non accessum ad dictum Capitulum Generale (si hoc humiliter petierint) ab illa per se, vel alium, seu alios, quem, vel quos ad id duxerint deputandum, seu etiam deputandos absolvendi, injunctis inde eis pro modo culpæ poenitentia salutari, & alijs quæ de jure fuerint injungenda.

5 Coeterum quia, sicut etiam accepimus, nonnulli ex Abbatibus, sive Commendatarijs, ac Prioribus, & Officiarijs Monasteriorum, Prioratum, & locorum dicti Ordinis vestri contributiones juxta taxas per Benedictum prædecessorem hujusmodi factas, eos contingentes, ut decet, & tenentur, solvere non curant; ex quo maximum dicto Ordini præjudicium generatur, & si contributiones hujusmodi cessarent, sequeretur exinde totalis dicti Ordinis vestri destructio: volumus, & sub simili excommunicationis sententia, ac privationis Monasteriorum, Prioratum, & Officiorum, quæ obtinent, & pro tempore obtinebunt; necnon cessationis Commendarum, latæ sententiæ poena, & eo ipso incurrenda præcipimus, & mandamus, ut de cætero singulis annis juxta taxas hujusmodi modo tamen infrascripto reducendas, & limitandas; ac aliàs juxta litterarum, tam piæ memoriæ Sixti Papæ IV. etiam prædecessoris nostri, quàm nostrarum, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, haberi volumus pro suffi-

cienter expressis, continentiam, & tenorem solvant, & pro præterito tempore, qui debitores erunt, etiam integre satisfaciant: Impedientes verò quovis modo directè, vel indirectè, etiam per forum sæculare solutionem contributionum hujusmodi; & quidquam de illis absque mandato Capituli Generalis, aut Abbatis Cistercij prædictorum percipientes, & levantes, etiam similem excommunicationis sententiam incurrant, à qua, tam non solventes, quàm impedientes, & levantes, sine licentia prædicta, non nisi à Romano Pontifice, præter quam in mortis articulo constituti, & debita satisfactione præmissa, absolvi possint. Præterea quoniam à tempore, quod dictæ taxæ factæ fuerunt, multa Monasteria sunt depauperata, & alia in redditibus augmentum susceperunt, & non videtur justum & honestum, quod taxæ debeant solvi, prout aliàs tempore, quo dicta Monasteria erant majoris valoris, seu minoris, quàm nunc sunt, ordinatæ fuerunt: Ideò Capitulo Generali mandamus, ut de fructibus, redditibus, & proventibus omnium Monasteriorum prædictorum se diligenter informet: & juxta qualitatem dictorum Monasteriorum, & reddituum illorum, ac statum, in quibus ad præsens reperiuntur, taxas hujusmodi reducant, limitent, & moderentur. Universis, & singulis Abbatibus, Commendatarijs, Prioribus, & Officiarijs dicti Ordinis, qui ad solutionem & contributionem hujusmodi sunt obligati, etiam sub similibus poenis, eo ipso incurrendis, districtè præcipiendo mandantes, ut quovis appellationis obstaculo non obstante, & quacumque exceptione & dilatione cessantibus, ordinationi super contributionibus hujusmodi per dictum Capitulum Generale faciendæ, omninò pareant, & intendant.

6 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & consuetudinibus Monasteriorum, & Ordinis vestri prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; necnon omnibus illis, quæ præfati prædecessores in suis, & Nos in nostris litteris prædictis

volumus non obſtare, contrarijs quibuscumque. Aut ſi Abbatibus, Commendatarijs, Prioribus, & Officiarijs prædictis, vel quibuſvis alijs communitè, vel diviſim ab eadem ſit Sede indultum, quod ad præſtationem, vel ſolutionem aliquam contributionum non teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem: & quibuſlibet alijs privilegijs, indulgentijs, & litteris Apoſtolicis generalibus, vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta, effectus earum impediri valeant quomodolibet, vel differri: & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda ſit in noſtris litteris mentio ſpecialis, quæ quoad præmiſſa volumus eis nullatenus ſuffragari.

7 Verùm quia difficile foret præſentes litteras ad ſingula quæque loca, in quibus expediens foret, deferre, volumus, & præfata Apoſtolica auctoritate decernimus, quod illarum tranſumptis manu alicujus publici Notarij indè rogati ſubſcriptis, & ſigillo Capituli, aut Abbatis Ciftercij prædictorum, vel alterius Prælati, aut perſonæ in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutæ, ſeu Curie Eccleſiaſticæ munitis, ea prorsus fides in judicio, & extra, & aliàs ubilibet adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ, vel offenſæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quadringenteſimo octuageſimo ſeptimo, quarto Idus Auguſti, Pontificatus noſtri anno tertio.

Concordat prout eſt in authentico tranſumpto.

SCRIPTURA LII.

Causas omnes fratrum Cifterciensium, tam in Romana Curia, quam extra, coram quibuscumque Judicibus pendentes, ad se Romanus Pontifex advocat, ac eas illis ad quos juxta Cifterciensis Ordinis statuta spectant, remittit, absque figura judicij sola facti veritate inspecta, decidendas.

1 **I**nnoentius Episcopus, servus *Aug.*
servorum Dei. Ad perpetuam *10. m.*
rei memoriam. *1487.*

2 Et ſi pro cunctorum ſub regulari obſervantia Domino militantium, ſtatu proſperè conſervando, ex injuncto Nobis deſuper Apoſtolicæ ſervitutis officio paternis teneamur curis intendere; ad Religioſos tamen Cifterciensis Ordinis, quos ob eorum bonos & exemplares mores, ac uberes fructus, quos in agro Militantis Eccleſiæ afferunt, in viſceribus gerimus charitatis, dirigimus oculos noſtræ mentis; præcipuè ut litigiorum anfractibus, & ſingulis ab eis ſublatis diſpendijs, liberiùs, & quietiùs altiſſimo valeant famulari: & non cogantur hinc indè diſcurrere cum eorum, ac Monafteriorum, & Religioſorum locorum dicti Ordinis diſpendio & detrimento. Sanè ſicut accepimus, licèt aliàs per Capitulum Generale dicti Ordinis providè ſtatutum, & ordinatum fuerit, ne quiſquam Abbas, aut Abbatiffa, ſeu etiam alia quævis Ordinis prædicti perſona, quamcumque aliam perſonam Ordinis ejuſdem de cætero auderet alibi, quam coram ipſius Ordinis Judicibus, etiam per viam appellationis trahere, ſeu compellere: aut quaſcumque litteras deſuper à Sede Apoſtolica impetraret, ſub certis pœnis & cenſuris tunc expreſſis: Plerique tamen Religioſi Ordinis prædicti propriæ ſalutis immemores, paciſque, & Religionis emulo procurante, contra ſtatuta, ordinationes, & diffinitiones hujusmodi; necnon privilegia Apoſtolica per felicis recordationis Alexandrum IV. & Bonifacium VIII. ac alios Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros deſuper provida deliberatione conceſſa, temerè venientes, ac dictas pœnas, & cenſuras non verentes, alios

Religiosos, & dicti Ordinis personas, Abbates, Priores, ac Administrationes, & Officia in dicto Ordine obtinentes, diversis exquisitis vijs & coloribus, ac etiam per appellationes extra dictum Ordinem ad iudicium etiam (quod detestabilius est) sæculare trahere, ac contra eos super Monasterijs, Prioratibus, Dignitatibus, Administrationibus, & Officijs dicti Ordinis: necnon illa contingentibus iuribus, iurisdictionibus, correctionibus, punitionibus, & rebus alijs causas movere, & agitare; eosque laboribus, & expensis fatigare non verentur: undè Monasteriorum, Prioratum, & aliorum Religiosorum locorum, ac beneficiorum dicti Ordinis substantia in litibus inæstimabiliter consumitur; dictaque Monasteria, Prioratus, Religiosa loca, & beneficia varia hæctenus propterea subierunt, & in dies subeunt detrimenta: ipsique Religiosi hinc indè propterea discurre coguntur, ac correctiones & punitiones suorum excessuum evitare nituntur, in non modicum dicti Ordinis præiudicium, & detrimentum.

3 Nos igitur, ad quos super his spectat providere, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ex præmissis, & certis alijs rationabilibus causis ad id animum nostrum moventibus, omnes & singulas querelas, causas, lites, & controversias in Romana Curia, vel extra eam, coram quibuscumque Judicibus, & Commissarijs, in quacumque instantia, quarumcumque commissionum, & litterarum Apostolicarum prætextu, etiam per appellationem, vel aliàs inter Abbates, Priores, Abbatissas, Priorissas, ac alios, Administrationes, Officia, Dignitates, & Beneficia dicti Ordinis in titulum obtinentes; ac alias dicti Ordinis personas intentatas, in quibus ad conclusionis actum, & ad effectum ferendarum sententiarum nondùm processum existat: quarum omnium status & merita, ac iudicium, & personarum colligantium nomina, cognomina, & qualitates præsentibus pro expressis haberi volumus, auctoritate Apostolica harum serie ad Nos advocantes: ac eas

ad dilectos filios Monasterij Cisterciensis, Cabilonensis Diocesis, ac alios dicti Ordinis Patres Abbates, ac Generale Capitulum Ordinis ejusdem, vel illos, ad quos juxta Statuta, & Ordinationes dicti Ordinis spectat, decidendas, cognoscendas, & sine debito terminandas, remittentes: motu, scientia, & auctoritate similibus, tenore præsentium perpetua, & irrefragabilis constitutionis edito statuimus, decernimus, & ordinamus, quod præmissæ causa sic advocata (servatis tamen in his legitimis hæctenus habitis processibus) necnon qualibet aliæ querelæ, questiones, lites, causæ, & controversiæ, quas deinceps inter Abbates, Abbatissas, Priores, Priorissas, & alios Religiosos prædictos, præsentis & futuros, ex similibus, vel dissimilibus occasionibus oriri, & moveri contigerit quovis modo, cum omnibus & singulis suis incidentibus, emergentibus, dependentibus, annexis & connexis, cujuscumque appellationis, præterquam in denegatæ justitiæ, vel illati propterea contra Statuta, & Ordinationes hujusmodi gravaminis casibus, remoto obstaculo per Capitulum, aut Abbates hujusmodi, sive illos, quibus eas ipse duxerit committendas; aut forsàn alios, ad quos juxta statuta, & consuetudines hujusmodi spectat, etiam usque ad tertiam diffinitivam sententiam inclusivè, etiam summarie, simpliciter, & de plano, absque strepitu & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, audiantur, jam pendentibus, & sic per Nos advocatis in statu debito resumptis: necnon juxta laudabilia statuta, & consuetudines hujusmodi, & prout aliàs juris fuerit, debito fine decendantur: omnesque, & singuli Abbates, Priores, & alij Dignitates, Administrationes, & Officia obtinentes; ac aliæ personæ dicti Ordinis postquam de mandato Abbatis, & Capituli Generalis prædictorum, vel aliorum, ad quos juxta statuta, & consuetudines hujusmodi pertinet, seu pertinebit in futurum ad comparendum coram ipsis in quibusvis contra eos intentandis causis, in locis etiam quantumcumque remotis citati fuerint, coram eis, prout congruerit, legitime comparere debeant,

beant, & teneantur, juri, & justitiæ parituri. Et nihilominus, ut statutum, decretum, & ordinatio hujusmodi firma permaneant, dictique Religiosi ad contraveniendum pœnæ saltem formidinem retrahantur, præmissis auctoritate, motu, & scientia præfatis adjicimus, quod illi ex Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Priorissis, Dignitates, Administrationes, & Officia obtinentibus, & alijs personis præfatis, qui eorum aliquem super quibusvis querelis, rebus, vel negotijs præterquam in casibus prædictis coram alio quàm Abbate Cistercij, aut alijs præfatis, ad quos, ut præfertur, pertinet, juxta statuta, & consuetudines hujusmodi in causam traxerint: ac ad alium quàm juxta statuta, & consuetudines hujusmodi appellationes quascumque interposuerint: & qui sic citati etiam in causis per Nos sic advocatis hujusmodi comparere noluerint, causas hujusmodi prorsus perdant: ac excommunicationis, aliasque sententias & pœnas in dictis constitutionibus contentas incurrant, reque, super qua contenditur, privati existant, eo ipso.

4 Nos enim Capitulo Generali, & Cistercij, ac alijs Patribus Abbatibus, Commissarijs præfatis omnia & singula, quæ per eos in hujusmodi causis ritè judicata fuerint, per censuram Ecclesiasticam, & alia opportuna juris remedia debitæ executioni demandandi; necnon omnia & singula alia circa ea necessaria quomodolibet & opportuna faciendi, gerendi, disponendi, & exequendi: ac etiam sententijs, censuris & pœnis prædictis ligatos (si id humiliter petierint) ab illis etiam, quas propterea hætenus forsàn quoquomodo incurrerint, absolvendi plenam, & liberam, motu, auctoritate & scientia præfatis concedimus facultatem.

5 Non obstantibus præmissis, ac felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, quibus cavetur, nequis extra suam Civitatem, & Diocesium, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diætam à fine suæ Diocesis ad judicium evocetur: seu ne Judices à Sede deputati prædicta, extra Civitatem, & Diocesium, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque

procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant: & de duabus diætis in Concilio Generali edita, & alijs Apostolicis Constitutionibus, statutis quoque, & consuetudinibus, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, contrarijs quibuscumque: Aut si Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Priorissis, & alijs personis præfatis, vel quibusvis alijs communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, aut extra, vel ultra certa loca ad judicium trahi non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem: & quibuslibet alijs privilegijs, indulgentijs generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeant quomodolibet, vel differri: & de quibus quorumcumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quæ quoad hoc nolumus eis ullatenus suffragari. Et insuper ex nunc irritum decernimus & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et præsentibus nullatenus posse derogari per quascumque litteras Apostolicas, etiam quascumque clausulas, etiam derogatorias derogatorias in se continentes, nisi totus illarum tenor de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales id importantes, fuerit insertus.

6 Volumus autem, quod per hoc causa inter Abbatem Cistercij, & Ordinem præfatos ex una, & dilectum filium Petrum Abbatem Monasterij Clarevalis dicti Ordinis, Lingonensis Diocesis partibus ex altera pendens, quàm aliàs ad Nos advocavimus, & de qua cognoscere intendimus (cùm dictus Ordo Nobis immediatè subjectus esse noscatur) advocata non censeatur, sed coram Nobis pendens remaneat.

7 Verùm quia difficile foret præfentes litteras ad singula quæque loca, in quibus expediens foret, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu ali-

alicujus publici Notarij inde rogati subscriptis, & sigillo Abbatis Cistercij, aut Commissariorum prædictorum, vel alicujus eorum, seu alterius personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, ea prorsus in judicio, & extra, & aliàs ubilibet fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si fuissent exhibitæ, vel ostensæ.

8 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ advocacionis, remissionis, statuti, constitutionis, ordinationis, concessionis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, quarto Idus Augusti, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LIII.

Confirmatio cujusdam Privilegij Joannis XXII. quo decernitur, quod Abbas Cistercij, & Capitulum Generale, Monasteria utriusque sexus minus sufficientia ad sustentandum competentem numerum personarum juxta Ordinis statuta, possint alijs Monasterijs cum omnibus suis juribus aggregare, Diocesani loci, aut alterius licentia minimè requisita.

Aust. 1 **I**nnoentius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2 Licet ea, quæ per Sedem Apostolicam in favorem præsertim personarum sub suavi Religionis jugo altissimo famulantium providè concessa fuerunt, inviolabili debeant observatione vigere; nonnunquam tamen Romanus Pontifex ne successu temporis impugnationi subiaceant, illa, cum ab eo peritur, libenter de novo approbare, & confirmare consuevit, ut eò firmiter illibata persistant, quò magis suo fuerint præsidio communita: illa etiam innovando, & de novo concedendo, prout in

Domino conspicit salubriter expedire. Dudum siquidem felicis recordationis Joannes Papa XXII. prædecessor noster, volens consulere paci, tranquillitati & utilitati Abbatum, & Monachorum Cisterciensis Ordinis, dilectis filijs Abbati Monasterij Cistercij, Cabilonenfis Diœcesis, Sedi prædictæ immediatæ subiecti, ejusque Co-Abbatibus universis in eorum Generali Capitulo quancumque congregandis, ut quæcumque Monasteria dicti Ordinis, tam Monachorum, quàm etiam Monialium, & quorum facultates, fructus, redditus & proventus non sufficerent ad sustentationem tot regularium personarum in eisdem Monasterijs pro tempore degentium, quot in eis pro augmento Divini Cultus, ac Missis, & alijs Divinis Officijs celebrandis secundum ejusdem Ordinis instituta, & præmissorum, & regularium cæremoniarum observantia requirerentur, alijs Monasterijs Ordinis prædicti pro commodiori sustentatione degentium in eisdem, & quando pro statu & quiete hujusmodi personarum id novissent expedire, cum omnibus juribus & pertinentijs suis, unum videlicet alteri Monachorum, & aliud alteri Monialium Monasterijs ejusdem Ordinis Monasteria, cujuscumque taxæ, seu annui valoris illorum fructus, redditus & proventus forent, unire, annectere, & incorporare; ita quod cedentibus, vel decedentibus hujusmodi Monasteriorum Abbatibus, vel Abbatissis, seu Prioribus, vel Priorissis (si Monasteria ipsa per Priores, aut Priorissas forent solita gubernari) aut ea quomodolibet dimittentibus, liceret alijs Abbatibus, & Abbatissis, ac Priorissis, quorum Monasterijs alia sic vacantia venirent unienda, corporaliter possessionem hujusmodi vacantium Monasteriorum uniendorum, juriumque & pertinentiarum prædictorum auctoritate propria apprehendere, & perpetuò retinere; ac fructus, redditus, & proventus in dictorum Monasteriorum usus, & utilitatem convertere; Diocesani loci, & cujusvis alterius licentia minimè requisita, per litteras suas concessit facultatem, prout in illis, quorum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus infererentur, haberi

volumus pro sufficienter expressis, plenius continetur. Quare pro parte Abbatis Cistercij, & Conventus prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut facultatem & litteras prædictas pro illarum subsistentia firmiori approbare, aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur, qui dudum inter alia volumus, quod petentes Beneficia Ecclesiastica alijs uniri, tenerentur exprimerè verum valorem secundum communem æstimationem, tam Beneficij uniendi, quàm illius, cui uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis quorum interest, quique Monasteriorum, & aliorum Religiosorum locorum, ac personarum in illis sub suavi Religionis jugo degentium, & præsertim dicti Ordinis, quem ob personarum illius bonos & exemplares mores, ac uberès fructus, quos hætenus in agro Militantis Ecclesiæ attulerunt, & in dies afferre non cessant, præ cæteris in visceribus gerimus charitatis, statum in melius dirigi nostris potissimè temporibus supremis desideramus affectibus, præfatos Abbatem Monasterij Cistercij, & Conventum, eorumque singulos à quibuscumque excommunicationis, suspensionis & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis (si quibus quomodolibet innodati existunt) ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum seriè absolventes, & absolutos fore censentes, facultatem, & litteras prædictas, ac prout illas concernunt omnia & singula in eis contenta, & inde sequuta quæcumque auctoritate Apostolica, & ex certa nostra scientia, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac plenum & perpetuæ firmitatis robur obtinere debere cernimus: suppletentes omnes & singulos, tam juris, quàm facti defectus, si qui forsàn intervenerint in eisdem. Proque potioris cautelæ suffragio facultatem, & litteras prædictas innovamus, & in omnibus & per omnia, modo & forma præmissis, auctoritate & scientia præfatis de novo concedi-

mus. Ac etiam volumus, & ordinamus, quod Abbas Monasterij Cistercij, & pro tempore existens, cessante Capitulo Generali, cum penitus eum omnis auctoritas hujusmodi Capituli remaneat, ac etiam ab ipso Capitulo deputandi, præmissa omnia & singula facere, & exequi possint.

4 Non obstantibus voluntate nostra prædicta, ac alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis de Monasterijs prædictis per Nos, & Sedem prædictam pro tempore factis generalibus, vel specialibus reservationibus, ac revocationibus similium facultatum forsàn hætenus à Sede prædicta sub quibusvis verborum formis & clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs emanatis, & emanandis imposterum: statutis quoque, & consuetudinibus Monasteriorum, & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ac omnibus illis, quæ idem Joannes prædecessor in litteris prædictis voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

5 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ absolutio- nis, approbationis, confirmationis, constitutionis, suppletionis, innovationis, concessionis, voluntatis, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, quarto Idus Augusti, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LIV.

Judices Conservatores Cisterciensi Ordini deputati, nullam super personis ejusdem Ordinis jurisdictionem habent, nec ipsi, nec alij extra Ordinem Judices possunt de Monachorum appellationibus cognoscere.

Aug. I **I**nnoentius Episcopus, servus
25.an. fervorum Dei. Ad perpetuam
1487. rei memoriam.

2 Inter curas multiplices, quæ Nobis ex Apostolatus officio incumbere dignoscuntur, illam liberè amplectimur, per quam personæ Religiosæ utriusque sexus, quæ ab omni strepitu judiciorum immunes esse debent, cum quiete altissimo vota sua exolvere possint: ne cogantur hinc indè discurrere, ac litibus involvi, & expensis fatigari cum suorum præjudicio Monasteriorum, concessis ad hoc per Sedem Apostolicam provida deliberatione privilegijs inhaerendo. Sanè sicut, non absque animi displicentia, accepimus, licet per diversos Romanos Pontifices prædecessores nostros jam dudum providè statutum & ordinatum, ac sub excommunicationis, suspensionis, depositionis, alijsque varijs sententijs, censuris & pœnis, quas eo ipso contrafacientes incurrere, inhibutum fuerit: ne Abbates, & Abbatissæ, sive Priores, & Priorissæ Monasteriorum, & aliorum Religiosorum locorum Cisterciensis Ordinis, ac aliæ dicti Ordinis personæ ab eorum Generali Capitulo (quod singulis annis pro reformatione & conservatione ipsius Ordinis celebratur) extra dictum Ordinem appellare præsumerent: idque etiam expressè caveatur in statutis, & diffinitionibus Ordinis ejusdem; tamen nonnulli Abbates, Abbatissæ, Priores, Priorissæ, ac aliæ dictæ Ordinis personæ animarum suarum salutis immemores, ab ipso Capitulo Generali, ad dilectos filios Conservatores dicto Ordini, ac Monasterijs, locis, bonis, & personis adversus in ferentes eis gravamina, injurias, atque damna, per Sedem prædictam deputatos, qui de causis inter Religiosos dicti Ordinis pro tempore vertentes cognoscere non possunt, ac ad alios extra dictum Or-

dinem; & quod etiam deterius, ac abominabilius existit, interdum ad Judices sæculares appellare præsumunt, in non modicum dicti Ordinis præjudicium, Religionis opprobrium, Monasteriorum, & Religiosorum locorum prædictorum detrimentum, Apostolicæ auctoritatis, & ejusdem Sedis, cui dictus Ordo immediatè subjectus fore dignoscitur, contemptum, perniciosum quoque exemplum, & scandalum plurimorum.

3 Nos igitur, ad quos spectat super his debitè providere, nolentes permittere, quod de cætero talia per Abbates, Abbatissas, Priores, Priorissas, ac alias dicti Ordinis personas, contra, & præter formam & tenorem privilegiorum, ac statutorum, & diffinitionum hujusmodi attententur, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus: omnes & singulas appellationes per Abbates, Abbatissas, Priores, Priorissas, & alias personas Ordinis ejusdem, extra dictum Ordinem, etiam ad Conservatores prædictos hætenus interpositas, & interponendas imposterum, nullas, frivolas & inanes fuisse, & esse: sicque ab omnibus censeri, & reputari; illasque interponentes sententias, censuras, & pœnas incurrisse: Et quoties eos contra, & præter formam & tenorem privilegiorum, ac statutorum, & diffinitionum hujusmodi appellare contigerit, incurrere, & pro talibus ab omnibus publicari debere. Distinctius Conservatoribus prædictis, ac alijs quibuscumque, ad quos forsàn præfati Abbates, Abbatissæ, Priores, & Priorissæ, ac personæ pro tempore appellaverint, inhibentes, ne de causis appellationum hujusmodi se quòquomodo directè, vel indirectè intromittere præsumant: ac decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super his ab eis, & alio quocumque, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et insuper volumus, & Capitulo Generali hujusmodi, vel Abbati Monasterij Cistercij, Cabilonensis Diocesis, pro tempore existenti, Apostolica auctoritate con-

concedimus, quod ipse per se, vel alios, quibus hoc duxerint committendum, sententijs, censuris & pœnis prædictis innodatos, juxta dictorum privilegiorum continentiam & tenorem, cum hoc humiliter petierint, ab eisdem sententijs, censuris & pœnis absolvere possint. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in litteris privilegiorum hujusmodi concessum est non obstare: cæterisque contrarijs quibuscumque.

4 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum decreti, inhibitionis, constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, octavo Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LV.

Confirmatio litterarum Pij II. aliorumque Romanorum Pontificum, quibus cavetur, ut nullus cujuscumque dignitatis nisi Ordinis Cisterciensis professor, Monasteria, Prælaturas, & alia Ecclesiastica Beneficia ipsius Ordinis in titulum, aut Commendam obtinere possit;

& ne pensiones super illis imponantur.

Aug. 28. an. 1487. **I**nnocentius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2 Regimini Universalis Ecclesiæ, quamvis immeriti, disponente Domino præsidentes, curis perurgemur assiduis, ut juxta creditæ Nobis desuper dispensationis officium, quieti subditorum quorumlibet, præsertim regulari observantia famulantium, assiduè studio piæ vitæ, in quorum utique prosperitate reficimur, jugi, quantum Nobis ex alto conceditur, sollicitudinis

studio intendamus: & his, quæ pro Religionis incremento, ac personarum regularium statu pacifico & tranquillo providè facta, & per prædecessores nostros Romanos Pontifices concessa fuisse, comperimus, ut eò firmiùs illibata persistant, quò magis nostro fuerint præsidio communita, libenter, cum à Nobis petitur, nostri adjicimus muniminis firmitatem. Dudùm siquidem à felicis recordationis Sixto Papa IV. prædecessore nostro diversæ litteræ, in quarum Prioribus nonnullæ aliæ sunt insertæ successivè, emanarunt tenorum subsequentium.

3 Sixtus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Regimini Universalis Ecclesiæ, quamvis immeriti, disponente Domino præsidentes, curis urgemur assiduis, ut juxta traditæ Nobis desuper dispensationis officium, quieti subditorum quorumlibet, præsertim sub regulari observantia studio piæ vitæ vacantium, in quorum utique prosperitate reficimur, jugi, quantum Nobis ex alto conceditur, sollicitudinis studio intendamus: & his, quæ pro Religionis incremento, ac personarum regularium statu pacifico & tranquillo providè facta conspiciamus, ut perpetuò illibata persistant, libenter nostræ muniminis adjicimus firmitatem. Dudùm siquidem à felicis recordationis Pio Papa II. prædecessore nostro diversæ litteræ, in quibus nonnullæ aliæ inseruntur, emanarunt tenorum subsequentium.

4 Pius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Apostolicæ Sedis Nobis injunctum desuper servitutis officium mentem nostram excitat, & inducit, ut circa ea, quæ pro statu prospero Monasteriorum Cisterciensis Ordinis, & in illis piæ vitæ deditarum personarum profutura conspiciamus, operosis studijs intendamus; & his, quæ propterea facta fuerint comperimus, ut illibata persistant, Apostolici muniminis adjiciamus firmitatem: & ea concedamus, quæ desuper sunt opportuna. Dudùm siquidem à felicis recordationis Nicolao Papa V. prædecessore nostro litteræ, in quibus bonæ memoriæ Balthasaris Episcopi Tusculani, tunc Joannis XXIII. in sua

obedientia, de qua partes illæ erant, nuncupati, inferuntur, litteræ emanarunt tenorum subsequentiũ.

5 Nicolaus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Inter cæteras Orbis Ecclesias, Monasteria, & alia pia loca Monasterij Cisterciensis Cabilonensis Diocesis, ac Cisterciensem Ordinem affectu benevolo prosequentes, illa personis eis præsentibus libenter concedimus, quæ ipsarum, ac Monasterij, & Ordinis prædictorum favorem & commoda respicere dignoscuntur. Dudum siquidem Balthasar olim Episcopi Tusculani in sua obedientia, de qua partes illæ tunc erant, Joannis XXIII. nuncupati, in favorem dicti Monasterij, ac illius Abbatibus, necnon Co-Abbatum, & Abbatissarum dicti Ordinis pro tempore existentium, emanarunt litteræ tenoris subsequentiũ.

6 Joannes Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Ad salutare regimen, ac incrementa proficiã dilectorum filiorum Ordinis Cisterciensis, qui in agro plantatus Dominico uberes fructus ad laudem Divini Nominis odorem suavitatis producit assidã in ultimos orbis fines, paternæ considerationis dirigentes intuitus, & cupientes, ut eò vigilantius atque devotius altissimo impendere valeant jugiter famulatum, quò majori quietudine in contemplatione sedula divinorum salubriter perfruentur: ac devotis supplicationibus dilectorum filiorum Abbatibus, & Conventus Monasterij Cisterciensis Cabilonensis Diocesis, necnon Co-Abbatum, & Abbatissarum dicti Ordinis Cisterciensis in hac parte favorabiliter annuentes, hac præsentis constitutione perpetuò duratura, & Apostolica auctoritate decernimus, statuentes, quod de cætero in præfato Ordine Cisterciensi, aut ejus membris nullus, qui de dicto Ordine non existat, cujuscumque alterius Religionis, Ordinis, status, dignitatis, aut præminentia fuerit, etiam si Cardinalatus dignitate fulgeret, Apostolica vel alia quavis auctoritate possit, vel debeat præsentiam, gubernationem, administrationem, aut præminentiam aliquis per se, vel alios directè, vel in-

directè, aut quovis quæsito colore, quomodolibet impetrare, obtinere, regere, administrare, vel gubernare quomodocumque, aut qualitercumque. Decernentes ex nunc irritum & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit impostèrũ quomodolibet attentari. Per prædicta verò nullum præjudicium afferri volumus alicui ex Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, in præsentiarum in præfato Ordine Cisterciensi gubernationem, commendam, administrationem, seu præsentiam aliquas obtinenti; quominus illas gerere valeat, & tenere, juxta formam litterarum Apostolicarum eidem desuper hætenus concessarum. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Constantiæ septimo Kalendarum Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

7 Nos igitur Abbati, & Monasterio, necnon Co-Abbatibus, & Abbatissis prædictis, ampliori desuper adminiculo providere cupientes, ac litteras & tenorem antedictos ratos habentes & gratos, illos auctoritate Apostolica, & ex certa scientia harum serie innovamus, ac vim & vigorem habere decernimus; necnon statuta, decreta, ac omnia alia & singula in dictis litteris contenta, & quæcumque indè secuta, eisdem auctoritate & scientia confirmamus, approbamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ dictus Balthasar Episcopus in suis litteris præfatis non obstare voluit; cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ innovationis, constitutionis, confirmationis, approbationis, & communitationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei,

ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo quarto, tertio Nonas Octobris, Pontificatus nostri anno octavo.

8 Nos igitur pariformiter ex certa scientia nostra singulas prædictas litteras ratas & gratas habentes, illas, & in eis contenta, & indè secuta quæcumque, auctoritate Apostolica harum serie innovamus, ac vim & vigorem habere, foreque subnixas decernimus, ac confirmamus, & approbamus, præsentisque scripti patrocinio communimus. Decernentes, quod præsentium transumpto alicujus Episcopalis, vel Superioris Curie Ecclesiasticæ sigillo munito, & signo & subscriptione Notarij publici signato, in judicio, & extra ipsis tamquam præinsertis, & præsentibus litteris, si exhiberentur, plena fides adhibeatur, & perindè stetur, ac si ipsæ præsentis & præinsertæ litteræ forent exhibitæ, vel ostensæ: nec desuper alterius probationis adminiculum requiratur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ innovationis, constitutionis, confirmationis, approbationis, communitiois, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Mantuæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, septimo Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno primo.

9 Pius Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Licet ea, quæ per prædecessores nostros Romanos Pontifices providè facta fuerunt, & ab eis ritè processerunt, plenam obtineant firmitatem; Nos tamen illis interdum Apostolici muniminis robur adjicimus, ut eò firmitus illibata persistant, quò magis nostro fuerint præsidio communita. Dudum siquidem felicis recordationis Calixtus Papa III. prædecessor noster, ex certis rationabilibus causis, nonnulla statutum, declarationem, cassationem, &

irritationem pro utilitate & conservatione Monasteriorum, & locorum, ac Religiosorum Cisterciensis Ordinis, motu proprio, & ex certa scientia, & de plenitudine Apostolicæ potestatis fecit, & concessit, prout in ipsius prædecessoris litteris, quas diligenter in Cancellaria Apostolica conspici, & examinari fecimus: ac quorum tenor inferius est insertus, plenius continetur. Nos igitur, motu, scientia & potestate similibus, non ad alicujus instantiam, sed de nostra mera liberalitate, statutum, declarationem, cassationem, & irritationem prædicta, rata & grata habentes, illa, & quæcumque indè secuta auctoritate Apostolica confirmamus, & præsentis scripti patrocinio communimus: supplendo omnes defectus, si qui forsàn intervenerint in eisdem: necnon litteras ipsas vim & vigorem habere, ac viribus subsistere decernimus per præsentis. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus prædecessor in eisdem litteris non obstare voluit, cæterisque contrarijs quibuscumque. Tenor verò ipsarum litterarum de verbo ad verbum sequitur, & est talis.

10 Calixtus Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam. Ad fructus uberes, quos Cisterciensis Ordo in agro Militantis Ecclesiæ plantatus dextera Domini velut arbor bona produxit hætenus, & producit, considerationis nostræ oculos extendentes, Apostolici favoris præsidium sibi libenter impartimur, & in his, quæ solidationem, status, necnon perpetuam pacem & tranquillitatem ejusdem concernunt, Nos gratiosos & favorabiles exhibemus. Cum itaque, sicut ad Apostolatus nostri pervenit auditum, Ordini Cisterciensi præfato, ac illius Monasterijs, personis, atque locis magna periculosa defolationis dispendia imminere noscantur; ex eo quia nonnulli prætextu quarundam litterarum Apostolicarum etiam ad vacatura se extendentium in dictis Monasterijs, atque locis præfici, & præesse præsumunt. Nos ne per hoc nostræ conscientie serenitas remaneat intranquilla, talium turbationum materias ab eodem Ordine

ne propellere, præmissisque scandalis, & inconvenientijs, quantum Nobis ex alto permittitur, obviare; necnon circa hoc salubre remedium adhibere cupientes, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia, & Apostolicæ potestatis plenitudine statuimus, nostræque intentionis fuisse, & esse declaramus, necnon harum serie concedimus, quod nulla per Nos, aut Sedem Apostolicam, seu nostra, vel ipsius, aut alia quavis auctoritate in genere, vel specie, sub quibusvis formis, aut verborum expressionibus, & cum quibuscumque etiam individualium, & aliarum derogatoriarum clausularum, etiam talium, quod illis per quævis alias litteras Apostolicas, privilegia & indulta ipsis etiam signanter, specificè & expressè derogantia, minimè derogatum fuisse, vel esse censeatur: seu derogari non possit, vim & effectum habentibus, cæterisque effectui præsentium præjudicialibus clausulis & decretis irritantibus, quibusvis personis, cujuscumque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis, etiam si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, aut Sedis Apostolicæ Officiales, seu Episcopi, aut alterius Ordinis Abbates, etiam motu & scientia similibus: seu ad Regum, Principum, vel Prælatorum quorumlibet supplicationem, vel aliquorum resignatorum Beneficiorum juris cessionem, vel recompensationis, aut alio quovis intuitu, seu in earum favorem concessa hætenus, vel imposterum concedenda, expectativæ, commendæ, aut aliæ quævis litteræ, facultates, nominationes, & mandata; necnon prærogativæ, antelationes, declarationes, exceptiones, privilegia, indulta; ac fortè, & forsàn faciendæ, etiam de primo vacaturis Monasterijs, Prælaturis, Dignitatibus, & locis dicti Ordinis speciales reservationes, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum inserti forent, præsentibus haberi volumus pro expressis, & quæ suum nondum sortita sunt effectum, quorumque vigore in ipsis Monasterijs, aut eorum aliquo non est alicui jus quæsitum ad Monasteria, Prælaturas, Abbatiales, & alias dicti

Ordinis Dignitates, & loca, etiam utriusque sexus Ordinis hujusmodi aliqualiter se extendant, aut quilibet se extendere possint, sive debeant. Nec Monasteriorum, & locorum hujusmodi Conventus, Religiosæ personæ, aut Vassalli etiam utriusque sexus ad receptionem, etiam alicujus auctoitate talium litterarum, & processuum exinde habitorum teneantur; nec propterea interdici, suspendi, vel excommunicari possint: cassantes, & irritantes, ac pro infectis, & nullis habentes illa omnia & singula, talia, expectativas, gratias, facultates, litteras, nominationes, reservationes nominandi, reservandi, uniendi, & alia mandata Apostolica suum effectum nondum sortita, & alia per quæ effectus præsentium quomodolibet impediri possent, vel deferri. Ac decernentes illis nullam in judicio vel extra fidem adhibendam fore, nec Conventus, & personas eorundem Monasteriorum ad receptionem eorundem prætextu litterarum ipsarum teneri, necnon prout est irritum & inane, si quid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter imposterum contigerit attentari. Non obstantibus si in facultatibus & litteris, seu mandatis hujusmodi tales appositæ fuerint clausulæ; scilicet, aut si locorum Ordinarijs, seu Abbatibus, Abbatissis, vel Conventibus dicti Ordinis, vel quibusvis alijs communiter vel divisim ab eadem Sede indultum sit, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus minimè teneantur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem: per quam quidem clausulam, & cujuscumque alterius similis, vel efficacioris clausulæ adjectionem vel appositionem decernimus præsentibus non fuisse sufficienter derogatum: ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegijs quoque, ac statutis, & consuetudinibus Ordinis, Monasteriorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quacumque firmitate alia roboratis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Nulli ergo omninò hominum

liceat hanc paginam nostræ statuti, declarationis, concessionis, cassationis, & irritationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo octavo, tertio Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno quarto.

II Cæterum quia difficile foret præinsertas & præsentis litteras ad singula, in quibus de eis fides forsàn faciendâ fuerit, loca deferre, volumus, & auctoritate Apostolica prædicta decernimus, quod ipsarum transumpto alicujus Episcopalis, vel Superioris Curie Ecclesiasticæ sigillo munito, ac signo & subscriptione Notarij publici signato & legalis in judicio, & extra, tamquam ipsis præinsertis & præsentibus litteris, si exhiberentur, plena fides adhibeatur, ac perindè stetur, ac si ipsæ præinsertæ & præsentis litteræ forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum confirmationis, communionis, suppletionis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Mantuæ, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo quinquagesimo nono, septimo Kalendas Augusti, Pontificatus nostri anno primo.

12 Cùm autem, sicut accepimus, nonnulli contra tenorem litterarum prædictarum Monasterijs ipsius Cisterciensis Ordinis quandoque præficiantur, aut eis Monasteria ipsa committantur, sive in Commendam concedantur, & propterea Monasteria hujusmodi, tam in spiritualibus, quàm in temporalibus non modica passâ fuerint, & patiantur detrimenta. Nos ipsorum Monasteriorum, & dicti Ordinis statum prosperum & tranquillum paterno zelantes affectu, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata peti-

tionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, statuta, declarationes, cassationes, irritationes, & decreta prædicta, tam per ipsum Pium, ac bonæ memoriæ Nicolaum V. & Calixtum III. Romanos Pontifices prædecessores nostros, quàm Balthasarem Episcopum Tusculanensem, Joannem XXIII. in sua obedientia nuncupatum, ut in præinsertis eorum litteris continetur, facta & concessa, rata & grata habentes, illa, ac omnia & singula in eisdem singulis litteris contenta, necnon indè secuta quæcumque, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia, & de plenitudine Sedis Apostolicæ potestatis, tenore præsentium pro Nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus, & fratrum nostrorum consilio confirmamus, & approbamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus: suppletentes omnes & singulos defectus, siqui forsàn intervenerint in eisdem: ipsasque singulas litteras innovamus, vimque & vigorem perpetuò habere, & viribus subsistere decrevimus. Non obstantibus omnibus, quæ Nicolaus, Calixtus, & Pius prædecessores nostri, & Balthasar præfati in prædictis eorum litteris voluerunt non obstare; necnon quibuscumque specialibus & generalibus reservationibus, litteris, commendis, provisionibus, regulis, & concessionibus, alijsque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ex quacumque causa precesserint, aut procederent in futurum: quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, & quibus, eorumque effectui, vi, robori & executioni quantum prædictis & præsentibus litteris, earumque effectui adversarentur, præjudicarent, nocerent, vel obviarent, seu præjudicare, adversari, nocere, vel obviare possent quomodolibet in futurum, motu & scientia similibus specialiter, vel expresse derogamus: necnon Monasteriorum, & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus contrarijs quibuscumque. Volumus autem, quod pro tempore Ordinis auctoritate in Abbates ipsorum Monaste-

riorum promoti, & aliorum Beneficiorum provisi infra quatuor menses à die promotionum, sive provisionum suarum ad Curiam pro illarum confirmatione impetranda venire, aut mittere; & annatam, sive medios fructus primi anni ipsorum Monasteriorum secundum taxam in libris Camerae Apostolicae positam solvere, ac de alijs juribus consuetis eidem Camerae satisfacere teneantur. Alioquin promotiones, sive provisiones illorum, qui secus fecerint, nullius sint roboris, vel momenti: liceatque ex tunc Nobis, & dictis successoribus nostris de personis idoneis eisdem Monasterijs, & Beneficijs pro quibus, ut praefertur, factum non fuerit, providere. Caeterum quia difficile foret praesentes litteras ad singula loca, in quibus illae forent necessariae, transferri, etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicujus Archiepiscopi, Episcopi, vel alterius Praelati munitis, prorsus in judicio, & extra plenaria fides adhibeatur, ac illis stetur in omnibus & per omnia, sicuti originalibus litteris adhiberetur, & eis staretur, si forent exhibitae, vel ostensae. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae confirmationis, approbationis, communitationis, suppletionis, innovationis, constitutionis, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romae apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicae millesimo quadringentesimo septuagesimo quinto, sexto Idus Martij, Pontificatus nostri anno quinto.

13 Sixtus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex Dei in terris Vicarius, ad singula, quae Monasteriorum, & locorum Ecclesiasticorum quorumlibet statum prosperum respicere noscuntur, prout ex susceptae servitutis astringimur officio, Apostolicos cogitatus diffundit, ut Apostolicae provisionis ope Monasteria, & loca praedicta

successus recipiant jugiter salutare, & eorum indemnitatibus succurratur opportunè. Cum itaque, sicut accepimus, Monasteria Cisterciensis Ordinis, quae nonnullae personae Ecclesiasticae ex concessione, & dispensatione Sedis Apostolicae in Commendam obtinent, & in quibus antea regularis observantia vigeat, super quorumcumque, aut aliquorum ipsorum, ac nonnullorum aliorum ejusdem Ordinis Monasteriorum fructibus, redditibus, & proventibus, nonnullae etiam personae Ecclesiasticae pensiones etiam excessivas eis assignatas percipiunt annuatim; adeo propterea gravantur, & in spiritualibus, & temporalibus detrimenta sustineant, ut nisi eis celeriter succurratur, in desolationem perpetuam, & ruinam deveniant. Verum si, ut praefertur, commendata, & alia ejusdem Ordinis Monasteria per Monachos ejusdem Ordinis regerentur, & gubernarentur, ac eisdem ipsi Monachi canonicè secundum ipsius Ordinis instituta regularia, & indulta Apostolica electi praeficerentur, pensionesque hujusmodi cedentibus, vel decedentibus illis, qui ipsas percipiunt, extinguerentur; & de novo super eisdem fructibus, redditibus, & proventibus non assignarentur: Monasteria ipsa, quorum aliqua ruina minantur, in suis structuris, & aedificijs reparari, restaurari, & manuteneri possent: & non modicum eis propterea proveniret incrementum. Horum igitur consideratione inducti, & ut Monasteria ipsa per idoneos, & circumspectos, ac utiles viros, quorum commendabili regimine, & salubri provisione ad laudem Dei, & gloriam, necnon Religionis propagationem praecelsius extolli, & utilius dirigi valeant, salubriter gubernentur: ac indemnitatibus Ordinis, & Monasteriorum hujusmodi opportunè consulatur, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed praemissis, & alijs pijs, & rationabilibus causis suadentibus, praesentis perpetuo valiturae, & irrefragabiliter constitutionis observandae edito, de nostra mera liberalitate, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia volumus, statuimus, concedimus, decernimus, de-

cla-

claramus, & ordinamus, quod Monasteria, ut præfertur, commendata, & imposterum forsàn commendanda, cessantibus ipsis Commendis, præterquam per cessionem Commendarum hujusmodi, in manibus nostris, aut successorum nostrorum Romanorum Pontificum forsàn faciendam, etiam per cessum, vel decessum, seu aliam quamvis dimissionem, quovis modo, præterquam apud Sedem Apostolicam vacantia, & in antea vacatura; etiamsi illorum, vel alterius ipsorum dispositio specialiter, vel ex quavis causa, etiam ex qualitatibus ipsorum Monasteriorum, vel personarum illa pro tempore obtinentium generaliter reservata, & cujuscumque taxæ, seu annui valoris illorum fructus, redditus, & proventus, existant; ac provisiones ipsorum consistorialiter fieri debeant, plenè, liberè, & integrè reddeant, & veniant: ac venire, & reddere debeant ad manus, necnon electionem, provisionem, & quamvis aliam dispositionem Ordinis, necnon dilectorum filiorum Patrum Abbatum, & Conventuum eorundem Monasteriorum: quodque ex nunc in antea perpetuis futuris temporibus, nulli Apostolica, vel alia quavis auctoritate, præfatis, aut alijs ejusdem Ordinis Monasterij, ut præfertur, vacantibus vel vacaturis in Abbates perficiantur; nisi per eosdem Patres Abbates, aut Conventus ipsorum Monasteriorum, aut ipsius Ordinis Commissarios legitimos, vel saniores, aut majorem ipsorum Conventuum partem, in Abbates illorum ritè, & canonicè fuerint electi, vel postulati, seu per dictos Patres Abbates, aut Commissarios præfatos, secundùm Ordinis statuta promoti: sed quod libera, & omnimoda absque aliquo cujuscumque impedimenti obstaculo Abbatum dictorum Monasteriorum electio, seu postulatio, & omnimoda alia dispositio ad Patres Abbates, & Commissarios, necnon Conventus præfatos spectet, & pertineat: ac dictis Monasterijs per cessum, vel decessum, & quamvis aliam divisionem, ut præfertur, seu aliàs quovis modo, & ex quavis causa, Abbatum regimini- bus destitutis, liceat dictis Patribus Abbatibus, Commissarijs, & Conven-

tibus quascunque idoneas personas ejusdem Ordinis in eorum, & dictorum Monasteriorum Abbates liberè, & sine difficultate aliqua canonicè eligere, seu etiam postulare, ac etiam promovere, ut dictum est. Necnon Patres Abbates, aut Commissarij præfati electiones hujusmodi, postulationes, & promotiones confirmare in omnibus & per omnia, secundùm antiquam formam in eodem Ordine observatam. Quodque electiones, promotiones, & confirmationes hujusmodi per Patres Abbates, aut Commissarios, necnon Conventus præfatos pro tempore factæ, valeant, plenamque roboris firmitatem obtineant: ac eisdem electis, postulatis, & promotis suffragentur in omnibus etiam, & per omnia, ac si reservationes Apostolicæ desuper non emanarent: & nihilominus, quod omnes, & singulæ pensiones, super quorumcumque Monasteriorum, seu locorum dicti Ordinis fructibus, redditibus, & proventibus, quibusvis personis Ecclesiasticis Sæcularibus, vel Regularibus assignatæ, vel forsàn assignandæ per cessum, vel decessum illorum, qui ipsas percipiunt, cessent penitus, & expirent; ac cassæ, & nullæ, penitusque & integrè extinctæ sint, vel esse censeantur: nec per nostras, vel alicujus successorum nostrorum Romanorum Pontificum, vel ejusdem Sedis litteras, aut aliquo alio titulo, etiam motu & scientia similibus, in aliam, vel alias personam, seu personas transferri: aut super eisdem fructibus, redditibus, & proventibus, nulla alia subsistente causa, de novo similes, vel aliæ pensiones aliquibus in ipsis Monasterijs, sive locis jus aliud non habentibus, assignari possint, aut debeant: sed personæ ipsæ, quæ easdem pensiones aliàs solvere haberent, ab illarum solutione, & præstatione ex tunc penitus, & omnino liberæ sint & absolutæ, ac ad illarum solutionem, vel præstationem non teneantur. Patres Abbates verò, & Conventus præfati ad receptionem aliquorum, aut reverentiæ, & obedientiæ præstationem aliquibus alijs quam electis, postulatis, & promotis per eos, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis existant, quos

for-

forsàn pro tempore eisdem Monasterijs contra litterarum huiusmodi tenorem, aliàs quam per electionem, postulationem, vel, ut dictum est, promotionem præfici contigerit, aut eis Monasteria, & loca ipsa commendari nullatenus teneantur; nec ad id obligati, & astricti sint, aut obligari, vel astringi, seu ad hoc compelli, & interdici, suspendi, vel excommunicari possint: Decernentes etiam, & eadem auctoritate declarantes, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, Monasteria ipsa, & loca sub quibusvis gratijs, expectativis, vel alijs de primo vacaturis Beneficijs, seu Monasterijs, aut specialibus vel generalibus reservationibus, & de sic vacaturis, cum vacabunt, conferendi, seu commendandi mandatis, & nominationibus, seu nominandi, & conferendi, vel commendandi Beneficia, etiam Monasteria, & loca quibuscumque principalibus, facultatibus, unionibus, annexionibus, incorporationibus, suppressionibus, alijsque concessionibus, seu gratijs per Nos, aut Sedem prædictam, vel successores nostros huiusmodi, etiam motu & scientia similibus, & sub quibusvis formis, & expressionibus verborum, etiam cum prohibitorijs, & decretorum irritantium, & derogatarum derogatorijs, & alijs quibusvis clausulis, etiam talibus, per quas huiusmodi Monasteria, & loca nominatim specificè, & expressè sub illis comprehendendi viderentur, concedendis, nullatenus comprehendendi, nec ad illa se extendi, neque illarum vigore per quoscumque expectantes, aut speciales vel generales reservationes habentes, vel habituros acceptari, aut aliquibus quacumque etiam præfulgeant dignitate: ac Monasteria, aut loca ipsa qualitercumque, ut præfertur, vacaverint, committi, vel commendari, seu in Commendam, vel aliàs in titulum, vel administrationem concedi posse: adiacentes, & auctoritate prædicta etiam decernentes, omnes, & singulas expectativas, nominationes, speciales vel generales reservationes, necnon uniones, annexiones, & incorporationes factas, & faciendas nondum effectum sortitas: Provisiones verò, & Commenda-

das, & alias dispositiones, translationes, & assignationes de dictis Monasterijs, & pensionibus respectivè per Nos, aut Sedem prædictam, vel successores nostros, aut nostrarum, vel Sedis, aut successorum prædictorum litterarum vigore, aliquibus personis deinceps faciendas, & concedendas; necnon processus pro tempore desuper habitos, ac illarum vigore sententias, censuras, & pœnas in illis contentas, seu in Patres Abbates, aut Commissarios, & Conventus præfatos, aut alias ipsorum Monasteriorum personas ob non receptionem aliquorum, aut obedientiæ, & reverentiæ præstationem deinceps, necnon reservandarum pensionum huiusmodi non solutionem fulminandas, seu promulgandas, etiam si in illis de presentibus, necnon electionibus, postulationibus, & provisionibus de dictis Monasterijs per Patres Abbates, & Commissarios, necnon Conventus præfatos faciendis, cessationeque, & expiratione huiusmodi pensionum, totoque tenore presentium specialis, specifica, & expressa, non autem per generales, aut idem importantes clausulas mentio fiat, nullos, & invalidos, ac nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti esse; processusque, & sententias huiusmodi non tenere, nec quemquam ligare posse, vel debere; neque per easdem reservationes, expectativas, nominationes, ac uniones, effectum non sortitas, ut præfertur, per Nos, aut Sedem prædictam, seu successores nostros huiusmodi, aut nostrarum, seu Sedis, vel successorum prædictorum litterarum, etiam motu, & scientia similibus factas, ut præfertur, & concessas, aut faciendas, & concedendas presentibus nostris litteris, aut electionibus, postulationibus, & promotionibus per Patres Abbates, & Commissarios, necnon Conventus præfatos faciendis; etiam si illis specialiter & expressè, ac motu, & scientia similibus, etiam de plenitudine potestatis derogaretur, aut derogari videretur, nullatenus derogari valeant, nec sit, nec censeatur esse in aliquo quovis modo derogatum. Et nihilominus universis Archiepiscopis, & Episcopis, ac quorumcumque aliorum Ordinum Abbatibus, cæterisque personis

Ecclesiasticis in dignitate Ecclesiastica pro tempore constitutis, quorum nomina & titulos sive beneficia presentibus etiam haberi volumus pro expressis, motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios prefatis Patribus Abbatibus, Commissariis, Conventibus, & alijs personis eorundem in premissis efficacis defensionis presidio assistentes, faciant eos pacifica possessione, vel quasi concessionis, statuti, ordinationis, decreti, ac juris eligendi, seu postulandi, ac promovendi huiusmodi gaudere: Non permittentes eos per quoscumque ad recipiendum aliquos, vel prestandum obedientiam, & reverentiam aliquibus alijs quam, ut praefertur, per eos electis, postulatis, seu promotis; aut ad solvendum pensionem huiusmodi, contra concessionis nostrae huiusmodi, & presentium tenorem quavis auctoritate compelli, seu alias quomodolibet molestari: Contradictores in premissis quoslibet & rebelles, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, praerogativa, nobilitatis, excellentiae, aut conditionis fuerint, & quocumque exemptiones privilegio sint muniti, per excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac alias formidabiliores, de quibus eis videbitur, sententias, censuras, & poenas appellatione postposita comescendo: & etiam legitimis super his per eos servandis processibus, sententias ipsas quotiens expedierit aggravare, & reaggravare procurent, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Et insuper universos, & singulos charissimos in Christo filios Reges, necnon dilectos filios Duces, Principes, Comites, Barones, Proceres, Nobiles, Communitates, Universitates, omnesque alios, & singulos jurisdictionem temporalem, aut etiam spirituales pro tempore habentes, praesentes, & futuros, in quorum dominio, & ditione Monasteria, & loca fuerint, in Domino requirimus, ac attentè hortamur, quatenus Monasteria, Patres Abbates, Commissarios, & Conventus, necnon electos, postulatos, & promotos praefatos, ob praefatae Sedis reverentiam, pio desiderio, & affectu

ita commissa suscipiant, eisque efficaciter in praemissis assistant, quod Monasteria ipsa, & loca presentium effectum debite fortiantur, ac in statu prospero, felicique successu valeant salubriter conservari. Non obstantibus praemissis, ac alijs quibuscumque specialibus, & generalibus reservationibus, expectativis, nominationibus, ac unionibus effectum non fortitis, ac concessionibus, & regulis; necnon felicis recordationis Bonifacij Papae VIII. quae incipit: *Statutum*, ac in Concilio generali edita de duabus diatris, alijsque Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis quibuscumque, ex quacumque causa processerint, aut editae fuerint, vel concessae, aut procedent, seu concedentur in futurum, illarum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum presentibus infererentur, pro sufficienter expressis haberi volumus; & quibus, earumque effectui, vi, robori, & executioni, quatenus presentibus, & earum effectui, aut ipsis Ordini, Patribus Abbatibus, Commissariis, Conventibus, electis, postulatis, & promotis; ac alijs personis dictorum Monasteriorum, seu locorum adversarentur, praerudicarent, nocerent, & obviarent: seu praerudicare, nocere, & adversari, ac obviare possent quomodolibet in futurum, motu, & scientia similibus, specialiter & expresse derogamus: necnon Monasteriorum, & Ordinis praedictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ceterisque contrariis quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim a Sede praefata sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; & qualibet alia dictae Sedis indulgentia generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam presentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeant quomodolibet vel deferri. & de qua cujusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Volumus autem, quod pro

tempore in Abbates ipsorum Monasteriorum, & membrorum per Patres Abbates, Commissarios, & Conventus præfatos electi, seu postulati, ac promoti, infra quatuor menses à die electionis, seu postulationis computandos, ad Sedem Apostolicam pro confirmationibus electionum, postulationum, seu promotionum suarum, vel novis provisionibus ipsorum Monasteriorum, & membrorum; necnon secundum taxam ab antiquo ipsis Monasterijs, & membris impositam, annatarum, seu mediorum fructuum primi anni hujusmodi Monasteriorum, membrorum, & aliorum jurium Camera Apostolicæ debitorum solutionem, eidem Camera faciendam, venire, aut mittere debeant, & teneantur; alioquin electio, postulatio, seu confirmatio, promotio, vel provisio nullius sint roboris, vel momenti: liceatque Nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus ex tunc de quibusvis personis idoneis eisdem Monasterijs, sive membris providere; ipsisque illis in Abbates præficere, seu Monasteria, & membra ipsa eisdem personis commendare. Et insuper ex nunc irritum decernimus & inane, quidquid secus super præmissis à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Cæterum quia difficile foret præsentem litteras ad quæcumque loca, in quibus illæ forent necessariæ, transferri, volumus, & auctoritate prædicta decernimus, quod earum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicujus Archiepiscopi, Episcopi, aut alterius Prælati munitis, prorsus in iudicio, & extra fides plenaria adhibeatur, & eis staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum voluntatis, statuti, concessionis, constitutionis, ordinationis, decreti, declarationis, mandati, requisitionis, hortationis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo qua-

dringentesimo septuagesimo quinto, quarto Idus Martij, Pontificatus nostri anno quinto.

14 Sixtus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Decens reputamus & congruum, ut cum super concessionibus, quæ à Sede Apostolica emanarunt, aliquæ dubitationes insurgunt, Romanus Pontifex per suæ declarationis oraculum dilucidet, & declaret: in his præsertim casibus, in quibus regularem vitam professis devotè Domino servientibus, inquietudinis, & turbationis materia posset quomodolibet promoveri. Dudum siquidem inter alia litteras nonnullorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, per quas dilectis filijs Abbati Monasterij Cistercij Cabilonensis Diocesis, cæterisque illius Co-Abbatibus, & Co-Abbatissis, & Religiosis Cisterciensis Ordinis ubilibet existentibus concessisse dicebantur, quod nullus cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, etiam si Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, aut Sedis Apostolicæ Officiales, seu etiam alterius Ordinis Abbates essent, Monasteria, Prælaturas, Abbatiales, & alias Dignitates, Beneficia, & loca, etiam utriusque sexus Ordinis Cisterciensis hujusmodi in titulum, vel Commendam obtinere posset, nisi ipsum Ordinem Cisterciensem expressè professus esset. Quodque dictus Abbas Cistercij, & alij Prælati Ordinis Cisterciensis de Monasterijs, Prælaturis, Dignitatibus, Beneficijs, & locis prædictis, auctoritate ordinaria liberè disponere valerent: & quod illa nullatenus sub litteris Apostolicis comprehenderentur: & quædam alia eorundem prædecessorum statuta, declarationes, ordinationes, privilegia, & decreta, ac inde secuta quæcumque, de fratrum nostrorum consilio, & per alias nostras litteras aprobavimus, & robor firmitatis obtinere debere decrevimus; supplevimusque omnes, & singulos defectus, si qui forsàn intervenissent in eisdem. Ac volumus, quod illi, quos pro tempore dicti Ordinis Cisterciensis auctoritate in Abbates ipsorum Monasteriorum promoveri, & quibus de alijs Beneficijs Ecclesiasticis dicti Or-

Ordinis provideri contigerit, infra quatuor menses à die promotionum, sive provisionum suarum, ad Curiam Romanam pro illarum confirmatione impetranda venire, aut mittere; & annatam, sive medios fructus primi anni ipsorum Monasteriorum, sive Beneficiorum, secundum taxam in libris Camera Apostolicæ solitam solvere, ac de alijs juribus consuetis, eidem Camera satisfacere tenerentur; alioquin promotiones, sive provisiones illorum, qui secus facerent, nullius forent roboris, vel momenti: liceretque ex tunc Nobis, & dictis successoribus nostris de personis idoneis eisdem Monasterijs, & Beneficijs, pro quibus id factum non foret, providere, prout in eisdem nostris litteris plenius continetur. Cum autem, sicut exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filij Joannis Abbatis dicti Monasterij Cistercij petitio continebat, à nonnullis diversorum Monasteriorum ipsius Ordinis Cisterciensis Abbatibus, Abbatissis, & Religiosis revocetur in dubium, an sub voluntate nostra prædicta comprehendantur Monasteria, & Beneficia prædicti Ordinis, pro quorum provisionibus ad prædictam Curiam recursus haberi, juxta Constitutiones Apostolicas, necessario non deberet, vel aliàs non consuevit. Nos, ad quos spectat super his adhibere vigilantia curam, alias litteras nostras prædictas ac si de verbo ad verbum infererentur, presentibus pro expressis habentes, ut omnis dubietatis scrupulus de dicti Ordinis Religiosorum cordibus, & mentibus tollatur, ipsius Joannis Abbatis in hac parte supplicationibus inclinati, voluntatem nostram prædictam, auctoritate Apostolica, presentium tenore declaramus, quoad Monasteria, & alia Beneficia prædicta, pro quorum provisionibus ad Curiam antedictam recursus haberi, juxta Constitutiones Apostolicas, cessante concessione prædicta, necessario non deberet, vel aliàs non consuevit, ut præfertur, nostræ mentis nunquam fuisse, illa sub voluntate nostra hujusmodi comprehendendi debere: ac personas, quibus de illis canonicè post datam dictarum aliarum litterarum nostrarum quandocumque provisum fuit, aut provideri con-

tinget in futurum, ad impetrandum novas provisiones, seu confirmationes ex voluntate nostra prædicta ullatenus teneri: Decernentes sic per quoscumque Auditores, & Judices in quavis causa interpretari, & judicari debere, sublata eis quavis alia interpretandi facultate, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis litteris, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Cæterum, quia difficile foret præsentibus litteras Apostolicas ad quæcumque loca, in quibus de eis facienda esset fides, transferre, volumus, & auctoritate prædicta decernimus, quod earum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicujus Archiepiscopi, vel Episcopi, aut alterius Prælati munitis, prorsus in judicio, & extra fides plenaria adhibeatur, & illis stetur in omnibus & per omnia, sicuti originalibus litteris adhiberetur, & illis staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, constitutionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo septuagesimo nono, Idibus Julij, Pontificatus nostri anno octavo.

15 Quare pro parte dilectorum filiorum Joannis Abbatis Cistercij, Cabilonensis Diocesis, aliorumque dicti Ordinis Monasteriorum Co-Abbatum suorum, & Conventuum eorundem Nobis fuit humiliter supplicatum, ut singulas litteras prædictas, & omnia in illis contenta, pro illorum subsistentia firmiori robur perpetuæ firmitatis obtinere decernere, illaque de novo concedere, aliàsque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui statum Monasteriorum, & Religiosorum locorum omnium, præsertim dicti Cisterciensis Ordinis, quem præ cæteris propter ube-

res fructus, quos dicti Ordinis Religiosi continuè omnibus eorum operibus afferunt, in visceribus gerimus charitatis, nedùm conservari, sed augeri, & in melius dirigi nostris potissimè temporibus supremis desideramus affectibus, hujusmodi supplicationibus inclinati, singulas litteras prædictas, ac omnia, & singula in eis contenta, & indè secuta quæcumque, auctoritate Apostolica, & ex certa nostra scientia, tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac plenum, ac perpetuæ firmitatis robur obtinuisse, & obtinere decernimus: suppletes omnes, & singulos tam juris quàm facti defectus, si qui forsàn intervenerint in eisdem. Et nihilominus potiori pro cautela litteras prædictas, ac omnia & singula in eis contenta hujusmodi, in omnibus & per omnia, modo & forma præmissis, auctoritate & scientia similibus innovamus, & de novo concedimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, statutis quoque, & consuetudinibus Monasteriorum, & Ordinum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; necnon omnibus illis, quas Nicolaus, Calixtus, Pius, Sixtus prædecessores, & Balthasar præfati in singulis eorum litteris prædictis voluerunt non obstare, ceterisque contrarijs quibuscumque. Verùm quia difficile foret præsentis litteras ad singula quæque loca, in quibus expediens foret, deferre, volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu publici Notarij indè rogati subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, aut Abbatum prædictorum, vel alterius personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ, aut Curie Ecclesiasticæ munitis, ea prorsus in judicio, & extra, & aliàs ubilibet plenaria fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

16 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, constitutionis, suppletionis, innovationis, concessionis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, in-

dignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, quinto Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LVI.

Abbatibus, Monachis, Abbatissa, Moniales, ceteraque personæ, servientes, loca, & membra, ac omnia bona Ordinis Cisterciensis sub Summi Pontificis, & Sedis Apostolicæ protectione recipiuntur, & eis immediatè subjiciuntur; nec tenentur ad præstationem aliquarum Collectarum, Subsidiarum, aut Procurationum: & sunt exempti ab omni jurisdictione, superioritate, visitatione, dominio, & potestate Episcoporum.

1 **I**nnoentius Episcopus, servus *Aug.*
servorum Dei. Ad perpetuam *30. an.*
rei memoriam. *1487.*

2 Ad Romani Pontificis spectat officium suorum prædecessorum inhærendo vestigijs, illa, quæ per ipsos prædecessores laudabiliter, ac provida ratione pro statu, & quiete personarum sub regulari observantia assiduè studio piæ vitæ vacantium gesta sunt, ut majorem obtineant roboris firmitatem, quo sæpius fuerint Apostolico præsidio communita, sui præsidij munimine roborare; ac illa etiam de novo concedere, prout rationabiles causæ suadent, & id in Domino conspicit salubriter expedire.

3 Sanè pro parte dilectorum filiorum Joannis Cistercij Cabilonenfis Diocesis, aliorumque Cisterciensis Ordinis Monasteriorum Abbatum, & Conventuum eorundem Nobis nuper exhibita petitio continebat, quod licèt ipsi, eorumque, ac dicti Ordinis Monasteria, tam virorum, quàm mulierum, & alia Religiosa loca, membra, ac Monachi, Moniales, Vassalli, Subditi, & eis Servientes, bonaque omnia jam dudum per plures Romanos Pontifices præ-

prædecessores nostros sub ipsorum Pontificum, & Apostolicæ Sedis protectione recepti & recepta, ac Sedi prædictæ immediatè subjecti & subjecta; necnon ab omni jurisdictione ordinaria exempti & exempta fuerint; eisque concessum extiterit, ut ad præstationem aliquarum Collectarum, seu Subsidiorum, aut Procurationum, & aliarum exactionum per Sedem prædictam, seu ejus Legatos, aut ipsorum auctoritate, & mandato, seu per locorum Ordinarios, vel alios pro tempore impositorum non tenerentur: tamen desiderant pro majori eorum quiete, præmissis receptioni, subjectioni, & alijs prædictis, etiam nostræ approbationis robur adjici; illaque omnia etiam per Nos eis de novo concedi. Quare pro parte Abbatum, & Conventuum prædictorum Nobis fuit humiliter supplicatum, ut receptioni, exemptioni, & subjectioni prædictis, ac singulis desuper confectis litteris, pro illorum subsistentia firmiori, robur nostræ approbationis adjiceres; ac eos, necnon Monasteria, loca, membra, Monachos, Moniales, Vassallos, Subditos, Servientes, & bona omnia hujusmodi de novo sub nostra, & Sedis prædictæ protectione suscipere: ac ab hujusmodi jurisdictione perpetuò eximere, & totaliter liberare: aliasque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignemur.

4 Nos igitur, qui in singulorum sub regulari observantia piæ vitæ studio vacantium quiete reficimur, cupientes, ut Religiosi dicti Ordinis, quos præ cæteris propter uberes fructus, quos in Militanti Ecclesia continuè bonis eorum operibus afferunt, in visceribus gerimus charitatis, eò liberius divinis beneplacitis insistere possint, quò à Sede prædicta majori libertatis privilegio noverint se communitos, hujusmodi supplicationibus inclinati, receptionem, exemptionem, subjectionem, ac singulas desuper confectas litteras cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia, tenore præsentium approbamus, ac perpetuè & inviolabilis firmitatis robur obtinere decernimus: suppletes omnes, & singulos defectus, si qui forsàn interve-

nerint in eisdem. Et nihilominus pro potioris cautelæ suffragio, Monasteria, loca, membra, bona omnia prædicta præsentia, & futura, Abbates, Abbatissas, Monachos, Moniales, Vassallos, Subditos, & Servientes præfatos, nunc & pro tempore existentes, auctoritate, & scientia præfatis sub Beati Petri, & Sedis prædictæ, atque nostra protectione suscipimus: ac ab omni jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, dominio, & potestate Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum Judicum Ordinariorum, eorumque Vicariorum, & Officialium quorumcumque; necnon à solutione Subsidiorum, etiam Charitativorum, Procurationum, Collectarum, & aliarum exactionum hujusmodi pro tempore imponendarum, auctoritate, & scientia præfatis perpetuò prorsus eximimus, & totaliter liberamus; ac Nobis, & Sedi prædictæ immediatè subjicimus. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Ordinarij, Vicarij, Judices, & Officiales prædicti, etiam ratione delicti, aut contractus, vel rei, de qua ageretur, ubicumque committatur delictum, iniatur contractus, aut res ipsa consistat, nullam in eos, & eorum aliquem, aut Monasteria, membra, & bona prædicta, tamquam prorsus exemptos & exempta, jurisdictionem, correptionem, superioritatem, dominium, vel potestatem exercere: aut excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, aut quasvis alias sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas promulgare præsumant, seu possint, aut debeant quoquomodo. Nec ipsi sicut exempti coram illis, aut ipsius Sedis Delegatis, vel Subdelegatis, nisi in litteris eis pro tempore directis de præsentibus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio fiat, ad judicium evocari, aut quovis modo directè vel indirectè molestari possint: decernentes omnes, & singulos processus, sententias, censuras, & pœnas, quos, & quas per Archiepiscopos, Episcopos, Ordinarios, Judices, Vicarios, & Officiales prædictos, seu eorum aliquem contra Abbates, & alios exemptos; necnon Monasteria, & loca hujusmodi, etiam exempta, ut præfertur,

ha-

haberi, vel promulgari; necnon quidquid secus super his ab eis, & alio quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irrita, & inania, nulliusque roboris vel momenti.

5 Non obstantibus felicis recordationis Innocentij Papæ IV. etiam prædecessoris nostri, quæ incipit: *Volentes*, & alijs Constitutionibus, & Ordinationibus quibuscumque Apostolicis, statutisque, & consuetudinibus Monasteriorum, & Ordinis prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis; necnon omnibus illis, quæ in singulis litteris prædictis concessum est non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Verùm quia difficile foret præsentibus litteras ad singula quæque loca, in quibus expediens foret, deferre, volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu publici Notarij inde rogati subscriptis, & sigillo alicujus Curie Ecclesiasticæ, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, ea prorsus in iudicio, & extra, & aliàs ubilibet fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

7 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, decreti, suppletionis, susceptionis, exemptionis, liberationis, subjectionis, constitutionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, tertio Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LVII.

Bulla conservatoria præcedentis.

1 **I**nnoentius Episcopus, servus servorum Dei. Dilectis filijs Abbatibus Monasterij Sancti Stephani de Divione Lingonensis Diocesis, & Parisiensis, ac Cameracensis Ecclesiarum Decanis, salutem, & Apostolicam benedictionem. Hodie à Nobis emanarunt litteræ tenoris subsequentijs.

Aug.
30. an.
1487.

2 Innocentius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Ad Romani Pontificis spectat officium suorum prædecessorum inherendo vestigijs, &c.

3 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, tertio Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno tertio.

4 Quocirca discretioni vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium, seu alios præmissa omnia, & singula, ubi, quando, & quoties expedierit, ac pro parte dictorum exemptorum in præinsertis litteris nominatorum, seu alicujus eorum fueritis requisiti, solemniter publicantes ipsisque sic exemptis, & eorum cuilibet in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciatis eos approbationis susceptionum, exemptionum, liberationum prædictarum pacifica possessione, vel quasi gaudere: non permittentes eos, aut aliquem eorum per Archiepiscopos, Episcopos, Ordinarios, Vicarios, & Officiales prædictos, aut aliquem eorum contra super susceptione, exemptione, liberatione, approbatione, & alijs in eis contentis consecrarum, tam Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, quam nostrarum litterarum tenores quomodolibet molestari, inquietari, vel perturbari: contradictores, ac molestatores quoslibet, & rebelles, auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.

Aug.
30. an.
1487.

5 Non obstantibus felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua cavetur, nequis extra suam

suam Civitatem, vel Dioecesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diatram à fine suæ Dioecesis ad iudicium evocetur: seu ne Iudices, ac Conservatores à Sede Apostolica deputati, extra Civitatem, & Dioecesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant; & de duabus diatris in Concilio Generali editis, ac de personis ultra certum numerum ad iudicium non evocandis, & alijs Apostolicis Constitutionibus, statutis quoque, & consuetudinibus Monasteriorum, & Ordinis in ipsis insertis litteris expressorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, contrarijs quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

6 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, tertio Kalendas Septembris, Pontificatus nostri anno tertio.

Concordat prout est in authentico transumpto, exceptis omisissis.

SCRIPTURA LVIII.

Monasteria, & alia loca Ordinis Cisterciensis, que Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in Commendam obtinent, tenentur ad solutionem contributionum, & charitativorum subsidiorum, quemadmodum alia Monasteria proprios Abbates habentia.

Dec. 27. an. 1487. **I** Innocentius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2 Dum ad fructus uberes, quos Sacer Ordo Cisterciensis in agro Militantis Ecclesiæ divina ordinatione plantatus producere non cessat, nostræ considerationis intuitum dirigimus, & intra nostri pectoris arcana revolvimus, quod per illius fructuosos palmites Sacrosancta Ecclesia non mediocriter decoratur, & Catholica fides continuo exaltatur: dignum immo debitum reputa-

mus, ut Ordo ipse, illiusque personæ studijs virtutum, & sacris litteris insistentes, per nostræ provisionis auxilium in suis opportunitatibus competens suscipiant relevamen. Sanè accepimus, quod licet per statuta ipsius Ordinis, etiam per Sedem Apostolicam confirmata, fuerit olim providè, & laudabiliter ordinatum, quod tam pro expensis Capituli Generalis ipsius Ordinis, quod in Monasterio Cistercij Cabilonensis Dioecesis annis singulis celebrari consuevit, quàm sustentatione personarum dicti Ordinis, ac quam plurimorum Monachorum dicti Ordinis, qui ad diversas Universitates Studiorum generalium per eorum Superiores frequenter mittuntur; necnon stipendijs Rectorum, & Magistrorum, ac varijs alijs oneribus dicti Ordinis supportandis, singula ipsius Ordinis Monasteria certam taxam moderatam, contributionem appellatam, solverent: & temporibus quibus taxa huiusmodi imposita fuit, Ordo ipse inter cæteros approbatos Ordines, tam in divinarum celebratione, quàm regulari observantia, & Viris sacrarum litterarum scientia prædictis floruerit; tamen postquam nonnulla ipsius Ordinis Monasteria in Commendam concessa fuerunt, quia illorum Commendatarij prætendentes se diversis exquisitis vijs Patribus Religionis non fore subjectos, ac huiusmodi contributionibus, ac charitativis subsidijs exemptos esse, & per statuta Ordinis ad id compelli non posse: contributiones, & subsidia huiusmodi, illarumque arreragia solvere recusarunt. Undè Ordo ipse multis debitorum oneribus gravatus existit, multaque exinde damna, & dispendia sustinuit, & sustinet de præsentis in ejus grave præjudicium pariter & jacturam. Et quamvis felicitatis recordationis Sixtus Papa IV. prædecessor noster huic morbo congruam medelam adhibere cupiens, omnes, & singulas personas, cujuscumque dignitatis, status, gradus, vel conditionis forent, sub certis tunc expressis pœnis per suas litteras monuerit, & mandaverit eisdem, ut contributiones, & subsidia prædicta, tam de præterito, quàm de futuro temporibus persolverent; nihilominus monitio, & manda-

tum

tum hujusmodi parum hactenus eidem Ordini fructum attulerunt, præcipue quia nonnulli ex Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus aliqua ipsius Ordinis Monasteria in Commendam obtinent, & de illis in litteris Sixti prædecessoris hujusmodi non fuit facta mentio specialis.

3. Nos igitur ipsius Ordinis, quem in visceribus charitatis specialiter gerimus, necessitatibus (quantum Nobis ex alto conceditur) providere cupientes, motu proprio, non ad alterius Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera voluntate, auctoritate Apostolica, tenore præsentium decernimus, & declaramus, omnia & singula Monasteria, & alia loca dicti Ordinis, quæ prædicti, & qui pro tempore fuerunt ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in Commendam hujusmodi obtinent, & imposterum obtinebunt, ad solutionem contributionum, & etiam charitativorum subsidiorum hujusmodi, quemadmodum Monasteria proprios Abbates habentia fore efficaciter obligata: ac Superiores dicti Ordinis, ad quos id pertinet, & in futurum pertinebit, Procuratores, Vicarios, & Factores eorundem Cardinalium in dictis Monasterijs pro tempore deputatos, ad solutionem contributionum hujusmodi nomine eorundem Cardinalium præfato Ordini faciendam, juxta tenorem litterarum Sixti prædecessoris hujusmodi compellere posse, & debere. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibuscumque privilegijs, indultis, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, sub quibusvis formis, & expressionibus verborum; ac cum quibusvis clausulis, etiam derogatoriis derogatorijs, à Nobis vel Sede prædicta pro tempore emanatis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

4. Et quia difficile foret præsentibus litteras ad singula loca, in quibus illas opus fuerit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumptis earundem præsentium manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo alicujus Episcopi, vel alterius

Prælati Ecclesiastici, seti alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, plena fides ubique adhibeatur, & illis tam in judicio, quam extra illud, ubicumque exhibita fuerint, vel ostensa, firmiter stetur in omnibus & per omnia, sicut eisdem præsentibus staretur, si forent originaliter exhibitæ, vel ostensæ.

5. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, declarationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo, sexto Kalendas Januarij, Pontificatus nostri anno quarto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LIX.

Universa Monasteriorum, Prioratuum, locorum, & personarum Cisterciensis Ordinis exemptiones, subjectiones, uniones, annexiones, incorporaciones, & reservationes quibuscumque locis, aut personis extra eundem Ordinem factæ, revocantur, ac annullantur, & in pristinum statum restituantur.

Innocentius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2. Licet exacta Apostolicæ Sedis providentia in rebus omnibus debita circumspeditionis modum adhibeat, non potest tamen humana conditio in tanta rerum, & negotiorum multitudine usque adeo vigilanter intendere, quin multa plerumque, etiam ad importunam aliquorum instantiam concedantur, quæ postmodum revocatione indigere noscuntur: undè ad præsentis in ejusdem specula spectat officium, per debitæ revocationis ministerium taliter providere, ut Monasteria, & regularia loca, ac illorum personæ detrimenta non sustineant, prout Monasteriorum, & personarum hujusmodi qualitate pen-

April.
9. an.
1489.

pensata, id conspicit in Domino salubriter expedire. Sanè sicut ex relatione dilecti filij Joannis Abbatis Monasterij Cistercij Cabilonensis Diocesis accepimus, nonnulli Abbates, Abbatissæ, Priores, & Priorissæ Cisterciensis Ordinis mediatè, vel immediatè Abbati Monasterij Cistercij pro tempore existenti, ac Generali Capitulo Cisterciensis Ordinis, quod anno quolibet in dicto Monasterio Cistercij celebratur, subjecti, Monasteria, Prioratus, Officia, loca, membra, suasque, & Monasteriorum, ac Prioratum hujusmodi personas, à superioritate, obedientia, & visitatione præfati Abbatis Monasterij Cisterciensis, ac aliorum Patrum Abbatum, necnon Commissariorum dicti Capituli eximi, & liberari: ac alijs Monasterijs etiam aliorum Ordinum, seu locorum Ordinarijs, se, & Monasteria, Prioratus, loca, & membra hujusmodi subjecti, & submitti: alia verò Monasteria, Prioratus, loca, & membra dicti Ordinis alijs Beneficijs secularibus, seu etiam aliorum Ordinum regularibus, aut Episcopalibus, Abbatialibus, seu Capitularibus, aut Episcoporum mensis perpetuò, vel ad certum tempus per Nos, vel Sedem prædictam, seu illius Legatos uniri, annecti, & incorporari procurarunt, seu potius per importunam instantiam extorserunt. Quidam verò alij dicti Ordinis non professores à Nobis, & eadem Sede, vel ejus Legatis, ut unum, duo, tria, aut plura Beneficia Ecclesiastica, etiam dicti Ordinis Cisterciensis regularia in Commendam, quoad viverent, obtinere possent, dispensationes impetrarunt, in grave ipsius Cisterciensis Ordinis præjudicium, & auctoritatis dicti Monasterij Cistercij, aliorum Patrum Abbatum Ordinis ejusdem, ipsiusque Capituli Generalis depressionem: propterea in ipsis sic exemptis, seu unitis, aut in Commendam concessis debitæ visitationis, & reformationis officium in capite, & in membris non exercentur; Ministrorumque numerus, & alijs Divinus Cultus, ac regularis observantia plurimum diminuatur; juraque alia dicti Cisterciensis Ordinis in eisdem Monasterijs & locis amittuntur.

3 Nos igitur, qui ad Ordinem ip-

sum singularem semper gerimus, & gessimus devotionis affectum, indemnitati Monasterij Cistercij, ac Ordinis prædictorum providere cupientes, multorum etiam querelis super hoc excitati, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, & de Apostolica potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica, tenore præsentium omnes, & singulas exemptiones Monasteriorum, Prioratum, Officiorum, aliorumque Beneficiorum, locorum, & membrorum dicti Cisterciensis Ordinis, illorumque Abbatum, Monachium, Priorum, & aliorum personarum quatumlibet, necnon Monasteriorum, & Prioratum, Officiorum, Beneficiorum, locorum, & membrorum utriusque sexus, ac personarum hujusmodi alijs Monasterijs, seu Beneficijs, Collegijs, Conventibus, & mensis cujuscumque de ipso Ordine Cisterciensi non existentibus, aut personis Ecclesiasticis, vel quorumvis aliorum Ordinum regularibus qualitercumque privilegiatis, cujuscumque status, dignitatis, aut præminentia existant, etiam si Episcopali, vel Archiepiscopali præfulgeant dignitate, subjectiones, & submissiones, necnon de quibusvis ejusdem Cisterciensis Ordinis Monasterijs, Prioratibus, Officijs, alijsque Beneficijs, locis, & membris quibuscumque dicti Ordinis Cisterciensis, aliorum Ordinum Monasterijs, Prioratibus, Præposituris, Collegijs, seu quibuscumque Beneficijs Ecclesiasticis, alterius quam Cisterciensis Ordinis hujusmodi, seu secularibus, aut illorum mensis uniones, annexiones, incorporaciones, suppressiones, & extinctiones, tam per Nos, quam Sedem prædictam, aut illius Legatos quomodocumque, vel qualitercumque, & pro quibuscumque causis, etiam necessario exprimendis, etiam moru, & scientia, ac potestatis plenitudine similibus factas: ac quascumque speciales reservationes, seu gratias, expectativas, ac dispensationes de obtinendis ejusdem Cisterciensis Ordinis Monasterijs, Prioribus, Officijs, Beneficijs, locis, & membris in Commendam, etiam moru, & scientia similibus,

Eccc

&

& cum quibusvis etiam derogatori-
rum derogatorijs clausulis concessas,
auctoritate Apostolica, tenore præsen-
tium revocamus, cassamus, irritamus,
& annullamus, ac viribus omninò eva-
cuamus: Necnon Monasteria, Priora-
tus, Officia, loca, & membra hujus-
modi sic exempta, subjecta, unita, an-
nexa, incorporata, suppressa, & ex-
tinctâ in pristinum, & eum, in quo an-
tequam exemptiones, uniones, anne-
xiones, incorporationes, suppressiones,
reservationes, expectativæ, & disposi-
tiones, ac alia præmissa emanarent, quo-
modolibet existebant, statum restitui-
mus, reponimus, & plenariè reintegra-
mus: dictoque Cistercij, & alijs Pa-
tribus Abbatibus dicti Ordinis Cister-
ciensis, ac Capitulo Generali, prout
ad unumquemque eorum respectivè
pertinet, prout alia ipsius Ordinis Mo-
nasteria, Prioratus, Officia, Beneficia,
loca, & membra subesse decernimus.
Ac volumus, quod Patres Abbates im-
mediatè pro jure eorum, necnon Cister-
ciensis Abbas pro tempore existens,
& Generale Capitulum, ac ab eis de-
putati, seu deputandi pro tempore in
Monasterijs, Prioratibus, Officijs, &
alijs Beneficijs, locis, & membris præ-
dictis, sic per Nos restitutis, debitum
visitationis, reformationis, & correc-
tionis officium, tam in capite, quàm in
membris exercere: ac de eisdem Mo-
nasterijs, Prioratibus, Officijs, & Bene-
ficijs, locis, & membris sic restitutis, &
dismembratis disponere liberè, ac licitè;
necnon cætera sic dicti Cisterciensis Or-
dinis jura ab ipsis exigere valeant in
omnibus & per omnia, ac si exemption-
es, subjectiones, uniones, annexiones,
incorporationes, suppressiones, reserva-
tiones, expectativæ, & dispensationes
prædictæ, seu earum aliqua à Nobis,
vel Sede prædicta nullatenus emanaf-
sent, & imposterum emanarent.

4 Et nihilominus Venerabili fratri
nostro Episcopo Cabilonensi, & quibus-
vis alijs locorum Ordinarijs, ac Cathedra-
lium Ecclesiarum Canonicis, & in
Ecclesiastica dignitate constitutis per-
sonis, per Apostolica scripta motu si-
mili mandamus, quatenus ipsi, & qui-
libet eorum, quoties super hoc pro
parte dicti Abbatis Cistercij, aut Capi-

tuli Generalis, seu deputatorum eo-
rundem fuerint requisiti, omnes, &
singulos cujusque status, dignitatis, se-
xus, aut præminentia existant, etiamsi
Episcopali, aut Archiepiscopali digni-
tate fulgeant, Monasteria, Prioratus,
Beneficia, loca, & membra hujusmodi
unita, subjecta, seu suppressa tenen-
tes, ad illa liberè dimittendum infra
quindecim dierum spatium per Episco-
pos, & Superiores sub interdicti ingres-
sus Ecclesiæ; alios verò inferiores sub
excommunicationis lata sententiæ pœ-
nis, quas, si non paruerint, eo ipso in-
currant, per se, vel alium, seu alios
moneant. Alioquin non parentes, lap-
sis quindecim diebus, Episcopos, & Su-
periores, videlicet ingressum Ecclesiæ
interdictum; alios verò inferiores ex-
communicatos publicè nuntient: & ab
alijs nuntiari, ac ab omnibus arctius
evitari: ac aliàs ejusdem Abbati Cister-
ciensi, & Capitulo Generali, seu eo-
rum Commissarijs, aut Deputatis in
præmissis efficacis defensionis præsidio
assistentes, non permittant eisdem Cister-
ciensem Abbatem, & Capitulum
Generale, seu Deputatos ab eis super
præmissis contra præsentium tenorem
quomodolibet molestari: Molestatores,
& contradictores quoslibet & rebelles
per censuram Ecclesiasticam, & alia
juris remedia cum censurarum earun-
dem aggravatione, reaggravatione,
appellatione postposita compescendo,
invocato etiam ad hoc, si opus fuerit,
auxilio brachij sæcularis.

5 Non obstantibus præmissis, ac
quacumque præscriptione quancum-
que longissimi temporis, necnon feli-
cis recordationis Bonifacij Papæ VIII.
prædecessoris nostri, quibus cavetur,
ne quis extra suam Civitatem, & Dio-
cesim, nisi in certis casibus exceptis, &
in illis ultra unam diætam à fine suæ
Diocesis ad iudicium evocetur: seu ne
Judices, & Conservatores à Sede de-
putati prædicta extra Civitatem, &
Dioccesim, in quibus deputati fuerint,
contra quoscumque procedere, aut
alij, vel alijs vices suas committere
præsumant: & de duabus diætis in Con-
cilio Generali edita, & alijs Constitu-
tionibus, & Ordinationibus Apostoli-
cis, necnon quorumvis aliorum Ordini-
um,

num, seu Ecclesiarum etiam secularium, quibus, seu quorum mensis Beneficia dicti Cisterciensis Ordinis unita sunt, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; ac illis, necnon personis prædictis concessis, & concedendis privilegijs, exemptionibus, indultis, & litteris Apostolicis, quibus etiam si de eis, & personarum quibus uniones, annexiones, & incorporaciones, necnon reservationes, & expectativæ, ac dispensaciones hujusmodi concessæ sunt, seu ad quorum instantiam ille, ac subjectiones, exemptiones, ac suppressiones prædictæ emanarunt, ipsarumque personarum qualitatibus specialis, specifica, & expressa, individua, ac de verbo ad verbum mentio, non autem per clausulas generales id importantes, præsentibus ad effectum opportunæ derogationis habenda foret, & præsentibus in aliquo etiam expressè derogare viderentur: tenores illorum pro sufficienter expressis habentes, specialiter & expressè, motu, & scientia, & potestatis plenitudine similibus derogamus, ac pro derogatis, & insertis, & non concessis haberi volumus & decernimus, contrarijs quibuscumque: aut si aliquibus communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel infra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

6 Verùm quia difficile foret præsentibus litteras ad singula quæque loca, in quibus expediens fuerit, deferre, motu simili volumus, ac dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu publici Notarij inde rogati subscriptis, & sigillo dicti Cisterciensis, vel aliorum ipsius Cisterciensis Ordinis Monasteriorum Abbatum, aut alterius Prælati, seu personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, aut Curia Ecclesiasticæ munitis, ea prorsus in iudicio, & extra, & aliàs ubilibet fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

7 Nulli ergo omnino hominum li-

ceat hanc paginam nostræ revocationis, cassationis, irritationis, annulationis, evacuationis, restitutionis, repositionis, reintegrationis, constitutionis, voluntatis, mandati, derogationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo nono, quinto Idus Aprilis, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in authentica transumpto.

SCRIPTURA LX.

Bulla de facultate Abbatibus quatuor principalium Monasteriorum Cisterciensium concessa, Ornamenta Ecclesiastica benedicendi; Calices, & Altaria consecrandi; Populum solemniter benedicendi; Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines conferendi; Missam ante lucem celebrandi; Abbatesque, & Abbatissas benedicendi.

1 **I**nnoentius Episcopus, servus servorum Dei. Dilecto filio Joanni Abbati Monasterij Cistercij Cæcilienensis Diocesis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

April.
9. an.
1489.

2 Exposcit tuæ devotionis sinceritas, & Religionis promeretur honestas, ut tam te, quem speciali dilectioni prosequimur, quam tuum, & alia quatuor principalia tui Cisterciensis Ordinis Monasteria, post, & per dictum Monasterium tuum immediatè fundata, primas quatuor illius filias nuncupata, condignis honoribus attollamus: ac specialibus favoribus, & gratijs prosequamur.

3 Cùm itaque sicut exhibita Nobis nuper pro parte tua petitio continebat: ex privilegijs, & indultis Apostolicis tibi, & aliorum quatuor Monasteriorum prædictorum Abbatibus pro tempore existentibus, ut omnes Ordines minores personis Ordinis ejusdem intra Monasteria prædicta conferre, ac pallas Altaris, & omnia Ornamenta

Ecces 2

Eccles

Ecclesiastica benedicere : ac Mitra , & Annulo , & alijs Pontificalibus insignijs uti ; necnon in ipsis , & alijs Monasterijs , & Prioratibus illis subjectis , ac Parochialibus , & alijs Ecclesijs ad eos communiter , vel divisim pertinentibus , quamvis eis pleno jure non subessent , Benedictionem solemnem post Missarum , Vesperarum , & Matutinarum solemnia (dummodo in benedictione hujusmodi aliquis Antistes , vel Apostolicæ Sedis Legatus præsens non forent) elargiri : ac Ecclesias , & Monasteria dicti Ordinis , quoties fuerit opportunum (dummodo ex homicidio illa polluta non forent) reconciliare , aqua prius per aliquem Catholicum Antistitem , ut moris est , benedicta , obtenta , valerent : diversis vicibus , ac partibus , quandoque sigillatim , quandoque simul , prout ipsa privilegia edocent , concessum fuerit : & ab aliquibus hæsitetur , an tu , & dicti Abbates , pallas , & alia Ornamenta hujusmodi extra ipsius Ordinis Monasteria , & etiam illa , quæ ad Monasteria , & loca dicti Ordinis non expectarent : & an possint in quibuslibet alijs Monasterijs , & locis dicti Ordinis utriusque sexus benedicere , licet Abbates prædecessores , à tanto tempore citra , cujus contrarij hominum memoria non extitit , præmissa omnia , seu majorem partem facere consueverint .

4 Nos , qui Ordinem ipsum præ cæteris in visceribus gerimus charitatis , & illum intendimus non minoribus gratijs , & privilegijs , quàm prædecessores nostri fecerint , decorare : tuis in hac parte supplicationibus inclinati , tibi , & successoribus tuis , ac dictis Abbatibus aliorum quatuor Monasteriorum prædictorum nunc , & pro tempore existentibus , ut de cætero perpetuis futuris temporibus , prædicta , & quæcumque alia Vestimenta , ac Ornamenta Ecclesiastica (Corporalibus , Vasculisque , ad reponendum Sacram Eucharistiam , ac Imaginibus quibuslibet comprehensis) in locis , & domibus dicti Ordinis benedicere : & Calices consecrare , tam de dicto Ordine , quàm si ad vos aliundè nonnunquam deferantur : ac Altaria de novo constructa , seu translata , restaurata , aut mutata in

quibuslibet locis dicti Ordinis , Christum Sacro prius ab aliquo Catholico Antistite recepto , consecrare : Et etiam Benedictionem solemnem , post Missarum , Vesperarum , & Matutinarum solemnia in quibuslibet Monasterijs , domibus , atque locis dicti Ordinis utriusque sexus , servatis gradibus superioritatis inter vos , elargiri : Ac ne Monachi dicti Ordinis , pro suscipiendis Subdiaconatus , & Diaconatus Ordinibus , extra claustrum hinc inde discurrere cogantur , tibi , & successoribus tuis , ut quibuscumque dicti Ordinis Monachis , alijs verò quatuor Abbatibus præfatis , ac eorum successoribus , ut suorum Monasteriorum prædictorum Religionis , quos ad id idoneos repereritis , Subdiaconatus , & Diaconatus Ordines hujusmodi aliàs ritè conferre : Ac cum negotiorum qualitas pro tempore ingruentium id exegerit , antea quàm illucescat dies , circa tamen diurnam lucem , ita quod id nec vobis , nec Sacerdoti taliter in præsentia vestra celebranti , ad culpam valeat imputari , Missam in vestra , & cujuslibet vestrum , ac familiarium vestrorum vobiscum præsentia , per vosmetipsos Missam celebrare , & per alium Sacerdotem idoneum facere celebrari : Et quia interdum propter munus benedictionis , quod per Episcopos Abbatibus , & Abbatissis dicti Ordinis impenditur , contentiones , ac privilegiorum Ordinis vestri læsiones oriuntur , sub eò prætextu , quod Episcopi præfati ex impensione muneris hujusmodi , prætendunt aliquam postmodum in eos , & eorum Monasteria jurisdictionem , & superioritatem contra dicti Ordinis vestri privilegia habere : tibi , & successoribus tuis prædictis duntaxat , ut munus benedictionis hujusmodi , quibuscumque dicti Ordinis Abbatibus , & Abbatissis impendere , ac Abbatibus , & Abbatissis prædictis , ut dictum munus à te , & successoribus tuis præfatis recipere , liberè ac licitè possitis , & possint , auctoritate Apostolica , & ex certa scientia , tenore præsentium , de speciali dono gratiæ indulgemus .

5 Non obstantibus Constitutionibus , & Ordinationibus Apostolicis : necnon omnibus illis , quæ in litteris privilegio-

giorum & indultorum hujusmodi concessum est non ob stare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Provisio quod hujusmodi concessione ante diem celebrandi, seu celebrari faciendi parçè utamini. Quia cum in Altaris Officio immoletur Dominus noster Dei Filius Jesus Christus, qui candor est lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, sed in luce. Verum quia difficile foret præsentis litteras ad singula quæcumque loca, in quibus expediens fuerit, deferre: volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu publici Notarij inde rogati subscriptis, & sigillo tuo, aut alicujus Curie Ecclesiasticæ, seu personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ munitis, ea prorsus fides indubia adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessio- nis, voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

6 Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. CCCC. LXXXIX. V. Idus Aprilis, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in Diffinitionibus Ordinis de Alcantara.

SCRIPTURA LXI.

Quod ab Abbate Cistercij, & ejus Visitatoribus non liceat appellare extra Ordinem, etiam ad Sedem Apostolicam, nisi pro notoria injuria, & in eventu denegatæ justitiæ.

April. 1 **I**nnoentius Episcopus, servus
29.an. servorum Dei. Ad perpetuam
1489. rei memoriam.

2 Et si pro cunctorum sub regulari observantia assiduè studio piæ vitæ Domino famulantium statu prosperè, & salubriter dirigendo, ex commisso Nobis desuper Apostolicæ servitutis officio paternis teneamur curis intendere; ad Religiosos tamen Cisterciensis Ordinis, quos præ cæteris ob eorum

bonos, & exemplares mores, ac uberes fructus, quos in agro Militantis Ecclesiæ hætenus afferre non cessarunt, prout in dies non cessant, in visceribus gerimus charitatis, dirigimus oculos nostræ mentis, & ad ea per quæ Religiosorum eorundem, ac Monasteriorum, & locorum dicti Ordinis indemnitate consulitur, ac quæ ex eis reformatione pro tempore indigere nocentur, sublatis quibusvis obstaculis, & subterfugijs, debitè per eorum Superiores juxta regularia dicti Ordinis instituta, ac privilegia, tam per Nos, quàm alios Romanos Pontifices prædecessores nostros desuper provida deliberatione concessa, reformari possint, libenter interponimus sollicitudinis nostræ partes, ac opportunæ provisionis remedia favorabiliter adhibemus, prout id in Domino conspiciamus salubriter expedire. Sanè dudum pro conservatione, & augmento Cisterciensis Ordinis, qui à sui primæva institutione plurimum inter cæteros Ordines observantiæ regularis floruit, ac suos palmites in agro Militantis Ecclesiæ per diversas orbis partes ob Religiosorum dicti Ordinis doctrinam, vitæ sanctimoniam, ac bonos, & exemplares mores longè, latèque disseminavit: ex Privilegijs, & Ordinationibus Apostolicis, ac etiam regularibus dicti Ordinis institutis providè statutum, & ordinatum fuit, ut singulis annis in Monasterio Cisterciensi Cabilonensis Diocesis, quod dicti Ordinis Cisterciensis caput, origo, & fundamentum existit, Capitulum ipsius Cisterciensis Ordinis Generale celebretur, ad quod Abbas dicti Monasterij Cistercij pro tempore existens, ut caput, & alij ipsius Cisterciensis Ordinis Abbates de omnibus ferè mundi partibus, ut membra, conveniunt: in quo diversa Ordinis prædicti negotia, statum, & directionem illius, ac personarum dicti Cisterciensis Ordinis concernentia per Diffinitores dicti Capituli tractantur, diffiniuntur, ordinantur, & terminantur; errores corriguntur, & quæ reformatione indigent, reformantur, & ad statum debitum reducuntur; ac Visitatores de Ordine ipso Cisterciensi ad visitandum Monasteria, tam Virorum, quàm Monialium ejusdem

Cisterciensis Ordinis in diversis mundi partibus constituta deputantur, etiam cum plenissima facultate, & potestate reformandi, corrigendi, puniendi, & si demerita id exegerint, Abbates Abbatiali, & Abbatissas Abbatissali dignitatibus, ac alias Administrationes, & Officia in dictis Monasterijs obtinentes Officijs, & Administrationibus eorum privandi, & de eis alijs personis idoneis juxta ipsius Cisterciensis Ordinis instituta regularia providendi. Verum quia à certis temporibus citra quamplura ex dicti Cisterciensis Ordinis Monasterijs, atque locis, diversis personis Ecclesiasticis Sæcularibus, & Regularibus commendata fuerunt: & propterea in ipsis Monasterijs, atque locis pro majori parte regularis observantia, & pristina vivendi forma defecerunt, ac in Monasterijs, atque in locis prædictis Religiosi secundum ipsius Ordinis Cisterciensis observantiam regularem viventes non habentur, & Commendatarij prædicti, ac etiam diversorum aliorum dicti Cisterciensis Ordinis Monasteriorum Abbates, & Abbatissæ, ac Priores, & Monachi illorum normam, & definitiones ejusdem Ordinis Cisterciensis minimè observantes, dum per dictos Visitatores visitantur, visitationem, correctionem, & punitionem ipsorum Visitorum cupientes evitare, ad impediendum visitationem hujusmodi, sæpenumero ab hujusmodi visitationibus, correctionibus, depositionibus, & alijs per dictos Visitatores pro tempore factis, ad Sedem Apostolicam appellationes interponunt; & hujusmodi appellationum causas per Sedem prædictam diversis Judicibus delegatis, tam in Romana Curia, quam extra eam committi, ac Visitoribus præfatis inhiberi procurant: ex visitationibus hujusmodi, quæ occasione dictarum appellationum impediuntur, effectus debitus succedere non potest: sicque delicta remanent impunita, Monasteria, & regularia loca dicti Cisterciensis Ordinis non reformantur, & impunitas alijs præbet incentivus delinquendi: cum Abbas dicti Monasterij Cistercij pro tempore existens, ac dicti Ordinis Cisterciensis Visitatores, tot diversis litigiorum anfractibus fatigati, hujusmo-

di appellationum causas prosequi non possint; ex quo nedum majoribus, sed unicuique etiam cujuscumque inferioris conditionis tribuitur in dies audacia appellandi, & dictum Cisterciensem Ordinem diversis litigiorum anfractibus, & expensis involvendi, non sine magno ipsius Cisterciensis Ordinis præjudicio, & detrimento, & pernicioso exemplo, & scandalo plurimorum: & nisi provideatur, quod in dicto Ordine Cisterciensi sit vera unio, & obedientia debita Superioribus exhibeatur, ac visitationes, & reformationes hujusmodi juxta Sanctorum Patrum Decreta, ac Privilegia Apostolica, & regularia dicti Cisterciensis Ordinis instituta, sublati quibusvis impedimentis, debite fieri possent, verisimiliter brevi de totali dicti Cisterciensis ruina, & desolatione est formidandum.

3 Nos igitur, qui dictum Ordinem Cisterciensem præ cæteris semper in visceribus gessimus, & gerimus charitatis, & illum necdum conservari, sed in melius dirigi, nostris potissimè temporibus, supremis desideramus affectibus, in præmissis de opportuno remedio, prout tenemur, providere volentes, aliorum prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, qui providè per dicti Ordinis Cisterciensis personas extra ipsum Ordinem Cisterciensem sub amissionis juris rei, super qua contenderetur, ac alij poenis tunc expressis, appellari non posse voluerunt, vestigijs in hærentes, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & deliberatione matura, ac ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, hujus perpetuæ, & irrefragabilis constitutionis edito, auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, decernimus, & ordinamus, quod deinceps perpetuis futuris temporibus ab Abbate dicti Monasterij Cistercij pro tempore existenti, aut Visitoribus per ipsum Abbatem, aut Capitulum Generale dicti Cisterciensis Ordinis pro tempore deputatis, & ab eorum reformationibus, correctionibus, privationibus, & depositionibus pro tempore factis, nullatenus extra dictum Cisterciensem Ordinem
etiam

etiam ad Sedem prædictam, nisi à dicto Capitulo Generali, ac pro notoria, & manifesta injuria, & in eventu denegatæ justitiæ, secundum formam & tenorem privilegiorum, & statutorum ipsius Cisterciensis Ordinis liceat Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Priorissis, Monachis, & alijs personis dicti Cisterciensis Ordinis: ac Commendatarijs quibuscumque Monasteriorum, & locorum Cisterciensium Ordinis ejusdem quovis modo appellare. Decernentes appellationes per eos sic pro tempore etiam ad Sedem prædictam interpositas, frivolas, irritas, & inanes, ac eos amissionis juris, quod eis in Monasterijs, Prioratibus, & locis sic visitatis, vel ad illa quomodolibet competierit, poenam; & si Pontificali, vel alia superiori dignitate præditi suspensionis à divinis; si verò alij ab eis inferiores fuerint, excommunicationis, à qua non nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo constituti, absolvi possint, sententiam, eo ipso incurrere.

4 Et nihilominus Venerabili fratri nostro Roderico Episcopo Portuensi moderno, & pro tempore existenti Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vice-Cancellario; ac dilectis filijs Correctori, & de majori præsentia Abbreviatoribus litterarum Apostolicarum Audientiæ, contradictarum Procuratoribus, cæterisque Officialibus, tam Cancellariæ Apostolicæ, quàm Camera, Secretarijsque nostris, ac omnibus, ad quos quoquomodo spectat, & spectare poterit quomodolibet in futurum: ne litteras aliquas, etiam in forma Brevis, sive commissiõis super hujusmodi appellationibus, etiam si supplicationes desuper per Nos, seu de mandato nostro, etiam motu & scientia similibus, & aliàs per Sedem eandem signatæ forent, etiam cum præsentis constitutionis speciali, specifica, & expressa derogatione expedire; ac Legatis, & Nuntijs nostris, & dictæ Sedis nunc & pro tempore existentibus; nec causas appellationum hujusmodi, etiam quorumcumque specialium facultatum eis pro tempore concessarum vigore committere, & de illis se intromittere quoquomodo præsumant, districtius inhibemus. Decernentes ex nunc irritum,

& inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate, etiam per Nos scienter, vel ignoranter contigerit attentari ac præsentibus per quascumque litteras Apostolicas, etiam similibus motu, & scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine pro tempore concessas, ac quascumque clausulas, etiam derogatoriarum derogatorias, & in solitas in se continentes derogari non posse; nisi de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, de quo etiam clarè constet, fuerit specialiter, & expressè derogatum: & hujusmodi derogatio per trinas litteras nostras, aut successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium Abbati Monasterij Cistercij, Visitatoribus, ac Capitulo Generali hujusmodi diversis temporibus successivè præsentatas fuerit prius intimata: sicque per quoscumque Judices, & Commissarios etiam Causarum Palatii Apostolicæ Auditores, & ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quacumque instantia, sublata eis, & cuilibet eorum quavis etiam alia interpretandi facultate, sententiari, diffiniri, & judicari debere.

5 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibusvis alijs privilegijs, indulgentijs, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri; & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quæ quoad præmissa nolumus cuique ullatenus suffragari: necnon omnibus illis, quæ in litteris privilegiorum hujusmodi concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Verùm quia difficile foret præsentibus litteras ad singula quaque loca, in quibus expediens fuerit, deferre, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu publici Notarij inde rogati subscriptis, & sigillo Abbatis Monasterij Cistercij, vel Visitorum prædictorum, aut alterius Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut

Curia Ecclesiastica munitis, ea prorsus in iudicio; & extra, & alias ubilibet fides adhibeatur, quæ presentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, constitutionis, ordinationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo nono, tertio Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LXIII.

Omnes persona Monasteria Cisterciensia in Commendam obtinentes (exceptis Archiepiscopis, Episcopis, & certis Notarijs Sedis Apostolica) infra mensem postquam fuerint requisiti, eadem Monasteria, & loca eis commendata in manibus Commissariorum ejusdem Ordinis dimittere tenentur: Commendatarijs, Archiepiscopis, & Episcopis inferioribus habitum dicti Ordinis assumere, & professionem Monasticam emittre volentibus, predicti Commissarij eadem Monasteria in titulum conferre, ac possessionem eorundem continuare valent.

April. I Innocentius Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Regimini universalis Ecclesiæ (quamvis immeriti) disponente Domino præsidentes, pro Monasteriorum & aliorum Religiosorum locorum quorumlibet, ac personarum in illis sub regulari observantia altissimo famulantium, statu salubriter & prospero dirigendo, prout ex debito Nobis injuncti Pastoralis tenemur officij, solitæ considerationis intuitum libenter extendimus, & ad ea, per quæ Monasteriorum, & locorum eorundem indem-

nitatibus, & votivæ reformationi, sublati quibusvis impedimentis, consulti possit, interponimus sollicitudinis nostræ partes, ac opportuna provisionis remedia favorabiliter adhibemus: prout rerum, & temporum qualitate pensata, id in Domino conspiciamus salubriter expediri. Sanè licet dudum per diversa privilegia à diversis Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris Sacro Cisterciensi Ordini, quæ ad sui primæva institutione plurimum inter cæteros Ordines observantiæ regularis floruit, ac suos palmites in agro Militantis Ecclesiæ per diversas mundi Nationes, ob Religiosorum dicti Ordinis doctrinam, vitæ sanctimoniam, ac bonos, & exemplares mores longè latèque deseminavit, concessa, pro ipsius Ordinis conservacione, & observantiæ regularis in illo incremento providè statutum, & ordinatum fuerit: ne aliqua dicti Ordinis Monasteria, Prioratus, & loca alicui personæ, etiam cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, præminentia, vel conditionis foret, commendari possent; & de illis etiam per Sedem Apostolicam factæ Commendæ nullius essent robotis, vel momenti. Tamen à nonnullis temporibus citra quamplura Monasteria, Prioratus, atque loca dicti Ordinis per Nos, & Sedem eandem commendata fuisse reperiuntur, prout ad præsens in hujusmodi Commendam per diversas personas Ecclesiasticas, tam Sæculares, quàm Regulares Ordinum diversorum, etiam Mendicantium retinentur: ex quo in dictis Monasterijs, Prioratibus, & locis sic commendatis, Divinus Cultus plurimum diminuitur, & in pluribus locis totaliter extinguitur, & cessat; præ Fundatorum intentiones defraudantur; Monasteria ipsa, in quibus servorum Dei numerus juxta eorundem Monasteriorum & locorum facultates augeri solebat, debite Monachorum numero destituta, & privata, aut ex omni parte ad ruinam redacta sunt; & eorum aliqua, expulsis (quod abominabile existit) inde Monachis proprijs, laicis conjugatis, & eorundem familijs, & etiam animalibus replentur, & ad profanos usus totaliter rediguntur: sanctorum Reliquiæ, Jocalia, Libri, & alia quæ

quæque pretiosa mobilia, & immobilia bona diversis medijs alienantur, jura perduntur, hospitalitatis, & elemosynarum, ac alia pia charitatis opera in ipso Ordine abundè fieri solita cessant, regularis observantia, quæ in illis antea summa puritate vigeat, omninò deficit, & pristina vivendi norma relicta est. Et cum secundùm Ordinem ipsius Monasteria Monialium dicti Ordinis quolibet anno per Patres Abbates immediatos dicti Cisterciensis Ordinis visitari, & corrigi per idoneos Religiosos in dicto Ordine professos, quoties opus est, in confessionibus, & alijs rebus spiritualibus, ac temporalibus juxta dictorum Patrum Abbatum ordinationem gubernari debeant; & ipsi Commendatarij nulla in Monasterijs Monialium hujusmodi habeant jurisdictionem, nec sint in eorum Monasterijs Monachi idonei ad præmissa peragenda, omninò necesse est Monasteria Monialium hujusmodi, ipsarumque Monialium conscientias gravissimis, & evidentibus continè subesse periculis. Alia quoque innumerabilia præter nostram, & prædecessorum nostrorum mentem, & intentionem ex Commendis hujusmodi in ipso Sacro Ordine Cisterciensi oriuntur damna, incommoda, & detrimenta, non sine Religionis opprobrio, & dicti Ordinis præjudicio, ac pernicioso exemplo, & scandalo plurimorum: & nisi provideatur verisimiliter brevi est formidandum de totali Monasteriorum, Prioratum, & locorum utriusque sexus prædictorum, ac dicti Ordinis, qui in Sancta Dei Ecclesia sicut stella fulget matutina, ruina, & desolatione.

3 Nos igitur attendentes uberes fructus, quos dictus Sacer Ordo hætenus in ipso agro Militantis Ecclesiæ attulit, & propterea illius, quem præ cæteris semper in visceribus gessimus, & gerimus charitatis, conservationi, & augmento debitæ (ut tenemur) providere volentes, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & deliberatione matura, ex certa scientia, & de Apostolica potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, hujus per-

petuæ & irrefragabilis constitutionis edito, statuimus, & ordinamus: quod omnes, & singuli ad præsens Monasteria, Prioratus, & loca quæcumque dicti Ordinis in Commendam obtinentes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, præminentia, & conditionis fuerint (nostris, & dictæ Sedis Notarijs habitum, & insignia tamen Notariorum continè deferentibus, ac Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis, Ecclesias, seu Beneficia, quorum fructus, redditus, & proventus mille ducatorum auri de Camera secundùm communem æstimationem valorem annum excedant, non obtinentibus duntaxat exceptis) infra mensem postquam per Commissarium, seu Commissarios dicti Ordinis per Generale Capitulum, aut per Abbatem Monasterij Cistercij Cabilonensis Diocesis (quod dicti Ordinis caput existit) deputatos fuerint requisiti, Commendis Monasteriorum, Prioratum, & locorum prædictorum, quæ respectivè in eadem Commendam obtinerint, seu obtinent, in manibus eorundem Commissariorum, aut alterius eorum liberè cedere, & illa realiter, & cum effectu absque quoruncumque bonorum illorum alienatione dimittere debeant, & teneantur. Et si inferiores ab Archiepiscopis, & Episcopis hujusmodi habitum dicti Ordinis assumere, ac professionem regularem per Monachos illius emitti solitam, spontè emittere, ac obedientiam & reverentiam debitas, & devotas Capitulo Generali, & pro tempore existenti Abbati Monasterij Cistercij hujusmodi exhibere, & ita impoterum se facturos firmiter polliceri voluerint, de personis eorum postquam hujusmodi professionem emisserint, admisis per eos cessionibus hujusmodi, eisdem Monasterijs, sive locis quocumque modo, quem etiam si ex illo quavis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa resultet, haberi volumus pro expresso, vacaverint, ac cujuscumque taxæ, seu annui valoris illorum fructus, redditus, & proventus existant, per Commissarios prædictos, aliàs juxta dicti Ordinis instituta regularia, & privilegia Apostolica dicto Ordini concessa, provideatur: ac Priora-

tus hujusmodi eis in titulum respectivè conferantur, absque eo quod ad alium quemcumque sit propterea ex quavis causa recurrendum: liceatque eis eorum continuare possessionem. Si verò habitum assumere, & professionem hujusmodi emittere noluerit, & spontè, ut præfertur, infra tempus prædictum Monasteria, Prioratus, & loca hujusmodi sic commendata non dimiserint, alijs personis idoneis dictum Ordinem expressè professis, & qui in dicto Ordine per annum integrum juxta dicti Ordinis privilegia probati fuerint, per eosdem Commissarios modo, & forma præmissis provideatur: & ipsis sic cedentibus, si spontè cesserint, ne propterea nimium dispendium pati videantur, pensiones annuæ tertiæ partis fructuum, reddituum, & proventuum Monasteriorum, Prioratum, aut locorum, quorum Commendis cesserint, per eos, de quorum personis illis providebitur, vel quibus Prioratus, & loca hujusmodi conferentur, ac successores eorum pro tempore existentes, eis quoad vixerint, vel Procuratoribus suis ad id ab eis specialiter constitutis, sub pœnis, sententijs, & censuris Ecclesiasticis in similibus apponi solitis, ac in locis, & terminis, de quibus eis cum præfatorum Commissariorum consensu videbitur persolvendæ, reserventur, constituentur, & assignentur, prout Nos ex nunc prout ex tunc, & è converso personis sic cedentibus reservamus, constituimus, & assignamus, ac reservatas, & assignatas fore decernimus, & declaramus. Ita tamen, ut illis cedentibus, vel decedentibus, pensiones ipsæ penitus extinctæ sint, & esse censeantur eo ipso. Si verò præfati Commendatarij, aut eorum aliqui præmissa infra dictum tempus limitatum facere neglexerint, ut præfertur, ac etiam Archiepiscopi, Episcopi, & Notarij præfati successu temporis Ecclesias, vel alia Beneficia, quorum fructus, redditus, & proventus præmissum valorem mille florenorum, computatis etiam redditibus, qui eis remanerent, obtinuerint, Commendas hujusmodi ex tunc omninò cessare, ac Monasteria, Prioratus, & loca prædicta vacare decernimus eo ipso: liceatque ipsis

Commissarijs ordine, modo, & forma præmissis liberè providere, & de illis juxta dictorum privilegiorum formam & tenorem disponere; nulla pensione ipsis Commendatarijs, qui præmissa adimplere non curaverint, prorsus reservata. Super quibus omnibus, & singulis eisdem Commissarijs plenam, liberam, & omnimodam de eorundem fratrum consilio harum serie concedimus facultatem: etiam ad hoc, ut contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia juris opportuna remedia, quacumque appellatione omninò remota, compellere, & si opus fuerit, auxilium brachij sæcularis contra eos invocare, omniaque alia & singula in præmissis, & circa ea necessaria quomodolibet, & opportuna facere, gerere, & exequi possint: statuentes insuper, & etiam ordinantes de simili consilio, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, Monasteria, Prioratus, Beneficia, & loca dicti Ordinis cuicumque personæ, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, etiam per quascumque litteras, & dispensationes per Nos, & Sedem prædictam, vel Legatorum ejusdem, etiam cum motu proprij, & certæ scientiæ, & quibusvis alijs efficacissimis, & insolitis clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, & præsentibus expressè derogantibus hactenùs, & pro tempore etiam consideratione Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum quorumcumque, & ad eorum supplicationis instantiam, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hujusmodi concessas, commendari non possint: Quodque Religiosi dicti Ordinis litteris prædictis, etiam si quascumque sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas in se continerent, parere non teneantur: possintque Conventus Monasteriorum, locorum, & Prioratum hujusmodi, Commendis prædictis non obstantibus, ad electiones, ac Patres Abbates, seu dicti Ordinis Commissarij ad confirmationes liberè procedere; aliàs tamen juxta dicti Ordinis regularia instituta, laudabiles consuetudines, & privilegia Apostolica illi concessa, quæ quoad præmissa illorum

tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, innovamus, & de novo concedimus: ac illa perpetuò inviolabiliter in omnibus & per omnia observari volumus, & mandamus.

4 Et insuper quia sicut non absque displicentia accepimus, quam plures Abbates, & Priores dicti Ordinis discolori, videntes Visitatores dicti Ordinis eos corrigere, & ut ab eorum vitijs, & erroribus emendentur, adversus ipsos procedere velle, cum latis ex fructibus, redditibus, & proventibus Monasteriorum, & Prioratum eorundem non in parva quantitate pecunijs, cedunt regiminibus dictorum Monasteriorum, ipsosque Prioratus resignant, etiam ex causa permutationis, & retenta aliqua super illorum fructibus, redditibus, & proventibus annua pensione, in favorem personarum dicto Ordini minus utilium, quorum præsidio eorum vitia, & prava mores continuare possint: etiam ad alios Ordines transeuntes, non sine maximo Monasteriorum, & Prioratum prædictorum præjudicio, & detrimento: etiam motu, & scientia similibus, ac potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, quod deinceps nullus Abbas, seu Prior dicti Ordinis, seu quodcumque Officium, aut Administrationem, seu aliud Beneficium in dicto Ordine obtinens, cedere, aut resignare etiam in manibus nostris, aut Romani Pontificis pro tempore existentis possit, nisi de expressa licentia, ac voluntate, & consensu Abbatis Monasterij Cistercij pro tempore existentis, aut Capituli Generalis hujusmodi, de qua prius constare debeat. Et nihilominus aliter factæ cessiones, seu resignationes in sic cedentium, vel resignantium pœnam teneant: possitque Monasterijs, & personis idoneis provideri; ac Prioratus, Beneficia, Administrationes, & Officia hujusmodi liberè conferri, aliàs juxta statuta, & privilegia Ordinis ejusdem: decernentes irritum, & inane, si secùs super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: ac præsentibus per quascumque litteras Apostolicas, etiam motu & scien-

tia similibus, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine pro tempore concessas, ac quascumque clausulas etiam derogatoriarum derogatorias, & insolitas in se continentes derogari non posse, nisi de Venerabilium fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium consilio, de quo etiam clarè constet, fuerit specialiter, & expressè derogatum: & hujusmodi derogatio per trinas litteras nostras, aut Romanorum Pontificum successorum nostrorum canonicè intrantium Abbati Monasterij Cistercij, aut Capitulo Generali hujusmodi diversis temporibus successivè præsentatas, fuerit prius intimatum. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores, ac ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales in quacumque instantia, sublata eis, & cuilibet eorum quavis alia interpretandi facultate, sententari, diffiniri, & judicari debere.

5 Non obstantibus præmissis, ac felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de una, & de duabus diæti in Concilio Generali, ac alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in litteris privilegiorum prædictorum concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque: Aut si Commendatarijs præfatis, vel quibusvis alijs communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem: & quibuslibet alijs privilegijs, indulgentijs, & litteris Apostolicis generalibus vel specialibus, quorumcumque tenorem existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri: & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quæ quoad hoc nolumus cuique ulla tenus suffragari.

6 Volumus autem, quod illi, quibus de Prioratibus, & alijs Beneficijs

hujusmodi, aut de quarum personis eisdem Monasterijs vigore presentium providebitur, infra sex menses à die adeptæ pacificæ possessionis illorum computandos, novam provisionem impetrare, & litteras desuper expedire, ac annatam, & omnia jura respectivè Camera Apostolicæ, & alijs debita persolvere teneantur: alioquin Monasteria, Prioratus, & Beneficia prædicta vacare censeantur eo ipso, semestri decursu prædicto. Verùm quia difficile foret præsentem litteras ad singula quæque loca, in quibus expediens fuerit, deferre, volumus, & præfata auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu publici Notarij inde rogati subscriptis, & sigillo prædicti Cistercij, aut aliorum Monasteriorum dicti Ordinis Abbatum, sive Commissariorum prædictorum, aut alterius Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel Curia Ecclesiastica munitis, ea prorsus fides in iudicio, & aliàs ubilibet adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

7 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, reservationis, constitutionis, assignationis, decreti, declarationis, concessionis, innovationis, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo nono, tertio Kalendas Maij, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LXIV.

Ne Monasteria, loca, & personæ Ordinis Cisterciensis per alios, quàm per Abbates, seu Commissarios per Capitulum Generale deputandos, visitentur.

1 **I**nnoentius Episcopus, servus *Aug.*
servorum Dei. Venerabili fratri *13.an.*
Episcopo Cabilonensi, salutem, & Apostolicam benedictionem. *1489.*

2 Fidedignorum relatione accepimus, quod licet Monasteria, & alia Religiosa loca Cisterciensis Ordinis, tam virorum, quàm mulierum, illorumque personæ dudum Sedi Apostolicæ per diversos Romanos Pontifices prædecessores nostros subjecta, illisque, & Ordini prædicto diversa privilegia, & immunitates providè per Sedem prædictam concessa fuerint, ac Patres Abbates, aut Commissarij à Generali Capitulo dicti Ordinis, seu Abbate Cistercij Cabilonensis Diocesis pro tempore existente pro tempore deputati, certis temporibus Monasteria, & loca hujusmodi juxta eorum regularia instituta hæcenus laudabiliter observata, visitare consueverint; tamen nonnulli Archiepiscopi, Episcopi, & alij sæculares Prælati asserentes, se ad id à Nobis, & Sede prædicta specialem per nostras, & ejusdem Sedis litteras, etiam cum derogatione privilegiorum, exemptionum, ac immunitatum hujusmodi habere facultatem, Monasteria, loca, & personas hujusmodi in dies visitare velle, ac jura visitationum ordinaria; necnon charitativa subsidia petere, & exigere conantur, in non modicum Ordinis, & personarum prædictorum præjudicium, & detrimentum, & eis concessorum privilegiorum læsionem.

3 Nos igitur, qui Ordinem præfatum, illiusque personas propter uberes fructus, quos continuè in agro Militantis Ecclesiæ afferunt, præ cæteris in visceribus gerimus charitatis, Nobis persuadentes, quod Monasteria, & loca, ac personæ dicti Ordinis alia visitatione non indigent, quam illa, quæ per eorum Patres Abbates, seu Commissarios, ac alios per suos Superiores ad id

pro

pro tempore deputatos fieri consuevit: qui optimè de his, quæ pro visitatione Monasteriorum, locorum, & personarum prædictorum necessaria existunt, instructi habentur; & propterea non intendentes, quod per alios, quàm præfatos, & aliàs juxta dicti Ordinis regularia instituta visitentur, motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus, omnes, & singulas litteras à Nobis hætenùs quovis modo, etiam motu, & scientia similibus concessas, super visitationibus Monasteriorum, & locorum prædictorum per alios, quàm dictos Præsidentes, ac alios prædictos, & juxta eorundem Ordinum regularia instituta, ac generalia, vel specialia privilegia faciendis, quascumque clausulas etiam derogatorias derogatorias, ac privilegijs prædictis omninò derogantes in se continentes, motu, & scientia similibus revocamus, cassamus, annullamus, ac viribus omninò vacuumus: dictumque Ordinem in suum pristinum, & eum statum, in quo, antea quam illæ emanarent, quomodolibet existebat, restitui-
 mus, reponimus, & plenariè reintegramus. Statuentes, & decernentes paribus motu & scientia, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Monasteria, & loca prædicta, prætextu quarumcumque aliarum litterarum Apostolicarum per Nos, & Sedem prædictam imposterum, etiam motu & scientia similibus, & ex quibuscumque causis, ac cum quibusvis clausulis etiam derogatorijs efficacissimis, & insolitis, etiam præsentibus expressè derogantibus: & etiam si illæ eis de verbo ad verbum insertæ forent imposterum, etiam ad instantiam Imperatoris, Regum, Ducum, Principum, & aliarum personarum quarumcumque, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & conditionis concedendarum visitari non possint: districtiùs in virtute sanctæ obedientiæ, & sub censuris Ecclesiasticis inhibentes quibuscumque Visitatoribus supra nominatis (exceptis hætenùs, & pro tempore deputatis) etiam si Patriarcha-

li, Archiepiscopali, Episcopali, aut quavis alia Ecclesiastica dignitate fulgerent, ne prætextu quarumcumque facultatum, & commissionum in genere, vel in specie visitandi eis concessarum, & factarum se de Monasterijs, locis, personis, & Ordine prædictis intrmittere quomodolibet præsumant. Ac decernentes ex nunc irritum & inane, si secùs super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca fraternitati tuæ, ac quibuscumque Cathedralium, etiam Metropolitanarum Ecclesiarum Canonicis, ac in dignitate Ecclesiastica constitutis personis, quos, seu quas Abbates, Priores, & aliæ personæ locorum, & Monasteriorum prædictorum pro tempore existentes, & quilibet ipsorum duxerint requirendos, motu & scientia similibus mandamus, quatenùs ipsi, vel duo, aut plures, seu unus eorum per se, vel alium, seu alios ipsis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittant Monasteria, & loca prædicta, illorumque personas quomodolibet aliàs quam, ut præmittitur, quomodolibet visitari, seu ab illis quæcumque etiam charitativa subsidia, exigì, aut occasione alicujus visitationis, vel aliàs contra præsentium tenorem molestari. Molestatores, necnon contradictores quoslibet, & rebelles per censuras Ecclesiasticas, & alia juris opportuna remedia cum illarum aggravatione, quoties opus fuerit, appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc etiam, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.

4 Non obstantibus præmissis, ac felicis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, quibus caverur, ne quis extra suam Civitatem vel Diocesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diætam à fine suæ Diocesis ad iudicium evocetur; seu ne Judices à Sede deputati prædicta extra Civitatem, vel Diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant: & de duabus diætis in Concilio Generali edita, ac alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, contrarijs quibuscumque: Aut si aliquibus communiter, vel di-

divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut extra, vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem: & quibuslibet alijs privilegijs, indulgentijs, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenorum existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri: & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quæ quoad præmissa nolumus eis ullatenus suffragari.

5 Verùm quia difficile foret præsentibus litteras ad singula quæque loca, in quibus expediens fuerit, deferre, volumus, quod illarum transumptis manu publici Notarij subscriptis, & sigillo Prælatorum dicti Ordinis, vel alicujus eorum, aut alterius in Ecclesiastica dignitate constitutæ personæ, seu cujuscvis Curie Ecclesiasticæ munitis, ea prorsus in iudicio, & extra, & aliàs ubilibet fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octuagesimo nono, Idibus Augusti, Pontificatus nostri anno quinto.

Concordat prout est in authentico transumpto.

SCRIPTURA LXV.

Conceditur Ordini Cisterciensi, ut unum, aut duo Altaria invisendo, Indulgentias Romæ Stationibus concessas percipiant, & fruantur ejus Ordinis Religiosi.

Art. 1 **L**EO Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

4. an. *1521.* 2 Sacræ Religionis puritas, vitæ sanctimonia, fervor devotionis, ac in Dominici agricultura labor assiduus, quibus utriusque sexus Religiosæ personæ Cisterciensis Ordinis ad supernum brabium apprehendendum, ac præ cæteris fidelibus impetrandum totis viri-

bus insudare non cessant, Nos admonet ad ea personis eisdem concedenda, per quæ spiritualis salutis eis proveniat incrementum. Cupientes igitur utriusque sexus Religiosorum Ordinis antedicti, & aliarum personarum animarum saluti consulere, quod omnes, & singulæ utriusque sexus dicti Ordinis Religiosæ, & aliæ in Grangis, & Domibus Ordinis huiusmodi degentes, aut pro ipsius Ordinis negotijs ubicumque destinatæ personæ, singulis Quadragesimalibus, & alijs anni diebus & temporibus, quibus Stationes in Ecclesijs Urbis, & extra eam consistentibus celebrantur, ante unum, duo, vel tria Altaria Ecclesiarum, Monasteriorum, seu Prioratum dicti Ordinis, sive aliorum locorum, in quibus Religiosæ, & aliæ personæ huiusmodi morari, sive ad quæ eas declinare contingerit, aliqua pia suffragia juxta eorum devotionem devotè recitando, tot, & similes Indulgentias, & peccatorum remissionem consequantur, quas consequentur, & consequi possent, si singulis diebus eisdem singulas dictæ Urbis, & extra eam existentes Ecclesias pro consequendis Indulgentijs Stationum huiusmodi deputatas, & à Christifidelibus visitare solitas personaliter visitarent: & alia facerent, quæ pro consequendis Indulgentijs eisdem requiruntur, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & ordinamus. Ac præsentibus sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, & derogationibus similium, vel dissimilium gratiarum, & dispositionum, quæ etiam à Nobis, & Sede præfata, etiam in favorem Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, aut Sancta Cruciatæ, seu aliàs quomodolibet emanabunt minimè comprehensas fore, nec comprehendi debere decernimus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque.

3 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, ac decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum

Ro-

Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo, quinto decimo Kalendas Februarij, Pontificatus nostri anno octavo.

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA LXVI.

Omnia Privilegia Cisterciensibus in genere concessa, & concedenda, Militia de Alcantara concedit. Indulget specialiter uti, potiri, & gaudere posse Privilegijs Honorij III. Martini V. Sixti IV. & Innocentij VIII.

Junij 1 **L**EO Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

14. an.
1522.

2 In Apostolicæ dignitatis specula, licet immeriti, disponente Domino constituti, sub regularibus institutis studio piæ vitæ vacantibus, simulque pro fidei Catholicæ defensione militantibus personis, Apostolici favoris præsidium libenter impendimus: ac in his, quæ solidationem status, & profectum, ac tranquillitatem earundem respiciunt, Nos eis favorabiles & gratiosos exhibemus, prout etiam Catholicorum Regum vota exposcunt, & id conspiciamus in Domino salubriter expedire. Dudum siquidem postquam felicis recordationis Honorius III. ut nullus ab Abbate Monasterij Cisterciensis Cabilonensis Diocesis, ejusque Co-Abbatibus, & Prioribus, ac Abbatissis, & alijs personis Cisterciensis Ordinis, de terris suis ante Generale Concilium acquisitis, etiam de illis, quas alijs concesserant excolendas, & ad eos redderant, si eas manibus proprijs aut sumptibus colerent, Decimas exigere, aut extorquere præsumeret, inter alias per quasdam inhibuerat. Et Martinus V. Romanus Pontifex prædecessor noster, Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Decanis, Archidiaconis, Præpositis, & alijs Ecclesiarum Prælati, ad quos suæ super hoc confectæ litteræ pervenirent, expressè mandaverat, ut Cistercienses, ac alios Abbates, Priores, & Abbatissas, ac omnia & singula Monasteria, necnon singulas personas dicti Ordinis, tunc præsentia & futura, ubicumque pro

tempore existentia, à præstatione Decimarum, tam de possessionibus habitis ante, & post Concilium antedictum, quam ex tunc de cætero habendis: & tam de novalibus, sive ante, sive post hujusmodi Concilium acquisitis, & acquirendis, quæ proprijs sumptibus colebant, & colerent, quam aliàs quomodocumque, & qualitercumque excolerentur; necnon de hortis, virgultis, & piscationibus suis, ac de suorum animalium nutrimentis, singuli ipsorum omninò servarentur immunes. Piæ memoriæ Sixtus Papa IV. etiam prædecessor noster, litteras, tam Honorij, quam Martini prædecessorum hujusmodi ratas & gratas habens, illas cum omnibus in eis contentis clausulis, per alias suas litteras confirmavit, & approbavit, ac juxta omnimodas earum contentias, & formas in sui roboris firmitate perpetuò subsistere decrevit: & nihilominus Cistercienses, ac omnes & singulos alios Abbates, Priores, Abbatissas, necnon omnia, & singula Monasteria, tunc præsentia & futura, ubilibet existentia, singularesque personas Ordinis hujusmodi, à præstatione Decimarum, tam de possessionibus habitis ante, & post Concilium prædictum, quam ex tunc de cætero habendis; & tam de novalibus, sive ante, sive post Concilium hujusmodi acquisitis, & acquirendis, quæ proprijs sumptibus excolebant, & excolerent, quam aliàs quomodocumque, & qualitercumque excolerentur; & etiam de illis possessionibus, de quibus aliquis eatenus Decimas perceperat; necnon de hortis, virgultis, piscationibus suis, & de nutrimentis ipsorum animalium auctoritate prædicta penitus exemit, & exempta fore perpetuò decrevit. Et deinde recolendæ memoriæ Innocentio Papæ VIII. similiter prædecessori nostro, pro parte tunc Cisterciensis, & aliorum Monasteriorum Ordinis hujusmodi Abbatum, ac dilectorum filiorum Conventuum eorundem exposito, quod licet ipsi, eorumque, ac dicti Ordinis Monasteria, tam virorum, quam mulierum, & alia Religiosa loca, & membra, ac Monachi, Moniales, Vassalli, Subditi, & eis Servientes, bonaque omnia jam dudum per plures Romanos

Pon-

Pontifices nostros, tunc ipsius Innocentij prædecessores, sub ipsorum Pontificum, & Apostolicæ Sedis protectione recepti & recepta, ac eidem Sedi immediatè subjecti & subjecta, necnon ab omni jurisdictione ordinaria exempti & exempta forent: eisque concessum esset, ut ad præstationem aliquarum Collectarum, seu Subsidiarum, aut Procurationum, & aliarum exactionum per Sedem prædictam, seu ejus Legatos, aut ipsorum auctoritate, & mandato, seu per locorum Ordinarios, vel alios pro tempore impositorum non tenerentur. Tamen ipsi desiderabant pro majori eorum quiete, receptioni, subjectioni, & alijs præmissis robur suæ approbationis adjici, illaque omnia per eundem Innocentium prædecessorem de novo concedi. Idem Innocentius prædecessor Abbatum, & Conventuum prædictorum in ea parte supplicationibus inclinatus, receptionem, subjectionem, & exemptionem prædictas, ac singulas desuper confectas litteras, cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis auctoritate Apostolica, ex certa scientia, per suas litteras approbavit, ac perpetuæ & inviolabilis firmitatis robur obtinere decrevit. Et nihilominus pro potiori cautela Monasteria, loca, membra, & bona omnia hujusmodi, tunc præsentia & futura, Abbates, Abbatissas, Monachos, Moniales, Vassallos, Subditos, & Servientes præfatos, tunc & pro tempore existentes, auctoritate & scientia similibus sub Beati Petri, & sua protectione suscepit, & ab omni jurisdictione, superioritate, correctione, visitatione, dominio, & potestate Archiepiscoporum, Episcoporum, & aliorum Judicum Ordinariorum, eorumque Vicariorum, & Officialium quorumcumque, necnon à solutione Subsidiarum, etiam charitativorum, Procurationum, Collectarum, & aliarum exactionum hujusmodi pro tempore imponendorum perpetuò prorsus exemit, & totaliter liberavit, ac eidem Innocentio prædecessori, & Sedi immediatè subjecit. Ita quod Archiepiscopi, Episcopi, Judices Ordinarij, Vicarij, & Officiales præfati, etiam ratione delicti, aut contractus, vel rei de qua ageretur,

ubicumque committeretur delictum, inieretur contractus, aut res ipsa consisteret, nullam in eos, aut eorum aliquem, seu Monasteria, loca, membra, & bona prædicta, tamquam prorsus exemptos & exempta, jurisdictionem, correctionem, superioritatem, dominium, vel potestatem exercere, aut excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, seu quasvis alias sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas promulgare præsumerent, aut possent, vel deberent quoquomodo: nec ipsi sic exempti, coram illis, aut ejusdem Sedis Delegatis, vel Subdelegatis, nisi in litteris eis pro tempore directis de Innocentij prædecessoris litteris hujusmodi specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio fieret, ad judicium evocari, aut quovis modo directè, vel indirectè molestari possent, vel deberent. Decernens omnes, & singulos processus, sententias, censuras, & pœnas, quos, & quas per Archiepiscopos, Episcopos, Judices Ordinarios, Vicarios, & Officiales prædictos, seu eorum aliquem contra Abbates, & alios exemptos, ac Monasteria, & loca hujusmodi, etiam exempta, ut præfertur, haberi, & promulgari; necnon quidquid secus super his ab eis, vel alio quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irrita, & inania, nulliusque roboris vel momenti, prout in singulis litteris prædictis plenius continentur.

3. Cùm autem sicut charissimus in Christo filius noster Carolus, Romanorum Rex, in Imperatorem electus Illustris, qui etiam Castellæ, & Legionis Rex, ac Militiæ de Alcantara dicti Ordinis perpetuus Administrator per Sedem prædictam deputatus existit, tam suo, quàm filiorum dilectorum universorum Priorum, Præceptorum, Commendatariorum nuncupatorum, Militum, fratrum, & aliarum personarum dictæ Militiæ nominibus, Nobis nuper exponi fecit, licèt Magister pro tempore existens, ac omnes & singuli Priores, Præceptores, Milites, & fratres Militiæ hujusmodi, ejusdem Ordinis professores existant, & sub eadem regula militent & vivant, nihilominus quia in litte-

litteris Honorij, Martini, Sixti, & Innocentij prædecessorum hujusmodi, de dicta Militia, & illius personis, Monasterijs, Domibus, Præceptorijs, alijs Commendarijs nuncupatis, & locis, specialis mentio facta non extitit, à nonnullis asseritur, Magistrum seu Administratorem pro tempore existentem, Priores, Præceptores, Milites, fratres, & personas, necnon Monasteria, Domus, & loca Militiæ hujusmodi inhibitione, mandato, susceptione, exemptione, liberatione, & Decretis prædictis, ac alijs Privilegijs, necnon Indulgentijs etiam spiritualibus, ac peccatorum remissionibus eidem Ordini, ac illius Abbatibus, Monachis, & personis, necnon virorum, & mulierum Monasterijs, Prioratibus, & locis per Sedem prædictam concessis, uti, potiri, & gaudere non posse: præfatus Carolus Rex, & Administrator dictis nominibus Nobis humiliter supplicari fecit, ut Magistro seu Administratori, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, fratribus, & alijs personis pro tempore existentibus Militiæ hujusmodi, cujus etiam claræ memoriæ Ferdinandus Aragonum, & Siciliae Rex, ad cujus supplicationem nonnulla desuper concedi, concesseramus, dum viveret, perpetuus Administrator per Sedem eandem deputatus existeret, eorumque Vassallis, & Servitoribus, ac Monasterijs, Domibus, & alijs locis, quod hujusmodi inhibitione, mandato, susceptione, exemptione, liberatione, & Decretis, ac alijs Privilegijs, Immunitatibus, Concessionibus, Gratijs, & Indultis, ac Indulgentijs, & peccatorum remissionibus Ordini, ac illius Abbatibus, Prioribus, Monachis, & personis, necnon Monasterijs, Prioratibus, & locis prædictis, ac eorum Ecclesijs concessis, gaudere possint, perpetuò concedere, ac aliàs in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4. Nos igitur, qui Religiosarum personarum quarumlibet, præsertim sub regularibus Militijs pro defensione Christianæ fidei insudantium, felici successui, indemnitati, & quieti, quantum cum Deo possumus, libenter consulimus, Priores, Præceptores, Milites, fratres, & personas præfatas, ac eorum

singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, eisdem Magistro seu Administratori pro tempore esistenti, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, fratribus, & alijs personis dictæ Militiæ, illorumque Vassallis, & Servitoribus, etiam pro tempore existentibus, ac ejusdem Militiæ virorum, & mulierum Monasterijs, Domibus, & locis alijs, eorumque ac in districtu, & dominio ipsius Militiæ consistentibus Ecclesijs, præsentibus & futuris, ut de cætero, perpetuis futuris temporibus, inhibitione, mandato, susceptione, exemptione, liberatione, subjectione, & decretis, ac litteris prædictis, ac alijs in eisdem litteris contentis, necnon omnibus, & singulis Privilegijs, Concessionibus, Immunitatibus, Gratijs, & Indultis, ac Indulgentijs etiam spiritualibus, ac temporalibus, ac peccatorum remissionibus dicto Ordini, illiusque Abbatibus, Prioribus, Monachis, & personis, necnon virorum, & mulierum Monasterijs, Prioratibus, & locis, ac illorum Ecclesijs per Sedem prædictam, & aliàs quomodolibet in genere concessis hæcenus, & imposteriorum similiter in genere concedendis: perindè ac si eidem Militiæ, ac illius Magistro seu Administratori, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, fratribus, & alijs personis, ac eorum Vassallis, & Servitoribus; necnon Monasterijs, Domibus, & locis, eorumque ac in ipsius Militiæ districtu, seu dominio consistentibus Ecclesijs hujusmodi specialiter indulta, & concessa fuissent, uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeant.

5. Necnon omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui Monasteriorum ejusdem Militiæ, præsentium & futurorum, ac in ipsius districtu, & dominio pro tempore existentes Ecclesias devotè visitaverint, ac pro manutentione Monasteriorum, & Ecclesia-

rum hujusmodi mantis adjutrices porrexerint, & alia in litteris Indulgentiarum Cisterciensis Ordinis concessis & concedendis hujusmodi contenta, juxta illarum tenorem adimpleverint, ut illas Indulgentias, & peccatorum remissiones, quas consequuntur visitantes Ecclesias Monasteriorum, & aliorum locorum Cisterciensis Ordinis hujusmodi, pro quibus Indulgentia, & peccatorum remissiones prædictæ concessæ reperiuntur, & concedentur, ut præfertur, consequantur, auctoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia concedimus, & pariter indulgemus. Decernentes irritum, & inane quidquid secus super præmissis, aut eorum aliquo contra Magistrum seu Administratorem, Priores, Præceptores, Milites, fratres, personas, Vassallos, Servitores, ac Monasteria, Domos, & loca; necnon privilegia, concessiones, & indulta prædicta, & in eis, vel eorum aliquo contenta à quoquam, quavis auctoritate fungente, seu functuro, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

6 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinis, & Militariæ prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, usibus, & naturis, ac quibusvis alijs privilegijs, ac indultis Apostolicis, Ordini Cisterciensi hujusmodi, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis efficacissimis, & insolitis, etiam derogatoriis derogatorijs clausulis, irritantibusque & alijs decretis, etiam iteratis vicibus concessis, & confirmatis: quibus, quatenus obstant, etiam si de eis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanens, hac vice duntaxat specialiter, & expressè derogamus. Necnon omnibus illis, quæ dicti Honorius, Martinus, Sixtus, & Inno-

centius prædecessores in præfatis eorum litteris voluerunt non obstare, ac quacumque consuetudine in contrarium introducta, cæterisque contrarijs quibuscumque. Cæterum quia difficile foret præfatas litteras ad singula loca, ubi necesse fuerit, deferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, aut Curia Ecclesiastica munitis, eadem prorsus fides ubique in judicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

7 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, concessionis, indulti, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo primo, decimo octavo Kalendas Julij, Pontificatus nostri anno nono.

Concordat cum Originali.

SCRIPTURA LXVII.

Privilegia Ordinis Cisterciensis per præfens Decretum confirmantur.

1 **P** IUS Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2 In eminenti dignitatis Apostolicæ specula, meritis licet imparibus, divina dispositione vocati, ad ea libenter intendimus, per quæ singulis Religionum Ordines abusibus & incommodis, quæ in eos tractu temporis diversimodè irrepperunt eliminatis, non solum suis antiquis prærogativis, & dignitati restituantur, sed & regularia eorum instituta ad Divinæ Majestatis laudem & gloriam imposterum stabiliantur, & ut id votivè succedat, his, quæ per Romanos Pontifices prædecessores nostros prudenter concessa, ordinata-

Sept.
26. an.
1563.

que

que fuerunt, ut firma perpetuò & illibata persistant, libenter, cum à Nobis petitur, Apostolica roboris firmitatem adjicimus; illaque nonnunquam innovamus, & ampliamus, & alijs super his disponimus, prout personarum, temporumque conditione pensata, conspicimus in Domino salubriter expedire. Sanè exhibita Nobis nuper pro parte dilecti filij Ludovici Abbatis Monasterij Cistercij Cabilonensis Diocesis petitio continebat, quod licèt Ordo Cisterciensis in summa puritatis, & devotionis persecutionum per multa retroactorum annorum sæcula, ac tandiù exemplari Religiosorum suorum vita, atque sanctimonia, non solùm in Regno Franciæ, ubi supremum ejus caput, videlicèt, Cistercij prædictum cum alijs illius quatuor præcipuis, nempe: Firmitatis, Montis gaudij, Claravalis, & Morimundi Cabilonensis prædictæ, ac Antisiodorensis, & Lingoniensis Diocesis respectivè Monasterijs, quæ filiæ Cistercij nuncupantur, sed etiam per alia ferè univèrsa Christiani Orbis climata cum bonæ famæ, & virtutum odore, eximioque Religionis decore ad ædificationem Militantis Ecclesiæ quandiù juxta Sanctorum Patrum institutiones, & regularia illius instituta prædictis, alijsque Monasterijs de Monachorum dicti Ordinis personis provisum, ejusque laudabilia statuta, ritus, consuetudines, & privilegia firmiter observata fuerunt, Domino cooperante floruerit; nihilominùs à pluribus annis citra, passim postquam pleraque Monasteriorum, ac Prioratum suorum, alijsque dicti Ordinis personis commendari, & à Superiorum obedientia per exemptionem unionum, aliasque diversas vias, tanquam membra à suo corpore evelli, abstrahi, & dismembrari cœperunt, specioso illo regularis disciplinæ candore paulatim offuscato, univèrsus Ordinis status in miserabilem dispersionem, & desolationem prolapsus est. Cum autem, sicut eadem petitio subjungebat, tantis hujus olim Deo, mortalibusque gratæ Religionis incommodis, aliter quàm per antiquorum statutorum, consuetudinum, rituum, & privilegiorum prædictorum undique convulsorum, & di-

versimodè oppressorum, restitutionem mederi non posse videatur. Pro parte ejusdem Ludovici Abbatis asserentis, se Romam his periculosis temporibus opis super hoc à Nobis implorandæ gratia personaliter accessisse, Nobis fuit humiliter supplicatum, quatenùs afflictis ejusdem Ordinis rebus succurrere ab ipsius Ordinis Superioribus per ejus personas, aliaque privilegia contra illum per quosvis ab Apostolica Sede obtenta moderari, ac prædictis statutis, consuetudinibus, juribus & privilegijs pro illorum firmiori subsistentia robor Apostolicæ confirmationis adjicere, illaque innovare, ac alijs in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos igitur, qui Ordinis prædicti Nobis, & dictæ Sedi in primis devotè decoris & integritatis, sui que pristini candoris restitutionem sincero desideramus affectu, ipsum Ludovicum Abbatem à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à jure, vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existat, ad effectum præsentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes; necnon omnium & singulorum infrascriptorum immunitatum, libertatum, exemptionum, indulgentiarum, & plenariarum, conservatoriarum, facultatum, ordinationum, statutorum, privilegiorum, indultorum, & aliarum gratiarum, ac litterarum desuper expeditarum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, omnes, & singulas ab Abbate Monasterij Cistercij, alijsque Superioribus, & Capitulo Generali Ordinis hujusmodi, ejusque Deputatis, immunitates, libertates, & exemptiones quibusvis, tam Virorum, quàm Sanctæ Catharinæ, Cajetani, & Sanctæ Mariæ de Celestia nuncupati Venetiarum, alijsque Monialium Monasterijs, ac Prioratibus, & alijs regularibus locis dicti Ordinis; ac dilectis filijs Abbatibus, & Prioribus, dilectisque in Christo filiabus Abbatissis, & Priorissis, necnon Conventibus, Capitulis, & perso-

nis eorundem, tam in Gallia, Italia, Hispania, Portugallia, Germania, Anglia, & Scocia, quam alibi ubilibet consistentium; itaque immunitatibus, libertatibus, & exemptionibus hujusmodi non obstantibus, pro tempore existentes Abbas Generalis nuncupatus, & alij Superiores dicti Ordinis, eorumque Vicarij, juxta ipsius Ordinis instituta, Monasteria, Prioratus, & loca predicta, & illarum personas, tam in capitibus, quam in membris visitare liberè & licitè valeant: ac quaecumque privilegia, & indulta Apostolica visitandi Monasteria, tam virorum, quam mulierum Ordinis hujusmodi, quibuscumque Venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis alijs locorum Ordinis Abbatibus, alijsque generalis Cisterciensis, ac alijs quatuor primis nuncupatis quatuor Monasteriorum filias Cistercienses nuncupatas, predictis Abbatibus, cæterisque Superioribus ejusdem Ordinis ad id ab ipso Generali Capitulo deputatis personis, cujuscumque status, gradus, ordinis, & præminentia existentia, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem predictam, & ad quorumvis etiam Imperatorum, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam, vel etiam motu proprio, & ex certa scientia, & consistorialiter, & cum causæ cognitione sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatorijs clausulis, irritantibus, & alijs decretis, hætenùs quomodolibet concessa, ac & iteratis vicibus approbata; ac Apostolicas, & alias litteras desuper confectas, & inde secuta quaecumque, ad hoc duntaxat, ut Abbati Generali, & alijs Superioribus Ordinis, eorumque Vicarijs Monasteria hujusmodi, ut supra dictum est, visitare liceat, auctoritate Apostolica tenore præsentium moderamur, & limitamus. Inhibentibus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs Superioribus, Prælatibus videlicet, sub interdicti ingressus Ecclesiæ, ac suspensionis à divinis; Abbatibus verò, & alijs inferioribus predictis, cæterisque quibuscumque personis sub excommunicationis

latae sententiæ pœnis, ne Abbatem Generalem, & alios Superiores Ordinis, eorumque Vicarios præfatos, quominus visitationes juxta regularia Ordinis instituta hujusmodi liberè facere possint per se, vel interpositas personas directè vel indirectè, aut alijs quoquomodo impedire audeant, vel præsumant: ipsis autem Monasteriorum, & aliorum locorum prædictorum Abbatibus, Abbatissis, Prioribus, Conventibus, Monachis, Monialibus, & personis, ut Generalem, aliosque Abbates, Superiores, & Vicarios præfatos, ut præfertur, visitare volentes benignè recipiant, eisque, & eorum mandatis in concernentibus eorum visitationes officij hujusmodi pareant, & humiliter obediant, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub similis excommunicationis pœnis districtè præcipiendo mandamus. Et insuper universa, & singula privilegia, prærogativas, immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, & quatenùs sint in usu, plenarias, conservatorias, facultates, indulta, & alias gratias Cistercij, & quatuor filiabus nuncupatis Monasterijs, & Ordini, ejusque Capitulo Generali, Diffinitoribus, & alijs Superioribus predictis per piæ memoriæ Paschalem II. Calixtum etiam II. Eugenium III. Alexandrum etiam III. Lucium similiter III. Honorium etiam III. Gregorium IX. Innocentium IV. Sixtum pariter IV. prædecessorum Commendas, & Commendatarios Monasteriorum, & aliorum locorum Ordinis hujusmodi concernentium, & quod Commendatarij pro tempore existentes nullam in Monasteria dicti Ordinis sibi commendata, & eorum Monachos jurisdictionem exerceant, ac etiam super privilegiorum, aliarumque gratiarum ipsi Ordini concessa confirmatione, sub quarto, & sexto Idus Martij, quinto Nonas, & quarto Idus Martij, quinto, & sexto Idus Martij sexto anni Pontificatus sui datum respectivè, & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Nos, & Sedem predictam, hætenùs quomodolibet concessa; necnon ordinationes, & statuta ab exordio foundationis ejusdem Ordinis usque in præsentem diem in dicto Generali Ca-

Capitulo concorditer edita, etiam si in usu esse desierint, dummodo infra lapsum temporis immemorabilis, videlicet centum annorum in desuetudinem non abierint; ac propterea super contentionibus per omnia & singula ejusdem Ordinis Monasteria Abbati Cistercij, seu Capitulo Generali prædictis facientes, & solventes: Itaque omnes, & Commendatarij ad illarum solutionem, & sub similis excommunicationis lætæ sententiæ poenis teneantur, & ad id etiam, quibuscumque privilegijs, & ab ipsa Sede obtentis non obstantibus, compelli possint, & prout illa concernunt omnia, & singula alia in litteris Apostolicis, alijsque documentis desuper confectis contenta, & inde secuta quæcumque, licita tamen & honesta, eisdem auctoritate & tenore, & certa scientia confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ, & inviolabilis firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos juris & facti defectus, si qui forsân intervenerint in eisdem, supplementus: ac potiori pro cautela eadem omnia, & singula privilegia, prærogativas, facultates, exemptiones, indulgentias, conservatorias, indulta, & alias gratias, eisdem modo & forma, quibus Ordini, ejusque Abbatibus, Capitulo Generali, & Superioribus prædictis per dictos prædecessores concessa, seu illis de novo auctoritate, & tenore prædictis concedimus, & innovamus: necnon easdem ordinationes, & statuta similiter de novo: & propterea, quæ in Monasterijs dicti Ordinis, quæ diversis personis, & si Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales existant, de præsentî commendata esse reperiuntur, & in futurum commendari, seu aliàs quoquomodo alijs quàm Ordinis ipsius personis hujusmodi continget, ubi non fuerit, instituatur Mensa Conventualis ab Abbatiali Mensa distincta & separata, cum annuis fructibus, redditibus, & proventibus juxta Monasteriorum ipsorum facultates competentes, & honestas pro sufficienti Conventuum, & Monachorum, aliorumque Religiosorum ejusdem Ordinis numero, in unoquoque ex ipsis Monasterijs per ipsos Generalem, & cæteros arctius ipsos Su-

periores, aut eorum Vicarios ordinando, ad quam Mensam sit instituendi, congruosque redditus assignandos ipsi Commendatarij omninò teneantur, & ad id etiam per censure Ecclesiasticas fructuumque, reddituum, & proventuum sequæstratorum, & alià opportuna juris remedia cogi possint, & debeant.

4 Et quia, sicut accepimus, in numeratis dicti Ordinis, tam virorum, quàm mulierum Monasterijs, quàm plures Mendicantium, & aliorum Ordinum Religiosi utriusque sexus ab immemorabili tempore citra se intruserunt, & persæpè intrudere præsumunt, quod illi, vel illæ realiter & cum effectu, vel saltim habitum infra annum suscipiant, ac professionem regularis ejusdem Cisterciensis Ordinis expressè emittant, debeantque obedientiam, & reverentiam, illiusque Abbati Generali, & reliquis Superioribus prædictis præstent, ac demùm Officium secundùm ipsius Ordinis morem celebrent, sequè regularibus ejus institutis omninò confirmet: uniones, aut annexiones, incorporaciones, suppressiones, & extinctiones Monasteriorum, & Prioratum ejusdem Ordinis, aut fructuum, reddituum, & proventuum, illorum dismembraciones à locis alijs quomodolibet pijs, applicationes autem quævis perpetuæ, illorum alienaciones cuiuscumque alteri loco ex quavis causa, quantumcumque honesta, urgente, & necessaria, absque speciali & expresso ejusdem Abbatis Generalis pro tempore existentis consensu in scriptis, causaque prius à Capitulo prædictis, vel aliàs ritè cognita, & per Nos, & Sedem prædictam, & de fratrum consilio, ac ad quarumvis, & Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum instantiam deinceps nullatenus fieri possit; & si aliter fiant, nullius omninò sint roboris: neque Ordo, ejusque Superiores, & personæ præfatis litteris desuper conficiendis obedire debeant, in his verò, quæ hætenus unita, annexa, & incorporata fuerunt, servetur præcisa forma singularum litterarum super ipsis unionibus, incorporacionibus, seu applicationibus, cum alijs quibuscumque dispositionibus ex-

peditarum. Ira tamen, quod Monachi in singulis Monasterijs hujusmodi degentes, sint, & remaneant sub obedientia, & correptione Abbatis Generalis, aliorumque Superiorum Ordinis Cisterciensis prædictorum, & suorum Vicariorum in omnibus & per omnia, perinde ac si uniones, annexiones, & incorporationes hujusmodi non emanassent; & si in illis aliter caveretur, & usus non tamen à tempore immemorabili, ut præfertur, vim obtineat, quæ contra præsentis statuti tenorem nemini suffragetur. Postremòque nullæ alterius Ordinis Moniales in Abbatissas Monasteriorum Monialium dicti Ordinis assumi; vel si assumantur in eisdem Monasterijs recipi possint, nisi illorum immediato Priore, Subpriore præsentis, qui illis habitum exhibeat, & ab eis tria substantialia vota, & juramenta observandi statuta dicti Ordinis, ac secundùm ea vivendi recipiat: quodque omnia, & singula Monasteria Ordinis hujusmodi, tam virorum, quàm mulierum ubicumque existentia, seu eorum Abbates, vel Priores, & Commendatarij, Abbatissæque, vel Priorissæ in signum obedientiæ, & superioritatis solita regalia, videlicet, contributiones solitas, & Abbati Monasterij Cistercij, & Capitulo Generali prædictis, omnibus exceptione, recusatione, præscriptione, & alia excusatione penitus cessante, annuatim solvere teneantur, & ad id compelli possint, sub excommunicationis lætæ sententiæ pœna, eisdem scientia, auctoritate, & tenore perpetuò statuimus, & ordinamus: ac limitationem, moderationem, inhibitionem, præceptum, mandatum, approbationem, confirmationem, adjunctionem, suppletionem, concessionem, innovationem, statuta, & ordinationes, aliaque præmissa, ac præsentis litteras de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ defectu, quovis prætextu quæsito, vel colore, aut ingenio nullatenus notari, argui, vel impugnari posse: neminemque illa quavis de causa, etiam justissima impugnari in iudicio, vel extra audiendum esse, nec illa sub quibusvis similibus, vel dissimilibus concessionibus, gratiarumque revocationibus,

suspensionibus, modificationibus, limitationibus, vel derogationibus, & per Nos, & successores nostros, ac Sedem prædictam, & Imperatoris, Regum, Reginarum, Ducum, & aliorum Principum intuitu, & contemplatione, aut in eorum, vel etiam in nullius favore sub quibuscumque tenoribus, vel formis, cum quibusvis clausulis, ac etiam unius contractus, aut legis, seu statuti perpetui inducendis decretis, & alijs quomodolibet concessis, & concedendis, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis desuper quomodolibet editis, & edendis aliquatenus comprehendi; neque illis ullo unquam tempore, & per Sedem prædictam derogari possent, nec derogatum censeri, nisi de toto tenore, & data præsentium expressa mentio habita, & derogatio, suspensio, mutatio, revocatio, aliaque prædicta de Cistercij, & aliorum quatuor primorum nuncupatorum Abbatum prædictorum expresso consensu factæ fuerint; & si aliter derogari, revocari, suspendi, limitari, corrigi, aut emendari contigerit, hujusmodi derogationem, renuntiationem, suspensionem, limitationem, correctionem, & emendationem nullius esse roboris, vel momenti; & quoties illa, vel illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restituta, & de novo, & sub quacumque data per ipsum Abbatem Monasterij Cistercij pro tempore existentem eligenda concessa esse, & censeri: & ita per quoscumque Judices, & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ac Sacri Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi auctoritate & facultate, judicari, definiri, & interpretari debere; ac quidquid secus à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentari contigerit, irritum & inane decernimus.

5 Non obstantibus præmissis, ac nostra de non tollendo jus quæsitum, & alijs quibusvis Apostolicis, necnon in Provincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus, Constitutionibus, & Ordinationibus, ac quibuslibet, & juramento, confir-

matione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, declarationibus, inhibitionibus, & decretis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis prædictis, alijsque Congregationibus, Præsulibus, Abbatibus, Ecclesijs, Monasterijs, Capitulis, Conventibus, Provincijs, & personis sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque & alijs decretis, in genere vel in specie, etiam motu simili, aut etiam consistorialiter, aut alijs concessis, & etiam iteratis vicibus approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorumque veriores tenores, formas, datas, & decreta in eis apposita, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alijs in suo robore permanens, hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Et quia difficile foret easdem præsentibus ad diversa loca, Provincialique circumferre, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod illarum transumptis, sive exemplis, & formis impressis, manu alicujus publici Notarij subscriptis, & sigillo Abbatis Generalis, aut alicujus ex alijs Superioribus Ordinis hujusmodi munitis, plena, & individua, ac expressa fides ubique & in judicio adhibeatur, quæ ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

7 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutio- nis, moderationis, immutationis, inhibitionis, mandati, confirmationis, approbationis, adjectionis, suppletionis, concessionis, innovationis, statuti, ordinationis, decretorum, derogationum, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo tertio, sexto Kalendas Octobris, Pontificatus nostri anno quarto. Martinus qui Not. intus: Federicus Cardinalis Cæsius. Cæsar Glorierius: Registrata apud Cæsarem Secretarium.

Concordat cum Originali.

POST quarum siquidem litterarum præsentationem, & prædicti Procuratoris Generalis factam (ut præfertur) requisitionem, Nos accedentes ad Conventum Sancti Benedicti de Alcantara ejusdem Militiæ, Cisterciensis Ordinis, ubi Privilegiorum Camera, seu Archivum Generale, necnon ad Villam de Villa-nova de la Serena, ubi particulare Prioratus de Magacella ipsius Militiæ consistunt, ad Secretariumque, & Secretariam Regij Ordinum Consilij, ac etiam ad Conventum Sacrum de Calatrava, ubi communia Privilegia in Appendice collocata majori ex parte inveniuntur, patefactis coram Nobis & infra scripto publico Apostolica auctoritate Notario omnibus, & singulis originalibus prædictorum Alexandri Tertij, & aliorum Romanorum Pontificum litteris, tam sub plumbo, quam in forma Brevis, more Romanæ Curie in favorem dictæ Militiæ expeditis, necnon & alijs similiter originalibus Regum, Judicum, & aliarum personarum Donationibus, Privilegijs, Concessionibus, Sententijs, & Scripturis, ac etiam cæteris publicis Instrumentis, & authenticis Codicibus, seu membranis Libris, Tumbos, seu Beceros, vulgariter nuncupatis, ac alijs similiter non contemnenda fidei scriptis, ex quibus præinsertæ litteræ per prædictum Procuratorem Nobis præsentatæ depromptæ fuerant, vidimus, legimus, & diligenter inspeximus prædicta originalia instrumenta, & exemplaria, sana quidem & integra, non vitiata, non cancellata, nec in aliqua sui parte suspecta, sed omni prorsus vitio, & suspicionne carentia, prout in eis prima facie apparebat, & juxta verum eorum tenorem

legimus, aufcultavimus, collationavimus, correximus, & concordavimus præinsertum Nobis præsentatum eorundem originalium transumptum, & omnes, quas in eo fecimus, vel invenimus Bullas, & alias Scripturas concordare in omnibus cum suis veris originalibus, mandavimus, in cujuslibet fine annotari, & subsignari per infra scriptum Notarium sub hac forma, scilicet: *Concordat cum Originali*: Quas autem invenimus, aut fecimus cum authenticis transumptis, publicis Scripturis, Libris, aut Codicibus in omnibus concordare, similiter annotari jussimus, & subsignari absque ulla prorsus exceptione, demonstrata solum instrumentorum qualitate, ne quid illis fidei addatur, vel detrahatur: Quas vero Scripturas aliqua, seu aliquibus incisione, aut incisionibus brevias cum originalibus pro modo suo concordare vidimus, annotari etiam pro modo suo fecimus, & subsignari per infra scriptum Notarium. Unde Nos per sapèdictum Procuratorem Generalem, ut præmittitur, requisiti, attendentes ejus requisitionem esse justam, & rationi consonam, præinsertum transumptum diligenter collationatum & correctum, ac modo & forma prælibatis concordatum in hanc publicam formam per infra scriptum Notarium redigi, & solito ejus signo signari mandavimus, volentes ac decernentes, ut eidem transumpto, & in eo contentis Scripturis per Notarium publicum, ut præmittitur, signatis, plena fides in judicio, & extra, ac ubicumque adhibeatur, & illi stetur, ac si ipsæ originales litteræ exhibitæ forent, & ostensæ. Quibus omnibus, & singulis nostram interponendam duximus auctoritatem pariter, & decretum. In quorum omnium, & singulorum præmissorum fidem præsentis litteras fieri jussimus, nostroque nomine subscripsimus, ac sigilli nostri Officij, quo in talibus utimur, fecimus appositione muniri. Datis, & actis Matrivi Toletanæ Diocesis, anno à Nativitate Domini millesimo septingentesimo quinquagesimo, Kalendis Septembris, Indictione tertia decima, Pontificatus autem Sanctissimæ Domini nostri Benedicti Divina providentia Papæ Decimi quarti, anno undecimo.

Lic. D. Ferdinandus Gil de la Cuesta,
Reg. Hon. Capellanus, Protonotarius,
& Judex Apostolicus Tribunalis Nuntiaturæ Hispaniæ.

Locus ✠ **Sigilli.**

De mandato D. Protonotarij Judicis Apostolici.

Michael Fernandez de Segura,
Notarius Apostolicus.

Et ego Michael Fernandez de Segura, Burgensis Diocesis, publicus Apostolica auctoritate Notarius, quia omnibus, & singulis supra dictis præfens interfui, ideo hoc publicum transumptum, hasque litteras signo meo solito signavi in fidem, & testimonium præmissorum rogatus, & requisitus.

In testimonium ✠ veritatis.
Michael Fernandez de Segura,
Notarius Apostolicus.

BULAS,

BULAS, Y BREVES,
REMITIDOS DE ORDEN DE S. M.
al Real Consejo de las Ordenes por la primera Se-
cretaria de Estado, y del Despacho, para que
se impriman, y pongan en este
Bulario.

SCRIPTURA I.

Bula de Alexandro VI. aprobando dos Bulas, que havia dado Innocencio VIII. en que concedia à los Reyes Catholicos la Administracion de los Maestrazgos de Santiago, y Alcantara.

Mart. **A**lexander Episcopus, servus
19. an. servorum Dei. Ad futuram
1493. rei memoriam.
Incar. **2** De benigno Sedis Apostolicæ de-
1492. bet provenire subsidio, ut concessa per
Romanos Pontifices, præsertim pro statu
Catholicorum Regum & Principum pace,
quiete, & conservatione, necnon Militiarum
in eorum Regnis & dominijs consistentium,
illarumque Magistratum prospero & felice
regimine, sublatis quibusvis impedimentis,
suum debitum sortiantur effectum. Dudum
siquidem felicis recordationis Innocentius
Papa VIII. prædecessor noster, ad grandia
impensarum onera charissimo in Christo
filio nostro Ferdinando Regi, & charissimæ
in Christo filiæ nostræ Elisabeth ejus con-
thorali Reginæ Castellæ, & Legionis
Illustribus, pro expugnatione Infidelium
Regni Granatæ incumbentiæ, debitum respectum
habens, & nonnullorum aliorum præde-
cessorum suorum, qui in prædictis, &
Portugalliæ Regnis ad Infidelium illis
circumvicinarum partium expugnationem,
dudum providè institutarum Militiarum
Magistratus, seu aliquos ex eis, dum
expedire cognoverunt, prædictorum
Regnorum Regibus, & Infan-

tibus respectivè in administrationem
concesserunt, inhærendo vestigijs, pro
aliquali onerum Regis & Reginæ præ-
dictorum sublevatione, & ex certis alijs
rationabilibus causis, animum suum ad
id moventibus, Sancti Jacobi de Spatha,
Sancti Augustini, & de Alcantara Cis-
terciensis Ordinum Militiarum Ma-
gistratus, cum illos per cessum, vel
decessum, seu quamvis aliam dimissionem,
tunc dictarum Militiarum Magistrorum
simul vel successivè vacare contingeret,
suarum & Sedis prædictæ collationi,
& dispositioni motu proprio, & ex certa
scientia, specialiter & expresse per
quasdam primò reservavit, illosque cum,
ut præmittitur, vel alias quovis modo
vacarent, præfato Ferdinando Regi per
eum quo adviveret, in administrationem
tenendos, regendos, & gubernandos
concessit, cum diversis inhibitionibus,
decretis, antelationibus, & suspensionibus
inibi contentis, & suspensionibus inibi
contentis, certis ad id Executoribus
deputatis. Et deinde idem Innocentius
prædecessor sperans, quod præfata Regina,
quæ in eisdem Castellæ & Legionis
Regnis prædecessoribus suis illorum
Regibus legitimè successerat, prout unâ
cum Rege prædicto conjuge suo, tot &
tanta pro Divini Nominis gloria, & fidei
Catholicæ exaltatione, & Infidelium,
ac Barbarorum depressione, forti &
constanti animo, ac prudentia singulari
fecerat, & continuo meliori animo,
nullis laboribus, nullisque periculis, &
expensis parcendo, indefessa sollicitudine
facere non cessabat; ita in eadem
administratione, & cura dictorum Ma-

Hbhhh

giff

gistratum præfati Regi adjuncta, pro sua erga dictos Magistratus singulari devotione & affectione, ac Reginali magnanimitate, excellentia, auctoritate, dignitate, & potentia esse plurimum utilis & fructuosa, ipsique Magistratus per eam & eundem Regem conjunctim, melius, facilius, & commodius regerentur, administrationem & litteras prædictas cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis ad ipsam Reginam conjunctim cum dicto Rege tenendam, regendam, & exercendam, motu & scientia similibus per alias litteras suas extendit pariter, & ampliavit; litterasque priores prædictas valere, & administrationem eandem ad ipsos Regem & Reginam conjunctim pertinere in omnibus & per omnia decrevit: perinde ac si per easdem priores litteras administratio ipsa præfatis Regi & Regina unà pariter, & conjunctim commissa fuisset, aliàs juxta earundem litterarum priorum continentiam & tenorem. Ac voluit, quod ea quæ spiritualia concernerent, per personas dictarum Militiarum Religiosas, per Regem & Reginam prædictos pro tempore ad id deputandas, ad eorum nutum amovibiles, probè & laudabiliter exercerentur: quibus sic pro tempore deputatis personis gerendi, faciendi, mandandi, ordinandi, exercendi, exequendi, & disponendi omnia & singula, quæ dictarum Militiarum Magistri pro tempore existentes, de jure, vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet facere, gerere, exercere, mandare, disponere, & exequi possent, & consuevissent, plenam, liberam, & omnimodam concessit facultatem. Quodque Rex & Regina præfati ab alienatione quorumcumque bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium dictorum Magistratum penitus abstinerent, prout in singulis litteris prædictis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus infererentur, haberi volumus pro sufficienter expressis & insertis, plenius continetur.

3 Postmodum verò Nos, Divina favente clementia, ad apicem summi Apostolatus assumpti, quascumque alias reservationes, quas, super quibus per Cancellariam Apostolicam litteræ

in forma solita expediri consueverant, de quibusvis etiam Patriarchalibus, Metropolitanis, & alijs Cathedralibus Ecclesijs, ac Monasterijs, & Beneficijs vacaturis, cum mandatis de providendo, & extensionibus inde securis per dictum Innocentium prædecessorem in favorem quorumcumque, & quibuscumque concessas, ac factas, quoad ea in quibus nondum sortitæ erant effectum revocavimus.

4 Cum autem propter revocationem hujusmodi, Rex & Regina præfati effectu reservationis, & concessionis, administrationis hujusmodi, tempore procedente, si casus vacationis dictorum Magistratum occurreret, frustrati remanerent: Nos qui eosdem Regem & Reginam, quorum exactissima diligentia Regnum Granatæ prædictum à manibus Saracenorum liberatum, & sub Christi jugo redactum extitit, quadam peculiari dilectione prosequimur, & ut peculiare filios nostros in visceribus gerimus charitatis, sperantes indubiè, quod præfati Magistratus pro singulari Regis & Regina devotione, & erga illos affectione sub eorum cura, & administratione hujusmodi felicia suscipiant incrementa, Innocentij, & aliorum prædecessorum prædictorum, qui similes administrationes prædictorum Regnorum Regibus & Infantibus respectivè concesserunt, vestigijs inhærentes, motu simili, non ad ipsorum Regis & Regina, vel alterius pro eis Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, singulas litteras, ac administrationem prædictas, cum omnibus & singulis in eisdem litteris contentis clausulis, inhibitionibus, decretis, suspensionibus, derogationibus, & antelationibus, necnon processus habitos per easdem litteras ab eorum omnium datis, & inde secuta quæcumque in suum plenum & pristinum robur, ipsosque Regem & Reginam ad illorum quoad hoc totalem consequendum effectum in pristinum, & eum in quo ante revocationem prædictam quomodolibet existebant statum, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia tenore præsentium restituimus, reponimus, & plenariè reintegramus: ac potiori pro cautela lit-

teras

teras & concessione administrationis hujusmodi approbamus, & plenum firmitatis robur obtinere decernimus, illasque in omnibus & per omnia, modo & forma præmissis, eisdem Regi & Reginae, motu & scientia similibus de novo concedimus.

5 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis revocationibus similium reservationum per Nos, & Sedem prædictam, sub quibusvis verborum formis & clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, fortioribus, efficacioribus, & insolitis, etiam præsentibus expressè derogantibus, pro tempore concessis, sub quibus præsentibus nequaquam comprehendere volumus, nisi dum & quotiens de eisdem Rege & Regina nominatim, non autem per clausulas generales id importantes, mentio fieret in illis, idque priùs eis per trinas nostras in forma Brevis litteras, cum intervallo unius mensis inter præsentationem illarum duxerimus insinuandum, ac omnibus illis, quæ præfatus Innocentius prædecessor in singulis litteris prædictis voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Hortamur autem omni mentis affectu eisdem Regem & Reginam, ut occurrente dictorum Magistratum vacatione, in illorum cura & regimine, ac personarum ad spiritualium administrationem deputatione hujusmodi, pro sua solita bonitate, prudentia, & devotione, sic sollicitè & laudabiliter se studeant exercere, quod exinde optati fructus succedant, quos speramus; ipsique Rex & Regina, quorum conscientias super his oneramus, præter æternæ retributionis præmium, nostram, & dictæ Sedis benedictionem & gratiam exinde uberius valeant promereri.

7 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ restitutionis, repositionis, reintegrationis, approbationis, constitutionis, concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Ro-

mæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo nonagesimo secundo, quarto decimo Kalendas Aprilis, Pontificatus nostri anno primo. L. Podocatharus.

Al lado izquierdo dice: Gratis. De mandato Sanctissimi Domini nostri Papæ. Jo. de Galves. Y por fuera al medio dice: Registrata apud me L. Podocatharus. Y en una esquina: F. de Balsion.

Tiene esta Bula Sello de plomo pendiente en hilos de seda encarnada, y dorada.

Esta Copia concuerda con su original, que por aora para en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario, con exercicio, de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA II.

Bula de Alexandro VI. para que los Reyes Catholicos obtuviesen dividido, aunque qualquiera de ellos renunciase, o muriese, la Administracion de los Maestrazgos de las Ordenes Militares de Santiago, Calatrava, y Alcantara.

1 **A**lexander Episcopus, servus servorum Dei. Ad futuram rei memoriam.

2 Dum ad illos fidei constantiam, & eximiam devotionis affectum, quibus charissimus in Christo filius noster Ferdinandus Rex, & charissima in Christo filia nostra Elisabeth Regina Hispaniarum Catholici, Nos, & Romanam reverentur Ecclesiam, diligenter attendimus, & paterna consideratione pensamus, quod ipsi, velut intrepidi Christi Pugiles, & Athletæ semper pro fidei Catholicæ exaltatione, ac Reipublicæ Christianæ adversus Infideles, & hoc potissimum tempore opportuno contra perfidissimos Turcas, Christi Nominis accerrimos hostes defensione, ac pro Nobis, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ status mantentione, ac conservatione, se pro viribus, nullis laboribus, nullis periculis, nullisve parendo expensis;

*Funtj
12.ans
1501a*

ardenter opponunt, seque in antea etiam promptius & libentius more Catholicorum Regum, & Principum offerunt esse facturos, dignè ducimur non immeritò, ut votis eorum, illis præsertim, per quæ ipsorum commoditatibus consuli possit, quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Dudum siquidem felicis recordationis Innocentius Papa VIII. prædecessor noster ex certis tunc expressis causis præfatum Ferdinandum Regem Sancti Jacobi de Spatha, & de Calatrava, ac de Alcantara Militiarum Sancti Augustini, & Cisterciensium Ordinum Magistratum, cum illos per cessum vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem illos tunc obrinentium simul, vel successivè vacare contingeret, quamdiù vitam duceret in humanis, Administratorem motu proprio sub certis modo, & forma etiam tunc expressis, per quasdam fecit, constituit, & deputavit. Et deinde præfato Innocentio prædecessore, (sicut Domino placuit) sublato de medio, Nos ad apicem summi Apostolatus Divina favente clementia assumpti, præfatum Elisabeth Reginam pro sua Reginali bonitate, ac summa circumspectione, & erga Nos, ac ejusdem Romanæ Ecclesiæ status conservationem & defensionem, eximia ac singulari devotione, etiam quamdiù viveret, eidem Ferdinando Regi in Administratricem unà secum per alias nostras litteras, etiam sub certis modis, & formis tunc expressis adjunximus, illosque ex tunc conjunctim, quoad viverent, dictorum Magistratum Administratores fecimus, constituimus, & deputavimus, seu idem Innocentius prædecessor modo & forma præmissis adjunxit, fecit, constituit, & deputavit, prout in singulis litteris prædictis, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus inserentur, haberi volumus pro sufficienter expressis & insertis, plenius continetur.

3 Cum autem, sicut accepimus, Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina præfati litterarum prædictarum vigore Magistratum eorundem, tunc certis modis successivè vacantium, possessionem dudum fuerint assecuti, illosque ex tunc benè, utiliter, &

laudabiliter rexerint, ac gubernaverint, prout regunt, & gubernant de præfenti: Nos volentes præfatos Ferdinandum Regem, & Elisabeth Reginam suis tam præclaris erga eandem Rempubli- cam Christianam, præsertim pro his, quæ continuè adversus ipsos perfidissimos Turcas, Christianum sanguinem sitientes, cum classe eorum potentissima facere non cessant, & in dies magis atque magis pro eorum Regio & Catholico animo, etiam pro Nobis, & ejusdem Romanæ Ecclesiæ status conservatione, manutentione, & defensione libenter, ut prædiximus, offerunt esse facturos, meritis exigentibus, favoribus prosequi gratiosis, motu simili, non ad eorum vel alterius pro eis Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa scientia, eidem Ferdinando Regi, & Elisabeth Reginæ, ut administratione prædicta per alterius eorum cessum vel decessum, seu quamvis aliam dimissionem cessante, dictisque Magistratibus, seu eorum aliquo vel aliquibus, sic quovis modo successivè vacantibus, liceat alteri eorum soli eorundem Magistratum, vel illius, seu illorum ex eis, cujus, vel quorum cessionem tunc fieri, & admitti contingeret, administrationem, quamdiù vixerit, ut priùs, aliàs in omnibus & per omnia, juxta singularum litterarum prædictarum continentiam, & tenorem retinere, & continuare; perinde ac si sibi soli tunc dicta administratio concessa fuisset, auctoritate Apostolica tenore præsentium de specialis dono gratiæ indulgemus.

4 Cuicumque Archiepiscopo, vel Episcopo, seu alteri personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ, Regnorum, & Dominiorum Ferdinandi Regis, & Elisabeth Reginæ prædictorum super hoc per Ferdinandum Regem, & Elisabeth Reginam præfatos, aut alterum eorum eligendo, vel eligendæ, harum serie committentes atque mandantes, ut si aliquis eorum in manibus suis administrationi prædictæ, in totum, vel pro parte, ad effectum præmissum spontè & liberè cedere voluerit, cessionem hujusmodi auctoritate nostra hac vice duntaxat recipiat, &

ad-

admittat, eaque recepta, & admiffa, eadem auctoritate noſtra decernat alterum ex Ferdinando Rege, & Elifabeth Regina prædictis, qui non ceſſerit, vel non dimiſerit adminiſtrationem omnium Magiſtratum prædictorum, vel illorum, aut illius, cujus, ſeu quorum ceſſionem fieri, & admitti contingeret, ut præfertur, per ſe ſolum, quoad vixerit, ut prius retinere & continuare poſſe, atque debere: ſervatis ſemper aliis in omnibus, & per omnia ſingularum litterarum prædictarum forma, atque tenore.

5 Non obſtantibus præmiſſis, ac Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, ſtatutis quoque, & conſuetudinibus, ſtabilimentis, uſibus, & naturis Militiarum, & Ordinum prædictorum, juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis; necnon omnibus illis, quæ in ſingulis litteris prædictis conſeſſum eſt non obſtare, cæteriſque contrariis quibuſcumque.

6 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam noſtræ conſeſſionis, commiſſionis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ milleſimo quingentiſimo primo, Pridie Idus Junij, Pontificatus noſtri anno nono. Hadrianus.

T por fuera tiene eſcrito en el medio: Registrata apud me Hadrianum. T à una eſquina: P. de Comitibus.

Tiene eſta Bula un Sello de plomo pendiente en hilos de ſeda encarnada, y dorada.

Eſta Copia concuerda con ſu original, que por aora pára en eſta primera Secretaria de Eſtado, y del Deſpacho, de que de orden de S. M. y como ſu Secretario, con exercicio, de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à ſiete de Agoſto de mil ſetecientos cinquenta y ſiete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA III.

Bula de Leon X. en que concede motu proprio al Emperador Carlos V. la Adminiſtracion de los Maeſtrazgos de Santiago, Calatrava, y Alcantara.

I LEO Epifcopus, ſervus ſervorum Dei. Charifſimo in Chriſto filio Carolo Caſtellæ, Legionis, Aragonum, & utriuſque Sicilia Regi Illuſtri, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. Febr. 9. an. 1516. Incar. 1515.

2 Ad cognitam fidei integritatem, & devotionis ſinceritatem, quibus te erga Nos, & Romanam Eccleſiam clarere proſpicimus, exactè dirigentes conſiderationis intuitum; dignè ducimur, non immeritò illa tibi favorabiliter concedere, per quæ tuæ Regiæ Majeſtatis ſtatus tranquillitati, & conſervationi, ac pro incumbenſibus tibi propterea oneribus faciliùs perferendis commoditati honorificè conſulatur. Dudùm ſiquidem motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, Sancti Jacobi de Spatha, & de Calatrava, ac de Alcantara Sancti Auguſtini, & Cifterciensium Ordinum Militiarum Caſtellæ, & Legionis Regnorum Magiſtratus, qui dudùm claræ memoriæ Ferdinando Aragonum, & utriuſque Sicilia Regi, & Elifabeth Regiæ Caſtellæ, & Legionis, tunc in humanis agentibus Avis tuis, in adminiſtrationem ad utriuſque, & alterius ſuperſtitis eorum vitam ſub certis modo & forma, Apoſtolica auctoritate conſeſſa fuerunt, & quos Ferdinandus Rex tunc in humanis agens, & dum vixerat Elifabeth Regina præfati inſimul in hujſmodi adminiſtrationem obrinuerant, ac tunc dictus Ferdinandus Rex ſolus obtinebat, quamprimùm illorum adminiſtrationem hujſmodi per ceſſum, vel deceſſum, ſeu quamvis aliam dimiſſionem dicti Ferdinandi Regis ceſſare, & illos quovis modo ſimul, vel ſucceſſivè etiam apud Sedem Apoſtolicam vacare contingeret, concedendos tibi, quoad viveres, in ſimilem adminiſtrationem noſtræ, & dictæ Sedis diſpoſitioni auctoritate Apoſtolica, per alias noſtras litteras ſpecialiter & expreſſè

reservavimus: Districtius inhibendo dilectis filijs, Conventibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, fratribus, & personis dictarum Militiarum, ac illi, vel illis, ad quem, vel ad quos eorundem Magistratum electio, confirmatio, collatio, provisio, seu quavis alia dispositio communiter, vel divisim pertinebat, ne de illis, seu eorum aliquo, cum, ut præfertur, vacarent, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum, & indultorum eis concessorum disponere; necnon quascumque similes, vel dissimiles, etiam efficaciores speciales reservationes, accessus, & ingressus, uniones, annexiones, & incorporationes etiam perpetuas, vel temporales nominationes, nominandi, & conferendi facultates, concessiones, & mandata sub quibusvis verborum formis, & expressionibus, & quavis etiam Regum, Reginarum, aut aliorum Dominorum temporalium, & Prælatorum, quacumque etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, vel alia quavis dignitate, auctoritate, seu præeminentia Ecclesiastica, vel mundana, aut Cardinalatus honore fulgentium, aut obsequiorum per eos Nobis, & dictæ Sedi etiam pro fide Catholica impensorum, ac jurium cessorum, vel oblatorum, & damnorum per Infideles eis illatorum, consideratione concessa, & concedenda, tunc & pro tempore habentibus, & prosequentibus, ac ex quavis facultate, privilegio, & potestate, ac indulto per Nos, & Sedem eandem, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus concessis, & concedendis, seu alijs pro tempore nominatis & electis, Magistratus prædictos quomodolibet expectantibus, ne Magistratus ipsos acceptare, nec de illis sibi provideri, aut illos commendari facere, seu alijs de illis disponere, vel se intromittere quoquomodo præsumerent; ac inter alia decrevimus, ex tunc omnes electiones, nominationes, resignationes, provisiones, commendas, & alias quascumque dispositiones, alijs quàm tibi de Magistratibus hujusmodi faciendas, irritas & inanes, nulliusque roboris, vel momenti existere; & sic per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Causarum Palatii Aposto-

lici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & diffiniri debere: irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Et nihilominus te tunc in sexto decimo, vel circa tuæ ætatis anno constitutum, ex tunc prout ex ea die, & contra, cum Magistratus prædictos, ut præmittitur, vel alijs quomodolibet vacare contingeret, etiam si actu tunc forsàn quovis modo vacarent, administrationem dictorum Magistratum, & Militiarum, & cujuslibet eorum in spiritualibus, & temporalibus eisdem modo & forma, & cum omnibus & singulis facultatibus, privilegijs, gratijs, & indultis, ac præeminentijs, quibus Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina præfati illorum Administratores deputati fuerant, motu, scientia, & potestate, ac auctoritate similibus constituimus, & deputavimus, ac Magistratus ipsos cum omnibus membris, pertinentijs, oppidis, terris, vassallis; juribus, dependentijs, & annexis suis tibi per te, quoad viveres, tenendos, & administrandos, prout dicti Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina, dum viverent, illos tenuerant, & administraverant, ac dictus Ferdinandus Rex tunc tenebat, & administrabat, in hujusmodi administrationem concessimus, & assignavimus, ac concessos, & assignatos fore decrevimus, prout in dictis litteris, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

3 Cum itaque postmodum Magistratus prædicti administratione hujusmodi per obitum dicti Ferdinandi Regis, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit, cessante, adhuc eo, quo dum eisdem Ferdinando Regi, & Elisabeth Regina in administrationem concessi fuerunt, vacabant, modo vacare noscantur ad præfens: Nos ne ab aliquibus de viribus constitutionis, & deputationis, ac concessionis tibi factarum prædictarum hasitari possit, ac tibi, qui adhuc in sexto decimo, vel circa tuæ ætatis anno conf-

constitutus existis, & quem speciali dilectionis affectu ex visceribus charitatis prosequimur, pro faciliiori onerum tibi pro subditorum tuorum benigna gubernatione incumbentium supportatione, & Regnorum tuorum tranquillitate, super his opportunè providere volentes, ac verum & ultimum dictorum Magistratum tunc vacationis modum, etiam si ex illo quævis generalis reservatio, etiam in corpore juris clausa resultet, præsentibus pro expresso habentes, motu simili, non ad tuam, vel alterius pro te Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, ac scientia, & potestatis plenitudine prædictis, singulos Magistratus prædictos, quorum fructus, redditus, & proventus præsentibus haberi volumus pro expressis, quibusvis modis, & ex quorumcumque personis, seu per liberam resignationes, quorumvis de illis in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico, & testibus spontè factas vacent, etiam si tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio juxta Lateranensis statuta Concilij ad Sedem præfatam legitimè devoluta, ipsique Magistratus dispositioni Apostolicæ aliàs specialiter, vel ex quavis causa generaliter reservati, ac conventuales existant, & ad illos consueverint, qui per electionem assumi, super eis quoque inter aliquos lis, cujus statum præsentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecisa, cum omnibus juribus, & pertinentijs suis tibi per te, quoad vixeris, tenendos, & gubernandos, prout dicti Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina, dum viverent, illos tenuerant, & administraverant: ita quod liceat tibi debitis, & consuetis eorundem Magistratum supportatis oneribus, de residuis illorum fructibus, redditibus, & proventibus disponere, & ordinare, sicuti Magistri ipsarum Militiarum, qui pro tempore fuerunt, de illis disponere, & ordinare potuerunt, seu etiam debuerunt; alienatione tamen quorumcumque bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium dictorum Magistratum tibi penitus interdicta, in hujusmodi administrationem, auctoritate prædicta tenore præsentium de novo

concedimus, & assignamus: teque Administratorem dictorum Magistratum, & Militiarum, & cujuslibet eorum in spiritualibus, & temporalibus eisdem modo & forma, ac cum omnibus & singulis facultatibus, concessionibus, privilegijs, & indultis, ac præeminentijs, quibus Ferdinandus Rex, & Elisabeth Regina præfati illorum Administratores deputati fuerunt, motu, scientia, & potestate prædictis constituimus, & deputamus, ac tibi omnia, & singula, quæ ad Magistros, & Administratores dictarum Militiarum pro tempore existentes, de jure vel consuetudine, aut aliàs quomodolibet pertinent, per te, vel alium, seu alios, spiritualia videlicet, per Ecclesiasticas, temporalia verò per sæculares idoneas eorundem Militiarum, & Ordinum personas faciendi, gerendi, exercendi, & mandandi plenam, & liberam facultatem, & auctoritatem concedimus: Districtius præcipiendo mandantes universis Prioribus, Præceptoribus, Conventibus, Militibus, Oppidorum, & Arcium Præfectis, ac Subditis, & alijs personis dictarum Militiarum, ut tibi in omnibus, & per omnia pareant, & obediant, ac obsequia, & jura per eos Magistro dictarum Militiarum præstari solita & debita, realiter & integrè exhibeant.

4 Quocirca Venerabili fratri nostro Bernardino Episcopo Sabinensi, & dilectis filijs nostro Francisco tituli Sanctæ Balbinæ Presbytero Cardinali, ac Decano Ecclesiæ Sancti Petri Lobaniensis Leodiensis Diocesis, per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios tibi in adipiscenda possessione Magistratum, necnon membrorum annexorum, juriumque, & pertinentiarum prædictorum, auctoritate nostra assistentes, faciant tibi à Conventibus, Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & fratribus, Oppidorum, & Arcium Præfectis, ac alijs Subditis præfatis obedientiam & reverentiam debitas, & consuetas, necnon consuetam servitia, & jura ab eis tibi debita integrè exhiberi: Contra dictores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, ac etiam

pecuniarias, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his servatis processibus censuras ipsas, quotiens opus fuerit, iteratis vicibus aggravando; necnon loca, in quibus eos morari, & ad quæ declinare contigerit, Ecclesiastico interdictione supponendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.

5 Non obstantibus præmissis, ac felicitis recordationis Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, etiam illa, qua cavetur, ne quis extra suam Civitatem, vel Dioccesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis ultra unam diætam à fine suæ Diocesis ad iudicium evocetur; seu ne Judices à Sede prædicta deputati extra Civitatem & Dioccesim in quibus deputati fuerint, aut contra quoscumque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant, & de duabus diætis in Concilio Generali edita, & quibusvis alijs Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Militiarum, & Ordinum prædictorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis sub quibuscumque tenoribus concessis, & confirmatis: quibus etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, & individua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, motu simili specialiter & expressè derogamus, contrarijs quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus, seu concessionibus sibi faciendis de Magistratibus hujusmodi speciales, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel Legatorum ejus litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet sit processum: quibus omnibus te in assecutione dictorum Magistratum volu-

mus anteferri, sed nullum per hoc eis quoad assecutionem Magistratum, seu Beneficiorum aliorum præjudicium generari; seu si Prioribus, Præceptoribus, Militibus, fratribus, Conventibus, Præfectis, Subditis, & personis præfatis, vel quibusvis alijs communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod ad receptionem, vel provisionem alicujus minimè teneatur, & ad id compelli, aut quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint: quodque de Magistratibus hujusmodi, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis ad eorum collationem, provisionem, præsentationem, electionem, seu quamvis aliam dispositionem conjunctim vel separatim expectantibus nulli valeat provideri, seu concessio fieri per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem; & qualibet alia dictæ Sedis indulgentia generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus hujusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua, cujusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Provisso, quod dicti Magistratus propterea in spiritualibus non lædantur, & in temporalibus detrimenta non sustineant, sed eorum congruè supportentur onera antedicta. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

6 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, assignationis, constitutionis, deputationis, indulti, mandati, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Florentiæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo quinto decimo, quinto Idus Februarij, Pontificatus nostri anno tertio. Bembo.

T por fuera dice: Registrata apud Membum. *T à una esquina*: P. de Comitibus.

Tiene esta Bula un Sello de plomo pendiente en hilos de seda encarnada, y dorada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora pára en esta primera Secretaría de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario, con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA IV.

Bula de Adriano VI. en que concede à los Reyes de España la Administracion perpetua de los Maestrazgos de Santiago, Calatrava, y Alcántara, aun en caso que la Corona recayga en muger.

Maij 1 A Adrianus Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

4. an. 1523. 2 Cùm intra nostræ mentis arcana debita meditatione pensamus, Sancti Jacobi de Spatha, ac de Calatrava, & Alcántara in Regnis Hispaniarum erectas Militias propterea institutas fuisse, ut contra Orthodoxæ fidei hostes & inimicos firma quadam & vâda præsidia essent, earumque Milites Infidelium expugnationi, ac Regnorum ab ipsis Infidelibus occupatorum recuperationi jugiter vacarent, strenuaque ipsorum virtute & opera proximis annis, non solum quàm plurimas Civitates & loca, sed aliquot etiam Principatus, Dominia, & Regna, quæ Infidèles Mauri occupaverant, & per multos annos detinuerant, non sine proprii sanguinis effusione, cum magna Christi Nominis gloria recuperata, & ad fidem Christi redacta fuisse consideramus: Insuper & animo revolvimus, quæ charissimus in Christo filius noster Carolus Castellæ, & Legionis Rex Catholicus in Imperatorem electus, claræ memoriæ Ferdinandi Avi, & Elisabeth Reginæ Avix, Castellæ, & Legionis huiusmodi, ac aliorum progenitorum suorum vestigia secutus, pro universali Ecclesia (cujus, ut Nos ad summi Apostolatus apicem assumptione Pastor, ita ipse ad Sacri Imperij fastigium elec-

tionem advocatus existit) non solum in Insulæ Cervarum, quam ipsi Mauri detinebant, expugnatione, sed etiam adversus Martinum Luterum per Sedem Apostolicam hæreticum declaratum, executione fecit, & in dies ipsum sub disciplina nostra à teneris educatum ob ejus devotionem, ac fidem erga Nos, & hanc Sanctam Sedem (in qua permissione Divina sedemus) ac universam Rempublicam Christianam, Divina favente gratia, facturum fore speramus, dignum meritò censemus & congruum, ut Militiæ prædictæ Coronæ Regni Castellæ, & Legionis perpetuò applicentur; non minus ut Caroli ipsius in Imperatorem electi studia, & conatus ad profligandos, & subigendos Infidèles Barbaros, concedente Domino, crescant, & augeantur, quàm ut ipsarum Militiarum felix, & prosperum regimen semper in melius procedat, & illorum Militum disciplina solertior evadat, ipsumque Carolum in Imperatorem electum, ejusque posteritatem signo specialis benevolentiæ prosequamur, & quadam perpetuitatis memoria decoremus.

3 Sanè, cùm Ferdinândus Rex, & Elisabeth Regina præfati in humanis agentes, suorum & ipsi progenitorum vestigia secuti, quàm plurima egregia facinora & gesta fecerint, nec solum Hispania à Saracenis & Mauris, quæ Regnum Granatæ, ac plura alia Dominia occupaverant, non sine multis laboribus, & impensis, ac magna Christiani sanguinis effusione purgaverint, & quàm plurimos Infidèles à falsis Idolorum tenebris ad veram Orthodoxæ fidei lucem reduxerint, sed pluribus etiam classibus Oceanum Mare penetraverint, & ad diversas ac maximas, & antea mortalibus ignotas Insulas salutiferæ Crucis Vexillum detulerint, & in ipsis Insulis plurimas Metropolitanas, & Cathedrales, ac alias Ecclesias ad Christi Nominis gloriam, & exaltationem erigi, seque ob talia merita Catholici nomine ab hac Sancta Sede insigniri obtinuerint. Cùmque in dictis Castellæ, & Legionis Regnis Sancti Jacobi de Spatha, ac de Calatrava, & Alcántara Sancti Augustini, & Cisterciensis Ordinum Militiarum Magistra-

tus ad ejusdem fidei exaltationem, & Infidelium Barbarorum, maximè circumvicinarum partium depreffionem, & expugnationem instituti fuerint, ut præfertur, & quandoque illi per Romanos Pontifices prædecessores nostros Regibus Castellæ, & Legionis hujusmodi, seu eorum primogenitis, aut propinquieribus Infantibus nuncupatis, respectivè in administrationem, dum expediens fore visum fuerit, concedi consueverint, illorumque ad præsens idem Catholicus Rex in Imperatorem electus, perpetuus Administrator per Sedem prædictam deputatus existat, ipsarumque Militiarum Magistrorum electiones ad Præceptoriarum Militiarum hujusmodi Præceptores, seu Milites spectare noscantur, ac inter eos, occurrente dictorum Magistratum vacatione, super electionibus pro tempore faciendis, possent quandoque dissensiones oriri, plurimumque Regis Castellæ, & Legionis pro tempore existentis interfit, ut ipse Magistratum hujusmodi curam, & administrationem habeat: cum Magistratus ipsi quàm plurimas Civitates, & Arces, partim ab ipsis Regibus Castellæ, & Legionis donatas, partim per ipsos Magistros ab Infidelium manibus proprii sanguinis effusione comparatas & acquisitas possideant: & si illorum Magistri aliquando Regi se opponerent, ex illorum institutione, quæ ad eorundem Regnorum pacem & quietem, ac Infidelium expugnationem emanavit, gravia scandala, & pericula in Regnis ipsis (prout proximis annis cum in minoribus constituti, & dictorum Regnorum regimini, & administrationi præpositi esse-mus, propter aspirationes ad dictos Magistratus oculis nostris vidimus) succedere possent.

4 Si autem Magistratus ipsi Coronæ Regiæ Regis Castellæ, & Legionis hujusmodi pro tempore existentis perpetuò unirentur, annecterentur, & incorporarentur; ita tamen, quod ex illorum hujusmodi unione tituli singulorum Magistratum hujusmodi ad infrascriptum effectum extincti non ceaseantur, illi per Regem ipsum longè meliùs regi, & gubernari possent. Curaretque Rex ipse, ut illarum Militia-

rum Milites idonei, & in arte Militari adeò periti atque experti essent, ut de illis merito sperari posset, quod non solum dicta Regna ab Infidelibus defenderent, sed ipsum Regem ad expeditionem contra Turcas, & alios Infideles maritima classe, ac terristri exercitu suscipiendam, & prosequendam ultrò sollicitarent, & invitarent, scandalisque & dissensionibus inter ipsos Præceptores, seu Milites electores, ac alijs periculis, quæ exoriri possent, obviaretur. Ipseque Carolus Rex in Imperatorem electus ad sanctum pacis & unionis Regum, & Principum opus, quod pro totius Christianæ Republicæ necessaria defensione, ac contra hostes Turcas felici expeditione perficere & concludere desideramus, pro sua religione, & devotione in hanc Sanctam Sedem Nos plurimum jubare, ac Rempublicam Christianam à tam gravi periculo, in quo constituta est, Divina favente gratia, liberare posset, ac omnia pro fidei Catholicæ exaltatione, ac Infidelium Barbarorum depreffione eò libentiùs & constantiùs facere non cessaret. Similiterque ejus successores facere parati essent, Militesque dictarum Militiarum sub Regis hujusmodi disciplina magis clari & experti, & ad conferendum manus contra Turcas, & Infideles hujusmodi multò promptiores, & alacriores redderentur.

5 Nos præmissa diligenti consideratione pensantes, ac animo revolventes, qualia & quanta ejusdem Caroli Regis in Imperatorem electi majores præcis, ac etiam nostris temporibus pro expugnatione Infidelium, & Barbarorum Nationum perfecerint, quotque Regna, & Terras, ac Insulas ab ipsorum Infidelium manibus eripuerint, & ad Christianam Religionem reduci curaverint, & quæ ipse Carolus Rex in Imperatorem electus, tam ferventi animo, hac tempestate nostra, pro Christianæ fidei Religione, & hujus Sanctæ Sedis dignitate tuenda, adversus Martinum Luterum præfatum, & ejus fautores, ac alios, qui contra Nos, & dictam Sedem superbiæ cornua erexerunt, ac in dictæ Insulæ Cervarum expugnatione, quàm Divino assistente auxilio sibi subdidit, dignè & laudabili-

liter

liter effecerit; ac sperantes, quod quanto majoribus beneficijs & gratijs Majestas sua à Sede Apostolica se præmuniam & affectam cognoverit, tanto magis eidem Ecclesiæ, cujus advocatus, ut præfertur, existit, exuberantes favores, quoties opus fuerit, exhibebit, ac brevi tempore pro sua ipsius singulari devotione, ac virtute, Regiaque magnanimitate, & Imperiali celsitudine, ad honorem Dei, & nominis Christiani propagationem adversus nefandissimos Turcas, Christi Nominis perpetuos hostes, & contra spurcissimam illam gentem, quæ Christianum sanguinem avidè sitit, & nostris cervicibus imminet, justissimum bellum suscipiet, ac tot Provincias & Regna ab ipsis Turcis, & alijs Infidelibus occupata recuperavit, & Nomen Salvatoris Domini nostri Jesu Christi longè, latèque propagavit. Habita super his cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum consilio & assensu Magistratus prædictos, quorum omnium qualitates, necnon verum & ultimum vacationis modum, illorumque ac Coronæ Regiæ Castellæ, & Legionis Regnorum hujusmodi veros annuos valores præsentibus pro expressis haberi volentes, eidem Coronæ Regiæ (etiamsi Corona ipsa aliquo tempore ad mulierem expectaret) cum omnibus præminentijs, jurisdictionibus, facultatibus, redditibus, juribus, obventionibus, & pertinentijs suis universis auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuò unimus, annectimus, & incorporamus. Ita quod jus administrandi ipsos Magistratus, sive in virum, sive in mulierem cum Corona transeat, & omnia, quæ ipsi Magistri, qui pro tempore fuerunt, facere, & exercere consueverunt, facere, & exercere; ac Commendas, & Præceptorias, ac alia Beneficia Militiarum hujusmodi personis idoneis conferre liberè possit in omnibus, & per omnia, perinde ac si unio hujusmodi quoad præmissa duntaxat minimè facta fuisset; ipsorumque Magistratum possessionem propria auctoritate liberè continuare, seu illam sibi de novo, & Regi Castellæ, ac Legionis pro tempore existenti, etiam

propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere; illorumque fructus, redditus, & proventus in suos, ac Magistratum hujusmodi usus, ad quos deputati sunt, & utilitatem convertere; Ducefanorum locorum, & quorumvis aliorum licentia, seu consensu minimè requisitis. Ita tamen, quod ipse Catholicus Rex in Imperatorem electus, ejusque successores Castellæ, & Legionis Reges pro tempore existentes, ea, quæ spiritualia concernunt, per personas dictarum Militiarum Religiosas per ipsos Reges pro tempore existentes ad id deputandas, ad eorum nutum amovibiles, probè & laudabiliter exerceri facere debeant & teneantur. Quibus sic pro tempore deputatis personis gerendi, faciendi, mandandi, ordinandi, exercendi, exequendi, & disponendi omnia & singula, quæ dictarum Militiarum Magistri pro tempore existentes de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet facere, gerere, & exercere, mandare, disponere, & exequi poterant, & consueverant, auctoritate & tenore præmissis plenam, liberam, & omnimodam facultatem concedimus. Et ne in præjudicium dictæ unionis per Milites, seu fratres dictorum Ordinum aliquid de facto tenetur per viam electionis, vel postulationis, seu alias decedente Rege, vel Regina, qui dictos Ordines administraverit, auferimus ab eis omne jus, ac potestatem eligendi, postulandi, vel de novo Administratore perpetuo providendi: & sub pœna excommunicationis, ac privationis Commendarum, & Præceptoriarum, ac aliorum Beneficiorum, quæ obtinent, inhabilitatisque ad illa imposterum obtinenda, omnibus & singulis prohibemus, ne eligant, postulent, vel de eligendo, aut postulando tractent. Quas pœnas eos volumus ipso facto incurrere: absolutionem Nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus specialiter reservantes.

6 Non obstantibus nostra, qua volumus, quod in unionibus exprimi deberet valor, etiam beneficij, cui unio fieret, & semper commissio fieret ad partes, vocatis quorum interesset, ac alijs Constitutionibus, & Ordinationibus

Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus, ac stabilimentis, usibus, & naturis dictarum Militiarum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegijs quoque, & indultis, ac litteris Apostolicis dictis Militijs, earumque Præceptoribus, Militibus, & Conventibus per dictam Sedem forsân concessis, illis præsertim, quibus caveri dicitur, quod Magistratus de Alcantara, & de Calatrava per personas Regulares Sancti Augustini, & Cisterciensis Ordinis hujusmodi expressè professas, & non uxoratas, ac alias certo modo qualificatas duntaxat obtineri possint: Quibus etiam, si ad eorum derogationem de illis, eorumque totis tenoribus specialibus, specifica, & expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales id importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, illorum tenores hujusmodi præsentibus pro expressis & insertis habentes, illis aliàs in suo robore permanentibus, hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, contrarijs quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de hujusmodi Magistratibus, ac Dignitatibus speciales, vel alijs Beneficijs Ecclesiasticis in illis partibus generales dictæ Sedis, vel ejus Legatorum litteras impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem, & decretum, vel aliàs quomodolibet sit processum: quas quidem litteras, & processum habitos per easdem, & inde secuta quæcumque, ad Magistratus hujusmodi volumus non extendi, sed nullum per hoc eis quoad executionem Magistratum, aut Beneficiorum aliorum præjudicium generari; & quibuscumque privilegijs, indulgentijs, & litteris Apostolicis generalibus, vel specialibus, quorumcumque tenoribus existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri; & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris litteris mentio specialis. Provisio, quod dicti Magistratus debitis propterea non fraudentur obse-

quijs, sed eorum congruè supportentur onera consueta. Nos enim ex nunc irritum decernimus & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

7. Volumus autem, quod ipse Rex pro tempore existens ab alienatione quorumcumque bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium dictorum Magistratum penitus abstineat, quodque ante quam dictos Magistratus, vel eorum aliquem administrare possit, succedens in Regno hujusmodi Nobis, seu successoribus nostris canonicè intrantibus jura omnia solvere teneatur, quæ Magistri pro tempore solvere consueverunt; quibus solutis ex tunc confirmatio, & licentia concessæ sint, & esse censeantur, administrationemque liberè exercere possit. Et ille ex eis, qui ullo unquam tempore (quod absit) à nostra, & Romani Pontificis pro tempore existentis canonicè intrantis, & Romanæ Ecclesiæ obedientia & devotione se retraxerit, vel contra eam bellum susceperit, aut in ejus damnum, & detrimentum honoris, aut rerum per se, vel alium, seu alios directè vel indirectè machinatus fuerit, hujusmodi gratia privatus existat; præsentisque litteræ nullius sint roboris vel momenti; ipsaque unio eo ipso dissoluta sit; ipsique Magistratus per dissolutionem hujusmodi vacare censeantur, & de illis per Sedem prædictam liberè disponi possit.

8. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ unionis, annexionis, incorporationis, concessionis, prohibitionis, reservationis, derogationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo tertio, quarto Nonas Maij, Pontificatus nostri anno primo. C. Hezius.

Y mas abaxo: Visa. W. de En Ker mont.

Y à la espalda en medio dice: Regif-

gistrata apud me T. Hezium. *T à una esquina: A. de Castillo.*

Tiene esta Bula un Sello de plomo pendiente de un cordon de seda encarnada, y dorada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora pára en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario, con exercicio, de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA V.

Bula de Clemente VII. en que refiere muy por menor, y confirma la Gracia concedida por Adriano VI. de la incorporacion de las Ordenes à la Corona.

Mart. 1 **C**lemens Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

1530. *Incar. 2* Pastoralis officij cura Nos adonet, ut ad ea dirigamus sollicitudinis nostræ partes, per quæ Catholicorum Regum, & Principum status prospero, & tranquillo regimine gubernetur, illorumque potissimum commoditatibus consulatur, quorum in rebus agendis, summa prudentia, sublimis auctoritas, celsitudo regia, singularis integritas, & erga Nos, & Apostolicam Sedem constantis fidei, & devotionis sinceritas, aliaque insignia virtutum, & meritorum in nostro, & dictæ Sedis conspectu in dies clarere noscantur, & his, quæ propterea à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris provida sunt consideratione concessa, decreta, & ordinata, ne alicujus vitij impugnationi subjaceant, sed votivos fortiantur effectus, Apostolici adjicimus muniminis firmitatem, & aliàs desuper providemus, prout eorundem Principum vota deposcunt, & Nos rerum qualitatibus benè pensatis in Domino conspiciamus salubriter expedire. Sanè felicis recordationis Adrianus Papa VI. prædecessor noster grandibus, & magni momenti causis motus, Sancti Jacobi de Spatha, ac de Calatrava, & Alcantara Sancti Augustini, & Cisterciensis

Ordinum Militiarum Magistratus in Castellæ, & Legionis Regnis consistentes, quorum omnium qualitates, necnon verum illorum, ac Coronæ Regiæ dictorum Regnorum veros annuos valores pro expressis habens, eidem Coronæ Regiæ, etiam si Corona ipsa aliquo tempore ad mulierem spectaret, cum omnibus præminentijs, jurisdictionibus, facultatibus, redditibus, juribus, obventionibus, & pertinentijs suis universis de Venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium matura deliberatione, ac de illorum consilio & assensu Apostolica auctoritate perpetuò univit, annexuit, & incorporavit: ita quod jus administrandi dictos Magistratus, sive in virum, sive in mulierem cum Corona transfiret: liceretque charissimo in Christo filio nostro Carolo Imperatori semper Augusto dictorum Regnorum Regi, & eorundem Magistratum perpetuo Administratori per Sedem Apostolicam deputato, se Magistrum, mulieri verò Administratricem nominare, & omnia, quæ ipsi Magistri, qui pro tempore essent, facere, & exercere consueverunt, facere, & exercere, ac Commendas, & Præceptorias, ac alia Beneficia Militiarum hujusmodi personis idoneis conferre in omnibus & per omnia, ac si unio hujusmodi quoad præmissa minimè facta fuisset: ac dictorum Magistratum possessione propria auctoritate liberè continuare, seu illam sibi de novo, & Regi Castellæ pro tempore existenti, etiam propria auctoritate liberè apprehendere, & perpetuò retinere; illorum fructus, redditus, & proventus in suos, & Magistratus hujusmodi usus, ad quos deputati erunt, & in quibus converti consueverunt, & utilitatem convertere; Diocesananorum locorum, & aliorum licentia, seu consensu minimè requisitis. Quodque dictus Carolus Imperator & Rex, ejusque successores Castellæ, & Legionis Reges pro tempore existentes, quæ spiritualia concernerent, per personas dictarum Militiarum Religiosas per ipsos Reges pro tempore existentes ad id deputandas, ad eorum nutum amovibiles, probe & laudabiliter exerceri facere de-

berent, & tenerentur: quibus sic pro tempore deputatis personis gerendi, faciendi, mandandi, ordinandi, exercendi, exequendi, & disponendi, ac omnia & singula, quæ dictarum Militiarum Magistri pro tempore existentes de jure, vel consuetudine, aut alias quomodolibet facere, gerere, exercere, mandare, disponere, & exequi poterant & consueverant, auctoritate Apostolica prædicta plenam, liberam, & omnimodam facultatem concessit. Et ne in præjudicium dictæ unionis per Milites, seu fratres dictorum Ordinum aliquid de facto per viam electionis, vel postulationis, seu aliàs, decedente Rege, vel Regina, qui dictos Ordines administraret, tentaretur, abstulit ab eis omne jus, ac potestatem eligendi, postulandi, vel de novo Administratore & perpetuo providendi: ac sub excommunicationis, & privationis Præceptoriarum, & aliorum Beneficiorum, quæ obtinebant, inhabilitatisque illa impofterum obtinendi pœnis, omnibus & singulis prohibuit, ne eligerent, postularent, vel de eligendo, aut postulando tractarent: quas pœnas eos voluit ipso facto incurrere: absolutionem sibi, & successoribus suis Romanis Pontificibus pro tempore existentibus specialiter reservans, prout in litteris dicti Adriani, quarum tenores, ac si de verbo ad verbum inferentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, plenius continetur.

3 Cùm autem certam in Domino fiduciam obtineamus, quod præfatus Carolus Imperator progenitorum, & majorum suorum gloriosa vestigia imitando, fide & devotione solitis erga Nos, & dictam Sedem clarevit, nomenque suum immortalitati dicavit, operæpretium existimamus, celsitudinem suam nedum similibus, quibus dictus Adrianus prædecessor eundem Carolum Imperatorem decoravit, sed longè præstantioribus gratijs & privilegijs illustrare, ex præmissis igitur, & alijs rationabilibus causis animum nostrum moventibus inducti, motu proprio, & ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, litteras prædictas, ac prout eas concernunt omnia & singula in eis contenta,

prædicta Apostolica auctoritate approbamus, & innovamus, eisque robur Apostolicæ confirmationis adjicimus: supplemusque omnes & singulos, tam juris, quàm facti defectus, si qui forsàn intervenerint in eisdem, illaque inviolabiliter observari debere: sicque per quoscumque, tam ordinaria, quàm delegata, & mixta auctoritate fungentes Judices, & personas, etiam Sacri Palatii Causarum Auditores, aut Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet aliter judicandi, cognoscendi, & decidendi facultate; necnon irritum & inane quidquid super his à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate præfata tenore præsentium decernimus, atque mandamus. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ idem Adrianus prædecessor in dictis suis litteris voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

4 Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, innovationis, suppletionis, decreti, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Bononiæ anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo nono, Idibus Martij, Pontificatus nostri anno septimo.

Y por fuera dice: Registrata in Camera Apostolica. Rifius. Y en la esqui-na: B. Motta.

Tiene esta Bula su Sello de plomo pendiente de un cordon de seda encarnada, y dorada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora para en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario, con exercicio, de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

*** **

SCRIPTURA VI.

Breve de Clemente VII. para que el Señor Carlos V. pueda disponer por diez años de todos los Frutos, y Rentas de las Mesas de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcántara.

Sept.
9. añ.
1529.

I Clemens Papa VII. Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Præstantissimæ tuæ & in omni genere laudis eximiæ, excellentesque virtutes, & animi dotes, quibus ut rerum omnium Opifici & Moderatori Deo, ita & Sponsæ ejus Ecclesiæ, Sedique te gratum, acceptumque reddidisti, Nos alliciunt & inducunt, ut petitiones tuas, & præsertim in quibus, & salus animarum continetur, & justitia, quæ in reddendo unicuique quod ei jure debetur, præcipuè locum habet, integrè inviolabiterque servetur, benigna mente audiamus, & quantum ex alto Nobis conceditur, propensissimè admittamus. Nuper ex Consiliario, & apud Nos Oratore tuo dilecto filio Michaeli Maij tuo Nobis nomine expositum est, quod cum Majestas tua mente, cogitationeque revolvat, postquam ad fastigium regis celsitudinis pervenit, quantum debitorum, ærisque alieni conflaverit, ut videlicet pro tuorum Hispaniarum Regnorum tutela & defensione, terra, marique exercitum, & classem instrueres, ob quæ onera subeunda non modo pecunias aliundè mutuo erogare, sed etiam redditus perpetuos, aliaque bona immobilia ad tuum patrimonium spectantia, partim liberè vendere, partim oppignerare fueris coactus; eapropter tecum ipse cogitasti, fructus, redditus, & proventus Mensarum tuarum Magistralium Sancti Jacobi de Spatha, & de Calatrava, ac Alcántara Sancti Augustini, & Cisterciensis Ordinis Militiarum, quarum perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existis, ad eum usum convertere, debitum tamen, & consuetis ipsarum Mensarum oneribus prius deductis, ex eo quod superest, & pignora reluantur, & creditoribus ipsis satisfiat: & licet tuo jure hæc ipsa facere posses, quo es tamen animi candore, ne te aliqua conscientis labecu-

la conspergat, per Sedem Apostolicam ad id ipsum agendum, jus & facultatem tibi concedi postulas.

3 Nos itaque tuis in hac parte supplicationibus inclinati, omnes fructus, redditus, & proventus Mensarum hujusmodi ad decennium à die obitus tui computandum, ipsarum Mensarum debitis & consuetis supportatis oneribus, in pignorum reductionem, & creditorum satisfactionem convertendi auctoritate Apostolica tenore præsentium facultatem concedimus, pariter & indulgemus.

4 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, necnon stabilimentis, usibus, & naturis dictarum Militiarum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis dictis Militijs per Sedem prædictam forsàn concessis: quibus etiam si ad illorum derogationem de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales id importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, illorum tenores pro sufficienter insertis, & expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, ceterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die VIII. Septembris MDXXIX. Pontificatus nostri anno sexto. Evangelista.

Y por fuera dice: Charissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum, & Hispaniarum Regi Catholico in Imperatorem electo.

Este Breve no tiene Sello, pero hay señales de haverlo tenido de cera encarnada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora para en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario, con exercicio, de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIP.

SCRIPTURA VII.

Bula de Paulo III. para que el Señor Carlos V. pueda dividir las Encomiendas de mucha renta, conforme vayan vacando, en las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara.

Jan.
12. an.
1535.
Incar.
1534.

PAULUS Episcopus, servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2 Præclara devotionis sinceritas, & eximia fidei constantia, ac zelus, quibus charissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, in nostro, ac Sedis Apostolicæ conspectu in dies magis clarere dignoscitur, Nos excitant ad ea sibi committenda, per quæ Religiones, & ipsarum personæ recipiant incrementum. Sanè nuper per dilectum filium Nobilem Virum Ferdinandum de Silva, Comitem de Cifuentes, dicti Caroli Imperatoris apud Nos Oratorem, Nobis ejusdem Caroli nomine oblata petitio continebat, quod dictus Carolus Imperator, qui Sancti Jacobi de Spatha, & de Alcantara, ac de Calatrava Sancti Augustini, & Cisterciensis Ordinum Militiarum, quarum perpetuus Administrator in spiritualibus, & temporalibus per Sedem Apostolicam deputatus existit, considerat, quod in ipsis Militijs, quæ in Regnis Hispaniarum, quorum idem Carolus Imperator, etiam Catholicus Rex existit, fundatæ & institutæ sunt, quàm plures existunt Præceptorix, quarum singularum fructus, redditus, & proventus adeo benedicente Domino excreverant, quod pro congrua duorum, seu plurium Præceptorum, seu Militum earum Militiarum sustentatione suppetere; & si ipsarum fructus, redditus, & proventus, cum primum ipsas Præceptorias per modernorum ipsarum Præceptorum decessum vacare contigerit, in duas, vel plures partes dividerentur, separarentur, & dismembrarentur, & ex ipsis fructibus, redditibus, & proventibus aliæ Præceptorix de novo erigerentur & instituerentur, profectò dictarum Militiarum propagationi, & fidei Christianæ, ad quam ab Infidelibus tuendam Militiæ ipsæ potissimè insti-

tutæ fuerunt, exaltationi consuleretur. Quare Ferdinandus Comes & Orator præfatus, ejusdem Caroli Imperatoris nomine Nobis humiliter supplicavit, ut dicto Carolo Imperatori Præceptoriarum prædictarum fructus, redditus, & proventus, cum primum, ut præfertur, ipsas Præceptorias vacare contingerit, dividendi, separandi, & dismembrandi, ac ex singulis ex eis duas, vel plures Præceptorias perpetuò erigendi; & postquam erectæ fuerint, pro illarum dote earum fructuum, reddituum, & proventuum prædictorum partem, quæ eidem Carolo Imperatori, & Administratori præfato videbitur, eis assignandi, ac de Præceptorijs hujusmodi ab earum primæva erectione vacantibus, fratribus Militibus earundem Militiarum, prout de alijs jam erectis Præceptorijs facere idem Carolus Imperator, & Administrator præfatus potest, providendi, licentiam & facultatem concedere, aliàsque ipsarum Militiarum profectui & augmento, ac felici successui opportunè providere de benignitate Apostolica dignemur.

3 Nos igitur dictarum Militiarum prosperum statum, ac augmentum, & Ministrorum, qui tanquam viriles Athletæ pro præfata Christiana Religione pugnant, multiplicationem paterno zelantes affectu, hujusmodi supplicationibus inclinati, eidem Carolo Imperatori, & Administratori præfato, occurrente pro tempore vacatione aliquarum Præceptoriarum Militiarum prædictarum, quarum singularum fructus, redditus, & proventus pro sustentatione duorum, vel plurium Præceptorum, seu Militum earundem Militiarum sufficere videbuntur, fructus, redditus, & proventus talium singularum Præceptoriarum in duas, vel plures partes, prout eidem Carolo Imperatori, & Administratori præfato videbitur, dividendi, separandi, & dismembrandi, ac ex illis duas, vel plures Præceptorias earundem Militiarum ejusdem Militiæ, cujus illæ fuerint, quarum fructus, redditus, & proventus, ut præfertur, divisi, separati, & dismembrati fuerint, de novo erigendi; necnon illis pro illarum dote tam dictorum divisorum, separatorum, & dismembratorum fructuum, red-

reddituum, & proventuum partem, quæ eidem Carolo Imperatori & Administratori prædicto videbitur; dummodo ad sustentationem unius Præceptoris sufficiens sit, perpetuò applicandi, & appropriandi: ipsasque sic de novo erectas & dotatas Præceptorias, tam prima vice ab earum primæva erectione, quàm ex tunc deinceps, quotiens illas pro tempore vacare contigerit, personis idoneis, de quibus eidem Carolo Imperatori & Administratori præfato similiter videbitur, prout de alijs Præceptorijs prædictis, ut præfertur, facere potest, conferendi, & de illis etiam providendi, omniaque & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam & liberam auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus. Decernentes divisiones, separationes, dismembrationes, erectiones, & institutiones prædictas, juxta tenorem præsentium ritè faciendas, validas & efficaces fore, & perpetui roboris firmitate subsistere: sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam Sacri Palatii Apostolici Causarum Auditores, seu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate & auctoritate, judicari, & diffiniri debere: ac irritum & inane, si secùs super his à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

4 Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopo Hispalensi, & Burgenfi, ac Palentinensi Episcopis per Apostolica scripta mandamus, quatenùs ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentibus litteras, & in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte ejusdem Caroli Imperatoris & Administratoris præfati desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac sibi in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant dictum Carolum Imperatorem & Administratorem facultate hujusmodi pacificè gaudere, non permittentes eum per quoscumque desuper quomodolibet

impediri, molestari, seu perturbari: Contradictores, molestatores quoslibet, & rebelles per censuras, & pœnas Ecclesiasticas appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.

5 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis Cancellariæ Apostolicæ regulis, necnon dictarum Militiarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, stabilimentis, usibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, ac litteris Apostolicis eisdem Militijs, & earum Præceptoribus, Militibus, & fratribus prædictis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis, etiam motu proprio, & de certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, aut etiam consistorialiter, & ex quibusvis causis, ac quavis consideratione, etiam per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam forsàn per Nos, & Sedem prædictam, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, etiam quantumcumque longissimo etiam immemorabili tempore observatis, etiam si in eis caveatur expressè, quod fructus, redditus, & proventus Præceptoriarum hujusmodi Militiarum, non nisi in Capitulis generalibus de consensu Præceptorum, Militum, vel fratrum dividi, separari, seu dismembrari possint, & illarum divisiones, separationes, & dismembrationes, etiam per Romanum Pontificem, seu alios de ejus licentia pro tempore factæ nullius existant roboris vel momenti. Quibus etiam si pro illorum sufficiente derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua, & expressa mentio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat spe-

Kkkkk

cia-

cialiter & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse volumus, & decernimus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessions, mandati, derogationis, voluntatis, & decretorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigesimo quarto, Pridie Idus Januarij, Pontificatus nostri anno primo. Blofius.

T por fuera dice al medio: Registrata apud Secretarium Blofium. T en una esquina: B. Motta.

Tiene esta Bula su Sello de plomo pendiente de un cordon de seda encarnada, y dorada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora pára en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario, con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA VIII.

Breve de Paulo III. en que confirma la Gracia de Clemente VII. concedida al Señor Carlos V. por diez años, de los frutos de las Mesas de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara.

April. 5. an. 1535. 1 **P**Aulus Papa III. Charissime in Christo fili noster, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Exposuit nuper Nobis Majestatis tuæ nomine dilectus filius Nobilis Vir Ferdinandus de Silva, Comes de Cifuentes, ejusdem Majestatis tuæ apud Nos Orator, quod aliàs felicis recordationis Clemens Papa VII. prædecessor noster, ex nonnullis legitimis causis, tibi, qui etiam Hispaniarum Rex Catholicus existis, omnes fructus, redditus, & proventus Mensarum Magistrallium Sancti Jacobi de Spatha, ac de

Alcantara, & Calatrava Sancti Augustini, & Cisterciensis Ordinum Militiarum, quarum Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existis, ad certum tempus, ipsarum Mensarum debitis & consuetis supportatis oneribus, in pignorum recuperationem, & creditorum satisfactionem convertendi, facultatem concessit, pariter & indulgit, prout in litteris ejusdem prædecessoris sub datum nona Septembris, Pontificatus sui anno sexto, in forma Brevis confectis litteris plenius continetur. Quare Ferdinandus Comes, & Orator præfatus asserens, eandem Majestatem tuam cupere litteras prædictas, pro illarum subsistentia firmiori Apostolicæ confirmationis munimine roborari, Nobis humiliter ejusdem Majestatis tuæ nomine supplicavit, ut pro majori cautela litteras prædictas approbare, & confirmare, aliàsque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos itaque tuis per dictum Ferdinandum Comitem, & Oratorem, ut præfertur, Nobis porrectis supplicationibus inclinati, litteras prædictas, quarum tenores præsentibus haberi volumus pro expressis, ac prout eas concernunt omnia & singula in eis contenta, Apostolica auctoritate per præsentem approbamus, & confirmamus, illisque robur Apostolicæ confirmationis adjicimus, illaque inviolabiliter observari debere: sicque per quoscumque Judices, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, seu Sacri Palatii Apostolici Causarum Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet qualibet alia judicandi, seu interpretandi facultate, judicari, & interpretari debere: ac irritum & inane, si secus super his à quocumque, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.

4 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ dictus prædecessor in dictis litteris voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die V. Aprilis MDXXXV. Pontificatus nostri anno primo. Blofius.

T por fuera dice : Charissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto.

Este Breve no tiene Sello , pero hay señales de haverlo tenido de cera encarnada.

Esta Copia concuerda con su original , que por ahora pára en esta primera Secretaria de Estado , y del Despacho , de que de orden de S. M. y como su Secretario , con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA IX.

Bula de Paulo III. en que concede al Señor Carlos V. pueda enagenar de bienes raíces de las Ordenes de Santiago , Calatrava , y Alcántara hasta 400. ducados para fundar Conventos de dichas Ordenes. Vide fol. 614. 620.

627. & 633.

Aug. 17.an. 1536. **P**Aulus Episcopus , servus servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

2 Circa Pastoralis officij curam Nobis desuper , meritis licet imparibus , commissam , quantum Nobis ex alto permittitur , intendentes , ad ea nostræ mentis oculos vigilanter reflectimus , per quæ loca fidelium ab infidelium rapinis , incursionibus , & depopulationibus libera conserventur , & quæ propterea à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris Catholicis ac de Apostolica Sede benemeritis Regibus provida sunt consideratione concessa , decreta , & ordinata , ne alicujus vitij impugnationi subiaceant , sed votivos fortiantur effectus , libenter approbamus , & innovamus , ac aliàs desuper providemus , prout eorundem Principum vota deposcunt , & Nos , rerum qualitatibus diligenter pensatis , id in Domino conspiciamus salubriter expedire. Dudum siquidem , cum felicitis recordationis Clementi Papæ VII. prædecessori nostro per dilectos filios Ludovicum de Prato , & Michaellem Majum charissimi in Christo filij nostri Caroli Romanorum Imperatoris semper Augusti , tunc in Imperatorem electi , ac

etiam tunc Hispaniarum Regis Catholici Consiliarios , & tunc apud ipsum Clementem prædecessorem Oratores , ejusdem Caroli Imperatoris & Regis nomine declaratum & explicatum fuisset : quod postquam Granatæ Regnum octingentos per annos ab infidelibus occupatum , per claræ memoriæ Ferdinandum , & Elisabeth Hispaniarum Reges maximis cum impensis , & sanguinis nobilium effusione recuperatum fuerat , ex conditionibus & pactis tunc initis , plurimi Saraceni dicti Regni oram Africæ trajecerunt , ac se Piratis infidelium associarunt , & illorum orarum , & litorum periti , Christianos invadere , maritimaque loca diripere , ac fideles ipsos in servitutem redigere , & maximo pretio redimere continuo non cessabant : in tantumque eorum præda , & aucupium creverat , quod infidelium Magnates , & Reges turpissimum illud prædæ genus sectantes , annis tunc proximè elapsis , Navigiorum , & Biremium classè tribus millibus , & ultra hominibus armatis instructa , octingentos Christi fideles , & eo amplius in miseram captivitatem adduxerunt , & plures , qui in præsidio maritimo erant , interfecerunt ; adeò quod neque præsidia dicti Regni Granatæ ad illius litora , ac portus in Africa existentes præfato Carolo Imperatori & Regi subjectos custodiendum suppetebant. Undè tunc præfatus Carolus Imperator & Rex mente revolvens , quod tempore , quo Saraceni nedum Castellæ , & Legionis Regna , sed universam ferè Hispaniam ob Christi fidelium (ut credebatur) demerita occupaverant , paucis in eisdem Regnis Christianis relictis , qui se ad loca natura munitissima receperant , ex eisdemque locis paulatim terras & loca dictorum Regnorum recuperantes , ad debellandum fidei hostes , Sancti Jacobi de Spatha , & de Alcántara , ac de Calatrava Militias tunc fundarunt , & instituerunt , ut firma quædam , & valida præsidia essent , illarumque Milites pro strenua eorum virtute loca per infideles occupata recuperaverant : ac propter eorum præclara gesta , quæ contra infideles ipsos quotidie in recuperatione dictorum locorum faciebant , Reges Castellæ , & Legionis Regnorum

plures Civitates, Oppida, Loca, & Provincias eisdem Militibus donabant. Et sicut Milites ipsi terras, & loca recuperabant, ita erant à dictis Regibus in eisdem donati & præmiati, quousque Regnum Granatæ debellatum fuerat, ubi Milites ipsi præsidium erant, & quotidie manus cum Saracenis conferebant, & sic in hoc sanctissimo bello se assidue exercentes, proventus suos in id exponebant, & morti se opponere non dubitabant. Ac quilibet earundem Militiarum Præceptor, non solum ad pugnandum personaliter, & verumetiam, ut ejus erat valor Præceptoris, Equites emittere tenebatur: sed expugnato præfato Regno Granatæ illud cessaverat; propter quod tunc Milites dictæ Militiæ Sancti Jacobi in illius ultimo tunc generali Capitulo huic negotio provideri debere plurimum prædicarunt.

3 Ac propterea, cum Granatæ Regnum hujusmodi longè à locis in quibus Milites ipsi suos proventus percipiebant distaret, nequibant miseris Christianis in dicti Regni Granatæ litore ab infidelibus captis, & in miseram servitutem in Africam deportatis opem ferre; eratque formidandum, ne plerique cum essent novelli ejusdem Regni Granatæ Christiani fidem abnegarent: itaque dictum Carolum Imperatorem & Regem ad Piratarum infidelium prædis dicti Regni Granatæ occurrendum, Saracenorumque invasiones propulsandum, desiderare, pro ipsius Regni Granatæ defensione, inibi aliquos Conventus construere & ædificari: Ac quod idem Carolus Imperator & Rex ob eam, quam erga Christianam Religionem propensam habebat voluntatem, id nullo magis faciliore modo fieri posse cogitabat, quam si aliqua bona immobilia, etiam Oppida, Fortalitia, & Loca, ac Vassallorum jurisdictiones, seu nemora, saltus, & pascua ad Mensas Magistrales dictarum Militiarum, ac earundem Magistratus, qui per piæ memoriæ Adrianum Papam VI. prædecessorem nostrum Coronæ Regiæ Castellæ, & Legionis Regnorum hujusmodi perpetuo uniti fuerant, & quarum dictus Carolus Imperator & Rex Castellæ, & Legionis Regnorum

pro tempore existens perpetuus Administrator existebat, ac Præceptoriarum earundem Militiarum, quorum omnium bonorum fructus, redditus, & proventus ad valorem quadraginta millium ducatorum auri largorum ascenderent, legitime spectantia & pertinentia, ab eisdem Mensis, & Præceptoris æquis portionibus, videlicet, viginti millium à Mensis, & aliorum viginti millium ducatorum à Præceptoris hujusmodi perpetuo dismembrarentur, & separarentur: ac bona ipsa sic dismembrata & separata, ejusdem Caroli Imperatoris, & Regis Castellæ, & Legionis pro tempore existentis propria & libera perpetuo essent, ac si illa sua propria, & iusto titulo acquisita esse censerentur; ita quod de illis quomodolibet, prout de alijs bonis suis proprijs liberè disponere, & facere posset. Ac dictus Carolus Imperator & Rex loco bonorum sic dismembratorum, & quæ sua propria facta essent, tot redditus, & proventus super dicti Regni Granatæ, & Africæ vectigalibus & gavellis, ac alijs redditibus ex ejusdem Regni Granatæ, & Africæ Civitatibus, & Locis dicto Carolo Imperatori, & Regi subjectis provenientes, qui non solum ad summam quadraginta millium ducatorum similium ascenderent, verumetiam cum nemora, & pascua, & alia bona Mensarum, & Præceptoriarum hujusmodi illorum fructus olim minoris valoris fuissent, quam tunc existerent, propter longam, videlicet, quinquaginta annorum in Castellæ, & Legionis Regnis continuam pacem, illorum fructus hujusmodi plurimum excrevisset: Et licet contingere posset fructus ipsos propter annorum sterilitatem, seu bellorum tumultum, aut pestem, vel aliam calamitatem ad minorem summam reduci, pro ipsius Caroli Imperatoris conscientiæ serenitate, alios quinque mille ducatos similes super eisdem vectigalibus & gavellis, ac alijs redditibus Regnorum Granatæ, & Africæ hujusmodi ita perpetuo assignari, ut fructuum ipsorum libera administratio ad eundem Carolum Imperatorem, & Regem Castellæ, & Legionis Regnorum prædictorum pro tempore existentem perpetuo pertineret, & illos in Regni Gra-

Granatæ, & Africæ hujusmodi, ac fidei, & fidelium defensionem, & infidelium offensionem, & in Domorum, Arcium, & Conventuum Granatæ, & Africæ locorum constructionem, pro tyronibus, seu novellis Militibus, qui in illis habitum recipere, & professionem emittere, ac approbationes & residentias, ac alia, quæ in Conventibus & locis earundem Militiarum ad hoc ordinatis fieri consueverant, facere tenerentur (Conventibus tamen antiquis in suo robore permanfuris) perpetuò converti, & exponi deberent: in ipsisque erigendis Domibus, & Conventibus, Ministri, ac Religiosi, & fratres Milites dictarum Militiarum poni; & ex eisdem fructibus, ac redditibus Ecclesiæ etiam construi; & pro Ministrorum, ac Religiosorum, & fratrum Militum in eis Divinis servitijs deservientium sustentatione, & illorum fabrica dotari; numerusque Militum, & Præceptorum, qui Regni Granatæ, & Africæ, ac fidei, & fidelium defensionem, & infidelium offensionem assisterent, per dictum Carolum Imperatorem & Regem taxari; regulasque & stabilimenta de consilio & assensu Terdecim nuncupatorum, & in Capitulo ordinari; aliaque in præmissis necessaria & opportuna fieri possent, & deberent.

4 Præfatus Clemens prædecessor supplicationibus dicti Caroli Imperatoris & Regis annuens, eidem Carolo Imperatori & Regi quodcumque juramentum de non alienandis bonis Mensarum Magistralium, & Præceptoriarum dictæ Militiæ quomodolibet, & cum quacumque solemnitate per eundem Carolum Imperatorem & Regem præstitum, quoad effectum hujusmodi relaxans, præfato Carolo Imperatori & Regi aliqua Oppida, Arces, Fortalitia, Vassallorum jurisdictiones, seu nemora, saltus, & pascua, ac alia bona immobilia, tam ad Mensas suas Magistrales, quam Præceptorias Militiarum hujusmodi legitime spectantia, quorum fructus, redditus, & proventus ad valorem quadraginta millium ducatorum hujusmodi ascenderent, videlicet, viginti millia à Mensis Magistralibus, reliqua verò viginti millia ducatorum hujusmodi à Præceptorijs prædictis, &

earum qualibet, juxta suam deliberationem & determinationem perpetuò dismembrandi, & separandi; ipsaque bona dismembrata eidem Carolo Imperatori appropriandi, & sine consensu Capitulorum Militiarum hujusmodi illorum fructus ex tunc de consensu Præceptorum Præceptoriarum, à quibus bona ipsa dismembrata & separata fuissent, percipiendi, alioquin cedentibus, vel decedentibus ipsarum Præceptoriarum tunc Præceptoribus; ac quod de bonis ipsis dismembratis, tanquam de alijs suis bonis proprijs liberè disponendi & faciendi, & in quoscumque, quocumque titulo, etiam donationis, vel venditionis, cum Vassallis, ac jurisdictione, omnibusque alijs juribus, & pertinentijs suis transferendi: ita quod jurisdicção locorum, quæ concessionis hujusmodi vigore cum Vassallis, & jurisdictionibus dismembrata extiterint, ad ipsum Carolum Imperatorem & Regem, seu personas, in quas hujusmodi loca transferri contingeret, seu territorium, aut districtum, cui ipse Carolus Imperator & Rex, vel personæ per eum deputandæ velent applicare, pertineret; illique, in quos bona dismembrata, & dicto Carolo Imperatori applicata, & per ipsum translata fuissent, nullo unquam tempore molestari possent, ac si illa eis per dictum Clementem prædecessorem, & Sedem prædictam concessa fuissent, perpetuò retinendi; ipsique Carolo Imperatori & Regi tot alios redditus, & proventus super dicti Regni Granatæ, & Africæ vectigalibus, seu gavellis, aut alijs redditibus ex ejusdem Regni Granatæ, & Africæ Civitatibus, & Locis sibi subjectis, usque ad summam quadraginta quinque millium ducatorum similium provenientes, pro fidei, ac Regni Africæ, & fidelium defensione, ac infidelium offensione, ita perpetuò assignandi, quod illorum perpetua administratio ad ipsum Carolum Imperatorem & Regem, ac Regem Castellæ pro tempore existentem in fidei, ac Regni Granatæ, & Africæ, ac fidelium defensionem, & infidelium offensionem, & de Capitulorum Militiarum hujusmodi consilio, & assensu in Arcium, & Conventuum, ac Locorum

Reg-

Regni Granatæ, & Africa hujusmodi constructione, pro tyronibus, seu novellis Militibus, ut inibi habitum recipere, & professionem emittere, necnon approbationes, & residentias, ac alia, quæ in Conventibus, & Locis dictarum Militiarum ad hoc ordinatis fieri consueverant, facere deberent, & tenerentur (Conventibus tamen antiquis in suo robore permansuris) & non in alios usus perpetuò convertendi; in ipsisque erigendis Domibus, & Conventibus Ministros, ac Religiosos, & fratres Milites Militiarum prædictarum ponendi; numerumque Militum, & Præceptorum, qui Regni Granatæ, & Africa, ac fidelium defensionem, & infidelium offensionem assistere tenerentur, statuendi, & determinandi; regulasque, & stabilimenta de consilio & assensu Terdecim nuncupatorum, & in Capitulo condendi; ac etiam ex fructibus, & proventus hujusmodi etiam Ecclesias construere faciendi; illasque pro illorum, ac Ministrorum, & Religiosorum, necnon fratrum Militum sustentatione dotandi; aliaque in præmissis, & circa præmissa, quæ eidem Carolo Imperatori, & Regi visa fuissent necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, ordinandi, providendi, mandandi, & exequendi, plenam & liberam auctoritatem, licentiam & facultatem per suas litteras concessit.

5 Necnon motu proprio, & ex sua mera liberalitate, ac ex certa scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, omnia & singula, quæ per dictum Carolum Imperatorem, & Regem vigore litterarum earundem, ac facultatis & licentiæ per illas sibi concessarum fierent, ex tunc prout cum per ipsum Carolum Imperatorem & Regem factæ forent, approbavit, & confirmavit, illaque perpetuò inviolabiliter observari voluit, ac mandavit. Supplens omnes & singulos, tam juris, quàm facti defectus, siqui forsàn intervenirent in eisdem, præsertim si in bonorum à Mensarum & Præceptoriarum hujusmodi dismembratione, tractatus, & causarum cognitiones, ac Capitulorum & Militiarum hujusmodi consensus, ac alia juris solemnitates in alienationibus bonorum Ecclesiasticorum adhiberi so-

litæ, & quæ intervenire consueverunt, non intervenirent: cum præmissa pro fidei, ac fidelium defensione, & infidelium offensione gesta fuissent.

6 Et quoniam forsàn Oppida, Fortalitia, Arces, ac Vassallorum jurisdictiones, & alia bona à Mensis & Præceptorij hujusmodi dismembrata, licet essent ejusdem redditus, quorum erant fructus, redditus, & proventus vectigalium, & gavellarum pro fidei, & locorum Regni Granatæ, & Africa hujusmodi defensione, perpetuò assignati, quia tamen majoris æstimationis, & valoris, ac pretij essent, si vendi deberent, id totum quod plus valerent, & vendi possent bona dismembrata hujusmodi, dummodo illorum ad quadraginta millium ducatorum, & prorrata hujusmodi fructus ascenderent, scientia & potestate similibus eidem Carolo Imperatori, & Regi liberaliter donavit. Et quia tempore succedente posset dubitari, an existimatio reddituum dictorum bonorum dismembratorum, & aliorum in commutationem eorundem bonorum per ipsum Carolum Imperatorem, & Regem concedendorum per ipsum facienda, majoris aut minoris esset valoris, ad omne ambiguitatis dubium è medio tollendum decrevit, & declaravit, quod valor reddituum quorumque bonorum hujusmodi dismembratorum, & aliorum in eorum commutationem per dictum Carolum Imperatorem, & Regem concedendorum, quantumque calicatorum, & magni valoris per ipsum Carolum Imperatorem, & Regem existimari possint, juxta taxationem & computationem contractuum celebratorum ab Arrendatoribus, seu Conductoribus, qui tunc, aut quinque proximè annis elapsis bona hujusmodi arrendaverant, seu conduxerant: quæ quidem existimatio per præfatum Carolum Imperatorem, & Regem facienda, absque aliqua tela judiciaria, sine strepitu & figura judicij, sua sola informatione & relatione, pro vera & indubitata taxatione & valore dictorum bonorum, tam ex parte sua, & successorum suorum, quàm illorum, in quos hujusmodi bona translata extitissent; necnon Ordinum, & Militiarum prædictorum, suorumque succes-

ces.

cessorum haberi, judicari, & teneri tunc & in perpetuum voluit: necnon dismembratio, & commutatio prædictæ usque ad prædictam summam quadraginta millia ducatorum per Carolum Imperatorem, & Regem præfatum simul vel seorsum, aut semel seu pluries quoties sibi libuisset, contribuendo prorata melioramentorum dictorum quinque millium ducatorum, etiam si Conventus, Arces, seu Domus hujusmodi pro novellis tyronibus erecti non fuissent, & in ipsis Conventibus Religiosi, aut fratres Milites positi minimè extitissent, fieri posset: decernens easdem litteras ex quavis causa de subreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis defectu notari non posse, sed validas & efficaces existere: sicque per quoscumque Judices, etiam Commissarios, etiam nostri Palatii Apostolici Auditores, aut Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari, sententiari & diffiniri debere; irritumque & inane decrevit, quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter etiam per ipsum Clementem prædecessorem contigisset attentari, certis desuper Executoribus deputatis, prout in eisdem litteris plenius continetur.

7 Cum autem, sicut accepimus, antequam dictæ litteræ per præfatum Carolum Imperatorem & Regem executioni demandatæ fuissent, idem Clemens prædecessor, sicut Domino placuit, ab hac luce subtractus fuerit: Nos præfati Caroli Imperatoris & Regis, cujus sublimis auctoritas, celsitudo regia, ac erga Nos, & Apostolicam Sedem constantis fidei, & devotionis sinceritas in nostro, & dictæ Sedis conspectu per amplius in dies clarere noscuntur, honestis desiderijs, quantum cum Deo possumus, ac celsitudinem suam nedum similibus, quibus dictus Clemens prædecessor eundem Carolum Imperatorem & Regem decoravit, sed majoribus gratijs, & privilegijs illustrare volentes, motu proprio, non ad dicti Caroli Imperatoris, vel alterius pro eo Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex nostra mera liberalitate, & certa scientia, ac

Apostolicæ potestatis plenitudine, litteras prædictas, quas, ac si dicto Clemente prædecessore adhuc in humanis agente, ad earundem litterarum executionem procedi coeptum fuisset, valere decernimus, cum derogationis, ac omnibus & singulis in eis contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, suosque effectus sortiri, ac inviolabiliter observari debere, ipsumque Carolum Imperatorem, & Regem illis liberè uti posse; necnon omnia & singula, quæ per eum litterarum ipsarum vigore fieri contigerit, valida & efficacia existere, & perpetua roboris firmitate subsistere. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis aliter judicandi & interpretandi facultate, sententiari & diffiniri debere: necnon quidquid secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter etiam per Nos contigerit attentari, irritum & inane decernimus: supplentes omnes & singulos juris & facti, ac quarumcumque solemnitatum tunc ommissarum defectus, si qui forsàn intervenerint in eisdem: ac pro potioris cautelæ suffragio illa omnia & singula præfato Carolo Imperatori, & Regi perpetuò auctoritate & tenore prædictis de novo concedimus.

8 Et insuper charissimæ in Christo filiæ nostræ Elisabethæ Romanorum Imperatrici semper Augustæ, & Hispaniarum Reginæ Catholicæ, quandiu præfatus Carolus Imperator, & Rex à dictis Hispaniarum Regnis absens extiterit, Arces, Fortalitia, & alia Loca Militiarum hujusmodi perpetuò dismembrandi, illaque sibi juxta dictarum litterarum tenorem appropriandi, & in quoscumque perpetuò transferendi, omniaque & singula alia in præfatis litteris contenta faciendi, ordinandi, providendi, mandandi, & exequendi plenam, liberam, & omnimodam eisdem auctoritate & tenore concedimus facultatem.

9 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus Clemens præ-

decessor in præfatis suis litteris voluit non obtare, & quæ præsentibus pro repetitis, & totaliter insertis haberi volumus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

IO Volumus autem, & præfata auctoritate Apostolica decernimus, quod præsentium transumptis manu alicujus publici Notarij subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, ea prorsus fides in omnibus & per omnia adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ.

II Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, concessionum, decretorum, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo sexto, sexto decimo Kalendarum Septembris, Pontificatus nostri anno secundo. Blossius.

Y por fuera dice: Registrata apud Blossium Secretarium. Y en una esquina: B. Motta.

Tiene esta Bula su Sello de plomo pendiente de un cordon de seda encarnada, y dorada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora para en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario, con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA X.

Breve de Paulo III. para que la Señora Emperatriz Doña Isabel pudiesse administrar las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara, en la ausencia del Señor Carlos V.

Junij 4. an. 1538. **P**Aulus Papa III. Charissima in Christo filia nostra, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Exponi Nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Carolus, Romanorum Imperator semper Augustus, quod cum aliàs ipse tunc Romanorum Rex in Imperatorem electus, ac etiam Castellæ, & Legionis, aliorumque Hispaniarum Regnorum Rex Catholicus existens, ex dictis Regnis discessurus, Majestati tuæ, quæ diù ipse ab eisdem Regnis, aut à finibus Castellæ, & Legionis Regnorum prædictorum semotis absens existèret, curam omnem eorundem Regnorum, & administrationem commississet; ha sitareturque, an Majestas tua ex generali commissione curæ, & regiminis hujusmodi de dicti Caroli Imperatoris & Regis, & ratione, Sancti Jacobi de Spatha, & de Calatrava, ac Alcantara Castellæ, & Legionis Regnorum Coronæ per Sedem Apostolicam perpetuò applicatarum Militiarum subditis te immiscere, jurisdictionemvè in illos exercere posses: hoc pro ejusdem Caroli Imperatoris & Regis felicitis recordationis Clementi Papæ VII. prædecessori nostro exposito, dictus prædecessor habita notitia, quod præfato Carolo Imperatori & Regi, ut per se, vel alios, quos vellet, dictas Militias concernentia spiritualia, videlicet, per Ecclesiasticos, temporalia verò per Sæculares administrare & exercere valeret, per dictam Sedem concessum fuerat, præfati Caroli Imperatoris & Regis supplicationibus inclinatus, Majestati tuæ, ut jurisdictionem in ipsos quoque, qui ratione Militiarum hujusmodi præfato Carolo Imperatori & Regi subditi essent, eodem modo, quo ipse Carolus Imperator & Rex faciebat, per prædictarum Militiarum, & Ordinum idoneas & habiles personas, per eos ad illorum, & tuæ celsitudinis nutum amobiles administrare, & exercere valeres, prout per dictam Sedem concessum fuerat, plenam per quasdam ejus litteras tribuit, & concessit facultatem, prout in dictis litteris, quas usque ad redditum præfati Caroli Imperatoris & Regis valere voluit, plenius continetur.

3 Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, idem Carolus, qui non solum pro Regnorum suorum, sed etiam pro totius Christianitatis interesse

sapè cogitur à dictis suis Regnis abesse, prout ad præsens, non sine magna sui apud Deum, & homines commendatione abest: Quippè qui ut ad has partes, & ad hunc conventum pro pace inter Christianos Principes celebranda veniret, te conjuge sua amantissima, & dulcissimis vestris liberis relictis, & maritimo itineri se exposuit, cupiat Majestatem tuam jurisdictionem sibi in ejus ratione dictarum Militiarum subditos, ut præfertur, datam semper, dum ipse à dictis Regnis abesset, aut in partibus à finibus Castellæ, & Legionis Regnorum prædictorum semotis existeret, exercere posse: pro parte ipsius Caroli Imperatoris & Regis Nobis fuit humiliter supplicatum, ut litteras prædictas ad hoc, ut totiens quotiens ipse à dictis Regnis absens, aut in partibus remotis extiterit, Majestas tua jurisdictionem prædictam in illius ratione dictarum Militiarum subditos exercere possit, extendere, & aliàs in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignemur.

4 Nos igitur attendentes, quod præter id, quod prudentia & alijs virtutibus sexum tuum, ut notum est, non leviter superas, idem Carolus Imperator & Rex nulli confidentiùs, qui tibi curam hanc demandare potest, dicti Caroli Imperatoris & Regis supplicationibus inclinati, litteras prædictas, quarum continentias & tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis, ad hoc, ut totiens quotiens præfatum Carolum Imperatorem & Regem à dictis Regnis, ut præfertur, abesset, seu in partibus à dictis Castellæ, & Legionis Regnis semotis agere contigerit, Majestas tua in subditos Militiarum hujusmodi, eodem modo, quo ipse Carolus Imperator & Rex facit, jurisdictionem exercere, spiritualiaque per Ecclesiasticas, sæcularia verò per Sæculares idoneas & habiles earundem Militiarum, & Ordinum personas per eos ad illorum, & tuæ celsitudinis nutum amobiles, aliàs juxta ipsarum litterarum tenorem exequi, & exercere valeas, Apostolica auctoritate per præsentis extendimus & ampliamus.

5 Non obstantibus Constitutioni-

bus, & Ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quæ dictus prædecessor in suis litteris voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum in Domo Sanctæ Crucis extra muros Niciensenos, sub Annulo Piscatoris, die III. Junij MDXXXVIII. Pontificatus nostri anno quarto. Fabius Vigil.

Y por fuera dice: Charissimæ in Christo filia nostræ Elisabeth Romanorum Imperatrici semper Augustæ.

Este Breve no tiene Sello, pero hay señales de haverlo tenido de cera encarnada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora pára en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Ghindurza.

SCRIPTURA XI.

Breve de Paulo III. para que el Principe Don Phelipe pueda tomar hasta la cantidad de 400. ducados de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara, con orden de su Padre el Señor Carlos V.

1 **P**Aulus Papa III. Dilecte fili Nobilis Vir, salutem, & Apostolicam benedictionem.

2 Eximia devotionis affectus, quem ad Nos, & Romanam Ecclesiam gerere comprobaris, non indignè meretur, ut honori & gloriæ tuæ consulamus. Sane postquam felicitatis recordationis Clemens Papa VII. prædecessor noster ex certis causis tunc expressis, charissimo in Christo filio nostro Carolo Romanorum Imperatori semper Augusto, qui etiam Castellæ, & Legionis, ac Aragonum Rex, & Sancti Jacobi de Spatha sub Regula Sancti Augustini, & de Alcantara, ac Calatrava Cisterciensis Ordinis Militiarum perpetuus Administrator in spiritualibus & temporalibus per Sedem Apostolicam deputatus existit, aliqua Oppida, Arces, Fortalitia, Vassallorum jurisdictiones, nemora, saltus, & pascua, ac alia bona immobilia, tam ad Mensas Magistrales,

*Jan.
10. ma
1548.*

quàm Præceptorias dictarum Militiarum legitimè spectantia, quorum fructus, redditus, & proventus ad valorem quadraginta millium ducatorum auri largorum ascenderent, videlicet, viginti millium à Mensis Magistralibus, & aliorum viginti millium ducatorum hujusmodi à Præceptorijs prædictis, juxta suam deliberationem & determinationem perpetuò dismembrandi & separandi; ipsaque bona dismembrata sibi appropriandi, & sine consensu Capitulorum Militiarum hujusmodi illorum fructus ex tunc de consensu Præceptorum Præceptoriarum, à quibus bona ipsa dismembrata & separata forent, percipiendi, alioquin cedentibus vel decedentibus ipsarum Præceptoriarum Præceptoribus, ac de bonis ipsis dismembratis, tanquam de alijs bonis suis proprijs liberè disponendi & faciendi, & in quoscumque, quocumque titulo, etiam donationis, vel venditionis, cum vassallis, ac jurisdictione, omnibusque alijs jurebus & pertinentijs suis transferendi; ita quod jurisdictio locorum, quæ concessionis hujusmodi vigore cum vassallis & jurisdictione dismembrata existent, ad ipsum Carolum Imperatorem & Regem, seu personas, in quas hujusmodi loca transferri contingeret, seu territorium aut districtum, cui ipse Carolus Imperator & Rex, vel personæ per eum deputandæ vellent applicare, pertineret; illique, in quos bona dismembrata, & sibi applicata, ac per dictum Carolum Imperatorem & Regem translata forent, nullo unquam tempore molestari possent, ac si illa eis per dictum Clementem prædecessorem, & Sedem præfatam concessa fuissent perpetuò retinendi; ipsique Carolo Imperatori & Regi tot alios redditus, & proventus super Regni Granatæ, & Africae vectigalibus seu gavellis, aut alijs redditibus ex ejusdem Regni Granatæ, & Africae Civitatibus, & locis sibi subjectis usque ad summam quadraginta quinque millium ducatorum similibus provenientes, pro fidei, ac Regni Granatæ, & Africae, & fidelium defensione, ac infidelium offensione, ita perpetuò assignandi, quod illorum perpetua administratio ad ipsum Carolum Imperatorem & Regem, ac Regem Castellæ pro tempore existentem per-

tineret, plenam & liberam auctoritatem, licentiam, & facultatem inter alia per suas litteras concesserat. Nos litteras præfatas cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis, motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine per quosdam sub plumbo approbavimus & confirmavimus, ac pro potioris cautelæ suffragio præmissa omnia & singula perpetuò de novo concessimus: & demùm si bonorum hujusmodi fructus decimales & primitiales existerent, præfatum Carolum Imperatorem & Regem illa dismembrare, ac sibi appropriare, ac in quas vellet personas transferre posset, personasque ipsas, successoresque eorum ad fructus decimales & primitiales hujusmodi perpetuò obtinendos & possidendos, capaces, habilesque fore per reliquas in forma Brevis litteras declaravimus, prout in eisdem plenius continetur.

3 Et sicut exhibita Nobis nuper pro parte tua petitio continebat, nobilitas tua propter dicti Caroli Imperatoris & Regis à dictis Regnis absentiam, nonnulla dictarum Militiarum, licet legitimum ac sufficiens ad id ejusdem Caroli Imperatoris & Regis mandatum accesserit, bona dismembraverit, ac eidem Carolo Imperatori & Regi juxta litterarum prædictarum formam & tenorem appropriaverit, & in certas personas transfulerit, tamen ab aliquibus nimium curiosis vertitur in dubium, an id absque expressa dictæ Sedis licentia fieri possit? Pro parte tua Nobis fuit humiliter supplicatum, ut omnia & singula per nobilitatem tuam hætenus quomodolibet super præmissis acta, gesta, facta, & executata approbare & confirmare, omnesque & singulos, tam juris, quàm facti defectus supplere, ac tibi deinceps dicti Caroli Imperatoris & Regis absentia durante, usque ad hujusmodi summam dismembrandi, appropriandi, & transferendi licentiam & facultatem concedere, aliàsque in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

4 Nos itaque nobilitati tuæ de Nobis, & dicta Sede benemeritæ morem gerere volentes, ac bonorum Militiarum hujusmodi per te præmissorum vigore dismembratorum, appropriato-

rum,

rum, & translatorum, situs, confines, denominationes, qualitates, & vocabula, ac eorum annuos valores præsentibus pro expressis habentes, necnon omnia & singula super præmissis, & eorum singulis per nobilitatem tuam quomodolibet juxta tamen formam & tenorem prædictos, & intra summam præfatam, ac de ejusdem Caroli Imperatoris & Regis mandato acta, dismembrata, appropriata, translata, & executi approbantes & confirmantes, omnesque & singulos, tam juris, quam facti defectus, siqui in eisdem intervernerint, suppletentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, tibi durante dicti Caroli Imperatoris & Regis à præfatis Regnis absentia, de illius mandato seu consensu, usque ad summam præfatam Militiarum bona hujusmodi, ut præmittitur, juxta litteras præfatas dismembrandi, appropriandi, & transferendi, ut & quemadmodum si dictus Carolus Imperator & Rex personaliter interesset, & per ipsum bona hujusmodi dismembrata, appropriata, & translata essent, Apostolica auctoritate prædicta, plenam & liberam per præsentem licentiam & facultatem concedimus.

5 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ in dictis litteris volumus non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum, sub Annulo Piscatoris, die X. Januarij MDXXXVIII. Pontificatus nostri anno quarto decimo. Blo. el. Fulgin.

Y por fuera dice: Dilecto filio Nobili Viro Philippo, charissimi in Christo filij nostri Caroli Romanorum Imperatoris semper Augusti primogenito, Hispaniarum Principi nuncupato.

Este Breve no tiene Sello, y solo hay señas de haverlo tenido de cera encarnada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora pára en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA XII.

Cedula original firmada de la Infanta Doña Juana, Princesa de Portugal, en que se dà Poder al Licenciado Bernardino de Montalván, para que tomasse possession de los bienes de las Ordenes hasta 400 ducados. Vide fol. 614. 620. 627.

& 633. & Script. 7. 8.

II. & 14.

1 **D**ON Phelipe, por la gracia de Dios, Rey de Castilla, de Leon, de Aragon, de las dos Sicilias, de Hierusalem, de Navarra, de Granada, de Toledo, de Valencia, de Galicia, de Mallorcas, de Sevilla, de Cerdeña, de Cordoba, de Corcega, de Murcia, de Jaën, de los Algarves, de Algecira, de Gibraltar, de las Islas de Canaria, de las Indias, Islas, è Tierra firme del Mar Oceano, Conde de Barcelona, Señor de Vizcaya, è de Molina, Duque de Athenas, è de Neopatria, Conde de Rui-Sellon, è de Cerdania, Marquès de Oristan, y de Goziano, Archiduque de Austria, Duque de Borgoña, è de Bravante, è de Milàn, Conde de Flandes, è de Tiròl, &c. Administrador perpetuo de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara por autoridad Apostolica. Por quanto por letras de nuestros muy Santos Padres Clemente VII. y Paulo III. de felice recordacion, tenemos plena y libre autoridad, licencia y facultad para dismembrar y apartar perpetuamente algunas Villas, è Fortalezas, è Jurisdicciones, Vassallos, bienes, è rentas pertenescientes à las Mesas Maestrales de las Ordenes de Santiago del Espada, Calatrava, y Alcantara, è à las Encomiendas de las dichas Ordenes hasta en quantia de quarenta mil ducados de renta, los veinte mil ducados de ellos de las Mesas Maestrales, y los otros veinte mil ducados de las Encomiendas, ò de qualquier de ellas; è apropiari à Nos los tales bienes anfi dismembrados, dando à las dichas Mesas Maestrales y Encomiendas otras tantas rentas y proventos sobre las Rentas, y Alcavalas del Reyno de Granada, y Africa à Nos sujetas, hasta la suma de los dichos quarenta mil ducados, è otros cinco mil ducados mas

LIII 2

para

*Febr.
23. an.
1559.*

para la defension del dicho Reyno de Granada , y de Africa , è de los Fieles Christianos , è ofension de los Infieles ; con que la administracion perpetua de las dichas recompensas quede en Nos , y en los Reyes de Castilla , è de Leon , que despues de Nos fueren , en las quales dichas Bulas vienen nombrados por Jueces Comissarios de su Santidad el Arzobispo de Santiago , y el Obispo de Coria , è qualquier de ellos , ò la persona , ò personas , que qualquier de ellos subdelegaren , para que metan , è pongan en la posesion de los tales bienes , que ansi se dismembraren , à Nos , è à los Reyes de Castilla , que despues de Nos fueren , è à nuestro Procurador en nuestro nombre , è los defiendan en ella , como mas largamente en las dichas Bulas se contiene.

2 Porende por la presente doy mi Poder cumplido , segun que mejor y mas cumplidamente lo puedo y debo dar , è otorgar de derecho , à vos el Licenciado Bernaldino de Montalvàn , que servis el oficio de Secretario del mi Consejo de Hacienda , è à quien vuestro Poder oviere , para que podais parecer , y parezcais ante el dicho Arzobispo de Santiago , è Obispo de Coria , è ante qualquier de ellos , ò ante la persona , ò personas , que ellos , è qualquier de ellos subdelegaren , y ovieren subdelegado , è presentar las dichas Bulas , y las dismembraciones que ovieremos fecho , è hicieremos de qualesquier Villas , è Jurisdicciones , y Fortalezas , Vassallos , Rentas , Pechos , è Derechos , è otras cosas , en qualquier manera , è por qualquier causa , ò razon debidas , y pertenecientes à las dichas Mesas Maestrales de Santiago , Calatrava , y Alcantara , y à las Encomiendas de las dichas Ordenes , è les pedir que conforme à las dichas Bulas nos pongan à Nos , è à quien nuestro Poder oviere en la posesion de los tales bienes ansi dismembrados , è den sus Cartas para los Jueces , y personas que convengan , para que den la dicha posesion , è amparen , è defiendan en ella : è para que cerca de lo contenido en las dichas Bulas , è cada cosa y parte de ello , podais hacer , è hagais ante los dichos Jueces , è Subdelegados , è ante qual-

quier de ellos todos los otros Autos , y diligencias , è cosas que convengan , è menester sean de se hacer , para execucion è cumplimiento de lo contenido en las dichas Bulas , y de lo de ellas anexo , è dependiente , è quan cumplido , è bastante Poder como habemos y tenemos para lo susodicho , otro tal , è tan cumplido lo damos , y otorgamos à vos el dicho Licenciado Bernaldino de Montalvàn , y à quien vuestro Poder para ello oviere , con todas sus incidencias , è dependencias , anexidades , è conexidades : E digo , que todo lo que vos , ò el que el dicho vuestro Poder oviere , hicieredes y autuaredes , lo hè y havrè pro rato y grato , è estable y valedero para agora , è para siempre jamàs , è que no irè , ni vernè contra ello , ni parte de ello agora , ni en tiempo alguno : de lo qual mandè de dar esta mi Carta de Poder , firmada de la Serenissima Infanta Doña Juana Princesa de Portugal Governadora de estos mis Reynos , è sellada con mi Sello de cera , è refrendada de Juan Vazquez de Molina mi Secretario. Dada en la Villa de Valladolid à veinte y tres dias del mes de Hebrero de mil è quinientos y cinquenta è nueve años. J. la Princesa. Yo Juan Vazquez de Molina , Secretario de su Catholica Magestad , la fice escrevir por su mandado.

Registrada Min. Gonz. Min. Gonz. por Chanciller. Grre. Lopez. El Licenciado Mesa Muñatonos. Francisco de Almaguèr. El Licenciado Orgàz. El Licenciado Valderrama.

S. M. dà Poder al Licenciado Bernaldino de Montalvàn , para pedir que ciertos Jueces Comissarios de los Sumos Pontifices Clemente VII. y Paulo III. den la posesion de los bienes que se dismembraren de las Ordenes de Santiago , Calatrava , y Alcantara à S. M. y para que cerca de ello haga los Autos , y diligencias que convengan.

Esta Cedula tiene un Sello de papel con las Armas Reales.

Esta Copia concuerda con su original , que por ahora para en esta primera Secretaria de Estado , y del Despacho , de que de orden de S. M. y como su Secretario con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de

de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA XIII.

*Bula de Pio IV. para que el Señor Phe-
lipo II. y sus successores en los Reynos
de España puedan conferir las dos Enco-
miendas Mayores de Calatrava,
y Alcantara.*

Nov. 1 **P**IUS Episcopus, servus servorum
29. an. Dei. Ad perpetuam rei me-
1560. moriam.

2 Singularis fides, & eximius devo-
tionis affectus, quem charissimus in
Christo filius noster Philippus Hispa-
niarum Rex Catholicus ad Nos, & Ro-
manam Ecclesiam gerere dignoscitur,
promerentur, ut in his, quæ ad confi-
scientiæ suæ serenitatem, liberumque
administrationum sibi per Sedem Apo-
stolicam commissarum exercitium per-
tinent, promptissimum nostræ dilectio-
nis affectum, paternamque indulgen-
tiam erga ipsum nostram indefinenter
agnoscat. Sanè exhibita Nobis nuper
pro parte dicti Philippi Regis petitio
continebat, quod licet antequam de
Alcantara, & de Calatrava Militiarum
Cisterciensis, & Sancti Benedicti Ordi-
num Magistratus generales Coronæ Re-
giæ Castellæ, & Legionis Regnorum
Apostolica auctoritate perpetuo appli-
cati, ac claræ memoriæ Carolus Roma-
nus Imperator genitor suus, qui etiam,
dum viveret, Regnorum eorundem
Rex existebat, ejusque successores Cas-
tellæ, & Legionis Reges pro tempore
existentes, in perpetuos Administrato-
res Magistratuum præfatorum dicta
auctoritate deputati fuissent, una de
Alcantara, & alia de Calatrava Militia-
rum præfatarum Præceptorie post ip-
sos Magistratus principales Commendæ
Majores nuncupatæ, vacatione illarum
pro tempore occurrente, electivæ essent,
ac personæ idoneæ ad illas sic vacantes
per dilectos filios reliquos inferiores
Præceptores Militiarum præfatarum,
aut Conventus Militiarum hujusmodi
eligi consuevissent, ipsique Præcepto-
res, aut Conventus post applicationem
præmissam Milites idoneos ad singulas
Præceptorias principales prædictas tunc
certo modo vacantes, semel & forsàn

pluries ut prius elegissent: nihilomi-
nùs ab eo tempore citra, præfatus Car-
olus Imperator tanquam Rex Castellæ,
& Legionis, aut perpetuus Administra-
tor Magistratuum præfatorum, vaca-
tione dictarum principalium Præcepto-
riarum suo tempore occurrente, de
illis sic vacantibus Militibus, & perso-
nis idoneis sibi benè visis, nulla Præ-
ceptorum inferiorum, aut Conventuum
prædictorum electione interveniente, &
absque aliqua contradictione, ordinaria
auctoritate semel aut forsàn pluries li-
berè providit, ac in pacifica possessio-
ne, seu quasi juris conferendi Præcep-
torias principales, & de illis liberè dis-
ponendi existens, ab humanis decessit.
Et quamvis, ut eadem petitio subjun-
gebat, præfato Carolo Imperatore re-
bus humanis exempto, possessio seu
quasi hujusmodi, unà cum Castellæ, &
Legionis Regnis, illisque applicatis Ma-
gistratibus hujusmodi in ipsum Philip-
pum Regem, qui similiter Regnorum
Rex, & Magistratuum prædictorum
Administrator perpetuus existit, tran-
siverit, ac in ea de præfati existat,
dictus Philippus Rex pro majori confi-
scientiæ suæ tranquillitate, possessio-
nem, ac jus conferendi Præceptorias
principales hujusmodi Sedis Apostoli-
cæ munimine stabiliri desiderat.

3 Nos igitur, qui bonæ fidei pos-
sessoribus, ac timoratis fidelium quo-
rumlibet Regum, præsertim Catholi-
corum, votis facilem præbere sole-
mus assensum, modum & formam
electionum fieri solitarum hujusmodi,
ac aliorum hic etiam forsàn de neces-
sitate exprimendorum tenores, præsen-
tibus pro sufficienter expressis habentes,
ipsius Philippi Regis in hac parte
supplicationibus inclinati, eidem Phi-
lippo, & pro tempore existenti Regi &
Administratori præfato, ut vacationi-
bus Præceptoriarum principalium ea-
rundem per cessum, vel decessum, aut
quamcumque aliam dimissionem, vel
amissionem illas pro tempore obtinen-
tium, seu alias quomodolibet pro tem-
pore occurrentibus, ipse Philippus
Rex, quoad vixerit, & deindè Hispa-
niarum Rex, & dictarum Militiarum
Administrator ejus successor pro tem-
pore existens, illas sic vacantes perso-
nis sibi benè visis, alias tamen idoneis
&

& habilibus ordinaria auctoritate conferre, & de illis etiam providere liberè & licitè valeat, dicta auctoritate Apostolica tenore præsentium de speciali gratia perpetuò indulgemus.

4 Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Militiarum, Præceptoriarum, & Ordinum præfatorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ac stabilimentis, usibus, & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, illis, ac Præceptoribus inferioribus præfatis, alijsque Militibus & personis Militiarum earundem, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis, etiam vim contractus inducentibus, clausulis, ac irritantibus, & alijs decretis, etiam motu proprio, ac consistorialiter, & aliàs quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis: Quibus omnibus, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum infererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris, hac vice duntaxat specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

5 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri indulti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo sexagesimo, tertio Kalendas Decembris, Pontificatus nostri anno primo. Cæ. Glorierius. Fed. Cardinalis Cæsius.

Y por fuera al medio dice: Registrata apud Cæsarem Secretarium. Y en una esquina: D. Gomez.

Tiene esta Bula su Sello de plomo pendiente de un cordon de seda encarnada, y dorada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora pára en esta primera Secretaría de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

SCRIPTURA XIV.

Breve de Sixto V. para que el Señor Pbelipe II. pueda dividir las Encomiendas muy pingues de las Ordenes de Santiago, Calatrava, y Alcantara.

1 **S**IXTUS Papa V. Charissime in April. Christo fili noster, salutem, & 22. an. Apostolicam benedictionem. 1587.

2 Strenuos Milites, qui Cruce Redemptoris, & Domini nostri tanquam sacro Stigmate conspicui sese perpetuos pro Christianæ Religionis propagatione, Catholicæque fidei defensione propugnatores præstant, & fore, dum vixerint, jurejurando profitentur, dignos reputamus, qui Apostolici favoris præsidio confoveantur, ac in his, quæ profectum & commoda eorundem concernunt, libenter Nos eis favorabiles & gratiosos exhibemus, præsertim si id à Nobis pijs Catholicorum Regum votis enixè postuletur. Exponi siquidem Nobis nuper curasti, quod tu, qui Militiarum Sancti Jacobi de Spatha, & de Alcantara, ac de Calatrava Sancti Augustini, & Cisterciensis respectivè Ordinum perpetuus Administrator auctoritate Apostolica deputatus existis, considerans in ipsis Militijs, quæ ad bellandum pro vera Religione contra infideles in Regnis Hispaniarum fundatæ, & canonicè institutæ sunt, multos existere, & complures in dies, benedicente Domino, adscribi Milites, qui etiam si juxta illarum statuta egregiam adversus Infideles militando operam navent, atque obsequia & servitia debita fortiter præstent; tamen Præceptorias earundem Militiarum, quæ respectu numeri Militum pauca sunt, aut aliam condignam remunerationem ex ipsa-

rum Militiarum redditibus consequi suo tempore nequeunt, ut pluribus personis, & pro eorum meritis unicuique ipsorum, prout decet, satisfacere possis, desideras à quibusdam Præceptoris, quarum fructus, redditus, & proventus adeò successu temporis excreverunt, ut pro congrua sustentatione duorum, aut plurium Militum, seu Præceptorum sufficiant, aliquam partem fructuum, reddituum, & proventuum huiusmodi dismembrare & separare, illamque sic dismembratam & separatam tenuioribus Præceptoris, quarum redditus ad congruam sustentationem illorum Præceptorum non sufficiunt, in augmentum dotis, sive alijs de novo erigendis Præceptoris pro dote applicare; ac præterea bona nonnullarum huiusmodi Præceptoriarum interdum nimis disjuncta, aut aliàs, prout magis expedire videbitur, invicem inter illas permutare: hac enim ratione & commoditati Præceptorum eas obtinentium, & disparitati reddituum juxta æquitatem consulatur, & Milites eo etiam plures erunt, & alacriores reddentur ad pericula fortiter obeunda, & suscipiendos pro Christiani nominis gloria labores, quo præter aternæ retributionis spem, etiam temporalia præmia, & adjumenta complura, & ad tolerandam commodius vitam, diversa subsidia sibi parata fore sperabunt. Quare tuo nomine Nobis fuit humiliter supplicatum, ut tibi in præmissis sufficientem facultatem tribuere de benignitate Apostolica dignaremur.

3 Nos itaque de tuo erga eandem fidem eximio & sincero zelo, satis jam pridem universis Christianis spectato & cognito, plurimum in Domino confisi, ac dictarum Militiarum prosperum statum atque augmentum, ac felicem directionem, necnon Militum, qui tanquam viriles Christi Athletæ pro dicta Sacrosancta Religione pugnant, multiplicationem paterno zelantes affectu, huiusmodi supplicationibus inclinati, tibi (ad tuam vitam tantum) vel personis per te ad id specialiter delegandis, à dictis Præceptoris nunc quovis modo vacantibus, & imposterum vacaturis, quarum singularum fructus, redditus, & proventus pro sustentatione duorum, aut plurium Præceptorum, seu

Militum earundem Militiarum sufficere videbuntur, fructuum, reddituum, & proventuum huiusmodi, seu bonorum ac jurium ad eas pertinentium unam, duas, vel plures portiones, prout tibi videbitur, dividendi, separandi, & dismembrandi, ac unam alteram, vel duas, aut plures ejusdem tamen Militiæ, ac naturæ novas Præceptorias perpetuò erigendi & instituendi, ac illis sic de novo, aut alijs jam pridem erectis & institutis, pro illarum dote, seu dotis augmento, & Præceptorum eas obtinentium congrua sustentatione, dictas divisas, separatas, & dismembratas fructuum, reddituum, & proventuum portiones, quæ tibi videbuntur ad sustentationem unius Præceptoris sufficere, etiam perpetuò applicandi & appropriandi, easdemque sic de novo erectas & dotatas Præceptorias, tam prima vice ab earum primava erectione vacantes, quàm ex nunc deinceps, quoties illas pro tempore vacare contigerit, personis idoneis de quibus tibi similiter videbitur, prout de alijs Præceptoris prædictis, ut præfertur, facere potes, conferendi, & de illis etiam providendi, earundemque Militiarum bona æqualitatis, sive commoditatis ratione habita, & sine præjudicio modernorum possessorum, seu de eorum consensu invicem inter ipsas Præceptorias permutandi, omniaque & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi, plenam & liberam auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam, auctoritatem, & facultatem concedimus. Decernentes divisiones, separationes, dismembrationes, erectiones, institutiones, necnon permutationes prædictas juxta tenorem præsentium faciendas, validas & efficaces fore, & perpetui roboris firmitate subsistere. Sicque per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam Sacri Palatii Apostolici Causarum Auditores, seu Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate, judicari & diffiniri debere; ac irritum & inane, si secus super his à quoquam, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Quo-

4 Quocirca Venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis Hispalensi, ac Burgenfi, & Palentinensi Episcopo per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum per se, vel alium, seu alios presentes litteras, & in eis contenta quaecumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte tua desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, ac tibi in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant te facultate huiusmodi pacifice uti & gaudere, ac quidquid à te circa praemissa statutum, gestum, aut ordinatum fuerit, perpetuo firmiter & inviolabiliter observari. Non permittentes te per quoscumque desuper quomodolibet indebitè molestari seu perturbari: Contradictores, molestatores quoslibet, & rebelles per censuras, & poenas Ecclesiasticas, omni & quacumque appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij saecularis.

5 Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis Cancellariae Apostolicae regulis, necnon dictarum Militiarum, & cujuslibet ipsarum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, & in eorum primæva fundatione & institutione editis stabilimentis, usibus & naturis, privilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis eisdem Militijs, & earum Praeceptoribus, Militibus, & fratribus praedictis, sub quibuscumque tenoribus & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, & ac de Apostolicae potestatis plenitudine, aut etiam consistorialiter, & ex quibusvis causis, ac quavis etiam Regum, Reginarum, aut Imperatorum consideratione, etiam per quoscumque Romanos Pontifices praedecessores nostros, ac etiam forsàn per Nos, & Sedem praedictam, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innovatis, & quantumcumque longissimo etiam immemorabili tempore observatis, etiam si in illis caveatur expressè, quod fructus, redditus, & proven-

tus Praeceptoriarum huiusmodi Militiarum, nisi in Capitulis generalibus de consensu Praeceptorum, Militum, vel fratrum dividi, separari, seu dismembrari, seu eorum bona permutari non possint, & illarum divisiones, separationes, dismembrationes, & bonorum permutationes, etiam per Romanos Pontifices, seu alios de ejus licentia pro tempore factæ nullius sint roboris vel momenti. Quibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda, & quarumcumque personarum consensus requirendus foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissio, & forma in illis tradita, observata, & consensu huiusmodi praestito inserti forent, praesentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter & expressè derogamus, & sufficienter derogatum esse volumus & decernimus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

6 Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, & manu Notarij publici, ac sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ praesentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, die XXII. Aprilis MDLXXXVII. Pontificatus nostri anno secundo. Tho. Thomas Gualterutius.

Y por fuera dice: Charissimo in Christo filio nostro Philippo Hispaniarum Regi Catholico.

Este Breve tiene un Sello de cera encarnada.

Esta Copia concuerda con su original, que por ahora para en esta primera Secretaria de Estado, y del Despacho, de que de orden de S. M. y como su Secretario con exercicio de Decretos en ella certifico. En Buen-Retiro à siete de Agosto de mil setecientos cinquenta y siete. Juan de Chindurza.

INDEX

RERUM NOTABILIUM.

Littera p. paginam, c. columnam, n. numerum designant.

A

- A**bbas Morimundensis Ordinem visitare debet; Magistros, Praeceptores, & Fratres corrigere, & reformare, p. 304. n. 2. & seq. p. 317. n. 2. & seq.
- A**bbati de Armenteira visitatio Ordinis, pro longa dissensione inter Fratres de Calatrava in eligendum Magistrum, committitur, p. 161. n. 2.
- A**bbates, Magistri, Fratresque Calatravae, & Alcantarae ultra duas dietas à suis Monasteriis in causam trahi non possunt, p. 606. n. 2. & 3.
- A**bbati S. Mariae de Nugares, Moreirola de Infanzones donatur, p. 14. n. 1.
- A**bbates Cistercienses suos subditos ab excommunicatione pro violenta manuum injectione, appositione ignis, & communicatione cum excommunicatis absolvere possunt, p. 701. c. 1. Et familiares propter detentionem decimarum, p. 702. c. 2. Ipsi absentibus, possunt Priores, p. 708. c. 1. Aliique discreti, & litterati Sacerdotes, p. 712. c. 2. Apostatasque corrigere, p. 727. c. 1.
- A**bbates profiteri debent, & contra Statuta Ordinis nullam professionem facere, p. 702. c. 1. Si Sedes Dioecesani Episcopi vacaverit, à vicinis Episcopis, quae ad Officium Episcopalem pertinent, possint suscipere, ibidem.
- A**bbates ad judicia saecularia trahi non possunt, p. 702. c. 1. Eisque licet in causis propriis testimoniis Fratrum suorum uti, ibidem.
- A**bbates quoslibet Fratrum defectus punire debent, p. 710. n. 3.
- A**bbates Cistercienses de pecuniis Monasteriorum commissorum rationem reddere tenentur, p. 728. n. 3.
- A**bbates, qui Ordini praesse debent, per eosdem Abbates, vel Commissarios eligantur, p. 759. c. 1.
- A**bbates, & Capitulum generale, sive per se, sive per Delegatos visitare, corrigere, & reformare personas Ordinis debent, p. 770. c. 1.
- A**bbatibus Cisterciensibus varia indulgentia super benedictione, ordinatione, exemptione, absolutione, & receptione Sacramentorum conceduntur, p. 701. c. 2.
- A**bbates, aut Monachi ab ipsis deputati, & non alij, Ordinem Cisterciensem visitare debent, p. 711. c. 1. p. 780. n. 3. Omniaque Monasteria singulis annis, p. 745. n. 3. p. 770. c. 1.
- A**bbates possunt absolvere Monachos ab excommunicatione, & irregularitate, quam incurrerint, sive priusquam Ordinem intraverint, sive postea, p. 713. c. 2. p. 714. & 715.
- A**bbati, seu Commissario semel in anno Monachi, Novitij, Conversi, & Donati Cistercienses sua peccata confiteantur, p. 741. n. 5.
- A**bbates Cistercienses ad Capitulum generale annis singulis venire tenentur, p. 745. n. 4.
- A**bbates, seu provisi aliorum beneficiorum infra quatuor menses ad Curiam pro confirmatione ire tenentur, p. 758. c. 1.
- A**bbates, & omnes personae Cistercienses sub protectione Sedis Apostolicae recipiuntur; à jurisdictione, & superioritate Episcoporum sunt exempti, & non tenentur ad praestationem Subsidiorum, p. 765. n. 4.
- A**bbates Ornamenta Ecclesiastica, & Populum solemniter possunt benedicere, Calices consecrare, Diaconam

- natus, & Sub-Diaconatus Ordines conferre, Missamque ante lucem celebrare, p. 771. & seq.
- Abbas, Prior, seu aliqui officia, aut beneficia obtinentes, sine licentia Abbatis Cistercij ea non possunt resignare, p. 779. n. 4.
- Abbatibus, Abbatibus, & Conventibus Cisterciensibus varia privilegia, & immunitates confirmantur, p. 731. n. 4.
- Abbatissæ omnibus privilegiis Ordini Cisterciensi concessis gaudent, p. 716. c. 2. n. 2.
- Abbatiales Dignitates non conferantur nisi primò facta professione, p. 725. n. 3.
- Abbatiale, vulgò Abadengo, in Regno Legionis Ordini confirmatur, p. 63. c. 2. p. 184. n. 2.
- Abbatia Morimundensis Calatravæ, & Alcantaræ Ordines subditi sunt, p. 176. n. 1. p. 180. c. 1.
- Absolutio ab excommunicatione, & irregularitate sive ante, sive post Religionis ingressum à Prioribus fiat, p. 101. n. 2. p. 186. n. 3. Et ab Abbatibus, p. 713. n. 3.
- Absolutio à censuris per certos Judices contra nonnullos Clericos de Alcantara ob creationem cujusdam prætensi Abbatis refertur, p. 362. n. 2. & seq.
- Absolutio ab excommunicatione conceditur Diocesani, ut possint elargire Fratibus pro longa Abbatuum absentia, p. 714. n. 4.
- Absolutio ob transgressionem litterarum executorialium super Capellania de la Freira reservatur, p. 280. n. 25. in fine. Super administratione Magistratus, p. 296. n. 23. Super retentione certæ summæ, p. 313. c. 1. Super erectione Monasterij S. Spiritus de Alcantara, p. 386. c. 1. Super Decimis loci del Carbajo, p. 485. c. 1. De Santo Jacobo, Cadavera, & Almorchon, p. 524. n. 27.
- Absolutionis beneficium Cistercienses, absque sui Abbatis licentia, non possunt impartiri, p. 713. c. 1.
- Absolutio ab omnibus reservatis semel in mortis articulo, p. 733. n. 2.
- Absolutio ob electionem Magistris post perpetuam unionem Papæ reservatur, p. 803. c. 2. p. 806. c. 1.
- Administratores Reges Catholici post resignationem D. Joannis de Zuñiga, p. 281. n. 3. p. 290. n. 14.
- Administratori, seu Magistro facultas conceditur Statuta, & Ordinationes edendi, reformandi, & corrigendi, p. 428. n. 9.
- Administratio trium Militiarum D. Carolo Principi Hispaniæ ante unionem perpetuam confertur, p. 611. & seq. p. 797. c. 2.
- Administratio Magistratum trium Militiarum, p. 609. 611. 793. 795. 797. Unioque ad Coronam Regiam, p. 801. 805. 816.
- Administratrix Regina D. Elisabeth conjunctim cum Rege, & divisim, p. 610. n. 4. & 5. p. 794. c. 1. p. 796. n. 3. Absente Rege, p. 817. n. 4.
- Administratrices fœminæ Regiæ, p. 803. c. 1. p. 805. c. 2.
- Administratio Ordinum Militarium Regiæ Coronæ in perpetuum annectitur, p. 801. A Clemente VII. confirmatur, p. 805.
- Administratio bonorum ab Ordinibus dismembratorum ad Regem pertinet, p. 617. 619. 635. 813.
- Administratores Præceptoriarum, earum redditibus fruentes, ad medias annatas teneantur, p. 672. c. 2. & seq. p. 689. n. 2. & seq.
- Administrationem, Præsidentiam, aut Gubernationem in Ordine Cisterciensi nullus, qui de dicto Ordine non existat, potest obtinere, p. 754. n. 6.
- Administrationem Magistratus obtinuit D. Alvarus de Zuñiga, Magistro in minore ætate constituto, p. 227. col. 2.
- Administratores Reges Catholici post resignationem Magistris D. Joannis de Zuñiga, p. 281. n. 3. p. 286. n. 6. & 7. p. 290. n. 14. p. 610. n. 4. & 5. p. 796. c. 1.
- Administratores, seu Magistri ex Mensæ Magistralis fructibus, Priori, & Fratibus victum, & vestitum dare tenentur, p. 319. n. 3.
- Adrianus Papa V. p. 110.
- Adrianus Papa VI. Militiam Coronæ in perpetuum univit, p. 801.
- Agricolæ propter debita in carcerem pè mittantur, p. 155. n. 12.

- Aggregatio Præceptoriarum de Zalamæa, & de Castilnovo resignandarum ad novum Monasterium erigendum, p. 283. n. 6. p. 287. n. 8. & 9. p. 291. n. 16. Postea ad Mensam Magistralè, p. 308. n. 6.
- Ærarium. Vide Thesaurus.
- Æstimationis reddituum bonorum dismembratorum ambiguitas tollitur, p. 618. n. 7.
- Albam de Alif. Ordini restituitur, p. 24. n. 4.
- Alba ad Tormim Oppidum, p. 10. n. 2.
- Albalat Villa, & Castrum Ordini donatur, p. 13. n. 1.
- Alcantaræ Villa Ordini Calatravæ ab Ildefonso IX. donatur, p. 20. Confirmatio hujus donationis, p. 41. n. 4. p. 70. n. 4.
- Alcantaræ Castrum Ordini confirmatur, p. 43. c. 1.
- Alcantaræ Pagus, tempore Maurorum vocabatur Dunchuelas Raxit, p. 63. c. 2. Confirmatur Ordini hæc donatio, p. 118. n. 4.
- Alcantarensis Ordo fuit prius dictus Sanctus Julianus de Pirario, p. 2. & seq.
- Alcantaram Ordini de Pirario cum variis conditionibus Magister Calatravæ donavit, p. 21. p. 569. n. 3.
- Alcantaræ Militia Ordini Calatravæ subjecta existit, p. 161. n. 2.
- Alcantarensis Domus habere debet Priorem, quindecim Fratres, & quinque servientes, & unicuique ratio assignatur, p. 314. n. 2. ex bonis, & rebus à Mensa Magistrali separatis, p. 319. & seq. p. 504. c. 1.
- Alcantarensis Ordo forsam ex Militia Calatravæ originem trahit, p. 350. n. 3. p. 569. n. 3.
- Alcaran Oppidum, p. 477. n. 5.
- Alcantariellæ, & Molendinorum de Almuztà, & Albeuzdà permutatio, p. 58. & 59.
- Alcavala ex glande, & stibis non debet persolvi à Magistro, donec lis pendens terminetur, p. 300. n. 4. & seq. p. 470. & 471.
- Alconetear Oppidum, p. 20. n. 1.
- Alcozer, donatio ejus Castri, p. 53. n. 1. divisio terminorum, p. 105. & 106.
- Aldonza Defessa, p. 415. c. 1. p. 419. c. 1.
- Aldea nova Ordini donatur, p. 131. n. 1.
- Alexander Papa III. sub protectione Sedis Apostolicæ Domum, & Fratres de Pirario recipit, p. 3.
- Alexander IV. p. 69. V. p. 151. VI. p. 268. VII. p. 532. VIII. ibidem.
- Alfonfus VIII. Rex Rondam Ordini donat, p. 11. n. 1. Quendam Domum in Toletò, p. 12. c. 2. Castra, & Villas de Truxillo, Albalat, Santa Cruz, & Zuferola, p. 13. n. 1. Moreirola de Infanzones, p. 14. n. 1.
- Alfonfus IX. Rex Legionis permutat cum Magistro templi Villam, & Castrum S. Petri de Tarasc pro Milana, p. 15. n. 1. S. Christinam, Arbojelo, Saltu, & Incurrano pro Raigada, p. 18. c. 2.
- Alfonfus X. vulgò Sapiens, Rex Castellæ, & Legionis, p. 58. & seq.
- Alfonfus XI. Rex Castellæ, & Legionis decemmillia morapetina Ordini confirmat, p. 151. n. 1. Et omnia privilegia Ordini concessa, p. 167. c. 2. Comitia celebrat, p. 153.
- Castrum de Pego, Cañete, & Almorchon donat, p. 164. & 165.
- Alfonfus Infans Portugalliæ filius Regis D. Dionis Commendatorem de Pirario sub protectione sua recipit, p. 152. c. 2.
- Alfonfus Infans Pagum novum Ordini donat, p. 136. c. 2.
- Alfonsi Episcopi Cauriensis lis cum Magistro Ordinis decernitur, p. 124.
- Alfonfus de Monroy XXXVI. Magister Ordinis, p. 228. n. 3. Ejus amotio à Magistratu, p. 229. n. 4. Poenæ contravenientibus assignantur, ibidem.
- Alfonfus Perez de Vivero permutat 50y. morapetina census pro locis de Vercial, Vecilla, Valsandines, & Villaefer, p. 325. n. 4. Et 30y. pro locis Episcopatus Zamorensis, p. 355. n. 5.
- Alfonfus Angulo Archipresbyter de Valentia, p. 432. c. 1.
- Alfonfus de Vargas Archipresbyter de Alcantara, p. 431. n. 3.
- Algada Fluvius, p. 25. n. 1.

- Algodor, p. 160.
- Alienatio Villanovæ de Barcarrota pro 255. 419. morapetinis singulis annis Ordini solvendis in redditibus Regni Granatæ, p. 442. & seq.
- Alienatio Villæ de Villas-buenas pro 63663. morapetinis Ordini solvendis in redditibus Regni Granatæ, p. 459. n. 3. & seq.
- Alienatio rerum de Alcantara non licet Magistro Calatravæ, p. 21. c. 1. Nec alicui alteri sine licentia majoris partis Capituli, p. 44. n. 7.
- Alienare bona Præceptoris de Portezuelo penitus interdicitur, p. 225. c. 2.
- Alienatio bonorum Ordinis prohibetur, p. 282. n. 5. p. 284. n. 8. p. 291. & 293.
- Alienatio bonorum Ordinis Regibus Administratoribus quovis titulo prohibetur, p. 613. n. 6. p. 794. c. 1. p. 799. c. 1. p. 804. n. 7.
- Alienata bona Jurisdictionalia à Philippo II. debent restitui Ecclesiis, Capitulis, & Monasterijs ad quæ pertinebant, p. 661. n. 4. Bonaque permutata, ibid.
- Alienatio bonorum Cisterciensium nullatenus fiat, p. 741. c. 1.
- Alienor Regina uxor Alfonsi VIII. p. 11. 12. & 13.
- Almazay Portus, p. 27. n. 1.
- Almendrafica cum suis pertinentiis ad Ordinem pertinent, p. 8. c. 1. p. 17. c. 1. p. 25. c. 1. p. 43. c. 2.
- Almendralejo alienatus ab Ordine S. Jacobi juvetur restitui, p. 688. c. 1.
- Almorchon, Capiella, Bienquerentia, & Garlitos termini dividuntur, p. 56. n. 1. p. 66. n. 1.
- Almorchon Castrum Magistro Templi donatur, p. 73. c. 2.
- Almorchon, Capiella, & Garlitos Castra Ordini venundantur, p. 143. c. 1. p. 165. n. 1.
- Almocobar Ecclesiæ Capellanus à Priore nominandus, p. 498. n. 2.
- Alpechin hæreditas permutatur pro Pago de Alcantariella, p. 104. n. 1.
- Altarium consecrationes à quocumque Episcopo Catholico suscipiantur, p. 8. n. 3. p. 17. n. 3. p. 25. c. 1. p. 44. n. 11.
- Altare portatile Magistro Gometio de Caceres habere conceditur, p. 219. n. 2.
- Altaria duo aut tria visitantibus conceduntur easdemmet Indulgentias, concessas visitantibus Ecclesiis Urbis, p. 782. n. 2.
- Alvar Perez Commendator Major, p. 160. n. 2.
- Alvar Nuñez Comes de Trastamar, & de Lemos, Grangiam de Benavente, & alia cum Ordine permutat, p. 160.
- Alvar Fernandez Commendator de Zalamea, p. 160. n. 2.
- Alvarus de Zuñiga in Gubernatorem Magistratus constituitur, donec filius suus Joannes ad ætatem legitimam perveniat, p. 227. & 228. Debitis pœnis debet punire eos, qui suis mandatis non obedierint, p. 234. & 235. Revocatur Decretum Sixti IV. in ejus favorem, p. 259. & 260.
- Alvergeria Defessa, p. 302. n. 7.
- Amotio D. Joannis de Sotomayor à Magistratu Ordinis, p. 211. n. 2.
- Antiani Milites in causis civilibus Militum non adhibentur in prima instantia, p. 632. c. 2. In secunda duo, vel tres adhiberi debent, p. 633. n. 4.
- Antiani Milites duo in causis criminalibus Militum adhibentur in prima instantia, p. 631. & 683. col. 2. Tres in secunda, p. 632. c. 1.
- Annexio Capellanix de Casillas ad Conventum pro studio Fratrum, p. 429. & seq. Ejus confirmatio, p. 450. c. 2. Revocatur provisio facta in D. Joanne Enriquez, p. 472. 473. & 474.
- Annexio quorundam bonorum à Mensa Magistrali segregatorum ad Conventum Ordinis, p. 314. & seq. 319. & seq. p. 503. n. 2.
- Annexio quorundam bonorum ad Conventum Ordinis, ut numerus Religiosorum augeatur, p. 341. & seq. p. 348. n. 5. p. 371. & seq.
- Annexiones Monasteriorum Cisterciensium quibuscumque locis, aut personis extra eundem Ordinem revocantur, p. 769. n. 3.
- Annexio Beneficiorum Turris D. Michaelis ad Sachristiam majorem, pro remuneratione Defessæ de Cantillana unitæ Conventui, p. 457. c. 1.
- Annona, & potus privilegium Magistro, & sex Fratribus in Curia Regia

- gia, p.29. Ejus confirmatio, p. 65.
n.4. p.117. n.4.
- Annata. Vide Mediæ Annatæ.
- Anniversaria, & Missas fundatas Cistercienses tenentur dicere, p.740. c.2.
- Annuli usus, ac aliorum Pontificalium Prioribus Ordinis concessus, p.393. p.579. n.26. Abbatibusque Cisterciensibus, p.771. n.3.
- Antonius de Xerez Commendator Petre-bonæ, p.549. n.11. p.553. n.22.
- Antonius Barrantes, Prior de Alcantara, p.558. & seq.
- Apostatæ ab Abbatibus capiuntur, & corrigantur, p.727. c.1.
- Apostolica congregatio Judicum à Rege deputatorum, vulgò Junta Apostolica, p.642. p.653. p.680. p.684. p.694.
- Appellare à Consilio Ordinum ad Judices, vulgò de Manga, delinquentibus Militaribus prohibetur, p.631. n.2. p.632. n.2.
- Appellatio, vulgò de Alzadas, ad Magistrum Ordinis pertinet, p.197. n.3.
- Appellationes à Priore de Magazela, & Vicario de Zalamea, fiant ad Joannem de Zuñiga, non ad Magistrum, p.288. c.2. p.293. n.19.
- Appellationes à Consilio Ordinum in causis criminalibus ad tres, in civilibus ad duos Antianos Milites in Romana Curia committendæ, p.631. p.633. n.4. p.667. n.2.
- Appellationes in causis criminalibus, & mixtis Militum, p.652. Non ex delegatione ad quatuor Milites Regis Consilarios, ibid. n.3. p.667. n.2. & 4. p.683. c.2.
- Appellatio in causa cum persona Ordinis ad Episcopum Cauriensem non fiat, sed ad Consilium Ordinum, p.528. n.5. p.543. n.19.
- Appellationum in causis criminalibus, & mixtis ordo, p.667. & seq. p.683.
- Appellationes per Cistercienses extra Ordinem, etiam ad Conservatores nullatenus fiant, p.752. n.3.
- Appellare non possunt extra Ordinem Cistercienses, etiam ad Sedem Apostolicam, nisi pro notoria injustitia, & in eventu denegatæ justitiæ, p.774. n.3.
- Approbatio Concordiæ cum Episcopo Cauriensi super Ecclesiis, Decimis, rebusque aliis, p.99. c.1.
- Arbojelo hæreditas pro Raigada permutatur, p.18. c.2. Et confirmatur, p.79. n.4. p.202. n.5.
- Arces in terris Ecclesiarum, & Villarum Ordinis non fabricentur, p.156. n.19. & 32.
- Archidux Austriæ D. Carolus, Princeps Hispaniæ, Administrator ante unionem Magistratum, pag.611.
- Archiepiscopus Compostellanensis ad Capellaniam de Casillas præsentatur, p.388. n.2.
- Archiepiscopi, vel Episcopi electiones Abbatuum Cisterciensium non impediant, p.707. n.2.
- Archipresbyter Cauriensis Dominicus Fernandez cum litteris fictis exegit pecunias, aliasque res, p.125. & seq.
- Archipresbyteratus, Beneficia curata, & non curata ad Ordinem pertinentia, quomodò providenda sint, p.544. n.22.
- Archipresbyteri de Alcantara, Valentia, Brozas, & Gata in suis Partitis, de omnibus causis civilibus, criminalibus, decimilibus, beneficiis, & matrimonialibus debent cognoscere, p.527. n.4.
- Arrago Fluvius, p.26. n.1.
- Arreala quondam vectigal, p.443. c.2.
- Armellada Oppidum, p.86. n.2.
- Arrendari bona Præceptoriarum, & Beneficiorum possunt per novenium, p.437. c.2.
- Arias Perez V. Magister Ordinis, p.27. n.1. p.30. n.1. p.33. c.1. p.37. c.2. n.1.
- Artium, & Sacræ Theologiæ Studia in Conventibus Militaribus introducuntur, p.692. & 93.
- Asebuena, & D. Samuel ejus maritus, p.146. c.2.
- Asmeses Monasterij concessio, p.24. c.1. n.1.
- Auja Fluvius, p.19. n.2.
- Auriensis Episcopus cum Magistro Calatravæ quondam hæreditatem permutat, p.19. n.2.
- Avorum nobilitas, & officiorum immunitas in recipiendis ad Abitum requiritur, p.671.
- Authenticæ literæ super variis reliquiis, p.562. n.3.

- Azagala Præceptoría , p. 68. n.1. Ejus compositio , p.107. c.2.
- Azamor Defessa , p.433. n.7.
- Azauche Oppidum , ejus compositio super aquarum , & piscuorum usu , p.208. & seq.
- B**
- Bacendeira , & Causillæ loci in Gallæcia consistentes , Jantares Regibus non debent , p.145. c.2.
- Baculi, Mitra; Annuli Pastoralis, & aliorum Pontificalium usus , p.393. c.1. p.560. n.2. p.579. n.26. p.771. n.3.
- Badajocij Ecclesia Ordini confirmatur , p.36. n.2. p.88. n.1.
- Balsadora , Cañal , & Barço habitatores Caurienses in Tago possunt habere , p.57. c.1.
- Bañeza Præceptoría , p.86. n.2. p.160.
- Barcarrota Villa alienata pro 255y. morapetinis singulis annis Ordini solvendis in redditibus Regni Granatæ , p. 442. & seq. D. Joanni Portocarrero venundatur , p. 445. c.2.
- Barnabas de Chaves Regiæ Majestati , super redditibus , & decimis de Fuente de Cantos alienatis exposuit , p.687. & seq.
- Bartholomæus Studer Visitator Ordinis , p.188. n.2.
- Basilienſe Concilium Generale omnia , quæ , superveniente schismate , alienata fuere , Ordini restitui , & uniri præcipit , p.216. n.3. & 4.
- Basilicarum consecrationes à quocumque Catholico Episcopo suscipiantur , p.8. n.3. p.17. n.3. p.25. c.1. p.44. n.11.
- Batonderia Oppidum , p.43. c.2.
- Beatrix Regina uxor S. Regis , p.34. n.1. p.39. c.2. p.40. & 41. Succeserat Joanna Regina anno 1239. p.250. n.1.
- Benavente de Sequeiros permutatio , p.160.
- Benavente Molendina Ordini Calatravæ donantur , p.34. n.1.
- Benedicere Populum solemniter possunt Ordinis Priores , p.393. c.2. p.579. n.26. Abbatesque Cistercienses , p.771. n.3.
- S. Benedicti dies in omnibus locis Militiæ subjectis sacer celebretur , p.395. c.1.
- Benedictus Martinez , vel Suarez , secundus Magister Ordinis , p.16. c.1. p.18. c.2.
- Benedictus Papa X. vulgò XI. p.122. XI. vulgò XII. p.151. XII. vulgò XIII. p.182. XIII. p.532.
- Benedictus Papa XIV. ampliatur , & extendit Fratribus Ordinis exemptionem ad Capitula generalia Cisterciensia accedendi , p.600. n.6.
- Beneficium , vel terras domui concessas , nulli liceat alicui dare , vel alienare sine consensu Capituli , p.44. n.7.
- Beneficia Turris D. Michaelis ununtur Sachristaniæ majori Ordinis , pro remuneratione Defessæ de Cantillana ad Conventum aggregatæ , p.457. n.2. & 3.
- Beneficij Ecclesiæ de Eljas præsentatio ad Regem pertinet , p.511. n.2.
- Beneficia , Ecclesiæ , ac alia loca Militiarum ab immemorabili , à jurisdictione , visitatione , ac obedientia Ordinariorum sunt exempta , p.626. n.4.
- Beneficia curata Ordinum Calatravæ , & Alcantaræ ad nutum Regis sunt amovilia , p.677. n.2. p.803. c.2.
- Beneficia Ordinis per Religiosos , vel Clericos Sæculares sunt deservienda , p.196. c.2. n.3. p.250. n.3.
- Beneficium S. Mariæ de Almocobar ad Priorem Conventus pertinet , p.498. n.2. Sachristam , & Capellanum debet nominare , ibid. Portioque eis assignatur , ibid.
- Beneficium de Rollan , à Religioso Ordinis debet deserviri , p.510. n.4.
- Beneficia curata , & Archipresbyteratus ad Ordinem pertinentia , quomodo sint providenda , p.544. n.22.
- Beneficia Ordinis Cisterciensis , Prælaturas , aut Administrationes , nullus , qui de dicto Ordine non existat , potest obtinere , p.754. n.6. p.757. n.12. p.758. n.13.
- Beneficia , & Præceptorias conferant Reges Administratores ea forma ac libertate , qua olim Magistri , p.803. c.1.
- Beneficiati , & alij Præbendas obtinentes , electi in Priores , Beneficium aut Præbendam non amittunt , p.677. n.2. & 3.
- Benfayan Defessa , p.433. n.7.

- Berceal, & la Banieza Præceptoriarum permutantur, p. 160.
- Berenguela Regina uxor Regis Alfonso IX. p. 14. Quasdam domus Ordini Calatravæ donat, p. 16. n. 1. Mater S. Regis Ferdinandi, p. 34. c. 2.
- Berlanga Oppidum, p. 40. n. 2.
- Bernardino de Montalvan facultas conceditur ad apprehendendam possessionem bonorum alienatorum usque ad summam 400. ducatorum, p. 820. n. 2.
- Bienium infra debent Causæ de Junta Apostolica finire, p. 655. n. 7. p. 541. n. 6.
- Bienquerencia, Castrum, & Villa Ordini donatur, p. 50. Ejus confirmatio, p. 71. Compositio ejus termini, p. 56. n. 1. p. 66. n. 1. p. 310. c. 1.
- Bona, & possessiones Ordinis à Gregorio IX. confirmantur, p. 37. c. 1. Et compositio cum Episcopo Cauriensi, ibidem.
- Bona decimalia, & primitiva non nisi pro defensione ab infidelibus dismembranda, p. 621. n. 3. p. 629. c. 1. p. 636. n. 4. p. 818. c. 2.
- Bona Ordinis D. Ferdinandus de Vega non potest obligare, p. 344. n. 2.
- Bona immobilia à Militibus tempore sui obitus relicta ad Mensam Magistralem pertinent, p. 346. n. 3. p. 371. n. 3.
- Bona Ordinis per novemium locari possunt, p. 437. c. 2. p. 440. & seq.
- Bona omnia à Magistro de Calatrava Ordini de Alcantara concessa confirmantur, p. 49. n. 2.
- Bona Ordinis illicitè alienata quibusdam Judicibus restitui præcipitur, p. 38. c. 2. p. 183. n. 2. p. 245. n. 2. p. 313. c. 2.
- Bona Ordinis nullus occupare vel retinere potest, p. 3. n. 3. p. 38. c. 2. p. 232. n. 3. p. 245. n. 2. p. 389. n. 3. & seq.
- Bona ad Mensam Magistralem spectantia occultantes, excommunicantur, p. 245. n. 2. p. 314. n. 3.
- Bona aliqua à Mensa Magistrali separata, unitaque Conventui, p. 201. n. 3.
- Bona immobilia Ordinum dismembrantur, & separantur usque ad 400. ducatorum summam, ad Regni Granatæ defensionem, & aliquorum Conventuum Militiarum erectionem, p. 615. p. 620. p. 627. p. 633. p. 811. p. 817.
- Bona prædicta Rex potest percipere sine consensu Capitulum Militiarum, sed tantum Præceptorum, ibidem.
- Bona Ordinis alienata non possunt in alios usus converti, quàm in defensionem fidei, p. 617. c. 2. p. 814. c. 1.
- Bona Ordinis non alienanda à Regibus Administratoribus, p. 804. n. 7. Nec ullam læsionem patiantur in spiritualibus, aut temporalibus, p. 614. c. 2. p. 800. c. 2.
- Bona jurisdictionalia à Philippo II. alienata, & Coronæ Regiæ unita, debent restitui Ecclesiis, Monasteriis, & Conventibus, ad quæ pertinebant, p. 661. n. 4.
- Bona Cisterciensia alienata ad Ordinem reducuntur, p. 740. c. 2. Nullatenus infeudentur, p. 741. c. 1.
- Bona Parentum Cistercienses possunt succedere, ac si in sæculo remansissent, p. 727. n. 3.
- Bonifacius Papa VIII. p. 122. IX. p. 151.
- Bonorum dismembratorum æstimationis ambiguitas tollitur, p. 618. n. 7.
- Bonorum immobilium dismembratio etiam fieri debet ex Præceptorii de jure Patronatus laicorum, p. 621. n. 3. & 4. p. 636. n. 4.
- Bonorum alienatorum pro remuneratione, 60663. morapetina census Mensæ Magistrali conceduntur, p. 458. & seq.
- Brachij sæcularis auxilium impartiri debent Judices per captionem, & incarcerationem absque gravi corporum læsione, p. 279. c. 2. p. 386. n. 19. p. 484. c. 1. p. 523. c. 2.
- Brevis Nuntij Apostolici ad reductionem Missarum, p. 545. n. 4.
- Brevis Alexandri VII. in lite cum Episcopo Cauriensi super decimis pecudum, p. 581. n. 3. & seq.
- Brevis Clementis VII. ad disponendum ex omnibus fructibus Mensarum

- rum trium Militiarum per decennium, p. 807. n. 3. Confirmatur, p. 810.
- Brevis Clementis VIII. ad concordandas lites cum Episcopo Cauriensi super jurisdictione, decimis, aliisque rebus, p. 539. c. 2.
- Brozas Oppidum Ordini confirmatur, p. 43. c. 1.
- Burgus-Vetus Piscaria Ordini donatur, p. 10. n. 1.

C

- C**Abañas Castrum, Ordini Truxilensi donatur, p. 13. n. 1.
- Cabazos Oppidum, p. 86. c. 1.
- Cabeza del Esparragal hæreditas Ordini donatur, p. 73. n. 2.
- Cadahalso, Gata, Salvaleon, & de Ceclavin Ecclesiarum jurisdicção, & decimæ cum Episcopo Cauriensi concordantur, p. 91. c. 2.
- Calatravæ Ordo prius fuit dictus de Salvatierra, p. 16. n. 1.
- Calixtus Papa III. p. 219.
- Calzada Dalmaciaide, p. 26. n. 1.
- Calzadilla Villa alienata ab Ordine S. Jacobi, p. 688. c. 1.
- Cambullon hæreditas permutatur pro Pago de Alcantariella, p. 104. n. 1.
- Camilus Caetanus Nuntius Apostolicus, p. 545. n. 4.
- Cañete, & Pego Donatio, p. 164. n. 1.
- Cantillana Defessa segregatur à Sacrificania majori, & ad Prioratum Conventus unitur, p. 263. n. 2. & seq. p. 457. n. 2.
- Cantullan, & de Feliche Pagi Ordini donantur, p. 146. c. 2.
- Capiella, Garlitos, & Almorchon Castra venundantur, p. 142. & 43.
- Capitulum generali de Illon Diffinitiones, & Constitutiones factæ, confirmantur, p. 188. n. 2. & seq.
- Capitulum generale Statuta, Ordinationes, & stabilimenta condere, factaque corrigere, & alterare potest, p. 400. n. 2. & seq. p. 624. n. 6.
- Capitulum à Mensa Magistrali quædam domos segregat; Conventuique unit, ut numerus Religiosorum augeatur, p. 341. & seq.
- Capitulis Cisterciensibus Fratres de Calatrava, & Alcantara interesse non tenentur, p. 600. n. 3. p. 601. n. 6.
- Capitulum generale Cisterciense potest unum alteri Monasterio unire, p. 722. n. 3. & 4. p. 750. n. 2. & 3.
- Capitulo generali singulis annis Abbates debent interesse, p. 745. n. 4. Excommunicantur inobedientes, ibidem.
- Capitulum generale celebrandi facultas, D. Joanni de Zuñiga conceditur, p. 240. n. 2.
- Capellania, vulgò de la Freira, in Ecclesia S. Mariæ de Almocobar, lis super ejus provisione deciditur, p. 270. & seq.
- Capellaniæ de Casillas in Ecclesia S. Mariæ de Rocamador Patronatus ad Magistrum pertinet, p. 368. n. 2. Ejus præsentatio in favorem Archiepiscop. Compostellan. p. 388. n. 2. Ejus annexio ad Conventum pro studio Fratrum, p. 429. c. 2. p. 450. c. 2. Capellano quædam portio assignatur, p. 434. c. 2. Revocatur provisio in D. Joanne Enrique facta, p. 472. p. 473. & 474.
- Capellaniæ Commendatoris Quiros quædam portio tritici, hordei, & pecuniæ aggregatur cum onere singulis diebus festivis sacrificium celebrandi, p. 505. n. 2.
- Capellania fundata in Conventu à Rui Diaz Maldonado cum onere duarum Missarum ad unam reducitur, p. 549. c. 1. p. 552. n. 21.
- Capellania fundata ab Antonio de Xerez reducitur, p. 549. n. 11. p. 553. n. 22.
- Capellania fundata à Nicolao de Obando reducitur, p. 550. c. 1. p. 553. n. 23.
- Capellania fundata à Didaco de Guzman reducitur, p. 550. n. 13. p. 553. n. 24.
- Capellania fundata à Carolo de Laxao reducitur, p. 550. n. 14. p. 553. n. 25.
- Capellania fundata à Ludovico de Villafayas reducitur, p. 550. n. 15. p. 553. n. 26.
- Capellania fundata à Didaco Lopez de

- De Toledo reducitur , p. 551. n. 16. p. 554. n. 28.
- Capellaniæ fundatæ à Marcelo de Lebrixa , & Didaco Hurtado de Mendoza reducuntur , p. 551. n. 17. p. 554. n. 29.
- Capellanus pro servitio Ecclesiæ S. Mariæ de Almocobar nominandus à Priore , p. 297. n. 4. & seq. p. 498. n. 2. & seq. Habere debet portionem sicut unus Fratrum , ibidem.
- Capellanus Major Regis, Archiepiscopus Compostellanus , p. 388. n. 2.
- Capellanorum nomine in tribus Militiis , Clerici earumdem veniunt , p. 669.
- Capellanis prohibetur , nè personas è sæculo fugientes intrare in Monasteria Ordinis vetent , p. 704. n. 2.
- Cappellani ab Ordine deputati pro servitio Ecclesiarum de Cadahalso, Gara, Salvaleon, & Ceclavin debent præsentari Episcopo Cauriensi , p. 92. c. 1. Pro S. Maria de los Freires, Episcopo Pacensi , p. 94. n. 2.
- Capellani , familiares , & benefactores Ordinis non possunt excommunicari , p. 103. n. 2.
- Capellano Monasterio S. Spiritus de Alcantara deservienti , quatuor milia morapetina assignantur , p. 380. c. 1. p. 381. c. 2. p. 410. & seq.
- Capiella , Almorchon , & Bienquerencia compositio super terminis , p. 56. n. 1. p. 66. n. 1. p. 142. & seq.
- Carbajo , litteræ executoriales super decimis pro fabrica Ecclesiæ S. Salvatoris ejusdem loci , p. 475. & seq.
- Carcerem , captionem , & alia juris remedia præstare debent Judices sæculares requisiti à Judice Ordinis conservatore , p. 279. c. 2. p. 386. n. 19. p. 484. c. 1. p. 523. c. 2.
- Cardinales , qui in commendam Monasteria , & alia loca cisterciensia obtinent , ad solutionem subsidiorum Ordinis tenentur , p. 768. n. 3. Non possunt in futurum commendari , p. 778. c. 2.
- Carnes ad sustentationem Religiosorum possunt introduci in Conventu , p. 598. & 99.
- Carolus V. Imperator , I. Rex , & Ordinis II. Administrator perpetuus , p. 375. n. 3. p. 388. p. 389. p. 393. p. 395. p. 396. p. 400. p. 401.
- p. 410. p. 425. p. 435. p. 437. p. 440. p. 442. p. 451. p. 457.
- Carolo V. facultas disponendi ad decenium omnium fructuum , & reddituum Menfarum trium Militiarum conceditur , p. 807. n. 3. Confirmatur , p. 810. Dividendique Præceptorias pingues in duas , vel plures , p. 808. & 809. Disponendique de bonis dismembratis sicut de propriis , p. 636. n. 4.
- Carolus II. Rex , & Ordinis VI. Administrator , p. 584. c. 2. p. 589. c. 2.
- Carolus de Laxao Commendator Major , p. 550. n. 14. p. 553. n. 25.
- Carolus Bonelli Nuntius Hispaniarum , p. 568. n. 1.
- Carolo Hispaniæ Principi administrationem trium Militiarum conferitur , p. 611.
- Carrizo Oppidum , p. 86. c. 1.
- Castellanorum , vulgò Alcaides , redditus aut salarij Ecclesiis applicantur , p. 678. n. 2.
- Castilnovo Præceptorias , ejus resignatio facienda , p. 283. n. 6. De facto , p. 291. n. 16. Reservatur , p. 307. c. 1. p. 309. c. 2.
- Castitatis perpetuæ votum in castitatem conjugalem commutatur Militibus de Calatrava , & de Alcantara , p. 623. n. 4.
- Castra , Villæ , Ecclesiæ , & Possessiones Ordinis narrantur , & à Gregorio IX. confirmantur , p. 43. c. 1.
- Castro Milanos donatio , p. 5. c. 2.
- Castrum Petræ Fratris Dominici D. Didaco de Santillan donatur pro Præceptorias de Portezuelo , p. 254. n. 2. & seq.
- Cathedraticum Episcopo Cauriensi persolvendum , p. 38. c. 1. p. 92. c. 1. Episcopo Pacensi , p. 95. n. 3.
- Cauria Civitas , p. 20. n. 1.
- Cauriensis Episcopi lis cum Magistro Ordinis super Præceptorias S. Joannis de Tauro , rebusque aliis decernitur , p. 124. n. 8.
- Cauriensis Episcopi declaratio , ut Collectores decimarum in territorio de Alcantara ad reddendam sibi rationem non teneantur , p. 149. c. 1.
- Cauriensis Episcopus D. Petrus Garcia de Galarza , p. 527. n. 3. Potest in Partitis de Alcantara , Valentia ,

- Brozas, & Gata, SS. Sacramentum tantum visitare, p. 528. n. 6. p. 543. n. 15. Debet confirmare, & ordinare, p. 528. n. 7. p. 543. n. 13. Percipereque sexta pars decimarum in fluvio Salor, p. 528. n. 8. p. 544. n. 20. Jurisdictionem habet in prima instantia certis in locis, p. 543. n. 14. Appellationes, p. 543. n. 19. Collationes, p. 544. n. 22. Pro decimis, quæ percipit, debet contribuere reparationi Ecclesiarum, p. 529. n. 9. Nullam jurisdictionem habet in Fratres, & Equites in prima, nec secunda instantia, p. 542. n. 10.
- Cauriensis Episcopus D. Franciscus de Gamboa cum Priore Ordinis litigat circa Pontificalia, p. 569. n. 3. & seq.
- Cauriensis Episcopus D. Franciscus de Bovadilla, p. 429. c. 2. n. 2.
- Cauriensis Episcopatus regnante S. Silvestro fuit erectus, p. 569. n. 3.
- Cauriensis Civitatis ordinatio super aquarum, & pascuorum usu, p. 208. n. 2. usque ad 12.
- Causæ omnes inter Præceptores, & Milites à Magistro terminari debent absque ad Regia Tribunalia recursum, p. 242. n. 3.
- Causæ omnes debent audiri, decidi, & terminari ab Archipresbyteris de Alcantara, Valentia, Brozas, & Gata in suis Partitis, p. 527. n. 4.
- Causæ civiles, & criminales Religiosorum degentium in Partitis de Alcantara, Valentia, Brozas, & Gata debent cognosci à Priore Ordinis, p. 563. n. 2.
- Causæ denunciationum pecudum Ecclesiasticorum à Priore Magacela cognoscantur, p. 596. n. 6.
- Causæ civiles, & criminales Fratrum, & Militum per Antianos Ordinum, & unum ex Consilio Regio in secunda instantia cognoscantur, p. 631. & 632.
- Causæ mixtæ Militum per Consilium Ordinum in prima, in secunda per quatuor Judices, duo de Consilio Ordinum, & duo de Consilio Regio; Rexque cum personis ab eo deputandis, cognosci debent, p. 652. n. 2. & 3. p. 667. n. 2. & seq. p. 683.
- Causæ prædictæ in Clericos beneficatos, vel sacris Ordinibus institutos, vulgò Freyles, non habent locum, ibidem.
- Causæ super decimis patrimonialibus locum non habent in bullis, vulgò *de Junta Apostolica*, p. 655. n. 6. Committuntur Nuntio Hispaniarum, p. 656. n. 2. & 4.
- Causis nobilitatis, & puritatis sanguinis ad testificandum, omnes ecclesiasticæ personæ possunt compelli, p. 672. c. 1.
- Causæ Cisterciensium decidantur sine strepitu, & figura Judicij à Judicibus Ordinis, p. 748. n. 3.
- Causillæ Oppidum, p. 145. c. 2.
- Ceclavin Oppidum, ejus compositio super aquarum, & pascuorum usu, p. 208. n. 2. & seq.
- Celarium de Alva de Tormes Ordini donatur, p. 78. n. 2.
- Celleirola Mons, p. 26. n. 1.
- Censuris, & interdicto nemo potest uti adversus Magistrum, & Fratres Ordinis, nisi solus Pontifex, p. 8. c. 1. p. 16. n. 2. p. 25. c. 1.
- Census 509. morapetina in vectigalibus de Alcantara confirmantur, p. 322. 309. in vectigalibus Cauriensis Civitatis, p. 352. & seq. 209. in redditibus carniū de Alcantara, p. 486. & seq.
- Census 2559419. morapetina à Carolo V. & Regina D. Joanna Mensæ Magistrali donatur, in remuneratione de Barcarrota alienata, p. 442. & seq. Confirmatur alius 69663. pro compensatione aliquarum alienationum, p. 458. & seq.
- Chrisma, & Oleum sanctum possunt Fratres à quocumque Catholico Episcopo accipere, p. 8. n. 3. p. 17. n. 3. p. 25. c. 1. p. 44. n. 11.
- S. Christinae, Arboxelo, Saltus, & Incurranus permutatio, p. 18. c. 2. Confirmatur ejus donatio, p. 79. n. 4. p. 202. n. 5. p. 204. n. 2.
- Christianega quondam vectigal, p. 323. n. 3.
- Christophorus de Zevallos Procurator generalis Ordinis, p. 648. n. 6.
- Cisterciensis Ordo nullum de Militia S. Jacobi, post factam professionem, in Fratrem suum recipere debet, p. 605. n. 3.

- Cistercienses assumpti in capellanos, seu familiares Papæ, aut Cardinalium, jurisdictioni, & obedientiæ Prælatorum Ordinis plenè subsunt, p.721. n.3.
- Cistertium est caput Ordinis Cisterciensis, p.787. c.1.
- Civitatenſi Episcopo lis cum Episcopo Egitanienſi committitur, p.111.
- Civilia jura publicè interpretari, & audiri poſſunt Clerici Ordinum Militarium, p.640. n.4.
- Claravalis præcipuum Monasterium Cisterciensium, p.787. c.1.
- Claudius Manrique Commendator de Villas buenas, p.462. n.5.
- Claviger Ordinis ad perſolvendum Conventui, & Fratribus vinum, oleum, gallinas, & alia ſolita tenetur, p.237. c.2.
- Claviger Alphonſus de Monroi, poſtea electus in Magiſtrum, p.228. n.3.
- Clemens Papa III. p.6. IV. p.110. V. p.122. VI. p.151. VII. ibid. alius VII. p.388. VIII. p.532. Regi Catholico facultatem concedit componendi amicabiliter cauſas, & controverſias inter Ordinem, & Episcopum Caurienſem infra biennium, p.541. n.6. De facto, n.9.
- Clemens Papa IX. X. XI. & XII. p.532.
- Clerici, ſivè laici è ſæculo fugientes in Ordine admittantur, p.3. n.2. p.8. n.3. p.16. n.3. p.24. n.1. p.44. n.5.
- Clerici, ſivè laici poſt factam in Ordine profeſſionem, ſine licentia Superioris non poſſunt diſcedere, niſi ad ſtrictiorem Ordinem, ibid.
- Clerici ſæculares ex Tajo ad Alcantaram ſub jurisdictione Ordinis ſunt in prima instantia, tam in civilibus, quàm in criminalibus, & aliis cauſis, p.542. n.12.
- Clerici Militiarum non comprehenduntur ſub Conſtit. Pij V. circa habitum, & tonſuram Clericorum, & Militum beneficia obtinentium, p.645. n.2.
- Clerici Militiarum in Priores, ſeu Rectores abſque vacatione ſuorum beneficiorum aſſumi poſſunt, p.677. n.2. & 3.
- Clerici Ordinum Militarium excipiuntur in bullis appellationum in cauſis criminalibus, & mixtis, p.652. n.3. p.668. c.1.
- Codeſal Fluvius, p.25. n.1.
- Coimbrefis Episcopus, litteræ ſuper Eccleſia S. Mariæ de Sea, p.140. n.8.
- Cognitio cauſarum inter Magiſtros, & Præceptores ad Priorem pertinet, p.256. n.2.
- Cœleſtinus Papa III. Magiſtro, & Fratribus exemptionem decimarum concedit, p.12. n.2.
- Cœleſtinus Papa IV. p.28. Papa V. p.110.
- Collatio Beneficiorum, & Præceptoriarum libera ſit Regibus Adminiſtratoribus ea libertate, qua olim Magiſtri, p.803. c.1.
- Collatio, & inſtitutio Magiſtratus de Alcantara in favorem D. Gometij de Caceres, p.220.
- Collatio Eccleſiæ Conventualis S. Benedicti de Villanueva à Didaco de Deza Judice à Papa deputato, p.291. c.1.
- Collationes Archiprebyteratum, & Beneficiorum ab Episcopo Caurienſi ſiant abſque aliqua examinatione, p.544. n.22.
- Collectas, ſubſidia, & exactiones à Sede Apoſtolica, aut ab ejus Legatis imponendas, Ordo non tenetur ſolvere, p.98. n.2.
- Collectas, ſubſidia, & exactiones non tenentur ſolvere Cistercienses, niſi de eis expreſſa mentio fiat, p.714. c.1. p.720. n.2. p.764. & 65. p.784.
- Collectores decimæ Papalis ab Ordinibus Militaribus non debent cam exigere, p.609. c.1.
- Colmenar cum ſuis finibus ad Ordinem pertinet, p.8. n.2. p.17. n.3. p.25. c.1. p.43. c.2.
- Colodrazgo quondam vectigal, p.443. c.2.
- Comes Ermengocius Urgellenſis, Major domus Regis Ferdinandi, p.2. n.2. p.5. 6. & 10.
- Comes Velafcus in Limia, p.2. n.2. p.5. 6. & 7.
- Comes Gumez in Traſtamara, p.2. n.2. p.5. 6. 7. 10. & 11.
- Comes Gonzalvus in Aſturiis, ibid. & p.5. Tenente Legionem, Aſturias, & Somocias, p.23.

- Comes Fernandus in Lemus, *ibid.* & p. 5.
- Comes Fernandus Poncij in Limia, p. 10.
- Comes Alfonsus Ramiri in Verizo, p. 10.
- Comes Petrus, p. 11. p. 13.
- Comes de Flandes D. Gui, p. 104.
- Comites de Dò, de Belmont, & de Montfort, Domini Ildefonsus, Ludovicus, & Joannes filij Regis Constantinopolis, & Imperatricis D. Berenguelæ, p. 104. c. 2. p. 109. c. 1.
- Comes de Trastamar, & de Lemus D. Fredique, Patruus Regis D. Joannis II. p. 199. c. 1.
- Comes de Niebla D. Henricus, Patruus Regis D. Joannis II. p. 199. c. 2. p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comes de Medina Celi D. Ludovicus de la Cerda, p. 199. c. 2. p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comes de Benavente D. Rodericus Alfonsus Pimentel, p. 199. c. 2. p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comes de Armañaque D. Joannes, p. 199. c. 2. p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comes de Fox D. Joannes, p. 199. c. 2. p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comes de Castro D. Didacus Gomez de Sandoval, p. 199. c. 2. p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comes de Castañeda, & Dominus de Aguilar D. Garci Fernandez Manrique, p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comestabilis Castellæ D. Alvarus de Luna, & Comes de Santistevan, p. 199. c. 1. p. 203. c. 1. p. 207. c. 1.
- Comitia apud Vallisoletum celebrata, in quibus Privilegia Ordinis confirmantur, p. 153. n. 1. & 2.
- Commendæ Ordinum Militarium quomodo Mediam Annatam solvere debent, p. 672. p. 674. & seq. p. 689.
- Commendator Major, aliique Præceptores, Fratres, & Milites possunt introducere vinum in Alcantara ad eorum sustentationem, p. 402. n. 4. & seq.
- Commendatores, Milites, & personæ Ordinis non tenentur solvere vectigal ex glande, & stibis, p. 300. n. 4. & seq. p. 470. & 471.
- Commendas majores Calatravæ, & Alcantaræ personis idoneis Rex conferre potest, non per electionem ut antea, p. 821. n. 2. & 3.
- Commendæ pingues, occurrente eorum vacatione, in duas, vel plures dividantur ad propagationem trium Militiarum, p. 808. & seq. p. 822. & seq.
- Commenda alicui non detur, nisi completo anno probationis, p. 190. n. 11.
- Commendæ S. Mariæ Magdalena, & Villæ de Rollan jurisdictio ad Ordinem pertinet, p. 533. n. 4. & seq.
- Commendam, aut Beneficia, nullus nisi Ordinis Cisterciensis professor, aut Cardinalis obtinere potest, p. 753. n. 6. & seq.
- Commendatarij Cistercienses duplex Inventarium tenentur facere; & juramentum rectè administrandi bona Ordinis, p. 741. n. 4. Certum numerum Monachorum habere; integras horas, & anniversaria celebrare; ædificia conservare; alienata reducere; subsidia, & contributiones persolvere, p. 739. & seq.
- Commissarius Generalis subsidij D. Franciscus Davila, p. 646.
- Commissio quibusdam Judicibus circa lite cum Episcopo Legionensi, p. 96. c. 1. n. 1. Cum Placentino, & Cauriensi, super visitatione Ecclesiarum, p. 214. c. 2.
- Commissio Bullæ circa bona Ordinis alienata, p. 38. n. 1. p. 183. p. 245. p. 313.
- Commissio Bulla super lite de providendis aliquot officiis de Alcantara, p. 256. n. 2. & seq.
- Commissio Bullæ contra Episcopum Egitanensem super decimis, & Ecclesiis de Vallelas, p. 111.
- Commutatio antiqui habitus in Crucem viridem, p. 187. c. 1.
- Commutatio horarum canonicarum à Præceptoribus, & Militibus recitandarum, p. 269. n. 3. & 4. p. 396. & seq.
- Compenfatio Pagi de Alcantariella, & Molendinorum de Almuztà, pro Hifo, & Medinatea, p. 59. n. 1.
- Compositio litis super hæreditate Cabeza del Esparragal, p. 73. n. 2.
- Compositio litis super terminis de Medellin, & Magazela, p. 101. c. 2.
- Compositio litis super Præceptoribus de Azagala, Majorga, Petrabona, & Mon-

- Montium S. Petri , p. 107. c. 2.
 Compositio litis super terminis de Milana , & Moralegia , p. 26. n. 1.
 Concessioibus , immunitatibus , gratiis , & indultis Cisterciensibus concessis Militia de Alcantara gaudet , p.785. n.4. & 5.
 Concilium Villæ de la Zarza , Ordini Martiniega solvere debet , p. 112. c. 1.
 Concilio de Talavera præcipitur , Ordini Castrum de Cogoludo restituere , p.45. c.2.
 Concilium Basiliense omnia bona ab Ordine alienata restitui, & uniri præcipit , p.215. & 216. n.3. & 4.
 Conciliis , synodis , aut forensibus conventibus Cistercienses interesse non tenentur , p.702. c.2.
 Concilium generale non revocavit Privilegia Cisterciensia , p.704. c.1.
 Concordia cum Magistro Templi super S. Joannem de Mascoras , & de Portezolo cum confirmatione de Milana , p. 23. c. 1. p. 27. n. 1. p. 75. n. 4.
 Concordia cum Episcopo Cauriensi super decimis , primitiis , procurationibus , rebusque aliis , p.37. c.2. p.91. c.2. p. 99. c. 1. p. 149. c. 1. p. 526. n.1. p.541. n.9.
 Concordia cum Consilio Cauriensi super Balsadora , Cañal , & Barco in Fluvio Tagi , p.57. c.1.
 Concordia cum Commendatore Majori S. Jacobi super bonis à D. Nicolao de Ovando relictis , p. 335. p. 371.
 Concordia cum Archipresbyteris de Alcantara , & Valentia super jurisdictione , p.556. & seq.
 Concordia cum Episcopo Pacensi super Ecclesia , & decimis S. Mariæ de los Freiles , p.94. & seq.
 Concordia cum Nuntio Apostolico super Annata fructuum Magistratus , p.217. n.2.
 Concordia inter S. Jacobi , Calatravæ , & Alcantaræ Magistros , qua offerunt mutuò se juvare ad conservationem suorum privilegiorum , p. 606. c.2. & seq.
 Concordia inter Magistros Calatravæ , & Pirarij super visitatione , obedientia , donatione Alcantaræ , rebusque aliis , p.21. c.1.
 Concordia inter Reges Catholicos , & D. Joannem de Zuñiga super cessione Magistratus approbatur , p.292. n. 17.
 Concordia inter Moniales , & Confratres Confraternitatis Sancti Spiritus de Alcantara super dotibus , numero Monialium , aliisque rebus , p.414. n.8. & seq. Ejus confirmatio , p.412. n.4. p.424. n.48.
 Concordia litium inter Ordines Militares , & Episcopos Regibus commissa , p.643. p.653. p.680. p. 684. p.694.
 Concubinarij puniantur , & poenæ eis assignantur , p.190. n.10. & 11.
 Confessiones cujuscumque audire non licet Cisterciensibus sine proprii Abbatis licentia , p.713. c.1.
 Confessor potest semel in mortis articulo omnes Cistercienses ab omnibus peccatis quantumcumque enormibus absolvere , sanctissimum Jubilæum , variasque Indulgentias applicare , p.733. n.2.
 Confessor idoneus potest eligi à Cisterciensibus , qui Capitulo generali interfuerint , p. 735. c. 2. Non derogatur hæc facultas per generalem indulgentiarum revocationem , p.737. n. 3.
 Confessionem suorum peccatorum Novitij , Conversi , & Donati Cistercienses semel in anno Abbati , seu Commissario facere tenentur , p.741. n. 5.
 Confirmationis Ordinis Bullæ Alexandri III. p.3. Lucij III. p. 7. Innocentij III. p.16. Honorij III. p. 24. Gregorij IX. p.42.
 Confirmatio privilegij super Abbatiale , vulgò Abadengo , Regni Legionis , p.63. n.1. p. 184. n.1.
 Confirmatio privilegij de Celario de Alva de Tormes , p. 78. n.3. p. 81. c. 2.
 Confirmatio privilegij super Portariis aliquorum locorum , p.86. n.2. & 3.
 Confirmatio hæreditatum , quæ referuntur , & Ecclesiæ S. Mariæ de los Freiles , p.36. n.2. p. 88. n.1. p. 89. n.3. p.94. n.1. p.95. n.1.
 Confirmatio hæreditatum , quas Pay Gomez Ordini reliquit , p.120. c. 2. p.121. n.1.
 Confirmatio privilegij super nominatione

- tione Capellani pro servitio Ecclesie S. Mariae de Alcocobar, p. 297.
 Confirmatio molendinorum Magistri, decimarum, agnorum, & vitulorum, passagij de las Brozas, medietatis defessae de los Castillejos, & cujusdam portionis tritici, p. 503.
 Confirmatio transitus Comitris D. Roderici ex Ordine S. Jacobi ad Cisterciensem, p. 605.
 Confirmatio omnium privilegiorum Cisterciensium, p. 731. p. 786. c. 2.
 Confirmatio omnium immunitatum à Romanis Pontificibus, & Regibus Ordini concessarum, p. 32. c. 2.
 Confirmatio omnium privilegiorum Ordinis, p. 81. p. 115. p. 133.
 Confirmatio Ecclesiarum, decimarum, & possessionum ab Ordine per 40. annorum spatium possessarum, p. 18. c. 1.
 Confirmatio donationis Villae de Navas frias, p. 25. n. 1.
 Confirmatio donationis S. Joannis de Mascoras, p. 27. n. 1.
 Confirmatio Ecclesiae de Badajoz, p. 36. c. 2.
 Confirmatio omnium bonorum, & possessionum, quae prius Ordo possidebat, p. 37. c. 1.
 Confirmatio donationis Castris, & Villae de Alcantara, p. 41. n. 4.
 Confirmatio 109. morapetitorum in decimis Ordinis, p. 151.
 Confirmatio revocationis quoad manifestationem litterarum Apostolicarum Praelatis sub clausula: *Vidimus, seu placet*, p. 725. & 726.
 Confraternitas S. Spiritus de Alcantara ad indigentium, & miserabilium subventionem instituta, construxit Monasterium Monialium Ordinis, p. 378. n. 4.
 Confratrum, Abbatissae, Priorissae, & Monialium molestatores variis poenis afficiuntur, p. 382. n. 15. & seq.
 Congregatio Ecclesiarum ad subsidium fiat, intervenientibus ibi duabus Ordinis personis, p. 650. n. 9. & 11.
 Congregatio Judicum, vulgò de Junta Apostolica. Vide *Apostolica*.
 Congrua merces, vel sustentatio pro Rectoribus Ecclesiarum, unde assignanda, p. 621. n. 3. p. 626. c. 1. p. 636. n. 4.
 Conserta Villa in Gallacia, p. 43. c. 1.
 Conservatores quoad electionem Magistratus in D. Guterrio de Sotomayor, p. 210. c. 2.
 Conservatores Ordinis citare possunt per edicta, ubi non constat de tuto accessu, p. 391. n. 7.
 Conservatores Ordinis Judices sunt ad procedendum, tam sumariè, quam prout negotij qualitas exegerit, activè, & passivè ad universitatem causarum, p. 233. p. 390. n. 5.
 Conservatores non possunt de appellationibus Cisterciensium cognoscere, p. 752. n. 3.
 Conservatoria perpetua quoad decimas, p. 96. c. 2. Ad quinquenium tantum, p. 100. c. 1. Ad septennium, p. 102. c. 2.
 Conservatoriae in perpetuum: prima Pij II. p. 232. n. 3. Secunda Clementis VII. p. 389. c. 1.
 Conservatoria circa bona à Mensa Magistrali separata, Conventuique unita, p. 321.
 Conservatoria super facultate Capitulis concessa condendi statuta, stabilita, & ordinationes, p. 401. c. 1.
 Conservatoriae Bullae copia denegari non potest eam petentibus suis sumptibus, p. 214. c. 1.
 Conservatoriae super modum vivendi Fratres Ordinis, p. 350. n. 3. & seq. Super erectione thesauri, p. 377. n. 1. p. 429. c. 1. Super usu Baculi, Mitrae, & aliorum Pontificalium, p. 394. c. 2. Super assistentia Procuratoris generalis ad distributionem subsidiorum, p. 437. c. 1. Super locatione bonorum Ordinis per novem, p. 439. c. 1. Super venditione herbarum Mensae Magistralis, p. 249. c. 1.
 Conservatoria super exemptione Cisterciensium à jurisdictione Episcoporum, p. 766. c. 2.
 Consiliarij Milites sunt Judices appellationis in causis criminalibus, & mixtis Militum, quando appellatio non est ad Curiam, p. 652. & 653. p. 667. & seq.
 Consilij Ordinum deliberatio exigitur uti necessaria ad probationes Hibernorum faciendas Matrini, p. 679. & 680.

- Consilium Ordinum in prima instantia causæ criminalis Militum duos Antianos, in appellatione verò tres admittere debet, p. 631. & 32.
- Consilium Ordinum in prima instantia causæ civilis Militum nullum Antianum, in appellatione verò duos, vel tres admittere debet, p. 632. & 633.
- Consilium Ordinum in quo ad minus quatuor Doctores, vel Licentiati Jurisperiti, & unus Præsidentis respectivè professi, p. 631. n. 2. p. 631. n. 2.
- Constitutiones, & diffinitiones in Capitulo generali de Illon factæ confirmantur, p. 188. & seq.
- Contratum inter Didacum de Santillam, Alvarum, & Joannem de Zuniga super assignatione fructuum pro Præceptorii de Portezuelo, & Valentia confirmatur, p. 254. & seq.
- Contributions impositæ Monasteriis Cisterciensibus à Capitulo generali solvantur, p. 746. n. 5. p. 768. n. 3.
- Controversias, & lites inter Ordines Militares, & Prælatos Ecclesiasticos, concordandi Regi facultas conceditur, p. 642. p. 653. p. 680. p. 684. p. 694.
- Conventum cum suo Magistro in Villa de Alcantara Fratres Calatravæ habere debent, p. 20. c. 2.
- Conventui Ordinis de carnibus, & necessariis ad sustentationem, priusquam aliis provideatur, p. 332. n. 1. p. 349. n. 2. & 3.
- Conventus de pecudibus montanis sui tugurij decimas solvere non tenetur, p. 582. n. 2.
- Conventus quasdam mensuras tritici, & hordei in cellario Mensæ Magistralis percipere debet, p. 334. n. 3. p. 500. n. 3. & seq.
- Conventus omnes decimas agri compascui de Escudera debet percipere, p. 452. n. 2. & 3.
- Conventus rationes in fine anni reddantur, non verò per trimestre ut antea, p. 564. n. 1.
- Conventui Ordinis decimæ agnorum, vitulorum, aliaque bona aggregantur, p. 314. & seq. p. 319. n. 3. & seq. p. 321. n. 4. p. 504. c. 1.
- Conventui, ut numerus Religiosorum augeatur, quædam domus uniuntur, & applicantur, p. 341. & seq.
- Conventus habere debet Priorem, quindecim Fratres, & quinque servientes, & unicuique ratio assignatur, p. 314. n. 2. Ex bonis à Mensa Magistrali separatis, p. 319. & seq. p. 321. n. 4. p. 504. c. 1.
- Conventus Monialium Sancti Spiritus de Alcantara fundatio, p. 378. n. 4. & seq. Sub Abbatisa, p. 379. n. 6. Sub visitatione Ordinis, ibid. 309. morapetinos pro earum ibidem sustentatione assignantur, p. 381. c. 2. p. 410. & seq.
- Conventus Monialium Sancti Spiritus de Alcantara 79. morapetinis datur, p. 415. c. 1. p. 419. c. 1. Cum 129. p. 413. c. 1. p. 422. n. 34.
- Conventus primæ Moniales duodecim filia, seu Sorores Confratrum sint, cum dote 159. morapetinorum, p. 380. c. 1. Præferre aliis debent, p. 382. c. 1. p. 410. & seq.
- Conventus Sancti Spiritus Moniales Divina Officia secundum Romanæ Ecclesiæ usum recitare tenentur, p. 380. n. 8. Transactionem cum confraternitate facit, p. 414. n. 8. & seq.
- Conventus Sancti Spiritus translatio, p. 525.
- Conventus Sancti Spiritus debet percipere quinquaginta ducatos ex receptione habitus Militum, p. 565. n. 2. & seq.
- Conventus in Regno Granatæ, & Africa ex bonis Ordinum Militarium alienatis pro fidei defensione constructui debent, p. 617. c. 2. p. 634. c. 2. p. 635. c. 2. p. 812. & seq.
- Conventibus Militaribus Studia Artium, & Sacræ Theologiæ introducuntur, p. 692. & 693.
- Copia Litterarum Executorialium super Capellania de la Freira denegari non potest eam petentibus suis sumptibus, p. 280. n. 25. Super administratione Magistratus, p. 296. c. 1. Super reservatione certæ summæ, p. 313. c. 1. Super erectione Conventus Sancti Spiritus, p. 386. n. 21. Super decimis Oppidi del Carbajo, p. 485. c. 1. Super decimis de Sancto Jacobo, Cadavera, Almorchon,

- chon , & Rincon , p. 524. n. 27.
 Corduba Civitas nobilissima ann. 1236.
 capta fuit , p. 74. c. 1.
 Cot , & Moron donatio , p. 113. c. 2.
 Crucem viridem in sinistrum latus portare debent Fratres Ordinis pro capitulis , quæ antea ferebant , p. 187. n. 2. & 3.
 Crucis Sanctorum Clementis , & Benedicti Martyrum magna pars in Conventu Ordinis collocata , p. 598. c. 1.
 Curati , & alij Ordinum Clerici Beneficia habentes , ea non amittunt assumpti in Priores , vel Rectores , p. 677.
 Curia apud Vallisoletum celebrata , in quibus varia privilegia confirmantur , p. 153. & seq.
- D**
- Debitum , & Procuraciones suæ legationis Guillelmus Episcopus Sabinienfis exigit , p. 162. c. 2.
 Decanus , Magister Scholarum , & Thesaurarius Civitatenfes Judices commisionis , non possunt in Universitates Zamorenses , Caurienses , & Salmanticenses excommunicationem proferre , p. 47. & 48.
 Decano , Cantori , & Thesaurario Salmanticensi committitur lis cum Episcopo Legionensi , p. 96. c. 1.
 Decanus , & Thesaurarius Zamorensis Judices Conservatores ad quinquennium , p. 100. c. 1.
 Decanus , & Archidiaconus Cauriensis ad septennium , p. 102. c. 2.
 Decenia. Vide *Mediæ Annatæ* , & *Vacatio Præceptoriarum*.
 Decimas novalium , sive de nutrimentis animalium nullus ab Ordine exigere præsumat , p. 3. c. 2. p. 12. c. 1. p. 43. n. 4. p. 97. n. 3. p. 99. c. 2. p. 196. n. 3.
 Decimæ de Ante S. Maria Magdalena Ordini dentur , p. 21. c. 2.
 Decimarum tertia pars in Ecclesiis de Cadahalso , Gata , Salvaleon , Alcantara , & Ceclavin Episcopo Cauriensi debetur , p. 91. c. 2. n. 2. Sextaque pars in Ecclesiis de Valentia , Esparragal , Ferraira , Mayorga , Perabona , & Azagala , p. 92. c. 2.
 Decimarum tertia pars in Ecclesia S. Mariæ de los Freiles ad Ordinem pertinet , alteraque tertia pars Episcopum Pacensem , p. 94. n. 2.
 Decimæ , Ecclesiæ , & possessiones ab Ordine per quadraginta annorum spatium possessæ , confirmantur , p. 18. n. 2.
 Decimam omnium Ecclesiasticorum proventuum in subsidium Terræ Sanctæ Fratres solvere non tenentur , p. 33. c. 2.
 Decimas tam de possessionibus ante Concilium generale , quàm de novalibus , sive antè , sive post propriis manibus excultis , Fratres non tenentur solvere , p. 97. n. 3. Nec de bonis de manibus Paganorum acquisitis post Concilium , p. 99. c. 2.
 Decimæ de Alcantara , Valentia , & Salvaleon ad 109. morapetina Ordini persolvenda tenentur , p. 122. n. 2. & seq. p. 135. n. 4. p. 152. n. 5.
 Decimæ de Moron , Cote , & Harahal ad Ordinem pertinent , p. 193. n. 7. Committitur hæc causa , p. 194. c. 2.
 Decimæ prædiales , & personales ex terris , castris , & locis Ordinis ad ipsum pertinent , p. 196. c. 1.
 Decimæ agri compascui de Escudera ad Conventum pertinet , p. 452. n. 2. p. 477. n. 5. & seq. In Ecclesia de Almocobar ad Magistrum , p. 498. n. 2. In Fluvio Salor ad Episcopum Cauriensem , p. 528. n. 8. p. 544. n. 20. & 21. In Defessa de la Novillada , & loco de Estorninos ad valerudinarium Conventus , p. 586. n. 2. p. 588. n. 2.
 Decimæ locorum de Sancto Jacobo , & Pratorum de Cadavera , Almorchon , & del Rincon ad Conventum pertinent , p. 514. n. 5. p. 516. n. 10. p. 517. n. 15.
 Decimæ agnorum , & vitulorum de Alcantara ad Conventum uniuntur , p. 316. n. 3. p. 319. & seq. p. 503. n. 2.
 Decimas pecudis montani Conventus Ordinis ex suo tugurio non persolvat , p. 582. n. 5.
 Decimæ loci de Alcantara pro conservatione novæ Ecclesiæ , & Conventus applicantur , p. 200. n. 2. & 3.
 Decima Papalis ab Ordinibus Militariibus non debet persolvi , p. 609. c. 1.

- Decimarum patrimonialium causae non comprehenduntur sub bullis, vulgo de Junta Apostolica, p. 655. n. 6. Committuntur Nuntio Hispaniarum, p. 656. n. 2. & 4.
- Decimae personales, & mixtae intra, aut extra terminos Ordinis ad Fratres pertinent, p. 681. c. 2. p. 685. c. 2. p. 695.
- Decimalia, & primitialia pro defensione ab infidelibus, & eorum offensione dismembranda conceduntur, p. 621. n. 3. & 4. p. 629. c. 1. p. 636. n. 4. p. 818. c. 2.
- Decimae, & redditus de Fuente de Cantos reintegrantur ejus Ecclesiae, persolutis 49. 280y. morapetinis, quibus erant alienatae, p. 687. & seq.
- Decimam extraordinariam aut exactionem non tenentur Cistercienses solvere, p. 718. n. 2.
- Decimae de novalibus à tempore Concilij generalis excoltis, vel in posterum proprijs manibus excolendis à Cisterciensibus non exigantur, p. 702. n. 2. p. 705. n. 2. p. 706. n. 2. p. 708. & 709. p. 716. c. 1. p. 719. c. 1. Nec de terris quas alii excolendas concesserint, si postea ad eos reddierint, p. 707. c. 1. p. 783.
- Decimae novalium Cisterciensibus conceduntur in Parochiis, quibus veteres concessae fuerant, p. 709. c. 1.
- Decimas de possessionibus, ac novalibus acquisitis, vel acquirendis ante vel post Concilium generale Cistercienses non tenentur solvere, p. 724. n. 3. p. 737. & 738. p. 783.
- Declaratio Episcopi Cauriensis ut Collectores decimarum in territorio de Alcantara non teneantur ad reddendam sibi rationem, p. 149. c. 1.
- Decretalis statuens exemptos ratione delicti vel contratus aut rei de qua ageretur coram Ordinario posse conveniri, Cistercienses non comprehendit, p. 712. c. 1.
- Defessa de Cantillana segregatur à Sanchristania majori, & ad Prioratum de Alcantara unitur, p. 263. n. 2. & seq. p. 457. n. 2. & 3.
- Denunciations pecudum Ecclesiasticorum fiant apud Priorem Magacellae, p. 396. n. 6.
- Depositio Magistri D. Joannis de Soto mayor, p. 211. n. 2.
- Diaconatus, & Subdiaconatus Ordines Abbates Cistercienses conferre possunt, p. 772. n. 4.
- Didacus Lupi de Toledo Praeceptoriam de Castilnovo resignat; Ecclesiaeque Conventuali de la Serena unitur, p. 291. n. 16.
- Didacus de Santillan de Praeceptoriam majori providetur, p. 222. & seq. Ac de Portezuelo, p. 224. c. 2. In omnibus Alvaro de Zuñiga Gubernatori Magistratus obedire tenetur, p. 236. n. 3.
- Didacus Garcia de Toledo ab Ordine terram de Siruela recipit, p. 149. c. 2.
- Didacus Martinez XXVII. Magister Ordinis, p. 174. n. 1.
- Didacus de Deza Episcopus Salmantinus, Regum Catholicorum Confessor, & executor litterarum circa resignationem Magistratus, p. 286. c. 1. Circa provisionem Archiepiscopatus Hispalensis, p. 306. c. 1.
- Didacus Moreno Sachrista Ordinis facultatem tribuit D. Petro Escoban Priori Conventus circa dispositionem D. Nicolai de Ovando, p. 335. n. 3.
- Didacus de Guzman Commendator de la Zarza, p. 550. n. 13. p. 553. n. 24.
- Didacus Lopez de Toledo Praeceptor de Herrera, p. 551. n. 16. p. 554. n. 28.
- Didacus de Belmonte Praeceptor de Salvatierra, p. 489. c. 2. Postea de Monterrubio, ac de Vercenel, p. 491. c. 1.
- Didacus Muñiz Magister Militiae S. Jacobi, p. 606. c. 2.
- Diebus festivis (aliquibus exceptis) vassalli Ordinis, audito Sacro, possunt laborare, p. 602. p. 697. n. 2. & seq.
- Diatas tres, vel quatuor in suis conservatoriis designat Alexander IV. p. 100. c. 1. Quatuor Pius II. p. 233. c. 2. Tres Clemens VII. p. 392. c. 1. Alias tres Paulus III. p. 625. n. 10. Et una Bonifacius VIII. ibidem.
- Diatas ultra duas, non possunt trahi in iudicium Fratres Calatravae, &

- Alcantaræ, p. 100. c. 2. p. 606. n. 2. & 3.
- Diffinitores in Capitulo generali pos- sunt statuta, stabilimenta, & ordi- nationes immutare, reformare, & de novo facere, p. 400. n. 4.
- Diffinitiones in Capitulo generali de Illon factæ, confirmantur, p. 188. & seq.
- Dignitates Abbatiales nullus obtinere potest, nisi per integrum annum in Ordine commoraverit, & regula- rem professionem emisserit, p. 725. n. 3.
- Dimissoria litteræ ad Ordines Fratribus à Prioribus dentur, p. 543. n. 13.
- Diocessani in applicandis redditibus Magistratuum ad id quod applica- ri debeant, nullum jus habent, p. 803. c. 2.
- Dismembrandi facultas 20y. ducato- rum ex Mensis, & 20y. ex Præcep- toriis, p. 616. & seq. p. 620. n. 2. p. 628. n. 3. p. 634. & seq. p. 812. & seq. p. 817. & seq.
- Dismembratio prædicta etiam fieri po- test de Præceptoris de jure Patro- natus laicorum cum eorum consen- su, p. 621. n. 3. & 4.
- Dismembratio quarumdam Domorum à Mensa Magistrali, & applicatio ad Conventum, ut numerus Reli- giosorum augeatur, p. 341. & seq. p. 371. & seq.
- Dispensatio regulæ circa vestes, jeju- nia, & esum carniæ, p. 251. n. 3.
- Dispensationes Matrimoniales Priori- bus de Magazela, & de Alcantara committantur, p. 560. c. 2.
- Dispensatio laboris in aliquibus diebus festivis, p. 602. & 603. p. 697. & 698.
- Dispensatio voti perpetuæ castitatis à Militibus de Calatrava, & Alcanta- ra emitti soliti, & in ejus loco ad castitatem conjugalem tenentur, p. 623. n. 4.
- Disponere de dimidio bonorum suo- rum mobilium Milites, & Fratres Ordinis possunt, p. 177. n. 2. Con- firmatur, p. 178. c. 2. Alteraque dimidia pars ex vino, pane, & ar- mentis relinquatur Præceptoris; ex auro, & argento Magistro, p. 180. n. 3. & 4.
- Disponendi de omnibus bonis D. Joanni de Zuñiga, aliisque Fratri- bus facultas conceditur, p. 284. c. 1. p. 293. c. 1.
- Disponere de bonis mobilibus, & im- mobilibus possunt Magistri, Mili- tes, & Præceptores de Calatrava, & de Alcantara, p. 623. c. 2.
- Disponendi facultas revocata à S. Pio V. à Gregorio XIII. redintegratur, p. 641. & 642.
- Divina Officia tempore interdicti pos- sunt Cistercienses, apertis januis, celebrare, p. 717. c. 1.
- Divinum Officium integrum Cister- cienses persolvant, p. 740.
- Divisio terminorum de Salvaleon, p. 35. n. 2.
- Divisio terminorum de Capiella, Al- morchon, & Bienquerencia, p. 66. n. 1.
- Divisio Præceptoriarium pinguium, occurrente earum vacatione, in duas vel plures fiat, p. 808. & seq. p. 822. & 23.
- Divisio terminorum inter Medellin, & Magacelam, p. 101. c. 2. n. 1. de Alcozer, p. 105. n. 1.
- Doctores vel Licentiati quatuor ad minus in Consilio Ordinum, p. 631. n. 2. p. 632. n. 2.
- Dominicus Fernandez Archipresbyter Cauriensis, p. 125. c. 1. & seq.
- Domum S. Juliani perturbare, aut ejus possessiones auferre nullus au- deat, p. 3. n. 3.
- Donatio quarumdam Domorum in Salmantica, p. 16. n. 1.
- Donatio quarumdam Domorum, & Molarum in Emeritensi Civitate, p. 32. c. 2.
- Donatio domi, & tabernarum in To- leto, p. 12. c. 2.
- Donatio hæreditatum inter Astoricam, & Beneventum, p. 4. c. 2.
- Donatio Villæ de Alcantara, p. 20. n. 1.
- Donatio de la Nava, Castromilanos, Telleiros, & Vallis de Lobon, p. 5. n. 1.
- Donatio hæreditatis de Raigada, & de la Granja, p. 6. n. 1.
- Donatio Piscariæ, quæ dicitur Burgus- Vetus, p. 10. n. 1.
- Donatio Rondæ, p. 11. n. 1.
- Donatio de Moreirola de Infanzones, p. 14. n. 1.

Donatio de Navasfrías , p. 22. c. 2.
 p. 25. n. 1. p. 182. c. 2.
 Donatio Castri , & Villæ de Magacela,
 p. 39. n. 1. & 2. p. 84. c. 2.
 Donatio quarumdam hæreditatum in
 Medellin , p. 40. c. 2.
 Donatio Castri , & Villæ de Bienque-
 rencia , p. 50. n. 1. Ejus confirma-
 tio , p. 71. c. 1.
 Donatio Castellum de Alcozer , p. 53.
 p. 105. & seq.
 Donatio 20300. morapetitorum in
 redditibus Civitatis Hispalensis , p.
 55.
 Donatio Horti , & Domorum in Civi-
 tate Hispalensi , p. 57.
 Donatio Molendinorum de Guadaira,
 & aliarum hæreditatum , p. 58. c.
 1. Confirmatio , p. 72. c. 2.
 Donatio Pagi de Alcantariella , p. 58.
 c. 2.
 Donatio Pagi de Felich , p. 62.
 Donatio Castri , & Villæ de Salva-
 leon , p. 60. c. 2.
 Donatio Pagi vocati Dunchuelas Ra-
 xit , hodie Alcantara , p. 63. c. 2.
 Confirmatur , p. 118. c. 2.
 Donatio Castellorum , & Villarum de
 Moron , & Cot , p. 113. c. 2. p.
 191. c. 2.
 Donatio Loci de las Eljas , p. 129.
 Donatio Pagi novi , p. 131. Confir-
 matur , p. 135. & 136. c. 2.
 Donatio Solorum , & Furnorum de la
 Zarza , p. 173. n. 27.
 Donatio Castellorum de Pego , & Ca-
 ñete , p. 164.
 Donatio Ecclesiæ S. Mariæ de los Frey-
 les , & aliarum hæreditatum , p. 88.
 c. 2.
 Donatio Molendinorum de Benaven-
 te , p. 34.
 Donationes omnes Ordini factæ , om-
 niaque privilegia concessa , confir-
 mantur , p. 115.
 Donatio 2550419. morapetitorum
 census in favorem Mensæ Magistra-
 lis , p. 442. & seq.
 Dotem 1500. morapetitorum debent
 persolvere duodecim Filie , seu So-
 rores Confratrum Monasterium S.
 Spiritus de Alcantara ingredi vo-
 lentes , p. 380. c. 1. Præferri de-
 bent omnibus aliis , ibidem , p. 410.
 & seq.
 Ducatorum 400. ex Mensis , & Præ-

ceptoris dismembrandi facultas , p.
 616. & seq. p. 620. n. 2. p. 628. n.
 3. p. 634. & seq. p. 812. & seq. p.
 817. & seq.
 Dulcis Filia Regis Legionis , p. 204.
 n. 2.
 Dunchuelas Raxit , hodie Alcantara,
 Ordini donatur , p. 63. c. 2. Con-
 firmatio , p. 118. c. 2.
 Duo Judices de Consilio Ordinum , &
 duo de Regio debent cognoscere in
 secunda instantia de causis crimina-
 libus , & mixtis Militum trium Milli-
 tiarum , p. 668. n. 4.

E

Ecclesiæ Parochiales Ordinis per
 Religiosos , vel Clericos secula-
 res idoneos debent regi , & guber-
 nari , p. 196. c. 2. p. 250. n. 3.
 Ecclesias , & Oratoria licet Ordini fa-
 bricare , p. 12. n. 2.
 Ecclesiæ , quæ in Pago de Alcantari-
 ella constructæ fuerint ad Ordinem
 expectant , p. 59. c. 1. & 2.
 Ecclesiæ S. Mariæ de Sea Coimbrencis
 Diocesis Patronatus ad Magistrum
 Ordinis ex concessione Regis Portu-
 galliæ pertinet , p. 139. & seq.
 Ecclesiæ Conventualis S. Mariæ de Al-
 mocovar Capellanus à Priore debent
 nominari , p. 297. n. 4. & seq. p.
 498. n. 2. & seq.
 Ecclesias de Alcantara , & de Villa-
 nova visitantibus , certis anni die-
 bus , variæ Indulgentiæ concedun-
 tur , p. 395. n. 4.
 Ecclesiæ , Monasteria , & Eremitorium
 construi non possunt in terris Ordinis ,
 sine Capituli , vel Consilij licentia ,
 p. 543. n. 18.
 Ecclesiæ , quæ ad Ordinem pertinent
 narrantur , p. 42. n. 3.
 Ecclesiæ S. Mariæ de los Freyles do-
 natio , p. 88. n. 1.
 Ecclesiæ Ordinum Militarium ab im-
 memorabili fuerunt , & nunc ab
 Ordinariorum jurisdictione sunt
 exemptæ , p. 626. n. 4.
 Ecclesia antiqua Conventus reparatur ,
 p. 189. n. 9.
 Ecclesiæ de Cadahalso , Gata , Salva-
 leon , Alcantara , & Ceclavin cum
 omni jure spiritali , & temporali
 ad

- ad Ordinem spectant, p.92. c.1.
- Ecclesia de Fuente de Cantos in Ordine D. Jacobi rediit gratum in decimis alienatis, p.687. & seq.
- Ecclesiis redditus aut salarij Castellanorum applicantur, p.678. n.2. & 3.
- Ecclesiastica personæ Sæculares, & Regulares (non verò Monachales) possunt compelli ad testificandum in causis nobilitatis, & puritatis sanguinis, p.672. c.1.
- Edificia infra millare unum ab Abbatibus, vel Grangiis Cisterciensium construi non possunt, p.702. c.1.
- Edificia Cistercensia restaurentur, p.740. c.2.
- Egidius Garcia de Sotomayor familiaris Papæ contendit cum Ordine super Capellania de la Freira, p.270. & seq.
- Electio Magistri ad Fratres pertinet, p.3. n.2. p.8. n.3. p.17. n.4. p.44. n.14. p.211. n.2.
- Electio Magistratus in Guterrium de Sotomayor, ob destitutionem Joannis de Sotomayor, p.211. & seq.
- Electio Magistratus in Gometium de Caceres, ob resignationem Henrici Regis Castellæ, & Legionis, p.220.
- Electio Archiepiscopatus Hispalensis in D. Joannem de Zuñiga, p.306. & seq.
- Electio Abbatum Cisterciensium ab Episcopis non impediatur, p.707. c.2.
- Eleemosynam largientibus Hospitali S. Juliani de Pirario Indulgentia conceditur, p.110. n.2.
- Elisabeth Regina Administratrix trium Militiarum conjunctim cum Rege, & divisim, p.610. n.4. & 5. p.796. n.3. p.817. n.4.
- Elisabeth Regina potest, absente Rege, dismembrare ex Mensis, & Præceptoris 400. ducatorum fidelium defensionem, & infidelium offensionem, p.815. n.8.
- Elisabeth Regina potest, absente Rege, jurisdictionem in subditos trium Militiarum exercere, sicuti Rex, p.817. n.4.
- Eljas Oppidum Ordini donatur, p.129. c.2. Provisio ejus beneficij ad Magistrum pertinet, p.511. n.2.
- Emerita Civitas in ea quadam hereditates Ordini donantur, p.33. c.1.
- Episcopalis Ordinis quæ sunt a Dicesano, vel alio Episcopo exigi possunt, p.8. c.2. p.17. c.1. p.25. c.1. p.44. n.11.
- Episcopus, vel quælibet alia persona ad Synodos, vel Conventus Forenses adire Fratres Ordinis non potest compellere, p.44. n.10. p.702. c.1. p.710. n.3.
- Episcopus ad domus Ordinis causa Ordines celebrandi non potest venire, neque impedire electionem Magistri, p.44. n.10. p.702. c.1. Nec Fratres corrigere, aut Monasteria visitare, p.215. c.1.
- Episcopo Salmantino lis super Castrum de Cogolludo committitur, p.45. c.2.
- Episcopo Civitatenſi committitur lis, quæ inter Ordinem, & Episcopum Egitanensem vertebatur, p.111. c.1. & 2.
- Episcopo Palentino præcipitur, ut renuntiationem Magistratus à D. Joanne de Zuñiga factam admittat, & novum Monasterium in Serena erigat, p.281. & seq.
- Episcopus Cauriensis, D. Gundisalvo de Baeza ejus Vicario Generali omnimodam facultatem ad omnia tam spiritualia, quàm temporalia peragenda concedit, p.429. c.2. n.2.
- Episcopus Auriensis cum Ordine quadam hereditates permutat, p.19. n.2.
- Episcopi, nec alij Prælati excommunicationem, aut interdictum in Fratres possunt promulgare, p.46. n.2.
- Episcopo Salmantino facultatem uniendo bona à Mensa Magistrali separata, Conventui conceditur, p.201. c.1.
- Episcopi, si Abbates benedicere renuerint, liceat Abbatibus (si Sacerdotes fuerint) benedicere Novitios, & ea quæ ad eos pertinent exercere, p.702. c.1.
- Episcopus Cauriensis tertiam partem primitiarum ex Ecclesiis in dicto Episcopatu ab Ordine possessis debet recipere, p.38. c.1. Pro Cathedralico, & Procuratore unum aureum, ibid. De Ecclesiis de Milana, & Moraleja duos, ibid. Concordat cum

- cum Ordine super visitatione, jurisdictione, decimis, aliisque rebus, p. 526. & 541. & seq.
- Eques conjugatus ad quamlibet Ordinem Militarem ingredi volens, etiam conjuge superstitite, admitti debet, p. 623. n. 4.
- Erectio novi Monasterij Ordinis ad vitam D. Joannis de Zuñiga, p. 282. n. 4. A correctione, & potestate Ordinariorum prorsus eximitur, & sub protectione Sedis Apostolicæ suscipitur, p. 283. n. 7. Ad ejus dotem Provinciam de la Serena assignatur, p. 288. c. 1. p. 290. n. 15.
- Erectio Monasterij Monialium Sancti Spiritus de Alcantara, p. 378. Omnibus privilegiis aliis Ordinis Monasteriis concessis gaudet, p. 380. n. 7. Dotatur 309. moraperinis, p. 410. & seq.
- Erectio Præceptoriarum fieri potest ex redditibus aliarum pinguium, p. 808. n. 3. p. 823. c. 2.
- Escudera, omnes ejus decimæ ad Conventum expectant, p. 453. c. 2. p. 476. & seq.
- Excusatum, Ordines Militares non debent solvere, nisi de decimis, & primitiis, p. 650. n. 9. & 11. Fiat intervenientibus duabus Ordinis personis, ibid.
- Esparragal Castrum, p. 43. c. 1.
- Estrematuræ Provincia anno 1122. à Christianis fuit occupata, p. 594. c. 2.
- Eugenius Papa IV. p. 208.
- Examinari non debent Cistercienses ad Ordines suscipiendos, p. 711. c. 2.
- Exactiones, & subsidia à Sede imponenda non tenentur solvere Cistercienses, nisi expressa mentio fiat, p. 714. c. 1. p. 720. n. 2.
- Exactionem, aut decimam extraordinariam non tenentur Cistercienses solvere, p. 718. n. 2.
- Excommunicatio, aut interdictum in personas, ac domus Ordinis nequit imponi, p. 8. c. 1. p. 16. c. 2. p. 25. c. 1. p. 44. n. 12. p. 46. n. 2. p. 283. n. 7. p. 709. c. 2. p. 715. c. 2. p. 719. c. 2.
- Excommunicatio contra familiares, benefactores, servientes, & communicantibus cum Fratribus nequit nisi in certis casibus imponi, p. 50. c. 1. p. 103. p. 702. c. 2. p. 710. c. 2.
- Excommunicationes ad detegenda occulta, non nisi à Sede inveniuntur, p. 245. c. 2. p. 313. c. 2.
- Excommunicatio contra impediētes Ordinem in Zamorensi, Cauriensi, Salmanticensi, & Civitatenſi Diocesis bona habere, p. 47. & 48.
- Excommunicatio, suspensio, aut interdictum in Cistercienses à Legatis Apostolicis non potest promulgari, p. 703. n. 2. p. 705. c. 1. p. 715. n. 2. p. 719. c. 2.
- Excommunicatio in Magistrum Militiæ Templi ob inobedientiam super restitutione Villæ de Ronda, p. 53. c. 2.
- Excommunicati, post triginta dies in carcerem mittantur, p. 155. n. 10.
- Excommunicantur qui fructus thesaurij in alios usus convertunt, p. 377. c. 1. p. 426. c. 2.
- Excommunicantes personas Ordinis excommunicari juventur, p. 28.
- Executoriales litteræ super provisione Capellaniæ de la Freira, p. 270. & seq. Super retentione summæ moraperinorum, p. 305. & seq. Super divisione decimarum pro fabrica Ecclesiæ del Carbajo, p. 475. & seq. Super decimis de Cadavera, Almorchon, & Rincon, p. 512. & seq. Super facultate Priori concessa utendi Pontificalibus, p. 578. & seq. Super assistentia ad distributionem Excusati, p. 646. & seq.
- Exemptio quorundam vassallorum Tauri, p. 30. c. 2.
- Exemptio D. Didaco de Santillan concessa annullatur, p. 236. n. 3.
- Exemptio accedendi Capitulis Cisterciensibus Fratres de Calatrava, ad Fratres de Alcantara extenditur, p. 601. n. 6.
- Exempti sunt Cistercienses ad comparandum coram Ordinario ratione delicti, vel contractus, aut rei de qua ageretur, p. 712. c. 1.
- Exemptiones, privilegia, & immunitates Cisterciensibus concessa confirmantur, p. 731.
- Exempti sunt Cistercienses à jurisdictione Episcoporum, & immediate Sedi Apostolicæ subjiciuntur, p. 764. & 765.
- Exemptiones Monasteriorum Cisterciensium quibuscumque locis, aut personis extra eundem Ordinem fac-

factæ revocantur , p.769. & seq.
 Extensio privilegiorum Cisterciensium
 circa procuraciones pecuniarias, col-
 lecta, subsidia, & alias exactiones
 ad Militiam de Alcantara, p. 97. &
 98.

F

Fabricis, & ornamentis Ecclesia-
 rum Castellaniarum redditus, &
 alia subsidia applicantur, p. 678.
 c. 2.
 Facendera quodam vectigal, p.22. c.1.
 Liberantur à facendera habitatores
 de Veicela, p.30. n.1. De Villabo-
 na, p.91. c.1. De Valentia, p.107.
 c.1. De la Zarza, p.112. c.1.
 Facultas D. Joanni de Zuñiga Magis-
 tro ad celebrandum Capitulum ge-
 nerale, p.240. n.2. & 3.
 Facultas Militibus, & Fratibus con-
 cessa ad disponendum de dimidio
 bonorum suorum, p.176. & seq.
 Facultas eximendi studentes à servi-
 tio Chori Prioribus conceditur, p.
 693. n.4.
 Facultas uniendi aliqua bona à Mensa
 Magistrali separata, pro construc-
 tione Conventus Ordinis, p. 200.
 n. 2.
 Facultas Bernardino de Montalvan
 concessa ad apprehendendam posses-
 sionem bonorum alienatorum ad
 summam 40j. ducatorum, p. 820.
 n. 2.
 Facultas de eligendo Confessore Cif-
 terciensibus ad Capitulum generale
 accedentibus concessa, p. 735. c. 2.
 Non derogatur per generalem In-
 dulgentiarum revocationem, p.737.
 c.1. n.3.
 Felich Pagi donatio Infanti D. Emma-
 nueli facta, p.62. c.1.
 Felich, & Cantullan Pagi Ordini resti-
 tuuntur, p.146. c.2.
 Fenoiares Turris, p.121. c.1.
 Ferdinandus II. Rex Hispaniarum do-
 mum, & Fratres de Pirario sub pro-
 tectione sua recipit, p.2. n.1. Quas-
 dam hæreditates Estefano Falcone-
 ro donat, p. 4. c. 2. Ordini Calat-
 ravæ la Nava, Castromilanos, Te-
 lleiros, & Vallem de Lobon, p. 5.
 n.1. Gometio de Caceres hæredita-
 tes de Raigada, & de la Granja,

p.6. n. 1. D. Nunioni Magistro Ca-
 latravæ hæreditatem, quæ dicitur
 Vallis, p.9. n.1. Ecclesiæ de Pirario
 Piscariam appellatam Burgus vetus,
 p.10. n.1.
 Ferdinandus III. Sanctus, Rex Castellæ,
 Legionis, Gallæciæ, & Cordubæ,
 p.29. n.1. Donationem de Alcantara
 à Patre suo Ordini Calatravæ fac-
 tam cum uxore sua Beatrice confir-
 mat, p.41. n.4.
 Ferdinandus IV. Rex Castellæ, Legio-
 nis, Gallæciæ, &c. p.122. n. 1.
 Sub tutoribus, p.123. n.4.
 Ferdinandus V. Rex Catholicus Cas-
 tellæ, & Dominus de Vizcaia, & de
 Molina, pactum super administra-
 tione Magistratus cum D. Joanne
 de Zuñiga facit, p.266. c.1. Confir-
 matur, p.292. n. 17. Administrator
 conjunctim cum Elisabeth Regina,
 p. 281. n. 3. p. 286. n. 6. & seq. p.
 290. n.14. p.610. n. 4. & 5. p. 769.
 c.1. Recuperavit Regnum Granatæ
 octingentos per annos à Mauris oc-
 cupatum, p.634. c.1.
 Fernandus Didaci Magister Militiæ
 Templi, p.23. c.2.
 Ferdinandus Rex Portugalliæ omnia
 bona in Regno suo existentia confir-
 mat, p.175. c.2.
 Ferdinandus Infans confirmat privile-
 gium Patris sui D. Ildefonsi super
 libero transitu pecorum Ordinis, p.
 113. c.1.
 Fernan Paez VIII. Magistrum Ordinis,
 p.115. c.2. n.4.
 Fernan Perez IX. Magister Ordinis, p.
 122. n.2.
 Ferdinandus de Vega Commendator
 major S. Jacobi conventionem facit
 super bona à D. Nicolao de Ovan-
 do relicta, p.335. & seq. Cautio-
 nem circa hoc dare licet, p. 343.
 n.1. & 2. Obligatur ad emptionem
 quorundam bonorum Conventui, p.
 345. n. 5. Confirmatur Concordia,
 p.346. & 371.
 Ferdinandus de Sandoval Procurator
 generalis Ordinis Calatravæ, p.646.
 c. 2.
 Ferdinandus VI. Rex, & Ordinis VIII.
 Administrator, potest concordare
 extrajudicialiter lites, & controver-
 sias inter Prælatos Ecclesiasticos, &
 Ordines Militares, p.694. c.1.

Fer-

- Ferrariam cum suis pertinentiis ad Ordinem expectat , p. 8. c. 1. p. 16. n. 3. p. 25. c. 1. p. 43. c. 2.
- Ferrant Arias Præceptor de Peña-Fiel , p. 160. n. 2.
- Festivis diebus (aliquibus exceptis) possunt Personæ territorij de Alcantara , audito Sacro , laborare , p. 602. & 603. p. 697. & 98.
- Fidejubere , aut pecunias mutuò accipere Fratribus prohibetur , nisi consensu Magistri , vel majoris partis Capituli , p. 44. n. 8.
- Fideles conjugati , si professionem in Militiam emittere voluerint , possunt recipi , & admitti , in eaque continuo permanere , p. 623. n. 4. & seq.
- Filius Militis , & Præceptoris ex legitimo Matrimonio genitus in bonis Parentum succedere valet , ibidem.
- Filosophiæ , & Theologiæ studia in Conventu Ordinis ponantur , p. 692. & 693.
- Firmitatis Monasterium præcipuum Ordinis est , p. 787. c. 1.
- Fodinas in Pago novo Rex retinet , p. 132. c. 1.
- Forum de Coria populatoribus de Salvaleon conceditur , p. 35. n. 2.
- Forum , sive Leges habitatoribus de Salvaleon concessæ , p. 68. n. 1. De Villabona , p. 91. c. 1. De Valentia , p. 107. c. 1. De la Zarza , p. 112. c. 1. & 169. c. 2. Ejus terminorum divisio , p. 170. & seq. A foro liberatur Infantaticus de Tauro , p. 4. c. 2.
- Forum , sive Leges hominibus de Santa Christina concessæ , p. 204. n. 2.
- Fortezolo Castrum , p. 43. c. 1.
- Fœmina , sive Vir Regna Castellæ , & Legionis possideat , Militias administrat , p. 803. c. 1.
- Forum , sive Judicium sæculare in omnibus declinare debent Ordinis Fratres , p. 683.
- Franciscus de Bobadilla Episcopus Cauriensis , p. 429. c. 2.
- Franciscus Davila Commissarius , & Collector generalis S. Cruciatæ , p. 646. & seq.
- Franciscus de Gamboa Cauriensis Episcopus , p. 569. n. 3.
- Fratres uti possunt testimoniis Confratrum in causis civilibus , & criminalibus , p. 44. n. 9.
- Fratres , vel Milites ad professionem non assumantur , nisi de antiquo Christianorum genere sint procreati , p. 241.
- Fratres Ordinis in communi , & sine proprietate vivere debent , p. 506. c. 2.
- Fratres Ordinum jus civile audire possunt , p. 640. n. 3. & 4. Disponereque de bonis mobilibus , immobilibus , & femoventibus , p. 641. n. 5.
- Fratres in suis Conventibus studentes ad Cathedras contendere possunt , p. 692.
- Fratres Cistercienses à suis Abbatibus ab excommunicatione absolvere possunt , p. 701. c. 1. Divinaque Officia tempore interdicti apertis januis celebrare , p. 717. c. 1. Assumpti in Capellanos Papæ , sub Prælatorum suorum obedientia manent , p. 721. c. 2.
- Fratribus , & Militibus certa portio ex Mensa Magistrali ad eorum sustentationem assignatur , p. 238. & seq. p. 251. & seq.
- Fratribus Ordinis exemptio accedendi ad Capitula generalia Cisterciensia conceditur , p. 601. n. 6. & seq.
- Fresno Oppidum , ejus compositio fit per aquarum , & pascuorum usu , p. 208. & seq.
- Fructus decimales , & primitiales pro defensione ab infidelibus , & eorum offensione dismembranda conceduntur , p. 621. n. 3. p. 629. c. 1. p. 636. n. 4.
- Fructus , & redditus ad Mensas trium Militiarum pertinentes , ad decemium , possunt in creditorum satisfactionem converti , p. 807. n. 3. Confirmatur , p. 810. n. 2. & 3.
- Fructus unius Præceptoris ex unoquoque Ordine Militari à Rege Ferdinando VI. eligendæ , Thesauro respectivè applicantur , p. 699.
- Fuente de Cantos Ecclesia in Ordine S. Jacobi reintegratur in redditibus , & decimis alienatis , p. 687. & seq.
- Fundatio Conventus Monalium S. Spiritus de Alcantara , p. 410. & seq. Vide *Monasterium*.

Fundatores Ordinum Militarium dicuntur Reges, p. 676. n. 4.

G

GAlisteum Oppidum, p. 20. n. 1.

Garcia Sanchez IV. Magister Ordinis, p. 21. c. 2. n. 1. p. 22. c. 2. p. 23. n. 1. p. 24. n. 1. p. 25. n. 1. p. 26. n. 1.

Garcia de Barrantes, vel ut alij affirmant, Fernandez de Ambia VII. Ordinis Magister, p. 88. n. 1.

Garci Lopez Magister Militiæ de Calatrava, p. 606. c. 2.

Garlitos, Capiella, & de Almorchon venundatio, p. 142. & 43.

Gata Fluvius, p. 26. c. 2.

Gata Oppidum, ejus compositio super aquarum, & pascuorum usu, p. 208. & seq.

Gavelas, aut similia tributa Fratres solvere non tenentur, p. 258. n. 3.

Generale Capitulum Ordinum Calatravæ, & Alcantaræ diffinitiones, ordinationes, ac statuta, reformare emendare, limitare, ac de novo edere, & ordinare potest, p. 400. n. 2. & seq. p. 624. n. 6.

Generalis Capituli de Illon diffinitiones, & constitutiones confirmantur, p. 188. n. 2. & seq.

Generali Capitulo Cisterciensi non tenentur Fratres interesse, p. 601. n. 6. Vide *Capitulum*.

Goleta Castrum, p. 637. n. 6.

Gometius Fernandez, seu Barrientos, primus Ordinis Magister seu Fundator, p. 3. n. 1. p. 6. & 7.

Gometio de Caceres XXXV. Magistro Ordinis Altare portatile habere conceditur, p. 219. n. 1. Confirmatio ejus Magistratus, p. 220.

Gometius de Ayala Claviger Ordinis, p. 237. c. 2.

Gonzalvus Joannes Magister Calatravæ, p. 21. c. 2. n. 1. p. 24. n. 1.

Gonzalvus Menendez Commendator de Tauro, p. 160. n. 2.

Grangia de Pirario D. Gometio primo fundatori Ordinis donatur, p. 7. c. 1.

Grangia in Aldea de Pontefico cum vineis, agris, & pascuis ad Ordinem expectat, p. 8. c. 1. p. 17. c. 1. p. 25. c. 1. p. 43. c. 2.

Granatæ Regni defensionis 409. ducentorum à Mensis Magistratibus, & Præceptoris Ordinum Militarium dismembrantur, p. 615. n. 4. p. 620. n. 2. p. 633. n. 2. p. 812. n. 3.

Granatæ Regnum octingentos per annos ab infidelibus fuit occupatum, p. 634. c. 1. p. 811. c. 2.

Gratiis, privilegiis, concessionibus, & immunitatibus Cisterciensibus concessis, Militia de Alcantara gaudet, p. 785. n. 4. & 5. Similiter Militiæ S. Jacobi concessis, p. 624. n. 8.

Gregorius Cardinalis S. Angeli, Sedis Apostolicæ Legatus, p. 12. c. 1.

Gregorius Papa VIII. p. 6.

Gregorius Papa IX. p. 28. Confirmat Ecclesias, Castra, Villas, & Possessiones Ordinis, quæ narrantur, p. 42. n. 3. Regibus Castellæ Militiam S. Juliani de Pirario commendat, p. 45. c. 2. n. 2. Declarat prædictam Militiam Summo Pontifici immediate subjacere, p. 46. n. 2.

Gregorius Papa X. p. 110. XI. p. 151.

Gregorius Papa XII. p. 151. XIII. p. 507. XIV. ibidem. XV. p. 532.

Guadiana Flumen, p. 39. c. 2.

Guadalemar Flumen, p. 149. n. 2.

Guadaira Flumen, p. 58. c. 1.

Gubernatio de Alcantara in quatuor Partitis dividitur, in quibus Judices omnes causas civiles, & criminales cognoscant, p. 508. & seq.

Gubernationem, administrationem, & præsentiam in Ordine Cisterciensi nullus, qui de dicto Ordine non existat, potest obtinere, p. 754. n. 6. p. 757. n. 12. p. 758. n. 13.

Guillermo Episcopo Sabinensi conceditur, ut compellat ad solutionem eos, qui Procuraciones suæ Legationis solvere renuerint, p. 162. & seq.

Gundisalvus Perez X. Ordinis Magister, p. 123. n. 4. p. 607. c. 1.

Guterius de Sotomayor XXXIV. Magister Ordinis, & ejus confirmatio, p. 211. c. 2.

H

HAbitatoribus de Moron omnes donationes, & privilegia confirmantur, p. 112. c. 2.

Habitus Militiarum de Calatrava, & Al-

Alcantara conferatur ea forma, quæ juxta statuta Militiæ S. Jacobi quoad exclusionem officiorum, conferri disponitur, p. 671. n. 3. & seq.

Habitus antiquus Ordinis in Crucem viridem commutatur, p. 187. c. 1.

Habitus, & professionem Ordinis, elapso trienio, D. Didaco de Santillan suscipere tenetur, p. 226. n. 4.

Habitu regulari Fratres uti valeant, quamvis pensiones, aut fructus Ecclesiasticos sæculares percipiant, p. 645. n. 2.

Handaca Abenazmon Vallis, p. 33. c. 1.

Harahal decimæ ad Ordinem pertinent, juxta sententiam contra Archiepiscopum Hispalensem, p. 191. & seq. p. 194. c. 2. & seq.

Henricus II. Rex confirmat donationem trium millium morapetitorum in Martiniega Civitatis Roderici, p. 173. c. 2.

Henricus Rex administrationem Magistratus obtinuit post obitum Gutterij de Sotomayor, p. 220. n. 2.

Henrico Archiepiscopo Nacienceno Nuntio Hispaniarum committitur facultas dispensandi laborem in variis festivis diebus, p. 602. & 603. De facto dispensavit, p. 697. & 98.

Herbæ ad Mensam Magistralem pertinentes justo vendantur pretio, ac statuta in contrarium irritantur, p. 248. n. 2. & 3.

Hieronymus de Ghnutis Episcopus Aufculanus Judex ad erectionem Monasterij Monialium Sancti Spiritus de Alcantara, p. 378. n. 1. & seq.

Hispania ferè universa à Saracenis possessa fuit, p. 615. n. 3.

Homo, vel mulier de Sancta Christina potest pro anima sua aliquam hæreditatem Ordini de Calatrava donare, non verò aliis, p. 205. c. 1.

Honorius Papa III. p. 20. Omnia privilegia, exemptiones, & immunitates Fratribus concessa confirmat, p. 24. c. 2.

Honorius Papa IV. p. 110.

Horæ canonicæ Fratribus, Præceptoribus, & Militibus recitandæ commutantur, p. 268. & 69.

Horas canonicas recitandi forma datur, & antiqua derogatur, p. 396. c. 1. & seq.

Horas canonicas integras Cistercienses persolvant, p. 740.

Hospitali de Pereiro eleemosynam largientibus viginti dies indulgentiarum conceduntur, p. 110.

Hiberna oriundi natione, qua forma ad Habitum admittendi, & eorum inquirendæ qualitates, p. 670. & 71.

I & J

Jacobus de Puga Cardinalis præcipit, ut nonnulli Clerici absolvantur à censuris, quas incurrerant, ob creationem cujusdam prætensi Abbatibus, p. 362. & seq.

Jantar, justitiam, & monetam Rex retinet in Oppido de Eljas, p. 130. c. 1.

Jantares ex locis de Bacendeira, & Caullæ Regibus non debentur, p. 145. c. 2. & seq.

Idonea sustentatio pro Rectoribus Ecclesiarum, p. 626. n. 3.

Ielves hæreditas permutatur pro Pago de Alcantariella, p. 104. n. 1.

Illon ejus Capituli generalis constitutiones confirmantur, p. 188. & seq.

Immediata subjectio Cisterciensium Sedi Apostolicæ, p. 750. c. 2. p. 752. c. 2. p. 765. c. 2. p. 784. c. 1.

Immediata subjectio Ordinis, p. 45. & 46. c. 2.

Immediata subjectio Monasterij erigendi in Villanova de la Serena, p. 283. n. 7. p. 292. n. 18.

Immobilia bona à Militibus tempore sui obitus relicta ad Magistralem Mensam pertinent, p. 346. n. 3. p. 371. n. 3.

Immobilia bona Militiarum dismembrantur usque ad 409. ducatorum summam Regni Granatæ defensionem, p. 615. p. 620. p. 627. p. 633. p. 811. p. 817.

Immunitatibus, exemptionibus, & privilegiis Militiæ S. Jacobi concessis, Fratres Ordinis gaudent, p. 624. n. 8. Similiter Cisterciensibus concessis, p. 785. n. 4.

Inchabuyo Oppidum, p. 86. c. 1.

Incarcerare, & capere debent Judices sæculares requisiti à Conservatore Ordinis, p. 279. c. 2. p. 386. n. 19. p. 484. c. 1. p. 523. c. 2.

Incensum diebus festivis ad oblationem

PPPPP

nem

- nem Calicis, & Offertorium ministratur, , p.189. n.7.
- Incolæ** S. Mariæ Magdalenæ, & S. Marci decimas, & tertias Ordini solve-
re tenentur, p.21. c.2.
- Incolæ** de Salvaleon forum Ordini debent persolvere, p.68. De la Zarza, p. 112. c.1. p. 169. c. 2. De Sancta Christina, p.204. & seq.
- Incorporatio** Capellanæ de Casillas ad Conventum Ordinis, p. 429. c. 2. Confirmatur, p. 450. c. 2. Revocatur provisio in D. Joanne Henriquez, p.472. 73 & 74.
- Incurranus** permutatur pro hæreditate de Raigada, p. 18. c.2. p. 79. c. 2. p.201. c.2.
- Induciæ** pro decem annis inter Carolum V. & Regem Galliæ ad debellandum Turcam ex Italiæ Regno, p. 445. c.1.
- Indulgentia plenaria** Militibus in prælio contra Saracenos decedentibus, p.49. c.2.
- Indulgentiarum** viginti dies conceduntur eleemosynam Hospitali de Peireiro tributibus, p.110.
- Indulgentiæ concessæ** visitantibus Ecclesias de Alcantara, & de Villanova in quibusdam anni diebus, p. 395. n.4. p.785. n.5.
- Indulgentiarum concessio** facta Regularibus cum antiquarum revocatione, p.665. & seq.
- Indulgentiarum participatio** cum aliis Ordinibus, Clericis Militaribus conceditur, p.669. c.1. Militibus, ibid. c. 2.
- Indulgentiæ plenariæ concessæ** visitantibus Ecclesias Urbis in anno Jubilæi, Cisterciensibus in mortis articulo conceduntur, p.733. n.2.
- Indulgentiis** Ordini Cisterciensi concessis Moniales gaudent, p.716. c.2.
- Indulgentia plenaria** non suffragatur ei, qui ex confidentia deliquit, p. 734. c.1.
- Indulgentiæ concessæ** visitantibus Ecclesias Urbis, conceduntur unum, duo, aut tria Altaria visitantibus, p.782. n.2.
- Indulgentiis**, gratiis, & privilegiis in genere Cisterciensibus concessis, Militia de Alcantara gaudet, p. 785. n.4. & 5. Similiter concessis Militiæ S. Jacobi, p.624. n.8.
- Indulgentiæ** contra statuta Ordinis impetratæ, irritæ & inanes declarantur, p.717. c.2.
- Infantaticus** de Tauro Estefano Falconero donatur, p.4. c.2.
- Informatio** qualitatatum Militum ad habitum de natione Hiberna admittendorum, Matriti fieri possit, p. 679. c.2.
- Inhabilitatis** seu infamiæ nota ob impetrationem dispensationis voti perpetuæ castitatis aboletur, p. 624. n.7.
- Innocentius** Papa III. p.14. Omnia privilegia à Lucio III. concessa confirmat, p.16.
- Innocentius** Papa IV. p.53. V. p. 110. VI. p.151. VII. ibid.
- Innocentius** Papa VIII. p. 242. IX. p. 507. X. p.532. XI. XII. & XIII. ibid.
- Instantiarum** ordo in causis Militum, & forma per appellationes ad Curiam, p. 631. n.4. p. 633. n. 4. Per appellationes ad Regem, p. 652. p. 667. n.2. & seq. p.683.
- Interdicti** generalis tempore licet Fratribus, exclusis excommunicatis & interdictis, divina Officia celebrare, p.44. n.13.
- Interdictum**, suspensio, aut excommunicatio in Cisterciensibus à Legatis Apostolicis non potest promulgari, p.703. n.2. p.705. n. 2. p.715. n.2.
- Interdicti** tempore possunt Cistercienses apertis januis Officia divina celebrare, p.717. c.1.
- Interdicti**, suspensionis, aut excommunicationis sententias nullus in Cisterciensibus potest promulgare, p.720. c. 1.
- Interdictum** in domum Ordinis nequit imponi, p. 8. c. 1. p.16. c. 2. p. 25. c.1. p. 44. n.12. p. 46. n.2. p. 283. n.7. p.709. c.2. p. 715. c. 2. p.720. c. 1.
- Inventarium** de bonis Monasterij commendati duplex fiat, p.741. n.4.
- Inventarium** omnium bonorum ad suum usum Cisterciensibus in scriptis dare tenentur, p.741. n.5.
- Invocatio** Ordinis primò de Pirario, p.2. & 3. c. 1. p.7. c. 1. & 2. p. 10. c.2. p.12. c. 1. p. 16. c. 2. p. 18. 21. & 22. c. 2. p. 23. c. 2. p. 24. c.2. p. 27. & 28. c.1. p.37. c.2. p. 39. c.1. p. 42. c. 2.

- Joannes Papa XX. p. 110. XXI. vulgò XXII. p. 151.
- Joannes Papa XXII. vulgò XXIII. p. 151.
- Joannes I. Rex Castellæ & Legionis omnia privilegia Ordinis confirmat, p. 174. c. 2.
- Joannes II. Rex Castellæ & Legionis divisionem terminorum de Navasfrías confirmat, p. 182. Et Abbatiale Regni Legionis, p. 184. Jurisdictionem in Rollan, p. 197. n. 3. Reajengum de Sancta Christina, Incurranos, & Arbogelo, p. 201. c. 2. p. 204. c. 1.
- Joanna Regina Castellæ & Legionis 50y. morapetina census in vectigalibus de Alcantara Ordini confirmat, p. 322. 30y. in Civitate Cauriensi, p. 352. & seq.
- Joanna filia Regis Portugalliæ subscribit schedam ad possessionem bonorum alienatorum apprehendendam, usque ad summam 40y. ducatorum, p. 819. c. 2.
- Joannes de Sotomayor XXXIII. Magister Ordinis, p. 197. n. 3. Ejus destitutio à Magistratu, p. 211. n. 2.
- Joannes Fernandez Commendator de Villanova de Lares, p. 149. c. 2.
- Joannes Gonzales Præceptor de Lares, p. 160. n. 2.
- Joannes Cardinalis tituli S. Laurentij, p. 98. n. 3. p. 99. n. 2. p. 100. c. 2. p. 103. c. 2.
- Joannes Archiepiscopus Toletanus Judex conservator super electione Magistratus Guterrij de Sotomayor, p. 210.
- Joannes Gonzales Commendator de Capiella, p. 149. c. 2.
- Joanni Portocarrero Barcarrota vendatur, p. 445. c. 2.
- Joannes Tabera Archiepiscopus Compostellanus ad Capellaniam de Casillas præsentatur, p. 388. n. 2. Postea Cardinalis, p. 431. n. 3.
- Joannes de Zuñiga XXXVII. Magister Ordinis, p. 227. c. 2. Sub curatore Patre suo Alvaro, p. 228. c. 1. Facultas Capitulum generale celebrandi conceditur, p. 240. n. 2. Percipiendi tot fructus ex vacaturis Præceptorii, quot posse percipere ex Villanova, Barcarrota, Salvatierra, & Azagala, p. 258. n. 2. & seq. Reducendi ad Mensam bona alienata, p. 261. c. 2.
- Joannes de Zuñiga Magistratum in favorem Regum Catholicorum resignat, p. 281. & seq. p. 287. n. 8. p. 290. n. 14. Erigitur ad ejus vitam dumtaxat novum Monasterium, cui unitur tota Serena cum omni jurisdictione, p. 282. n. 4. p. 287. n. 9. p. 290. n. 15. Aggregantur Præceptorie de Castilnovo, & Zalamea, p. 283. n. 6. p. 288. c. 2. p. 291. n. 16. Decedente Joanne, annexio dissoluta sit, p. 285. n. 11. p. 289. n. 11. Potest erigere duas vel plures Præceptorias, p. 289. n. 10. Juramentum solitum præstare debet, p. 285. n. 12.
- Joannes de Zuñiga eligitur in Archiepiscopum Hispalensem, p. 306. n. 3. & seq.
- Joannes Roco Archipresbyter de Alcantara, p. 556. c. 2.
- Joanni Cardinali S. Joannis Ante Port. Latin. facultas visitandi Ecclesias Militares conceditur, p. 625. n. 2. Revocatur hæc facultas, p. 626. n. 4. & 5.
- S. Joannis de Mascoras terminorum assignatio, p. 23. & 27. Ejus Castrum, p. 43. c. 1.
- S. Joannis de Tauro Præceptorie cum ejus Oppido ad Ordinem restituitur, p. 127. n. 8.
- Joannes Pogius Bononieri Nuntius Apostolicus, p. 412. n. 4.
- Joannes Arias Præceptor de Ceclavin, p. 160. n. 2.
- Jubilæum, & Indulgentiæ plenariæ concessæ visitantibus Ecclesias Urbis in anno Jubilæi, omnibus Cisterciensibus in mortis articulo conceduntur, p. 733. n. 2.
- Judices Militum trium Militiarum tam in civilibus, quam in criminalibus professos esse oportet, p. 631. n. 4. p. 333. n. 4.
- Judices in partibus singulares, seu cum clausula: *eorum cuilibet*, vulgariter in Hispania *de Manga*, p. 631. c. 2. p. 632. c. 2.
- Judices duo de Consilio Ordinum, & duo de Consilio Regio debent cognoscere in causis criminalibus, & mixtis Militum in secunda instantia, p. 653. c. 1. p. 668. n. 4. p. 683.
- Judicium Apostolicorum congregatio,

- vulgò *Junta Apostolica*, ad componendas, & concordandas lites inter Episcopos, & Ordines Militares, p. 643. Ibi alios Prælatos, p. 653. p. 680. Ibi alios Prælatos, p. 684. p. 694.
- Judices ad compellendum eos, qui non permittunt Domum de Pirario bona in territorio Zamorensi habere, nominantur, p. 47. c. 1. n. 2. In Civitatibus Cauriensi, Salmantina, & Civitatenfi, p. 47. c. 2. n. 2. p. 48. n. 2. p. 48. c. 2. n. 2.
- Judices seculares causas criminales, & mixtas Militum trium Militiarum cognoscendi sunt incapaces, p. 683. n. 1.
- Judex super lite inter D. Joannem de Zuñiga, & Didacum de Santillan, Episcopus Placentinus nominatur, p. 256. c. 2.
- Judices quatuor in Gubernationem de Alcantara assignantur, p. 508. n. 2. & seq. Cognoscere debent de omnibus causis in prima instantia, p. 509. c. 1. De appellationibus à Judice pedaneo, ibid.
- Judices conservatores Cisterciensium nullam super eos jurisdictionem habent, nec cognoscere de appellationibus possunt, p. 752. n. 2. & 3.
- Judiega quodam vectigal, p. 323. n. 3.
- Judicia ad secularia Cistercienses non provocentur, p. 702. c. 1. Neque ad alia quæ de dicto Ordine non sint, p. 730. n. 4.
- Jugera quindecim in Badalocio Ordini donantur, p. 89. c. 1.
- Julius Papa II. p. 304. III. p. 425.
- Jupiarantia Oppidum, p. 86. c. 1.
- Juramenti dispensatio quoad alienationes, p. 616. n. 5. p. 635. n. 3. p. 637. n. 6. p. 813. n. 4.
- Juramentum fidelitatis à Joanne de Zuñiga præstari jubetur, p. 285. n. 12. p. 291. c. 1.
- Juramentum de non alienandis bonis Mensarum, & Præceptoriarum Carolo V. à Clemente VII. relaxatur, p. 635. n. 3.
- Juramentum de non alienandis bonis Monasterij Commendatarius Cisterciensis fiat, p. 741. n. 4.
- Jura Patronatus laicorum in Ordine, p. 621. n. 3. p. 636. n. 4.
- Jurisdicção civilis, & criminalis in Rollam ad Ordinem expectat, p. 197. n. 3. p. 536. c. 2.
- Jurisdicção spiritualis, & temporalis in Ecclesiis de Cadahalso, Gata, Salvaleon, Alcantara, & Ceclavin ad Ordinem pertinet, p. 91. c. 2. n. 2.
- Jurisdicção locorum alienatorum ad Regem, seu personas in quas loca transferri contigerit, pertineat, p. 617. c. 1. p. 620. c. 2. p. 628. n. 3. p. 635. c. 2. p. 638. c. 1. p. 813. c. 2.
- Jurisdicção omnimoda in Partitis de Alcantara, Valentia, Brozas, & Gata in suis Archipresbyteris residet in prima instantia, p. 527. n. 4. In secunda in Episcopo Cauriensi, dummodo non sit persona Ordinis, ibid. n. 5. Aliis in locis in Ordine, p. 542. n. 10. & 11. In Oppidis ex Taxo ad Cauriam in Episcopis, p. 543. n. 14. In Priore de Alcantara circa omnes personas Ordinis, p. 563. n. 2.
- Jurisdicção in Archipresbyteratibus de Alcantara, & Valentia ad Priorem expectat, p. 557. n. 2. & 3.
- Jurisdicção trium Militiarum (absente Rege) Reginae D. Elisabeth conceditur, p. 817. n. 4.
- Jurisdictioni, & superioritati Episcoporum non tenentur Cistercienses, p. 764. & 65. p. 784. c. 2.
- Jurisdictioni Prælatorum Cisterciensium plenè subsunt assumpti in Capellanos, seu familiares Papæ, aut Cardinalium, p. 721. n. 3.
- Jurisdicção Militiarum sumptibus earum thesauris defensanda, p. 375. n. 3. p. 425. n. 3. & seq. p. 676. n. 5.
- Jurisdictionalia bona alienata à Philippo II. & Coronæ Regiæ incorporata, tenetur Philippus III. restituere Ordinibus, Ecclesiis, & Capitulis ad quæ pertinebant, p. 661. n. 4. Similiter bona permutata, p. 662.
- Jurium Ordinis defensio ex ejus thesauro, p. 375. n. 3. p. 425. & seq. p. 676. n. 5.
- Jus civile absque alicujus irregularitatis pœna, Fratres possunt audire, p. 640. n. 4.
- Jus nominandi Fratrem idoneum pro servitio Ecclesiæ S. Mariæ de Sea

ad Magistrum pertinet, p. 142. c. 1.
Justitiam, Monetam, & Jantar, Rex
in Oppido de Eljas retinet, p. 130.
c. 1. Et in Pago novo Fodinas, p.
132. c. 1. p. 155. n. 13. & seq. p.
170. n. 3. & 171. n. 6.

Isamuel, & Asebuena ejus uxor Pagos
de Felich, & Cantullan posside-
bant, p. 146. c. 2.

L

L Aguna de Negriellos Oppidum,
p. 86 c. 1.

Laicorum Patronatus nonnulli de con-
sensu Præceptorum dismembrantur,
p. 621. n. 3. p. 636 n. 4.

Lares Oppidum dismembratur à Men-
sa Magistrali ad tempus, p. 288. c.
1. p. 310. c. 1.

Laurentij Alfon Magistri Ordinis de
Avis in Regno Portugallia litteræ
super Ecclesia S. Mariæ de Sea, p.
140. n. 3. & 4.

Legati Apostolicæ Sedis sine speciali
mandato in Cistercienses excommu-
nicationis, suspensionis, aut inter-
dicti sententias non possunt promul-
gare, p. 703. n. 2. p. 705. c. 1.
n. 2. p. 715. n. 2.

Legatus in Hispania Gregorius Cardi-
nalis S. Angeli, tempore Cœlestini
III. p. 12. c. 1.

Legata quisque Ordini Relinquere
potest, p. 83. c. 1.

Legati, & Nuntij Sedis Apostolicæ
Procuraciones pecuniarias ab Ordine
non exigant, p. 97 n. 2.

Legatus in Hispania Guillelmus Epif-
copus Sabinensis Procuraciones suæ
Legationis censuris exigit, p. 162.
c. 2. & seq.

Legatus in Hispania Baptista de Padua,
tempore Eugenij IV. p. 217. c. 1.

Legatus in Hispania Joannes Pogius
Bononieri, tempore Pauli III. p.
412. n. 4.

Legatus in Hispania Camilus Caeta-
nus, tempore Clementis VIII. p.
545. n. 4.

Legatus in Belgarum Provinciis Octa-
vius Episcopus Tricaricensis, tempo-
re Clementis VIII. p. 562. n. 1.

Legatus in Hispania Carolus Bonelli,
tempore Alexandri VII. p. 568. c. 2.

Legatus in Hispania Henricus Episco-
pus Naciancenus, tempore Benedic-
ti XIV. p. 697. c. 2.

Leges, & civilia jura publicè audire,
& interpretari Clerici Ordinis pos-
sunt, p. 640. n. 4.

Leges sive forum habitatoribus de Sal-
valeon concessæ, p. 68. n. 1. De Vi-
llabona, p. 91. c. 1. De Valentia,
p. 107. c. 1. De la Zarza, p. 112.
c. 1. & 169. c. 2.

Leges sive forum hominibus de Santa
Christina concessæ, p. 204. n. 2.

Leges sive ordinationes inter Ordinem,
& Civitatem Cauriensem su-
per aquarum, & pascuorum usu, p.
208. c. 1.

Legionensis Episcopus quamdam sum-
mam pecuniæ ab Ordine vult exi-
gere, super quod lis vertitur, p. 96.
c. 1. n. 2.

Legionis Abbatiale, vulgò Abaden-
gos, Ordini conceditur, p. 63. c. 2.
p. 184. n. 2.

Leo Papa X. p. 335. XI. p. 532.

Leonora Ducissa Placentiæ, p. 260.
c. 1.

Libertas Ordinis, seu exemptio inter
maiores numeratur, p. 28. n. 2. & 3.

Libertate Ecclesiastica gaudent Magis-
ter, Præceptores, & Fratres Ordinis,
p. 258. n. 3.

Licentia ad Matrimonium. Vide *Ma-
trimonium*.

Licentiæ, & facultates testandi Priori-
bus, Præceptoribus, & aliis Militi-
bus conceduntur, p. 641. n. 5. & 6.

Licentia Magistri requiritur ad disce-
dendum ex Domo quo professio
fuit facta, nisi artioris Religionis in-
tuitu, p. 8. c. 2. p. 17. c. 1. p. 44.
n. 6.

Licenciati, vel Doctores quatuor ad-
minus in Consilio Ordinum, p. 631.
n. 2. p. 632. c. 2.

Lis inter Episcopum Cauriensem, &
Magistrum Ordinis super Præcepto-
ria S. Joannis de Tauro, rebusque
aliis decernitur, p. 124. n. 1.

Lis cum Episcopo Legionensi super
quadam pecuniæ summa committi-
tur, p. 96. c. 1.

Lis inter Magistrum, & Præceptorem
Majorem super Officiorum provi-
sione committitur, p. 256. c. 2.

Lis cum Episcopis Placentino, & Cau-
rien-

- riensi super visitatione Ecclesiarum, & Personarum Ordinis Priori de Guadalupe committitur, p. 214. c. 2.
- Lites**, & controversiæ inter Episcopos, & Ordines Militares Regibus componendæ committuntur, p. 643. Ibi alios Prælatos, p. 653. p. 680. p. 684. p. 694. Etiam extrajudicialiter petitur, p. 687. n. 5. p. 696. n. 5.
- Lites**, & controversiæ inter Episcopos, & Ordines, si infra bienium non finiantur, cessat facultas eas componendi, p. 655. n. 7. p. 541. n. 6.
- Lites**, & controversiæ inter Ordines, & Episcopos, ac etiam non Episcopos, Regi componendæ committuntur, p. 539. c. 2. & seq.
- Lites**, & controversiæ inter Cistercienses Judicibus Ordinis sine strepitu, & figura Judicij decidendæ committuntur, p. 748. n. 3.
- Litis compositio** cum Consilio Cauriensi super Villas de Milana, & Moralegia, p. 26. n. 1. p. 76. n. 4.
- Litis compositio** cum Episcopo Egitanensi super decimis, quadam pecuniæ summa, rebusque aliis, p. 111. c. 1. Super de Vallelas, & aliis Ecclesiis, ibid. c. 2.
- Litteræ Apostolicæ** contra statuta Cisterciensia impetratæ, irritæ declarantur, p. 717. c. 2.
- Litteræ Apostolicæ**, quibus cavebatur, quod ante earum executionem Prælati exhiberentur, revocantur, p. 725. c. 2.
- Litteræ executoriales** super provisione Capellanæ de la Freyra, p. 270. Super certa pecuniæ summa simul cum Archiepiscopatu Hispalensi, p. 305. Super divisione decimarum pro fabrica Ecclesiæ S. Salvatoris del Carbajo, p. 475. Super decimis de Santo Jacobo, & pratorum de Cadavera, Almorchon, & Rincon, p. 512. Super facultate Priori concessa celebrandi vestibus Pontificalibus, p. 568. Super assensu ad distributionem excusati, p. 646.
- Litteræ Apostolicæ** super dispensationibus Matrimonialibus, Prioribus de Alcantara, & Magacela committendæ, p. 560. c. 2.
- Litteræ authenticæ** super variis Reliquiis, p. 562. c. 1.
- Litteras** quoad jus civile audire publicè, & interpretari, p. 640. n. 4.
- Locatio bonorum** Ordinis per novennium fieri potest, p. 437. c. 2. p. 440. & seq.
- Locus de Pirario** à Sede Apostolica Ordini confirmatur, p. 3. n. 2. p. 7. c. 2. p. 16. c. 2. p. 24. c. 2. p. 42. c. 2.
- Lucius Papa III.** p. 6. Veri Religiosi Milites de Alcantara ab ipso declarantur, p. 7.
- Lucidus Cardinalis** Judex in causa decimarum de Moron, Coth, & Harahal, p. 191. c. 2. n. 1. & seq.
- Ludovicus de Zuñiga & Avila** Præceptor major, p. 462. n. 5.
- Ludovicus de Villafayas** Commendator de Santibañez, p. 550. n. 15. p. 553. n. 26.
- Ludovicus de Prato**, Consiliarius, & Orator ad Sedem Apostolicam, p. 615. n. 3. p. 811. c. 1.

M

- Magacela** nullius Diocesis, p. 560. n. 2.
- Magacelæ Castrum**, & Villa Ordini donatur, p. 39. n. 1. & 2. Ejus confirmatio, p. 84. n. 4.
- Magacelæ Castrum** Ordini conceditur, p. 43. c. 1. Compositio ejus termini, p. 801. c. 2.
- Magacelæ Prior** jurisdictionem exerceat pro Joanne de Zuñiga, non pro Magistro, p. 288. c. 2. p. 293. n. 19.
- Magacelæ, & Alcantaræ Prioribus** Matrimoniales dispensationes committantur, p. 560. n. 2. & seq. Jurisdictionem ordinariam habent, ibid. Vestibus Pontificalibus utuntur, ibid.
- Magdalena Præceptor**, ejus visitatio & jurisdictio ad Ordinem expectat, p. 536. & seq.
- Magister primus** Ordinis, seu fundator, D. Gometius Fernandez, seu Barrientos, p. 3. n. 1. p. 7. c. 1.
- Magister, Præceptores, & Fratres** Ecclesiastica libertate gaudent, p. 258. n. 3.
- Magister jus** habet Fratrem idoneum

- nominandi pro servitio Ecclesiæ S. Mariæ de Sea , p.142. c. 1. Pro Ecclesiæ de Rollan , p.510. n.1.
- Magister omnes causas inter Præceptores , & Milites decidere debet, absque ad Regia Tribunalia recurſu , p. 242. n. 3. Personis idoneis, nondum habitu suscepto, de Præceptoribus providere , ibid.
- Magister , & Præceptores lineis vestibus uti , & carnibus vesci possunt, p.251. n.3.
- Magister Calatravæ non potest alienare bona de Pirario sine consensu Magistri Pirarij , p. 21. c. 1. Visitationem Magistri Calatravæ debet recipere , ibid.
- Magister Templi ob inobedientiam super expoliatione Rondæ excommunicatur , p.52. n.3.
- Magister , & Fratres Calatravæ , & Alcantaræ ad præstationem subsidij vel collectæ sine speciali mandato non tenentur , p.54. c.2. p.98. c.2. Nec de procuratione pecuniaria respondere , p.97. c.2.
- Magister , & Fratres ultra duas diætas à propriis Monasteriis in causam trahi non possunt , p.100. c.2.
- Magister Religiosos vel Clericos sæculares, ad Beneficia præsentare potest , p.196. c.2. p.250. n.3.
- Magister , & Præceptores non tenentur solvere vectigal ex glande , & stivo, p. 300. n. 4. & seq. p. 470. c. 2. & seq.
- Magistratus propter administrationem Regum, nullam læsionem in spiritualibus aut temporalibus sustineant, p.800. c.2.
- Magistratus confirmatio in Guterrium de Sotomayor , ob destitutionem Joannis de Sotomayor , p. 211. n. 2. & seq.
- Magistratus Ordinis D. Joanni de Zuñiga confertur , & electio in Alfonso de Monroy annullatur , p. 227. & seq. Sub Patre suo Administratore, seu Governatore , cui omnes obedire tenentur , ibid. p. 234. & seq.
- Magistratum Militiarum administratio, p.609. p.611. p. 793. p. 795. p. 797. Unio ad Coronam Regiam , p. 801. p.805.
- Magistri trium Militiarum ad defensionem suorum bonorum , jurium , & pertinentiarum concordantur , p. 606. c.2.
- Magistri electio in favorem D. Gome-tij de Caceres post resignationem Henrici Regis Castellæ & Legionis, p.220. & seq.
- Magistri immediatè subesse Romanæ Ecclesiæ noscuntur , p.45. & 46. c.2.
- Magistro facultas conceditur statuta, & ordinationes edendi, reformandi, & corrigendi , p.428 n.9.
- Magistro , & sex Fratribus potus & annona , dum in Curia Regia fuerint , assignatur , p.29. p.65. p.116. c. 2.
- Magistro D. Joanni de Zuñiga conceditur , ut possit frui ex Commendis vacaturis tot redditus, quot ex locis de Salvatierra, Barcarrota , & Azagala fuerat percepturus , p.258. c. 2.
- Magistro , Præceptoribus , & Militibus Calatravæ , & Alcantaræ votum perpetuæ castitatis in conjugalem commutatur , p. 622. Omnibus privilegiis , & immunitatibus Militiæ S. Jacobi concessis, gaudent, p.624. n. 8.
- Magistrum Templi Rex Ferdinandus IV. præhendere jussit , p.148.
- Magnates , & Reges infidelium turpissimum genus Christianorum prædæ sectarunt , p.615. n.3.
- Majores seu principales Præceptoris de Calatrava , & de Alcantara personis idoneis à Philippo II. ejusque successoribus conferantur , p.821.
- Majorga Præceptoris , p.107. c.2. n.1.
- Malladas mons , p.26. n.1.
- Marcellus Papa II. p.425.
- Marcellus de Lebrija Præceptor de la Puebla , p.551. n.17. p.554. n.29.
- Marchio de Revilla , & alij possessores reddituum , & decimarum alienatarum Ecclesiæ de Fuente de Cantos, eas relinquere tenentur , p.687. & seq.
- S. Maria Alva Oppidum , p.86. c.1.
- S. Mariæ de los Freiles Ecclesia, ejusque donatio , p.88. n.1. Conventio, p.94.
- S. Maria de Paramo , p.86. c.1.
- S. Marina Oppidum, p.86. c.1.
- S. Maria de Nugares Abbatia , p. 14. n. 1.

- D. Maria Regina** confirmat privilegium super libero transitu pecudum Ordinis per omnes Regni partes, p. 123. n.1. p.128. n.2. & 3.
- Martiniega**, exactionis species, in die S. Martini ejus solutio, p.68. p. 91. c.1. p.107. c. 1. p. 112. c. 1. p. 169. c.2. p.171. n.6.
- Martinus Papa IV.** p. 110. V. p. 191.
- Martinus Yañez de Barbudo XXX.** Ordinis Magister, p.176. n.1.
- Martinus de Quiros** Prior Conventus, p.262. c.2. p.271. p.299. n.7.
- Matrimoniales dispensationes** Prioribus de Magacela, & de Alcantara committantur, p.560. n.2. & 3.
- Matrimonium Milites**, & Præceptores de Calatrava, & Alcantara possunt contrahere, p. 623. n. 4. Omnibus privilegiis quam antea gaudent, ibid.
- Magistratus**, Præceptorias, & dignitates retinere, ibid. De bonis mobilibus, & immobilibus disponere, ibid. p. 641. & 42. Proles legitima declaratur, p. 623. n. 5. Omnibus privilegiis Ordini S. Jacobi concessis gaudent, p.624. n.8.
- Matritum communis patria** Ordinum Militarium, p.679. n.2. & 3.
- Medellin Oppidum** captum fuit Ordine juvante, p.40. n. 1.
- Medellin**, & Magacelæ divisio terminorum, p.101. c.2.
- Media-Annata soluta** Romano Pontifici à Gometio de Caceres pro primo anno Magistratus, p.219. c.2. n.2.
- Mediæ-Annatæ** in Ordinibus de Calatrava, & Alcantara sub tertia, & medietate fructuum, p. 672. c.2. p. 675. p.691. c.1.
- Mediæ-Annatæ** in omni vacatione deducendæ, licet incapaces Præceptoriarum eas possederint, p.674. & expressius p. 672. & 73. In principio decenij deducendæ cum certa dispensatione, p. 691. Ex fructibus Menfarum per decenium Rex disponere potest, p.807. n.3. Confirmatur, p.810.
- Mediam-Annatam** primi anni debent Monasteriorum Cisterciensium Abbates persolvere, p.758. c.1. p.762. c.1. p.779. n.6.
- Medina de las Torres**, Montemolin, & Monasterio alienata ab Ordine S. Jacobi juvetur restitui, solutis morapetinis, quibus pignerata fuerunt, p.687. c.2.
- Mediolani Castrum**, p.43. c.2.
- Meen Rodriguez**, Præceptor del Esparragal, p.160. n.2.
- Mendicantes** ad Ordinem Cisterciensem non possunt sine speciali licentia transire, p.721. c.1.
- Menfæ Magistrali** donantur 255419. morapetina census, in remuneratione de Barcarrota alienata, p. 442. c.1. Confirmatur alius census 64663. morapetinarum pro compensatione bonorum alienatorum, p. 458. & seq.
- Menfarum trium Militiarum** fructus in satisfactionem creditorum ad decenium convertantur, p. 807. Confirmatur, p.810.
- Mercatores**, qui & quales excludi vel admitti intelligantur ad habitum Militiarum, p.670. c.2.
- Mezquiella**, locus, p.27. n.1.
- Michael de Villalva** Procurator Magistri D. Joannis de Zuñiga, p. 286. n.2. p.289. n.13. p.306. n.2.
- Michael Majus** Consiliarius, & Orator apud Sedem Apostolicam, p.615. n. 3. p.811. c.1.
- Milana**, & Moralegia, divisio earum terminorum, p. 26. n. 1. Confirmatur, p.76. n.4.
- Milanae Castrum**, & Villa, p. 15. n. 1. Confirmatur, p.23. c.2. Divisio ejus termini, p.26. c.1. p.76. n.4.
- Milites Ordinis veri Religiosi** à Lucio III. declarantur, p.7. c.2.
- Milites trium Militiarum** participes Indulgentiarum Pauli V. p.669. c.2.
- Militibus** Ordinum loca, quæ ex Mauris recuperabant, Reges Castellæ & Legionis donabant, p. 615. n. 3. p. 633. n.2. p.812. c.1.
- Milites conjugati** omnibus privilegiis, gratiis, & exemptionibus frui & potiri debent, quibus ante matrimonium gaudebant, p. 623. n. 4.
- Omnes Indulgentiæ** Capellanis Ordinis concessæ ad eos extenduntur, p.670. n.3. & 4.
- Milites** quarumvis Militiarum, qui habitum susceperint, beneficia Ecclesiastica, seu pensiones sub ipso habitu obtinere possunt, p.645. n.2.
- Militum** appellationes Ordinariæ in causis criminalibus, & mixtis, p. 652.

652. p. 667. & seq. Ad Curiam vero in criminalibus, p. 631. In civilibus, p. 632. c. 2. p. 683.
- Militum, & Præceptorum pro cœnobis in Regno Granatæ, & Africæ construendis, numerus à Rege statuendus, p. 617. c. 2. p. 635. c. 1. p. 814. c. 1.
- Militia de Alcantara filialis de Calatrava est, p. 601. n. 6.
- Militiæ S. Jacobi, Calatravæ, & Alcantaræ ad debellandum fidei hostes institutæ fuerunt, p. 615. c. 2. p. 634. c. 1. p. 811. c. 2.
- Militum nomine Priores, & cæteri Fratres beneficia obtinentes veniunt, p. 641. n. 3. Capellanorum, p. 669. c. 1. n. 2.
- Missarum reduciō, p. 545. & seq.
- Missas, & anniversaria fundata tenentur dicere Cistercienses, p. 740. c. 2.
- Missam celebrandi ante diem facultatem habent Abbates Cistercienses, p. 771. n. 4.
- Miserere Psalmi commutatio, p. 268. & seq. p. 396. & seq.
- Mitræ, & aliorum Pontificalium usus Prioribus concessus, p. 393. c. 1. p. 560. n. 2. p. 579. n. 26.
- Mixtas, & personales decimas intra, aut extra terminos Ordinis exigere potiri sunt ejus Clerici, p. 681. c. 2. p. 685. c. 2. p. 695.
- Modum vivendi traditum Fratribus de Calatrava, Fratres de Alcantara observare debent, p. 350. n. 3. & seq. In communi, p. 506. & 507.
- Modus, & forma in exigendis Deceniis cum dispensatione malè perceptorum, p. 689. & seq.
- Moheda defessa, p. 200. c. 2.
- Molendina, quæ sunt in Prato de Benavente Ordini donantur, p. 34. n. 1. Similiter de Guadayra, p. 58. c. 1.
- Molendina Magistri à Mensa Magistrali dismembrata ad Conventum uniuntur, p. 316. n. 3. p. 319. & seq. p. 503. n. 2.
- Monachi ad testificandum in causis nobilitatis, & puritatis sanguinis non possunt compelli, p. 672. c. 1.
- Monachus non potest esse Prior in Domino de Alcantara, p. 211. n. 1.
- Monachi Cistercienses sine aliqua exa-
- minatione debent ordinari, p. 711. c. 2.
- Monachi Cistercienses non tenentur ad præstationem Collectarum, & aliarum exactionum, p. 714. c. 1. p. 720. n. 2.
- Monachos fugitivos nullus recipere audeat, p. 727. c. 1.
- Monachi Cistercienses in bonis mobilibus, & immobilibus Parentum succedere possunt, p. 727. c. 2.
- Monachi, Novitij, & Donati Cistercienses semel in anno peccata sua Abbati confiteri tenentur, p. 741. n. 5.
- Monasterium novum erigendum ad vitam D. Joannis de Zuñiga, p. 282. n. 4. Sub protectione Sedis recipitur, & liberatur à correctione, visitatione, & superioritate Ordinariorum, p. 283. n. 7. p. 292. n. 18. Ad ejus dotem Provincia de la Serena assignatur, p. 288. c. 1.
- Monasterij S. Spiritus de Alcantara Fundatio, p. 378. & seq. Omnibus privilegiis aliis Ordinis Monasteriis concessis gaudet, p. 380. n. 7. Dotatur 309. morapetinis, p. 410. & seq.
- Monasteria Cisterciensia possunt à Capitulo generali uniri, p. 722. n. 3. & 4. p. 550. n. 2. & 3.
- Monasteriis Cisterciensibus nullus Princeps prætextu Hospitalitatis ultra duas noctes possit permanere, p. 730. n. 4.
- Monasteria Cisterciensia Sedi Apostolicæ immediatè subjiciuntur, & sunt exempta à solutione Subsidiorum, jurisdictione, superioritate, & dominio Episcoporum, p. 764. & 65. p. 784. c. 1.
- Monasteria Cisterciensia singulis annis visitentur, p. 745. n. 3.
- Monasteria in Commendam obtinentes Cardinales, Subsidia Ordinis solvere tenentur, p. 768. n. 3. Non possunt in futurum Commendari, p. 778. c. 2.
- Monasteria, Prioratus, & loca Cisterciensia in Commendam obtinentes, infra mensem ea dimittere teneantur, p. 777. n. 3.
- Monasteria per Abbates, seu Commissarios tantummodo visitari debent, p. 780.

- Monasteria Monialium, quæ sunt sub obedientia Ordinarij ab eo visitentur; sed earum lites ad Ordinem pertinent, p. 543. n. 17.
- Monasteriolum, seu hæreditas de Moreirola Ordini donatur, p. 14. n. 1.
- Monasteria, & personæ Cisterciensium à præstatione decimarum eximuntur, p. 723. c. 2.
- Monasteria nullus nisi ejusdem Ordinis professor, aut Cardinalis obtinere potest, p. 753. & seq.
- Moniales S. Spiritus translatae sunt ad novum Monasterium, p. 525. n. 2. & 3. 50. ducata ex receptione habitum, & professionum habent, p. 567. n. 6.
- Moniales Cistercienses omnibus privilegiis, quibus Ordo gaudet fruuntur, p. 716. c. 2.
- Moniales cujusvis regulæ approbatæ gaudent omnibus Indulgentiis Religiosis Regularibus concessis, p. 666. n. 14.
- Moralegia Oppidum, p. 26. n. 1. Confirmatur, p. 43. c. 1. p. 76. n. 4. Compositio super aquarum, & pascuorum usu, p. 208. & seq.
- Morapetinum valoris decem argentorum, p. 126. n. 7. p. 135. n. 4. Vulgò Chicos, p. 58. c. 1.
- Morapetina 50j. census in vectigalibus de Alcantara Ordini confirmantur, p. 322. 30j. in Civitate Cauriensi, p. 352. & seq. 20j. in redditibus Carnium de Ezija, p. 486. c. 1.
- Moreirola de Infanzones hæreditas Ordini donatur, p. 14. n. 1.
- Moriega quodam vectigal, p. 323. n. 3.
- Moron Castrum, & Oppidum donatur Ordini, p. 113. c. 2.
- Moron de Cothè, & Harahal sententia super decimis, p. 193. n. 7. Committitur hæc causa, p. 194. & seq.
- Montazgo non debet solvi ex pecudibus Ordinis, p. 113. c. 1. p. 123. n. 1. p. 128. n. 2.
- Montis Gaudij, & Morimundi Monasteria præcipua Ordinis sunt, p. 787. c. 1.
- Mortuarium non extorquatur ab ingredientibus Ordinem Cisterciensem, p. 704. c. 2.
- N**
- NAVA, Castromilanos, Telleiros, & Vallis de Lobon Ordini de Calatrava donantur, p. 5. n. 1.
- Navasfrías Ordini donatur, p. 22. c. 2. Confirmatur, p. 25. c. 2. p. 43. c. 1. p. 182.
- Nicolaus Papa III. p. 110. IV. ibidem. V. p. 208.
- Nicolaus de Ovando Commendator Major, in Insula S. Dominici aliqua bona reliquit, super quibus fit conventio, p. 335. & seq. p. 371. Quendam Capellaniam fundavit, p. 549. n. 12. p. 553. n. 23.
- Nominationes Præceptorum, Priorum, aliarumque personarum à Rege Catholico approbantur, p. 266. & seq.
- Nominatio Magistrî Bartholomæi ad serviendam Ecclesiam S. Mariæ de Sea, p. 139. c. 1.
- Notarius per quem Scripturæ, & alia Instrumenta auctoritentur, à Priore Ordinis est nominandus, p. 584. n. 2.
- Novæ Indulgentiæ Regularibus concessæ cum revocatione antiquarum, p. 665. & seq.
- Nova concessio unius Præceptoris, thesauro uniuscujusque Ordinis Militaris, p. 699.
- Novales decimæ conceduntur Cisterciensibus in Parrochiis quibus veteres concessæ fuerant, p. 709. c. 1. p. 724. n. 3.
- Novitij Cistercienses Ordinem ipsum profiteri volentes, in manibus Abbatis, seu Commissarij professionem emittere debent, p. 741. n. 5.
- Nullius Diocesis Oppidi S. Benedicti de Alcantara, & de Villanueva, p. 393. n. 2.
- Nullius Diocesis Magacela, p. 560. c. 2. Territorium de Alcantara, p. 602. n. 2. p. 697. n. 3.
- Nullus ex Militia S. Jacobi, facta professione, in Ordine Montis Gaudij potest recipi, p. 605. n. 3.
- Nullus ad Dignitates Abbatiales promoveatur, nisi primò integrum annum in Ordine commoraverit, & professionem emisserit, p. 725. n. 3.

- N**ullus, Religiosos, seu Monachos pro quacumque causa in Iudicio trahere praesumat, p. 730. n. 4.
- N**umerus Militum, & Praeceptorum pro Coenobiis in Regno Granatae, & Africae construendis à Rege statuendus, p. 617. c. 2. p. 635. c. 1. p. 814. c. 1.
- N**unius Fernandez III. Magister Ordinis, p. 21. n. 2.
- N**unioni Magistro Calatravae hereditas, quae dicitur Vallis, donatur, p. 9. n. 1.
- N**unio Chamizo Praeceptor de Moron, & Cothè, p. 160. n. 2.
- N**untio Hispaniarum facultas dispensandi circa laborem in variis festivis diebus conceditur, p. 602. & 603. p. 697. & 98.
- N**utrimentorum decimae, p. 43. n. 4. p. 644. c. 1. p. 681. p. 685. p. 695. p. 783. c. 2.
- O**
- O**bedientiae & jurisdictioni Praelatorum Ordinis, Cistercienses assumpti in Capellanos, seu Familiarios Papae, aut Cardinalium plene subsunt, p. 721. c. 2.
- O**bligatio emendi bona ad dotem Conventus à D. Ferdinando de Vega facta, p. 344. & seq.
- O**bservatio privilegiorum Cisterciensium ab omnibus Praelatis debet conservari, p. 704. c. 1.
- O**ctavius Episcopus Tricaricensis Nuntius in Provinciis Belgarum, p. 562. n. 1.
- O**fficia Divina possunt celebrari in Domo Ordinis, tempore generalis interdicti, exclusis excommunicatis, p. 44. n. 13. Cistercienses aperitis januis, p. 717. c. 1.
- O**fficia, quae, & qualia impediunt ad Habitum Militiarum, quoad Mercaturam, p. 670. & 71.
- O**fficia Castellanorum, vulgò Alcaides, suprimuntur; & eorum redditus Ecclesiis applicantur, p. 678. c. 2.
- O**leum sanctum, & Chrisma possunt Fratres à quocumque Catholico Episcopo accipere, p. 8. n. 3. p. 17. n. 3. p. 25. c. 1. p. 44. n. 11.
- O**mes buenos in Ordine, p. 67. c. 1. p. 106. c. 1.
- O**mnimoda jurisdictio in Ecclesiis de Cadahalo, Gata, Salvaleon, Alcantara, & Ceclavin ad Ordinem pertinet, p. 91. c. 2. n. 2. In Partitis de Alcantara, Valentia, Brozas, & Gata ad Archipresbyteros, p. 527. n. 4. In Rollan, p. 197.
- O**pera servilia omnes Christi fideles, audito Sacro, in aliquibus diebus festivis possunt exercere, p. 602. n. 3. p. 97. n. 3.
- O**rationes Pater noster, in Officium B. M. & septem Psalmos Penitentiales commutantur, p. 268. & seq. p. 398 & seq.
- O**ratores ad Clementem VII. Ludovicus de Prato, & Michael Majus, p. 615. n. 3. p. 811. n. 2.
- O**ratoria potest Ordo construere, p. 12. n. 2.
- O**rdinationes Clericorum à quocumque Catholico Episcopo suscipiantur, p. 8. n. 3. p. 17. n. 3. p. 25. c. 1. p. 44. n. 11.
- O**rdinationes, seu Constitutiones inter Ordinem, & Capitulum Cauriensem super aquarum, & pascurum usu, p. 208. & seq.
- O**rdo de Pirario non recipiat Monachum in Priorem nisi de Domo sua, vel de Calatrava, p. 21. n. 1. Regibus Castellae commendatur, p. 45. c. 2.
- O**rdo non tenetur respondere de Procuratione pecuniaria Legatis Apostolicis, p. 97. n. 2.
- O**rdo sub obedientia, & visitatione Cistercij manet, p. 98. n. 3. p. 100. c. 2. p. 606. n. 3.
- O**rdo nullum servitium solvere debet de pecudibus, & hominibus ubicumque pascentibus, & transeuntibus, p. 113. c. 1. p. 120. n. 1. p. 123. n. 1. p. 128. n. 2.
- O**rdo Calatravae fuit primo vocatus de Salvaterra, p. 16. c. 1.
- O**rdo Alcantarensis prius fuit vocatus S. Juliani de Pirario, p. 2. & seq. Eisdem privilegiis gaudet, ac Calatravae, p. 350. n. 3. & seq. Ab omni jurisdictione Ordinaria exemptus est, p. 393. n. 2. Nullum agnoscit Praelatum praeter Summum Pontificem, p. 46. n. 2.
- O**rdo de Alcantara quoad visitationem, & correctionem Calatravae

- subjectus existit , p. 161. n. 2.
- Ordines Militares offerunt se mutuò juvare ad Dei, Regis, suorumque jurium defensionem, p.606. c.2. Ad debellandum fidei hostes fuerunt instituti, p.615. n.3. Participanti Indulgentiis Regularibus concessis, p. 669. n.2.
- Ordines Militares subsidium, & Escusatum solum de decimis, & primitiis solvere debent, p. 350. n. 9. & 11. Ad decimam Papalem non tenentur, p.609. c.1.
- Ordo Cisterciensis ab jurisdictione Ordinariorum est exemptus, p. 709. n.2. A nullo nisi per Abbates visitari potest, p. 711. c. 1. Ab onere cujusvis exactionis eximitur, p.718. n.2. Sedi Apostolicæ immediatè subicitur, p. 749. n. 6. p. 750. n. 2. p. 765. n.4.
- Ordo appellationum in causis criminalibus, & mixtis Militum trium Militiarum, p.667. & seq.
- Ordines minores, Diaconatus, & Subdiaconatus possunt quatuor principales Abbates Cistercienses conferre, p.771. n.4.
- Ordines, Cisterciensibus sine aliqua examinatione conferantur, p. 711. c. 2.
- Orgatorina Oppidum, p.86. c.1.
- Origo Militiæ de Alcantara forsàn à Calatravæ Ordine venit, p.350. n.3. p.569. n.3.
- Ornamenta Ecclesiastica benedicere, & Calices consecrare, quatuor principales Abbates Cistercienses possunt, p.771. n. 4.
- Ornamentis, & reparationi Ecclesiarum redditus Castellaniarum applicantur, p. 678. c. 2.
- P**
- P**acensis Episcopus tertiam partem decimarum in Ecclesia S. Mariæ de los Freiles habet, p.94. n.2.
- Pagus novus Ordini donatur, p. 131. Ejus confirmatio, p.135. c.2. p.136. c. 2.
- Palentino Episcopo præcipitur resignationem Magistratus à D. Joanne de Zuñiga factam, admittere, p.281. n.1. & seq. Ac erigere novum Monasterium, ibid. n.4. & 5.
- Palacios de Xamuzo, p.86. c.1.
- Palancar Fluvius, p.35. c.2.
- Partis dimidiæ bonorum mobilium, Fratres de Calatrava, & de Alcantara disponere possunt, p. 177. c. 1. p.180. n.2. & seq. Alteraque dimidia pars ad Præceptorem immediatum pertinet, ibid.
- Parentum bonis Cistercienses possunt succedere, ac si in sæculo remansissent, p.727. c.2. n.3.
- Participatio Indulgentiarum omnibus aliis Ordinibus concessarum, Militariibus conceditur, p.669.
- Participatio privilegiorum Ordini S. Jacobi concessorum, & concedendorum, Ordini de Alcantara indulgetur, p.624. n.8. Similiterque Cisterciensium, p.785. n.4.
- Pasagium de las Brozas, vulgò Travesio, ad Conventum unitur, p. 316. n.3. p.319. & seq. p.503. n.2.
- Pascuorum dimidia pars de los Castillejos unitur ad Conventum Ordinis, p. 316. n.3. p. 319. & seq. pag. 503. n.2.
- Pastorum Ordinis exemptio, p.113. c.1. p.123. n.1. p.128. n.2.
- Patrimonialium decimarum causæ non habent locum in Bullis, vulgò *Junta Apostolica*, p. 655. n.6. Nuntio Hispaniarum committuntur, p.656. n.2. & 4.
- Patronatus Ecclesiæ S. Mariæ de Sea ad Ordinem expectat, p.139. c.2.
- Patronatus Capellaniæ de Casillas ad Magistrum pertinet, p.368. n. 2. Ejus præsentatio in favorem Archiepiscopi Compostellan. p. 388. n. 2. Annexio ad Conventum, p. 429. c.2. Capellano quædam portio assignatur, p.434. c.2.
- Paulus Papa II. p. 219. III. p. 425. IV. ibid. V. p.532.
- Pay Perez, Magister Uclensis, p. 56. n. 1.
- Pay Gomez quasdam hæreditates in Civitate Pacensi Ordini donat, p. 120. c. 2. Et permutat pro Xema. p.121.
- Pecudes Ordinis liberè possunt pasci per omnes Regni partes, p. 113. c. 1. p. 120. c. 1. p. 123. n. 1. p. 128. n. 2.
- Pecuniam mutuò accipere alicui Ordinis

- nis non licet sine licentia Magistri, p.44. n.8.
- Pedagij, vulgò *Veintena*, uniuntur ad novum Conventum in Serena erigendum, p.200. c.2.
- Pedrosin Mons, p.27. n.1.
- Pego, & de Cañete donatio, p.164. n.1.
- Penedo permutatur pro hæreditate S. Martini in ripa Aujæ, p.19. n.2.
- Pensiones super redditibus Monasteriorum penitus extinguuntur, p.758. n.13. Tertia pars fructuum assignatur iis qui spontè cesserint Monasteria commendata, p.778. c.1.
- Permutatio Villæ, & Castelli S. Petri de Tarasæ pro Milana, p.15. n.1.
- Permutatio de Sancta Christina, Arbojelo, Saltu, & Incurrano pro Raigada, p.18. c.2. p.79. n.4. p.201. c.2. p.204. c.1. & seq.
- Permutatio de Cambullon, Yelves, & Alpechin pro Alcantariella, p.58. c.2. p.59. n.1. p.104. n.1.
- Permutatio quarundam hæreditatum pro Xema, p.121. n.1.
- Permutatio de Benavente de Sequeros pro Præceptoris de Banieza, de Bercial, & aliis, p.160. & seq.
- Permutatio locorum de Berclal, Vefilla, Valsandines, & Villæster, p.325. n.4.
- Permutatio 150. medimnorum tritici ex Oppido de Santiago ad Villam de Alcantara, p.500. & seq.
- Personales, & mixtæ decimæ, p.681. c.2. p.685. c.2.
- Personæ territorij de Alcantara, audito Sacro, possunt in aliquibus diebus festivis laborare, p.602. & 603. p.698. n.4.
- Personæ Ecclesiasticæ, non verò Monachales, possunt compelli ad testificandum in causis nobilitatis, & puritatis sanguinis, p.672. c.1.
- Personæ è sæculo ad Cistercienses fugientes, liberè recipiantur, p.704. c.2. n.2.
- Personæ Cistercienses coram Ordinario, ratione delicti vel contractus, non possunt conveniri, p.712. c.1.
- Personæ omnes Cistercienses in articulo mortis per Confessorem Ordinis ab omnibus peccatis absolvi possunt, plenariamque Indulgentiam, ac Jubilæum lucrari, p.733. n.2.
- Personæ Cistercienses coram Abbate, & Capitulo generali, si citatæ fuerint, debent comparere, p.748. n.3.
- Personæ Cistercienses unum, duo, aut tria Altaria visitantes, eisdem Indulgentiis fruuntur, visitantibus Ecclesiis Urbis, p.782. n.2.
- Personis Monasteria Ordinis obtinentibus præcipitur, ut infra mensem ea in manibus Commissariorum dimittant, p.777. n.3.
- Per-Alfon, Præceptor de S. Ibañez de Mascoras, p.160. n.2.
- S. Petri de Tarasæ Castrum, pro Castellum de Milana permutatur, p.15. n.1.
- Petrus Lopez de Moratalla, p.506. c.1.
- Petrus Albitij Magister Militiæ Templi, p.23. n.1.
- Petrus Joannis vel Ibañez VI. Ordinis Magister, p.39. n.1. & 2. p.40. c.2. p.50. n.1. p.53. c.1. p.55. n.1. p.56. c.2. p.58. & seq.
- Petrus Episcopus Cauriensis concordat cum Ordine, p.91. c.2.
- Petrus de Escobar Prior Conventus, p.335. n.2.
- Petra bona Præceptoris, p.107. c.2. & seq.
- Petrus Garcia de Galarza. Vide *Cauriensis Episcopus*.
- Philippus II. Rex, & Ordinis III. Administrator perpetuus, p.458. c.2. p.470. p.486. c.1. p.498. p.500. c.1. p.503. c.2. p.505. p.511. p.525. & 26. p.539. p.556. p.563. p.821. & 22.
- Philippus III. Rex, & Ordinis IV. Administrator perpetuus, p.564. c.1. Juvetur ei restitui Ecclesiis, Monasteriis, & Prioratibus bona Coronæ incorporata, & alienata à Patre suo Philippo II. p.662. c.1. & seq.
- Philippus IV. Rex, Ordinis V. Administrator, p.565. c.1.
- Philippus V. Rex, Ordinis VII. Administrator, p.594. p.598.
- Philippus Princeps dismembrare potest 40y. ducata ex Ordinibus Militaribus cum licentia Caroli V. Patris sui, p.817. c.2.
- Pirarij domus sub protectione Ferdinandi II. suscipitur, p.2. Et sub Sedis Apostolicæ, p.3.
- Piscaria, quæ dicitur Burgus vetus Ecclesiæ S. Juliani de Pirario donatur, p.10. n.1.

- Pius Papa II. p. 219. III. p. 268. IV. p. 425. V. p. 507.
- Plenaria Indulgentiæ concessa visitantibus Ecclesias Urbis in anno Jubilæi, omnibus Cisterciensibus in mortis articulo conceduntur, p. 733. n. 2.
- Pluralitas Præceptoriarum cum D. Didaco de Santillan dispensatur, p. 226. n. 4.
- Ponte de Orvego Oppidum, p. 86. c. 1.
- Pontificalium usus Prioribus concessus, p. 393. c. 1. p. 560. n. 2. p. 579. n. 26. p. 771. n. 3.
- Portarium, vulgò *Portazgo*, non debet solvi ex pecudibus Ordinis, p. 128. c. 2.
- Portarium, vulgò *Portazgo*, de S. Martino de Turribus, aliorumque locorum confirmatur, p. 86. n. 2.
- Portaria, vulgò *Portazgos*, debet quibusdam in locis percipere Ordo, p. 69. c. 1.
- Portatile Altare Magistro Gometio de Caceres habere conceditur, p. 219. n. 2.
- Portezuelo Oppidum, ejus compositio super aquarum, & pascuorum usu, p. 208. & seq. Ejus Præceptoria D. Didaco de Santillan conceditur, p. 224. & seq.
- Portio Militibus assignanda donec de Præceptoria provideantur, ad summam 20j. morapetinorum reducitur, p. 239. n. 3. Ob ejus transgressionem Magister ab excommunicatione absolvitur, p. 252. n. 5.
- Possessio Magistratus Regibus Catholicis data, p. 290. n. 14.
- Possessoribus decimarum, & reddituum Ecclesiæ de Fuente de Cantos præcipitur eas restituere, acceptis morapetinis, quibus pignorata fuerunt, p. 687. n. 1.
- Potestas Magistris, Præceptoribus, & Militibus testamentum conficiendi conceditur, p. 641. n. 4. & seq.
- Potus, & Anonæ privilegium, p. 29. n. 1. Ejus confirmatio, p. 65. n. 4. p. 117. n. 4.
- Pozolo Oppidum, p. 86. c. 1.
- Præbendam, seu Beneficium non amittunt assumpti in Priores, aut Rectores, p. 677.
- Præceptores, seu Priores duo percipere debent fructus thesauri, p. 375. n. 4. In una persona tantummodo, p. 699. n. 3. Non possunt in alios usus converti, p. 375. n. 5. p. 426. c. 1. p. 699. n. 3.
- Præceptor, qui litteras provisionis suæ expediri non fecerit, amittat redditus, & thesauris applicentur, p. 676. n. 5.
- Præceptor quilibet Militiarum non solum personaliter ad bellandum veniebat, verum etiam Equites mittere tenebatur, juxta Præceptoriarum valorem, p. 615. n. 3.
- Præceptoria major D. Didaco de Santillan, nondum habitu suscepto, confertur, p. 222. n. 2. Similiterque Præceptoria de Portezuelo, p. 224. c. 2. p. 226. n. 3. & 4.
- Præceptoria de Valentia ad Mensam Magistralem unitur, p. 246. n. 2. & seq. p. 253. n. 3. & 4.
- Præceptoria S. Joannis de Tauro ad Ordinem restituitur, p. 127. n. 8.
- Præceptoriarum dari possunt personis nondum habitu suscepto, dummodo infra annum suscipiant, & professionem emittant, p. 244. n. 4. & 5.
- Præceptoriarum de los Hornos erectio, p. 246. n. 3. Ejus in loco Præceptoria Portugallæ subrogatur, p. 253. n. 4.
- Præceptoria de Villasbuenas ab Ordine dismembratur, p. 462. n. 5. & seq.
- Præceptoriarum pingues, occurrente earum vacatione, in duas vel plures dividantur, p. 808. & seq. p. 822. & 23.
- Præceptorias sub administratione, aut alio titulo obtinentes, ad Medias Annatas, & Tertias teneantur, p. 672. c. 2. n. 1. p. 674. p. 690. & 91.
- Præceptoriarum vacantis integri redditus thesauris applicantur, p. 676. n. 5.
- Præceptoriarum ex unoquoque Ordine Militari à Ferdinando VI. eligendæ fructus, eorum respectivè thesauro applicantur, p. 699.
- Præceptoriarum majores de Calatrava, & de Alcantara personis idoneis à Rege Philippo II. ejusque successoribus conferantur, p. 821. & 22.
- Præceptorias duas, tres, vel plures potest erigere D. Joannes de Zuñiga ad vitam dumtaxat provisionum, p. 289. n. 10.
- Prædiales, & personales decimæ ex terris, castris, & locis Ordinis ad ip-

- ipsum pertinent , p. 196. c. 1. n. 3. p. 681. c. 2. p. 685. c. 2. p. 695.
- Præfeci ad observanda jura Ordinum, & Ecclesiarum tenentur , p. 153. n. 3. & seq.
- Præfeci Arcium , p. 678. Vide *Castellanorum*.
- Prælati Ecclesiasticis prohibetur in Capellanos , vel benefactores Ordinis excommunicationem proferre , p. 103. n. 2. p. 70. n. 2. & 3.
- Prælati Ecclesiastici Monachos Cistercienses ad Synodos , vel Forenses Conventus evocare non possunt , p. 709. c. 2.
- Præsentatio ad Beneficia Ordinis servienda ad Magistrum pertinet , p. 196. n. 3. Pro Beneficio de Rollan , p. 50.
- Præsentiam , gubernationem , seu administrationem , nemo nisi ejusdem Ordinis Cisterciensis professor obtinere potest , p. 754. n. 6. p. 757. n. 12. p. 758. n. 13.
- Primitiva , & decimalia pro defensione ab infidelibus , & eorum offensione dismembranda conceduntur , p. 621. n. 3. p. 629. c. 1. p. 636. n. 4. p. 818. c. 2.
- Primitias in pago de la Zarza Magister retinet , p. 170. n. 3. & 6.
- Primitiæ Ecclesiarum in Episcopatu Cauriensi ædificatarum , & ædificandarum Fratribus donantur , p. 38. n. 2.
- Primitiæ in Ecclesia S. Mariæ de los Freiles Ordini debentur , p. 94. n. 2.
- Primitiæ non exigantur à Cisterciensibus de terris , hortis , & virgultis , p. 716. c. 1. n. 2.
- Princeps nullus prætextu hospitalitatis ultra duas noctes in Monasteriis Cisterciensibus potest permanere , p. 730. n. 4.
- Prioratui Conventus Defessa de Cantillana annectitur , p. 264. n. 4. & 5.
- Prioratus , & Præceptoræ pluries in eodem anno vacantes , pro rata tertias partes thesauro persolvant , p. 375. n. 5. p. 427. n. 7.
- Prioratus , Monasteria , & Ica Cisterciensia in Commendam obtinentes , infra mensem ea dimittere teneantur , p. 777. n. 3.
- Priores , Fratres ab excommunicatione , & irregularitate absolvere possunt , p. 101. c. 1. p. 186. c. 2.
- Priores cum studentibus servitium Chori possunt dispensare , p. 693. n. 4.
- Priores Conventuum Militarium ob residentiam in eis , Beneficium , si habuerint , non amittant , p. 677. n. 2. & seq.
- Priores , absentibus Abbatibus , possunt Monachos ab excommunicatione absolvere , p. 708. c. 1.
- Priore , vel Magistro obeunte , nullus præponatur , nisi quem Fratres de communi consensu elegerint , p. 3. n. 2. p. 8. n. 3. p. 17. n. 4. p. 44. n. 14.
- Prior cum quinque Fratribus , & totidem servientibus in Conventu debet residere , p. 315. c. 1.
- Priori , & Fratribus Conventus priusquam aliis de necessariis ad sustentationem provideatur , p. 332. c. 2. p. 349. n. 2. & 3.
- Prior , & ceteri Monachi horas Canonicas cum matura gravitate , silentio , & intelligibili pronuntiatione persolvant , p. 189. n. 3.
- Priori , Sacristæ , & Fratribus Conventus 20j. morapetina census confirmantur , p. 486. c. 1.
- Prior Capellanum , & Sacristam pro servitio Ecclesiæ S. Mariæ de Almodobar debet nominare , p. 297. n. 4. p. 498. n. 2. Et Ecclesiæ de Alcantara visitare , ibid. Oblatio S. M. de la Mata percipere , ibid. Eique præsententur ultimæ dispositiones , p. 98. n. 5.
- Priori S. Mariæ de Guadalupe committitur lis cum Episcopo Placentino , & Cauriensi , super visitatione personarum , & Ecclesiarum Ordinis , p. 214. c. 2.
- Prior de Magacela jurisdictionem exerceat pro Joanne de Zuñiga , non verò pro Magistro , p. 288. c. 2. p. 293. n. 19.
- Prioribus de Magacela , & de la Serena litteræ Apostolicæ præsertim super dispensationibus matrimonialibus committantur , p. 560. n. 3.
- Prior de Magacela in causis denuntiationum pecudum Ecclesiasticorum debet cognoscere , p. 596. n. 6.
- Prior debet nominare Notarium , per quem scripturæ , & alia instrumenta auctoritentur , p. 584. n. 2. Et uti in

- publicis processionibus Caudatario, & folio Regio, p. 592. n. 6.
- Prior Conventus, omnes Fratres Beneficia, & Archipresbyteratus obtinentes, debet visitare, de eorumque causis cognoscere, pag. 563. n. 2.
- Prior, seu Abbas non potest Officium, Beneficium, aut administrationem in manibus Pontificis resignare, sine expressa licentia Abbatis Cistercij, aut Capituli generalis, p. 779. n. 4.
- Privilegiis omnibus Ordini S. Jacobi concessis, Magister, & omnes Fratres de Alcantara gaudent, p. 624. n. 8. Similiter Cisterciensibus, p. 785. n. 4. & 5.
- Privilegia omnia Ordini Cisterciensi concessa confirmantur, p. 731. p. 786. c. 2.
- Privilegia Cistercensia ab omnibus Prælati debent observari, p. 704. n. 3.
- Privilegiis Cisterciensibus concessis, Moniales gaudent, p. 716. c. 2.
- Privilegiorum Ordinis violatores puniuntur, p. 28. n. 1.
- Privilegia habitatoribus de Moron concessa confirmantur, p. 112. c. 2.
- Privilegia omnia Ordinis narrantur, & confirmantur, p. 81.
- Privilegiorum Cisterciensium transumptis integra fides detur, p. 733. n. 3. p. 747. n. 7. p. 749. n. 7. p. 755. n. 8. p. 757. n. 11. p. 758. c. 1. p. 762. c. 1. p. 764. c. 1. p. 766. n. 6. p. 771. n. 6. p. 775. n. 5. p. 786. c. 2.
- Probationes qualitatum ordinandorum Judicibus Ordinis committantur, p. 543. n. 13.
- Probationes qualitatum ad habitum de natione Hiberna admittendorum fiant Matrity, p. 679.
- Procuraciones suæ Legationis exigit Guillelmus Legatus, p. 162. c. 2.
- Procuracione pecuniaria dari solita Legatis Apostolicis Ordo liberatur, p. 97. c. 2. n. 2. & 3. Similiter Cisterces, p. 715. n. 2.
- Procuratio Episcopo Cauriensi persolvenda, p. 38. c. 1.
- Procurator generalis interesse debet Congregationibus ad distributionem Subsidij, & aliarum Collectarum, p. 435. & seq. p. 650. n. 9.
- Professione facta nulli licet ab Ordine discedere, p. 3. n. 2. p. 16. n. 3. p. 44. n. 6.
- Professione facta possunt Cistercienses Dignitates Abbatiales, & non aliter obtinere, p. 725. n. 3.
- Professores Cisterciensis Ordinis in Capellanos Honoris Sedis, seu Cardinalium assumpti, sub obedientia Prælatorum Ordinis manent, p. 721. c. 2. n. 3.
- Professores Ordinum Mendicantium ad Ordinem Cisterciensem, sine speciali licentia transire non possunt, p. 721. c. 1. n. 2.
- Professos oportet esse Judices in causis tam civilibus quàm criminalibus Militum trium Militiarum, p. 631. n. 4. p. 633. n. 4.
- Proles ex matrimonio per Milites, & Præceptores de Alcantara inito, legitima declaratur, p. 623. n. 5.
- Promoti in Abbates Monasteriorum Cisterciensium infra quatuor menses ad Curiam pro confirmatione venire tenentur, p. 758. c. 1. p. 762. n. 14.
- Provincia Extrematuræ à Christianis anno 1122. fuit recuperata, p. 594. c. 2.
- Provisio Præceptoriarum erigendarum ad Magistrum pertinet, p. 809. c. 1.
- Provisio Magistratus ad Præceptores, Milites, & Fratres Ordinis expectat, p. 211. c. 1.
- Provisiones officiorum à D. Alvaro de Zuñiga Administratore factæ, à Regibus approbantur, p. 267. n. 2.

Q

- Quadrageinta millia ducatorum distri-
membrari possunt ex Ordinum
redditibus; 20j. ex Mensis; &
20j. ex Præceptoris, fidelium de-
fensionis, & infidelium offensionis, p.
615. n. 4. & seq. p. 620. n. 2. & seq.
p. 628. n. 3. & seq. p. 633. n. 2. & seq.
p. 811. & seq.
- Quadrageinta millium ducatorum sum-
mam ex consensu Caroli V. potest
Princeps Philippus II. ex Ordinibus
Militaribus accipere, p. 817. c. 2.
- Qualitates ad habitum Ordinis requi-
sitæ, & quod de antiquo Christiano-
rum genere sint procreati, p. 241.
n. 3.

Qua-

- Qualitates ad habitum requisitæ, qua forma probandæ quoad Hibernos, vulgò *Irlandeses*, p.679. c.2.
- Qualitates Prioratus de Magacela nullius Diocesis, p.560. c.2.
- Qualitatum probationes ad Ordines, Judicibus Ordinis committantur, p.543. n.13.
- Quarta pars ex Magistratu, & tertia ex Præceptoribus, & Dignitatibus primo anno vacationis thesauro applicatur, p.375. n.4. p.425. n.3.
- Quatuor ad minus Doctores vel Licentiati in Consilio Ordinum, p.631. n.2. p.632. n.2.
- Quatuor Milites Consiliarij sunt Judices secundæ instantiæ in causis criminalibus Militum, p.652. n.3. p.668. n.4.
- Querelæ, lites, & causæ inter Cistercienses sine strepitu, & figura iudicij decidantur, p.748. n.3.
- Quæstiones, lites, & controversiæ inter Ordines Militares, Episcopos, & alios Prælatos, Regibus componendæ committuntur, p.642. p.653. p.680. p.684. p.694.
- Quintana de Xamuzo Oppidum, p.86. c.1.
- R**
- R**adicata cum suis pertinentiis ad Ordinem pertinet, p.8. c.1. p.16. n.3. p.25. c.1. p.43. c.2.
- Raigadas hæreditas Ordini donatur, p.7. c.1. Permutatur pro S. Christina, Arbojelo, Saltu, & Incurrano, p.18. c.2. p.79. n.4. p.201. c.2.
- Rario omnium reddituum Conventus in fine anni summenda est, p.564.
- Rationem reddant Abbates de proveniuntibus Monasteriorum, p.728. n.3.
- Rebellio quorundam fratrum puniri juvetur, p.228. n.3. & 4.
- Rectores Collegiorum Militarium, ob residentiam in eis, Beneficium, si habuerint, non amittant, p.677. n.2.
- Rectoris Ecclesiæ S. Mariæ de Sea nominatio ad Magistrum pertinet, p.139. n.2. p.140. n.8. p.142. n.2.
- Redditus, aut salarij Castellanorum Ecclesiis applicantur, p.678. n.2. & 3.
- Redditus, & decimæ alienatæ in Oppido de Fuente de Cantos, ejus Ecclesiæ reintegrantur, p.687. & seq.
- Redditus, & fructus ad Mensas trium Militiarum pertinentes, ad decem annos possunt in creditorum satisfactionem converti, p.807. n.3. Confirmatur, p.810. n.2.
- Reductio Missarum Capellaniarum, quæ in Conventu Ordinis fuerunt fundatæ, p.545. & seq.
- Reges Catholici nominationes officiorum à D. Joanne de Zuñiga factæ confirmant, p.266. & 67.
- Reges Præceptorias majores de Calatrava, & Alcantara conferre poterant, p.821. n.2. & 3.
- Regibus Castellæ Ordo S. Juliani de Pirario commendatur, p.45. n.2.
- Regnum Granatæ octingentos per annos à Mauris occupatum, à Regibus Catholicis fuit recuperatum, p.633. n.2.
- Regula, seu forma vivendi Fratibus data, p.350. n.3. & seq. In communi, p.506. & 507.
- Regulares personæ, non verò Monachales, possunt compelli ad testificandum in causis nobilitatis, & puritatis sanguinis, p.672. c.1.
- Regularibus variæ Indulgentiæ conceduntur, cum revocatione antiquarum, p.665. & seq.
- Relator Consilij Ordinum, qui fuerit in prima instantia causæ civilis Militum, excluditur in secunda, p.633. n.4.
- Religiosi, & Milites in Conventibus construendis Regno Granatæ & Africa, à Rege ponendi, p.617. c.2. p.634. c.2. p.814. c.1.
- Religiosorum numerus in Conventu augeatur, p.341. n.2. & seq. p.348. n.5. p.372. n.5.
- Religiosi Cistercienses coram suis Prælati, non autem coram aliis, comparere debent, p.730. n.4.
- Reliquiæ variæ Sanctorum asportatæ, & in Ecclesia S. Benedicti, & aliis collocatæ, p.562.
- Reliquiarum magnæ partis Crucis Sanctorum Clementis, & Benedicti Martyrum authenticæ litteræ, p.597. c.2.
- Reparationi Ecclesiarum redditus Castellaniarum applicantur, p.678. n.2. & 3.

Requeijo Oppidum , p. 86. c. 1.
 Reservatio provisionis , & electionis Magistratus post obitum D. Gome-
 tij de Solis , p. 227. n. 2. Post re-
 signationem D. Joannis de Zuñiga,
 p. 281. n. 2. & 3. p. 286. n. 6. &
 seq. Approbatur Concordia , p. 292.
 n. 17.
 Reservationes , seu gratiæ de obtinen-
 dis Monasteriis Cisterciensibus in
 Commendam , revocantur , p. 769.
 n. 3.
 Resignatio Magistratus à D. Joanne de
 Zuñiga , p. 281. n. 3. p. 287. n. 8.
 p. 289. n. 13.
 Resignatio Magistratus à Henrico Re-
 ge Castellæ , p. 220. n. 2. & 3.
 Resignatio Præceptoriarum de Castil-
 novo , & de Zalamea facienda , p.
 283. n. 6. p. 287. n. 8. p. 291. n. 16.
 Resignatio Prioratuum , Officiorum,
 & Beneficiorum non potest absque
 licentia Abbatis Cistercij fieri , p.
 779. n. 4.
 Resolutio finalis Clementis VIII. super
 restitutione locorum, jurisdictionum-
 que Ecclesiasticarum alienatarum à
 Philippo II. p. 657. & seq.
 Revocatio Decreti Sixti IV. circa fruc-
 tus , quos Dux Placentinus perci-
 piebat pro expensis in recupera-
 tione bonorum Ordinis factis , p.
 259. & seq.
 Revocatio provisionis Capellaniæ de
 Casillas in D. Joanne Henriquez fac-
 ta , p. 472. 73. & 74.
 Revocatio litterarum Apostolicarum,
 quibus præcipiebatur , ut ante ea-
 rum executionem Prælati exhibe-
 rentur , & apponeretur Clausula:
Vidimus , seu *placet* , p. 725. & 26.
 Ricos-Homes , p. 69. c. 1.
 Rodericus Comes ex Ordine S. Jacobi
 ad Montis Gaudij Cisterciensem
 transit , p. 605.
 Rodericus Frolaz cum Ordine quas-
 dam hæreditates permutat , p. 90.
 n. 1.
 Rollan , ejus jurisdictio ad Ordinem
 expectat , p. 197. n. 3. Concordia
 cum Episcopo Salmantino , p. 535.
 n. 5. & seq. Pro servitio Beneficij
 Magister Religiosum Ordinis debet
 præsentare , p. 510. n. 4.
 Ronda Oppidum Ordini donatur , p.
 11. n. 1. p. 52. n. 3.

Ruperulos Oppidum , p. 86. n. 3.
 Ruy Vazquez Commendator Maga-
 celæ , p. 149. c. 2.
 Ruy Vazquez XI. Magister Ordinis,
 p. 152. n. 5.
 Ruy Perez XIII. Ordinis Magister,
 p. 168. c. 1.
 Ruy Diaz Maldonado Commendator
 de Heliche , p. 549. c. 1. p. 552.
 n. 21.
 Ruy Perez Præceptor del Acebuche,
 p. 160. n. 2.
 Ruy Fernandez Præceptor de Capiella,
 ibidem.

S

SAbugal Oppidum , p. 22. c. 2. n. 1.
 p. 25. c. 2. n. 1. p. 26. n. 2. & 3.
 Sacerdotes Fratres ad minus semel
 vel bis in Hebdomada celebrare,
 non verò Sacerdotes singulis Domi-
 nicis communicare debent , p. 189.
 n. 8.
 Sacrista unum Officium sive gradale
 Missæ , & duo psalteria in Choro
 ponere debet , p. 189. n. 3.
 Sacristæ , Priori , & Subpriori præcipi-
 tur , ut quatuor panes integri in Al-
 taribus ponantur , duoque Cerei
 magni accendantur , p. 189. n. 5.
 & 6.
 Sacrista in Ecclesia S. Mariæ de Almo-
 cobar à Priore Conventus ponatur,
 Ratioque assignatur , p. 297. n. 4.
 Sacrista major Ordinis D. Didacus Mo-
 reno Concordiam in super bonis à
 D. Nicolao de Ovando relictis , p.
 335. & seq. p. 371. n. 3.
 Sacristiæ majori Ordinis Beneficia Tur-
 ris D. Michaelis uniuntur , pro De-
 fessa de Cantillana unita Conventui,
 p. 457. & 58.
 Sacrilegiorum duas partes Ordo reci-
 pere debet , tertiaque pars Ecclesia
 Cauriensis , p. 38. n. 2. p. 93. c. 1.
 In Ecclesia S. Mariæ de los Freyles
 tertia pars Episcopo Pacensi detur,
 p. 94. n. 2.
 Salmantinus Episcopus Didacus de De-
 za , executor litterarum super re-
 signationem Magistratus , p. 285.
 n. 1.
 Salmantinus Episcopus Hieronymus
 Manrique jurisdictionem de Rollan
 amittit , p. 532. & seq.

- Salin quodam vectigal, p. 443. c. 2.
p. 444. c. 1.
- Salor Fluvius, p. 92. c. 2. p. 528. n. 8.
- Salus Oppidum, p. 18. c. 2.
- Salvaleon Castrum, & Villa Ordini donatur, p. 60. n. 1. Divisio termini, p. 35. n. 2. Leges, sive ejus forum, p. 68.
- Salvaterræ Ordo, nunc de Calatrava vocatur, p. 16. n. 1.
- S. Salvatoris del Carbajo Ecclesiæ super decimis litteræ executoriales, p. 475. & seq.
- Samuel, & Asebuena ejus uxor, p. 146. c. 2.
- Sancia, & Dulcis, filia Regis Legionis, p. 33. c. 1.
- Sancia Comitissæ Monasterium de Amefes donatur, p. 24. n. 1.
- Sancius Rex Castellæ, & Legionis, filius Regis Ildefonsi, vulgò Sapientis, omnia privilegia Ordinis confirmat, p. 115. c. 1.
- Sancius Infans XXXII. Ordinis Magister, p. 185. n. 3.
- Sancius Gutierrez Commendator de Ferrera, p. 174. n. 3.
- Sanctæ Mariæ Magdalena Oppidum propagatur, p. 21. c. 2.
- Santa Maria de Alforaz Oppidum, p. 30. c. 1. n. 2.
- Sanctæ Crucis Castellum Ordini donatur, p. 13. n. 1.
- Sancti Joannis de Mascoras terminorum assignatio, p. 23. & 27. Ejus Castrum, p. 43. c. 1.
- Santibañez Oppidum, ejus compositio super aquarum & pascuorum usu, p. 208. & seq.
- Saraceni necdum Castellæ, & Legionis Regna sed universam ferè Hispaniam occuparunt, p. 615. n. 3. p. 633. n. 2. p. 811. c. 2.
- Scheda Regia in favorem D. Joannis de Zuñiga super retentione certæ summæ, simul cum Archiepiscopatu Hispalensi, p. 309. c. 1.
- Scheda Regia ad apprehendendam possessionem bonorum alienatorum usque ad summam 400. ducatorum, p. 819. c. 2.
- Sebastianus de Figueroa Prior Conventus, p. 388. n. 2.
- Sebastianus de Sanabria Archipresbyter de Valentia, p. 556. c. 2.
- Sæculares, & Regulares personæ possunt compelli ad testificandum in causis nobilitatis, & puritatis sanguinis, p. 672. c. 1.
- Sæcularia ad Judicia Cistercienses non provocentur, p. 702. c. 1.
- Sententia in causa super decimis de Moron, Cothè, & Harahal, p. 193. n. 2. Committitur, p. 194. & seq.
- Sententiæ à Judicibus sæcularibus latæ in causis inter Præceptores, & Milites annullantur, p. 242. n. 3.
- Sententiæ in lite Capellaniæ de la Freyera, p. 270. & seq.
- Sententiæ, processus, & censuræ ab Ordinariis impositæ annullantur, p. 283. n. 7. p. 292. c. 2.
- Sententia contra Comites de Benalcazar super Patronatu Capellaniæ de Casillas, p. 368. n. 2.
- Sententiæ in favorem Conventus super decimis agri compascui de escudera, p. 453. n. 3. & 456. n. 5.
- Separatio aliquorum bonorum ex Mensa Magistrali, & eorum anexio ad Conventum, p. 314. n. 2. & seq. p. 319. n. 3. & seq. p. 504. n. 2.
- Sepulturam quilibet in Domo Ordinis eligere potest, p. 3. c. 2. p. 8. n. 3. p. 12. n. 2. p. 16. n. 3. p. 44. n. 13.
- Serena Villa Ordini confirmatur, p. 43. c. 1.
- Serenæ Provincia ad dotem novi Monasterij erigendi assignatur, p. 288. c. 1. p. 290. n. 15.
- Siruella, ejus terra D. Didaco Garcia de Toledo ab Ordine, dum viveret, donatur, p. 149. c. 2.
- Sixtus IV. p. 222. V. p. 507.
- Solemmitas S. Benedicti in omnibus locis Militiæ subjectis Sacer celebratur, p. 395. c. 1.
- Solio Regio, & Caudatario uti debet in publicis Processionibus Prior Conventus, p. 592. n. 6.
- Spiritualia Magistris exerceri solita, teneantur Reges Administratores Personis Religiosis Militiarum committere, p. 794. c. 1. p. 803. c. 2. p. 805. c. 2.
- Spiritualia per Ecclesiasticas, temporalia per sæculares Ordinum personas exerceri debent, p. 613. n. 6. p. 799. c. 2. p. 816. n. 2. p. 817. n. 4.
- Spiritualium, & temporalium Administratores Reges, p. 699. n. 2. p. 808. n. 2. p. 817. n. 2.

- Statuta impediencia quod herbae Mensae Magistralis juxto vendantur pretio irritantur, p. 248. n. 3.
- Statuta, & Ordinationes in Capitulis generalibus facta confirmantur, p. 188. & seq. p. 400. n. 4. p. 401. n. 4.
- Stephano Falconero Infantaticum de Tauro cum duabus terris donatur, p. 4. c. 2. n. 1.
- Stephanus de Bellomonte Magister Militiae Templi, p. 73. n. 2.
- Studia Artium, & Sacrae Theologiae in Conventibus Militaribus introducantur, p. 692. & 693.
- Studia quoad jus civile, p. 640. n. 4. Dispensari potest cum studentibus servitium Chori, p. 693. n. 4.
- Subdiaconatus, & Diaconatus Ordines quatuor principales Abbates Cistercienses possunt suis Monachis conferre, p. 771. n. 4.
- Subjectio immediata Sedi. Vide *immediata*.
- Subsidio terrae sanctae decimam non tenetur Ordo Calatravae solvere, p. 33. c. 2. n. 2.
- Subsidia, Collectas, & exactiones a Sede Apostolica, aut ab ejus Legatis imponenda, Ordo non tenetur solvere, nisi expressa mentio fiat, p. 54. c. 2. n. 2. p. 98. n. 2. Nec Cistercienses, p. 714. c. 1. p. 720. n. 2. p. 764. & 65. p. 784. c. 1.
- Subsidij, & aliarum Collectarum distributionibus Procurator generalis interesse debet, p. 435. & seq.
- Subsidium distribuatur in Congregatione Ecclesiarum, praesentibus duabus Ordinibus personis, p. 650. n. 9. & 11. Fiat distributio respectu bonorum decimalium, & primitivum, ibidem.
- Succedere possunt Cistercienses in bonis Parentum, ac si in saeculo remansissent, p. 727. n. 3.
- Suer Perez XII. Magister Ordinis, p. 159. n. 37.
- Suer Martinez XX. Ordinis Magister, p. 169. n. 1.
- Suer Gomez Praeceptor de Castilnovo, p. 160. n. 2.
- Sumptus, & expensae in recuperatione bonorum Ordinis ab Alvaro de Zuniga factae, ex Praeceptoris redantur, p. 259. & seq.
- Superioritatem, jurisdictionem, dominium, visitationem, & potestatem nullam Episcopi in Cistercienses habent, p. 764. & 765. p. 784.
- Superviventia in obtinendis Praeceptoris quid, & qua forma vacatio regulanda, p. 674. Et expressius, p. 673.
- Suspensio, excommunicatio, aut interdictum in Cistercienses, a Legatis Apostolicis non potest promulgari, p. 703. n. 2. p. 705. n. 2. p. 715. n. 2. Neque ab ullo alio, p. 719. c. 2. n. 2.
- Sustentationi unius Praeceptoris novae Praeceptoriae erigendae sint sufficientes, p. 808. n. 3. p. 823. c. 2.
- Synodo Cauriensi assistere debent Capellani Ecclesiarum Ordinis, p. 38. n. 2. p. 92. c. 2. Synodo Pacensi, p. 95. c. 1.
- Synodos, vel ad Forenses Conventus Fratres Ordinis non cogantur ire, p. 44. n. 10. Nec Cistercienses, nisi pro fide duntaxat, p. 702. c. 1. p. 709. & 710. Nec ad Synodos Ordinariorum, p. 730. p. 765. c. 2.

T

- Tabellio per quem Scripturae, & alia Instrumenta auctoritentur, a Priore Conventus est nominandus, p. 584. n. 2.
- Tagus Fluvius, in eo Balsadora, Canal, & Barco Consilium Cauriense habere potest, p. 57. c. 1.
- Tarase Villa pro Castro de Milana permutatur, p. 15. n. 1.
- Tarasia uxor Regis Ferdinandi II. p. 2. c. 1.
- Tauri vassallorum exemptio, p. 30. c. 2.
- Telleiros haereditas Ordini Calatravae donatur, p. 5. n. 1.
- Terra de Tauro Stephano Falconario conceditur, p. 4. n. 1.
- Terrae sanctae in Subsidiium non tenetur Ordo Calatravae decimam persolvere, p. 33. c. 2.
- Terracinensi Episcopo datur commissio ad restituenda Ordini bona alienata, p. 313. c. 2.
- Territorij de Alcantara personae, auditu Sacro, possunt in variis diebus festi-

- tivis laborare, p.602. & 603. p.698. n. 4.
- Territorium de Alcantara nullius Diocesis, p.602. p.697. n.3.
- Territorium de Magacela separatum ab omni jurisdictione alterius Prælati, p.560. n.2.
- Tertiæ Ecclesiarum in Civitate Cauriensi Ordini donantur, p.138. c. 2.
- Tertia pars ex Præceptoribus, ac Dignitatibus, & quarta ex Magistratu, primo anno vacationis thesauro applicatur, p. 375. n. 4. p.425. n.3.
- Tertia pars primitiarum Episcopatus Cauriensis debet Episcopus percipere, p.38. n.2.
- Tertiarij non tenentur ire ad Civitatem de Tauro ad reddendam rationem Episcopo Cauriensi, p.149. c.1.
- Teruntius valoris decem argentorum, p. 126. n.7. p.135. n.4. Vulgò *Chicos*, p.58. c.1.
- Testandi facultas concessa Militibus, & Fratribus Ordinis de dimidio bonorum mobilium, p.177. n.2. p.641. n.3. & seq.
- Testandi facultas concessa Militibus, & Præceptoribus de Calatrava, & de Alcantara, p.623. c.2.
- Testandi facultates revocatæ à S.Pio V. à Gregorio XIII. redintegrantur, p. 641. & 42.
- Testimoniis Fratrum Ordinis licitum est uti in causis propriis, p.44. n. 9. Similiter Cistercienses, p.702. c.2.
- Theologiæ, & Artium studia in Conventibus Militaribus introducantur, p.692. & 93.
- Thesaurus Ordinis ad defendenda jura, p.375. n.3. p.425. n.3. Ejus fructus in alios usus non possunt converti, p. 427. n. 7. Excedentes summam 59500. ducatorum, totum id quod excreverint, in emptionem possessionum exponatur, p. 375. n. 5. p. 426. c.2.
- Thesauro applicatur quarta pars ex Magistratu, tertia ex Præceptoribus, primo anno vacationis, p.375. n. 4. Deductis oneribus, p.426. n. 4. In secundo anno altera tertia pars ad reparationem domuum, Prioratum, & Præceptoriarum, ibid.
- Thesauris Ordinum integri redditus de vacantibus Præceptoriarum debent applicari, p.676. n.4. & 5.
- Thesauris Ordinum fructus unius Præceptoris ex unoquoque Ordine Militari à Rege Ferdinando VI. eligendæ respectivè applicantur, p.699.
- Thesauri fructus à duobus Ordinibus Præceptoribus, Prioribus vel Fratribus percipi, coligi, & conservari debent, p.375. n.4. p.377. n.4. p.426. c. 1.
- Tinallas Mons, p.26. n.1.
- Tinteraria terra Ordini conceditur, p. 4. n. 1.
- Titulus Præceptoris dum non expeditur, applicantur redditus thesauro, ut pote vacantes, p.676. n.4. & 5.
- Toletanæ Diocesis Ordinarij Ecclesias Ordinum Militarium non possunt visitare, p.626. n.4. & seq.
- Torneros Oppidum, p.86. c.1.
- Torneses quinquaginta millia ab Ordine Regi persolvuntur, p.148. c.2.
- Turpino Oppidum, p.8. c.1. p.16. n.3. p.25. c.1. p.43. c.2.
- Translatio Monialium Sancti Spiritus ad novum Conventum, p.525. n. 2.
- Transactio cum consilio Cauriensi super Balsadora, Cañal, & Barco in fluvio Tagi, p.57. c.1.
- Transitus Comitis D. Roderici ex Ordine S. Jacobi ad Montis gaudij Cisterciensem, p.605. n.2.
- Transumptis Conservatoriarum integra fides detur, p. 234. n. 3. Dis membrationis bonorum Ordinis, p. 640. n. 10. p. 816. n. 10. Facultatis disponendi, p. 642. n. 9. Dividendi Præceptorias, p.824. n.6. Erectionis thesauri, p.377. n. 9. Congregationis Apostolicæ, p.656. n.9. Indulgentiarum, p.667. c.2.
- Transumptis privilegiorum Cisterciensium integra fides detur, p. 733. n. 3. p.747. n.7. p.749. n.7. p.755. n. 8. p.757. n.11. p.758. c. 1. p.762. c.1. p.764. c.1. p.766. n. 6. p.771. n.6. p.775. n.5.
- Travesio de las Brozas ad Conventum unitur, p. 316. n. 3. p. 319. & seq. p.503. n.3.
- Trevello, p.26. n.1.
- Trinæ litteræ in favorem Caroli V. Administratoris, p.612. c.2.
- Tritici, & hordei quædam portio ad Conventum Ordinis aggregatur, p. 316. n.3. p.319. & seq. p. 500. n. 3. p.504. c.1.

- Triticum 150. medimna situata in Oppido de Santiago, in Villa de Alcantara Conventus debet percipere, p. 500. n.3.
- Triticum, & hordei quaedam portio Castellaniae Commendatoris Quiros unitur, p.505. n.2.
- Turris de Fenoiares Ordini donatur, p.121. c.1.
- Turgellum Castrum Ordini donatur, p.13. n.1.
- V**
- Vacantis redditus Præceptorie thesauris applicantur, p.676. n.5.
- Vacatio Præceptoriarum à secularibus, & aliis incapacibus obtentorum computatur per decenia, p.672. p. 674. In principio decenij debet persolvi, p. 690. c. 2. Ex omnibus fructibus Mensarum trium Militiarum per decenium Rex disponere potest, pag. 807. n.3. Confirmatur, p. 810. n.2.
- Vacatio Præceptorie dicitur, licet possessor legitimus Præceptor non fuerit, p.674.
- Valcabado Oppidum, p.86. n.2.
- Valdealcaldes defessa, p.302. n.7.
- Valelias Oppidum, p.43. c.1.
- Valentia Oppidum, & Castrum, p.43. c.1. p.86. n.2.
- Valentia Præceptorie ad Mensam Magistralis perpetuò unitur, p. 247. n.4. Confirmatur, p.253. n. 3. & 4.
- Valentia Consilij, & ejus habitatorum leges sive forum, p.107. c.1.
- Valetudinarium Conventus duas tertias partes decimarum ex omnibus, quæ in defessa de la Novillada possunt colligi, percipere debet, pag. 586. n.2. & seq. Et integras decimas ex loco de Estorninos, p.588. n.2. & seq.
- Valores Magistralis Mensæ & Præceptoriarum multum excreverant, pag. 616. c.1.
- Valorem juxta Præceptorie mittebantur Equites ad pugnandum, p. 615. c.2. p.812. c.1.
- Valores Præceptoriarum super excreverant tempore dismembrationis, respectu temporis quo fuit data facultas, p.629. n.4.
- Valores ex bonis dismembratis totum id quod plus valeant Regi donatur, p.618. n.7. p.628. c. 2. p. 636. c. 1. p.638. n.7. p.814. n.6.
- Valor 400. ducatorum à Mensis Magistratibus separatur ad constructionem Conventuum Ordinum Militarium in Regno Granatæ, p.615. n.3. & seq. p. 620. & seq. p. 627. & seq. p. 633. & seq. p.811. & seq.
- Vallelas domus in Regno Portugallia, p.148. c.2. Lis super ejus Ecclesia, p.111. c.2.
- Vallis de Lobon hæreditas Ordini donatur, p.5. c.2.
- Vallis hæreditas circa Mansellam Ordini Calatravæ conceditur, p.9. n.1.
- Vallisoletana Curia, p.153.
- Vascus Fernandez Commendator de Salvaleon, p.160. n.2.
- Vascus Fernandez Magister Militie Templi, p.148. n.1.
- Vascus Perez Præceptor de Magacelâ, p.160. n. 2.
- Vassalli Ordinis in Veicela consistentes ab omni contributione liberantur, p.30. n.1.
- Vassalli Ordinis, qui erant in populatione Tauri à contributionibus exempti fuere, p. 30. c.2. pag. 87. n.4.
- Vassalli Ordinis per Conservatores defendendi, p.232. & 33. pag. 390. & seq.
- Vassalli Ordinis in diebus festivis, aliquibus exceptis, audito Sacro, possunt laborare, p.602. p.697. c.2.
- Vestigium dimidium Regi pertinentium Ordini conceditur, p. 137. n. 1. Confirmatur, p. 138. n. 4.
- Vestigium glandium, stivorum, & vernalium Magister, Præceptores, & Milites non debent persolvere, donec lis decidatur, p. 300. n. 4. & seq. p. 470. n. 2. & seq.
- Veicela Oppidum, p. 30. Ejus habitatores ab omni contributione liberantur, ibid.
- Veintena quodam vestigium, p. 200. n. 2.
- Vestis cubicularis, deficiente Fratre vel Milite, ad Conventum pertinet, p. 181. n. 4.
- Vicarios idoneos ad exercendam curam animarum Reges Catholici soliti sunt nominare, dum proprietarij assumpti sunt in Priores, aut Rectores, p. 677. n. 2. & seq.

- Vicini de la Zarza Schafam in Elja, & Alagon possunt habere, p. 172. n. 15.
- Vicini, qui erant de Peña-Fiel, nunc sicut de la Zarza, p. 172. n. 26.
- Victus in Curia Regia Magistro, & sex Fratribus conceditur, p. 29. n. 1. Confirmatur, p. 65. n. 4. p. 117. n. 4.
- Villa-Alfonfi Ordini confirmatur, p. 43. c. 1.
- Villa-bonæ Leges, sive forum, & quid ejus incolæ Ordini debent persolvere, p. 91. c. 1.
- Villas-Buenas alienatur pro 64663. morapetinis singulis annis Ordini persolvendis, p. 462. n. 3. & seq.
- Villa-Ester, p. 43. c. 1.
- Villa-Garcia Oppidum, p. 86. n. 2.
- Villas-Trigo Oppidum, ibid.
- Villæ de la Zarza Commendator singulis annis Prætozem, seu Judicem pedaneum debet nominare, p. 172. n. 24. & 25.
- Villæ-novæ de Barcarrota alienatio, p. 442. & seq.
- Villæ Turris D. Michaelis Beneficia uniuntur Sacristiæ majori Ordinis pro defessa de Cantillana, p. 457. n. 2. p. 458. n. 3.
- Villæ, in quibus bona Fratrum detenta fuerint per violentiam, interdico suponantur, p. 28. n. 3.
- Villæ ad Ordinem pertinentes enumerantur, & confirmantur, p. 43.
- Villiela Oppidum, p. 86. n. 2.
- Vinum ad sustentationem Commendatoris majoris, aliorumque Præceptorum, & Militum potest introduci in Alcantara, p. 402. n. 4. & seq.
- Violatores privilegiorum Ordinis puniuntur, p. 28. n. 2. & 3.
- Violentiam, vel aliquam extorsionem Ordini, vel ejus Grangiis nullus exercere audeat, p. 44. n. 15.
- Violenta manuum injectione, pro appositione ignis, & communicatione cum excommunicatis, ab excommunicatione Abbates Cistercienses possunt absolvere, p. 701. c. 1. Iphis absentibus, possunt Priores, p. 708. c. 1. Aliique discreti, & litterati Sacerdotes, p. 712. c. 2.
- Visitatio Ecclesiarum Militiarum Toletano Præsuli concessa, revocatur, p. 625. n. 2. & seq.
- Visitari debet Ordo à Magistro Calatravæ, p. 21. c. 1. p. 161. n. 2. Eximitur, p. 317. n. 2. & seq.
- Visitatio Ordinis ad Abbatem Morimundensem pertinet, p. 304. n. 2. & seq. p. 317. n. 2. & seq.
- Visitatio Conventus, in qua constitutiones in Capitulo de Illon factæ confirmantur, narratur, p. 188. & seq.
- Visitatio Monasteriorum, & personarum Ordinis in Placentina, & Cauriensi Diocesisibus ad Magistrum pertinet, p. 215. n. 2. & 3.
- Visitatio Monasterij Sancti Spiritus de Alcantara per Visitatores Ordinis fieri debet, p. 381. c. 2. p. 412. n. 3.
- Visitatio Ecclesiarum de la Magdalena, & de Rollan ad Ordinem expectat, p. 536. c. 2.
- Visitatio Fratrum Ordinis ad Priorem pertinet, p. 563. n. 2.
- Visitatores Ordinis visitare debent Ecclesiarum fabricas, & cætera, quæ antea faciebant, p. 543. n. 16.
- Visitatio Altarium. Vide *Indulgentia*.
- Visitatio Ordinis Cisterciensis ab Abbatibus, aut Monachis deputatis, & non ab aliis fiat, p. 711. c. 1. p. 765. c. 2. p. 780. n. 3.
- Visitatio pro reformandis Monasteriis Cisterciensibus singulis annis fiat, p. 745. n. 3.
- Vivendi modus, quem Fratres de Calatrava habent, Fratres de Alcantara observare debent, p. 350. n. 3. & seq. In communi, juxta Tridentinum, p. 506. & 507.
- Unio quarumdam domorum ad Conventum, ut numerus Religiosorum augeatur, p. 341. p. 348. n. 5. p. 371. & seq.
- Unio totius Provinciæ de la Serena ad novum Monasterium erigendum, p. 282. n. 4. p. 287. n. 9. p. 290. n. 15.
- Unio Monasteriorum Cisterciensium potest à Capitulo generali fieri, p. 722. n. 3. & 4.
- Uniones Monasteriorum Cisterciensium quibuscumque locis, aut personis extra eundem Ordinem revocantur, p. 769. n. 3.
- Universitas Salmantina tria Collegia ad docendos Fratres Militiarum habet, p. 692. n. 3.
- Votum perpetuæ castitatis à Militibus de Calatrava, & de Alcantara emitti

solitum dispensatur, & illius loco votum conjugalis castitatis debent observare, p.623. n.4.

Urbanus Papa III. p.6. IV. p. 69. V. & VI. p.151. VII. p. 507. VIII. p. 532.

Ususfructus quorundam bonorum in favorem D. Ferdinandi de Vega, p. 337. n.5. p.341. n. 2. p.343. c. 2. & seq. p.371. & seq.

Usurarum causæ, ac aliæ Ecclesiasticæ Militum trium Militiarum excipiuntur in Bullis appellationum, p. 652. p. 667. & 68.

X

Xema permutatur pro hæreditatibus, quas in Civitate Pacensi Pay Gomez habebat, p.121. p. 160.

Xamuzo: Quintana de Xamuzo Oppidum, p.86. n.2.

Y

Yantar, Yantares quædam contributiones, p.68. n.1. p. 145. c.2. p. 170. n.3.

Yelves hæreditas permutatur pro Pago de Alcantariella, p.104. n.1.

Z

Zalamea Præceptoriam, ejus resignatio facienda, p. 283. n.6. p. 307. n. 5.

Zalameæ Præceptoriam, postquam Gundifalvus de Moscoso resignavit, ejus redditus D. Joanni de Zuñiga assignantur, p.307. n.5.

Zalameæ Vicarius jurisdictionem exerceat pro Joanne de Zuñiga, non verò pro Magistro, p.288. c.2. p.293. n. 19.

Zamora Civitas, p.32. n.4.

Zarzæ Villæ incolis variæ conditiones apponuntur ad illam populandam, p.112. n.1. p.169. & seq.

Zarzæ vicini Scapham in rivis Elja, & Alagon habere possunt, p.172. n.15.

Zarzæ Villæ conceditur, nundinas omnibus Dominicis diebus in perpetuum habere, p.172. n.22.

Zuferola Castrum Ordini donatur, pag. 13. n.1.

FINIS.

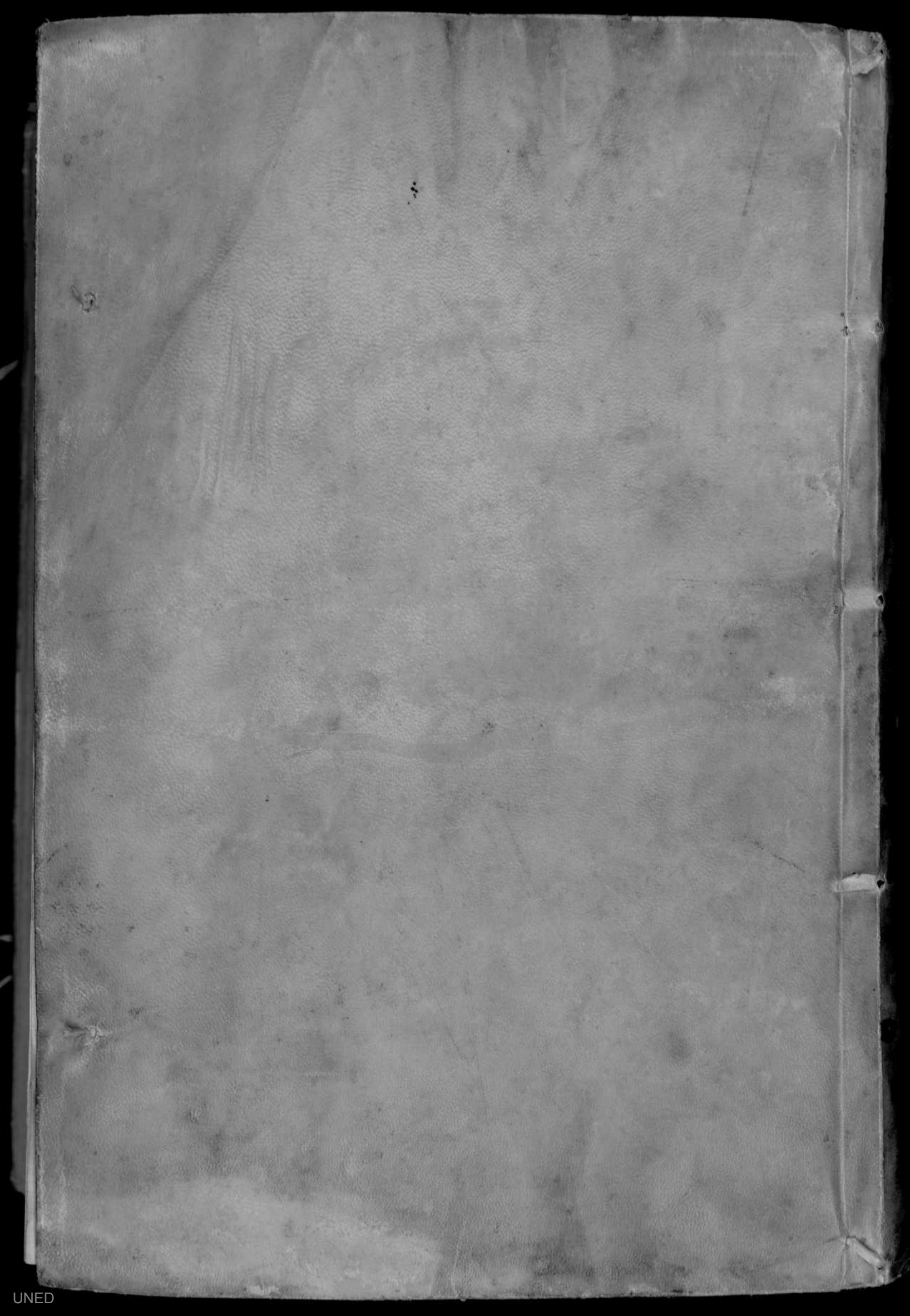

140000

RC 127

BVLLARIO

de la Orden

DE

Alcantara.

F.A.
118